لا إله إلا الله

لَا اِلٰهَ اِلاَّ اللّٰه

İSLAM AKAİDİ

Derleme:

Muhammed bin Zerkavi
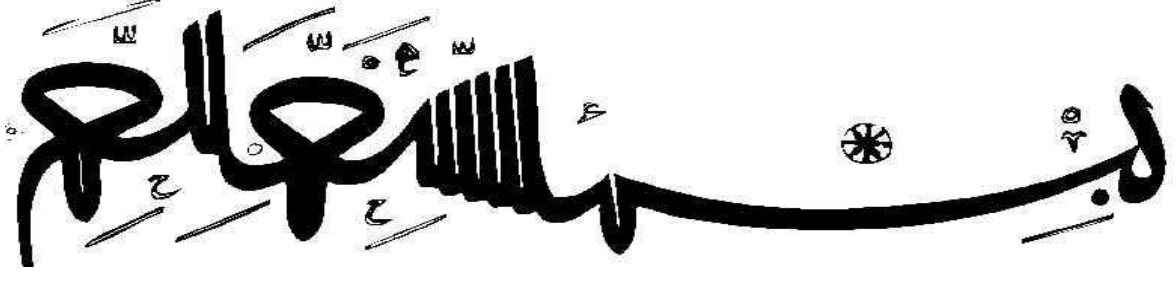
"Allah ile birlikte baska bir ilah edinip tapınma. O'ndan baska hiç bir ilah yoktur."
(Kasas, 88)

TEK İLAH İNANCI(TEVHİD)

İslam Akaidi Bölüm -1 Tek ilah (Tevhid)

İlah; Anlam ve Mahiyeti

İslam kültürünün önemli kavramlarından biri de "ilah'tır. Tevhid inancını ve onun karşıtlarını yeterince bilmek için bu kavramı iyi tanımak gerekir. Tevhid Kelimesinin içinde yer alan bu kavram, iman ile şirk (ortak koşma) arasındaki farkı ortaya koyar.

Sözlük anlamı; kulluk edilen, ma'büd haline getirilen, kendisine yönelinen, alışılan, düşkün olunan demektir. Kendisinden türediği 'elihe' fiili; yönelmek, düşkün olmak, kulluk yapmak, örtmek-gizlemek, alışmak gibi anlamlara gelmektedir.

Kavram olarak ilah; kendisine ibadet edilen, ma'büd sayılan şey, her şeyden çok sevilen, ta'zim edilen kutsal varlık anlamında kullanılmaktadır. Tapınılan, kendisine ibadet edilen, üstün sayılan bütün ma'budların ortak adı 'ilah'tır. Türkçede bunu 'tanrı' kelimesi ile karşılarız.

İslami istılahta ilah; tapınılan, kendisine .ibadet edilen demektir. İlah; ibadet edilmeye yani kudret ve kuvveti önünde huşü ile boyun .eğilip kulluk ve itaat edilmeye layık, her şeyin O'na muhtaç olduğu bir varlık demektir. İlah kelimesi gizlilik ve esrarengizlik manalarına da gelir ki, böylece ilah görülmez ve ulaşılmaz bir varlıktır.

İnsanoğlu, fıtratı gereği, her zaman bir ilaha inanma, sığınma ve ondan yardım istemeye muhtaçtır. O bazı şeylerden korkar, bazı şeylere gücü yetmez ve başkalarından yardım ister, bazı şeylere sığınır, bazı şeyleri kendinden üstün görür. Bütün ümitlerin bittiği bir yerde, görmediği, tanımadığı, hayal etmediği bir gizli "ilah'tan yardım ister. Çevresinde gördüğü hemen bütün olayların kendi gücünün dışında olduğunun farkındadır. Bu olayları bir gücün yaptığına inanır. Bunlara benzer daha bir çok sebepten dolayı insan sığınacak bir melce (bir kucak) arar.

Peygamberlerin tebliğ ettiği Allah inancından uzak insanlar, yaratılışlarında ve pratik hayatlarındaki 'bir ilaha bağlanma' ihtiyacını başka şekillerde, batıl yollarla giderirler. Tarihte ve günümüzde dinsiz insan olmadığı gibi, "ilahsız ' insan da yoktur. Kimileri, hiç bir tanrıya inanmadığını söylese bile; onların içerisinde, sığındığı, bağlandığı, yardım istediği, her şeyden çok sevdiği, her

şeyden çok büyük saydığı bir 'şey' mutlaka vardır.

İşte o 'şey' onun için bir tanrıdır. Kur'an-ı Kerim çok ilginç bir örnek veriyor: Birtakım insanlar kendi görüşlerini, kendi isteklerini, kendi emirlerini en üstün ve doğru görürler. Bir dinin emrine uymayı bırakın, toplumda geçerli olan hiç bir kural onları bağlamaz. Bu tip insanlar, bir çeşit 'kendi keyiflerine' uyarlar. Kendi arzularından (hevalarından) başka kutsal, kendi isteklerinden ve görüşlerinden üstün güç ve doğru kabul etmezler. İşte bu tür insanlar için Kur'an-ı Kerim; "Gördün mü o kendi hevasını (istek ve arzularını) ilah/tanrı edinen kimseyi. Şimdi onun üzerine sen mi bekçi olacaksın?" (Furkan, 43) demektedir.

İlah zannedilen şey, insan üzerinde var sayılan 'güç'tür. Bu kimine göre ateş, kimine göre Güneş, bazılarına göre gökler, bazılarına göre yıldızlar, bazı kimselere göre madde, bazısına göre ataların ruhu, kimilerine göre tabiat (doğa), bazılarına göre devlet erki, bazısına göre de iyilik ve kötülük tanrılarıdır.

Hatta bazı insanlar ve toplumlar, başlarındaki yöneticileri, kralları ilah veya yarı tanrı saymışlardır. Nitekim Firavun, elinin altındakilere "Ben sizin en büyük rabbınızım/ilahınızım" diyordu (Naziat, 24). Japon kralları tanrı sayılan Güneşin oğlu, Çin kralları tanrının oğlu, bir çeşit Budist dini olan Lamaların büyüğü Dalay Lama yarı tanrı sayılıyor(du).

Birçok ülkede diktatörler, tanrı gibi algılanmış, karşı konulmaz üstün güce sahip, her dedikleri yapılması gereken, kızdığı zaman gazabıyla herkesi cezalandırabilen tanrılar gibi düşünülmüştür. Hatta birçok yerde bu diktatörler adına dikilen heykellere insanlar secde edercesine saygı göstermektedirler.
.

Tarihte, Tevhid Dininden uzaklaşmış bütün toplumlarda farklı ilah düşünceleri gelişmiştir. Kimileri inandıkları ilahları adına putlar ve mabetler yapıp, o putlara tapınmışlardır. Bu putların taştan, tunçtan veya ahşaptan yapılmasının fazla bir önemi yoktur. İnsanlar, ilahları adına kendi elleriyle heykeller yapıp, sonra da buna, ilahımız veya bizi ilahımıza götürecek aracımız diyorlar ve o heykellere ilah diye tapınıyorlardı. "Beşerin böyle dalaleti var / Putunu kendi yapar kendi tapar."

Kur'an-ı Kerim'e göre, yer, gök ve ikisinde olan her şey bir olan Allah'ındır. Yoktan var eden yalnızca O'dur. Bütün nimetler O'nun elindedir. Sonsuz güç ve kuvvet yalnızca O'nundur. Bütün işler yani kader O'nun elindedir. Yerde ve gökte olan her şey isteyerek veya istemeyerek O'na boyun eğerler. Her şey O'nu tesbih eder (O'na ibadet eder, O'nu zikreder). Yerde ve gökte yalnızca O'nun hükmü geçer. O'nun bir benzeri ve eşi yoktur. Hiç bir şey O'nun dengi olamaz. O'nun Rabliğinin, ilahlığının, hükmünün ve yaratıcılığının ortağı ve

yardımcısı yoktur. O hiç bir şeye muhtaç değildir.

Mutlak anlamda yardım edici O'dur, mutlak anlamda ceza verici yine O'dur. Bu anlamda O, mutlak ve tek 'ilah'tır: O'ndan başka ilah yoktur. İnsanların ilah diye düşündükleri şeylerin ötesinde bir ilahtır O. İslam, bu sıfatları taşıyan Rabbe, "Allah" der. Bu isim, ilah kavramından farklıdır. Benzeri, eşi, ortağı, çoğulu, olmayan bir Allah kavramı. Bu, kainatın sahibi, mutlak yaratıcı ve azamet sahibi "ilah'ın özel adıdır.

İnsanlar birçok ilahlar düşünmüşlerdir, düşünebilirler de; ama 'Allah' bir tanedir ve O'nun hakkında başka türlü düşünmek de mümkün değildir. Allah, hem ilahlık (uluhiyet), hem Rablik (rububiyet), hem hakimlik (hakimiyet), hem de meliklik (mülkiyet) sıfatlarına, işlevine sahiptir.

İlahın Kur'an'daki iki Manası: Kur'an'da 'ilah' kavramı, daha çok şu iki anlamda kullanılmıştır: Birincisi, hak olsun batıl olsun, bütün insanların kendisine ibadet ettikleri ma'bud; İkincisi, gerçek ibadete layık olan, alemlerin Rabbi olan Allah.

İlah Düşüncesi: Tevhid, insanlığın ilk dini; ilk insan da bir tevhid peygamberi idi. Hz. Adem'den çok sonraları insanlar ilk defa Tevhid inancının dışına çıktılar ve yaptıkları heykelleri ilah haline getirip onlara tapındılar. Daha sonradan gelen birçok kavmin arasında ve günümüzde dünyanın çeşitli yerlerinde bu batıl inanış devam etmektedir.

Kişinin inandığı ilah, onun ihtiyaçları gören, dualarına karşılık veren, sıkıştığı zaman imdadına koşan ve her bakımdan üstün (müteal) olmalıdır. Bu ilah insanın sahip olmadığı birçok özelliği taşımalıdır. Aynı zamanda ulaşılamayacak yüce bir makam olmalıdır uluhiyet/ilahlık, Kimileri bu ilahlarını hayal etmişler, kimileri de onları somut bir şekilde, put halinde cisimleştirmişlerdir. Birçoğu da insana ait birtakım özellikleri onlara vermişler, tanrılarını insan gibi, veya bazı insanları tanrı gibi düşünmüşlerdir.

Eski Yunan ilahları/tanrıları, insanlar gibi kavga ediyorlar, birbirlerinin hanımlarına göz koyuyorlardı, Eski İran dini Mazdeizm'in iki tanrısı vardı ve sürekli kavga ederlerdi. Birisinin kötülükleri, diğerinin iyilikleri yarattığına inanılırdı. Eski Azteklerin ilahı zalim bir savaşçıydı. Bazıları birtakım hayvanları, kimi insanlar zamanı, bazıları da ruhları kutsal sayıp, onlara bir ilah gibi saygı göstermişlerdir.

Geçmişte bu tür acayip ve sapık ilah inançları çoktu. İslam bu tür bütün ilah düşüncelerini kaldırmış ve insanlar hakkında hak olan Allah inancını getirmiştir. Çünkü bu inanç, insanların kendi kafalarından ve eksik görüşlerinden değil, bizzat insanların Rabbi Allah'tan gelmiştir. Böylece, Tevhid dinine inanan insanlar 'ilah' konusundaki düşüncelerini ve inançlarını düzeltebilmişlerdir. Ancak buna rağmen tarihte olduğu gibi günümüzde de

aklını kullanmayan, Kur'an'a kulak vermeyen insanlar, hala yanlış ilah inancını sürdürmektedirler.

Allah'a ait bir sıfatı, veya sıfatları bir başka varlığa veren, onu ilah gibi düşünmüş olur. Dinimizde bunun adı "şirk"tir. Allah'ın yaratma, öldürme, diriltme, affetme, azab etme, yoktan var etme, kutsal olma, nimet verme, hüküm koyma gibi sıfatları, başka şeylerde, başka varlıklarda var sayılırsa, onlar "ilah" haline getiriliyor demektir. Bu bağlamda bir kimse; bir kişinin, bir kurumun veya bir başka şeyin, 'tıpkı tanrı gibi" diye düşünmesi, onu ilah saymasıdır. İlah diye düşünülen şey; üstündür, (mütealdir), en çok sevilendir, ondan daha büyük bir şey yoktur.

Günümüzde bu tür ilah fikrini çokça görmek mümkündür. Üzülerek söylemek gerekirse, bilimin bu kadar ilerlemesine rağmen insanlar hala, geçmişteki cahiller gibi sapık ilah inancını terk etmemişlerdir. Bugün nice insan, atalarının ruhunu, devlet yöneticilerini, kahramanları, devlet örgütlerini, uluslararası kuruluşları tıpkı ilah gibi görmektedir. "Bu sahte tanrıların gücü çok büyüktür ve bunlara asla karşı gelinemez" diye inanılmaktadır.

Gazetelerin sayfalarında görülen 'futbol ilahı', 'müziğin ilahı', 'sanat tanrısı', 'seks tanrıçası', 'ey falanca şarkıcı sana kul olayım', 'ey sevgili sana tapıyorum' gibi ifadeler işte bu yanlış ilah fikrinin görüntüleridir. Yine bazı şarkılarda geçen, sevgiliyi putlaştıran sözler de bunun gibidir. Bazıları bir sporcuyu, bazıları da bir müzik veya film yıldızını kendisi için en üstün örnek sayar, onun peşinden gider, onu taparcasına sever, ondan başka üstün ve kutsal bir şey düşünmez. İşte bu yanlış fikir onu sapık ilah fikrine sürükler.

Rejimlerin, devlet adamlarının, diktatörlerin, tek partilerin, kahramanlaştırılan bazı ölülerin koydukları ilkeler ve kanunlar, yaptıkları işler ve uygulamaları hakkında, "karşı gelinemez, değiştirilemez, itaat edilmesi zorunlu ilkelerdir" düşüncesi, onları ilah saymanın çağdaş görüntüleridir. İnsanlar bu gibi otorite sahiplerinde olağanüstü bir güç var sanmaktalar, dolayısıyla onlarda ilahlık sıfatları görmekteler.

Bazılarının, "birtakım kişilerin veya grupların fikirleri, ilkeleri, kanunları en üstündür, onların üzerinde güç ve otorite yoktur" şeklindeki inançları, onların dinleridir. Aynı konuda alemlerin rabbi Allah'ın insanlar için indirdiği hükümlere aldırmamak, onları reddetmek, ya da onların yerine kişilerin ve kurumların hükmünü kabul etmek; onları ilah haline getirmenin göstergesidir.

Cahiliye döneminde cömertliğiyle meşhur Hatem Tai'nin oğlu Adiyy bir gün boynunda altından bir haç asılı olduğu halde Peygamberimizi ziyarete geldi. Kendisine Adiyy b. Hatem'in geldiği haber verildi. Rasülullah (s.a.s.) o sırada Tevbe suresi 31. ayeti okuyordu. Adiy b. Hatem, orada söylenenleri duyunca şöyle dedi: "Ben yahudileri ve hıristiyanları tanırım, onlar hahamlarına

ve papazlarına ibadet etmiyorlar ki..” Bunun üzerine Resulullah şöyle buyurdu:

"Evet, onlar (onların önünde secde ederek) ibadet etmiyorlar, fakat onlar halka bir şeyi helal veya haram kılıyorlar, halk da din adamlarının bu hükümlerini kabul edip uyuyorlar. İşte onları ilahlaştırıp rabb haline getirmenin manası budur." Sonra Peygamberimiz onu İslam'a davet etti, o da müslüman oldu. (Tirmizi, Tefsir, 10, hadis no: 3292)

"Allah ve Resulü bir işe hüküm verdiği zaman, mü'min bir erkek veya kadına, o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur. Kim Allah ve Resulüne karşı gelirse, apaçık bir dalalete/sapıklığa düşmüş olur." (Ahzab, 36). Diyelim ki, herhangi bir konuda Allah'ın koyduğu bir ölçü veya bir hüküm var. Buna karşın aynı konuda bir kişinin, siyası bir otoritenin, devletin veya başka bir gücün tam aykırı bir görüşü veya ölçüsü bulunmaktadır. Bir insan Allah'ın hükmüne rağmen onları benimser, inanır veya peşinden giderse; işte o kabul ettiği hükmü veya ölçüyü koyan kaynağı ilah haline getirmiş demektir.

Örneğin, Allah (c.c.), Kur'an'da içki içmeyi yasaklıyor, faiz alıp vermeyi haram sayıyor, kadınlara örtünmeyi emrediyor, ama birtakım yöneticiler veya yetki sahipleri, içki içmeyi normal görüyor, "faizsiz ekonomi olmaz" diyor, ya da birileri kadınların örtünmesini çağdaş kıyafet değil diye yasaklıyor. Bazıları, "Allah'ın ölçülerinin bir hükmü yoktur, bu zamanda uygulamak zordur, ama yöneticilerin koyduğu hüküm daha doğrudur, zamana daha uygundur, biz onlara inanırız", derse, işte bu inanç başkalarını ilah haline getirmedir.

Kim herhangi bir şeyi Allah sevgisinden fazla severse, bir şeye Allah'tan fazla saygı gösterir veya ondan bu denli korkarsa, veya Allah'ın dışında herhangi bir şeye veya insana tapınırsa, ya da Allah'ın hükmüne aykırı olarak başkalarının ilkelerini daha üstün sayarsa, işte o insan, bütün bunları ilah haline getiriyor demektir.

Farklı ilahlara İnananlar bu inançlarını zaman zaman ortaya koyuyorlar. 'Falanca devletin, falanca uluslararası kuruluşun veya falanca adamın ilkeleri her şeyin üstündedir' diyen kimse, Allah'ı değil onları ilah tanıyor demektir.

İslam'ın ezeli, ebedi, değişmeyen ve evrensel ilkesi şudur: "La ilahe illallah Muhammedü'r Rasülüllah (Allah'tan başka ilah yoktur. Hz. Muhammed Allah'ın elçisidir)." (Elmalılı Hamdi Yazır, Hak Dini Kur’an Dili, c.1, s.482-483)

"Allah ile birlikte başka bir ilah edinip tapınma. O'ndan başka hiç bir ilah yoktur." (Kasas, 88)

"İnsanlar içinde Allah 'tan başkasını O'na denk sayanlar var. Ki onları Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin Allah'a olan sevgileri daha büyüktür. Allah'a eş koşarak kendi kendilerine zulmedenler, azabı görecekleri zaman bütün kudretin ve gücün gerçekten Allah 'ta olduğunu gözleri ile görür gibi bir bilselerdi." (Bakara, 165)

İlahlık ve otorite birbirini gerektirir. İlah denildiğinde, aklımıza, hayatımız için kanun koyan, nizam ve hukuk belirleyen ve kayıtsız şartsız hakimiyet sahibi Allah (c.c.) gelmelidir. İnsanın fıtratında kendinden üstün bir varlığa yalvarma ve tapınma ihtiyacı yatar. Her insan bir şeye tapar. İnsanlar fıtrattan gelen ilah edinme ihtiyacını sadece Allah'a yöneltmezse, başka ilahlara tapmış olurlar ki, bu da insanı küfre sokar. Kur'an-ı Kerim'de öncelikle ve her şeyden önemli ve yoğun olarak Allah'ın ilahlığı üzerinde durulur. Tek ilah Allah'tır, yani kendinden başka kulluk edilecek, tapınılacak, yönelinecek başka bir ilah yoktur. Cahiliye döneminde, gerek Mekke müşrikleri gerek yahudi ve hıristiyanlar Allah'a inanıyorlardı; fakat Allah'ın ilahlık vasıflarını başkalarına da vererek, Allah'a karşı en büyük yalan olan şirke düşmüşlerdi.

İlah tektir ve O da Allah'tır. Allah; her şeyi yaratan, insanları bir gün bir araya toplayacak olan, öldüren ve dirilten, kendisine güvenilen, yalvarılan, sığınılan, kendisi için zaman ve mekan sınırı olmayan ve varlıkların eksikliklerinden bütünüyle uzak olandır. O halde bütün bunlara gücü yeten "ilah" tır ve O da bir tanedir. Birden fazla ilah olması mümkün değildir. Allah bu konuda şöyle buyuruyor:

"Allah hiç evlat edinmemiştir. O'na ortak hiç bir ilah da yoktur. (Öyle olsaydı) bu takdirde her ilah kendi yarattığıyla gider ve elbette kimi kimine üstün çıkıp büyüklenirdi. Allah Onların (müşriklerin) bütün isnatlarından münezzehtir." (Mü 'minün, 95)

Yani, her ilah başka bir şey dilerdi. Her ilah diğerinden farklı bir şey yapmak, bağımsız olduğunu ve egemenliğini göstermek isterdi. Bunun sonucunda da bütün kainat yerle bir olurdu. Halbuki kainatta muazzam bir düzen vardır. Öyleyse kainata hükmeden ilah tekdir ki, O da Allah'tır. Bütün evren, içindeki varlıklarla birlikte, gücü her şeye yeten, bilgisi her şeye ulaşan bir ilah'ın kontrolündedir. Müslümanlar, bu ilah'a yönelirler, O'na dua ederler. Korkuları bu ilah'tandır, güvenleri de bu ilah'adır, Bu ilah'a her şeyiyle bağlıdırlar, O'nu her şeyden çok severler. Elbette bu ilah alemlerin Rabbi olan Allah'tır. La ilahe illallah kelimesinde belirtildiği gibi Allah'tan başka ilah yoktur.

İlahlık vasıflarının en önemlisi, Allah'ın hayatımız için kanun koyan, nizam ve hukuk belirleyen olmasıdır. Eğer kanun koyma, insanlar için hukuk belirleme Allah'tan başkalarına verilirse, bu onlara ilahlık vasıflarını da vermek olur ki, bu da şirktir. Bu manada kanun koyucu olarak ilahlık taslayan tağutlar tarih boyunca çıkmıştır ve çıkacaktır. Günümüzde ve tarihte en çok görülen şirk çeşidi bunlara kulluk şeklinde olandır. "Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? Zira tağuta küfredip inanmamaları kendilerine emrolunduğu halde tağutun önünde muhakemeleşmek, onların hükümlerini uygulamak istiyorlar. Halbuki şeytan

onları büsbütün saptırmak istiyor." (Nisa, 60) "Kim. tağutu reddedip Allah'a iman ederse, muhakkak ki, kopması mümkün olmayan sapasağlam kulpa yapışmış olur." (Bakara, 256)

Kur'an-ı Kerim bize bütün Peygamberlerin tevhid akidesiyle gönderildiğini bildirir: "(Ey Muhammed!) Senden önce gönderdiğimiz her Peygambere; Benden başka ilah yoktur, Bana ibadet/kulluk edin' diye vahyetmişizdir," (Enbiya, 25) "Andolsun ki Biz, 'Allah'a kulluk/ibadet edin ve tağuttan sakının' diye (emretmeleri için) her ümmete/topluma, bir peygamber gönderdik." (Nahl, 36)

İslam Akaidi Bölüm -1 Tek ilah (Tevhid)

Tevhid; Anlam ve Mahiyeti

Türkçede 'birlemek' şeklinde ifade edilen 'tevhid', Arapça 'vahd' kökünden türemiş bir mastardır. 'Tevhid' sözlükte, bir şeyin 'bir' olduğuna hükmetmek, onu 'bir' olarak bilmek, bir şeyi diğerlerinden ayırarak onu tek kılmak, birlemek gibi anlamlara gelmektedir. Kavram olarak 'tevhid', mutlak anlamda Allah'ın bir olduğunu bilmeyi, O'ndan başka ilah bulunmadığına, ortağı ve benzeri olmaktan uzak bulunduğuna inanmayı ifade eder.

'Tevhid' en geniş anlamıyla 'bir' Allah inancının, insanların düşündüğü bütün ilah düşüncelerinden uzak bir dünya görüşünün, tek Yaratıcı, tek Rab tanımanın açıkça ortaya konulmasıdır. 'Tevhid' aynı zamanda alemlerin Rabbi Allah (cc) tarafından insanlara gönderilen ilahi dinin adıdır. Şirk'i anlatırken söylediğimiz gibi, insanlar ya Tevhid Dinine, ya da şirk dinlerine inanırlar. Üçüncü bir yol yoktur insanın hayatında. Şirk, nasıl insanların kendi heva ye heveslerinden uydurdukları bütün dinleri tanımlıyorsa; 'Tevhid' de Allah'ın vahy yoluyla gönderdiği dini tanımlar.

'Tevhid' hem inanç açısından Allah'ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde 'bir'lemek, hem de ibadeti yalnızca Allah'a mahsus kılmaktır. Allah'ın birliğini ifade eden 'tevhid' kavramı Kur'an'da geçmemektedir. Allah'ın birliği Kur'an'da, 'Vahid', 'Ehad' gibi sıfatlarla ve başka tarzla açıklanmaktadır.

Allah'ın birliğinden, sıfatlarından ve diğer iman konularından bahseden ilme 'kelam' denilir. 'Tevhid ilmi' kelam ilminin diğer adıdır. Çünkü Tevhid ilmi ağırlıklı olarak Allah'tan ve O'nun insanlara gönderdiği inanç esaslarından bahseder.

Ebediyatta 'tevhid'; Allah'ın birliğinden ve yüceliğinden bahseden,

bunlardan söz eden, konusu bu gibi şeyler olan şiir çeşitlerine denir.

Tevhid'in Amacı: 'Tevhid'ten maksat, Allah'ı birlemek ve O'nu bir olarak kabul etmektir. Buradaki 'bir'den amaç sayı yönünden bir olması değil, O'nun hiç bir şekilde ortağının, benzerinin ve eşinin olmaması, ezeli ve ebedi sıfatları yönünden hiç bir şeye benzememesi, Kur'an'ın ifadesiyle 'hiç bir şekilde denginin bulunmaması'dır. Benzer cinsler arasında her hangi bir şeye 'bir' denilir ama, onun cinsinden ve benzerinden başka şeyler de olabilir. Allah'ın bir ve tek oluşu ise benzersiz, eşsiz ve denksiz bir birliktir.

'Tevhid', Allah'tan başka ilah olmadığına inanan mü'minlerin, bütün ilgi ve dikkatlerini Allah'a yöneltmeleri, Allah'a teslim olmaları, mutlak kudret sahibi olarak O'nu görmeleri, O'nun gösterdiği yolda yürümeleri, O'nun istediği gibi O'na kulluk yapmalarıdır. Tevhid' ehline, yani 'şehadet getirip mü'min olanlara muvahhid-Allah'ı tevhid eden'ler denilir. Muvahhidler, Tevhid gerçeğine bu bilinçle yönelirler ve bu bilince göre hayatlarını sürdürürler. 'Tevhid' ehli, yalnızca' Allah vardır' demekle kalmaz. Bunu demekle beraber, O'ndan başka ilah, O'ndan başka yaratıcı, O'ndan başka rızık verici, O'ndan başka hüküm koyucu, O'ndan başka Rabb olmadığına da inanırlar. İşte bu, Tevhid Dininin özüdür.

Tevhid'in Kapsamı: Bilindiği gibi 'Tevhid' veya 'İslam Dini', Tevhid Kelimesi veya Şehadet Kelimesi ile özetlenmiştir. Bu yüzden kim bu iki cümleyi inanarak söylerse mü'min olur. Bu iki cümle, İslamın bütün iman ve ibadet ilkelerini içerisine almaktadır. Mü'min, bu iki cümleden birini söylediği zaman, bütün benliği ile Allah'tan başka ilah olmadığına ve Hz. Muhammedin getirdiği dinin Hakk din olduğuna tanıklık (şahitlik) eder. Her iki cümle de ayrı ayrı İslamın ve buna inanmayı ifade etmenin özetidir. Unutmamak gerekir ki, İslam yalnızca bu cümleleri 'dil' ile tekrar etmek değildir. Bunlar İslama giriş ve İslama girdikten sonra İslama ait ne varsa hepsini peşinen kabul etme duyurusudur. Mü'min, bunları söyleyerek seçtiği dini ve bunun her türlü ilkesini, prensibini kabul ettiğini ortaya koymuş olur.

Mü'min, niçin Tevhid Kelimesini söylediğinin farkındadır. Bu sözün yalnızca iki gerçeği haber veren bir şey olmadığını bilir. Bu sözü söylerken neyi kabul ettiğini, neyi reddettiğini anlar. Bütün kalbiyle inanır, bunu diliyle ilan eder ve inandığı şeyin gereğini yapar. Tevhid veya Şehadet Kelimesi iki hüküm cümlesidir. Birinci bölümde önce 'la ilahe' -ilah yoktur, sonra da 'Allah vardır', yaygın söyleyişle 'Allah 'tan başka ilah yoktur' denilir. Dikkat edilirse inanmanın ilk şartı, bütün ilahları, ilah düşüncelerini, ilaha benzetilen her şeyi kafadan ve gönülden silmek, sonra da tek Allah inancını kabul etmektir. Önce 'nefy-yani reddetme', sonra da 'tasdik-yani kabul etme' söz konusudur. İslam açısından son derece önemli bir durumdur bu. Çünkü İslamın üzerinde durduğu en

önemli mesele, Tevhid inancıdır. İnsanlar öncelikli olarak bu inancı benimsemekten sorumludurlar. 'Tevhid' yaratılışın ve var olmanın en önemli olayıdır.

Kur'an'ın üzerinde en çok durduğu konu da budur. Hz. Muhammed (s.a.s.)'in mesajı, Kur'an'ın öncelikli konusu, insanların şirk dinlerini terk ederek, Tevhid dinini benimsemeleridir. Bu hem fıtrata (yaratılışa) uygun bir seçimdir, hem evrendeki teslimiyete katılmadır, hem de dünya ve Ahiret kurtuluşudur. İslamın bütün yükümlülükleri, bütün prensipleri, emir ve yasakları; gönüllerine Tevhid inancı girmiş 'muvahhidler' tarafından hakkıyla yerine getirilir. İnsanlık ailesinin en öncelikli faaliyeti ve meselesi 'Tevhid' ile şirk arasındaki seçimdir. Kendi özgür iradesi elinde bulunan insan, Tevhid ile şirk arasında kendi isteği ile bir seçim yapacaktır. Yaptığı seçimin, yani seçtiği hayat tarzının sonucuna da kendisi katlanacaktır.

Tevhid veya Şehadet kelimesinin ikinci kısmı, Hz.Muhammed'in Allah'ın rasülü (elçisi) olduğunu kabul ve ilan etmektir. Bunun anlamı da yalnızca 'O, Allah tarafından gönderilmiş bir elçidir' demek değildir elbette. O'nu Allah'ın son resulü tanıdıktan sonra, O'nunla gönderilenleri, O'nun tebliğ ettiklerini, O'nun dediklerinin doğru olduğunu da kabul etmek demektir. Aynı zamanda O'nun anlatıp gösterdiği yaşama biçimini seçmek, O'nun tebliğ ettiği ilahi şeriatı hayat prensibi haline getirmek anlamına da gelmektedir. Rabbimiz (cc) hükümlerini ve kullarından istediklerini resulleri aracılığıyla insanlara bildirmiştir.

Tevhid veya Şehadet Kelimesini söyleyenler, Allah'ın hükümlerini kabul edenler ve onları hayatlarına uygulamaya karar verenlerdir.
Tevhid Kelimesi İslamın giriş kapısıdır desek yanlış olmaz. Ancak bu kapıdan içeri girenler, içeride olan her bir ilkeyi, her bir iman esasını, her bir kulluk şartını kabul etmiş ve pratik hayatta uygulamaya söz vermiş demektir.

Tevhid'in Kısımları: Yukarıda geçen tanıma göre Tevhid üç kısımda anlaşılmaktadır:

1- Zat'ta tevhid: Allah (cc) zatı yönünden tek olması, bir benzerden, ortaktan (şerikten) münezzeh (uzak) olması demektir. Allah (cc) aynı zamanda insanların bildiği gibi bir cisim, bir cevher (görünen bir varlık), bir şeylerin bileşimi de değildir. Kur'an farklı şekillerde sürekli olarak Allah'ın bir olduğunu, eşinin ve benzerinin olmadığını vurguluyor. Kur'an, Allah'ın varlığına ait ne kadar delil getiriyorsa, bir o kadar da 'bir' olduğuna da o kadar delil getiriyor.

Kur'an, Allah'ın birliğini şu yollardan biriyle anlatıyor:

a- 'Ehad' ve 'vahid' kelimeleriyle: "De ki O Allah bir 'dir." (İhlas, 1) "Gerçek, sizin ilahınız hakikaten bir'dir." (Saffat, 4). (Ehad ve vahid kelimeleri aynı manada olup, 'yalnız ve tek olmak, bir olmak demektir. Sayı olarak 'vahid' bir demektir. Ancak ikisi arasında kullanılış yönünden incelikler vardır. Sayı saymaya 'vahid -bir' ile başlanır, 'ehad' ile başlanmaz. 'Evde, bir değil, iki kişi var' derken 'vahid' kullanılır. Kur'an'da, Allah hakkında bir ayette 'ehad', yirmi iki ayette ise 'vahid' kelimesi kullanılıyor.)

b- Olumsuzluk ifadesiyle: "Allah 'tan başka ilah yoktur." (Al-i İmran, 62)
c- Yasaklama ifadesiyle: "Allah ile beraber başka bir ilah edinmeyin. " (Nahl, 51)
d- Tevhid anlamında, başka ilah olmadığı vurgulanarak: "Allahu, la ilahe illa ha -Allah, O'ndan başka ilah olmayandır-." (Bakara, 255) "Şüphe yok ki Ben, Ben Allah'ım ... Benden başka ilah yoktur; şu halde Bana ibadet et ... " (Taha, 14)
e- Birliğin soru şeklinde vurgulanmasıyla: "Size gökten ve yerden rızık verecek Allah 'tan başka yaratıcı mı var?" (Fatır, 3)
f- Hıristiyanların teslisini (üçlü ilah inancını) reddederek (Nisa, 171)
g- İnsanın yaratılışı da bir Allah inancını kabul etmeye uygundur. Örneğin, insan kurtulma ümidinin kaybolduğu, kimsenin yardımcı olamayacağı bir sıkıntı anında Allah'a yalvarır (İsra, 67)
h- İnsanın aklını kullanmasını sağlayarak; eğer birden fazla ilah olsaydı yerlerin ve göklerin dengesi bozulurdu ifadesiyle (Enbiya, 22)
ı- Hayretle karışık soru şeklinde: "…Allah ile başka ilahlar var mı?!" (Neml, 60-63)

2- Sıfatta Tevhid: Allah (cc) sıfatlarında da tektir, hiç bir varlık O'na sıfatlarında ortak (şerik) veya denk değildir. Allah'ın sıfatları denildiği zaman, Allah'ı bize bildiren ilahi özellikleri akla gelir. Allah'ın sıfatları O'na aittir ve kendisi gibi ezelidir, başlangıcı yoktur. Bazı sıfatlar Allah'a aittir. Bu sıfatlar O'ndan başka hiç bir yaratıkta olamaz. Örneğin, 'Beka-sonu olmamak' sıfatı gibi. Allah'ın sonu yoktur, O ölümsüzdür, varlığı asla sona erici değildir. Allah (cc) bazı sıfatlarından varlıklara da vermiştir. Mesela, 'hayat, diri ve canlı olma' sıfatı gibi. Canlılar da hayat sahibidir ama, günün birinde onların hayatı sona erer.

Hayvanlar ve insanlar 'görme' sıfatına sahiptirler ama onların görmeleri sınırlıdır, bazı araçlarla olmaktadır. Allah'ın görmesi ise tıpkı diğer sıfatları gibi mutlaktır, bir aracıya muhtaç değildir.

3- Fiilde Tevhid: Allah'ın yaratmasına, bir şeyi yokluktan varlığa çıkarmasına O'nun fiili denir. Yaratma yalnızca Allah'a aittir. Çevremizde ve evrende gördüğümüz bütün olaylar ve oluşumlar, Allah'ın yarattığı sebeplere bağlı olarak meydana gelmektedir. Asıl yaratıcı Allah'tır. Alemi, alemin içindeki her şeyi, insanı ve insanla ilgili her şeyi yaratan O'dur. O'nun bu yaratmasında bir ortağı, bir yardımcısı veya bunlara benzer bir şeyi yoktur. Var eden de O'dur, öldüren de O'dur, varlığın devamını yaratan da O'dur.

Fiilde Tevhid, Allah'ın tek yaratıcı olmasına inanmadır, yaratma ve var etme sıfatını başka ilahlara vermemektir. O'nun yaratmada bir yardımcısı olmadığı gibi, alete, araca, zamana da ihtiyacı yoktur. "Bir şeyi dilediği zaman, O'nun emri, ona yalnızca 'ol' demesidir; o da hemen oluverir." (Yasin, 82). Tevhid, Allah'ı 'uluhiyyette-ilahlıkta' ve 'rububiyyette- rablikte' tek ve bir bilmenin ifadesidir. Allah (cc) hem yaratıcı olarak tek ilahtır, hem de evreni ve içindekileri yaratan, düzenleyen, idare eden ve insanlar için hükümler koyan bir Rabdir.

Kimileri 'Allah vardır ve yücedir' derler ama, O'na bir takım şeyleri eş tutarlar. Bazı şeyleri Allah (cc) gibi düşünürler. Veya Allah'a ait sıfatları onlara verirler. Onların tıpkı Allah gibi saygı duyulacak, emirlerine itaat edilecek, önlerinde boyun eğilecek yüce varlıklar olduğunu düşünürler. Yada 'Allah büyüktür' dedikleri halde hayatlarına ilişkin temel hükümleri bir başka makamdan alırlar. Allah'ın koyduğu helal ve haram hükümlerini kabul etmezler, onların yerine 'tağutların' hükümlerini benimserler. Bu gibi kimseler Tevhid'e iman etmemiş sayılır. Çünkü Hz. Allah, hem eşi ve benzeri olmayan tek ilahtır, hem de tek Rabb'dir. Tek Rabb olmanın anlamı, yaratan, şekil verip terbiye eden, yöneten, tek sahip ve hüküm koyucu demektir. İlahlığı Allah'a yakıştırıp ta rabb'liği başkalarına tanıyanlar Tevhid'i bilmeyenlerdir. Böyle yapanlar 'şirk' koşup müşrik olanlardır.

Kur'an'ın ifadesi açık olmasına rağmen, Allah'ın hükümlerine zıt olacak şekilde, onları beğenmeyerek, 'bana göre, bize göre, bizim sistemimize göre, çağımıza göre, falanca atamızın ilkesine göre, falanca ilim adamına ve efendiye göre' gibi ölçüler Tevhid'e uymaz. Böyle bir inanca sahip olanlar, Allah'ın Rabliğini tanımayanlardır. "... Dikkat edin, hükmün tamamı O'nundur ... " (En’am, 62). Burada söz konusu edilen nokta, Allah'ın ölçülerine rağmen, sırf onların yerine geçmesi için hüküm koymak ve Allah'ın dininin yerine başka dinler uydurmak mantığıdır. Bu Tevhid'e aykırıdır.

Tevbe Suresinin otuz birinci ayetini ve bu ayetle ilgili Peygamberimizin Adiyy b. Hatem'e cevabını hatırlayalım: Ayet, bazılarının din adamlarını, hahamlarını ve Hz.İsayı Rabb edindiklerini, yani onlara kulluk yaptıklarını

söylüyor. Adiyy b. Hatem, onların bu gibilere kulluk yapmadıklarını söyleyince, Peygamberimiz, işin mantığını çarpıcı bir şekilde izah etti: Halk, onların helal ve haram ölçülerini kabul ediyorsa, bunun anlamı onları Rabb haline getirmektir. (nak. Muh. İbni Kesir, 2/137. Tirmizi, nak. Elmalı, 4 /317)

Öyleyse, Tevhid'e inanan bütün mü'minler, bu inanmanın gereğine uymak zorundadırlar. Allah'ı hem ilahlıkta tek ve bir, hem de Rabb olmada tek ve bir bilecekler. O'nun emrinin, O'nun hükmünün, O'nun büyüklüğünün üzerine hiç bir şey koymayacaklar. O'nu zatında, sıfatlarında, fiillerinde 'ehad-tek' olarak tanıyacaklar. Bazılarının yaptığı gibi gökleri Allah'a, yeryüzü de insanlara bırakmak Tevhid değildir. Yani onlara göre Allah, yer ve gökleri yarattı ve yönetmektedir. Tamam bu doğrudur, 'O Allah, gökleri yönetmeye devam etsin, canlıların rızkını versin, sıkışanların da yardımına koşsun, ama yeryüzüne, toplumların ve devletlerin yönetimine karışmasın. Toplumlara ve insanlara ait hükümleri biz O'ndan daha iyi biliriz' şeklinde düşünürler ve inanırlar. İşte bu mantık 'şirk' mantığıdır, tağutluktur.

Dikkat edilirse, İslam gelmeden önce cahiliye insanları' Allah yoktur' demiyorlardı. Allah'ın var olduğuna inanıyorlardı ama O'na putları ortak koşuyorlardı ve O'nun insanlar hakkında koyduğu hükümleri tanımıyorlardı, ya da O'nun adına kendileri hüküm koyuyorlardı.

Allah'tan Başka İlah/Tanrı Yoktur İfadesinin Anlamı: Tevhid kelimesinde bir incelik daha var: Orada 'Allah vardır' ifadesi değil, 'Allah 'tan başka ilah yoktur' ifadesi yer almaktadır. Allah elbette vardır. İnsanlar zaten ilahsız olamazlar ki. Herkesin mutlaka bir ilahı veya bir çok ilahı vardır. İnsan ilah inancından asla uzak olamaz. Önemli olan bu ilah inancı değil, yanlış ilah inançlarını terk edip, alemlerin Rabbi Allah'a inanmaktır. İşte bu Tevhiddir. Tevhid, aynı zamanda İslam'ın dünya görüşüdür. Evet, İslam Tevhidi bir dünya görüşüne sahiptir. Hayat anlayışı, evreni izah edişi, ölüm gerçeğine bakışı, hükümler konusundaki tavrı, geçmişe ve geleceğe bakışı tamamen bir Allah inancına dayanır ..

İslam'ın getirdiği bütün çözümler, önerdiği yaşama tarzı, bu hayatı devam ettirecek ilkeler ve prensipler, insanlara ve toplumlara, bilgiye ve bilginin kaynaklarına bakışı, tarihi değerlendirişi hep bir Allah inancından, yani Tevhid 'ten kaynaklanmaktadır. En ufak, hatta göze görünmeyen varlıktan en büyük varlıklara kadar, galaksi ve nebulalara varıncaya kadar her şey, ama her varlık Allah'ın birliğinin ispatıdır, Tevhid'in görüntüsüdür.

Tevhidin Pratik Görüntüleri: Bu muazzam görüntüyü ve Allah'ın vahiy ile öğrettiği Tevhid'i beş maddede daha açık görebiliriz:

1- Kainattaki Tevhid: Kainattaki her varlık bu inancı bize haber veriyor. Kur'an'da sık sık bu duruma dikkat çekilmekte, Allah'ın sonsuz kudretinin eserine bakmamız tavsiye edilmektedir. Kainattaki her varlık kendine ait bir özelliğe sahiptir ve her biri kendi görevini yerine getirmektedir. Bu durum, Tevhid'in göstergesidir (Zariyat, 20-21; Al-i İmran, 190)

2- Siyasette Tevhid: Siyaset, idare etme, yönlendirmedir. Alemlerin Rabbi Allah (cc) alemleri yaratan ve idare edendir. O'nun hükmü hem kainatta hem de insan hayatında geçerlidir. "O gökte de ilahtır, yerde de ilahtır." (Zuhruf, 84). Allah'ı dünya ve toplum işlerine karıştırmak istemeyen mantık Tevhid'e aykırıdır ve tağutluktur.

3- Toplumda Tevhid: İslam ümmeti, Tevhid Dinine inanmakla tek bir ümmet, tek bir topluluk olmaktadır. "Ümmetini: bir tek ümmettir ve Ben de sizin Rabbinizim. O halde gereği gibi ibadet edin." (Enbiya, 92). Öyleyse mü'minler, hayatlarına Tevhid ilkelerini hakim kılarak birliklerini koruyacaklar, Allah'ın ipine sımsıkı sarılarak ayrılıp-parçalanmayacaklar ve vahdet olacaklar. Mü 'minleri, ancak Tevhid ilkelerine topluca sarılma birleştirir, bir araya getirir. Mü'minler, kendilerine Allah'ın ayetleri geldikten sonra parçalananlar, bölük pörçük olanlar gibi olmazlar (AI-i İmran, 105).

4- Kişide Tevhid: iman edenler, İslamın kendilerinden istediği 'mavahhid' tipli insan olmak, hayatlarının her anında Tevhid inancını göstermek , kulluğu tek bir Rabb'e yapmak durumundadırlar. Muvahhid, bütün benliği ve duygularıyla Tevhid ilkelerine inanır, mücadelesini bu uğurda yapar.

5- Yürekte ve Dilde Tevhid: Mü'minler, Tevhid Dininin özeti olan Tevhid Kelimesini yürekten kabul ederler, inanırlar, dilleriyle de inandıklarını ortaya koyarlar. Sonra da bu inançlarını fikirde, düşüncede, ahlakta, ibadette, sosyal hayatta ve her konuda gösterirler. Tevhid'in ilkelerini hayata hakim kılarlar.

'La ilahe illallah' dedikten sonra, başka ilahların peşine gitmezler, şirk olabilecek fikirleri kabul etmezler, ilah zannedilenlelerin ve tağutların hükümlerine itibar etmezler. Allah'a rağmen insanlara hükmetmeye kalkışanlara yüz vermezler. İbadetlerini yalnızca Allah' a yaparlar. imanlarında asla taviz vermezler. Rabbimiz buyuruyor ki: "Allah'a dayan, vekil olarak Allah yeter ... Allah bir adamın göğsünde iki kalp yaratmadı ... " (Ahzab, 3-4) işte bu manada kim Kelime-i Tevhid'i (veya Şehadeti) kabul ederse, kim hayatını bu inanç doğrultusunda yaşarsa, kimin son sözü 'la ilahe illallah muhammedu'r resulullah' olursa, onun cennete gideceği umulur. (Müslim, İman 40, Hadis no: 94, l/94. Buhari, Timizi, nak. K. Sitte 2/206-207)

İnsanlık tarihi baştanbaşa bir Tevhid mücadelesi tarihidir. Kimileri şirk dinine girip saptıkça, azdıkça, kısaca yoldan çıktıkça Allah'ın peygamberleri

onları Tevhid'e davet ettiler, kurtulmalarını sağlamaya çalıştılar. İnsanlar Rablerine isyan etmeye, Allah (cc) da onlara elçi ve elçilerle beraber kurtuluş davetini göndermeye devam etti.

Bugün de Allah'ın son vahyi olan İslam ve O'nun kitabı Kur'an, bunun yanında Hz. Muhammed'in mesajı bütün insanlığı Tevhid'e davet ediyor. Çünkü gerçek kurtuluş Tevhid'e uygun yaşamaktır. Kur'an'ın deyişiyle; " ... Darmadağınık bir çok düzme ilahlar (tanrılar) mı hayırlıdır, yoksa hepsine ve her şeye Galip Kahhar (sonsuz güç sahibi) bir tek olan Allah mı?" (Yusuf, 39) (Seyyid Kutub, Fi Zilal'il Kur'an, c.1 s.323-324)

İslam Akaidi Bölüm -1 Tek ilah (Tevhid)

Tevhid; Hayatın Anlamı

Sözlük anlamı olarak tevhid: Birlemek, tekleştirmek, bir şeyin tek olduğu hakkında hüküm vermek, bir bilmek demek olan tevhid; terim olarak; Allah'ı zatında, sıfatlarında, isimlerinde ve fiillerinde tek kabul etmek, eşi ve benzeri olmadığına iman edip ibadet ile de O'nu birlemektir. Yani ibadeti O'ndan başkasına yapmamak ve yalnız O'na tahsis etmektir. "De ki; O Allah bir 'dir. Allah samed'dir (Hiçbir şeye muhtaç değildir; her şey O'na muhtaçtır. O her şeyin kaynağı ve yaratıcısıdır). O doğurmamış ve doğrulmamıştır. O'na benzeyen, O'na eş ya da denk hiçbir şey de yoktur." (İhlas, 1-4)

İslam dininin en temel esası tevhiddir. Tevhid kelimesi ise, La ilahe illallah'tır. Manası: Allah'tan başka ilah/tanrı yoktur, yani bütün kainatta Allah'tan başka ibadet edilmeye, O'nun dışında mutlak olarak itaat edilmeye ve boyun eğilmeye layık kimse yoktur. Dikkat etmek gerekir ki kelime-i tevhid önce Allah'tan başka diğer ilahları reddetmekle başlıyor. Müslüman, önce Allah'tan başka bütün ilahları reddetmeli ve sadece ilah olarak Allah'ı kabul etmelidir.

İslam dininin ilk indiği zamanlarda -tıpkı bugün olduğu gibi- şirk hakimdi. İnsanlar putlara tapıyorlar, ilahlık vasıflarını insanlara ve bazı varlıklara veriyorlardı. Araplar, melekleri Allah'ın kızları olarak kabul ediyorlar, ehl-i kitap olan yahudi ve hıristiyanlar da, Allah'a oğullar isnat ediyorlardı. Helal ve haram koyma yetkilerini din adamlarına vererek, onları ilah ediniyorlardı. Peygamberimiz'in bu ortamda en küçük bir taviz vermeden sürdürdüğü tebliğde, en çok vurguladığı konu tevhiddi. Esasen insanlık tarihi, Allah'a

hakkıyla iman edenlerle, şirk koşanların, birden fazla ilaha inananların kavgasından ibarettir.

Kur'an-ı Kerim baştan sona kadar tevhid'den söz etmektedir. Bütün peygamberler tevhid'i ikame etsinler diye gönderilmişlerdir. Kur'an'a baktığımız zaman, bütün peygamberlerin üzerinde ısrarla durdukları ve insanların kavramaları için her türlü zorluklara katlandıkları hususlar; Allah'ın her hususta, yani hayatın her sahasında "tek" olarak kabul edilmesi ve O'na kesinlikle şirk koşulmamasıdır. Tevhid, insanın hayatındaki düşünceden başlayarak, günlük yaşayışındaki her tavrına kadar, Allah'ın belirlediği sınırlara uyması, onların korunması için seferber olması ve Allah'ın ortaya koyduğu ölçü ve onun pratikteki şekli olan sünnetin yaşanılmasıdır.

Tevhidi kabul eden insan Allah'a şöyle söz vermiş olur: "Ben ancak Senin emirlerine kayıtsız şartsız uyarım, Sana dayanır ve Sana güvenirim. Cezalandıracak ve mükafatlandıracak ancak Sensin. En güzel emir Senin emirlerin ve en mükemmel kanun senin kanunlarındır. Senin emirlerini alaya alan, yalanlayan ve haddi aşanlara karşı koyacağım. Senin rızan için yaşayacağım, Senin emrine uymayan hiç bir fikri ve kanunu benimsemeyeceğim."

Allah'a, O'nun zatında, sıfatlarında, isimlerinde, fiillerinde ortağı ve dengi olmadığına, O'nun doğmadığına ve çocuğu olmadığına iman edilmeden tevhid gerçekleşmez. Tevhid, rububiyet ve uluhiyet tevhidi olmak üzere ikiye ayrılır.

Rububiyet Tevhidi: Rububiyet tevhidini tam olarak anlayabilmek için, rububiyet kavramının türediği "rabb" kelimesini iyi kavramak gereklidir. Rabb kelimesi, esas olarak terbiye anlamına gelir. Terbiyenin yanında, aynı zamanda ıslah etmek, üzerinde tasarrufta bulunmak, taahhüt etmek, kemale erdirmek, tamamlamak, efendisi olmak, sorumluluğunu yüklenmek, toplamak, başkanlık etmek, sahip olmak, bakmak, büyütmek, sözünü geçirmek, istediğini. yapabilmek, yaptırabilmek, rızık vermek gibi manaları kapsar.

Allah Teala, alemlerin gerçek Rabbi olduğu için, rububiyet (rablık) sadece O'na aittir. Bu konuda Allah'ın tevhidi farzdır. Bütün bu sıfatlarıyla rububiyet Allah'a aittir. Yukarıda sayılan rububiyet sıfatlarında Allah'a ortak kabul etmek şirktir. Çünkü her yönüyle yaratan, rızık veren, her şeye sahip olan O'dur. İşleri idare eden, öldüren ve dirilten, fayda ve zarar vermeye gücü yeten, yükselten ve alçaltan O'dur.

Rububiyet tevhidi; göklerin ve yerin yaratıcısının sadece Allah olduğuna ve bütün kainat işlerini O'nun düzenlediğine inanmaktır. Bu imanın gereği olarak insan, sadece Allah'a kulluk/ibadet etmeli ve O'na hiç bir konuda ortak koşmamalıdır. Rububiyet tevhidi, fıtraten insanın kalbine yerleştirildiği için çoğu zaman müşrikler de dahil olmak üzere bütün insanlık tarafından kabul

görmüştür. Tarih boyunca çok az insan rububiyyet tevhidinde sapıklığa düşmüştür. Mekke müşrikleri taptıkları putların rububiyet sıfatlarını taşımadıklarını pekala biliyorlardı. Fakat buna rağmen sahte ilahlarına saygı ve tazim gösteriyorlardı. Bu konu Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatılır: «Gökleri ve yeri yaratan, güneşi ve ayı buyruğu altında tutan kimdir? diye sorarsan, şüphesiz Allah 'tır derler." (Ankebüt, 61) «De ki: 'Size gökten ve yerden rızık veren kimdir? O kulaklara ve gözlere malik bulunan kimdir? Ölüden diriyi, diriden de ölüyü kim çıkarıyor? Bütün işleri kim idare ediyor? Hemen: 'Allah' derler." (Yunus, 31). (Ayrıca bakınız: Zuhruf, 9,87; Mü'minin, 86-87; Lokman, 20.)

Kur'an-ı Kerim'deki bu ayet-i kerimelerden anlaşılıyor ki, kişi sadece bu tür bir tevhidi kabul etmekle İslam dinine girmiş olmaz. Çünkü, yukarıda geçen ayetlerde ifade edildiği üzere Mekke müşrikleri de Allah'ın rububiyetini ikrar ediyorlar; yani yaratan, yoktan var eden, fayda ve zarar vermeye gücü yeten, dualara icabet eden vb. sıfatlara sahip yüceler yüce si Allah'a inanıyorlardı. Ne var ki, putlarına/tanrılarına kendileri için şefaatçi olsunlar diye tapıyor, onları Allah'ı seviyormuş gibi seviyorlardı. Doğal olarak bu halleriyle müşrik oluyorlardı.

Kur'an, uluhiyet tevhidi olmadan, sadece rububiyet tevhidi ile kişinin kurtuluşa erişemeyeceğini açıkça belirlemiştir. İnsanın muvahhid bir müslüman sayılabilmesi ve cehennem azabından kurtulabilmesi için rububiyet tevhidi ile beraber uluhiyet tevhidine de iman etmesi lazımdır. O halde uluhiyet tevhidi nedir?

Üluhiyet Tevhidi: Uluhiyet tevhidi, Allah'a, Onun belirlediği ibadet şekilleri ile ibadet etmektir. İbadette Allah'ı birlemek, başkasını O'na ortak kabul etmemektir. Kalbin korkarak ve ümit ederek Allah'a bağlanmasıdır. Uluhiyet tevhidi; ibadette, boyun eğmede, hüküm koymada, kesin itaatte tek ve ortağı olmayan Allah'ı birlemektir. .

Rububiyet ve uluhiyet tevhidi beraber olmalıdır. Bunlardan biri bulunmazsa kişi muvahhid olamaz ve şirke düşer. Müşrikler, rububiyet tevhidini kabul ediyorlardı. Ancak bununla birlikte putlara tapıyorlar ve yeryüzünde Allah'ı tek hüküm koyucu olarak kabul etmiyorlardı. Aynı şekilde ehli kitap da, Allah'ın yeryüzünü yarattığını kabul ediyor, fakat O'na oğul isnat ederek ve helal - haram kılma yetkilerini din adamlarına vererek şirke düşmüşlerdir. Uluhiyet tevhidi çok önemlidir. Bütün peygamberlerin tebliğlerinde en çok vurguladıkları husus uluhiyet tevhididir: "Biz her kavme: 'Allah'a ibadet edin; sizin O'ndan başka ilahınız yoktur' (diye tebliğ etmesi için) bir peygamber gönderdik." (Nahl, 36) "(Nuh): 'Ey kavmim! Allah'a kulluk/ibadet edin, sizin O'ndan başka ilahınız yoktur' dedi." (A'raf, 59). (Diğer peygamberlerin aynı mesajı için bkz. A'raf, 65, 73, 85; Yusuf, 40; Hud, 1-2.)

Tevhidin şiarı, La ilahe illallah'tır. Bu ifade, uluhiyeti Allah'tan başka her şeyden kaldırıp atmayı ve uluhiyeti sadece O'na has kılmayı içermektedir. "Böyledir. Allah, hakkın ta kendisidir. O 'nu bırakıp taptıkları ise batıldan başka bir şey değildir. Doğrusu Allah yücedir, büyüktür." (Hacc, 62)

Bunun en açık tezahürü, Allah'ın emirleri ile, sevilen kişi veya herhangi bir şeyin istekleri çatıştığında, Allah'ın emirlerini tercih etmemektir. "İnsanlar arasında Allah'ı bırakıp, O'na koştukları eşleri ilah olarak benimseyenler ve onları Allah'ı severcesine sevenler vardır. Mü'minlerin Allah'ı sevmesi ise hepsinden kuvvetlidir." (Bakara, 165)

Peygamberlerin görevleriyle ilgili ayetler, tevhid'in temelinin Allah'a ibadet etmek olduğunu açıkça beyan ediyor. Peygamberlerin gönderilişlerindeki temel amaç, insanları Allah'a ibadet etmeye çağırmaktır. O halde "ibadet" kavramının Kur'an'da hangi anlamlarda kullanıldığını kısaca görelim:

İbadet: "Ben insanları ve cinleri, ancak Bana ibadet etsinler diye yarattım." (Zariyat, 56)

Sahabeden Muaz b. Cebel anlatıyor: Bir gün Rasulullah bana, "Ey Muaz! Allah 'ın, kulları üzerindeki hakkı nedir?" diye sordu. Ben; "Allah ve Rasülü daha iyi bilir" dedim. Resulullah: "Allah 'ın kulları üzerindeki hakkı, kulların O 'na ibadet edip, başka hiçbir şeyi şirk / ortak koşmamalarıdır. " buyurdu. (Buhari, Müslim)

İbadet kelimesinin lügat manası; itaat etmek, boyun eğmek, tevazu göstermek, bağlanmak ve hizmet etmektir.

İslami ıstılahta ibadet: Yapılması sevap olan, Allah'a yakınlık ifade eden, yalnız O'nun emirlerini yerine getirmiş olmak ve rızasını kazanmak niyetiyle yerine getirilen her türlü harekete ibadet denir. Kısaca ibadet, Allah'ın razı olduğu her söz ve fiile verilen isimdir. ibadet, Kur'an-ı Kerim'de hiç bir zaman sadece namaz kılmak, oruç tutmak, haccetmek manalarında kullanılmamıştır. ibadet dinin tamamıdır. Din ise hayatın programını çizer, insanların yaşam tarzını belirler. Yemek yemek, devlet kurmak, ahlak, evlilik, hukuk, mali işler. .. kısaca hayatın tamamı dindir, dinin tamamı da ibadettir.

ibadet 5 anlama gelmektedir. Bunlar:

1-) Kul olmak, kulluk etmek.
2-) Boyun eğmek, itaat etmek.
3-) İlah tanımak (otorite tanımak, hükmüne teslim olmak).
4-) Herhangi birine ya da bir şeye bağlanmak.
5-) Yönelmek, meyletmek ..

Herhangi bir davranışın Allah'a ibadet olabilmesi için üç şart vardır:

Meşruiyet: Yapılan amelin Allah'ın müsaade ettiği veya emrettiği bir şey olması.

Usül - Metod: Allah'ın emrettiği ve Rasulullah'ırı yaptığı şekilde yapmak..

Niyet/kasd: Allah rızası için yapmak; başka bir çıkar veya riya gibi sebeplerle yapmamak.

İbadet kelimesinin ifade ettiği esas mana; kişinin yüksek güç, kuvvet ve iktidar sahibi birine karşı itaat etmesi, kendi hürriyet ve bağımsızlığından feragat etmesi, onun karşısında her türlü mukavemet ve isyanı terk etmesi ve tam bir bağlılıkla isteyerek ona boyun eğmesidir.

İbadet etmek, insanın fıtratındaki/yaratılışındaki gayenin gereğidir. Allah Teala insanları ve cinleri, ancak kendisine ibadet etsinler diye yaratmıştır (Bkz. Zariyat, 56). Bu yüzden ibadet etmek, insan için kesin bir ihtiyaçtır. İnsan ruhu yalnız Allah'a ibadet ederek, yani sadece O'na kul olarak, O'na itaat ederek, hayatını O'nun rızasına uygun olarak ve O'nun Rasülünü örnek alarak huzura kavuşur (Ra'd, 28). Aksi halde insan maddi yönden ne kadar yüksek seviyede olursa olsun, Allah'a ibadet etmediği müddetçe asla gerçek mutluluğu bulamayacaktır.

Kur'an-ı Kerim'de birçok ayette, insanlara Allah'a ibadet etmeleri emredilir: "Göklerin ve yerin gaybı Allah'ındır. Her iş O'na döndürülür. Öyle ise O'na ibadet et, O'na güvenip dayan." (Hud, 123) "Sana ölüm gelinceye kadar Rabbine ibadet et." (Hicr, 99) "Şüphe yok ki Allah, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz. Öyle ise O'na kulluk/ibadet edin. İşte doğru yol budur." (Al-i imran, 51). Bütün peygamberler, insanları Allah'a ibadete çağırmışlardır. Bu husus Kur'an-ı Kerim'de şöyle belirtilir: "Andolsun ki, biz her ümmete Allah'a ibadet edin ve tağuttan kaçının diye bir peygamber gönderdik." (Nahl,36)

İbadet, sevgi ve boyun eğme manalarını birden içerir. Yani Allah' a ibadet, Allah' ı son derece sevmekle birlikte nihai derecede O'na boyun eğip saygı duymaktır. ibadetin gerçekleşmesi için kulun, Allah'ı her şeyden çok sevmesi ve O'nu her şeyden büyük tanıyıp azamı derecede saygı duyması gerekir. Müslüman, korku ile ümit arasında olmalıdır. Fakat bu korku, bir canavardan veya diktatörden duyulan korku gibi değildir. Müslümanın korkusu Allah'ın sevgisini kaybetme korkusudur.

İbadet, Allah ve Rasülünün emrettiği şekilde yapılır. Diğer her şeyde olduğu gibi ibadetin nasıl yapılacağı hususunda da müslüman, Kur'an ve sünnete müracaat eder. ibadet, insanın kendi nefsi ve kalbini temizlemesi, Allah'ın rızasını kazanması için en güzel bir vasıta ve ilahi bir vesiledir. ibadet müslümanın imanını kuvvetlendirir, Allah'a yaklaştırır. Tabii ki, ibadetin bilinçli,

Allah'ın istediği ve Peygamberimiz'in uyguladığı gibi olması lazımdır. Yoksa ibadet insana bir fayda sağlamaz. Örneğin; Allah Teala Ankebut suresi 45. ayetinde, "namaz kişiyi bütün kötülüklerden alıkoyar." buyuruyor. Halbuki, bugün pek çok müslüman namaz kıldığı halde birçok günahı, hatta kebire/büyük günah işleyebiliyor. Elbette ki, bu durum, onların namazlarının Allah katında kabul görmediğinin göstergesidir.

İnsanların dünya ve ahiret saadetine ulaşabilmesi için ibadetlerini, Allah'ın istediği şekilde yapmaları gerekir. Fatiha suresinde "biz yalnız Sana ibadet eder ve yalnız Senden yardım dileriz." (Fatiha, 5) ayetinde ibadet, "yardım dileme"den önce gelmiştir. Bunun manası, bir şeyi elde etmeyi istemeden önce, onu bize kazandıracak vesilelere başvurmamız demektir. Önce sebepler yapılmalı; sonra sonuç Allah'ın izniyle elde edilecektir. Müslümanların yapması gereken de budur. Müslümanlar öncelikle Allah'a en güzel şekilde ibadet etmeli, yani hayatını Allah'ın razı olacağı şekilde, Peygamberi örnek alarak yaşamalıdırlar. Ancak, bundan sonra kudreti sonsuz olan Allah müslümanlara yardım edecek ve onları yüceltecektir. çünkü, Kur'an-ı Kerim'de buyrulduğu gibi izzet Allah'ın, Rasulünün ve müslümanlarındır (Munafikun, 8).

İbadette ihsan/güzellik olmalıdır. İhsan kavramını Peygamberimiz şöyle açıklar: "İhsan, Allah'ı görüyor gibi Allah'a ibadet etmendir. Sen O'nu görmesen de muhakkak ki O seni görüyor." (Buhari, İman 37; Müslim, İman 1, hadis no: 8; Tirmizi, iman 14; Ebu Davud, Sünnet 16; İbn Mace, Mukaddime 9; Nesai, İman 6)

İbadet yalnız Allah'a edilmelidir. Ma'bud (ibadet edilen) yalnız Allah olmalıdır. Elbette ki ibadeti yalnız namaz, oruç, zekat v.s. gibi fiillerden ibaret görmemeliyiz. Bu fiiller ibadetin bir kısmıdır; tamamı değildir. Önceden de belirttiğimiz gibi ibadet, hayatın tamamını içine alan bir kavramdır. İbadetin sadece Allah için yapılması gerektiği hususu üzerinde Kur'an-ı Kerim hassasiyetle durmaktadır: "o (Allah) yalnız kendisine ibadet etmenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur." (Yusuf, 40) "Ey Adem oğulları, şeytana ibadet etmeyin diye size emir vermedim mi? Çünkü o , sizin için apaçık bir düşmandır." (Yasin, 60) "De ki, bunca delilden sonra, bana Allah'tan başkasına ibadet etmemi mi emrediyorsunuz, Ey cahiller? Bilakis Allah' a ibadet eden ve şükredenlerden olun." (Zümer, 64-66) "Artık kim Rabbine kavuşmayı ümit ediyorsa güzel bir amel işlesin ve Rabbine ibadette hiçbir kimseyi ve hiçbir şeyi ortak tutmasın. " (Kehf, 110) "De ki: Ey kafirler, ben sizin ibadet ettiklerinize ibadet etmem .... " (Kafirun, 1-6)

Bu ayetlerde açıkça görüldüğü gibi Allah, ibadetin sadece kendisine yapılmasını emrediyor. İster içimizde ve ister dışımızda olsun bizi kendisine ram eyleyen, itaatkar kılan, bizim bedenimizi ve ruhumuzu kendi kudretine

göre yönlendiren, bizim enerjimizi kendi istediği yöne sevk eden, yani bizi teslim alan her "güç", bizi kendisine kul yapmış demek olur. Oysa Rabbimiz, bizim uluhiyet, rububiyet ve ubudiyeti yalnızca kendisine tahsis etmemizi ve bu noktada bütün sahte ilah ve rableri reddetmemizi istiyor.

Tevhidin Yansımaları

Kur'an-ı Kerim'in tevhid ile ilgili ayetlerine dikkatle baktığımız zaman tevhid akidesinin sadece fikri, zihinsel ve felsefi bir telakki olmayıp; insan ve kainat konusunda başlı başına çok genel bir düşünce ve yaşam biçimi olduğunu açıkça anlarız. Kavramlar arasında, insan hayatını "tevhid" kavramı kadar çepeçevre kuşatan, çok boyutlu bir başka kavram bulmak mümkün değildir. Bundan dolayı tarih boyunca bütün ilahı davetler, La ilahe illallah esasını açıklayarak işe başlamışlardır.

Evrendeki Tevhid

Kur'an'ın insanlara kazandırmaya çalıştığı dünya görüşüne göre kainat ve kainattaki bütün varlıklar yüce bir kuvvet olan Allah tarafından yaratılmıştır. Evrendeki düzen de Allah tarafından yaratılmıştır. Kur'an, evrendeki düzenin Allah tarafından takdir edilmiş olduğunu açıkça beyan ediyor. Kur'an'daki bir çok ayet, çeşitli ifade biçimleriyle insanın dikkatini evrenin sağlam düzenine çekerek, evrenin yaratıcısının birlenmesi gerektiğini vurguluyor. "Biz gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri oyun ve eğlence olsun diye yaratmadık." (Enbiya, 16) "Gerçek şu ki, göklerde ve yerde her ne varsa O'nundur. Hepsi O'na boyun eğmişlerdir." (Bakara, 116) "Göklerde ve yerde bulunan her şey, Rahman' a kul olarak gelecektir." (Meryem, 93) "o (Allah), geceyi sizin için istirahat etmenize elverişli, gündüzü de (geçiminizi sağlamanız için) aydınlık yapmıştır. Şüphesiz bunda işiten bir toplum için ibretler vardır." (Yunus, 67) (Konuyla ilgili olarak yine bkz. En'am, 95-99; Yasin, 33; Nahl, 10-18,65,81; Yunus, 3-6).

Bu ayetlerde bütün evrende var olan düzeni, evrenin yaratıcısı, idare edicisi ve evirip çevireni olan Allah'ın birliğine apaçık bir delil sayıyor. Bizden kainatta var olan bu mükemmel düzen ve bu düzenin sağlamlığı ve bütünlüğü üzerine düşünmemizi ve bu yolla tevhid fikrine ulaşmamızı istiyor.

Tevhid ve Allah'ın Hakimiyeti

Tevhid, bütün beşeriyetin, sahte ilah ve rablere başkaldırarak esaret zincirinden kurtulması ve Allah'tan başkasına kul olmaması demektir. Bu

yüzden, tevhid kavramı aynı zamanda, kullara kul olmanın pençesinden kurtularak yalnız Allah'a kul olmaya yönelmek ve bunun tabii neticesi olarak da Allah'ın hakimiyetini kabul etmek; Allah'ın egemenliğinin dışında her gücü, sultayı, otoriteyi, sistemi, fikri, ideolojiyi, dünya görüşünü, kısacası hangi kılıf, örtü ve görüntü altında olursa olsun hakimiyet/egemenlik iddiasında bulunan her şeyi reddetmek anlamlarını da içerir.

"Rabb'in, yalnız kendisine kulluk etmenizi ... emretti." (İsra, 23) "Hüküm, hakimiyet yalnız Allah'ındır. O, yalnız Kendisine tapmanızı emretmiştir. İşte dosdoğru din budur." (Yusuf, 40). Bu ayetler şu gerçeği açıkça ortaya koyuyor: Allah'a inanmanın, tevhid dinine dahil olmanın ve muvahhid sayılabilmenin şartı, kişinin Allah'ın hakimiyetini kabul ederek, O'nun isteğini, kendi dilediğine veya başkalarının İsteklerine tercih etmek ve tüm diğer arzuları O'nun yolunda feda etmektir. Müslüman olmak, kısaca Allah'ı kural koyucu sıfatlarıyla tek, emir verici olarak tek, yasak koyucu olarak tek ve insan hayatına hükmedici olarak tek olarak kavramak, inanmak ve bu doğrultuda yaşayıp tavır koymaktır.

Tevhid ve Tağutlarla Mücadele

"De ki: 'Ey kitap ehli! Bizim ve sizin aranızda eşit olan bir kelimeye gelin: Yalnız Allah 'a ibadet edelim; O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım; bazamız bazımızı Allah 'tan başka rabler edinmesin .. ' Eğer yüz çevirirlerse: 'Şahid olun, biz müslümanlarız' deyin." (Al-i İmran, 64) "İman edenler Allah yolunda savaşırlar; küfredenler de tağut yolunda savaşırlar. O halde, şeytanın dostlarıyla savaşın; çünkü şeytanın hilesi zayıftır." (Nisa, 76)

Sosyal bir hayat nizamı olarak tevhid, halkın bilgisizliği ve şuursuzluğu üzerine dayalı veya onlara zulmetmek üzere kurulan cahili ve tağuti sistemleri temelden değiştirecek plan ve projeler sunar. Tevhid, sırf fikri ve nazari bir akide değil; eyleme yönelik, pratik çözüm yolları sunan bir sistemdir. Tevhid akidesi, yalnızca tabiat ötesi / metafizik konulara izah getiren ve ahlak ile ilgili konularda söz konusu edilebilecek bir tasavvur değil; şirk temeli üzerine oturmuş tağut'i sistemlere karşı muvahhidlere planlı, programlı bir hareket mantığı sunan, inkılapçı bir başkaldırıdır.

Tevhid akidesi, pratik, eyleme dönük bir hareket ve cahiliyyeye şirk temeline dayana sistemlere bir başkaldırı ve de müstekbir, zalim tağutlara karşı siyası, iktisadi, sosyal ve hukuki bir sistem olmasaydı, tarih boyunca bu akideyi kavimlerine sunan bütün peygamberlere karşı savaş açılır mıydı?

İslam güneşinin doğduğu sıralarda Mekke' de hayatlarını sürdüren "Hanifler"in konumu, bu konuda ışık tutması bakımından oldukça önemlidir.

Peygamberimiz'e peygamberlik görevi verileceği dönemde Mekke'de Hz. İbrahim'in şeriatı üzerine yaşayış sürdürdüklerini iddia eden Hanif dini taraftarları vardı. Bunlar, putlara tapmaktan vazgeçerek Hz. İbrahim'in dinine girmişlerdi. Bunlar, Allah'ı birliyor ve kavimlerinin putları adına kestikleri kurbanları yemiyorlardı. Panayırlarda tevhidin hakikatı ile ilgili nutuklar söylüyorlar, putların batıllığına dair deliller getiriyorlar ve onlara tapmamayı öğütlüyorlardı.

Ne var ki, Hanif dininden olduğunu iddia eden bu kimselerin savundukları düşünce, sadece zihinde taşınan, salt fikir ve kuramsal inanış ve anlayış olmaktan öteye gitmiyordu. O yüzden müşrik Mekke toplumunda en ufak fikri ve pratik bir etkinlikleri yoktu. O putperest toplumda ortaya koydukları fikirleri, sadece nazari inanç biçimiydi. Bunun için de bu kimseler, şirk temeline dayalı o cahili toplumda müşrik putperestlerle aynı ortamda, birbirleriyle fiili olarak çatışmadan yaşıyorlar ve bu konumları kendilerini fazla rahatsız etmiyordu. Kokuşmuş bu küfri toplum düzeninin geleneği, göreneği, örf ve adetlerinin pratik olarak içindeydiler. Bu yüzden, pratik yaşamdan uzak bulunan ve sadece nazariye olmaktan öteye gitmeyen tevhid akidesine bağlı olmaları, onları o haysiyetsiz yaşayış tarzından, cahili ortamdan ve kokuşmuş zulüm tasallutu altında zelil bir hayat sürdürmekten uzaklaştırmıyordu.

İslami davetin en önemli ve temel maddesi, tevhidin ispatı ve şirkin reddi olduğu için, cahili Mekke atmosferinde, yerleşik şirk düzeni içerisinde gündeme gelen tevhid akidesi, özel bir yaşam biçimini göstererek, inkılapçı bir kimlikle işe başladı. İslam'ın siyasi, iktisadi ve sosyal bir sistemin ve hayatın bütün alanlarına hükmeden bir nizamın adı olduğu net bir şekilde ilan edildi. Şirkin her çeşidinin çürütüldüğü deliller ileri sürüldü ve gayet özlü bir şekilde insanlar tevhide davet edildi. Tevhid fikri anlatılırken, sadece zihinsel olarak Allah'ın var oluşu değil; O'nun tek oluşunun anlamı ve bu akideye olan ihtiyaç da anlatıldı. İşte Rasulullah (s.a.v.)'in kavmine sunduğu tevhid anlayışı ile Hanifler'in savundukları tevhid fikri arasındaki temel fark bu noktada odaklaşıyor: Bir yanda hayatın bütün alanlarına hükmeden, hem zihinsel, fikirsel, ve hem de pratiğe yansıyan bir akide; diğer yanda sadece zihinde yer eden, sadece kalpte yer tutan ve pratiğe indirgenemeyen, hayata geçirilemeyen bir inanç ...

Peygamberimiz, risalet ile görevlendirildikten sonra yaptığı ilk iş, inanç ve amele dayanan, teorisi ve pratiği olan gerçek tevhid anlayışını yerleştirmek olduğu için Mekke'nin egemen güçleri, idareyi ellerinde tutan müstekbirler, kendisine karşı savaş başlattılar. Savunduğu bu saf akide, Peygamberimiz'i kafirlerle karşı karşıya getirdi. Kafirler, kendisine has, özel bir yaşam biçimi sunan bu akidenin, kendi cahili sistemleriyle asla uzlaşmaya girmeyeceğini, yeryüzünde tağuti rejimlerle sürekli ve amansız bir mücadele içerisinde

olacağını, kısacası küfre karşı devamlı bir savaşım vereceğini kesinkes anladılar. Tevhidin, uygulamaya ve tağutı düzenlere karşı başkaldırı ilanı olduğu anlayışı, onların neden, daha önce aynı akideyi savunan Hanifler' e karşı en ufak bir tepki göstermezken, Hz. Peygamber ve onunla beraber olanlara karşı şiddetli bir savaşın içerisine girdiklerini açıkça ortaya koyuyor.

İnsan, müslümanım dediği, kelime-i tevhidi söylediği halde cehalet ve düzenin/ortamın cahili yapısından dolayı -Allah muhafaza etsin- şirke düşebilir. Günümüzde de sık görülen tevhidi bozan durumların önemlileri şunlardır:

A-) Allah'tan başkasına emretme, yasaklama, helal ve haram kılma, kanun koyma ve hakimiyet hakkını verme gibi haller tevhidi bozar. Allah'ın koyduğu hükümleri, ölçüleri bir tarafa bırakarak hakimiyeti herhangi bir şeye vermek bir mü'minin yapamayacağı şeydir. Bu konuda Allah Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor: "Hükm/Egemenlik yalnız Allah'a mahsustur. O sadece kendisine kul olmayı emretti. Dosdoğru din ancak budur." (Yusuf, 40) "Onlar Allah 'ı bırakıp bilginlerini, rahiplerini, Meryem 'in oğlu Mesih'i Rabler edindiler. Halbuki onlarda bir olan Allah'tan başkasına ibadet etmekle emrolunmamışlardı. O, bunların eş tuta geldikleri her şeyden münezzehtir." (Tevbe, 31)

B-) Allah'tan ve Resulünden geldiği kesinlikle sabit olan haberlerin tümüne birden inanmamak.. Kim Kur'an'ın hükümlerinden birini geçersiz sayıyor veya ona inanmıyorsa o kişi Allah'a ortak koşmuş olur. "Yoksa siz kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkar mı ediyorsunuz? Sizden bunu yapanların cezası, dünyada rezillikten başka bir şey değildir. Kıyamet günü ise, en şiddetli azaba çarptırılacaktır. Allah yaptıklarınızdan gafil değildir." (Bakara, 85)

C-) Kafirleri dost tanıyıp, müslümanları sevmemek: "Ey iman edenler! Yahudilerle, hıristiyanları dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostlarıdır. İçinizden kim onları dost edinirse, o da onlardandır." (Maide, 51) "Ey iman edenler! Ne sizden önce kitap verilenlerden dininizi oyuncak ve eğlence yerine tutanları, ne de diğer kafirleri dost edinmeyin. Eğer gerçek müminlerden iseniz Allah 'tan korkunuz." (Maide, 57)

D-) Allah'ın isim, sıfat ve fiillerinden herhangi birini inkar ederek, veya başkasını bu hususlarda ortak görmek, O'nu gereği gibi tanımamak… Bunun sonucu olarak, Allah'a herhangi bir eksiklik izafe edilir ki, bu da tevhidi bozar. "En güzel isimler Allah'ındır. O halde Allah' a bu isimlerle dua ediniz. O'nun isimlerinde sapıklık edenleri terk edin .. Yarın kıyamette onlar yaptıklarının cezasını çekeceklerdir." (A'raf, 18)

E-) İbadeti Allah'tan başkasına yapmak: "De ki şüphesiz benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm yalnız alemlerin Rabbi olan Allah içindir." (En'am, 162). Allah'tan başkasına secde etmek, Allah'tan başkası adına kurban kesmek, Allah'tan başkasına dua etmek gibi fiiller tevhidi bozar.

F-) Allah'ın indirdiği emirlerle hükmetmemek ve Allah ve Resulü'nün hükmünü kabul etmemek. Allah'ın hükümlerini bir tarafa bırakıp, tağutların hükümlerini uygulamak ve onlara tabi olmak insanı tevhitten uzaklaştırır. "Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler kafirlerin ta kendileridir" (Maide, 44)

G-) Allah 'tan başkasına tevekkül etmek. "Mümin iseniz Allah'a tevekkül ediniz .. " (Maide, 23)

H-) Allah'tan başkasını, Allah'ı sever gibi severek dost edinmek. "Ümmetim adına en çok korktuğum şey Allah 'a şirk koşmaktır. Ancak benim söylediğim, onların güneşe, aya, putlara tapmaları değildir. Benim korktuğum şirk, Allah dışındaki şeylerin hoşnutluğunu gözeterek ameller yapmak ve gizli şehvettir." (İbn Mace)

İslam Akaidi Bölüm -1 Tek ilah (Tevhid)

Kur'an-ı Kerim'de Tek ilah/Tevhid Kavramı

"Gerçek şu ki, göklerde ve yerde her ne varsa O'nundur. Hepsi O'na boyun eğmişlerdir." (Bakara, 116)

"İnsanlar arasında Allah 'ı bırakıp, O 'na koştukları eşleri ilah olarak benimseyenler ve onları Allah'ı severcesine sevenler vardır. Müminlerin Allah'ı sevmesi ise hepsinden kuvvetlidir. " (Bakara, 165)

"Ne zaman onlara: 'Allah'ın indirdiklerine uyun' denilse onlar: 'Hayır, biz, atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye (geleneğe) uyarız' derler. Ya atalarının aklı bir şeye ermez ve doğru yolu da bulamamış idiyseler?" (Bakara, 170; Benzer ayetler için bkz. Maide, 104; Zuhruf, 22-24; A'raf, 28)

"Kim tağutu inkar eder ve Allah' a iman ederse, şüphesiz kopması mümkün olmayan sağlam bir kulpa yapışmış olur. Allah işitendir, bilendir." (Bakara, 256)

"Gerçek, sizin ilahınız hakikaten bir'dir." (Saffat, 4) "Allah'tan başka ilah

yoktur." (Al-i İmran, 62)

"Kendisi hakkında hiçbir delil indirmediği şeyi Allah'a şirk ortak koştuklarından dolayı küfredenlerin kalplerine korku salacağız. Onların barınma yerleri ateştir. Zalimlerin konaklama yeri ne kötüdür!" (Al-i İmran, 151)

"Allah sizin düşmanlarınızı sizden daha iyi bilir. Veli (gerçek bir dost) olarak Allah yeter, bir yardımcı olarak da Allah kafidir." (Nisa, 45)

"Hiç şüphesiz, Allah, kendisine şirk koşanları bağışlamaz. Bunun dışında kalanlar ise, (onlardan) dilediğini bağışlar. Kim Allah 'a şirk koşarsa elbette o uzak bir sapıklıkla sapmıştır." (Nisa, 116)

"Onlar (müşrikler), O'nu bırakıp yalnızca birtakım dişilere tapar, onlardan yardım isterler. Onlar o her türlü hayırla ilişkisi kesilmiş şeytandan başkasına tapmazlar." (Nisa, 117)

"Andolsun, 'Şüphesiz Allah, Meryem oğlu Mesih'tir' diyenler küfre düşmüştür. Oysa Mesih'in dediği (şudur:) 'Ey İsrailoğulları, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a ibadet edin. Çünkü O, kendisine ortak koşana şüphesiz cenneti haram kılmıştır, onun barınma yeri ateştir. Zulmedenlere yardımcı yoktur. Andolsun, 'Allah üçün üçüncüsüdür' diyenler küfre düşmüştür. Oysa tek bir ilahtan başka ilah yoktur. Eğer söylemekte olduklarından vazgeçmezlerse, onlardan inkar edenlere mutlaka (acı) bir azap dokunacaktır." (Maide, 72¬73)

"De ki: 'Gökleri ve yeri yoktan var eden, yedirdiği halde yedirilmeyen Allah'tan başkasını mı veli/dost edineceğim?' De ki: 'Bana müslüman olanların ilki olmam emrolundu.' Ve 'sakın Allah'a ortak koşan müşriklerden olma!' (denildi)." (En'am, 14) "O ancak tek bir ilahtır. 'Doğrusu ben O'na ortak koşmanızdan masumum' de." (En'am, 19)

"Onların tümünü toplayacağımız gün; sonra şirk koşanlara diyeceğiz ki: 'Nerede (o bir şey) sanıp da ortak koştuklarınız?' Sonra onların: 'Rabbimiz olan Allah'a and olsun ki, biz müşriklerden değildik' demelerinden başka bir fitneleri olmadı. Bak, kendilerine karşı nasıl yalan söylediler ve dizmekte oldukları da kendilerinden kaybolup uzaklaştı." (En'am, 22-23)

"İşte, Rabbiniz Allah budur. O'ndan başka ilah yoktur. O her şeyi yaratandır. O her şeye vekildir. Gözler O'nu görmez. O bütün gözleri görür. O latiftir, -her şeyden-haberdardır. " (En'am, 102 - 103)

"De ki, namazım, ibadetlerim, hayatını ve ölümüm alemlerin rabbı Allah içindir. O'nun hiçbir şeriki/ortağı yoktur." (En'am, 163-164)

"(Nuh): Ey kavmim! Allah 'a ibadet edin, sizin O'ndan başka ilahınız yoktur, dedi." (A'raf,59)

"Onlar, Allah'ı bırakıp bilginlerini ve rahiplerini rabler (ilahlar) edindiler ve Meryem oğlu Mesih'i de ... Oysa onlar, tek olan bir ilah'a ibadet etmekten

başka bir şeyle emrolunmadılar. O'ndan başka ilah yoktur. O, bunların şirk koştukları şeylerden yücedir." (Tevbe, 31)

"Allah'ı bırakıp kendilerine zarar vermeyecek ve yararları dokunmayacak şeylere kulluk ederler ve 'Bunlar Allah katında bizim şefaatçilerimizdir' derler.' De ki: 'Siz, Allah'a, göklerde ve yerde bilmediği bir şey mi haber veriyorsunuz? O, sizin şirk koştuklarınızdan uzak ve yücedir." (Yunus, 18)

"De ki: 'Size gökten ve yerden rızık veren kimdir? O kulaklara ve gözlere malik bulunan kimdir? Ölüden diriyi, diriden de ölüyü kim çıkarıyor? Bütün işleri kim idare ediyor? Hemen: 'Allah' derler." (Yunus, 31)

"Çeşitli tanrılar mı daha iyi, yoksa kahredici olan bir tek Allah'mı? Sizin Allah 'tan başka taptıklarınız, Allah'ın kendileri hakkında hiçbir delil indirmediği, sizin ve atalarınızın taktığı (birtakım anlamsız) isimlerden başkası değildir. Hüküm, yalnızca Allah'ındır. O, kendisinden başkasına kulluk etmemenizi emretmiştir. Dosdoğru olan din işte budur; ancak insanların çoğu bilmezler." (Yusuf, 39-40)

"Biz her ümmete/kavme: 'Allah'a ibadet edin; sizin O'ndan başka ilahınız yoktur' (diye tebliğ etmesi için) bir peygamber gönderdik." (Nahl, 36)

"Allah dedi ki: 'İki ilah edinmeyin. 0, ancak tek bir ilahtır. Öyleyse Benden, yalnızca Benden korkun.' Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur, din de (itaat ve kulluk da) yalnız O'nundur. Böyleyken, Allah'tan başkasından mı korkuyorsunuz?" (Nahl, 51-52)

"Kafirler Beni bırakıp da kullarımı evliya/dostlar edineceklerini mi sandılar? Biz cehennemi kafirlere bir konak olarak hazırladık." (Kehf, 102)

"Şüphe yok ki Ben, Ben Allah'ım... Benden başka ilah yoktur; şu halde bana ibadet et ... " (Taha, 14)

"Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka ilahlar olsaydı yerlerin ve gökler(in nizamı, dengesi) bozulurdu. Demek ki arş'ın Rabbi olan Allah, onların yakıştırdıkları sıfatlardan münezzehtir." (Enbiya, 22)

"O'nu bırakıp ilahlar mı edindiler? De ki: 'Kesin delilinizi getirin, işte benim ve ümmetimin kitabı ve benden öncekilerin kitapları.' Hayır, onların çoğu gerçeği bilmez de yüz çevirirler." (Enbiya, 24)

"Senden önce gönderdiğimiz her peygambere; 'Benden başka ilah yoktur, Bana kulluk edin' diye vahyetmişizdir." (Enbiya, 25)

"Ümmetiniz bir tek ümmettir ve Ben de sizin Rabbinizim. O halde gereği gibi ibadet edin." (Enbiya, 92)

"…Öyleyse iğrenç bir pislik olan putlardan kaçının, yalan söz söylemekten de kaçının. Kendisine şirk/ortak koşmaksızın Allah'ın hanifleri (O'nun birliğini kabul eden mü'minler olun). Kim Allah'a ortak koşarsa, sanki o, gökten düşüp parçalanmış da kendisini kuşlar kapmış, yahut rüzgar onu uzak bir yere

sürükleyip atmış gibidir." (Hacc, 30-31)

"Keza Hak yalnız Allah 'tır. O 'nu bırakıp ibadet ettikleri ise batılın ta kendisidir. Doğrusu Allah yücedir, büyüktür." (Hacc, 62)

"Onlar, Allah'ın kadrini hakkıyla takdir edemediler. Şüphesiz Allah, güç sahibidir, azizdir." (Hacc, 74)

"Gördün mü o kendi hevasını (istek ve arzularını) ilah/tanrı edinen kimseyi. Şimdi onun üzerine sen mi bekçi olacaksın." (Furkan, 43)

"Allah ile beraber başka bir ilaha yalvarıp yakarma, sonra azaba uğratılanlardan olursun." (Şuara, 213)

"Allah ile birlikte başka bir ilah edinip tapma. O'ndan başka hiç bir ilah yoktur." (Kasas, 88)

, "(İbrahim onlara) dedi ki: 'Siz, sırf aranızdaki dünya hayatına has muhabbet uğruna Allah' ı bırakıp birtakım putlar (tanrılar) edindiniz ... " (Ankebut, 25)

"Gökleri ve yeri yaratan, güneşi ve ayı buyruğu altında tutan kimdir? diye sorarsan, şüphesiz Allah 'tır derler." (Ankebut, 61)

"Gönülden katıksız bağlılar olarak, O'na yönelin ve O'ndan korkup sakının, namazı dosdoğru kılın ve müşriklerden olmayın." (Rum, 31)

"Yardım görürler umuduyla, Allah'tan başka ilahlar edindiler. Halbuki onların (o sahte tanrıların, taptıkları putların) kendilerine yardım etmeye asla güçleri yetmez. Bilakis onlar, bu mabutlar için yardıma hazır askerlerdir." (Yasin, 74-75)

"İçlerinden kendilerine bir uyarıcının gelmesine şaştılar. Kafirler dedi ki: 'Bu, yalan söyleyen bir büyücüdür. Tanrıları bir tek ilah mı yaptı? Doğrusu bu, tuhaf bir şey!' Onlardan mele' (ileri gelen bir grup, egemen güçler): 'Yürüyün, ilahlarınıza bağlılıkta direnin, sizden istenen şüphesiz budur. Son dinde de bunu işitmedik. Bu, içi boş bir uydurmadan başka bir şey değildir." (Sad, 4-7)

"Allah'ı bırakıp da kendilerine bir takım dostlar edinenler derler ki: Biz bunlara ancak . bizi Allah' a daha fazla yaklaştırsınlar diye tapıyoruz." (Zümer, 3)

"De ki: 'Ey cahiller! Bana Allah 'tan başkasına kulluk etmemi mi emrediyorsunuz?' Ey Muhammed! And olsun ki sana da, senden önceki peygamberlere de vahyolunmuştur. And olsun, eğer Allah'a ortak koşarsan amellerin şüphesiz boşa gider ve hüsrana uğrayanlardan olursun. Hayır, yalnız Allah' a kulluk et ve şükredenlerden ol. Onlar, Allah'ı gereği gibi takdir edemediler. Halbuki kıyamet günü bütün yeryüzü O'nun tasarrufundadır. Gökler O'nun eliyle dürülüp bükülecektir. O, müşriklerin ortak koştuklarından münezzeh ve yücedir." (Zümer, 64-67).

"Yoksa onların birtakım şirk koştukları ortakları mı var ki, Allah'ın izin

vermediği şeyleri, dinden kendilerine teşri ettiler (bir şeriat/dini kural kıldılar)? Eğer o fasıl kelimesi (azabı erteleme sözü) olmasaydı, derhal aralarında hüküm verilir (işleri bitirilir)di. Şüphesiz zalimler için can yakıcı bir azap vardır." (Şüra, 21)

"Senden önce de hangi memlekete uyarıcı göndermişsek mutlaka oranın varlıklıları; 'Atalarımızı bir din üzerinde bulduk. Biz de onların izlerine uyarız derlerdi." (Zuhruf, 23)

"De ki; O Allah bir'dir. O Allah samed'dir (Hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şey Kendisine muhtaç olan; her şeyin kaynağı ve yaratıcısıdır). Hiç kimseyi doğurmamıştır. Hiç kimse O'nu doğurmamıştır. O'na benzeyen hiçbir şey de yoktur." (İhlas, 1-4)

İslam Akaidi Bölüm -1 Tek ilah (Tevhid)

Kur'an'da Tevhidle ilgili Önemli Vurgular

Kur'an-ı Kerim'de "İlah" kelimesi, toplam 147 yerde geçer. "Allah" lafzı ise, tam 2697 yerde kullanılır. "La ilahe illallah" şeklindeki tevhid kelimesi/cümlesi Kur'an'da iki yerde (Saffat, 35; Muhammed, 19) geçer. Aynı anlama gelen "La ilahe illa Hü" şeklinde otuz yerde tekrarlanmaktadır. Tevhidi anlatan diğer ayetleri de göz önünde bulundurduğumuzda, Kur'an'ın Allah'ın tek bir ilah olduğuna inanmaya ne kadar önem verdiğini ve bütün Kur'anı esasları tevhid inancı esasına dayandığını görürüz.

Tevhid, yaratılıştan öncedir. Cenab-ı Allah yaratılış esnasında (ruhlar aleminde) yegane Rab olduğunu bütün insanlığa onaylatmıştır: "Hani Rabbin Ademoğullarının sırtlarından zürriyetlerini almış ve onları kendi nefislerine karşı şahit tutmuştu. 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim?' (demişti de) 'Evet (Rabbimizsin) şahit olduk' demişlerdi. (Bu) Kıyamet günü 'biz bundan habersizdir' dememeniz içindir. Ya da bizden önce atalarımız şirk koşmuştu da biz ise onlardan sonra gelen bir kuşağız. İşleri batıl olanların yaptıkları yüzünden bizleri helam mı edersin?' dememeniz için... " (A'raf, 173). Ayette görüldüğü üzere Tevhid fikrinin temelleri insanlığın yaratılışı esnasında atılmıştır. Yüce Allah biricik Rab olduğunu bütün insanlara tasdik ettirmiş ve Kıyamet günü yapılabilecek tüm itirazların geçersiz olduğunu daha ilk günden kendilerine bildirmiştir.

Cenab-ı Allah, kullarından aldığı bu söz üzerine onları bilme, düşünme ve akletme yetenekleriyle donatmış ve ayrıca onlara iyiyi, güzeli ve doğruyu

gösteren peygamberler göndermiştir: "Biz her ümmete; 'Allah'a kulluk/ibadet edin ve tağutlardan sakının' diye tebliğat yapması için bir peygamber gönderdik." (Nahl, 36). Görülüyor ki tevhid inancı, akidenin esasıdır. Şeriatın tümü onun için indirilmiş, bütün peygamberler, hep o inanca çağırmışlardır. Bu temel akideye dayalı olan İslam dininin ana hedefi, insanları şirkten, tağutlardan ve küfürden kurtararak Allah'ın birliğine inandırmak, kalplerde bu ruhu yeşertmek, Allah'ın bir tekliği fikrini yerleştirmektir.

"La ilahe illallah" kelimesi, İslam dininin temel rüknü olduğuna göre Tevhid olmadan İslam dininden de bahsetmek mümkün olmaz. Bu yüzden İslam'da şer'i ilimlerin temeli ve aslı kabul edilen Tevhidin ilk olarak açıklanması, tebliğ edilmesi ve beyan olunması gerekmektedir: "Senden önce gönderdiğimiz her peygambere; 'Benden başka ilah yoktur, Bana kulluk edin' diye vahyetmişizdir." (Enbiya, 25). Aslında Kur'an-ı Kerim Tevhidin, yani "La ilahe illallah"ın manasını açıklamak üzere gönderilmiştir. Bu itibarla o en önemli vurgu olarak şirki ve benzerlerini kesin bir dille reddediyor.

Tevhid akidesinin, küçük bir şüpheye yer bırakmadan, saf ve katıksız bir şekilde yerleşmediği bir kalpte hakiki imandan bahsetmek mümkün değildir. Gerçek bir iman için de Allah'a imandan önce tağutları tanımamak, onları reddetmek gerekir: "Kim tağutu inkar eder ve Allah'a iman ederse, şüphesiz kopması mümkün olmayan sağlam bir kulpa yapışmış olur. Allah işitendir, bilendir." (Bakara, 256). Elmalılı Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili adlı tefsirinde bu ayetle ilgili şunları söylemektedir: "Muvahhid mü'min olmak için, Allah'a imandan evvel küfre tevbe etmek şarttır ve bu tevbenin şartı da tağutları asla tanımamaya azmeylemektir. Bu suretle 'Kim tağutu inkar edip de Allah'a iman ederse' ayeti 'La ilahe illallah' kelime-i tevhidinin bir tefsiri demektir." (Elmalılı, Hak Dini Kur'an Dili, Eser Y. 2/871). Kur'an'a göre Allah'a iman etmekle, tağutu reddetmek aynı kapıya çıkar. Yani tağut reddedilmedikçe Allah'a iman tamamlanmış olmaz. Bu ikisi hiçbir zaman bir arada bulunamaz. Allah'a inanmak ve iman etmek; aynı zamanda tağuta tabi olmamak demektir. (Mevdudi, İslam'da Hükümet, s. 245)

Mü'min olmanın, Allah'ı kabul etmenin anlamı, Tevhid akidesinin net olarak, saf, arı ve duru olarak insan kalbine yerleşmesi ve buna bağlı olarak insan hayatında, yani pratikte tezahür etmesidir. Buna Allah'ın insan hayatına hükmetmesi de diyebiliriz. İnsanın Allah'tan gayrı bütün sahte ilahları reddetmesi, sadece Allah'ın kopmak bilmeyen sağlam kulpuna yapışarak, diğer bütün iplerin kesilmesi ... İşte Tevhidin ruhu budur.

Tevhid, mü'minin hayat metodudur. Diğer İslami bütün rükünler bu genel prensibe bağlıdır. Bu itibarla Tevhid kavramı, yani "La ilahe illallah" prensibi İslam'da bütün anlayış ve yaşayış biçimlerinin kaynağını teşkil eder. Diğer

bütün rükünler, prensipler ve fikirler bu yüce kavramın etrafında örülür. İnsan, Tevhid akidesi konusunda net bir düşünceyi kazanıp bir karara varmadıkça, bu konuda sabit bir görüşe ulaşmadıkça, diğer İslami hiçbir konuda sağlıklı bir sonuca ulaşamaz. Her zaman olduğu gibi, teknolojinin, materyalist ve kapitalist felsefelerin, beşeri ideolojilerin göz boyadığı ve kafa bulandırdığı günümüzde, bizi bu kargaşa ve zillet bataklığından kurtaracak yegane prensip Tevhid akidesidir. Tıpkı İslam'ın ilk dönemlerinde olduğu gibi ...

O halde bize düşen, Tevhid akidesini aslından öğrenmek ve yeniden ona dönmektir. Ancak bu şekilde cahiliyyenin bataklığından kurtulabilir ve yeniden dünya toplumları arasındaki izzetimizi kazanabiliriz. Kur'an Allah Teala'nın varlığını ispat etmeyi değil; O'nun sıfatlarını konu edinmiştir. Bu ayetlerde özellikle Tevhid, yani Allah'ın bir tekliği üzerinde durularak Allah'ın şeriki ve benzeri olmadığı ifade edilmiştir. Kur'an'a göre Tevhidin asıl manası; Allah'ın birliğine, dengi ve ortağı olmadığına insanların iman etmesidir.

Kur'an Metodu: Kur'an-ı Kerim, "Allah'ın varlığı" konusunda takip edilmesi gereken metodun, görünen tabiat olaylarından, maddi birtakım fenomenlerden yahut akli ve mantıki görünen bazı izahlardan hareketle O'nun varlığnı ispat etmeye çalışmak değil; aksine, tutulacak yolun Allah'ın varlığına -hiçbir delile ihtiyaç duymadan- iman etmek olduğunu açıkça beyan eder. İman ile direkt bağlantılı görülen bu konu ile ilgili olarak Kur' an' ın serdettiği deliller "iknai" oluşları ile dikkat çekerler. (Bekir Topaloğlu, İsbat-ı Vacib, s. 26). Kur'an-ı Kerim'de Allah Teala'dan bahsedilen ayetlerin çoğu, O'nun sıfatlarını konu edinmiştir.Bu ayetlerde özellikle "Tevhid"',üzerinde önemle durulmuş, Allah'ın şeriki ve benzeri olmadığı sürekli vurgulanmıştır. Bu yüzden olsa gerekir ki, Kur'an-ı Kerim şirk olayı üzerinde çokça durmuş, Allah'ın varlığını ispat yoluna gitmek yerine O'nun birliği konusunu sürekli işlemiştir. Tevhidi, odak kavram haline getirmiştir.

Kur'an'ın "Allah" konusunu, özellikle de akide mevzuunu işleyen ayetleri dikkatle incelendiğinde bu gerçeğin çok açık bir şekilde ortaya çıktığı görülür. Kur'an ayetleri, hiçbir zaman direkt olarak Allah'ın varlığını ispat etmeyi hedef edinmemişlerdir. Çünkü Kur'an Allah'ın varlığına inanmayı açık ve kesin bir zorunluluk olarak kabul eder. Bu hususta insan fıtratı için kabul veya red söz konusu değildir. Bu gerçek, Kur'an'da temel bir prensip olarak kabul edilir. Kur'an, selim fıtrata hitap ettiği için Allah'ın varlığını herkesin bedihi ve fıtri olarak kabul ettiği bir gerçek olarak ele aldığından ispatına çalışmaz.

Gerçekten de insanlık tarihi incelenince, hangi devir ve zamanda, hangi ırk ve toplumda olursa olsun, en ilkelinden en medenisine kadar genel kabul halinde Allah'ı tanıdıkları görülür. Onun için Kur'an daha çok beşeriyetin en çok yanıldığı ve saptığı "şirk" olayı üzerinde durarak Allah'ın birliği ve diğer

sıfatlarım tanıtmaya yönelir. Aynı şekilde müslümanların da "Allah" konusunda aynı yöntemi izlemelerini salık verir. Kur'an-ı Kerim, direkt olarak ispat sadedinde hiçbir aklı delil kullanmamıştır. Kur'an'da Allah'ın ispatı ile ilgili olduğu iddia edilen ayet-i kerimeler, doğrudan doğruya Allah'ın varlığını ispat değil; ancak dolaylı olarak bu konuya temas etmektedir. Yani, söz konusu ayetlerden doğrudan doğruya değil; bilakis dolaylı olarak, kısacası Allah'ın varlığını ispat fikri bu konu ile ilgili bir netice değil; aksine metinlerin zorlanmasıyla o ortaya çıkan bir çıkarsamadır, denilebilir. Buradan şöyle bir sonuç çıkarmamız mümkündür:

Kur'an, apaçık, bedihi ve fıtri olan Allah fikri üzerinde akli ve felsefi bazı yorumlar yaparak yahut maddi bir takım fenomenlerden hareketle yeniden izah ve ispat yoluna gitmeyi, emin olunan bir konu üzerinde tekrar tekrar çalışmak olarak görmektedir ki, bu anlamsız yahut lüks gibi kelimelerle ifade edilebilecek bir işle uğraşmak anlamına gelir. Bu uğraşı da en azından zaman israfı sayılır.

Allah İnancının Fıtri Oluşu: Allah Teala insanı, kendi varlığını algılayıp kavrayabilecek bir fıtrat üzere yaratmıştır. Zira "fıtrat", "insanın Allah Teala'nın varlığını idrak edebilecek yetilerle donatılmış olarak yaratılması veya Tevhid dinini kabul etmeye müsait yaratılış" olarak tarif edilmiştir. Kur'an, selim bir fıtratla yaratılan insanın normal olarak kendi güç ve kuvvetinin üstünde, kudret sahibi yüce bir yaratıcıyı kabul edeceğini belirtir: "Sen yüzünü 'hanif' olarak dine, yani Allah insanları hangi 'fıtrat' üzere yaratmış ise o fıtrata çevirir. Allah'ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur; fakat insanların çoğu bilmezler." (Rum, 30). Yine, Allah Teala, elest bezminde Ademoğullarının zürriyetini, Allah'ın kendilerinin rabbi ve maliki olduğuna, O'ndan başka hiçbir ilah bulunmadığına şahit olarak sülalelelerinden kendilerini çıkardığını haber veriyor (A'raf, 172) Nitekim Allah Teala onları bu fıtrat üzere yaratmıştır.

Evet, fıtratın bizzat kendisi Allah'ın varlığını bilir ve şanı yüce Allah, elest bezmi veya kaalü bela denilen A'raf suresi 172. ayetinde belirtildiği gibi Ademoğullarından söz aldığı andan itibaren fıtrat, ibadetle Allah'a yönelir. Bu konuyu Allah Rasulü şu şekilde belirtir: "Her doğan, fıtrat üzere doğar. -Başka bir rivayette ise 'bu din üzere doğar'- (Fakat sonradan) ana-babası onu yahudileştirir, hıristiyanlaştırır veya mecusileştirir... " (Buhari, Cenaiz 33, 79; Müslim, Kader 23-25, İman. 264; Ahmed bin Hanbel, II/315, 233, III/435 , IV/9). Bu hadis-i şeriften anlaşılacağı üzere Allah'ın varlığına inanmak, insanda doğal bir duygu ve şuurdur. Bu duygu ve şuur; gaflet, inat, kibir gibi bazı arızı hallerle körelebilir. Fakat hiçbir zaman yok olmaz.

Doğuştan Allah'ın varlığı fikrine ve itikadına sahip olan insan, bu fikir ve inancı, çalışarak kazanmış ve öğrenmiş değildir. Aksine, bu düşünce Allah

tarafından yaratılmıştır. Yani Allah insanı, Kendisine inanma ve Kendisini bilme özelliğiyle yaratmıştır. Merhamet, şefkat hisleri, düşünme ve idrak kabiliyetleri nasıl insanın mahiyetini teşkil eden vasıflarsa, bu özelliklere sahip olmayan insan nasıl düşünülemezse, Allah'ı bilme ve O'na inanma vasfı da öyledir. İnsanın özelliğini teşkil eden vasıflardan biri de inançtır. Her insan, bu inancı kendi ruhunda, vicdanında duyar. Bu sebeple en medeni toplumlardan en ilkel kavimlere kadar herkeste bu itikada rastlanır. Bütün insanlar, hak veya batıl mutlaka ilahi bir kudretin varlığına fıtraten inana gelmişlerdir.

Allah'ın varlığını her insan içinde hisseder. İlhad ve inkarın en aşırı noktasına varmış bulunan bir kimsenin bile, büyük bir felaketle karşılaştığı zaman taşa, toprağa veya ağaca sığındığı görülmemiştir. Her insan, böyle bir durumda, fıtratının sevki ile hemen Allah'a sığınır, bildiği isim ve sıfatlarla O'na yalvarır. Bu her çeşit gözlemle sabittir. Nasıl ki büyük bir tehlike ile karşılaşan bir insan, kaçacak ve kurtulacak bir yer arar ve nasıl ki küçük çocuk, annesinin memesine zaruretten ve yaratılıştan koşarsa, aynen öylece önemli anlarında insan da yaratanını arar, O'na sığınır. Kur'an, bolluk ve refah zamanlarında içlerinde fıtri olarak mevcut olan Allah duygusunu gizleyen ve fakat başlarına bir felaket gelince Allah'a yönelen insanlardan şöyle söz eder: "O kafirleri kara bulutlar gibi dalga sardığı zaman, dini Allah'a has kılarak O'na yalvarır, dua ederler. Allah onları karaya çıkarıp kurtardığında içlerinden bir kısmı doğru yolda kalır (diğerleri ise eski küfürlerine devam ederler)." (Lokman, 31). "(Mucizelerin Allah tarafından olduğunu) Kalpleriyle yakinen bildikleri halde nefislerine zulmederek ve kibirlenerek bütün mucizeleri (açıktan) inkar ettiler." (Nerml, 14). Bu ayet-i kerimelerde açıkça ifade edildiği gibi, felaketlerle yüz yüze gelindiği ve sıkıntılarla karşılaşıldığı zamanlarda çoğu kez fıtrat nefse ve akla galebe çalar, üstün gelir ve insan kibri, gururu ve inadı bırakıp Allah'a yönelir, O'ndan istimdad ederek yardım ister. (Mevdudi, Tefhimul Kur’an, c.1, s.119)

İslam Akaidi Bölüm -1 Tek ilah (Tevhid)

Tevhidin Göstergesi; Kapsadığı Mana ve Sonuçları

1- Tevhid Bir Hayat Nizamıdır

a- Allah'tan başka ilah olmadığını kabul etmek Tevhidin ilk şartıdır. Burada

kulluğun sadece Allah'a yapılacağı belirtilmektedir. Kelime-i Tevhidin (tevhid cümlesinin) ikinci bölümü ise, kulluğun nasıl yapılacağını, nasıl pratize edilip hayata yansıtılacağını açıklar.

b- Bu hayat nizamını kabul eden muvahhid mü'min, her iki bölümü de samimi olarak yaşayış ve tüm davranışlarıyla ispat eder.

c- Tevhid kelimesi, müslümanların hayatının bütün ayrıntılarıyla birlikte üzerine oturtulduğu temel prensip ve nizamı oluşturur. İslam toplumunun bunun dışında oluşması ve yaşaması mümkün değildir.

d- Tevhid nizamının ve tevhidi hayat görüşünün dışında başka prensipler üzerine oturtulan hayata İslami hayat denemez.

e- Tevhidi nizamın, başka herhangi bir dünya görüşü ve ideolojik düzenle sentezi, karıştırılması halinde bunun Tevhid dini İslam'la alakası kalmaz.

f- Tevhidin ikinci bölümüyle bey'at edilip bağlılık sözü verilen Rasulullah'ın sünnetinde (uygulama ve tebliğinde) İslam toplumunun karakteri, yapısı, İslam cemaat ve devletinin şekillenişi ve bu aşamalara geçişin metodu belirlenmektedir.

g- La ilahe illallah'ın gereklerine ters hareket edenler, (sadece) Allah'a kulluk etmiş olamazlar.

h- Hukuki prensiplerini Allah'tan başkasından alan ve Rasulullah'ın bize tebliğ ettiği yolun dışında bir hükmü kabul eden kimse sadece Allah'ı ilah kabul ediyor sayılamaz.

ı- Tevhidi inanış ve yaşayış, namaz ve oruç gibi ibadetlerin (ve her çeşit davranışın ibadet bilinciyle) sadece Allah'a yapılmasını gerektirdiği gibi, sosyal düzen, hareket, ahlak ve hukukun da Allah'ın hükmüne uygun olmasını gerektirir. (En'am, 162; Ahzab, 36; Haşr, 7; Nisa, 59, 65; Maide, 44, 45, 47.)

2- Tevhid, Bir İnkılap Projesidir

Tevhidi kabul eden insanın beyninde, kalbinde ve kalıbında, bedeninde ve ruhunda bir inkılap gerçekleşir. Bu devrim sonucunda müslümanda duygu, düşünce ve eylemler kesin ve köklü bir imanla kendisini gösterir. Her anlamda ve her alanda köklü değişim ve dönüşüm geçiren muvahhid şunları kabul etmiş ve Allah'a şunlar için söz vermiş olur:

a- Allah'ım, beni yarattın ve yaşatıyorsun. Ben ancak Senin hükümlerine/emirlerine uyarım; Sana güvenir, dayanır, Sana bel bağlarım.

b- Gerçek anlamda cezalandıracak ve mükafatlandıracak ancak Sensin. Senin dışında mutlak olarak korkulacak ve mutlak sevilecek, her konuda yardım edebilecek kimse yoktur.

c- Emirlerini ve yasaklarını bildiren, insanlığa yasa, ahlak nizamı, insanlar arası ilişkiler, inanç ve ibadet usullerini öğreten Kitabına inanıyor ve onu yaşamaya söz veriyorum. En güzel emri, Senin emrin; en mükemmel hüküm Senin nizamların ve kanunlarındır.

d- Beni Sen rızıklandırıyor, bana nimetleri Sen bahşediyorsun. Senin rızan için yaşayacağım, Senin emrine uymayan hiçbir fikri, düşünce ve hükmü benimsemeyeceğim. Tüm tağutları ve tağuti düzenleri reddediyorum.

e- Sana yönelmeyenlere, Seni tanımayanlara, Senin emirlerinin tümünü veya bazısını reddedenlere, Senin dinini tahrif etmek isteyenlere, Senin emirlerini ucuz dünya çıkarı karşısında satanlara, hakka batılı karıştıranlara, Sana isyan eden, Senin dinini yalanlayan veya alaya alanlara, tuğyan edip hakkı aşanlara gücümün yettiğince karşı koyacağım.

f- Hiçbir zararın veya yararın Senin takdirin olmadan gelmeyeceğine, bütün dünya birleşse Sen istemeyince en küçük bir fayda veya zarar veremeyeceklerine inanıyorum ve bu inancıma uygun davranacağıma söz veriyorum.

g- Bütün ruhum, varlığım ve tüm gücümle sadece Sana kul olacak ve kulluk yapacağım. Hayatımın her anını bu inanç ve bilinçle yaşayacağım.

h- Hz. Muhammed (s.a.s.)'in Senin rasulün/elçin olduğuna, dünya ve ahiret saadetinin ancak onun örnekliğinde gerçekleşeceğine, tek önderin Peygamber olduğuna inanıyorum.

ı- Benim efendim, imamım, örneğim ancak Rasulullah'tır. Onun izinden gideceğim. Onun sünnetini/yolunu takip edeceğim, ona ters düşenleri sevmeyeceğim, ondan başkasına kesin bir şekilde bağlanmayacağım, ondan ilham almayanları tanımayacağım, onun düşmanlarıyla mücadele edeceğim.

3- Tevhid Kainat Nizamıdır

Tevhid kelimesi, buna inanan insanla, Allah' a teslimiyetten hiç ayrılmayan, Allah'ı her an tesbih eden kainat ve işleyişleri arasında bir uyum, bir kardeşlik ilişkisi şeklinde bir düzen kurar:

a- La ilahe illallah, sadece insan varlığıyla ilgili değil; tüm varlıklarla ilgili, tüm varlıklar için bir hayat düzeni belirlemekte ve bu düzeni hatırlatmaktadır.

b- Kainattaki bütün varlıkların kanununu Allah belirlemiştir. Dolayısıyla onlar üzerinde Allah' tan başka hakim ve tasarruf sahibi yoktur. Tabiat kanunları denilen şey, Allah'ın tabiattaki yasaları, sünnetidir (sünnetullah).

c- Yeryüzünde Allah'ın hükmünü/nizamını hakim kılmak veya bunun için gayret sarf etmek (cihad), sadece ahiret ödülü için değildir. Ahiret dünyanın

devamı ve tamamlayıcısıdır. Tevhid, insanı dünyada huzura eriştirdiği gibi, ahirette de mutluluğu kemale ve sonsuzluğa eriştirir.

4- Tevhid, Özel Bir Medeniyet ve Kültür Oluşturur

a- Medeniyet, gerçek anlamıyla, İslam'dan, Tevhidin oluşturduğu hayat ve toplumsal ilişkiden farklı bir şey değildir. İslam'ın kendisi, mükemmel bir medeniyettir.

b- Mükemmel bir medeniyetin insanı ve toplumsal özellikleri, insanların kula kulluktan kurtulup sadece Allah'ın hükümlerine rıza göstermeleri ve O'nun kanunlarını uygulamaları sonucunda gerçekleşir.

c- Kelime-i Tevhid, Kur'an ve sünnetle hudutları çizilen bir kültür ve medeniyet ön görmektedir. Tevhidi inanış; hikmetin (faydalı ilim ve uygulamanın) müslümanların yitik malı olduğunu, onu nerede bulurlarsa almaları gerektiğini öğretmektedir.

d- Doğruluğu kanıtlanmış ve insanlığın faydasına kullanılan müsbet bilimle İslam'ın çatışması söz konusu değildir. Aslında müsbet bilim, Allah'ın insanda ve evrende yarattığı kanunların (sünnetullahın) tanınması ve disiplininden başka bir şey değildir.

e- Tevhidi anlayış, insanın sınır tanımadan gelişen bilim ve teknolojinin kölesi durumuna getirilmesine karşı çıkıp; teknolojinin ve ilmin insanın hayrına/faydasına hizmet ederek insanın emrine/istifadesine verilmesini öngörmektedir.

f- Tevhidi zihniyet, insanlara "uygarlık" diye "modernizm"i, teknolojik köleliği ve tüketim toplumu olup eşyanın ve sömürücülerin emrine ve hizmetine girmeyi kesin bir şekilde reddedip insanların adil bir şekilde gerçek medeniyetten nasiplenmelerini sağlar. Yeryüzünde ancak Tevhid inanç ve düzeninin hakim olmasıyla bu adalet gerçekleşir; insan ancak tevhidi medeniyet anlayışı sayesinde tüm köleliklerden kurtularak yeryüzünün efendisi/halifesi olma onuruna kavuşabilir.

g- Tevhidi inanış; Allah'ın emir ve yasaklarının Rasulullah'ın örnekliğiyle uygulandığı bir toplumu İslam toplumu kabul eder. Toplumdaki bireyler, birtakım dini anlayış ve davranış içinde olsalar da, eğer o toplumda bireyse, sosyal ve siyasal düzenlemeler Allah'ın hükümlerine dayanmıyorsa, o topluma cahiliyye toplumu denilir.

5- Tevhide İnanmak, Gerçek üstünlüğü Doğurur

"Üzülmeyin, gevşemeyin; eğer gerçekten iman ediyorsanız üstün olan

sizlersiniz." (Al-imran, 139) Bu üstünlük, insanların (sadece) savaşlarda üstün gelmelerini değil; esas olarak bir mü'minin düşüncesini ve eşyaları değerlendirmesini, izzet ve onurunu kapsar:

a- Tevhidi inanışla, mü'min her şeye ve her duruma, her değere ve her şahsa karşı takınacağı mü'min muvahhide has onur ve şerefi temsil eder; bu üstünlüğün bilinci içinde gurura kapılmadan Allah'a karşı kulluk, yeryüzündeki varlıklara karşı hilafet görevini yerine getirir. İnsanlara karşı tevhidi iman ve değer ölçüleriyle, böyle bir imana dayanmayan diğer tüm insan ve değer ölçülerinden üstün olduğunun şuur ve sorumluluğuna ulaşır.

b- Tevhid düşüncesinden sapmış beşer tüm kuvvet ve korkuların üstüne çıkar. İnanan insan, Allah'ın hükümlerine ters düşen tüm değer, gelenek, adet ve düzenlerin üstündedir. Aşağılık duygusu nedir, bilmeyen öz güven sahibi kişilikli bir karakter sahibidir. Şeref, fazilet ve yücelik sahibi olmanın yolunu ve tarzını bilir, bu yoldan ayrılmaz ve bunun şükrünü eda eder.

c- Tevhid eri, Allah'ın askeri olduğunun bilinci içinde, yeryüzündeki zalim ve tağüti kuvvetlerin karşısında yer alır. Haksızlık karşısında susanın dilsiz şeytan olduğuna inanır. İyiliği emretme ve kötülüğe dur deme görevini en güzel şekilde icra ederek egemen zalimlere karşı çıkmanın sonucundaki her çeşit zorluklara katlanmanın "sabır" demek olduğunu ve cennetin bedelinin bu cihad olduğunu unutmaz.

d- Muvahhid insan; batıl örf, adet ve geleneklerin yanlış uygulamaları altında ezilmediği gibi; bazı insanlarca yüceltilse veya korkulsa bile, tevhid inancına dayanmayan her çeşit dünyevi güçlerin Allah'ın gücü ile karşılaştırıldığında "yok" hükmünde olduğunu ve basit birer aldatmaca veya yanılsama olduğunu fark ederek tevhide bağlanmanın en üstün ve tek gerçek güce dayanmak demek olduğunu bilerek bu güçle irtibatı oranında güçlü olduğunu bilir.

e- Bu izzetin şuuruna ermiş bir muvahhid, her çeşit zalimlere, yaygın batıl değerlere, egemen beşer ideolojilere, tüm batıl dinlere, düzenlere, dayatma ve adetlere karşı tevhidin ve tevhid erlerinin üstün olduğunu anlar, Allah'ın "hayvandan da aşağı" dediği "pislikler" olan müşriklere ve onların özelliklerine tenezzül edip özenmez.

f- Muvahhid mü'minin, tarihi tevhid tarihidir. Örnekleri de peygamberler ve onların yetiştirdikleridir. ilk müslümanlar, tevhide ters düşen tüm düşünce ve eylemler karşısında hiç taviz vermeden dimdik durmuşlar, her yönüyle gerçekten üstün olduklarını kanıtlamışlardır. Bu muvahhidler, hiçbir kınayıcının kınamasından etkilenip korkuya kapılmamış, tevhid şuurunun verdiği üstünlüğü bireysel ve toplumsal hayatlarında sergilemişlerdir.

g- Mü'minin üstün olması, başkalarına tepeden bakması, gururlanması anlamına gelmez. Onun izzeti/şerefi/halifeliği/efendiliği, başkalarının da hidayete ermesini isteyerek, onları örnek almadan, tam tersine onlara örnek olması, onlara acıyarak gerektiğinde malını ve canını Allah için başkalarının hidayeti ve tevhidin hakimiyeti uğrunda harcaması demektir. (Al-i İmran. 196-198.)

6- Tevhid, Bir Kurtuluş Reçetesidir

Tevhid reçetesini tam anlamıyla, yerli yerinde kullanan kişi, dünyada olduğu gibi, ahirette de kurtuluşa erecektir. İman ve amel bütünlüğünü içeren bu kelime. insanın neleri reddedip kabul edeceğini, nelerden sakınıp neleri yapması gerektiğini, yani tam bir gönül huzuru ve teslimiyetle (sadece) Allah'a kulluk yapacağını tavsiye eden bir reçetedir.

Ayet ve hadislerde açıkça belirtildiği gibi, tevhid itikadı, sahibini eninde sonunda mutlaka kurtuluşa erdirecektir.. La ilahe illallah'ın manasını bilerek, bunu kalbiyle tasdik edip diliyle ikrar ederek hayatını her yönüyle bu inancın gerektirdiği şekilde düzenleyen bir kimse, beşer olarak bazı günahlar işlese bile mutlaka cennete girecektir. Bu anlayış ve yaşayış, zaten dünyanın da cennete dönüşmesini sağlayacaktır.

İslam Akaidi Bölüm -1 Tek ilah (Tevhid)

Kelime-i Tevhid

Peygamberimiz (s.a.s.) İslam'ın beş esas temel üzerine bina edildiğini, bunun birincisinin 'şehadet' getirmek, yani kelime-i tevhid olduğunu söylemiştir (Müslim, İman 22, hadis no: 16, 1/45; Buhari, İman 1, 1/8; Nesai, İman 13,8/95; Tirmizi, İman 3, hadis no: 2609,5/5). Aynı ifade 'Cibril hadisi' olarak bilinen meşhur hadiste de geçmektedir (bk. Buhari, İman 37, hadis no: 37, 1/20; Müslim, İman 1, hadis no: 8, 1/36; Tirmizi, İman 4, hadis no: 2610, 5/6; Ebu Davud, Sünne 16, hadis no: 4695, 4/223; İbni Mace, Mukaddime 9, hadis no: 63,64, 1/24; Nesai, İman 6, 8/90)

Şehadet kelimesi veya Tevhid kelimesi, İslam'ın temelidir. Bir anlamda da İslam dairesinin kapısıdır. Onlar gönülden söylenmeden İslam'ı kabul etmek mümkün değildir. Şehadet veya Tevhid kelimesi aynı şeyi ifade ederler. Şehadet Kelimesinde 'eşhedü' ve 'abduhu' ilavesi vardır. Fakat özleri aynıdır,

ifade ettikleri gerçek farklı değildir. İkisi de birbirlerinin yerine kullanılır.

Kelime-i Tevhid, Allah'ı birleme, O'nun bir ve tek olduğunu söyleme anlamına gelir. İslam 'Tevhid' dinidir. Tek Allah inancına dayanır. Evreni ve içindekileri O yaratmıştır. İlahlığında ve Rabliğinde ortağı yoktur. Sonsuz güç ve kudret sahibidir. Dünyanın ve içindeki her şeyin idare edicisi de O'dur. Hüküm ve mülk (her şey) O'nundur.

Tevhid kelimesiyle Allah hakkında bu gibi özellikleri kabul etmiş oluruz. Kelime-i tevhid, Allah inancının kısa bir ifadesidir. "La ilahe illallah Muhammedü'r Rasulullah -Allah'tan başka ilah (tanrı) yoktur, Hz. Muhammed O'nun elçisidir." Bu cümle, tıpkı Şehadet kelimesi gibi, imanla küfür arasında kesin bir çizgidir. İnsan hayatının en önemli tercihidir. En önemli bir seçimdir. Allah'la ve mü'minlerle bir antlaşma, kafirlere karşı bir ültimatomdur. Bütün insanlara karşı İslam'ı din olarak seçmenin ilanıdır, haber vermedir. Diğer insanlar arasında kimliğini, adresini, mensup olduğu inancı ortaya koymaktır.

Bu cümleyi diliyle tekrar edip, kalbiyle bunun doğruluğunu tasdik eden, dünyadaki konumunu ortaya koymakta, hangi dinin ilkelerine uyacağını, hangi ahlak üzerine, hangi anlayış doğrultusunda yaşayacağını belli etmektedir. Tevhid kelimesini kabul etmek, kesin bir çizgidir. İnsanlar istedikleri dine İnanabilirler. İsteyen babalarının batıl dinine, isteyen kendi kafasından uydurduğu inançlara, isteyen zalim liderleri tanrılaştırarak onların yoluna inanabilir. Fakat bir ¬kimse Tevhid kelimesini söylerse, hem onlardan tamamen ayrıldığını, onları ve inançlarını reddettiğini, hem de İslami hayat tarzını seçtiğini ortaya koyar.

İşte bu ortaya koyuş ve tercih ediş, çok önemli bir olaydır. İnsanlığın çoğunluğunun gittiği yolları reddetmek, onların alıştığı bütün ahlak(sızlık)ları bırakmak, onların arasında çok farklı bir yaşayış şeklini seçmek; gerçekten önemlidir.

Peygamberimiz zamanında Mekke'de müslüman olan bir avuç insanın halini hatırlarsak bu cümleyi söylemenin önemini daha iyi anlarız. O çevrede herkes, babalarının izi üzerinden gidiyordu. Babalarının dinlerine ve geleneklerine sımsıkı bağlıydılar. Adetleri konusunda son derece fanatiktiler. Üstelik kendilerinden ayrı dinlere inananlara da hoş gözle bakmıyorlardı. Müslüman olanları duydukları zaman da 'bizi ilgilendirmez' demiyorlar, onları bu dinden döndürmek için baskının ve işkencenin her çeşidini uygulamaktan geri kalmıyorlardı. Öyle bir ortamda 'La ilahe illallah' demek, ateşi avuçlamaktan daha zordu. O ortamda müslüman olmak, her türlü tehlikeyi, işkenceyi, yokluğu, yoksulluğu, alay edilmeyi, hatta ölmeyi bile göze almaktı.

Peki bu sözü söylemede hangi tehlikeler vardı? İlk dönemde müslümanlar güçlü, zengin, aristokrat değillerdi. Sayıları yeterli değildi, kılıçları yoktu,

savaşmayı düşünemiyorlardı. Hatta İslam'ın birçok emri henüz gelmemişti. Yani yaşantıları Mekkelilerden pek çok yönden farklı değildi. O halde Mekkeli müşrikleri rahatsız eden ne idi? Niçin bu kelimeyi söyleyenlere amansız düşman oluyorlardı? Niçin bunu söyleyenleri susturmak için zulme başvuruyorlardı?

Tevhid kelimesini söyleyenler, bütün ilahları, o tanrılara bağlı inançları, o ilahlar adına kurulmuş düzenleri (sistemleri), o tanrılar adına uydurulmuş bütün kanunları ve adetleri reddediyorlardı. İşin en can alıcı noktası burasıydı. Bir cümle söyleniyor, ama Mekkelilerin saltanatları sarsılıyordu. Bir cümle onları son derece rahatsız ediyordu. Bu cümleyi söyleyen herkesi düşman biliyorlar, o sözü unutmasını sağlamak için her çareye başvuruyorlardı.

Bu cümleyi söyleyenler ne dediklerinin, neyi tercih ettiklerinin farkında idiler. Bu sözle neleri reddettiklerini gayet iyi biliyorlardı. Bu sözün neleri kapsadığını, neleri dışarıda bıraktığını anlıyorlardı. Yani onlar tercihlerinin bilincinde idiler. Yalnızca onlar mı? Hayır, müşrikler de kendi düzenleri açısından bunun kötü bir gelişme olduğunun farkında idiler. Çünkü bu cümleyi bilinçli bir şekilde söyleyen herkes, onların etki sahasından ayrılıyordu. Onların otoritesine karşı çıkıyor, uydurdukları ilahların hakimiyetinden kurtuluyordu. Halbuki ileri gelenler, uydurdukları bu sahte ilah inancı ile, insanlara hükmediyor, onları yönetiyor ve onlara yön veriyorlardı. Bu ilahlar adına oluşturdukları düzen sayesinde işleri tıkırında idi. Çıkarlarını bu batıl inanç sayesinde koruyabiliyorlardı.

İlahlarına ve bu ilahlara ait inançlara çok bağlı idiler. Çünkü bu ilahlar onların işine çok yarıyordu. Zavallı halk, cahil ve çaresiz yığınlar da efendilerinin, başkanlarının ve atalarının izinden gidiyorlardı. Sömürü düzeninin farkında değillerdi. İlahlarının (putlarının) kendilerine yardım ettiğini sanıyorlar, ibadet etme ihtiyacını ilahlara tapınmakla karşılıyorlardı. Onların çoğu uydurulan düzenin farkında değillerdi. Onlar, yarım akılla doğru sandıkları bir dine inanıyor, önlerinde duran ve kendi elleriyle şekil verdikleri maddi tanrılara tapıyorlardı.

Hz. Muhammed (s.a.s.) peygamber olarak görevlendirildi ve insanları bu kelimeye ve bunun kapsadığı manaya davet etti. Çoklarına ve özellikle ileri gelenlere, yani yönetici ve zengin takımına bu davet çok ağır geldi. Hemen karşı çıktılar. Bu cümleyi söyleyip müslüman olanları düşman bildiler. İnsanların müslüman olmasını önlemek için çeşitli çarelere başvurdular.

Çünkü Kelime-i Tevhid, ilahlık sistemini yerle bir ediyordu. Çünkü o, atalar dininin yanlış olduğunu söylüyordu. Çünkü o, putlar adına uydurulan sistemin sahte olduğunu belirtiyordu. Çünkü o, insanın insanı sömürmesine, insanın insanı ilah edinmesine, her türlü zulme hayır diyordu. İbadet edilmeye layık

yalnızca alemlerin Rabbi Allah'tır diye haykırıyordu.

Bu çağrı elbette, insanlar üzerinde hakimiyet kuran, insanlar üzerinde adeta rablık taslayan şımarık güç sahiplerini rahatsız edecekti. Onlar güçlü olduklarını, hükmün/egemenliğin kendilerinde olduğunu sanıyorlardı. Bu güçlerini de halk üzerinde gösteriyorlardı. Onlar kendi kafalarından bir şirk dini uydurmuşlardı ve bu uydurma din sayesinde işlerini yürütüyorlardı.

Ama Hz. Muhammed (s.a.s.) çıktı ve insanları bu yanlış yoldan dönmeye çağırdı. Bir söz söylüyordu ki, bütün ilahlar sistemini karşısına alıyordu. Bütün putları inkar ediyordu. İnsanları bir Allah'a ibadet etmeye ve yalnızca O'nun karşısında boyun eğmeye davet ediyordu. Bu ise onlar için hiç de hoş bir şey değildi.

Tevhid kelimesi, iki kısımdan meydana gelir. Tevhid kelimesinin birinci kısmı, aslında bütün peygamberlerin ortak davetiydi. Bütün peygamberler insanları 'La ilahe illallah -Allah'tan başka ilah yoktur-' inancına davet etmişlerdir. Çünkü bu söz 'Tevhid' inancının özüdür. Allah'tan gelen, tarih sürecindeki hak dinin temel özelliği; Allah'tan başka ilah tanımamak, yalnızca bir Allah'a ibadet etmek ve hayatı Allah'ın emirleri doğrultusunda yaşamak anlayışıdır. Tevhid kelimesi, işte bu İlahi gerçeği ortaya koymaktadır.

"Senden önce hiç bir elçi göndermedik ki ona; 'Benden başka ilah yoktur, şu halde Bana kulluk edin' diye vahyetmiş olmayalım." (Enbiya, 25). Kur'an-ı Kerim, sık sık' Allah 'tan başka ilah yoktur' diye vurgulamaktadır. Çünkü insanların çoğu, zaman zaman uydurma ilahlar bulmakta veya Allah'a ait özellikleri yaratıklardan bazılarına vermekte ve onlara ibadet etmeye kalkışmaktadırlar. İnsan, öncelikle bu yanlış inancı düzeltmesi lazım ki, İslam'a ait diğer inanç esaslarını kabul edebilsin.

Peygamberimiz buyuruyor ki: "…Her kim 'La ilahe illallah' der ve Allah 'tan başka tapınılan şeyleri reddederse, onun malına ve canına haksız yere dokunmak haram olur. Hesabı Allah' a kalmıştır." (Müslim, İman 35, hadis no: 21, 1/52). "Ölen bir kimse (ölüm anında) Allah'ın bir ve benim Allah elçisi olduğuma şehadet (tanıklık) eder ve kalbi de bu işi tasdik ederse, Allah onu mutlaka mağfiret eder." (İbn Mace, Edeb 54, hadis no: 3796, 2/1247). "Allah 'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in, O'nun elçisi olduğuna şehadet ederek Allah'a kavuşan kimse cennete girecektir." (Kenzü'l Ummal, naklen Şamil İslam Ansiklopedisi, 3/340)

Kelime-i Tevhid'in ikinci kısmı, Hz. Muhammed (s.a.s.)'in Allah'ın rasulü (elçisi) olduğunu kabul etmektir. Bu kabul ediş ve inanma, Allah 'tan başka ilah olmadığını kabul etmenin tamamlayıcısıdır. Kendinden başka ilah olmayan alemlerin Rabbi Allah (c.c.), kendine ait haberleri, varlığının delillerini ve ayetlerini, kendi varlığının gerçeklerini bir elçi aracılığıyla insanlara duyurur. O,

yarattığı bütün insanların kendi Rabliğini bilmelerini ve yalnızca kendisine kulluk etmelerini istemektedir. Bunu da insanlar arasından seçtiği elçilerle onlara bildirmektedir.

Allah'ın insanlara peygamber/elçi göndermesi; onlara yol göstermek olduğu gibi, aynı zamanda onların başıboş ve rehbersiz bırakılmadıklarının da göstergesidir. Bu elçiler bir taraftan doğru yolu gösterirlerken, bir taraftan da örnek olurlar ve Rabbimizin nasıl bir kulluk görmek istediğini ortaya koyarlar. Gönderilen elçiyi kabul etmek; hem onunla gelen 'vahy'i kabul etmek, hem de o elçiyi örnek almak demektir. Elçiler kuru bir davetçi veya postacı değillerdir. Onlar, Allah'tan gelen vahy'i hem yaşarlar, hem uygularlar, hem de insanlara tebliğ ederler. İşte Hz. Muhammed (s.a.s.) de bu elçilerden biridir ve sonuncusudur. Rabbimiz insanlara son defa bir elçi olarak O'nu göndermiş, ona vahyettiği Kur'an'la insanları hidayet yoluna davet etmiştir İslam Hz. Muhammed (s.a.s.)'in tebliğ ettiği, yaşayıp uyguladığı dindir. '

Tevhid kelimesini söyleyen bir kimse öncelikli olarak Allah'ın varlığını ve birliğini kabul eder, sonra da inandığı Allah'ın, elçi olarak seçtiği Hz. Muhammed'i son peygamber olarak tanır. Buna bağlı olarak da son elçinin tebliğ ettiği her şeye, İslam'a ait bütün esaslara inanır. Hz.Muhammed (s.a.s.)'in din olarak öğrettiği, anlattığı ve yaşadığı her şeyi kabul eder. Bu esaslara itiraz etmez, o esaslara uygun olarak yaşamaya tevhid kelimesiyle söz vermiş olduğunun bilincindedir.

Tevhid kelimesi, Hz. Muhammed'in peygamberliğini ve O'nun tebliğ ettiği şeriat esaslarını da kapsar. 'Ben Hz. Muhammed'i Allah'ın son elçisi olarak kabul ediyorum' demek, O'nunla gelen Din'i ve bu Din'e ait bütün ilkeleri ve esasları kabul ediyorum, tüm hayatımı bu ilkelere göre düzenleyip bu esasları yaşamaya çalışacağım demektir.

Kelime-i tevhid, kendisini kabul edeni cennete götürür. Kendisini kabul etmeyen ise cehennemi hak eder. Öyleyse o, son derece önemli ve geniş kapsamlı bir cümledir. İnsandaki ruh ne ise, İslam'da Tevhid kelimesi de odur. İnsan bedeninde ruh görünmez, ama onu canlı tutar, ayakta olmasını sağlar. Ruh uçup gidince de insan ölü haline (ceset şekline) döner. Kelime-i tevhid İslam bedenini ayakta tutan şeydir. O olmayınca beden (din) ölüdür. Bütün inanmayan insanlar bu anlamda ruhsuz ceset gibidirler. Ne zaman Tevhid kelimesini kabul ederlerse, cesetlerine hayat gelir, onlara ruh üflenmiş gibi dirilirler. Hayatın akışı içerisinde yapılan hatalar ve unutkanlıklar yüzünden ölü gibi olan beden, Tevhid kelimesi ile canlanır.

Tevhid Kelimesini söyleyen kimse, İslam'ın tümüne inanmış olur. Kur'an'ın haber verdiği, Peygamberden bize aktarılan sağlam bütün haberlere ve hükümlere inanır. Bu konuda şüphe ve tereddüt olmaz. Bir kimsenin, inanç

esaslarını tek tek sayarak 'ben şuna da inanıyorum, ben buna da inanıyorum' demesi uzun bir iş olur. Ancak Tevhid kelimesini söyleyen, hepsini ayrı ayrı sayıp kabul etmiş sayılır. Zaten bu cümlenin bu şekilde, bir ilke olarak benimsenmesinin ana amacı budur. Bu bir çeşit giriş şartıdır. Kim bunu kabul ederse, İslamla ait bütün şartları da kabul eder. Artık o kimse, imanın diğer şartlarını da aynen benimser. İslam'ın bütün hükümlerini, Allah'ın bütün tekliflerini aynen alır, inanır ve uygulamaya çalışır.

Bu cümleyi (tevhid kelimesini) kabul etmenin bir başka anlamı da, şartlarını, ilkelerini ve esaslarını kabul ettiği İslam'ı uygulamaya da şu şekilde söz vermektir: 'Allah 'tan başka ilah yoktur. Allah'ın gönderdiği her şey doğrudur, inanıyorum. O'nun bana verdiği emirlerini ve yasaklarını da kabul ediyorum. Doğru olarak kabul ettiğim bu hükümlere uyacağıma söz veriyorum. Onları hayatıma uygulayacağım, doğru olduğuna inandığım bu ilkelere göre yaşayacağım. '

Kişinin mü'min ve 'muvahhid' (Tevhidi kabul eden) sayılması için, hayatın, davranışların, düşüncelerin, fiillerin, tercihlerin bu inanca uyması gerekir. Bir kimse Tevhid kelimesini söyledikten sonra, Allah'tan başka ilah (tanrı) zannedilen şeyleri kabul edemez. Tağutlara (ilahlaştırılan, ya da put haline getirilen güçlere) kulluk yapamaz. Onların hükümlerini, dinlerini benimseyemez. İslam dışı ideolojilerin, İslam'ın özüne uymayan fikirlerin peşinden gidemez. Allah adına hükmetmeyenlerin hükümlerini doğru sayamaz. İslam'dan olduğu belli olan hiç bir emre veya yasağa, İslami ölçülere itiraz edemez.

Çünkü Tevhid kelimesi, Allah'a teslimiyetin ve O'nun dinine itaat etmenin göstergesidir. Bu açıdan İslam'ın rükünlerinden (şartlarından) birini inkar eden, İslam'ın tümünü inkar etmiş ve Tevhid kelimesini söylememiş gibidir. Böyle yapan, Tevhidi söylerken attığı imzaya ters davranmış olur.

Bugün insanlığın görünen ve görünmeyen bir sürü ilah (tanrı)lara ve tağutlara taptığı bir dünyada, Tevhid kelimesinin anlamını yüceltmeye gerçekten ihtiyaç vardır. Ve Tevhid kelimesi aynı zamanda en büyük zikirdir. (Hüseyin K. Ece, A.g.e. s. 345-350)

İslam Akaidi Bölüm -1 Tek ilah (Tevhid)

Tevhid Penceresinden Günümüz ve İnsanımız

Bırakın eğitim kurumlarını, camilerde bile (istisnalar dışında) tevhidden

şirkten pek bahsedildiği olmaz. Olursa bile yasak savma babından ve fincancı katırları ürkütmemeye özen göstermek adına hakla batıl karıştırılarak veya hakkı ketmederek ... Abdesti bozan şeylerin üzerinde durduğu kadar insanlar tevhidi bozan konulara önem vermez. Halbuki insanların kurtuluşunun yolu, Kur' an kavramlarının tashihi, boşaltılan içlerinin yeniden Kur' anı değerlendirmelerle doldurulmasıdır. Özellikle de la ilahe illallah kavramının, yani tevhid ve şirk gibi temel kavramların düzeltilmesi gerçekleşmeden dünyamızın da ahiretimizin de kurtulması mümkün değildir.

Bütün şikayet edilen olumsuzluklar, bu kavramların düzeltilmesine ve sağlam şekilde yaşanmasına bağlıdır. Filistin topraklarında siyonist yahudiler başta olmak üzere, İslam topraklarını işgal eden zalim kafirler silahtan korkmuyor, zaten müslümanın elindeki silahın pek korkutmaya yetecek önemi de yok. Ama onlar, eliyle (veya buna gücü yetmiyorsa) diliyle, kalemiyle kendilerini taşlayan mü'minin akidesinden çekiniyor, korkuyor. Tevhid eri Allah'ın askerini, ölümden korkmayan canlı şehidi korkutup yıldıracak hiçbir silahın mevcut olmadığı gibi; tevhid bilincine sahip insan da imanı oranında kafirlerin korkulu rüyası olmaktadır.

Islah çalışmaları, ülkeyi kalkındırma planları en azından iki yüz senedir uygulanan batılı tarzdaki yaklaşımlarla iflas etmiştir. Şirk düzeninin ıslah edilmesi mümkün de değildir, doğru da olmaz. "Zulmedenler, hangi inkılapla devrilip döndürüleceklerini yakında bileceklerdir." (Şuara, 227) Çözüm, cahiliyye düzenini devirip yerine saadet asrının anlayışını yerleştirmektir. Aynen Peygamber'in yaptığı gibi. İnsanları sahih akideye, tevhidi bilince, Kur'anı eğitime, inkılabı çizgiye yönlendirmedikçe uğraş ve gayretler, delik kabı suyla doldurmaya benzeyecektir. Siz ne kadar (sadece fazilet, ahlak ve benzeri özellikleri teşvik ederek) delik kabı doldurursanız, o, kısa zaman içinde boşalacaktır.

Tevhid, İslam'ın birinci ve en büyük esasıdır. Kur'an'an en fazla önem verdiği konudur. Mekke'de inen ayetlerin hemen hepsi tevhide vurgu yapan ayetlerdir. Medine'de inen ayetler de, çoğunlukla tevhide atıfta bulunur, onu kökleştirmeye çalışır. Ahkam ayetlerinin ekserisi "Ey iman edenler ... " diye tevhide işaretle, o temeli güçlendirmek ve üstüne bina dikmek için alt yapıya dikkat çeker. Tevhid, bir zaman konuşulup birazcık üstünde durularak başka söze geçilecek bir konu değildir. Hemen her konu buna dayanmalı, müslümanın hayatından hiçbir zaman geri planlara atılmamalı, bu konu hiç bitmemelidir. "Ey iman edenler, İman edin! (imanınıza devam edin, yeniden ve kamil anlamda iman edin, imanınızı yenileyin, güçlendirin, imanda sebat edin)." (Nisa, 136)

"La ilahe illallah" hükmü, beşeri hayatta süreklidir. Sadece kafirler

inanmak için, müşrikler inançlarını düzeltmek için çağrılmaz ona. Mü'minler de ona çağrılır ve onlara sık sık hatırlatılır. Kalplerinde canlı ve sabit kalması, hayatlarında etkili olması, gereklerini ihmal etmemeleri için "Ey iman edenler, İman edin!" diye uyarılır. Kur'an, insanın hayat programını çizen bir kitap olduğu için tevhide karşı bu önemi ve titizliği gösterir. Allah, tek yaratıcı, yegane hakim ve yönetici, rızık verici... olduğundan yalnız O'na ibadet edilmeli, başkası O'na ortak koşulmamalıdır: Bu, Allah'ın kulları üzerindeki en büyük hakkıdır. Allah, kullarının ibadetine muhtaç değildir, ama insan muhtaçtır ve her an mutlaka ibadet halindedir; ya Allah’a veya Allah'ın dışındakilere. insan, imanla küfür arasında, sahte ilahlarla gerçek ilah arasında bir tercih yapmalıdır. Ademoğlu, hem Allah’a hem de şeytana kul olarak yaşayamaz (Bkz. Ahzab, 44). "Tağuta kulluk/ibadet etmekten kaçınan ve tam gönülle Allah’a yönelenlere müjdeler! Dinleyip de sözün en güzeline tabi olan kullarımı müjdele!" (Zümer, 17-18) Bunun için insan daima "La ilahe illallah"a muhtaçtır.

Bütün peygamberler, kavimlerine bu sözü tebliğ ediyor, "yalnız Allah’a kulluk edin, O'ndan başka ilahınız yoktur" diyerek insanları tevhide davet ediyorlardı. Peygamberimiz (s.a.s.) de kavmini bu esasa çağırıyordu. Amcası Ebu Talib'e "Onu söyle, onunla Allah'ın yanında sana şefaatçı olmam için bir cümle: La ilahe illallah... " diyordu. Cahili tavır, eski peygamberlerin kavimlerinden itibaren bu cümleyi kabullenmiyor, bu daveti reddediyordu. Niçin? Sadece bir cümle için mi, yoksa o cümlenin anlam ve gerekleri için mi? Çağrıldıkları hayatla, yaşadıkları hayat arasında bir uçurum vardı.

Davete karşı çıkışlarının çeşitli şekilleri ve çeşitli sebepleri vardı: Vahy olayını, yeniden dirilmeyi, hesap ve cezayı yalanlıyorlardı. İlahın tek bir ilah olmasını, babalarının yolundan ayrılmayı, Kitaba uymayı, Allah'ın hududunu kabul etmiyorlardı. Bir de ahlaki çıkmazları vardı: içki, kumar, zina, zulüm... Ama bunların temeli itikad ve itaat idi; inanç, düşünce, helal ve haram ve ahlakı içeren kapsamıyla Allah'tan bir din kabulünü benimsemedikleri gibi böyle bir dinin bağlayıcılığını da kabul etmiyorlardı.

Kur'an'ın önemle vurguladığı, bütün sorunları içeren iki baş sorun vardı: ibadetin tek olan Allah’a yapılması ve helal-haramda Allah'ın indirdiğine uyulması. Şirk, inançta Allah'tan başka ilahların varlığına inanma, amelde ve ibadette Allah'tan başkasına yönelme ve Allah'tan başkasının Allah'a rağmen hüküm koyması, helal haram tayin etmesidir. işte bunun için müşrik Araplar, kelime-i tevhidi kabul etmediler, onu söylemeye yanaşmadılar. Yığınlar, tutucudur; alıştıkları çok sayıdaki ilahları, atalarının yolunu bırakmayı kolay kabullenmezler. Elleriyle tutabildikleri, duyu organlarıyla algıladıkları eşyaya bağlıdırlar. Mele' (ileri gelenler, müstekbirler, tağutlar) ise, onların ilahlara bağlılığı gerçekçi değil; sahtedir, şekildir. Mevcut sahte ilahları savunmaları,

onların adıyla halk kitlesini sömürmelerinden kaynaklanır.

Bu zalimlere göre, gerçek sorun hakimiyet sorunudur. Onlar mı, yoksa şeriatının uygulanması yoluyla Allah mı? Bütün cahiliyyelerdeki müstekbirleri tevhid çağrısıyla savaşa iten gerçek sorun budur. Hakları olmayan egemenliğin ve otoritenin ellerinden çıkıp sömürünün ortadan kalkması onların işine gelmez. Halbuki otorite, hüküm; tek yaratıcı, rızık verici... Allah'a aittir. "... Dikkat edin, yaratmak da emretmek/hükmetmek de O'na mahsustur. Alemlerin Rabbı Allah ne yücedir!" A'raf-54) "... Hüküm sadece Allah'a aittir." (Yusuf, 40) "Hiç yaratan, yaratmayan gibi midir? Hiç düşünmüyor musunuz?" (Nahl, 17) "Allah 'tan başka size gökten ve yerden rızık verecek bir yaratıcı var mı? O'ndan başka ilah yoktur. O halde, nasıl oluyor da (tevhidden) çevriliyorsunuz (imanı istemeyip küfre dönüyorsunuz)?" (Fatır, 3)

Buna rağmen, toplumun üst tabakası açık veya gizli diktatörlükle yığınlar üzerindeki otoriteleri neticesinde hevalarına, süfli arzu ve heveslerine hizmeti kaybetmek istemezler. Aslan payının ellerinden çıkmasına tepkiyi arkasına gizlendikleri, aslında kendilerinin de inanmadığı sahte putların gölgesine sığınarak, güya onlar adına sürdürürler. Yönetimi ve rantı elinde bulunduranlar, bundan dolayı, koltuklarına alternatiflerden, makamlarına aday olanlardan daha çok, tevhid çağrısından çekinirler. Bütün güçlerini tevhidle savaşa hazırlarlar. Yığınları kandırır, korkutur, tevhidi savunanları karalar, onlara komplo kurar ve halkı onlara karşı kışkırtırlar. "Firavun dedi ki: 'Bırakın, Musa'yı öldüreyim de, o Rabbine dua etsin, yalvarsın (bakalım O Musa'yı kurtaracak mı?) Çünkü ben, onun dininizi değiştireceğinden, yahut yeryüzünde bir fesat/bozgunculuk çıkaracağından korkuyorum." (Mü'min, 26; Ve yine bkz. Yunus, 75-78;Zuhruf, 54).

Mekke'deki olay da aynıydı. Mele', Kureyş'ti orada. Düşmanlık ve savaş, onlarla Rasulullah arasında değil; onlarla davet, tevhid arasındaydı. Kendilerine karışmayacak "el-emin" Muhammed (s.a.s.)'den şikayetçi değillerdi. Onun için, davetten vazgeçmesi halinde mal, mülk, dünya varlığı, hatta yöneticilik teklif ve takdim ediliyordu. Davetle düşmanlık, ister istemez onlarla davetin temsilcisi arasında bir savaşa dönüşüyordu. Putlar yalnız değildi rablık anlayışında. Şirk de tek çeşit değildi: Kabile, tapınılan bir rabdı, baba ve dedelerin örfü, kamuoyu tapınılan bir rabdı. Kureyş ve diğer büyük kabileler, Araplara dediğini yaptıran ve dilediğini haram yapan rablardı.

Ve bazıları iman etti; Örnek nesil, sahabe denilen altın nesil. La ilahe illallah nasıl yer ediyordu onların hayatında? Ondan ne anlıyorlardı? Sadece kalple tasdikten, dille ikrardan mı ibaretti onların hayatında? Mü'minlerin nefisleri (her şeyleri) tevhidle değişince, şirkin pis renklerinden aklanınca onlarda çok büyük değişme/inkılap oldu. Sanki yeniden doğmuşlardı... İnsanlık

açısından, bir insanın bir şeye inanması, ardından da bütün tavırlarının inandığının tersi veya muhalifi olması normal midir, mümkün müdür? Zehirli bir yılanın öldürücü olduğuna inanan ve ölmek de istemeyen bir insanın, elini yılanın ağzına hiç tedbir almadan sokması düşünülebilir mi? Ateşin yakıcı olduğuna inanan kimsenin elini ve tüm vücudunu ateşe atması?! Peki, gerçekten Allah'a iman eden tevhid eri bir mü 'minin Allah'a itaat etmemesi, O'nu tek mabud, tek rızık verici, tek otorite... kabul ettiğini davranışlarında göstermemesi nasıl olur?!

İman iddiası, itaat ile ispat edilmeden insanı kurtaramaz. Bu konuda Kur' an' dan açık hükümleri görelim: Adiy bin Hatem, Rasulullah'ın yanına girdi. Peygamberimiz şu ayeti okuyordu: "Onlar, Allah'ı bırakıp bilginlerini ve rahiplerini rabler (ilalılar) edindiler ve Meryem oğlu Mesih'i de... Oysa onlar, tek olan bir ilah'a ibadet etmekten başka bir şeyle emrolunmadılar. O'ndan başka ilah yoktur. O, bunların şirk koştukları şeylerden yücedir." (Tevbe, 31) Adiy: "Ya Rasulullah, hıristiyanlar din adamlarına ibadet etmiyorlar, onları rab ve ilah edinmiyorlar ki" dedi. Rasulullah şöyle buyurdu: "Onlara haramı helal, helalı da haram yaptılar, onlar da uymadılar mı din adamlarına?" Adiy: "Evet" dedi. Efendimiz buyurdu ki: "İşte bu, onlara ibadettir." (Tirmizi, Tefsiru'l-Kur'an 10, hadis no: 3292; Tirmizi şerhi Tuhfetu'l-Ahvezı, hadis no: 5093)

"Rabbınızdan size indirilen Kitab'a uyun. O'ndan başka dostlar edinerek onlara uymayın." (A'raf, 3) "Yoksa, Allah'ın dinde izin vermediği bir şeyi onlara meşru kılacak ortakları mı vardır?" (Şura, 21) "Ayrılığa düştüğünüz herhangi bir şeyde hüküm vermek, Allah'a aittir." (Şüra, 10) "... Doğrusu, şeytanlar, sizinle tartışmaları için dostlarına fısıldarlar. Eğer onlara itaat ederseniz, şüphesiz siz müşrik olursunuz." (En'am, 121) "Hayır, Rabbin hakkı için onlar aralarında çıkan çekişmeli işlerde seni hakem yapıp, sonra da senin verdiğin hükme karşı içlerinde bir burukluk duymadan tam anlamıyla teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar." (Nisa, 65) "(Münafıklar,) 'Allah'a ve Rasulüne inandık ve itaat ettik' diyorlar. Sonra onlardan bir grup, bunun ardından dönüyor. Bunlar mü'min değillerdir. Onlar, aralarında hükmetmesi için Allah'a ve Rasulüne çağrıldıkları zaman, hemen onlardan bir grup yüz çevirir." (Nur, 47-48) "Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse, işte onlar kafirlerin ta kendileridir." (Maide, 44) "Yoksa cahiliyye hükmünü mü istiyorlar? İyice bilen bir toplum için Allah'tan daha güzel hüküm veren (hüküm koyan) kim olabilir?" (Maide, 50) "Allah, hüküm verenlerin en üstünü değil midir?" (Tin, 8) "Ey iman edenler, Allah' a itaat edin, Peygamber'e itaat edin ve sizden olan ülü'l-emre. Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz, Allah' a ve ahirete gerçekten iman ediyorsanız, onu Allah' a ve Rasulüne götürün (onların talimatına göre halledin); bu hem hayırlı, hem de netice bakımından daha güzeldir." (Nisa, 59) "Allah ve Rasulü, bir işte

hüküm verdiği zaman, artık iman etmiş bir erkek ve kadına, o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur." (Ahzab, 36) "…Dikkat edin, yaratmak da emretmek/hükmetmek de O'na mahsustur. Alemlerin Rabbı Allah ne yücedir!" (A'raf, 54) "İman edip de imanlarına herhangi bir zulüm (şirk) bulaştırmayanlar var ya, işte güven onlarındır ve onlar doğru yolu bulanlardır." (En'am, 82) "... Hüküm sadece Allah'a aittir. O size kendisinden başkasına ibadet etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler." (Yusuf, 40)

Allah'a ve Rasulüne itaat, ebedi cennete götürdüğü gibi, Allah'a ve Rasulüne itaatsizlik/isyan da kişiyi ebedi cehenneme ulaştırır: "Bunlar Allah'ın (koyduğu) sınırlardır. Kim Allah' a ve Peygamberine itaat ederse Allah onu, zemininden ırmaklar akan cennetlere koyacaktır; orada devamlı kalıcıdırlar; işte büyük kurtuluş budur. Kim Allah'a ve Peygamberine karşı isyan eder ve O'nun sınırlarını aşarsa Allah onu devamlı kalacağı bir ateşe sokar ve onun için alçaltıcı bir azap vardır." (Nisa, 13-14) "Sana ganimetleri soruyorlar. De ki: 'Ganimetler Allah ve Peygamber' e aittir. O halde siz (gerçek) mü'minler iseniz Allah 'tan korkun, aranızı düzeltin, Allah ve Rasulüne itaat edin." (Enfal, 1) "Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah'a yönelenlere müjde vardır. (Ey Muhammed!) Dinleyip de sözün en güzeline uyan kullarımı müjdele. İşte Allah'ın doğru yola ilettiği kimseler onlardır. Gerçek akıl sahipleri de onlardır." (Zümer, 17-18). "(Rasulüm!) De ki: 'Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve merhamet edicidir. De ki: 'Allah' a ve Rasulüne itaat edin. Eğer yüz çevirirlerse bilsinler ki Allah kafirleri sevmez." (Al-i İmran, 31-32) Yine bkz. Nisa, 60, 61, 64; Hucurat, 15; Ankebut, 2-3; Bakara, 214; Nur, 50-54; Al-i İmran, 142; Tevbe, 16; Mü'minun, 115.

Ve bir hadis-i şerif: "Ümmetimle ilgili olarak korktuklarımın en korkutucusu Allah'a şirk/ortak koşmalarıdır. Dikkat edin; ben size 'onlar aya, güneşe ve puta tapacaklar' demiyorum. Fakat onlar (hakimiyet hakkını bazı fertlerde, zümrelerde meclis ve toplumlarda görecekler), Allah 'tan başkasının emirlerine ve arzularına göre iş yapacaklardır." (İbn Mace, hadis no: 4205)

Hüküm koyma (teşri), "La ilahe illallah"la direkt ve sağlam bir şekilde irtibatlıdır. Bu bağ da, hiçbir durumda kopmaz. "Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyenler kafirlerdir." (Maide, 44) ayetinde fukaha, Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyen kimse, bunu helal saymadıkça tekfir edilmez, eğer helal saymıyorsa, dinden çıkarmayan küfür (küfrün gerisinde bir küfür, yani büyük günah) demişlerdir. Taraflardan birinden rüşvet aldığından, önündeki meselede Allah'ın indirdiği dışında bir şeyle hüküm veren hakim de bu yaptığıyla tekfir edilmez. Allah'ın gazabına uğramış bir günahkardır. İctihad edip önündeki

konuda yanılan ve Allah'ın indirdiği dışında bir şeyle hüküm vermiş olan biri ise günahkar da değildir. Bilakis niyeti ihlaslı oldukça ictihadına ecir de vardır. Ve sayılan diğer fıkhı hususlar ...

Evet, lakin bunların hiçbiri, Allah'ın indirdiği dışında bir şeyi teşri ile ilgili değildir. Önündeki bir konuda, helal saymamak şartıyla, fıkıh kitaplarında belirtilen herhangi bir nedenle Allah'ın indirdiği dışında bir şeyle hüküm vermek başka, Allah'tan ayrı olarak teşri/hüküm koyma başka bir şeydir. Birinci durumda Allah'ın dinini kaynak olarak kabuldeki itiraf (uygulamadaki farklılığa rağmen) bozulmuyor. İkinci durumda, kendi yanından Allah'ın dinine muhalif haramlar helaller koyuyor. Ardından açıkça veya lisan-ı haliyle: "Allah'ın dinini değil; benim hükmümü/kurallarımı uygulayın, çünkü bu, ona denktir, veya bu, Allah'ın kanunundan daha üstündür, kıymetlidir" diyor. İslam tarihinde fıkıh alimleri, bunun dinden çıkaran bir şirk ve küfür olduğunda ihtilaf etmemiştir. Yine, fıkıh alimlerinin tarihten bu yana hiç ihtilaf etmeden şirk ve küfür olduğunu kabul ettikleri bir mesele de şudur: Bilmesine rağmen ve kendi iradesiyle Allah'ın dini dışında bir teşrie (hüküm koymaya) razı olmak. İkrah bunun dışındadır (Nahl, 106); çünkü ikrahta rıza yoktur.

Şirkin ve zulmün hakimiyeti ve egemen tağuti güçlerin de etkisiyle insanların İslam'dan kopukluğu arttı. Artık, kendisinin müslüman olduğunu da söyleyen nice insan, açıkça şirk olan inançlara sahip olmaya, şirk ideolojilerini kabullenmeye, elfaz-ı küfrü dilleriyle ulu orta söylemeye başladı. Allah'ın hükmüne uymak, İslam'a teslim olmak, her konuda helal ve haramlara dikkat etmek, Allah'ın sınırlarına riayet etmek gibi değerler, müslüman olduğunu iddia eden nice insanın gündeminden çıktı. Bütün bunlar ve sayılması uzun sürecek şirk unsurlarına rağmen, insanlara, "la ilahe illallah" deyince müslüman olacakları, İslam'ı yaşamasa da insanın küfre düşmeyeceği ısrarla söyleniyordu. Müstekbir oburların önüne konulmuş çanaktaki yem gibi oldu bu kelimeyi sadece diliyle söyleyenler. (Geniş bilgi için bk. Muhammed Kutub, Tevhid, Risale Y)

Tarihten bu yana, tevhidi muhtevanın soyulmasının bazı etkenleri, sebepleri vardır. Tekliflerden kaçınma, uyarının (emr-i bi'l-ma'ruf ve nehy-i ani'l-münker) yetersizliği, aşırı bolluk (lüks ve rahata meyil, yani dünyevileşme), siyası istibdat ve mürcie düşüncesi, israfa ve dünyeviliğe pasif tepki şeklinde ortaya çıkan, zulümle mücadele ve toplumsal tavır yerine kabuğuna çekilme anlayışının oluşturduğu mistisizm ... bu etkenlerin başında gelir.

İslam Akaidi Bölüm -1 Tek ilah (Tevhid)

Amelde Tevhid

Amelde tevhid, kulluğa dair eylemlerin sadece Allah'a yöneltilmesi ve Onun rızası için yapılmasıdır. İnançta tevhidin doğal olarak amele yansıyacağını, dolayısıyla bir tek Allah'a iman eden ve O'na ait özellikleri başka varlıklara tanımayan insanın kulluğunun da tevhid üzere olacağı kaçınılmazdır. Meseleye bu çerçeveden baktığımızda, aslında inançta tevhid ile amelde tevhidin birbirini takip eden iki ayrı unsur olmayıp, ikisi de aynı aynı anda gerçekleşen ve birbirini tamamlayan unsurlar olduğunu görürüz. Şu ayette inançta tevhid ile amelde tevhidin birbirinden ayrılmaz unsurlar olduğu açık bir şekilde vurgulanmıştır: "De ki: 'Ben, yalnızca sizin gibi bir beşerim. (Şu var ki) bana, İlah'ınızın, sadece bir İlah olduğu vahyolunuyor. Artık her kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, iyi iş yapsın ve Rabbine ibadette hiçbir şeyi şirk/ortak koşmasın. (Kehf, 110).

Tevhidin inanç ve amel boyutunun ayrılmaz iki unsur oluşu nedeniyle, Kur'an'da inanca ve kulluğa yönelik tevhid çağrısının daha çok birlikte yapıldığını görürüz: "İşte Rabbiniz Allah O'dur. O'ndan başka ilah yoktur. O, her şeyin yaratıcısıdır. Öyle ise O'na kulluk edin, O her şeye vekildir." (En'am, 102) "Allah'a kulluk edin ve O'na hiçbir şeyi şirk/ortak koşmayın..." (Nisa,76) "Nuh'u rasul/elçi olarak kavmine gönderdik. Dedi ki: ' O benim Rabbimdir. O'ndan başka ilah yoktur. Sadece O'na tevekkül ettim ve dönüş sadece O'nadır." (Ra'd, 30) "Muhakkak ki Ben, yalnızca Ben Allah'ım. Benden başka ilah yoktur. Bana kulluk et; Beni zikir/anmak için namaz kıl" (Taha, 14)

Kur'an'ın indiriliş amacı da "sadece Allah'a kulluk"un gerçekleşmesidir: "Elif Lam Ra. (Bu,) Bir kitaptır ki, hikmet sahibi, her şeyden haberi olan (Allah) tarafından ayetleri sağlamlaştırılmış, sonra da güzelce açıklanmıştır. Ta ki, Allah 'tan başkasına kulluk etmeyesiniz." (Yunus, 1-2). Amelde tevhid, en veciz şekliyle Kafirun süresinde özetlenmiş ve bu süreye bu özelliğinden dolayı İhlas süsesi (2. İhlas süresi) de denilmiştir: "De ki: 'Ey kafirler! Ben sizin ibadet etmekte olduklarınıza ibadet etmem. Siz de benim ibadet ettiğime ibadet etmiyorsunuz. Ben sizin ibadet ettiklerinize asla ibadet edecek değilim. Siz de benim ibadet ettiğime ibadet edecek değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim de bana!" (Kafirün, 1 -6). Yine fatiha suresinde de kullukta tevhid en veciz biçimiyle kulun kendi ağzından söylettirilir: "Ancak Sana kulluk ederiz ve yalnız Senden yardim isteriz. " (Fatiha, 5)

Tevhidi ifade eden ve bu alanda özel bir yeri olan "ihlas" kavramına özellikle değinmek istiyoruz. Bu kavramın, şirkten uzaklaşarak ibadetin sadece

Allah'a yapılmasını ifade etmesi, inançta tevhidi de içine almakla beraber Kur'an'da yer alış şekliyle daha çok kulluğun bir şartı olarak amelde tevhidi anlatması bakımından önemli bir yeri vardır: "De ki: 'Rabbim adaleti emretti. Her secde ettiğinizde yüzlerinizi O'na çevirin ve dini yalnız Allah 'a halis kılarak (muhlisin) O'na yalvarın."(A'raf, 29). "Şüphesiz ki Kitab'ı sana hak olarak indirdik. O halde sen de dini Allah'a halis kılarak (muhlisan) kulluk et. Dikkat et, halis din yalnız Allah'ındır. O'nu bırakıp kendilerine birtakım dostlar edinenler: 'Onlara, bizi sadece Allah 'a yaklaştırsınlar diye kulluk/ibadet ediyoruz' derler." (Zümer, 2-3). Ve bu konuyla ilgili diğer ayetler için bk. Zümer, 11, 14-15; Mü'min, 14; Beyyine, 5)

Kur'an, müşriğin denizde boğulma gibi bir ölüm-kalım durumundaki psikolojik halini anlatırken de, onun nazarında bütün batıl tanrıların yok olup geçici bir tevhide ulaşmasını yine "ihlas" kavramıyla ifade etmektedir: "Sizi karada ve denizde yürüten O'dur. Gemide olduğunuz zaman(ı düşünün): Gemiler, içinde bulunanları hoş bir rüzgarla alıp götürdüğü ve (onlar) bununla sevindikleri sırada, birden gemiye, şiddetli bir kasırga gelip de, her yerden dalgalar onları sardığı ve artık kendilerinin tamamen kuşatıldıklarını sandıkları zaman, dini yalnız Allah 'a halis kılarak O'na yalvarmaya başlarlar: 'Andolsun, eğer bizi bundan kurtarırsan, şükredenlerden olacağız' derler." (Yunus, 22; ayrıca bk. Ankebut, 65; Lokman, 32)

Ayetlerde görüldüğü üzere "dini Allah'a halis kılarak O'na kulluk etme" ifadesi içerisinde yer alan "ihlas" kavramı, "saflaştırma, arışlaştırma" anlamını içermektedir. Kullukta dinin saflaştırılması ise, dinin her tür şirk unsurundan temizlenerek kulluk eyleminin sadece Allah'a yönelik olarak gerçekleştirilmesi anlamına gelmektedir. İhlas kavramı, geçtiği bütün ayetlerde Allah'a açıkça şirk koşmanın zıddı anlamında bir tevhidi anlatmaktadır. Taberi ve İbn Kesir, ilgili ayetleri açıklarken "ihlas" kavramını, Allah'ı tek ilah olarak tanımak ve ilahlığı iddia olunan batıl tanrıları reddederek kulluğu sadece Allah'a yöneltmek olarak izah etmektedirler. Diğer birçok müfessir ise bu unsura, riya gibi durumları da eklemişlerdir. Yani kişi, dinini (ibadetini ve taatini) bütün batıl tanrı düşüncelerinden temizleyecek ve kulluğunu sadece Allah'a yöneltecektir. İhlasın taşıdığı bu anlamın yanında, müfessirlerin çoğu bu kavramın kapsamına gizli şirk olarak adlandırılan riya (görsünler diye yapmak), süm'a (duysunlar diye yapmak) gibi, kullukta yalnızca Allah'a yönelmenin safiyetini bozan kalbi hastalıkların bulunmamasını da eklemişlerdir. Kulluğun en güzel biçimi, Allah'a yalnızca Rab olduğu için yönelmektir.

Bütün bu izahlardan anlaşıldığı üzere amelde tevhid, inançta tevhidin doğal bir sonucu olarak kulluğun da sadece Allah'a yöneltilmesi anlamını içermektedir. Allah'ın tek gerçek ilah kabul edilmesine rağmen, eğer kullukta

başka maksatlar güdülüyorsa, bu durumda tevhidin temeli sarsılmış olacaktır. (Zekeriya Pak, Kur'an'da Kulluk, s. 196-202)

İslam Akaidi Bölüm -1 Tek ilah (Tevhid)

Muvahhid

'Vahdet' ve 'Tevhid' kökünden gelen bu kelime, birleyen, Tevhid inancını kabul eden, Allah'ı bir olarak kabul eden kişi demektir. Kelime, bu şekilde Kur'an'da ve hadislerde geçmez. Özellikle Kelam ilminin (Allah'tan, O'nun sıfatlarından ve kaderden bahseden ilim) ortaya çıkmasından sonra yaygınlaşmıştır. 'Allah'ı birleme-Vahhadellahü' şeklinde kullanılan tabir, Allah'ı bir olarak kabul etmenin ifadesidir. " ... Her kim Allah'ı tevhid ederse (Tevhid kelimesini ve içeriğini kabul eder, muvahhid olursa) malını ve canını korumuş olur. Hesabı Allah'a kalmıştır." (Müslim, İman 31-38, hadis no: 21, 1/52-53)

Müslümanların en başta gelen görevi, 'muvahhid' olmaktır. 'Muvahhid' olanlar, Allah'ı bir olarak kabul ederler ve O'na hiç bir şeyi ortak koşmazlar. Allah'a, O'na ait sıfatlarla ve Kur'an'da geçtiği gibi inanırlar. O'na noksan sıfatları yakıştırmazlar. Yalnızca O'na ibadet ederler. O'na olan ibadetlerinde bir aracıya ihtiyacı duymazlar. Yalnızca O'na dua ederler, kimsenin yapamayacağı yardımları O'ndan beklerler. Bir darlığa düştükleri zaman O'ndan yardım isterler. O'nun sevabını umarlar, O'nun cezasından korkarlar. Ölünce de O'na hesap vereceklerine inanırlar. O'ndan gelen vahyi ve vahyin hükümlerine inanır ve hükümler doğrultusunda yaşamaya çalışırlar.

Muvahhid, İslam’a tam anlamıyla inanan ve bu inancını yaşama çabasında olan insandır. İslam'ın diğer adı 'Tevhid Dini'; müslümanın diğer adı ise 'muvahhid'dir. 'Şirk'in karşıtı nasıl 'Tevhid' ise, 'müşrik'in karşıtı da 'muvahhid'dir. Kur'an'da muvahhid kelimesinin yerine 'hanif' kelimesi geçmektedir. Hanif kelimesi, anlamı ve ifade ettiği şey açısından 'muvahhid' kavramına benzemektedir. Haniflik aslında, batıl ve şer tarafından hak ve hayır tarafına yönelmedir. Ki muvahhid, bunu yapan insandır (Al-i İmran, 67; Rum, 30)

Kur'an ve O'nun tebliğcisi Peygamberimiz (s.a.s.), insanları şirkin her türlüsünden sakındırıyorlar. Şirk, Bir ve Tek olan Allah'a ortak aramanın boş çabasıdır. İslam, kendisinin dışındaki dinlere 'şirk dinleri' diyor ve insanları bütün alemlerin Rabbi olan Allah'a davet edip onların 'muvahhid'ler olmasını istiyor. Muvahhid'ler, yaratılıştaki ve evrendeki tevhidi görüp, 'Vahid' olan Allah'ı Tevhid ederler. Tevhid Dini olan İslam'a gönül verirler. Muvahhidler,

iman, tavır ve hayatlarıyla, ideal ve amaçlarıyla şirk dinlerine uyanlardan ayrılırlar.

Muvahhidler, aydınlık bir dünyanın, adalet üzere yürüyecek olan bir sistemin, insana yakışacak bir hayatın özlemcisidirler ve bunun için çalışırlar. Onlar her türlü batıl ve şer olan şeylerden yüz çevirirler. Onlar hak için ve hakka göre yaşarlar. Hayırlı olan şeyleri tercih ederler. Yaratılışlarındaki temizliği korurlar. Kelime-i Tevhidi söyleyerek fıtrata yerleştirilmiş olan Allah'ı bilme, anlama ve O'na kulluk etme gerçeği ile buluşurlar. Onlar evrenin, ister istemez teslim olduğu İslam davetini; hayatlarını anlamlı, huzurlu ve bereketli kılmak için kabul etmişlerdir. Onların gönüllerine Tevhid hayat verir, hayatların Tevhid şekillendirir. Onlar bütün ölçülerini Tevhid inancından alırlar.

Yaşantısını Tevhid üzere geçiren "muvahhidlere" müjdeler olsun (Hüseyin K. Ece, A.g.e. s. 427-428)

İslam Akaidi Bölüm -1 Tek ilah (Tevhid)

A- İlah Kelimesinin Geçtiği Ayetler (Toplam 147 yerde): 2/Bakara, 133, 133, 133, 163, 163, 163,255; 3/AI-i İmran, 2, 6, 18,62; 4/Nisa, 87, 171; 5/Maide, 73, 73, 116; 6/En'am, 19, 19,46,74, 102, 106; 7/A'raf, 59, 65, 73, 85,127, 138, 138, 140, 158; 9/Tevbe, 31, 31,129; 1O/Yunus, 90, 11/Hud, 14,50, 53,54,61,84, 101; 13/Ra'd, 30, 14/İbrahim, 52; 15/Hicr, 96; 16/Nahl, 2, 22, 22, 51, 51; 17/İsra, 22, 39,42; 18/Kehf, 14, 15, 110, 110; 19/Meryem,46,81; 20/Taha,8,14,88, 88,97,98,98; 2l/Enbiya,21,22,24,25,29,36,43,59,62, 68 ,87,99,108,108; 22/Hacc, 34, 34; 23/Mü'minun, 23, 32, 91, 91, 116, 117; 25/Furkan, 3, 42, 43,68; 26/Şuara, 29, 213; 27/Neml, 26, 60, 61, 62, 63, 64; 28/Kasas, 38, 38,70,71,72,88,88; 25/Fatır, 3; 29/Ankebut, 46, 46; 36/Yasin, 23, 74; 37/Saffat, 4,35,36,86,91; 38/Sad, 5, 5, 6, 65; 39/Zümer, 6, 40/Mü'min, 3, 37, 62, 65; 41/Fussılet, 6, 6; 43/Zuhruf, 45,58,84,84; 44/Duhan, 8; 45/Casiye, 23; 46/Ahkaf, 22, 28; 47/Muhammed, 19; 50/Kaf, 26; 51/Zariyat, 51; 52/Tur, 43; 59/Haşr 22,23; 64/Teğabün, 13; 7l/Nuh, 23; 73/Müzzemmil, 9; 114/Nas, 3.

B- Allah'tan Başka İlah Yoktur: 2/Bakara, 163,255; 3/Al-i İmran, 2, 6,18,62; 4/Nisa, 87,171; 5/Maide, 73; 6/En'am, 19, 102, 106; 14/İbrahim, 52; 16/Nahl, 22, 51; 20/Taha, 8, 14; 22/Hacc, 34; 23/Mü'minun, 116; 27/Neml, 26; 28/Kasas, 70,88; 37/Saffat, 4.

C- Tevhid (Tek İlah İnancı), İnsanlığın Aslı İtikadı ve Tüm Peygamberlerin Çağlar Boyu Tebliğ Edip Canlandırmaya Çalıştığı Husustur: 2/Bakara, 133; 7/A'raf, 59, 65, 73, 85, 158; 9/Tevbe, 129; 11/Hud, 50,61,84; 16/Nahl, 2; 18/Kehf, 110; 2l/Enbiya, 25, 108; 23/Mü'minun, 23; 41/Fussılet, 6.

D- Tevhid Dini:
a- Tevhid Dini İslam'dır: 6/En'am, 161; lO/Yunus, 105; 2l/Enbiya, 92; 30/Rum, 30; 39/Zümer, 3,11
b- Bütün İlahi Dinler (in Aslı ki, İslam'dır/Teslimiyettir) Tevhide Dayanır: 6/En'am, 90; 2l/Enbiya, 92; 23/Mü'minun, 51-52; 42/Şura, 13; 43/Zuhruf, 45; 87/A'la, 14-15, 18-19.
c- Tevhidden Başka Her Şey Batıldır: lO/Yunus, 32; 22/Hacc, 31; 41/Fussılet, 6.
d- İbrahim (a.s.)'in Tevhidi Kimliği ve Allah'a Teslimiyeti: 2/Bakara, 128, 131-32; 16/Nahl, 120; 19/Meryem, 100-107.

E- Tevhid Kelimesi:
a-Tevhid Kelimesi Yücedir: 9/Tevbe, 40.
b-Tevhid Kelimesinin Örneği: 14/İbrahim, 24-25.
c-Tevhid Ehli (Muvahhid) ile Müşriğin Örneği: 39/Zümer, 29.
d-Yüce Olan, Yalnız Allah'ın Sözüdür (Tevhiddir): 9/Tevbe, 40.

F- Tevhide Davet:
a-Muvahhid (Allah'ı Birleyen)ler Olun: 22/Hacc, 31; 30/Rum, 30.
b-Yüzünü Tevhid Dinine Döndür: lO/Yunus, 105.
c-Allah'ın Yolunu (Tevhid'i) Takip Edin, Başka Yolları Takip Etmeyin: 6/En'am, 153
d-Tevhide Davet Etmek: 1O/Yunus, 105)0/Rum, 30; 42/Şura, 15.
İ - Putlar ve Küfrün Öncüleri
a-Putlar, Kıyamet Günü Kendilerine Uyanlardan Uzaklaşacaklardır: 2/Bakara, 166; 6/En'am, 22-24, 94; 7/A'raf, 37, 53; lO/Yunus, 28-30; 11/Hud, 21; 18/Kehf,
52; 19/Meryem, 81-82; 28/Kasas, 64, 75; 35/Fatır, 14; 38/Sad, 59-61; 4l/Fussılet, 48; 46/Ahkaf, 6.
b- Putlar, Hiç Kimseye Zarar ve Fayda Veremezler: 5/Maide, 76; 6/En'am, 40, 41, 46, 71; 7/A'raf, 192¬-198; Yunus, 18, 106; 13/Ra'd, 14, 16; 17/İsra, 56-57; 20/Taha, 88-89; 22/Hacc, 11-13; 25/Furkan, 55; 34/Sebe', 22; 36/Yasin, 74-75; 39/Zümer, 38.
c-Putlar, Hiçbir Şey Yaramazlar: 7/A'raf, 191-192; 1O/Yunus, 34; 13/Ra'd, 33;

16/Nahl, 20; 21/Enbiya, 21; 25/Furkan, 3; 27/Neml, 60-64; 30/Rum, 40; 31/Lokman, 11; 35/Fatır, 40; 46/Ahkaf, 4.
d-Putlar Şefaat Edemezler: lO/Yunus, 3,18; 30/Rum, 12-13; 34/Sebe', 23; 39/Zümer, 43-44; 43/Zuhruf, 86; 53/Necm, 24.
e- Putlar Cehennem Odunudurlar: 21/Enbiya, 98-100.
f-Putlar Batıldır: 22/Hacc, 62; 28/Kasas, 74; 53/Necm, 23.
g- Putların Misali: 22/Hacc, 73.
h- Putlar Rızık Veremezler: 29/Ankebut, 17.
i-Putlar Kendilerine Tapanlardan Habersizdirler: 46/Ahkaf, 5.
j-Lat, Uzza, Menat Putları: 53/Necm, 19-20.
k- Kendisine Tapılan Putların Rabbi de Allah'tır: 53/Necm, 49.
l-Putların Kendilerine Bile Faydaları Dokunmaz: 7/A'raf, 197-198; 10/Yunus, 35; 2l/Enbiya, 43; 25/Furkan,3.
m- Putlar, Yapılan Dualara Cevap Veremezler: 13/Ra'd, 14; 27/Neml, 62; 34/Sebe', 22; 35/Fatır, 14.
n- Put İle Allah'ın Misali: 13/Ra'd, 16,33; 16/Nahl, 17,75-76; 22/Hacc, 62; 27/Neml, 59-64; 40/Mü'min, 20.
n- Putlar, Diri Değil Ölüdürler: 16/Nahl,21.
0- Putlar, Hiçbir Şeye Sahip Değildirler: 16/Nahl, 73; 35/Fatır, 13; 53/Necm, 19-20.

K- Putlara Tapmak
Putlara Tapmak Haramdır: 5/Maide, 90; 17/İsra, 29, 39.
Putlara Sövmekten Sakınmak: 6/En'am, 108.
Putlara Tapanlar Gerçekte Ona Tabi Olmuyorlar: ıo/Yunus, 66; 28/Kasas, 62-63; 39/Zümer, 3.
Putlara Tapmaktan Sakınmak: 17/İsra, 22; 22/Hacc, 30; 25/Furkan, 68; 42/Şura, 9.

L- Putların ve Küfür Öncülerinin Cezaları
Kıyamet Günü Putların Durumu: 25/Furkan, 17-19; 28/Kasas, 62-64, 74; 37/Saffat, 22-34.
Putlar, Müşrikler Tarafından İnkar Edilecektir: 30/Rum, 13.

Konuyla İlgili Geniş Bilgi Alınabilecek Kaynaklar

TDV İslam Ansiklopedisi, T.D.V. Y. c. 2, s. 471-501; c. 22, s. 64
Şamil İslam Ansiklopedisi (Cengiz Yağcı), c. 1, s. 112-123; c. 3, s. 127-129; c. 6,211-213 (A. Özalp)
Kur'an Ansiklopedisi, Süleyman Ateş, KUBA Y. c. 20, s. 403-545
Kur'an'da Temel Kavramlar, Ali Ünal, Kırkambar Y. s. 145-148,486-488
İslam'ın Temel Kavramları, Hüseyin K. Ece, Beyan Y. s. 295-299,427-428,717-724
İnançla İlgili Temel Kavramlar, Mehmet Soysaldı, Çağlayan Y. s. 99-120
Kur'an Okumaları, Metin Karabaşoğlu, Karakalem Y. c. 2, s. 130-145
Nurdan Kelimeler, Alaaddin Başar, Zafer Y. c.1, s. 31-34,52-57
Düzeltilmesi Gereken Kavramlar, Muhammed Kutub, Risale Y. s. 15-123
Kur'an'da Allah ve İnsan, Toshihiko İzutsu, Kevser Y. 88-113
Ana Konularıyla Kur'an, Fazlur Rahman, Fecr Y. s. 41-66
Kur'an'da Mü'minlerin Özellikleri, Beşir İslamoğlu, Pınar Y. s. 11-53
Kur'an'ın Ana Konuları, M. Sait Şimşek, Beyan Y. s. 39-63
Kur'ani Terimler ve Kavramlar Sözlüğü, Mustansır Mir, İnkılab Y. s. 194-195
Bu Böyledir, Kul Sadi Yüksel, Yenda Y. c. 1, s. 59-137
Esenlik Yurdunun Çağrısı, Celaleddin Vatandaş, Pınar Y. s. 73-111
Tevhid, Hasan el-Benna, Nizam Y.
Tevhid, İsmail R. Faruki, İnsan Y.
Tevhid, Abdullah bin Abdurrahman, Tevhid Y.
Tevhid, 1,2, Muhammed bin Abdülvahhab, Tevhid Y.
Tevhid, Abdülhalık Abdurrahman, Tevhid Y.
Tevhid, Abdurrahman bin Hasan, Tevhid Y.
Tevhid, Mehmed Zahid Kotku, Seha Neşriyat
Tevhid Risalesi, Muhammed Abduh, Fecr Y.
Tevhid Risalesi, Mehmet Sürmeli, Mavi Y.
Tevhide Giriş, Hace Muhammed Parsa, Erkam Y.
Tevhidi Görüş, Heyet, Sahra Y.
Tevhidi İnanç, Abdurrahman bin Hasan, Gonca Y.
Tevhidin ışığında İslam'ın Anlaşılması, Ali Diko, Meki Y.
Tevhid ve Şirk, Salih Gürdal, Beyan Y.
Tevhid ve Mü'minin Seyir Çizgisi, Mustafa Şehri, Bir Y.
Tevhid ve Değişim, Celaleddin Vatandaş, Pınar Y.
Tevhid ve Ledün Risalesi, İmam Gazali, Furkan Basım Y.
Tevhid Daveti, Seyyid Kutup, Ravza Y.
Tevhidin Hakikatı, Yusuf el-Kardavi, Saff/Özgün Y.
Allah'ın Varlığı ve Tevhidin Hakikati, Yusuf el-Kardavi, İhtar Y.

Tevhidi Gerçekliğin ışığında, Atasoy Müftüoğlu, Nehir Y.
Kelime-i Tevhid Davası, Kul Sadi Yüksel, Yenda Y.
Kelime-i Tevhid Risalesi, M. Ali Karahasanoğlu, Yipar Y.
Kelime-i Tevhid Kal'ası, Gazali, Özel Y.
Kur' an' da Tevhid, Hüseyin Beheşti, Objektif Y.
Kur'an-ı Kerim'de Tevhid Esasları, Muhammed Salih Ali Mustafa, Ölçü Y.
İşte Tevhid, 1,2, Ziyaüddin el-Kudsi, Hak Y.
Kur'an'da Tevhid Eğitimi Abdullah Özbek Esra y.
İslam Akaidinde Tevhid, Hasan el-Benna, Nizam Y.
Gençlerle Tevhid Dersleri, Mehmet Göktaş, İstişare Y.
20. Y.Y.da Tevhid ve Şirk, Mehmed Alagaş, İnsan Dergisi Y.
Allah Vardır ve Birdir, H. Rahmi Yananlı, Divan Y.
Hakikatü't-Tevhid, B. Said Nursi, Sözler Y.
Soruşturma 1, Tevhid Üzerine, Heyet, Sor Y.
İslam Düşüncesinde Tevhid, Mevlüt Özler, Nun Y.
Dua ve Tevhid, İbn Teymiyye, Pınar Y.
Sorularla Tevhid ve Akaid, Mehmed Alptekin, Saff Y.
Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamber, Mevdudi, Pınar Y.
Kur'an ve Sünnete Göre Tevhid ve Akaid, Muhammed Karaca, Ribat Y. s. 40-50
Kurtulan Toplum, Muhammed bin Cemil Zeyno, Saff Y.
Kur'an'da Tevhid, Mehmet Kubat, Şafak Y.
Kur'an'da Uluhiyet, Suad Yıldırım, Kayıhan Y.
Kur'an-ı Kerim'de Tevhid ve Fazileti, Osman Öztürk, Yenda Y.
Tevhid, Rasullerin Ortak Çağrısı, Kul Sadi Yüksel, Yenda Y.
Kur'an-ı Kerim Allah'ı Nasıl Tanıtıyor, Veli Ulutürk, Nil A.Ş. Y.
Kur'an'da Allah ve İnsan, Toshihiko İzutsu, Kevser Y.
İslam Düşüncesinde İman Kavramı, Toshihiko İzutsu, Pınar Y.
Kur'an'da Dini ve Ahlakı Kavramlar, Toshihiko İzutsu, Pınar Y.
İman ve Tavır, M. Beşir Eryarsoy, Şafak Y.
İslam İnancında Temel Kavramlar, Taner Cücü, Cumhur Y.
Kur'an'da Kulluk, Zekeriya Pak, Kayıhan Y.
ibadet mi, Ayin mi? Mustafa Karataş, Özel Y. Dersaadet Y.
Kur'an'da İbadet Kavramı, İsmail Karagöz, Şule Y.
Biz Müslüman mıyız? Muhammed Kutub, Hilal Y.
Düzeltilmesi Gereken Kavramlar, Muhammed Kutub, Risale Y. s. 15-123
Allah'a iman ve Altı Esası, Mahmut Toptaş, Cantaş Y.
Akide, Şeriat ve Hayat Yolu La İlahe İllallah, Muhammed Kutub, Ravza Y.
İman Küfür Sınırı (Tekfir Meselesi), A. Saim Kılavuz, Marifet Y.

Kur'an'a Göre Dört Terim, Mevdudi, Beyan/Özgün Y.
İslam ve Dört Terim, Ali Karlıbayır, Dünya Y.
İman, Mustafa İslamoğlu, Denge Y.
İslam'da Allah inancı, Said Havva, Petek Y.
İslam, Said Havva, Hilal/Petek Y.
Din Gerçeği ve İslam, Mehmed Alagaş, insan Dergisi Y.
İslam'a İtirazlar ve Kur'an-ı Kerim'den Cevaplar, Süleyman Ateş, Kılıç Y.
Mekke Rasüllerin Yolu, Ali Ünal, Pınar Y.
İlk Mesajlar, M. Ali Baştaşı, Birlaşik Yayıncılık
Şehadet Bilinci, Hasan Eker, Denge Y.
Kur'an'da Mü'minlerin Özellikleri, Beşir İslamoğlu, Pınar Y. s. 23-35
İslami Kimlik ilkeler ve Hareket, Toplu Çalışma, Ekin Y.
Küfür Cephesinde Yeni Bir Şey Yok, Mahmut Toptaş, Cantaş Y.
İslam'da İnanç Sistemi, Ferit Aydın, Kahraman Y.
Epistemolojik Açıdan İman, Hanifi Özcan, İFA V Y.
İman, Şartları ve Onu Bozan Şeyler, Seyfüddin el-Muvahhid, Hak Y.
Kelimetü'l-İhlas (La İlahe İııallah), ibn Receb el-Hanbell, Hak Y.
Yalnız Allah veya Tevhid, M. Süleyman Temimi, Özel Y.
Hz. Peygamber'in Hayatı ve Tevhid Mücadelesi, 1,2,3, Mevdudi, Pınar 'f.
Kur'an-ı Kerim'e Göre Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, Mehıned N. Solmaz
Kur'an ve Sünnete Uygun İnanç, Muhammed b. Cemal, Tekin Y.
İman, Abdülmecid Zindani, Risale Y.
La, 1-2, Mustafa Çelik, Ölçü/Yenda Y.
İlahlar Rejiminin Anatomisi, Mustafa Çelik, Ölçü Y.
Cahiliyye Düzeninin Ruh Haritası, Mustafa Çelik, Ölçü Y.
Şirk, Abdullah Hanifı. Hanif Y.
Şirk, Harun Yahya, Vural Y.
Kur'an'da Şirk Kavramı, M. H. Surti, Akabe Y.
İman ve şirk. Adil Akkoyunlu, Hidayet Y.
Kur'an'da Şirk. Kavramı, Hafız İsmail Surti, Akabe Y.
Kur'an ve Hadislere Göre Şirk ve Müşrik Toplum, Nadim Macit, Ribat BasımY.
Kıtabu'l.-Asnam (Putlar Kitabı), Ibnü'l-Kelbı, Ank. Ü. İlahiyat F. Y.
Çağdaş İrtidat, Ebul Hasan Ali en-Nedvi, Akabe Y.
İslam Fıkhında Mürtede Ait Hükümler, Numan a.Semerrai, Sönmez Nesriyat

ŞİRK

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

Şirk; Anlam ve Mahiyeti

"Şirk", "şerike" fiilinden masdardır. "Şirk" ve aynı kökten gelen şirket, müşareket, sözlükte; mülk ve saltanatta ortak olmak demektir. Bir şeyin birden fazla kişiye ait olduğunu ifade ederler. Aynı kökten gelen 'eşreke' fiili, ortak koşmak, ortak olmak anlamına gelir. Ortak koşana ise "müşrik" denir.

Istılahta şirk; Allah'a zatında, sıfatlarında ve fiillerinde ortak ve denk tanımaktır. Şirk koşan kişiye müşrik denir. İki veya daha çok ilah tanımak, herhangi bir varlığı ma'bud (ibadet edilen) olarak bilmek, Allah'ın yaratıcı, kadim, baki... gibi sıfatlarını başka varlıklara vermek şirktir. Kısaca şirk, Allah'ın ilahlık vasıflarını Allah'tan başkasına vermektir. Şirk; tevhidin temeli olan "la ilahe illallah" gerçeğinin dışına çıkmak, Allah 'tan başka ilah(lar) olduğunu inanç, söz veya eylemle iddia etmek, Allah'ın dışında ibadet edilecek, dua edilecek, gerçek anlamda güç ve kudret sahibi olduğunu kabul etmektir.

Şirk küfürdür, müşrik aynı zamanda kafirdir. Şirk kavramı, insanların uydurdukları dinleri tanımlama açısından son derece önemli kavramlardan biridir. İnsanlar tarih boyunca sınırlı sayıdaki inançsızlar/ateistler dışında ya "şirk' dini üzerinde ya da 'Tevhid' dini üzerinde olmuşlardır. Aslında ateistler de bir anlamda müşrik ve münkirdirler.

Şirkin olduğu yerde salih amel olmaz. Çünkü amelin kabul olması için ihlas, yani yapılan ibadetin yalnız Allah için yapılmış olması gereklidir. Allah Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor:

"Rabbine kavuşmayı uman kimse, salih amel işlesin ve Rabbine ibadette hiçbir kimseyi ve hiçbir şeyi ortak tutmasın." (Kehf, 110)

Şirk, kelime anlamı itibariyle bir ortaklığı, ortak olmayı, bir eş-arkadaş tutmayı, malda ve tasarrufta bir hissedar bulmayı ifade eder. Söz gelimi, aynı kökten gelen 'şerik' arkadaş, yardımcı, hissedar yani ortak demektir. Şirk, bu ortak olma, eş ve arkadaş bulma fiilidir. İslam kültüründe şirk kelimesi sözlük anlamından hareketle çok daha özel bir mana kazanmıştır. Tevhid dinine aykırı olarak inanılan dinleri ve Allah 'tan başka ilah kabul edenlerin kafa yapılarını, aynı zamanda da onların yaptıkları yanlış işi değerlendirmek üzere kullanılır olmuştur.

Şirk ve Küfür ilişkisi: Şirk olayının küfür olayı ile birlikteliği vardır. Aslında şirk de bir inkardır; Hak'tan gelen gerçeğin üzerini örtmektir (küfürdür). Ancak 'küfr' kelimesi 'şirk'e göre biraz daha kapsamlıdır. 'Küfr' kavramı bütün inkarcıların eylemini ifade ederken; 'şirk' Allah'ı kabul ediyor görünürken O'na ortak koşmayı, birden fazla ilah edinmeyi, bir şeye Allah'ın özelliklerini vermeyi

anlatmaktadır. Kısaca 'şirk' Tevhid dini dışında kalan bütün ilah anlayışlarını, tüm batıl inançları içeren anahtar bir kavramdır. İnsanın, fıtratından gelen inanma ve ibadet etme ihtiyacını karşılarken düştüğü alçak seviyeyi, haktan yüz çeviren insanın içindeki kaosu, inanma adına insanların düştüğü cahillik ve sapıklığı anlatmaktadır. Yine 'şirk' kavramı, insanların kendi kafalarından uydurdukları inançları ve bu inançlar adına yaptıkları yanlışlar, fesatlar ve zulümleri gözler önüne sermektedir.

Şirk, insan zihnindeki bir sapmayı ve sıkıntıyı ifade etmektedir. Tevhid hakikatinden sapan kimselerin, kendi kendilerine düştükleri açmazları, sürüklendikleri yanlışları ve bunun sonucu olarak yaratılış kanununa aykırı düşmeleri böylelikle ortaya konmaktadır. Şirk; Allah'a zatında (sayı olarak), sıfat ve tasarrufunda (yapıp etmelerinde) ortak tanıma eylemi veya inanışıdır. Şirk koşmak salt bir inkar olayı değildir. Şirk koşanlar, yani müşrikler inançsız insanlar değildir; aksine, Allah'a inanan ama yanlış inanan, inancı tevhide aykırı olan ve Allah'ın yanında başka varlıklara da ilah diye tapınan kimselerdir.

Kur' an, şirk üzerinde ısrarla durmaktadır. Çünkü tarih boyunca dinsiz toplumlardan çok şirk koşan toplumlarla, ateist insanlardan çok müşrik insanlarla karşılaşıyoruz. İnsanlar, Tevhid'ten uzaklaştıkça, din adına çok çeşitli yalanlar, hurafeler uyduruyor, kendi kafalarından sahte tanrılar icad ediyor; sonra da onlara yine kendi kafalarına göre ibadet ediyorlar. Bazı toplumlar da, başlangıçta Tevhid'e bağlı iken zamanla çeşitli nedenler yüzünden şirke düşmüşler, dinlerini bozmuş ve yanlış bir şekilde inanıp din adına ilahlar, ilkeler, törenler, ayinler ve ibadet türleri uydurmuşlardır.

İnanmak fıtratta/yaratılışta vardır. İnanma ve yüce bir kudrete kulluk yapma ve ona tapma; yüce bir güçten yardım isteme ihtiyacı bütün insanlarda vardır. İnsanın fıtratı böyledir. Yaşamak için suya, yemeğe, havaya muhtaç olan insan, inanmaya ve inandığı ilahın önünde eğilmeye de muhtaçtır. Bu ihtiyacı bilen, insanların yaratılışına bu ihtiyacı koyan alemlerin Rabbi, ilk insandan itibaren toplumlara peygamberler/elçiler göndermiş ve nasıl hareket etmeleri gerektiğini onlara göstermiştir. Dünyaya imtihan için gelen insan, bu elçilerin gösterdiği gibi yani Tevhid dini üzerinde yaşadığı zaman, hem sınavı kazanır hem de dünya hayatını fıtratına uygun olarak yaşamış olur. Üstelik Tevhid'in ilkeleri, insana gerçek saadeti ve kurtuluşu getirmektedir. İnsana ait hakları ona vermekte, insanlar ve toplumlar arasındaki adaleti sağlamakta, azgın kimselerin heva ve heveslerinin getirdiği fitne ve zulümden insanları korumaktadır.

Ancak insanların çoğunluğu bu gelen elçileri dinlemedi. Elçilerin öğrettiklerini ya hiç almadı veya aldıktan kısa bir zaman sonra bir tarafa attı, tevhidi tahrif ve dejenere etti; kendi hevasının peşinden gitti. Eline geçirdiği

güç ve dünyalıklarla 'bağy' etti, 'tuğyan' ederek azgınlaştı ve tevhidin doğru yolundan ayrıldı.

Toplumların hayatını düzenleyici kanunlar, insanların bağlandığı değer yargıları, insanın fıtratında bulunan tapınma, dua etme, kendinden üstün bir varlığa el açma ihtiyacı insanla birlikte vardır. Tevhidden uzaklaşanlar veya Tevhidi bilmeyenler, her ne kadar yerin ve göklerin bir sahibi, yağmuru yağdıran, dünyayı yaratan ve yöneten bir ilahın olduğunu kabul etseler de; hakimiyet, sosyal hayatın düzenlenmesi, ibadet, helal haram gibi konularda kendi hevalarına veya egemen güçlerin isteklerine ve tağut'i yasalara uyarlar. Böyle kimseler ve topluluklar, zamanla birtakım varlıkları ve güçleri ilahlaştırarak, onlara aşırı saygı göstermeye, bazılarının yardımını alabilmek için, bazılarının da kötülüğünden kurtulmak için onlar adına uydurulmuş putlara veya ilkelere tapınırlar. Kimileri de bu tapındıkları ilahları kendileriyle Allah arasında bir aracı kabul ederler. Kendilerine göre dinler icad ederler ve onun peşinden giderler veya hak dini tahrif eder, hurafe ve şirk peşinde koşarlar.

Tevhid dininden ayrılıp kendi hevasına uyarak 'bağî' ve 'müşrik' olan ve bu şekilde doğru yoldan uzaklaşan zalimler, kendi kafalarından koydukları ilkeleri bir inanç haline getirirler ve insanlara dayatırlar. İnsan, inanma ihtiyacı ile beraber yaratılmış olduğu için, alemlerin Rabbine olan tevhidi inancını kaybetmiş veya hak dini bulamamışsa, içindeki boşluğu mutlaka bir şeyle dolduracaktır. Geçmişte daha çok putçuluk ve batıl/uydurma din şeklinde görülen bu ihtiyaç, günümüzde de benzer şekilde karşımıza çıkmaktadır. Kimileri Allah'a ait ilahlık özelliklerini bir başka şeye verirler. Sayı olarak, birden fazla ilah kabul ederler, kimileri de Allah' a ait yaratma, rızık verme, cezalandırma, ödüllendirme, kendisine ibadet ve dua edilme gibi özellikleri Allah'ın dışındaki varlıklara da verirler. Onlar bu değer verdikleri niddlerini (ortak koştukları ilahlarını) Allah'ı sever gibi, hatta daha fazla severler (Bakara, 165). Kimileri, herhangi bir şeye hayatlarında Allah gibi yer verir; Allah'tan fazla ondan korkar, Allah'tan fazla ona değer verir. Allah'ın hükümlerini takmaz, aldırmaz; ama o çok sevdiği şeyden geldiğini zannettiği her şeye daha fazla itibar eder.

Bu gibi müşrikler, bir müslümanın Allah'a ibadet ettiği gibi, ilah haline getirdiği şeyin karşısında ruku' yapar, ya da secdeye kapanır veya namazdaki kıyama benzer şekilde saygı duruşunda bulunur. Ona olan saygısını ve bağlılığını çeşitli şekillerde ortaya koyar. İlah haline getirdiği şeyin veya kişinin emrinden dışarı çıkmaz. Onun önünde boyun eğer, onu razı etmeye ve onun cezasından kurtulmaya çalışır.

Şirk olayı, Allah'ın dışındaki herhangi bir şeyi, bir varlığı, bir kişiyi, bir gücü

veya beşeri ideolojiyi Allah gibi değerlendirme, Allah yerine koymanın mantığıdır. Allah dışındaki herhangi bir şeyi Allah gibi sanmanın, onlara ilahlık vermenin adıdır şirk. Bu, onlara tapınma şeklinde ortaya çıktığı gibi, inanç ve saygı olarak da görülebilir. Nitekim Kur'an cahiliyye Araplarının putlara tapınmasını şirk olarak nitelendirdiği gibi (Necm, 19-23), O'na çocuk isnat etmeyi ve yaratıkların ilah sayılmasını da şirk olarak nitelemektedir (En'am, 100; A'raf, 191-192). Bu yanlışlık, kulların Allah' a ait ilahlığı ve rabliği yeterince anlamamalarından kaynaklanmaktadır. Kur'an bu konuda şöyle diyor: "Allah'ı gereği gibi takdir edemediler." (Hacc, 74) Allah'ı hakkıyla bilemeyenler, O'nu ve O'nun rabliğini anlamayanlar, başka dinlere girer, başka ilahlara boyun eğerler. Kendilerini alemlerin Rabbinden mahrum edenler, içlerindeki ihtiyacı başka yalancı ilahlarla gidermeye çalışırlar. Kendini Allah'tan mahrum edenler, mutlaka başka ilahlar (tanrılar) bulacaklardır. Yaratılış gereği Allah' a kulluk etmeyenler, ibadet edecekleri bir ilaha, bir puta bağlanacaklardır. Allah’a hakkıyla kul olamayan insanın böyle dalaleti var, putunu kendi yapar, kendi tapar. İşte şirk yanlışı, insanı bu noktaya düşüren bir zillet ve bayağılıktır.

Şirk En Büyük Zulümdür: Kur'an'ın ifadesine göre şirk en büyük zulümdür (Lokman, 13). Zulüm, hem nurun zıddı olarak karanlık; yani kötülük, mutsuzluk, kaos, huzursuzluktur; hem de hakkı asıl sahibine değil de bir başkasına vermek, Allah'ın hakimiyet hakkını, hiç hakkı olmayan başkalarında görme yanlışlığıdır. Şirk inancı, insana huzur değil; sıkıntıyı, emniyeti değil; korkuyu ve güvensizliği, saadeti değil; şekaveti, adaleti değil; zulmü, iyi ahlakı değil; azgınlığı ve fesadı kazandırır. Kur'an, şirk koşanların sürekli huzursuzluk içinde olduklarını çarpıcı bir şekilde anlatmaktadır: "Kim Allah'a şirk koşarsa sanki o gökten yere düşmektedir de kuşlar onu didik didik etmektedir veya rüzgar onu ıssız bir yere sürükleyip atmış gibidir." (Hacc, 31)

Şirk İnancının Bir Temeli Yoktur: İslam'a göre tek yaratıcı Allah'tır ve O bütün kainatın tek hakimidir (En'am, 101, 164; Yunus, 68; İsra, 111; Furkan, 2). Bu açıdan şirkin bir esası, bir temeli yoktur. Zaten müşrikler bile sıkıştıkları zaman alemlerin Rabbi Allah'a sığınırlar (En'am, 40, 63; Yunus, 22). Yerde ve gökte iki veya fazla ilah (tanrı) olsaydı hepsinin düzeni bozulurdu (Enbiya, 22). Öyleyse şirk dininin ilah anlayışı temelinden sakattır. Şirk inancı, sahibini desteksiz ve yönsüz bırakır. Şirk koşanlar, Allah ile bağlarını kopardıkları için haktan uzak kalırlar, yanlış hüküm verirler, adaletten uzaklaşırlar, zulme bulaşırlar. Hatta bu şirk onlara çocuklarını öldürmeyi bile güzel gösterebilir (En'am, 137). Ancak, şirk inancı insanı tatmin etmez. Müşrik kimse, bir arayış ve özlem içerisindedir. Müşrikler, ibadet ve dua ettikleri ilahlarının kendi

ihtiyaçlarını karşılayacağını sanırlar. Halbuki ilahlar onlara hiç bir karşılık veremezler. İlahlara yalvaranların hali susuzluğunu gidermek için iki elini suya uzattığı halde asla suya ulaşamayan kimse gibidir (Ra'd, 14).

Müşrikler, hiç bir şey yaratamayacak olan, aksine kendileri bir Yaratıcı tarafından yaratılmış şeyleri Allah'a şirk/ortak koşmaktadırlar. Şüphesiz aklını iyi kullananlar bunun yanlışlığını görürler (A'raf, 191). Allah'a ait özellikleri (nitelikleri) yaratılmış olanlara vermek. yanlışların en büyüğüdür. Şirk koşanlar büyük sapıklık ve karmaşa içerisine düşerler (Nisa, 48). Onlar, dibi görünmez bir karanlığa yuvarlanırlar (Nisa, 116). Allah (c.c.) böylesine yanlışlığa ve sapıklığa düşenlerin yüreklerine sürekli bir korku salmıştır. Onlar devamlı bir tedirginlik ve korku içerisindedirler (Al-i İmran, 151). Onlar, ahiret hayatına yakinen inanmadıkları için, hep dünyada kalmak isterler, ölmekten korkarlar (Bakara, 96).

Allah (c. c.) şirk günahını affetmez: Kur'an'ın haber verdiğine göre Allah, şirk koşma dışında kalan günahlardan dilediğini bağışlayacaktır. Ancak, rahmetinin genişliğine rağmen müşrikler bu rahmetten mahrum kalacaklar. Çünkü şirk, kulun işlediği en önemli cürümdür (Nisa,48, 116). Yarın hesap gününde onlar affedilmeyi, merhamet olunmayı istedikleri zaman onlara "hani dünyada iken ortak koştuklarınız, çağırın bakalım" denecek. Ama ortak koştukları şirk unsurları onlara asla yardım edemeyecektir (En'am, 23; Nahl, 27; Kehf, 52). Hatta o şirk koştukları şeyler, müşriklere 'siz yalancılarsınız' diye cevap verecekler ve kendilerinin Allah'a teslim olduklarını söyleyecekler (Nahl, 86-87).

Şirk koşmadan ölenlerin affedileceği umulur: Şirk koşanlar, kesinlikle cehennemliktirler (Maide, 72; Nisa, 116). Müslümanlardan şirk koşmadan ölenlerin affedilip cennete konulacağı umulur (Müslim, İman 151-152, hadis no: 93-94, 1194).

Ebu Zer (r.a.)'in rivayet ettiğine göre Peygamberimiz (s.a.s.) şöyle buyurdu: "Cebrail (a.s.) bana gelerek; 'Ümmetinden kim Allah'a herhangi bir şeyi şirk koşmadan ölürse cennete girer müjdesini verdi." Ben, (hayretle) zina ve hırsızlık yapsa da mı? diye sordum. "Evet, hırsızlık etse de, zina yapsa da" cevabını verdi. Ben tekrar: Yani hırsızlık etse, zina yapsa da ha?' dedim. "Evet, bunları yapsa da (Cennete girecektir)" buyurdu. Ben aynı soruyu dördüncü defa sorunca; "Eba Zerr'in burnu kırılsa (patlasa) da Cennete girecektir" buyurdu. (Müslim, İman 153-154, hadis no: 94, 1/94-95; Tirmizi, İman 18, hadis no: 2644,5127; Buharı, Tevhid 33; K. Sitte, 2/205). Peygamberimiz, açık ve büyük şirkten sakındırdığı gibi, mü'minIeri gizli şirkten de sakındırmaktadır (İbn Mace, Zühd 21, hadis no: 4204, 1/1406). Peygamberimiz, şunu da ilave ederek diyor ki: "Dikkat edin ben size onlar

(müslümanlar) güneşe, aya tapacaklar demiyorum, ancak onlar amellerini Allah 'tan başkası için yapacaklar." (İbn Mace, Zühd 21, hadis no: 4205). (1)

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

Şirkin Çağdaş Yansımaları

Şirk, Allah' a ait özellikleri bir anlamda gasbetmek ve onları hak etmeyenlere vermektir. Haddi aşan insanlar veya aklını iyi kullanmayanlar, Allah'ın rabliğini, melikliğini, ilahlığını, hakimiyetini gasbederler. Bütün bu ilahi özellikleri bazı şeylere, insanlara veya birtakım güçlere verirler. Sonra da onların önünde şöyle veya böyle boyun eğerler, onlara mutlak anlamda itaat ederler. İnsanların şirk içinde olması Allah'ın rabliğine zarar vermez. İnsan, kendi aleyhine olarak şirke yuvarlanır. Ancak, şirkin zararı sadece müşrikle sınırlı kalmaz, topluma da yayılır. Şirkin ve müşriklerin güçlü olduğu yerlerde fesat yaygınlaşır, hayatın huzuru bozulur. Allah'tan başka yaratıcı, öldürücü, mutlak tasarruf sahibi, sınırsız güç sahibi, sevilen ve ibadet eder gibi itaat edilen, hükmüne -Allah'ın hükümlerine aykırı olarak- boyun eğilen her şey, şirke götüren sahte tanrılardır. Şirk içinde olanlar, şüphesiz toplum içinde, tabiatta ve insan ilişkilerinde dengeyi bozarlar. Halbuki Tevhid bu hayati dengeyi kurmak ve korumak için gönderilmiştir.

Şirke düşenler hiç bir zaman "Allah (c.c.) evreni şu kadar ortakla, yardımcı ile idare ediyor" demiyorlar. Onlar, yaptıklarının şirk olduğunu çoğunlukla kabul bile etmezler. Hatta birçoğu İslam'a ve Kur'an'a saygı duyduklarını dahi söylerler. Ancak, şirk koşmaktan maksat, Allah'ın evren üzerindeki hakimiyetini tanımamak, O'nun hükümlerini reddetmek ve O'na Rabliğinde ortaklar bulmak, öyle inanmaktır. Dolaysıyla hayata ait hükümleri, ilahı ölçüleri Allah 'tan almamak, kulluğu, mutlak itaati başka sahte ilahlara yapmaktır.

Bu anlamda çağımızda yepyeni şirk örnekleri gelişmiştir. Eskiden görülen şirk çeşitlerine yenileri de ilave olmuştur. Artık atalar dini, eskiden beri devam eden putçuluk, falcılık, kurtarıcı liderlik, siyasal güçler, mezarda yatan ölüler, spor kulüpleri, ikon (put) haline getirilen sevgililer, her bir şeyi taklit edilen sanatçılar, dünya çıkarları, makamlar, heykeller ve ölümlü kişiler birer şirk aracı haline getirilmiştir. Allah'a inandığını söyleyen niceleri, O'nun Rabliğini göklere gönderirken, O'nun yalnızca göklere karışmasını isterken, kendi hayatına ve toplum hayatına başkalarının ilkelerini daha uygun görmekte, Allah'ın

peygamber aracılığıyla gönderdiği ölçüye aldırış etmemektedirler. Bir kişinin veya bir siyasal gücün ilkelerini Allah'ın hükümlerinin önüne getirebilmektedirler. Çok üstün sandıkları birtakım kişilere ve şeylere Allah'tan ve O'nun hükümlerinden daha fazla değer vermektedirler. İslam, insanın bu sapıklıktan kurtulup Tevhidle hayat bulmasını istiyor. Allah'ı birlemek ve yanlızca O'na kulluk yapmak üzere yaratılan insanın fıtratına uygun olan da budur. İnsana düşen, Kur'an'ın "De ki O Allah tektir. O'nun eşi ve benzeri yoktur. Doğmamış, doğrulmamıştır. Hiç bir şey O'na denk/eş değildir." (İhlas, 1-4) gerçeğine teslim olmak ve gereğini yapmaktır. (A.g.e. s. 640-641)

İnsan, müslümanım dediği, kelime-i tevhidi söylediği halde, cehalet ve düzenin/ortamın cahili yapısından dolayı -Allah muhafaza etsin- kolaylıkla şirke düşebilir. Mü'min olmak, çok zor değildir; esas önemli olan, özellikle İslam'ın hakim olmadığı çevrelerde mü'min kalmak ve müslüman olarak ölmektir. Günümüzde sık görülen şirk unsurlarının, tevhidi bozan durumların bazıları şunlardır:

Güncel Cahili Eğitimde Şirk: Cahili eğitim kurumlarında bilginin temel kaynağı olarak vahy kabul edilmeyip, sadece akıl ve duyu organları kabul edilir. Bu, hem eski Arap cahiliyyesinde, hem de günümüzdeki şirke dayalı düzenlerin güdümündeki modem cahiliyyede ortak şirk kaynağıdır. Dünyanın oluşumu ve insanın ortaya çıkışı konularında ortaya atılan teoriler cahili eğitimin temelini teşkil eder. İlk insanı, tesadüf sonucu veya doğa kanunları gereği hayvanın evrim geçirmiş türü kabul eden günümüz bilimleri ve eğitim anlayışları, yaratmayı ve eğitip terbiye etmeyi (rablığı) Allah'a hiç dayandırmayan, yaratıcı ve rab olarak başka tanrılara inanan müşrik tip yetiştirmek için çabalar. Yaratma konusunda Arap müşrikleri kadar bile Allah'ı kabul etmeyen şirk zihniyeti, dünyadaki ilk insanların yaşayışını, karanlık çağ safsatası ile başlatır. Çağ tasnifleri ve tarihe bakış, tevhidi inanıştan tümüyle farklıdır. Hz. Adem'den beri devam eden tevhidi hayat ve hak-batıl mücadelesi unutturulmak istenir. Müşriklerin hakim olduğu devlet düzenleri, ileri medeniyetler olarak tanıtılır, cahiliyye hayatı ideal toplum modelleri olarak sunulur. Cahiliye eğitiminden geçmiş ve İslam'ı hakkıyla öğrenememiş her ırktan insanın asr-ı saadeti;Roma, Atina ve Isparta uygarlığı, Mısır veya Babil medeniyetidir.

Günümüzde ekonomik yorumlar da baştan sona şirk anlayışı içerir. Sadece iktisat ve ekonomi eğitimi veren kurumlar değil; medyanın, hatta halkın gündemindeki ekonomik değerlendirmelerin hemen hepsinde para, ilahların başında gelir. Tüm mülkün, para, mal ve nimetlerin Allah’a ait olduğu anlayışı olan "ekonomik tevhid" anlayışına yer yoktur. İnsanların ekonomi yönüyle de evrim geçirdiği, ilkel komünal toplumdan köleci topluma, feodal toplumdan, kapitalist ve sosyalist topluma doğru seyri ve bu çeşit tasnifi,

insanların Allah 'tan bağımsız olarak sürekli evrim geçirdiği iddiasını haklı çıkarmaya dayanır. İlk insanın, ilk peygamber ve ilk yaşama biçiminin vahyin ışığında tevhid olduğu gerçeği, en küçük bir teori ve ihtimal dahilinde bile değerlendirilmez.

Siyasal şirk anlayışı da bilimsel kılıflarla takdim edilir. En iyi sistem, milyonlarca yıllık tecrübe sonunda cumhuriyet ve demokrasi olarak adlandırılır. Hakk'ın değil; halkın egemenliğine, Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyi alternatif bile kabul etmeyen bu cahiliyye düzenlerini neredeyse tüm insanlar canla başla savunur. Faşist, kapitalist veya sosyalist olsun her farklı grup, gerçek demokrasinin kendi savundukları ideoloji ve düzen anlayışında olduğunu iddia ederlerken, kendini müslüman sayan nice insan da bu orkestraya katılır.

Devlet yönetiminde dine yer yoktur, eğitim ve sosyal hayatın düzenlenmesi laik ve Kemalist esaslarla düzenlenmek zorundadır. Din anlayışı, din eğitimi ve din kurumları da laik düzenlemeye tabidir. Dinlerin ortaya çıkışı, din eğitimi veren laik kurumlarda da doğal olarak şirk esasına dayandırılır. İlk din İslam, ilk insan ilk peygamber, ilk peygamber Hz. Adem değildir bu şirk anlayışında; insan, önce tabiata, totemlere tapmış, sonra çok tanrılı dinleri icad etmiş, çok sonraları da tek tanrılı din anlayışı oluşturmuştur...

Modern cahiliyyenin sosyal ve siyasal şirk anlayışı gereği, devlet, din esaslarına -en küçük çapta bile- dayandırılamaz. Tüm kurum ve kurallarıyla şirkin dışına çıkılamaz bu devlet anlayışında. Halk da sosyal hayatta, kamu alanında tevhid! inancını sergileyemez, muvahhid bir şekilde yaşayamaz. Ama demokrasi vardır; halk şirk arasında istediği tercihi özgürce yapabilir, istediği tağutu rab olarak seçebilir.

İnsanların çoğu, aynen eski Arap cahiliyyesinde olduğu gibi, Allah'ı, göklerin hakimi kabul ediyor, yağmuru yağdıran, insanları ve varlıkları yaratan olarak kabul ediyor; ama yeryüzüne O'nu karıştırmak istemiyor, yerin egemenliğini başka tanrılara veriyorlar. "Allah, yeryüzünde (o da beşeri kanunlara, ilke ve yönetmeliklere uygun olmak şartıyla) sadece ¬o da sınırlı şekilde- camilere karışabilir, oraya hakim olabilir. Üniversite dahil okullara, mahkemelere, meclislere, çarşı ve pazarlara, cadde ve sokaklara, kıyafet ve kanunlara, sosyal hayatı düzenleyen anlayışlara karışamaz." Bu anlayış ve uygulamalar, şirk değil de nedir? Çok kaypak bir içeriği olduğu halde, üzerinde ittifak edilen en belirgin anlamıyla "dinin devlete, devletin dine karışmaması" demek olan "laiklik" gereği ve dayatması olarak sadece vicdana hakim olmasına karışıl(a)mayan Allah'ı dünya işlerine karıştırmak istemiyorlar, buralarda egemen başka güçler (tanrılar) kabul ediyorlarsa, buna herhalde tevhid ve İslam adı verilemez. Bu anlamda laikliğin çağdaş değil, temeli çok eskilere dayanan bir şirk olduğunu söyleyebiliriz. Ve eski Arap cahiliyesinin de

Allah'ı (hak dini) dünya ve devlet işlerine karıştırmak istemediklerini, Peygamberimiz'le bunun için mücadele ettiklerini biliyoruz. Demek ki şirk cephesinde yeni hiçbir şey yok; sadece eski cahiliyenin modern görünüm ve söylemleri var; tek millet olan müşrikler, ilkel atalarını taklit etmekten başka bir şey yapıyor değiller.

İnsanlar, demokrasi ve özgürlük putlarının da etkisiyle, hevalarını hiçbir sınır tanımadan tatmin etmek istiyor, şeytani fesad ve ahlaksızlıklara, içki, kumar ve zina evlerine dinin müdahale edip yasak koymasını istemiyorsa, konu şirk kavramıyla ilgilidir. Tüm sosyal, siyasal, kamusal ve hukuki alanlara Allah'ın dışında başka tanrıların egemenliği egemen güçler tarafından isteniyor, dayatılıyor ve halk tarafından buna rıza gösteriliyorsa, bunların tümü, şirkin dışında bir şeyle izah edilemez.

Cahiliyye Arapları, yaratıcı olarak sadece Allah'ı kesin bir şekilde kabul ediyorlardı (Ankebut, 61, 63; Lokman, 25; Zümer, 38; Zuhruf, 9,87). Modern cahiliyye insanı ise, Allah'a bu kadar bile inanmıyor; ne olduğunu ve hangi vasıflara sahip olduğunu düşünmeden doğa/tabiat ve tesadüfe yaratıcılık atfediyor. Tabiatı ilahlaştırarak çocukları, çiçekleri, güzellikleri doğanın armağanı olarak kabul ediyor. Bazen de bu "tabiat tanrısı"na kendisini ve hemcinslerini ortak koşuyor, kendisinin veya başka insanların yaratıcılıklarından bahsediyor.

Tüm bunların yanında, her dönemde görülebilen şirk unsurlarını da katarsanız, muvahhid insanın, istisnalar dışında niye yetişmediği, huzursuzluk ve zilletin niye artarak devam ettiğinin temel sebebi daha iyi teşhis edilecektir.

Yalnız, burada unutulmaması gereken önemli bir husus var: Allah'a ortak koşan birisinin, şirk koştuğu şey için, "bu da bir ilahtır" , "ben buna da tapıyorum" demesi veya böyle düşünmesi de, olayın şirk olması için şart değildir. Şirk, öncelikle kalpte yer eder, sonra düşünce ve hareketlere yansır. Şirkin temeli, Allah'tan başka herhangi bir şeyi Allah’a tercih etmektir. Hızır olarak adlandırılan ölümsüz zannedilen zat, gerçekte hayatta olmayan bir kimsedir.

Yine Hızır gibi bazı ilahi vasıflara sahip olduğu zannedilen "evliya"nın, tanrılaştırılıp bunların her yerde hazır ve nazır olduğuna, insanları gözetlediğine, bazen koruyup yardım ettiğine inanılır. Dünyanın varlık sebebinin bu gibi zatlar olduğu kabul edilir. Müslümanım diyen nice insan, Allah'ın dünyayı ve özellikle yaşanılan coğrafyaları onların yüzü suyu hürmetine ayakta tuttuğunu, yoksa çoktan helak edeceğini kabul edip dillendirir. Bu tür inançların gerçekle de, temel hakikat olan tevhidle de hiçbir ilgisi yoktur. Tümüyle batıl itikatlardır. Allah, dünyayı kendi iradesiyle ayakta tutmaktadır. O'nun iradesine engel olacak veya onu değiştirecek hiçbir zat olamaz. Allah,

dünyanın ve evrenin işleyişi ile ilgili kanunlar koymuş, hikmetler belirlemiştir. Evren bu ilahi kanunlarla ayakta durur. Allah'ın otoritesinde ve tasarrufunda hiçbir kimsenin ortaklığı yoktur. Dolayısıyla Allah'tan başkasına, sanki bir güce sahipmiş gibi dua etmek şirktir. Ölülerlerden medet ummak cahiliyye sapıklıklarındandır. Muvahhid bir mü'min, bunlardan kesinlikle uzak durmalıdır. O, yalnızca Rabbinden dilekte bulunmalı, O'na yönelmeli ve O' na dua etmelidir.

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

Şirkin En Belirgin Özelliği olarak Tarihten Günümüze Put ve Putlaştırma

Tevhid ve şirk insanlık tarihi boyunca insanların bağlana geldiği iki dinin adıdır. İnsanlık tarihi şirkle tevhid arasındaki mücadeleden ibarettir. Bütün peygamberlerin tebliğlerinde vurguladıkları temel esas, tevhiddir. Kur'an-ı Kerim'in üzerinde en çok durduğu konu tevhidin önemi ve şirkten uzak durulmasıdır. Şirk, sadece putlara tapmak değildir. Nefsin istekleri peşinde koşmak, Allah'ın sevgisi yerine dünya sevgisini tercih etmek, bunların sonucunda Allah'ın hükümlerinden birini dahi reddetmek de şirktir.

Peygamberimiz zamanındaki Mekke müşrikleri Allah 'la birlikte bir çok ilaha inanıyorlardı. Bu müşrikler kendi heva ve heveslerine göre putlar yapıyorlar ve onlara tapıyorlardı. Kabe'nin içinde 365 tane put bulunuyordu. Bunların en büyükleri; Hubel, Lat, Menat, Uzza isimli putlar idi. Ayrıca Ved, Suva, Yeuk ve Nesr isimli putlar vardı. Bunlar Hz. Nuh zamanında yaşamış olan iyi huylu, cömert ve salih insanlardı. Bu insanlar ölünce, onların heykelleri yapılmış ve zaman geçtikçe halk onlara tapmaya başlamıştı. Bazı Araplar bunlardan başka, güneşe, aya, bazı taşlara, ağaçlara ve hayvanlara tapıyorlardı. Bazı müşrikler ise, melekleri Allah'ın kızları olarak görüyorlar ve onları Allah' a şirk koşuyorlardı. Aslında insanların Allah'tan başka bir puta tapmasının asıl nedeni; kendi nefislerini ilah edinmeleridir. Bugünkü müşriklerle, Peygamberimiz zamanındaki müşrikler arasında temelde bir fark yoktur. Müşriğin mantığı her devirde aynıdır. Bu mantık, Allah'ı yeryüzüne karıştırmama, yeryüzünde ilah olarak kendini tanımadır. İşte şirkin aslı budur. Zamanımızda da insanlar her ne kadar kainatı yaratanın, yağmuru yağdıranın, öldüren ve diriltenin Allah olduğunu kabul etseler de, O'nun tasarruflarında ortak tanıyorlar, dünya ile ilgili işlerde Allah'ın belirttiğinin aksine hükümler koyuyorlar. Günümüzde şirkin aldığı en net görünüm budur.

Put, kişinin Allah'ın dışında hayatının amacı kıldığı maddi manevi her

şeydir ve putları bu yönleriyle hayatın amacı kılmak da şirktir. Put sadece tapılan bir takım nesneler değildir. Eğer hayatın amacı haline gelir ve insanı Allah'a isyana sevke derse, yerine göre makam, para, kadın veya insanlar için değerli herhangi bir şey put olabilir. Şirk düzeni; insanları köleleştiren, ilahlık taslayan çağdaş Firavunlar ile, onlarla işbirliği yapan sahte din adamları yani Bel'amlar ve sömürüye ortak olan, bizzat şirk düzeninden beslenen, haramzade, zengin elit tabaka ve bu üç kesime bağlanan, onlara itaat eden, onların koyduğu kanunlarla -Allah'ın hükümlerine aykırı olmasına rağmen- yaşayan halk yığınlarından meydana gelir.

Kur'an-ı Kerim'in açıkladığı şirk çeşitlerinden birisi de putlara ibadet şeklinde ortaya çıkan tapınmadır. Putlar çeşit olarak çok fazla olmakla beraber, genel olarak iki kısımda mütalaa edilebilir:

1- İnsan, hayvan, kuş veya bunların karışımı bir şeklin; ağaç, taş ve madenden yapılarak tapınılması biçiminde ortaya çıkan ilkel putçuluk. Bu tür putlara sanem veya vesen adı verilir.

2- Herhangi bir şekil düşünmeksizin kafalara, gönüllere, kalplere dikilen veya tabi olunan putçuluk. Bu tür putperestliğin görüntüsü daha moderndir. Sanem veya vesen dediğimiz ilk maddedeki putlar, tapanların nazarında tabiat üstü yüce bir gücü ve kuvveti temsil ettikleri için putperestler, bu güç ve kuvvetin tapındıkları putlarda gizli olduğuna inanırlar. Bu bağlamda her putun veya putçuluğun ilgili bulunduğu bir efsanesi, tahrif edilmiş tarihsel bir mitleştirmesi vardır. Bu putların bir kısmı iyiliği, bir kısmı şerri, bir kısmı ucuzluğu, düşmandan kurtuluşu, bereketi vs. yi temsil eder.

İslam tarihçilerinin kaydettiklerine göre putperestlik, İslam' dan önce Arap yarımadasında oldukça yaygındı. Denilebilir ki, Arabistan'da putçuluğun bütün çeşitleri olmakla beraber, daha çok birinci maddede belirtilen putperestlik yaygındı. Kabe'nin, putperestliğin sergilendiği bir yer olarak gerçek amacından saptırıldığını görüyoruz. Peygamberimiz (s.a.s.) Mekke'yi fethettiği zaman Kabe'ye girmiş ve orada peygamberlerin resimlerinin bulunduğunu görünce, bunların ortadan kaldırılmasını emretmişti. Ayrıca Kabe'de her biri farklı kabile ve şahıslara ait olan ve değişik şeyleri temsil eden 360 putu görünce, onların da kırılmasını emretmişti.

Putçuluğun her çeşidine karşı çıkan ve putlara tapınmanın kötülüğünü en beliğ biçimde ortaya koyan Kur'an-ı Kerim ayetleri, insanoğluna, yaratıcının sadece Allah olduğu fikrini ve putların, heykellerin de yaratıcı değil; yaratık olduğu düşüncesini aşılama sadedinde deliller sunar. "Siz, elinizle yonttuklarınız (putlar)a mı tapıyorsunuz? Oysa sizin de, bütün taptıklarınızın da yaratıcısı Allah 'tır." (Saffat, 95-96)

Put, sadece Arapların cahiliyye döneminde taptıkları basit ve alelade

şekillerden veya özellikle Hz. İbrahim döneminde olduğu gibi muhtelif cahiliyye sistemlerinde tapınılan tahtadan, taştan, tunçtan heykellerden ve ağaç, kuş, hayvan, yıldız, gök cismi, ateş, ruh veya hayallerden ibaret değildir. Bu basit puta tapınma şekilleri Allah'a şirk koşmanın bütün boyutlarını kapsamaz. Yalnızca bu ilkel putçuluklar üzerinde duracak olursak ve Kur' an' daki şirkten maksadın sadece bunlar olduğunu kabul edecek olursak, oldukça boyutlu olan şirk kavramından bir şey anlamış olmayız. Oysa Kur'an'a göre put, o kadar geniş anlamlıdır ki, kişinin Allah'ın dışında hayatının amacı kıldığı maddi-manevi her şeydir. Bu putları, hayatın amacı kılmak da Allah'a şirk koşmak olarak nitelendirilmiştir. İnsanları kendilerine faydası dokunmayan ağaç, taş, maden vs. şeylere ibadete sevk eden sebepler nelerdir? İnsanlar niçin putlara taparlar? Göz göre göre bu cansız şeylere neden tazimde bulunulmuş ve bulunula gelmektedir?

Putlara Tapmanın Sebepleri: Kur'an putlara tapınma konusunda şunları sayar

1- Şefaat düşüncesi ve Allah'a bu aracılarla güya yakın olma arzusu: Kur'an, putçuların bu bahanelerini, yapay kılıflarını geçerli bir neden kabul etmez ve insanları putperestliği bırakmaları için en keskin ve sert dili kullanır. (Bkz. 39/Zümer, 3, 44; lO/Yunus, 18; 17/İsra, 56-57; 43/Zuhruf, 86; 30/Rum, 13).

2- Aşırı ta'zim: Kur'an'a göre bir varlığa aşırı saygı gösterme, onu yüceltme ve onu ululama, sonuçta onu tanrılaştırmaya yol açacağı için yerilmiş ye şirk olarak değerlendirilmiştir. Sanki ibadet edilecek derecede yüceltilen şahsiyetler, Allah katında makbul ve aslında böyle bir ta'zimden kaçan kimseler bile olabilirler. Kur'an, peygamberlere, din adamlarına, meleklere, salih insanlara vb. varlıklara gösterilen bu aşırı ta'zimi şirk olarak değerlendirmiştir. (Bkz. 5/Maide, 116; 9/Tevbe, 30, 31; 34/Sebe', 40; 711Nuh, 23).

3- Aşırı sevgi: Kur'an, herhangi bir şeyi, Allah'ı sever gibi severek, onun arzularına, emir ve yasaklarına itaat etmeyi Allah'a şirk koşmak olarak değerlendirmiş; herhangi bir şeye veya kimseye karşı beslenen aşırı sevgiyi de, onu putlaştırmak olarak nitelemiştir. "İnsanlardan öyleleri vardır ki, Allah 'tan başka eşler tutarlar. Allah'ı sever gibi onları severler. İman edenler ise, en çok Allah'ı severler ... " (Bakara, 165) Allah'a inanmak, kişinin O'nun isteğini kendi dileğine veya başkalarının isteklerine tercih etmesini ve diğer arzuları O'nun yolunda feda edecek kadar O'nu sevmesini gerektirir. Allah'ı sevmenin kanıtı, Allah'ın belirli nitelik ve güçlerini başkalarına atfetmemek ve O'nun hakkını sahte ilah ve rablere vermemektir. Allah'ın sıfat ve güçlerini başkalarına atfedenler, O'nu sevdiklerini iddia edemezler; bilakis bu şekilde O'na ortak

koşmuş, Allah'a denk tutmuş olurlar. İnsan, Allah'ın melekleri, nebi ve velileri gibi değerli kullarını severken de, bu ay etin çizdiği sınırda durmasını bilmelidir. Zira Allah için sevmekle, Allah'ı sever gibi sevmenin arasındaki farkı bilip ona göre davranmak gerekir. Hiçbir şeyi veya kimseyi Allah'ı sever gibi sevemeyiz, O'na ait vasıfları veremeyiz, O'nun gibi yüceltemeyiz.

Tarihteki putları ve puta tapanları incelediğimiz zaman, şirk temeline dayalı putçuluğun, günümüzde geçerli olan şirkten ve putçuluktan pek de farklı olmadığını görürüz. Mekke'li müşrikler de bir Allah inancına sahipti (Bkz. 29/Ankebııt, 61, 63; 39/Zümer, 3). Fakat, Allah'ın hükmü yerine Mekke site devletinin parlamentosu Daru'n-Nedve'nin kanun yapmasını ve Ebu Cehil gibi tağutların kendilerini yönetmelerini istiyorlardı. Yer yer dindar kesilmelerine rağmen, tevhid'in karşısında durarak şirke sarılıyorlardı.

Günümüzde de kelime-i şehadet getirip namaz kılan, oruç tutan, hacca giden kimselerin tağutun hükmüne rıza gösterdikleri, tağuta itaat ettikleri, sadece Allah'a mahsus olan sıfatları başkalarına verdikleri bilinen bir gerçektir. Yine bu kimselerin Allah'ı bırakıp birtakım armaları, şiarları/sloganları, işaretleri, bayrakları, heykelleri, gelenek ve görenekleri, bazı kavram ve ideolojileri, sanatı, sanatçıları, futbolu, sporcuları, gruplarını, parti veya kurumlarını, devlet adamlarını, liderlerini: .. yücelttikleri ve bu sayılan değerler uğruna mallarını, mülklerini, namuslarını, ahlaklarını payimal ettikleri, böylece bunlara kulluk ettikleri ortadadır. Sözü edilen bu şahısların, tağutun ortaya koyduğu nefsani, şeytani ve indi değer yargılarıyla Allah'ın kanunları ve şeriatı çatışacak olsa, hep Allah'ın şeriatını onların istekleri doğrultusunda yontarak şekil verdikleri, kısacası putların veya putların arkasına sığınmış olanların emir ve yasaklarını harfiyyen yerine getirdikleri ve Allah'ın şeriatına tümüyle zıt olan sistemleri kabul ederek onların hükümlerini tatbik ettikleri de inkar edilemez.

Bunlar, müşrik değil de nedir? Bundan daha açık putçuluk düşünülebilir mi? Putların emir ve direktifleri doğrultusunda hareket ederek onların yolundan hiç ayrılmayanlar, Allah'ın kitabına ve Rasülü'nün sünnetine kulaklarını tıkayarak putların ve onların işbirlikçilerinin çağrısına kulak verenlerden daha iyi putperest olur mu? Bunlar, apaçık müşrik olduklarını kendileri ilan ediyorlar. Bu tür insanlar, ister namaz kılsın, ister oruç tutsun, ister hacca gitsin ve isterse sabahlara kadar Allah Allah diyerek tesbih çeksinler. Ne yaparlarsa yapsınlar, kendilerini putçu müşrik olmaktan kurtaramaz, kimse de onları zorla temize çıkararak müslüman yapamaz!.. (Mehmet Kubat, Kur'an'da Tevhid, Şafak Y. s. 132-138)

Putları Kırmak: Şeytan insana, şirkten kurtulmayı çok zor ve karmaşık, tevhidi, ihlası ve imanı ise yaşanması imkansız gibi olağanüstü zor gösterebilir.

Oysa bu, yalnızca şeytanın verdiği bir vesveseden ibarettir (İbrahim, 22). Bilinmelidir ki, şirkten kurtulmak için samimi bir niyet ve tavır değişikliği yeterlidir. Bu niyet tashihi kişinin herşeye, herkese ve tüm olaylara karşı olan bakış açısını şirkten tevhide çevirecektir. Yani siyah gözlük takan birisinin etrafını görebilmek için her yeri tek tek aydınlatmasına gerek yoktur. Gözlüğünü çıkarması yeterlidir. Şirk de her yeri karartan bu gözlük gibidir. Gözlüğü çıkarmadan zorlama yöntemlerle şirkten arınmaya çalışmak hem zor, hem de ümit kıncıdır. Bir hamlede gözlüğü çıkarmak ise hem kolay, hem de tek etkili çözümdür. İnsanın şirk boyutundan Allah'ın razı olduğu iman ve ihlas boyutuna geçmesi de tek bir kararlılık hamlesi gerektirir. Bu da her ne durumda olursa olsun Allah'a güvenmek ve Kur'an'a bütünüyle ve samimi olarak uymaya karar vermektir. Bu samimiyet ve kararlılık, muhakkak beraberinde Allah'ın yardımını, hidayetini ve büyük bir nimetle rahmetini getirecektir.

Şeytan tabii ki, tevhidi ve ihlası çirkin, sıkıntılı ve ıstırap verici olarak göstermeye çalışacaktır. Halbuki gerçek eziyet, sıkıntı ve ıstırap şirktedir. Bu, dünyada da ahirette de böyledir. Taptığı sahte ilahları bırakarak sadece Allah'a yönelen bir insan boşlukta ve sahipsiz kalmaz; aksine tek gerçek ilah olan Allah'a sığınarak olabilecek en büyük huzur, güven ve rahatlığı kazanır. "Kim Allah 'tan ittika ederse (korkup sakınırsa), (Allah) ona bir çıkış yolu gösterir ve onu hesaba katmadığı bir yönden rızıklandırır. Kim Allah'a tevekkül ederse, O, ona yeter. Elbette Allah, kendi emrini yerine getirip gerçekleştirendir." (Talak, 2-3)

Şirkle tevhid arasındaki fark, çoğu zaman niyet ve bakış açısı farkıdır. Peygamberimiz (s.a.s.) Kabe'deki putları fiili olarak kırmış, Hz. Musa yahudilerin edindiği altın buzağı heykelini yakıp küllerini denize savurmuştur. Bunlar, sembolleştirilen şirklere karşı vurulan darbelerdir. Bugün de sembolleştirilen şirklere karşı aynı fiili müdahaleler yapılabilir; ama önemli olan öncelikle şirkin mantığını yıkmaktır. Gönül ve kafalardaki putlar yıkılmadan diğer putların yıkılması çok önemli olmayacaktır. Şirki gönül ve kafalardan yıkmak için, niyet ve bakış açısının değiştirilmesi gerekmektedir.

Bu nedenle, şirkten vazgeçip tevhide yönelen insanın yaşadığı büyük değişim, öncelikle kalpte ve zihinde meydana gelir. Dış görünüm olarak belki eski yaşamının bazı öğelerini devam ettirse bile, tamamen farklı bir bakış açısına ve kavrayışa sahip olur muvahhid insan. Eskiden atalarından gördüklerine, kendi tutkularına, birtakım insanların fikirlerine göre düzenlediği hayatını, şimdi sadece Allah'ın kitabına göre ve sadece O'nun rızası için düzenler. Böylece binlerce küçük ve sahte ilaha kulluk etmeyi, onları memnun etmek için uğraşmayı bırakarak, "birbirinden ayrı rabler mi daha hayırlıdır,

yoksa Kahhar olan bir tek Allah mı?" (l2/Yusuf, 39) diyen Hz. Yusuf gibi, sadece kendisini Yaratan'a teslim olur. (Harun Yahya, Şirk, s. 90, 92)

"İbrahim / İçimdeki putları devir / Elindeki baltayla / Kırılan putların yerine / Yenilerini koyan kim?"

"Andolsun biz İbrahim'e daha önce rüşdünü vermiştik. Biz onu iyi tanırdık. 0, babasına ve kavmine: 'Şu karşısına geçip tapmakta olduğunuz heykeller de ne oluyor?' demişti. Dediler ki: 'Biz babalarımızı bunlara tapar kimseler bulduk.' 'Doğrusu, siz de, babalarınız da açık bir sapıklık içindesiniz' dedi. Dediler ki: 'Bize gerçeği mi getirdin, yoksa sen oyunbazlardan biri misin?' 'Hayır' dedi; 'sizin Rabbiniz, yarattığı göklerin ve yerin de Rabbidir ve ben buna şahitlik edenlerdenim. Allah'a yemin ederim ki, siz ayrılıp gittikten sonra putlarınıza bir oyun oynayacağım!' Sonunda İbrahim onları paramparça etti. Yalnız onların büyüğünü bıraktı; belki ona müracaat ederler diye. 'Bunu tanrılarımıza kim yaptı? Muhakkak o, zalimlerden biridir' dediler. (Bir kısmı:) 'Bunları diline dolayan bir genç duyduk; kendisine İbrahim denilirmiş' dediler. O halde, dediler, 'onu hemen insanların gözü önüne getirin. Belki şahittik ederler.' 'Bunu ilahlarımıza sen mi yaptın ey İbrahim?' dediler. 'Belki de bu işi şu büyükleri yapmıştır. Haydi onlara sorun; eğer konuşuyorlarsa!' dedi. Bunun üzerine, kendi vicdanlarına dönüp (kendi kendilerine) 'zalimler sizlersiniz, sizler!' dediler. Sonra tekrar eski inanç ve tartışmalarına döndüler: 'Sen bunların konuşmadığını pek ala biliyorsun' dediler. İbrahim: 'Öyleyse' dedi, 'Allah'ı bırakıp da, size hiçbir fayda ve zarar vermeyen bir şeye hala tapacak mısınız? Yuh olsun size ve Allah 'ı bırakıp tapmakta olduğunuz şeylere! Siz akıllanmaz mısınız?' (Bir kısmı:) 'Eğer iş yapacaksanız, yakın onu da tanrılarınıza yardım edin' dediler. 'Ey ateş! İbrahim için serinlik ve esenlik ol' dedik. Böylece ona bir tuzak kurmak istediler; fakat Biz onları, daha çok hüsrana uğrayanlar durumuna soktuk. Biz, onu ve Lut'u kurtararak, içinde cümle aleme bereketler verdiğimiz ülkeye ulaştırdık." (21/Enbiya, 51-71)

Hz. İbrahim'in putçularla mücadelesi ve putları devirmesi Saffat süresinde de şu şekilde anlatılır: "Şüphesiz İbrahim de onun (Nuh 'un) milletinden idi. Çünkü Rabbine kalb-i selim ile geldi. Hani o, babasına ve kavmine: 'Siz kime kulluk ediyorsunuz?' demişti. 'Allah'tan başka birtakım uydurma ilahlar mı istiyorsunuz? O halde, alemlerin Rabbi hakkındaki görüşünüz nedir?' (Hz. İbrahim'in kavmi, yıldızlara bakar, onlarla kahinlik yaparlardı. Bir bayram günü İbrahim' e kendileriyle beraber bayram yerine gelmesini söylediler.) Bunun üzerine İbrahim yıldızlara şöyle bir baktı. 'Ben hastayım' dedi. Ona arkalarını dönüp gittiler. Yavaşça (kavmin) putlarının yanına vardı. (Oraya konmuş çelenkleri, yemekleri görünce:) 'Yemiyor musunuz? Neden konuşmuyorsunuz?' dedi. Bunun üzerine, yanlarına gelip sağ eliyle vurdu (kırıp geçirdi).

(Putperestler) koşarak İbrahim'e geldiler. (Neden putları kırdığını sordular.) İbrahim: 'Yonttuğunuz şeylere mi tapıyorsunuz? i Oysa ki sizi ve yapmakta olduklarınızı Allah yarattı' dedi. 'Onun için bir bina yapın ve derhal onu ateşe atını' dediler. Böylece ona bir tuzak kurmayı istediler. Fakat biz onları alçaklardan kıldık. ". (37 Saffat, 83-98)

Ve Rasulullah: Yegane önderimiz Rasülullah (s.a.s.), put kıran bir peygamber babanın, put kıran bir peygamber oğludur. Tek başına bir ümmet olan İbrahim (a.s.), put kıran bir peygamber idi. O babanın oğlu, yani onun neslinden olan Rası1lullah da, put kıran bir Peygamberdir. Rası11ullah, hem kalplerdeki, hem beyinlerdeki putları ve putlaşmış fikirleri, akideleri kırıp parçalamış, hem de müşrik putperestlerin kendi elleriyle yapıp meydanlara diktikten sonra tapınılan put heykelleri paramparça edip kırmıştır. Rasulullah, hem putçu ideolojileri ortadan kaldırmış, hem de tapınılan ve putlaştırılan şeyleri yok etmişti.

Gerek içteki, gerekse dıştaki putları kırmak ile vazifeli olan Rasülullah'ın, müşrik tağutların egemen olduğu ve bir daru'ş-şirk haline getirdikleri tevhidin merkezi Mekke'deki bir uygulaması şöyledir: (Bu uygulama, Rasülullah'ın hicret edeceği sırada gündeme gelmiştir.) Emiru'l-Mü'minin İmam Ali bin Ebi Talib (r.a.) anlatıyor: "Ben ve Peygamber (s.a.s.) yürüdük, nihayet Kabe'ye vardık. Bana: "otur!" dedi. Oturdum, omuzuma çıktı, yukarıya kaldırmak istedim. Benim güçsüzlüğümü görünce, indi ve: "Sen, benim omuzuma çık!" dedi. Omuzuna çıktım, beni kaldırdı, bana öyle bir hal geldi ki, istersem göğe kadar yükselebileceğimi sandım. Nihayet Beyt'in üstüne çıktım. Bakır ve altından yapılmış birçok heykellerle karşılaştım. Beyt'in sağından, solundan, önünden ve arkasından onları toplayıp bir araya getirdim. Hepsini topladığımda bana, şöyle buyurdu: "Şimdi onları bir bir aşağıya fırlatıp at!" Fırlatıp attım, cam bardaklar gibi kırılıp parça parça oldular. Sonra indim. İnsanlardan birinin bizi görmesinden korktuğumuz için koşarak evlerin ötesine kaçtık, kaybolduk." (Ahmed bin Hanbel, 1184; Rudanı, Cem'u'l-F~vaid: Büyük Hadis Külliyatı, c. 3, s. 259, hadis no: 6396-6398; İslam Tarihi, Mekke Devri, M. Asım Köksal, c. 6, s. 149)

Olayı anlatan Hz. Ali (r.a.)'nin ifadelerine dikkat edilecek olursa, bu put kırma hareketi çok gizli yapılmış, gerekli önlemler alınıp en müsait zaman seçilmiş, olay gerçekleştikten hemen sonra koşarak evlerin arasında kaybolup olay yerinden uzaklaşılmıştır. Hatta İmam Ali'nin ifadesiyle, "insanlardan birinin bizi görmesinden korktuğumuz için koşarak evlerin ötesine kaçtık, kaybolduk." Bu korku, tedbir mahiyetinde bir endişe idi ki, tabii ve fıtr'idir. Yoksa korkunun adı tedbir olmuş değildi. Yine dikkat edilecek olursa, tüm ihtimaller düşünülerek ve tedbirler alınarak olay gerçekleşmiştir. Müşrik tağut1arın

egemenliğindeki Mekke'de örnek bir put kırma olayını gerçekleştiren önderimiz Rasulullah, birkaç yıl sonra fethedilen Mekke' de, gerek Kabe'nin içinde ve üstünde, gerekse Kabe'nin etrafında, yani Harem-i Şerif'teki bütün putları kıracaktı.

Abdullah bin Mes'ud (r.a.) şöyle demiştir: Rasulullah (s.a.s.), Mekke'nin fethi günü Kabe'nin avlusuna girdi. Kabe'nin etrafında ibadet için dikilmiş üç yüz altmış put vardı. Rasulullah, elindeki deynekle bu putlara dürtmeye başladı (onunla dokunduğu her put, yüz üstü düşüyordu) ve şu ayetleri okuyordu: "Hak geldi, batıl yok oldu." (l7/İsra, 81) "Hak geldi, batıl ise, ne (bir şey) ortaya çıkarabilir, ne geri getirebilir." (34/Sebe', 49) (Buhari, Meğazı, B. 50, hadis: 294; Müslim, Cihad ve's-Siyer, B. 32, hadis: 87; Tirmizı, Tefsıru'l-Kur'an, B. 18, hadis no: 3345) (5)

Ebu'l-Heyac el-Esedı anlatıyor: "Bana" Hz. Ali (r.a.): 'Rasulullalı (s.a.s.)'ın beni göndermiş olduğu şeye ben de seni göndereyim mi?' diye sordu ve Rasulullah'ın kendisine: "Haydi git, kırıp dökmedik put, düzlemedik yüksek kabir bırakma!" buyurduğunu söyledi." (Müslim, Cenaiz 93; Ebu Davud, Cenaiz 72; Nesaı, Cenaiz 99)

Hz. İbrahim'in putperestlerin yüzüne haykırdığını, çağdaş putçulara biz de tekrarlıyoruz:

"Yuh olsun size ve Allah 'tan başka taptıklarınıza! Siz aklınızı kullanmaz mısınız?" (Enbiya, 67)

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

Kur'an-ı Kerim'de Şirkin Tanım Ve Görüntüleri

Kur' an' da Şirk ve türevleri 168 yerde geçer. Şirk kelimesi geçmese bile, ayetlerin çok büyük bir bölümü, tevhidi hakim kılmak için şirkle mücadeleyi konu edinir. Kur'an-ı Kerim, müşrikleri, yeryüzünde birliği ve huzuru bozan, insanlar için zararlı, çirkin bir tip olarak görür ve necis, yani pislik olarak nitelendirir (9/Tevbe, 28). Kur'an'da şirk, herhangi bir şeyi, kavramı veya bir kimseyi tercih etme, önem ve kıymet verme, yüceltme bakımından Allah'la eşit düzeyde görmek veya bunu davranışlarıyla göstermektir. Kur'an bize Allah'ı (c.c.) birçok sıfat ve isimleriyle tanıtmış ve O'ndan başka ilah olmadığını kesin ifadelerle bildirmiştir. İlah, Allah'ın Kur'anda bildirilen özelliklerine sahip olan varlıktır. Allah gerçek ve tek ilahtır; Allah'ın sıfatlarına sahip olan başka hiçbir varlık olamaz. İşte, Allah'ın herhangi bir sıfatına başkasının Allah'la birlikte veya bağımsız olarak sahip olduğunu iddia etmek, Allah'tan başka ilah kabul etmektir, yani şirktir.

Kur'an-ı Kerim'de birçok ayette Allah Teala, insanları şirke düşmemeleri

hususunda uyarır: "De ki: 'Ey cahiller! Bana Allah'tan başkasına kulluk etmemi mi emrediyorsunuz?' Ey Muhammed! And olsun ki sana da, senden önceki peygamberlere de vahyolunmuştur. And olsun, eğer Allah' a ortak koşarsan amellerin şüphesiz boşa gider ve hüsrana uğrayanlardan olursun. Hayır, yalnız Allah' a kulluk et ve şükredenlerden ol. Onlar, Allah'ı gereği gibi takdir edemediler. Halbuki kıyamet günü bütün yeryüzü O'nun tasarrufundadır. Gökler O'nun eliyle dürülüp bükülecektir. O, müşriklerin ortak koştuklarından münezzeh ve yücedir." (Zümer, 64-67).

"(İbrahim onlara) dedi ki: 'Siz, sırf aranızdaki dünya hayatına has muhabbet uğruna Allah'ı bırakıp birtakım putlar (tanrılar) edindiniz ... " (Ankebüt, 25)

"İnsanlardan bazısı Allah 'tan başkasını Allah 'a -haşa- eşler, ortaklar, benzerler edinirler de onları Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin ise Allah'a olan sevgileri daha güçlüdür. O zulmedenler, azaba uğrayacakları zaman, muhakkak bütün kuvvetin tümüyle Allah'ın olduğunu ve Allah'ın vereceği azabın gerçekten şiddetli olduğunu bir bilselerdi." (2/Bakara, 165)

"Onlar (müşrikler), O'nu bırakıp yalnızca birtakım dişilere tapar, onlardan yardım isterler. Onlar o her türlü hayırla ilişkisi kesilmiş şeytandan başkasına tapmazlar." (Nisa, 117)

"Allah dedi ki: 'İki ilah edinmeyin. O, ancak tek bir ,ilahtır. Öyleyse Benden, yalnızca Benden korkun.' Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur, din de (itaat ve kulluk da) yalnız O'nundur. Böyleyken, Allah'tan başkasından mı korkuyorsunuz?" (Nahl, 51-52)

"Allah ile beraber başka bir ilaha yalvarıp yakarma, sonra azaba uğratılanlardan olursun." (Şuara, 213)

" ... Öyleyse iğrenç bir pislik olan putlardan kaçının, yalan söz söylemekten de kaçının. Kendisine şirk/ortak koşmaksızın Allah'ın hanifleri (O'nun birliğini kabul eden mü'minler olun). Kim Allah'a ortak koşarsa, sanki o, gökten düşüp parçalanmış da kendisini kuşlar kapmış, yahut rüzgar onu uzak bir yere sürükleyip atmış gibidir." (Hacc, 30-31)

"De ki: 'Gökleri ve yeri yoktan var eden, yedirdiği halde yedirilmeyen Allah 'tan başkasını mı veli/dost edineceğim?' De ki: 'Bana müslüman olanların ilki olmam emrolundu.' Ve 'sakın Allah'a ortak koşan müşriklerden olma!' (denildi)." (En'am, 14) "Kafirler Beni bırakıp da kullarımı evliya/dostlar edineceklerini mi sandılar? Biz cehennem i kafirlere bir konak olarak hazırladık." (Kehf, 102)

"Allah sizin düşmanlarınızı sizden daha iyi bilir. Veli (gerçek bir dost) olarak Allah yeter, bir yardımcı olarak da Allah kafidir." (Nisa, 45)

"Yardım görürler umuduyla, Allah 'tan başka ilahlar edindiler. Halbuki

onların (o sahte tanrıların, taptıkları putların) kendilerine yardım etmeye asla güçleri yetmez. Bilakis onlar, bu mabutlar için yardıma hazır askerlerdir." (Yasin, 74-75)

"Hiç şüphesiz, Allah, kendisine şirk koşanları bağışlamaz. Bunun dışında kalanlar ise, (onlardan) dilediğini bağışlar. Kim Allah La şirk koşarsa elbette o uzak bir sapıklıkla sapmıştır. " (Nisa, 116)

"Ey oğlum, Allah'a şirk koşma! Şüphesiz şirk, gerçekten en büyük zulümdür." (Lokman, 13)

"Gönülden katıksız bağlılar olarak, O'na yönelin ve O'ndan korkup sakının, namazı dosdoğru kılın ve müşriklerden olmayın." (Rum, 31)

"Allah, sizlerden iman edip salih amellerde bulunanlara vaad etmiştir: Hiç şüphesiz kendilerinden öncekileri nasıl güç ve iktidar sahibi kıldıysa, onları da yeryüzünde halifeler (yeryüzüne hakim, güç ve iktidar sahibi) kılacak, kendileri için beğenip seçtiği dini (İslam'ı) kendilerine yerleşik kılıp sağlamlaştıracak ve onları geçirdikleri korku döneminden sonra, güvenliğe çevirecektir. Onlar, yalnızca Bana ibadet ederler ve Bana hiçbir şeyi şirk/ortak koşmazlar. Kim bundan sonra inkar ederse, işte onlar fasıktır (büyük günahkarlardır)." (Nur, 55)

"Onlar, Allah'ın kadrini hakkıyla takdir edemediler. Şüphesiz Allah, güç sahibidir, azizdir." (Hacc, 74)

"Biz insana, anne ve babasına (karşı) ihsanı/güzelliği tavsiye ettik. Eğer onlar, hakkında bilgin olmayan şeyle Bana ortak koşman için sana karşı çaba harcayacak olurlarsa, bu durumda, onlara itaat etme. Dönüşünüz Banadır. Artık yaptıklarınızı size haber vereceğim." (Ankebut, 8)

"Onların tümünü toplayacağımız gün; sonra şirk koşanlara diyeceğiz ki: 'Nerede (o bir şey) sanıp da ortak koştuklarınız?' Sonra onların: 'Rabbimiz olan Allah'a and olsun ki, biz müşriklerden değildik' demelerinden başka bir fitneleri olmadı. Bak, kendilerine karşı nasıl yalan söylediler ve düzmekte oldukları da kendilerinden kaybolup uzaklaştı." (En'am, 22-23)

"And olsun, 'Şüphesiz Allah, Meryem oğlu Mesih'tir' diyenler küfre düşmüştür. Oysa Mesih'in dediği (şudur:) 'Ey İsrailoğulları, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a ibadet edin. Çünkü O, kendisine ortak koşana şüphesiz cenneti haram kılmıştır, onun barınma yeri ateştir. Zulmedenlere yardımcı yoktur. Andolsun, 'Allah üçün üçüncüsüdür' diyenler küfre düşmüştür. Oysa tek bir ilahtan başka ilah yoktur. Eğer söylemekte olduklarından vazgeçmezlerse, onlardan inkar edenlere mutlaka (acı) bir azab dokunacaktır." (Maide, 72/73)

"Onlar, Allah'ı bırakıp bilginlerini ve rahiplerini rabler (ilahlar) edindiler ve Meryem oğlu Mesih'i de ... Oysa onlar, tek olan bir ilah'a ibadet etmekten

başka bir şeyle emrolunmadılar. O'ndan başka ilah yoktur. O, bunların şirk koştukları şeylerden yücedir." (Tevbe, 31)

"De ki: 'Ey Kitap ehli, bizimle sizin aranızda müşterek (olan) bir kelimeye (tevhide) gelin. Allah 'tan başkasına kulluk etmeyelim, O 'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve Allah 'ı bırakıp da bir kısmımız (diğer) bir kısmımızı Rabler edinmeyelim.' Eğer yüz çevirirlerse, deyin ki: 'Şahid olun, biz gerçekten müslümanlarız." (Al-i İmran, 64)

"Yoksa onların birtakım şirk koştukları ortakları mı var ki, Allah'ın izin vermediği şeyleri, dinden kendilerine teşri ettiler (bir şeriat/dini kural kıldılar)? Eğer o fasıl kelimesi (azabı erteleme sözü) olmasaydı, derhal aralarında hüküm verilir (işleri bitirilir)di. Şüphesiz zalimler için can yakıcı bir azap vardır. " (Şura, 21)

"Ne zaman onlara: 'Allah'ın indirdiklerine uyun' denilse, onlar: 'Hayır, biz, atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye (geleneğe) uyarız' derler. Ya atalarının aklı bir şeye ermez ve doğru yolu da bulamamış idiyseler?" (2/Bakara, 170; Benzer ayetler için bkz. 5/Maide, 104; 43/Zuhruf, 22-24; 7/A'raf, 28)

"İçlerinden kendilerine bir uyarıcının gelmesine şaştılar. Kafirler dedi ki: 'Bu, yalan söyleyen bir büyücüdür. Tanrıları bir tek ilah mı yaptı? Doğrusu bu, tuhaf bir şey!' Onlardan mele ' (ileri gelen bir grup, egemen güçler): 'Yürüyün, ilahlarınıza bağlılıkta direnin, sizden istenen şüphesiz budur. Son dinde de bunu işitmedik. Bu, içi boş bir uydurmadan başka bir şey değildir." (Sad, 4-7)

"Çeşitli tanrılar mı daha iyi, yoksa kahredici olan bir tek Allah mı? Sizin Allah'tan başka taptıklarınız, Allah'ın kendileri hakkında hiçbir delil indirmediği, sizin ve atalarınızın taktığı (birtakım anlamsız) isimlerden başkası değildir. Hüküm, yalnızca Allah'ındır. O, kendisinden başkasına kulluk etmemenizi emretmiştir. Dosdoğru olan din işte budur; ancak insanların çoğu bilmezler." (Yusuf, 39-40)

"Allah 'ı bırakıp kendilerine zarar vermeyecek ve yararları dokunmayacak şeylere kulluk ederler ve 'Bunlar Allah katında bizim şefaatçilerimizdir' derler. De ki: 'Siz, Allah'a, göklerde ve yerde bilmediği bir şey mi haber veriyorsunuz? O, sizin şirk koştuklarınızdan uzak ve yücedir." (Yunus, 18)

"Kendisi hakkında hiçbir delil indirmediği şeyi Allah'a şirk/ortak koştuklarından dolayı küfredenlerin kalplerine korku salacağız. Onların barınma yerleri ateştir. Zalimlerin konaklama yeri ne kötüdür!" (AI-i İmran, 151)

"O'nu bırakıp ilahlar mı edindiler? De ki: 'Kesin delilinizi getirin, işte benim ve ümmetimin kitabı ve benden öncekilerin kitapları.' Hayır, onların çoğu gerçeği bilmez de yüz çevirirler." (Enbiya,24)

"O ancak tek bir ilahtır. 'Doğrusu ben O 'na ortak koşmanızdan masumum' de." (En'am, 19)

"Allah ile birlikte başka bir ilah edinip tapma. O'ndan başka hiç bir ilah yoktur." (Kasas, 88)

"İşte, Rabbiniz Allah budur. O'ndan başka ilah yoktur. O her şeyi yaratandır. O her şeye vekildir. Gözler O'nu görmez, O bütün gözleri görür. O latiftir, -her şeyden¬ haberdardır. " (En'am, 102 - 103)

"De ki; O Allah bir'dir. O Allah samed'dir. Her şeyin kaynağı ve yaratıcısıdır. Hiç kimseyi doğurmamıştır. Hiç kimse O'nu doğurmamıştır. O'na benzeyen hiçbir şey de yoktur." (İhlas, 1-4)

Kur' an' da birçok ayetlerde açıkça görüldüğü gibi, Allah, ibadetin sadece kendisine yapılmasını emrediyor. İster içimizde ve ister dışımızda olsun bizi kendisine ram eyleyen, mutlak anlamda itaatkar kılan, bizim bedenimizi ve ruhumuzu kendi kudretine göre yönlendiren, bizim enerjimizi kendi istediği yöne sevk eden, yani bizi teslim alan her "güç", bizi kendisine kul yapmış demek olur. Oysa Rabbimiz, uluhiyet, rububiyet ve ubudiyeti bizim yalnızca kendisine tahsis etmemizi ve bu noktada bütün sahte ilah ve rableri reddetmemizi istiyor.

Kur'an-ı Kerim'de Şirk, Şu Şekillerde Tanımlanır:

1-) Büyük Günah: "Allah'a ortak koşan kimse şüphesiz büyük bir günahla iftira etmiş olur." (Nisa, 8)

2-) Büyük Zulüm: "Lokman, oğluna öğüt vererek: 'Ey oğulcuğum, Allah'a eş koşma. Doğrusu O'na eş koşmak büyük haksızlıktır, zulümdür' demişti." (31/Lokman, 13)

3-) Büyük Cehalet: "O'nu bırakıp tanrılar mı edindiler? De ki: 'Kesin delilinizi getirin. İşte benim ve ümmetimin kitabı ve benden öncekilerin kitabı.' Hayır, onların çoğu gerçeği bilmez de yüz çevirirler." (Enbiya, 24)

4-) Apaçık Sapıklık: "Allah'ı bırakıp da, kıyamet gününe kadar cevap veremeyecek şeylere yalvarandan daha sapık kimdir? Çünkü, yalvardıkları şeyler yalvarışlarından habersizdirIer." (29/ Ankebüt, 5) "Allah kendisine ortak koşulmasını elbette bağışlamaz, bundan başkasını dilediğine bağışlar. Allah' a ortak koşan kimse, derin bir sapıklığa sapmış olur." (4/Nisa, 116)

5-) Büyük Alçaklık: "Buzağıyı tanrı olarak benimseyenler, Rablerinin öfkesine ve dünya hayatında alçaklığa uğrayacaklardır. İftira edenleri böylece cezalandırırız." (7/A'raf, 52)

6-) Zanna Göre Hareket: "Yeryüzündekilerin çoğunluğuna itaat edersen seni Allah yolundan saptırırlar. Onlar ancak zanna uyarlar, sadece tahminde bulunurlar." (6/En'am, 116)

7-) Dünya Hayatına Düşkünlük: "Yemin olsun ki, sen onları yaşamaya karşı insanların en düşkünü olarak bulursun. Şirk koşan müşriklerden/putperestlerden her biri de arzular ki, bin sene yaşasın. Oysa (uzun) yaşatılması hiç kimseyi azaptan uzaklaştırmaz. Allah onların yapmakta olduklarını eksiksiz görür." (2/Bakara, 96)

8-) Halkı, Sağlam Temellerden Uzak Tutma: "Allah 'tan başka dostlar edinenlerin durumu, kendine yuva yapan örümceğin durumu gibidir. Evlerin en dayanıksızı şüphesiz örümceğin yuvasıdır. Keşke bilseler!" (29/ Ankebut, 41)

9-) Şirk Koşanların Kalplerinin Korku ile Doldurulması: "Hakkında hiç bir delil indirmediği şeyi Allah' a ortak koşmalarından ötürü, inkar edenlerin kalbine korku salacağız. Onların varacağı yer cehennemdir. Zalimlerin durağı ne kötüdür!" (3/Al-i İmran, 151)

10-) Cennetin Kapılarının Şirk Koşanlara Kapanması: "Kim Allah'a ortak koşarsa, muhakkak Allah ona cenneti haram eder, varacağı yer ateştir, zulmedenlerin yardımcıları yoktur." (5/Maide,72)

11-) Tevhid İnancında Olanlara Karşı Düşmanlık: "İman edenlere en şiddetli düşman olarak, yahudileri ve Allah' a eş koşanları bulursun ... " (5/Maide, 82)

Sahabeden Muaz b. Cebel anlatıyor: Bir gün Rasülullah (s.a.s.) bana, "Ey Muaz! Allah'ın kulları üzerindeki hakkı nedir? diye sordu. Ben: 'Allah ve Rasülü daha iyi bilir' dedim. Rasülullah: "Allah'ın kulları üzerindeki hakkı, kulların O'na ibadet edip, başka hiçbir şeyi ortak koşmamalarıdır." buyurdu (Buhari, Müslim).

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

Şirkin Sebepleri

İnsanların şirke düşme sebepleri söyle özetlenebilir:

1-) İnsanın Kendisini/Hevasını (Basit Arzu ve Şehvetlerini) İlahlaştırması:

İnsanların tevhidden sapıp şirke düşmelerinin asıl sebebi; insanın kendi nefsine tapması, nefsini,. yani kötü arzularını (hevasını) ilah edinmesi ve diğer insanlara karşı üstünlük sağlayıp onları kendisine kul etmek istemesidir. Kur'an-ı Kerim bunu şu şekilde belirtmektedir: "(Firavun:) 'sizin en yüce Rabbınız benim' dedi." (79/Naziat, 24) "Firavun milletine şöyle seslendi; 'Ey

kavmim! Mısır hükümdarlığı ve memleketimde akan ırmaklar benim değil mi? Görmüyor musunuz?" (43/Zuhruf, 51) İnsan, büyüklük taslayınca, tuğyan eder, azgınlaşır; Rabbine döneceğini unutur. "İnsan, azgınlık etmektedir, kendisini müstağni/ihtiyaçsız görerek. Şüphesiz dönüş Rabbinedir." (96/ Alak, 4-5)

"Allah katında din İslam'dır. Kitap verilenler, kendilerine ilim geldikten sonra, başka değil, ancak aralarındaki bağy nedeniyle ayrılığa düştüler." (31 Al-i İmran, 10) Bağy; "hakka saldırı, payına razı olmayıp başkalarının payına el uzatma, haksızlık etme,_ hased, birbirini çekememezlik" manalarına gelir. İnsanları bağy etmeye iten, heva ve heveslerinin peşine gitmeleri, kendi nefislerine tapınmalarıdır. "Reva ve hevesini itah edineni gördün mü? Ona sen mi vekil olacaksın.?" (25/Furkan, 43) "Allah'tan bir hidayet olmaksızın, kendi nefsine uyandan daha sapık kim vardır?" (28/Kasas, 50)

Kendi nefsini ilahlaştıran ve Allah' a değil de kendisine tapan ve tapılmasını isteyenler; başkalarının haklarına el uzatmanın, yalnız Allah’a ibadet edildiği ve uyulduğu sürece mümkün olmadığını bilirler. Çünkü, Allah'ın dini, adaleti emreder ve bütün insanları eşit olarak görür. Şirk ise nefsini ilah• edinenlerin, insanları kendilerine kul etmeleri ve sömürmeleri üzerine kuruludur. Bu yüzden tağutlar, kendi nefislerini ilahlaştırmak için, ilkelerini kendilerinin tesbit ettikleri ve başkalarının haklarını gasb üzere kurulu şirk düzenini isterler. Tağutlar, ortaya attıkları ilahlara insanları taptırarak, aslında kendilerine kulluk ettirirler. Sosyal ve siyasal anlamda şirk, insanların insanlara kulluk ettiği düzenin adıdır. Tevhid de, kulun kula kulluktan kurtulup yegane Yaratıcısına yönelmesidir.

2-) Ataların Yolunu Körü Körüne Takip Etmek, Gelenekleri, Örf ve Adetleri Yüceltmek, ırkçılık: Şirkin temel sebebi cehalettir. Cehalet taklidi getirir. Cahil kimseler doğru bir inanca sahip olmak için hiçbir gayret sarf etmezler. Atalarından, büyüklerinden nasıl görmüşlerse öyle inanırlar. Atalarının ve büyüklerinin her şeyin en iyisini bildiklerini zannederler. Onların bellettikleri ve miras bıraktıkları örfe• adete uymayı da görev kabul ederler. Atalardan kalma her şeyin doğru olduğuna inanma veya topluma uyma yanlışlığı, insanı şirke yaklaştırır. "(Ne yapalım,) Daha önce babalarımız Allah La şirk/ortak koşmuşlardı. Biz de onlardan sonra gelen bir nesildik (onun için biz de onların izinden gittik ... " (7/A'raf, 173) "Onlara: 'Allah'ın indirdiğine uyun' denilince, 'hayır, atalarımızı yapar bulduğumuz şeye uyarız' derler. Ya ataları bir şey akledemeyen ve doğru yolda olmayan kimseler idiyseler?" (2/Bakara, 170) "Ey Muhammed! Senden önce, herhangi bir kasabaya gönderdiğimiz uyarıcıya, o kasabanın şımarık varlıklıları sadece: 'Doğrusu babalarımızı bir din üzerinde

bulduk, biz de onların izlerini izlemekteyiz' derlerdi. Gönderilen uyarıcı: 'Eğer size, babalarınızı üzerinde bulduğunuz dinden daha doğrusunu getirmiş isem de mi bana uymazsınız?' dedi. Onlar: 'Doğrusu sizinle gönderilen şeyi inkar ediyoruz' dediler." (43/Zuhruf, 23 - 24)

3-) Aşırı Hürmet ve Saygı; Diğer Varlıkları Allah ve Rasulünden Çok Sevmek: "De ki: 'Babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, akrabalarınız, elde ettiğiniz mallar, durgun gitmesinden korktuğunuz ticaret, hoşunuza giden evler, sizce Allah 'tan, Rasulünden ve Allah yolunda cihaddan daha sevgili ise, Allah 'ın hükmü gelinceye kadar bekleyin.' Allah fasık kimseleri doğru yola eriştirmez." (9/Tevbe, 24) "Sen, yahı1di ve müşriklerin dünya hayatına daha düşkün olduklarını görürsün. Her biri ömrünün bin yıl olmasını ister. Oysa uzun ömürlü olması onu azabtan uzaklaştırmaz. Allah onların yaptıklarını görür." (2/Bakara, 96)

4- Kibir, Büyüklenme (İstikbar): Şirk ve küfrün sebeplerinin başında büyüklük taslama gelir. "Küredenler, cehenneme sunuldukları gün, onlara 'Siz, dünya hayatında ütün iyi şeylerinizi tükettiniz ve onlardan gönlünüzce faydalandınız. Fakat bu gün, hem dünyada haksızca büyüklük taslamış olmanız, hem de fasıklık etmeniz dolayısıyla alçaltıcı bir azap ile cezalandırılacaksınız' denir." (46/Ahkaf, 20) Cehennemdeki kafir kuluna Allah şöyle seslenir:

"Sana, ayetlerim gelmişti de, onları yalanlamış, büyüklük taslamış ve kafirlerden olmuştun. " (39/Zümer, 59) "Masa şöyle dedi: 'Ben, hesap gününe inanmayan her kibirlenen (mütekebbir)den Rabbime sığınırım." (40/Mü'min, 27) İblis'in Adem için Allah’a secde etmemesinin ve küfre düşmesinin sebebi de kibir idi. "Meleklerin hepsi onun için secde etmişti; yalnız İblis hariç. O, büyüklenmiş ve kafirlerden olmuştu." (38/Sad, 72-74) Azgın Firavun da istikbarı yüzünden rablığını ilan etme küstahlığında bulundu: "(Firavun,) adamlarını topladı ve onlara bağırdı: 'Ben, sizin en yüce rabbinizim!' dedi." (79/Naziat, 23-24)

5- Haddi Aşmak (Taşkınlık): Şirk ve küfrün sebeplerinden biri de Kur’an da "beğa" fiili ile anılan Türkçesi "başkalarına karşı aşırı kibri yüzünden haksız ya da hukuksuz davranışlarda bulunmak" olan durumdur. "Eğer Allah, rızkı kullarına (ölçüsüz) verseydi, mutlaka yeryüzünde bağy ederler, küstahlaşırlardı. Ama, O bir ölçü dahilinde dilediğini indiriyor." (42/Şura, 27)

"Karun, Musa ümmetindendi. Ama o, toplumda kendini bilmez bir baği/taşkın oldu. Biz ona öyle bir hazine vermiştik ki, onun anahtarları güçlü

bir topluluğa ağır geldi. Kavmi ona demişti ki: 'Şımarıp böbürlenme, Allah, taşkınlık edenleri sevmez. İyilik yap, Allah'ın sana verdiği ile dünyadan nasibini unutmadan ahiret yurdunu ara ve dünyada fesat çıkarmaya niyetlenme. Allah, bozgunculuk yapanları hiç sevmez." (28/Kasas, 76-77)

6- Utuv ve Tuğyan (Çılgınlık, Azgınlık): İnsanların çoğu, bilhassa refah içinde zengin bir hayat yaşamaya başladıkları zaman, çılgınlık ve azgınlık sebebiyle, Allah'a ve O'nun vahyine karşı burun kıvırıp meydan okuyarak şirkin ve küfrün alçaklığına saplanırlar. "Oysa Biz, Bize kavuşmayı ummayanları azgınlıkları (tuğyanları) içinde bırakırız da bocalayıp dururlar." (10/Yunus, 11)

7 - İstiğna (Kendisini Yeterli Görmek), Zenginlik ve Refahla Şımarma, Dünyevi Endişeler: İnsanın kendi kendini yeterli görmesi ve kendi dışında ilahi bir güce ihtiyacı olmadığını zannetmesi yeni değildir. Teknolojinin baş döndürdüğü dünyamızda, insanlar, bu ürünlerinin kulu olarak Allah'ı unutmuşlar ve yaptıklarına tapınmaya başlamışlardır. "Hayır, doğrusu insan, istiğna ederek (kendi kendine yeterli olduğunu zannederek) tuğyan/azgınlık etmektedir. Oysa dönüş Rabbinedir. " (96/ Alak, 6-8)

8- Cebbarlık: İnsanın büyüklük taslayarak, kendi kendine yeterliliğini tahakküm biçiminde ortaya koymasına cebbarlık denir. Bu da şirkin ve küfrün sebeplerindendir. Kendini bu pozisyonda gören bir insan, Allah’a iman ihtiyacı duymaz, O'nu tanımaz. "İşte Allah, her büyüklük taslayan ve cebbar kalbe böyle mühür vurur." (40/Mü'min, 35)

9- Çoğunluğa, Sürüye Uymak; Zanna Tabi Olmak: "Yeryüzünde bulunanların çoğuna uyacak olursan, seni Allah'ın yolundan saptırırlar. Onlar, zandan (kesin olmayan bilgiden, tahmin ve teoriden) başka bir şeye tabi olmaz, yalandan da başka (söz) söylemezler." (6/En'am, 116) Hakikat adına hiçbir şey ifade etmeyen zannın (1O/Yunus, 36; 53/Necm, 28) peşine düşmek, insanı Allah'a şirk/ortak koşmaya (6/En'am, 116, 148; 10/Yunus, 35-36, 66) götürür.
Allah'a şirk koşmanın ve sahte tanrılara tapmanın, zanna tabi olmanın (tahmin ve teorilere yaslanmanın) dışında hiçbir dayanağı yoktur.

10- Aklı Kullanmamak, Allah'ı Yeterince Tanımamak; Cahillik, Allah'ı ve O'nun Tasarruflarını bilmemek

11- Sadece Hissedilebilene, Beş Duyu ile Algılanılabilene inanıp,

Hissedilemeyeni inkar, Duyu Organlarının ilahlaştırılması, Gayba İman Etmeme

12- İnsanlara Tevhidi Davetin Yeterli Şekilde Yapılmaması

13- Yarını! Ahireti Uzak Görmek, Önemsemeyip ihmal Etmek, Batıl Umutlar

14- Şeytanın Aldatması, Şirk Düzenlerinin ve Müşrik Çevrelerin (İslam'a Teslim Olmayan Ailenin, Arkadaş Grubunun, Medyanın, Eğitimin) Etkisi.

Şirkin Çeşitleri

Cahiliyye Araplarının putlara tapan müşrikler olduğunu okuyan veya duyan bazılarının zannettiği gibi, şirkin tek çeşidi putlara tapmak değildir. Gerek Kur'an'a ve gerekse cahiliyye Araplarının hayatına baktığımızda putlara ibadetin şirk çeşitlerinden sadece biri olduğunu görürüz. Evet, putlara tapma, şirkin en açık bir örneğidir; ama onun dışında her zaman dilimindeki cahiliyyenin şirki çok çeşitlidir. Farklı cahiyyelerde şirk, değişik boyutlar kazanmıştır. Modern cahiliyyenin egemenliğindeki günümüz düzen ve toplumlarında, doğuda ve batıda insan hayatında sayısız şekilleriyle şirk mevcuttur.

Arap cahiliyyesinde de, sanıldığı gibi, şirk unsuru olarak put, yalnız ve tek çeşit değildi. Müşrik Araplar, putlara ibadetin yanı sıra; meleklere, cinlere tapınma, kabile taraftarlığında (ırk ve soy asabiyetinde) aşırıya gitme, atalarının örf ve adetlerini körü körüne taklit gibi sahte rablere kulluk ediyorlardı. Zaten onlar, putlara Allah gibi bir ilah gözüyle de bakmıyorlar, onların Allah'a yakınlık için aracı, şefaatçi olduklarına inanıyorlardı. Bununla birlikte kesinlikle Allah'ı yaratıcı ve büyük ilah olarak kabul de ediyorlardı. Şirk çok çeşitlilik arz eder. Şirk, temelde Allah 'tan başka ilah/tanrı kabul etmek olduğu halde, çok farklı görüntüleri vardır. Şirki iyi anlamak için çeşitlerini bilmek şarttır. Şirk çeşitlerini şöyle sayabiliriz:

1-) Şirk-i İstiklal: Birbirinden ayrı iki ilahın varlığını kabul etmek; Allah ile birlikte başka bir ilah tanımak, yahut tamamen ayrı olmak üzere Allah'tan başka bir veya birden fazla mabudun varlığına inanmaktır. Eski Türklerdeki yer ve gök tanrısı inancı veya mecusilerin iyilik ve kötülük tanrısı inançları gibi.

2-) Şirk-i Teb'iz: Allah'ın bir olduğunu kabul etmekle beraber, birden fazla tanrının toplanmasından meydana gelmiş bir Allah kabul etmektir. Hıristiyanların teslis, yani Allah'ın baba-oğul-ruhul kudüs toplamı olarak bir olduğu inancı gibi.

3-) Şirk-i Takrib: Allah'a yaklaştıracakları zannıyla bir takım putlara tapınmak; Kainatın yaratıcısının ve düzenleyicisinin bir olduğuna inanmakla beraber ona yaklaştıracağı inancı ile insanların kendi yaptıkları put, heykel ve benzeri şeylere tapmasıdır. Peygamberimiz zamanında yaşayan cahiliyye Arapları putlara, kendilerini Allah' a yaklaştıracakları iddiası ile tapıyorlardı. Kur'an-ı Kerim onların şöyle dediklerini anlatır: "Allah'ı bırakıp da kendilerine bir akım dostlar edinenler derler ki: Biz bunlara ancak bizi Allah' a daha fazla yaklaştırsınlar diye tapıyoruz." (Zümer, 3)

4-) Şirk-i Taklid: Çevrenin etkisinde kalarak düşülen şirk; Ataların batıl inanışlarını aynen sürdürmek, batıl da olsa atalar dinine inanmak. Hususi olarak beğenip seçtikleri için değil de, atalarından geldiği için batıl olduğu halde kabul ettikleri inanç, düşünce ve yaşama biçimi, şirktir. Genellikle insanların çoğu, dinini araştırıp delilleriyle bilerek, batılı haktan ayırıp seçerek değil; içinde bulunduğu toplumda o din bulunduğu için, bulduğu saflığı veya yanlışlığıyla birlikte bir dine sahip olur. Bu husus Kur'an-ı Kerim'de müşriklerin ağzından şöyle belirtilir: 'Atalarımızı bir din üzerinde bulduk. Biz de onların izlerine uyarız." (Zuhruf, 23)

5-) Şirk-i Esbab: Sebepleri putlaştırmak; Kainattaki her türlü kanunun Allah'ın yaratması ve müsaadesiyle değil de, kendi kendine oluştuğuna ve işlediğine inanmak. Evrendeki her şeyi yaratan ve eşyanın hususiyetlerini tayin ve takdir eden Allah'tır. Kainatta her şeyin özellikleri vardır. Su yüz derecede kaynar, ateş yakıcıdır gibi. Eşyaya bu özellikleri Allah vermiştir. Allah'ı hiç tanımayarak her şeyi eşyaya ve sebeplere bağlamak şirktir. Allah her şeye bir sebep göstermiştir. Her şeyin sebeplerine bağlı olduğuna, sebepsiz bir şey olmadığını kabul etmekle beraber, sebepleri Allah'ın yarattığına inanmak şirk değildir. Şirk olan, her şeyi yalnız tabiata ve zahiri sebeplere vermek, sebepleri gerçek fail ve yaratıcı kabul etmek, sebepleri putlaştırıp yüceltmektir.

6) Şirk-i Ağraz: "Acaba Allah ne der?" yerine; "insanlar acaba ne der?" diyerek, insanların hatırını Allah'ın hatırından üstün tutmaya ve Allah'ın rızası yerine insanların beğenisini tercih ederek Allah'ın hükmünü uygulamayıp başkalarının hükmünü isteyenlerin şirkine şirk-i ağraz denilir.

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

Şirk İçin Bazı Örnekler

Bu şirk çeşitleri yanında, bazı inanç ve davranışlardan dolayı düşülen şirki, şu örneklerle ayrı ayrı ele almak da mümkündür:

a- Allah'ın Sıfatları Konusunda Şirke Düşmek. Allah'ın isim, sıfat ve fiillerinden herhangi birini inkar etmek veya başkasını bu hususlarda ortak görmek, O'nu gereği gibi tanımamak. Sadece Allah'a ait olan bazı sıfat ve özellikleri, Allah'la birlikte veya O'ndan bağımsız olarak başkasına vermek. Bunun sonucu olarak, Allah' a herhangi bir eksiklik izafe edilir veya ortak koşulur ki, bu tevhidi bozar. "En güzel isimler Allah'ındır. O halde Allah'a bu isimlerle dua edin. O'nun isimlerinde sapıklık edenleri terk edin. Yarın kıyamette onlar taptıklarının cezasını çekeceklerdir." (A'raf,18)

b- Hakimiyet Şirki; Allah'ın indirdiği emirlerle hükmetmemek ve Allah ve Resulü'nün hükmünü kabul etmemek. Allah'tan başkasını mutlak kanun koyucu kabul etmek, İslam dışı kanunları ve kanun koyucuları benimseyip kabullenmek de insanı şirke sokar. Allah'ın hükümlerini bir tarafa bırakıp, tağutların hükümlerini uygulamak ve onlara tabi olmak insanı tevhidden uzaklaştırır. "Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler kafirlerin ta kendileridir." (Maide, 44) "Hüküm, yalnızca Allah'ın dır. O, kendisinden başkasına kulluk etmemenizi emretmiştir. Dosdoğru olan din işte budur; ancak insanların çoğu bilmezler." (Yusuf, 40) "Yoksa onların bir takım şirk koştukları ortakları mı var ki, Allah'ın izin vermediği şeyleri, dinden kendilerine teşri ettiler (bir şeriati / dini kural kıldılar)." (Şura, 21) "Hayır, Rabbine andolsun ki aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda seni hakem kılıp sonra da verdiğin hükümden içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar." (Nisa, 65; ve yine bkz. Nisa, 59). Allah ve Rasulü'nün hükmüne teslim olmamak. İslam'dan olan bir şeyden tiksinip hoşlanmamak, Allah'ın haram kıldığını helal/serbest veya helal kıldığını haram/yasak saymak da açık bir şirktir.

Allah'tan başkasına emretme, yasaklama, helal ve haram kılma, kanun koyma ve hakimiyet hakkını verme gibi haller tevhidi bozar, insanı şirke sokar. Allah'ın koyduğu hükümleri, ölçüleri bir tarafa bırakarak hakimiyeti herhangi bir şeye vermek bir mü'minin yapamayacağı şeydir. Bu konuda Allah Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor:

"Hüküm/egemenlik yalnız Allah' a mahsustur. O sadece kendisine kul olmayı emretti. Dosdoğru din ancak budur." (Yusuf, 40) "Onlar Allah'ı bırakıp bilginlerini, rahiplerini, Meryem'in oğlu Mesih'i rabler edindiler. Halbuki onlar da bir olan Allah 'tan başkasına ibadet etmekle emrolunmamışlardı. O, bunların eş tutageldikleri her şeyden münezzehtir." (Tevbe, 31)

Kur'an'ın hak-batıl, doğru-yanlış, iyi-kötü, güzel-çirkin... gibi ölçülerini kabul etmeyerek başka ölçü ve kıstasları benimsemek, şirktir. Bir kimse,

benimsediği bu İslam dışı ölçüleri koyanları, Allah' ın dışında hüküm ve kanun koyucu olarak kabul ederse, onu Allah'a şirk koşuyor demektir. Bu ölçü veya hükümleri koyan, kişinin kendisi, yani hevası, babası, ataları, patronu, çevresi, içinde yaşadığı toplum, çeşitli ideoloji ve felsefelerin kurucuları ve uygulayıcıları, devlet veya devlet adamları... olabilir. Allah'ın itaat edilip uyulmasına izin vermediği kimselerin görüşlerini veya İslam'ın çizdiği yoldan farklı bir yolu benimseyen, beşeri düzen ve yasaları ilahi nizama tercih eden kimse şirke girmiş demektir. Böyle bir kimse, kendisinin müslüman olduğunu iddia etse, hatta İslam'ın birçok emirlerini yerine getirse bile, bir tek konuda bile Kur'an'a ters bir anlayışı, düşünce ve değer yargısını tercih etse şirke düşmüş olur. "Allah ve Rasulü bir işe hüküm verdiği zaman, mü 'min bir erkeğe ve kadına, o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur. Kim Allah ve Rasulüne karşı gelirse, apaçık bir sapıklığa düşmüş olur." (Ahzab, 36)

Allah'tan Başka İlah Kabul Etmek: İlah; kendisine kulluk edilen, yönelilen, kendisinden korkulan, aynı zamanda sevilen, sayılan, kainatın idaresini elinde tutan zat demektir. İlah, her şeyi görür, bilir, dilediğini yapmaya gücü yeter. Allah'tan başka bir zatın da her şeyi gördüğünü, bildiğini ve evrende dilediği gibi tasarruflarda bulunduğunu zannetmek şirktir. (Bkz. En'am, 19; Neml, 63; Fussılet, 6)

Allah'tan Başka Rabler Edinmek: Rab kelimesinin anlamı: Eğiten, yetiştiren, yönlendiren, terbiye eden, hükmeden, idare edendir. Allah'tan başka rab edinmek şirktir. Allah 'tan başka rab olarak benimsenen salih bir insan, hatta peygamber bile olsa bu durum, yine açık bir şirk olur. "Onlar, Allah 'tan başka alimlerini, din adamlarını ve Meryem oğlu Mesih'i kendilerine rab edinmişlerdi. Halbuki onlar da tek bir ilaha kulluktan başka bir şeyle emrolunmamışlardı. Zira O'ndan başka ilah yoktur. O, koştukları şirklerden münezzehtir." (Tevbe, 31; ayrıca bkz. AI-i İmran, 64; Yusuf, 39; Kehf, 110). İnsanların Allah'tan başka rab edinmeleri nasıl olur? Allah'ın gönderdiği Kur'an'ı bir tarafa bırakarak, üstün ve büyük bildikleri zatlara yönelip onların her dediğini kabul eden, her hükmüne iman eden kimseler, onların Allah'ın helal kıldığı şeyleri haram, haram kıldıklarını hela! kabul eden görüşlerine uyan kimseler onları rab edinmiş olurlar. (Bkz. Tevbe, 31. ayetin izahı olarak Tirmizi, Tefsiru'l-Kur'an 10, hds no: 3292).

Kur'an'ın temel konusu olan tevhidle, bunun Peygamberi izah ve uygulamasıyla yetişmiş Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer gibi zatlar, yöneticiliklerinde kendilerini rab olarak kabul etmemelerini insanlara öğretmişler, "Eğer biz Allah'ın yolundan ayrılırsak, bize itaat etmeniz gerekmez" demişlerdi. Halkın içinden herhangi bir genç çıkıp, "Ey Ömer, Allah'ın yolundan ayrılırsan, seni bu kılıçlarımızla doğrulturuz" diyebilmişti. Hz. Ömer ise, bu tevhidi şuur dolayısıyla

Allah’a hamd ediyordu.

c- Yakınlaştırma ve Vasıta Anlayışıyla; Şefaatçi Kabulü ile Düşülen Şirk: "Dikkat et, halis din Allah'ındır. O 'nu bırakıp kendilerine birtakım dostlar edinenler, 'onlara, bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye kulluk ediyoruz' derler." (Zümer, 3) "Onlar Allah'ı bırakıp kendilerine ne zarar ne de fayda verebilecek şeylere tapıyorlar ve 'bunlar, Allah katında bizim şefaatçılarımızdır' diyorlar. De ki: 'Siz Allah'a göklerde ve yerde bilemeyeceği bir şeyi mi haber veriyorsunuz? Haşa O, onların şirk/ortak koştukları her şeyden uzak ve yücedir." (Yunus, 18)

Allah ile insanlar arasında, ibadetleri Allah' a çıkaran ve aracılık/arabuluculuk yapan varlıklar olduğuna inanmak: Allah ile insanlar arasında, Allah'ın buyruklarını insanlara ulaştıran peygamberlerden başka, Allah ile insanlar arasında bu anlamda aracılar/şefaatçiler yoktur. Kul ile Allah arasına ibadet yönüyle hiç kimse giremez. Allah, kulun ibadetini, duasını işitir ve onu görür. Allah, kuluna şah damarından daha yakındır. Kul dua ettiği zaman, Allah onun duasını anında işitir. Allah'ı hakkıyla takdir edemeyen cahiller ise, kulu Allah'a yaklaştırıcı, aracı zatların olduğuna inanırlar, böylece şirke düşerler. Yanlış bir örnekle doğruluklarını ispatlamaya kalkışırlar: "Bir vatandaşın cumhurbaşkanı ile görüşebilmesi için aracılara, cumhurbaşkanına yakın zatlara ihtiyaç duyulur da alemlerin rabbi olan Allah ile görüşebilmek için aracılara ihtiyaç duyulmaz mı?" derler. Elbette cumhurbaşkanı ile herkes görüşemez, aracılara ihtiyaç duyulur. Çünkü cumhurbaşkanı, bir anda ancak bir kişiyle görüşebilen, bir kişiyi duyabilen aciz ve zavallı bir varlıktır. Milyonlarca vatandaşı bir anda kabul etmesi, onları görmesi ve işitmesi mümkün değildir. Fakat, Allah bundan aciz midir ki aracılara gerek duysun! O, bir anda bütün kainatı ve yarattığı varlıkları görür ve duyar. O, semi' ve basirdir. Çünkü O, ilahtır. Gerçek İlah, acizlik göstermez, eksik ve noksanlıktan uzaktır. Kul ile Allah'ı karşılaştırıp kıyas ederek böyle bir şirki, ibadet gibi insanlara sunmak, şeytanın evliyasının bir tuzağıdır. Bu tuzağa düşmemek için uyanık olmak, Allah'ın kitabını okumak ve anlamak gerekir. Allah Kitab'ın da ne buyuruyor: "Rablerinin huzurunda toplanacaklarından korkanları Kur'an ile uyar. Ki onların Allah 'tan başka velileri ve şefaatçıları (aracıları) yoktur. Umulur ki sakınırlar." (En'am, 51) "Kullarım sana Benden sorarlarsa, Ben şüphesiz onlara yakınım. Bana dua edenin, dua ettiği zaman duasına cevap veririm. O halde onlar da Benim çağrımı kabul etsinler ve Bana inansınlar ki doğru yolu bulabilsinler." (Bakara, 186)

d- Veli/Dost Edinme Şekliyle Şirk; Mü'minleri Bırakıp Kafir ve Münafıkları Veli/Dost Edinmek: Sevgi, güvenme ve yardım bekleme gibi duyguların bir araya gelip kaynaşmasından veli/dost edinmek adı verilen yakınlık doğar. Allah, Kur'an'da veli, dost ve yardımcı olarak kendisinin yeterli olduğunu belirtir

"Allah sizin düşmanlarınızı sizden daha iyi bilir. Veli (gerçek bir dost) olarak Allah yeter, bir yardımcı olarak da Allah kafidir." (Nisa, 45) İnsan için Allah'tan başka gerçek anlamda dost ve yardımcı yoktur. "Gerçek şu ki, göklerin ve yerin mülkü Allah 'ındır; diriltir ve öldürür. Sizin Allah 'tan başka veliniz ve yardımcınız yoktur." (Tevbe, 116) Kafirleri dost tanıyıp, müslümanları sevmemek açık bir şirktir: "Ey iman edenler Yahudilerle, hıristiyanları dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostlarıdır. İçinizden kim onları dost edinirse, o da onlardandır." (Maide, 51) "Ey iman edenler Sizden önce Kitap verilenlerden dininizi oyuncak ve eğlence yerine tutanları ve kafirleri dost edinmeyin. Eğer gerçek müminlerden iseniz Allah 'tan korkun." (Maide, 57)

Kafileri veli ve yönetici tanımak açık bir şirktir. Veli kelimesi, Arapçada hem dost, hem de sahip, yönetici anlamına gelir. Mü'minler birbirlerinin dostudur. Allah da mü'minlerin sahibi ve yöneticisidir. Bir mü'min, Allah için ve O'nun izin verdiği mü’minleri veli/dost edinmeyi bırakıp kafileri dost ve yönetici olarak kabul ederse, imanı boşa çıkar ve müşrik olur. "Allah, mü’minlerin velisidir. Onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. Kafirlerin velisi ise tağuttur.

Onları aydınlıktan karanlıklara çıkarırlar. Onlar ateş arkadaşlarıdırlar. Orada temelli kalacaklardır." (2/Bakara, 257) "Ey iman edenler, kendilerine Kitap verilenlerden herhangi bir gruba itaat ederseniz, onlar sizi, imanınızdan sonra çevirip kafir yaparlar. '(3/Al-i İmran, 100) Yen, yani gerçek ve mutlak anlamda yönetici, dost ve yardımcı edinilmeye layık yegane varlık Allah'tır. O'ndan başkaları, kendilerine bile yardım etmeye güçleri yetmeyen, kendileri de Allah tarafından yaratılmış olan, her bakımdan Allah'a muhtaç ve bağımlı olan aciz varlıklardır. "De ki: 'Gökleri ve yeri yoktan var eden, yedirdiği halde yedirilmeyen Allah 'tan başkasını mı veli/dost edineceğim?' De ki: 'Bana müslüman olanların ilki olmam emrolundu.' Ve 'sakın Allah'a ortak koşan müşriklerden olma!' (denildi)." (6/En'am, 14) Müşriklerin önemli bir özelliği; kendilerine Allah'tan başka dostlar edinmeleridir. Allah'ı bırakıp kullarını veli (mutlak yönetici, dost ve yardımcı) edinmek, Kur' an' a göre şirktir. "İnkar edenler, Beni bırakıp kullarımı evliya/dostlar, veliler edindiklerini mi sandılar? Gerçekten Biz cehennemi kafirler için bir konak/durak olarak hazırladık." (l8/Kehf, 102) "Yardım görürler umuduyla, Allah'tan başka ilahlar edindiler. Halbuki onların (o sahte tanrıların, taptıkları putların) kendilerine yardım etmeye asla güçleri yetmez. Bilakis onlar, bu mabutlar için yardıma hazır askerlerdir." (36/Yasin, 74-75)

e- Herhangi Bir İbadet Şekliyle, Özellikle Dua Hususunda Şirke Girmek, İbadeti Allah'tan başkasına yapmak. Allah'tan başkasına secde etmek, Allah'tan başkası adına kurban kesmek, Allah 'tan başkasına dua etmek gibi fiiller tevhidi

bozar. "De ki, şüphesiz benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm yalnız alemlerin Rabbi olan Allah içindir." (6/En'am, 162) "Ancak Sana ibadet/kulluk eder, ancak Senden yardım ister, medet umarız (Ey Allah'ım!)" (Fatiha,S) "Allah ile beraber başka bir ilaha yalvarıp yakarma, sonra azaba uğratılanlardan olursun." (26/Şuara, 213) "Allah'tan başkasına (yalvarıp) dua edenden daha sapık kim vardır? Yalvardıkları o kimseler kıyamet gününe kadar onlara cevap veremezler ve onların dualarından habersizdirler." (46/ Ahkaf, 5) "Allah 'tan başka dua. ettikleriniz sizin gibi kullardır." (7/A'raf, 194) "Allah'ı bırakıp da dua ettikleriniz size yardım etmeye muktedir olamazlar; Onlar, kendilerine bile yardım edemezler." (7/A'raf, 97)

İlahi gücün tamamı Allah'ın elindedir. O'ndan başka böyle bir güce sahip kimse yoktur. Dua elbette, güç ve kudret sahibi, yardım etme ve tasarruf sahibi olma gibi şartları taşıyan kimseye yapılır. Müşrikler, Allah'ın dışında, bu tür şartları, vasıfları üzerinde taşıyan zatların olduğuna inanırlar. Onlara yönelerek medet umar, dua ve niyaz ederler. Tevhidi bir imana sahip olan, şirklerden arınmış bir mü'min ise yalnızca Allah1a yalvarır, ihtiyacını O'na arz eder ve yalnızca mutlak anlamda O'ndan yardım diler. Müşrikler, yardım ümidiyle; ölülere, mezar taşlarına, türbelere ve kutsal saydıkları yerlere giderek orada çeşitli ibadetler yaparlar, onlar için adaklar ve kurbanlar keserler, çaputlar bağlarlar, şekiller çizerler, orada medfun olan yatır veya evliya dedikleri zatlara dua edip arzularına nail olmak isterler. İnsanların çoğu, bilmeden bu tür şirke düşer. Cahillik, insanı şirke götüren en kolay, en kestirme yoldur. Hele İslam dışı bir çevrede, İslam'ı yozlaştıran ve tahrif eden bir anlayışın hakim olduğu, gerçek dinin mahkum olduğu ortamlarda bu yol daha hızla kişiyi şirke ulaştırır.

Cahil halk, Allah'tan başka yatırlara, türbelere dua etmekte, hatta bazen Allah'ın Rasülünü de kendi şirkine alet etmektedir. Bazı cahil insanlar, dua ederken: "Ya Rabbi, Ya Rasülallah!" diye nida etmektedir. Dolayısıyla hem Allah'a, hem de Allah'ın Rasülüne dua ediyor. Bunun sebebi, çoğunlukla "Rasülullah" kelimesinin anlamını bilmemek olmalıdır. İkinci sebep ise, Rasülullah'ın ölümsüz olduğu, herkesi görüp gözeterek ümmetinin yardımına her an koştuğu inancı olabilir. Hurafe ve şirk inancı, insanlara Peygamber'in ölümsüz olduğunun yanında, evliyaların, Hızır'ın, Mehdi'nin, Mesih'in ölümsüz olduğunu, fakat bunların gizli yaşadıklarını, herkesin onları görmesinin mümkün olmadığını kabul ettirmiştir. Oysa peygamberlerin ölümlü olduğunu Kur'an bize açıkça ifade etmektedir: "Muhammed ancak bir peygamberdir/elçidir. O'ndan önce de peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi o ölür ya da öldürülürse, gerisin geriye (eski dininize) mi döneceksiniz? Kim (böyle) geri dönerse, Allah' a hiçbir şekilde zarar vermiş olmayacaktır. Allah,

şükredenleri mükafatlandıracaktır." (Al-i İmran, 144) Peygamberimiz'in vefatından sonra, onun ölümüne inanmak istemeyenlere karşı Hz. Ebu Bekir'in cevabı meşhurdur: "Herkes bilsin ki Muhammed (s.a.s.) ölmüştür. Kim, Muhammed'e tapıyorsa O, beşerdi ve öldü. Kim de Allah'a tapıyorsa bilsin ki O, diridir, hayy ve kayyumdur. Kendisinden başka ilah olmayan tek Allah'tır."

"Sizden hiç biriniz, beni ana babasından, çocuklarından ve bütün insanlardan daha fazla sevmedikçe gerçek mü'min olamaz." İnsanlar içinde en çok, hatta kendi nefsimizden daha fazla Allah rasulünü sevmek zorundayız. Bu sevgi, "anam babam (ve kendim, senin uğruna) feda olsun ya Rasulallah!" diyen ashabın dillendirdiği fedakarlık boyutlarında da olmalıdır. Ama, Allah için sevmekle, Allah'ı sever gibi sevmek, tevhidle şirk kadar birbirinden apayrı şeylerdir. Peygamberlerini sevmekte aşırıya giderek şirke düşen hıristiyanlar, peygambere dua edip yalvarır, ondan bir şeyler isterken; tevhidi esaslara bağlı olan mü'minler, peygamberleri için Allah'a dua eder, Allah'ın ona rahmet etmesini isterler; yani salevat getirirler. Birinde kendisinde ilahı özellik görülerek dua edilen, Allah'a şirk koşulan bir yanlış sevgi; diğerinde, kendisi için Allah'a dua edilen, insan olarak büyüklüğüne rağmen, duaya, Allah' ın rahmetine muhtaç kabul edilen bir kul olarak doğru sevgi ...

f- Allah ve Rasulü'nden Geldiği Kesinlikle Sabit Olan Nasslara, Hükümlere Bir Bütün Olarak Tümüne inanmamak: Kim Kur'an'ın hükümlerinden birini geçersiz sayıyor veya ona inanmıyorsa o kişi Allah'a ortak koşmuş olur. ",.. Yoksa siz Kitab'ın bir kısmına iman edip bir kısmını inkar mı ediyorsunuz? Sizden öyle davrananların cezası, ancak, dünya hayatında rüsvaylık/rezilliktir. Kıyamet gününde ise en şiddetli azaba itilmektir. Allah, sizin yapmakta olduklarınızdan asla gafil değildir." (2/Bakara, 85) " ... Sakın dinlerini parçalayan, fırka fırka olan ve her fırkası, kendi elindekiyle sevinen müşriklerden olmayın." (Rum, 31-32)

g. Kur'an'la, Sünnetle, Dinle, Peygamberle Alay Etmek, Onlara Hakaret Etmek: "Eğer onlara, (niçin alay ettiklerini) sorarsan, elbette, 'biz sadece lafa dalmış şakalaşıyorduk' derler. De ki: 'Allah ile, O'nun ayetleriyle ve O'nun peygamberi ile mi alay ediyordunuz? (Boşuna) özür dilemeyin; çünkü siz iman ettikten sonra tekrar kafir oldunuz. Sizden (tevbe eden) bir grubu bağışlasak bile, bir gruba da suçlu olduklarından dolayı azab edeceğiz." (9/Tevbe, 65-66) "O (Allah), Kitap'ta size şöyle indirmiştir ki: 'Allah'ın ayetlerinin inkar edildiğini yahut onlarla alay edildiğini işittiğiniz zaman, onlar bundan başka bir söze dalıncaya (başka konuya geçinceye) kadar kafirlerle beraber oturmayın; yoksa siz de onlar gibi olursunuz. Elbette Allah, münafıkları ve kafirleri cehennemde

bir araya getirecektir. "(4/Nisa, 140)

h- Allah 'tan Başkasına Tevekkül Etmek, Mutlak itimad ve Güven Duymak: "Mümin iseniz Allah'a tevekkül ediniz .. " (Maide, 23) "De ki: 'Allah'ın bizim için yazdıkları dışında, bize kesinlikle hiçbir şey isabet etmez. O bizim mevlamızdır. Ve mü 'minler yalnızca Allah'a tevekkül etmelidirler." (9/Tevbe, 51) "Yardım görürler umuduyla, Allah'tan başka ilahlar edindiler. Halbuki onların (o sahte tanrıların, taptıkları putların) kendilerine yardım etmeye asla güçleri yetmez. Bilakis onlar, bu mabutlar için yardıma hazır askerlerdir." (36/Yasin,74-75)

i- Sevgi, Hürmet ve Bağlılık Yönüyle Şirk. Bir insanı veya Nesneyi, ideolojiyi Aşırı Şekilde Severek Putlaştırmak: "(İbrahim onlara) dedi ki: 'Siz, sırf aranızdaki dünya hayatına has muhabbet uğruna Allah'ı bırakıp birtakım putlar (tanrılar) edindiniz ... " (29/Ankebut, 25) "İnsanlardan bazısı Allah 'tan başkasını Allah La -haşa- eşler, ortaklar, benzerler edinirler de onları Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin ise Allah'a olan sevgileri daha güçlüdür. O zulmedenler, azaba uğrayacakları zaman, muhakkak bütün kuvvetin tümüyle Allah'ın olduğunu ve Allah'ın vereceği azabın gerçekten şiddetli olduğunu bir bilselerdi." (2/Bakara, 165) "Biz insana, anne ve babasına (karşı) ihsanı/güzelliği tavsiye ettik. Eğer onlar, hakkında bilgin olmayan şeyle Bana ortak koşman için sana karşı çaba harcayacak olurlarsa, bu durumda onlara itaat etme. Dönüşünüz Banadır. Artık yaptıklarınızı size haber vereceğim." (29/Ankebut 8) Ve bir hadis-i şerif: "Ummetim adına en çok korktuğum şey Allah'a şirk koşmaktır. Ancak benim söylediğim, onların güneşe, aya, putlara tapmaları değildir. Benim korktuğum şirk, Allah dışındaki şeylerin hoşnutluğunu gözeterek ameller yapmak ve gizli şehvettir." (ibn Mace, hadis no: 4205)

j- Allah'tan Başkasının da Gaybi Yollarla Fayda ve Zarar Verebileceğine İnanmak: Gaybı yollarla, yani arada hiçbir vasıta olmadan, mucizevi bir şekilde yapılan yardıma, böyle bir güce ancak ilah sahiptir. ilah ise yalnızca Allah 'tır. Allah 'tan başka hiçbir varlık hiçbir surette gaybı yollarla hiç kimseye fayda da zarar da veremez. Böyle bir güce peygamber de sahip değildir. "De ki: 'Ben Allah'ın dilediğinden başka kendime (bile) herhangi bir fayda veya zarar verecek güce sahip değilim. Eğer ben gaybı bilseydim elbette daha çok hayır yapmak isterdim ve bana hiçbir fenalık dokunmazdı, ben sadece inanan bir kavim için bir uyarıcı ve müjdeleyiciyim." (7/A'raf, 188) "De ki: 'Allah 'ı bırakıp da sizin için fayda ve zarara gücü yetmeyen şeylere mi tapıyorsunuz? Hakkıyla işiten ve bilen yalnız Allah 'tır." (5/Maide, 76)

k- Allah'ın Ayetlerinden Yüz Çevirmek: Kur'an'dan, Allah'ın ayetlerinden yüz çevirmek, onları önemsemeden hayatına yön vermek, yaşadığı hayatı Kur'an'a uymayan bir tarzda sürdürmek de şirktir. çünkü insan ancak Allah'ın ayetlerini yaşadığı sürece Allah'a kulluk eder. Allah' m ayetlerinden uzak olduğu zaman Allah'a kulluktan da uzaklaşır. Ya hevasının, heveslerinin kulu olur, ya da uyduğu lider ve büyüklerinin kulu olur. "Allah'ın ayetleri sana indirildikten sonra sakın seni onlardan alıkoymasınlar. Rabbine yalvar ve sakın müşriklerden olma!" (28/Kasas, 87) "Şu heva ve hevesini kendisine ilah edinen kimseyi gördün mü?" (45/Casiye,23) "Ayetlerimiz size okunmadı mı? Fakat siz, büyüklük tasladınız ve suçlu bir kavim oldunuz." (45/Casiye, 31) " ... Ayetlerimizi tanımayıp yalanlayanlar ise, işte onlar cehennem ateşinin dostlarıdır ve orada ebedi kalacaklardır." (2/Bakara, 39)

l- İtaat ve İttiba Yoluyla Şirk. Tağutların Hükmünü Allah'ın Hükmüne Tercih Etmek, İslam'ın Yaşanıp Kur'an'ın Hakim Olmasını İstememek, Rasfulullah'ın Örnek ve Önder Olduğunu Kabullenmemek. "Yoksa onların birtakım şirk koştukları ortakları mı var ki, Allah 'ın izin vermediği şeyleri, dinden kendilerine teşri ettiler (bir şeriat/dini kural kıldılar." (42/Şura, 21) "Onlar, Allah'ı bırakıp bilginlerini ve rahiplerini rabler (ilahlar) edindiler ve Meryem oğlu Mesih 'i de ... Oysa onlar, tek olan bir ilah' a ibadet etmekten başka bir şeyle emrolunmadılar. O'ndan başka ilah yoktur. O, bunların şirk koştukları şeylerden yücedir." (9/Tevbe, 31; Ve bkz. 4/Nisa, 65, 59; 33/Ahzab, 36).

m- Kötülüğü Hoş Karşılayıp Yayılmasına Seyirci Kalmak, Kötülüğü Emretmek: "Münafık erkekler ve münafık kadınlar (sizden değil), birbirlerindendir. Onlar kötülüğü emreder, iyilikten alıkor ve cimrilik ederler. Onlar Allah'ı unuttular, Allah da onları unuttu (Onları terketti, hidayet ve yardımını kesti)! Çünkü münafıklar fasıkların kendileridir!" (9/Tevbe, 67; Ve bkz. 5/Maide, 78-79).

n- Korku Yönüyle Şirk: . "Allah dedi ki: 'İki ilah edinmeyin. O, ancak tek bir ilahtır.

Öyleyse Benden, yalnızca Benden korkun.' Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. Din de (itaat ve kulluk da) sürekli olarak O'nundur. Böyleyken Allah 'tan başkasından mı korkup sakınıyorsunuz?" (16/Nahl, 51-52) " Allah, kuluna yeterli değil mi? Seni O'ndan başkalarıyla korkutuyorlar. Allah, kimi saptırırsa, artık onun için bir yol gösterici yoktur." (39/Zümer, 36) "İşte o şeytan, ancak

kendi dostlarını (veya, sizi kendi dostlarından) korkutur. Şu halde, eğer iman etmiş kimseler iseniz onlardan korkmayın, Benden korkun. " (3/ Al-i imran, 175)

Müşrikler, taptıkları şeylerin kendilerine zarar verebileceğini düşünerek, onlara kulluk edebilirler. Hz. Hud (a.s.)'a onlar şöyle diyorlardı: "Tanrılarımızdan biri seni çarpmıştır' demekten başka bir şey söylemeyiz." (Hud, 54). Buradaki "çarpmak", daha ziyade "deli etmek" şeklinde izah edilmiştir.

o- Cibt ve Tağuta da İnanmak: Cibt: Asılsız ve batıl olan hurafeler, Allah'tan başka kulluk edilen her şey, put vb. şeylerdir. Cibt; büyücülük, müneccimlik, gaybdan/gelecekten haber verme, kehanet gibi şeylere denir. Tağut ise: Allah'ın çizdiği sınırları aşan, sapmış, azgın kimseler; Allah'ın hükmüne alternatif olma iddiasındaki anlayış, düzen, sembol, put veya şahıslardır. Bunlar, Allahlın Kitabında olmayan ve Kitapla aykırı olan hükümleri ve kanunları insanlara Allahlın kanunları gibi sunarlar. Cahil kimseler de bunlara aldanıp inanırlar. Böylece imanlarını boşa çıkarırlar. "Kitaptan bir nasip verilenleri görmüyor musun? Cibt ve tağuta (putlara ve batıl tanrılara) iman ediyorlar. Sonra da kafirler için 'bunlar, Allah’a iman edenlerden daha doğru yoldadır diyorlar. İşte bunlar, Allah'ın lanetledikleridir. Allah’ın rahmetinden uzaklaştırdığı (lanetli) kimseye gerçek bir yardımcı bulamazsın." (4/Nisa, 51-52) "Sana indirilene ve senden önce indirilenlere iman ettiklerini iddia edenleri görmedin mi? Tağutun önünde mahkemeleşmek, onların hükümlerini uygulamak istiyorlar. Oysa onu tanımamakla emrolunmuşlardı. Şeytan onları uzak bir sapıklığa düşürmek istiyor. " (4/Nisa, 60)

p- Tasarruf ve Hulül Yoluyla Şirk.

r- Kur'an'ın Zahiri Manasına Ters Düşen Batını Anlamlarının Olduğuna, Bunları da Ancak İlham Aracılığıyla Az Sayıda İnsanların Bilebileceğini İddia Etmek.

s- Tevhid Ehli Bir Mü’mini haksız Yere tekfir Edip Katlini Helal Saymak.

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

İttiba Şirki

İnsanın inanç, düşünce ve davranışları yönüyle şirki üçe ayırmak mümkündür: İtikad şirki, ibadet şirki ve ittiba şirki. Bırakın eğitim kurumlarını, camiilerde bile (istisnalar dışında) tevhidden şirkten pek bahsedildiği olmaz. Olursa bile yasak savma babından ve fincancı katırları ürkütmemeye özen göstermek adına hakla batıl karıştırılarak veya hakkı ketmederek ... Abdesti bozan şeylerin üzerinde durduğu kadar insanlar tevhidi bozan konulara önem vermez. Halbuki insanların kurtuluşunun yolu, Kur'an kavramlarının tashihi, boşaltılan içlerinin yeniden Kur'ani değerlendirmelerle doldurulmasıdır. Özellikle de la ilahe illallah kavramının, yani tevhid ve şirk gibi temel kavramların düzeltilmesi gerçekleşmeden dünyamızın da ahiretimizin de kurtulması mümkün değildir. Bütün şikayet edilen olumsuzluklar, bu kavramların düzeltilmesine ve sağlam şekilde yaşanmasına bağlıdır. Filistin topraklarında siyonist yahudiler başta olmak üzere, İslam topraklarını işgal eden zalim kafirler silahtan korkmuyor, zaten müslümanın elindeki silahın pek korkutmaya yetecek önemi de yok. Ama onlar, eliyle (veya buna gücü yetmiyorsa) diliyle, kalemiyle kendilerini taşlayan mü'minin akidesinden çekiniyor, korkuyor. Tevhid eri Allah'ın askerini, ölümden korkmayan canlı şehidi korkutup yıldıracak hiçbir silahın mevcut olmadığı gibi; tevhid bilincine sahip insan da imanı oranında kafirlerin korkulu rüyası olmaktadır.

Islah çalışmaları, ülkeyi kalkındırma planları en azından iki yüz senedir uygulanan batılı tarzdaki yaklaşımlarla iflas etmiştir. Şirk düzeninin ıslah edilmesi mümkün de değildir, doğru da olmaz. "Zulmedenler, hangi inkılapla devrilip döndürüleceklerini yakında bileceklerdir." (26/Şuara, 227) Çözüm, cahiliyye düzenini devirip yerine saadet asrının anlayışını yerleştirmektir. Aynen Peygamber'in yaptığı gibi. İnsanları sahih akideye, tevhidi bilince, Kur'anı eğitime, inkılabı çizgiye yönlendirmedikçe uğraş ve gayretler, delik kabı suyla doldurmaya benzeyecektir. Siz ne kadar (sadece fazilet, ahlak ve benzeri özellikleri teşvik ederek) delik kabı doldurursanız, o, kısa zaman içinde boşalacaktır.

Tevhid, İslam'ın birinci ve en büyük esasıdır. Kur'an'an en fazla önem verdiği konudur Mekke'de inen ayetlerin hemen hepsi tevhide vurgu yapan ayetlerdir. Medine'de inen ayetlerde çoğunlukla tevhide atıfta bulunur, onu kökleştirmeye çalışır. Ahkam ayetlerinin ekserisi "Ey iman edenler ... " diye tevhide işaretle, o temeli güçlendirmek ve üstüne bina dikmek için alt yapıya dikkat çeker. Tevhid, bir zaman konuşulup birazcık üstünde durularak başka söze geçilecek bir konu değildir. Hemen her konu buna dayanmalı, müslümanın hayatından hiçbir zaman geri planlara atılmamalı, bu konu hiç bitmemelidir. "Ey iman edenler, İman edin! (imanınıza devam edin, yeniden ve kamil anlamda iman edin, imanınızı yenileyin, güçlendirin, imanda sebat

edin)." (4/Nisa, 136)

"La ilahe illallah" hükmü, beşeri hayatta süreklidir. Sadece kafirler inanmak için, müşrikler inançlarını düzeltmek için çağrılmaz ona. Mü'minler de ona çağrılır ve onlara sık sık hatırlatılır. Kalplerinde canlı ve sabit kalması, hayatlarında etkili olması, gereklerini ihmal etmemeleri için "Ey iman edenler, İman edin!" diye uyarılır. Kur' an, insanın hayat programını çizen bir kitap olduğu için tevhide karşı bu önemi ve titizliği gösterir. Allah, tek yaratıcı, yegane hakim ve yönetici, rızık verici ... olduğundan yalnız O'na ibadet edilmeli, başkası O'na ortak koşulmamalıdır: Bu, Allah'ın kulları üzerindeki en büyük hakkıdır. Allah, kullarının ibadetine muhtaç değildir, ama insan muhtaçtır ve her an mutlaka ibadet halindedir; ya Allah'a veya Allah' ın dışındakilere. İnsan, imanla küfür arasında, sahte ilahlarla gerçek İlah arasında bir tercih yapmalıdır. Ademoğlu, hem Allah'a hem de şeytana kul olarak yaşayamaz (Bkz. 33/ Ahzab, 44). "Tağuta kulluk/ibadet etmekten kaçınan ve tam gönülle Allah’a yönelenlere müjdeler! Dinleyip de sözün en güzeline tabi olan kullarımı müjdele!" (39/Zümer, 17-18) Bunun için insan daima "La ilahe illallah"a muhtaçtır.

Bütün peygamberler, kavimlerine bu sözü tebliğ ediyor, "yalnız Allah'a kulluk edin, O'ndan başka ilahınız yoktur" diyerek insanları tevhide davet ediyorlardı. Peygamberimiz de kavmini bu esasa çağırıyordu. Amcası Ebu Talib'e "Onu söyle, onunla Allah'ın yanında sana şefaatçı olmam için bir cümle: La ilahe illallah..." diyordu. Cahili tavır, eski peygamberlerin kavimlerinden itibaren bu cümleyi kabullenmiyor, bu daveti reddediyordu. Niçin? Sadece bir cümle için mi, yoksa o cümlenin anlam ve gerekleri için mi? Çağrıldıkları hayatla, yaşadıkları hayat arasında bir uçurum vardı. Davete karşı çıkışlarının çeşitli şekilleri ve çeşitli sebepleri vardı: Vahy olayını, yeniden dirilmeyi, hesap ve cezayı yalanlıyorlardı. İlahın tek bir ilah olmasını, babalarının yolundan ayrılmayı, Kitab'a uymayı, Allah'ın hududunu kabul etmiyorlardı. Bir de ahlaki çıkmazları vardı: İçki, kumar, zina, zulüm ... Ama bunların temeli itikad ve itaat idi; inanç, düşünce, helal ve haram ve ahlakı içeren kapsamıyla Allah'tan bir din kabulünü benimsemedikleri gibi böyle bir dinin bağlayıcılığını da kabul etmiyorlardı.

Kur'an'ın önemle vurguladığı, bütün sorunları içeren iki baş sorun vardı: İbadetin tek olan Allah'a yapılması ve helal-haramda Allah'ın indirdiğine uyulması. Şirk, inançta Allah'tan başka ilahların varlığına inanma, amelde ve ibadette Allah'tan başkasına yönelme ve Allah'tan başkasının Allah'a rağmen hüküm koyması, helal haram tayin etmesidir. İşte bunun için müşrik Araplar, kelime-i tevhidi kabul etmediler, onu söylemeye yanaşmadılar. Yığınlar, tutucudur; alıştıkları çok sayıdaki ilahları, atalarının yolunu bırakmayı kolay

kabullenmezler. Elleriyle tutabildikleri, duyu organlarıyla algıladıkları eşyaya bağlıdırlar. Mele' (ileri gelenler, müstekbirler, tağutlar) ise, onların ilahlara bağlılığı gerçekçi değil; sahtedir, şekildir. Mevcut sahte ilahları savunmaları, onların adıyla halk kitlesini sömürmelerinden kaynaklanır. Bu zalimlere göre, gerçek sorun hakimiyet sorunudur. Onlar mı, yoksa şeriatının uygulanması yoluyla Allah mı? Bütün cahiyyelerdeki müstekbirleri tevhid çağrısıyla savaşa iten gerçek sorun budur. Hakları olmayan egemenliğin ve otoritenin ellerinden çıkıp sömürünün ortadan kalkması onların işine gelmez. Halbuki otorite, hüküm; tek yaratıcı, rızık verici ... Allah'a aittir. " ... Dikkat edin, yaratmak da emretmek/hükmetmek de O'na mahsustur. Alemlerin Rabbı Allah ne yücedir" (7/A'raf,54) " ... Hüküm sadece Allah'a aittir." (l2/Yusuf, 40) "Hiç yaratan, yaratmayan gibi midir? Hiç düşünmüyor musunuz?" (l6/Nahl, 17) "Allah'tan başka size gökten ve yerden rızık verecek bir yaratıcı var mı? O'ndan başka ilah yoktur. O halde, nasıl oluyor da (tevhidden) çevriliyorsunuz (imanı istemeyip küfre dönüyorsunuz)?" (35/Fatır, 3)

Buna rağmen, toplumun üst tabakası açık veya gizli diktatörlükle yığınlar üzerindeki otoriteleri neticesinde hevalarına, süflı arzu ve heveslerine hizmeti kaybetmek istemezler. Aslan payının ellerinden çıkmasına tepkiyi arkasına gizlendikleri, aslında kendilerinin de inanmadığı sahte putların gölgesine sığınarak, güya onlar adına sürdürürler. Yönetimi ve rantı elinde bulunduranlar, bundan dolayı, koltuklarına alternatiflerden, makamlarına aday olanlardan daha çok, tevhid çağrısından çekinirler. Bütün güçlerini tevhidle savaşa hazırlarlar. Yığınları kandırır, korkutur, tevhidi savunanları karalar, onlara komplo kurar ve halkı onlara karşı kışkırtırlar. "Firavun dedi ki: 'Bırakın, Musa'yı öldüreyim de, o Rabbine dua etsin, yalvarsın (bakalım O Musa 'yı kurtaracak mı?) Çünkü ben, onun dininizi değiştireceğinden, yahut yeryüzünde bir fesat/bozgunculuk çıkaracağından korkuyorum." (40/Mü'min, 26; Ve yine bkz. lO/Yunus, 75¬-78; 43/Zuhruf, 54).

Mekke'deki olay da aynıydı. Mele', Kureyş'ti orada. Düşmanlık ve savaş, onlarla Rasülullah arasında değil; onlarla davet, tevhid arasındaydı. Kendilerine karışmayacak "el-emin" Muhammed (s.a.s.)'den şikayetçi değillerdi. Onun için, davetten vazgeçmesi halinde mal, mülk, dünya varlığı, hatta yöneticilik teklif ve takdim ediliyordu. Davetle düşmanlık, ister istemez onlarla davetin temsilcisi arasında bir savaşa dönüşüyordu. Putlar yalnız değildi rablık anlayışında. Şirk de tek çeşit değildi: Kabile, tapınılan bir rabdı, baba ve dedelerin örfü, kamuoyu tapınılan bir rabdı. Kureyş ve diğer büyük kabileler, Araplara dediğini yaptıran ve dilediğini haram yapan rablardı.

Ve bazıları iman etti; Örnek nesil, sahabe denilen altın nesil. La ilahe illallah nasıl yer ediyordu onların hayatında? Ondan ne anlıyorlardı? Sadece

kalple tasdikten, dille ikrardan mı ibaretti onların hayatında? Mü'minlerin nefisleri (her şeyleri) tevhidle değişince, şirkin pis renklerinden aklanınca onlarda çok büyük değişme/inkılab oldu. Sanki yeniden doğmuşlardı. .. İnsanlık açısından, bir insanın bir şeye inanması, ardından da bütün tavırlarının inandığının tersi veya muhalifi olması normal midir, mümkün müdür? Zehirli bir yılanın öldürücü olduğuna inanan ve ölmek de istemeyen bir insanın, elini yılanın ağzına hiç tedbir almadan sokması düşünülebilir mi? Ateşin yakıcı olduğuna inanan kimsenin elini ve tüm vücudunu ateşe atması?! Peki, gerçekten Allah1a iman eden tevhid eri bir mü'minin Allah'a itaat etmemesi, O'nu tek mabud, tek rızık verici, tek otorite ... kabul ettiğini davranışlarında göstermemesi nasıl olur?!

İman iddiası, itaat ile isbat edilmeden insanı kurtaramaz. Bu konuda Kur'an'dan açık hükümleri görelim: Adiy bin Hatem, Rasülullah'ın yanına girdi. Peygamberimiz şu ayeti okuyordu: "Onlar, Allah'ı bırakıp bilginlerini ve rahiplerini rabler (ilahlar) edindiler ve Meryem oğlu Mesih'i de... Oysa onlar, tek olan bir ilah'a ibadet etmekten başka bir şeyle emrolunmadılar. O'ndan başka ilah yoktur. O, bunların şirk koştukları şeylerden yücedir." (9/Tevbe, 31) Adiy: "Ya Rasülallah, hıristiyanlar din adamlarına ibadet etmiyorlar, onları rab ve ilah edinmiyorlar ki" dedi. Rasülullah şöyle buyurdu: "Onlara haramı helal, helalı da haram yaptılar, onlar da uymadılar mı din adamlarına?" Adiy: "Evet" dedi. Efendimiz buyurdu ki:

"İşte bu, onlara ibadettir." (Tirmizi, Tefsıru'l-Kur'an 10, hadis no: 3292; Tirmizi şerhi Tuhfetu 'l-Ahvezi, hadis no: 5093)

"Rabbınızdan size indirilen Kitab'a uyun. O'ndan başka dostlar edinerek onlara uymayın." (7/A'raf, 3) "Yoksa, Allah'ın dinde izin vermediği bir şeyi onlara meşru kılacak ortakları mı vardır?" (42/Şura, 21) "Ayrılığa düştüğünüz herhangi bir şeyde hüküm vermek, . Allah'a aittir." (42/Şura, 10) " ... Doğrusu, şeytanlar, sizinle tartışmaları için dostlarına fısıldarlar. Eğer onlara itaat ederseniz, şüphesiz siz müşrik olursunuz." (6/En'am, 121) "Hayır, Rabbin hakkı için onlar aralarında çıkan çekişmeli işlerde seni hakem yapıp, sonra da senin verdiğin hükme karşı içlerinde bir burukluk duymadan tam anlamıyla teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar." (4/Nisa, 65) "(Münafıklar,) 'Allah' a ve Rastulüne inandık ve itaat ettik' diyorlar. Sonra onlardan bir grup, bunun ardından dönüyor. Bunlar mü'min değillerdir. Onlar, aralarında hükmetmesi için Allah'a ve Rasulüne çağrıldıkları zaman, hemen onlardan bir grup yüz çevirir." (24/Nur, 47-48) "Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse, işte onlar kafirlerin ta kendileridir." (Maide, 44) "Yoksa cahiliyye hükmünü mü istiyorlar? İyice bilen bir toplum için Allah 'tan daha güzel hüküm veren (hüküm koyan) kim olabilir?" (Maide, 50) "Allah, hüküm verenlerin en üstünü değil midir?"

(Tin, 8) "Ey iman edenler, Allah'a itaat edin, Peygamber' e itaat edin ve sizden olan ülü' l-emre. Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz, Allah' a ve ahirete gerçekten iman ediyorsanız, onu Allah'a ve Rasulüne götürün (onların talimatına göre halledin); bu hem hayırlı, hem de netice bakımından daha güzeldir." (4/Nisa, 59) "Allah ve Rasulü, bir işte hüküm verdiği zaman, artık iman etmiş bir erkek ve kadına, o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur." (33/Ahzab, 36) " ... Dikkat edin, yaratmak da emretmek/hükmetmek de O'na mahsustur. Alemlerin Rabbı Allah ne yücedir" (7/A'raf, 54) "İman edip de imanlarına herhangi bir zulüm (şirk) bulaştırmayanlar var ya, işte güven onlarındır ve onlar doğru yolu bulanlardır." (6/En'am, 82) " ... Hüküm sadece Allah'a aittir. O size kendisinden başkasına ibadet etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler." (l2/Yusuf, 40)

Allah'a ve Rasulüne itaat, ebedi cennete götürdüğü gibi, Allah' a ve Rasulüne itaatsizlik/isyan da kişiyi ebedi cehenneme ulaştırır: "Bunlar Allah'ın (koyduğu) sınırlardır. Kim Allah' a ve Peygamberine itaat ederse Allah onu, zemininden ırmaklar akan cennetlere koyacaktır; orada devamlı kalıcıdırlar; işte büyük kurtuluş budur. Kim Allah'a ve Peygamberine karşı isyan eder ve O'nun sınırlarını aşarsa Allah onu devamlı kalacağı bir ateşe sokar ve onun için alçaltıcı bir azap vardır." (4/Nisa, 13-14) "Sana ganimetleri soruyorlar. De ki: 'Ganimetler Allah ve Peygamber' e aittir. O halde siz (gerçek) mü 'minler iseniz Allah 'tan korkun, aranızı düzeltin, Allah ve Rasulüne itaat edin." (8/Enfal, 1) "Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah'a yönelenlere müjde vardır. (Ey Muhammed!) Dinleyip de sözün en güzeline uyan kullarımı müjdele. İşte Allah'ın doğru yola ilettiği kimseler onlardır. Gerçek akıl sahipleri de onlardır." (39/Zümer, 17-18). "(Rasulüm!) De ki: 'Eğer Allah 'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve merhamet edicidir. De ki: 'Allah'a ve Rasulüne itaat edin. Eğer yüz çevirirlerse bilsinler ki Allah kafirleri sevmez." (3/AI-i İmran, 31-32) Yine bkz. 4/Nisa, 60, 61, 64; 49/Hucurat, 15; 29/Ankebut, 2-3; 2/Bakara, 214; Nur, 50-54; 3/Al-i İmran, 142; 9/Tevbe, 16; 23/Mü'minun, 115.

Ve bir hadis-i şerif: "Ümmetimle ilgili olarak korktuklarımın en korkutucusu Allah 'a şirk/ortak koşmalarıdır. Dikkat edin; ben size 'onlar aya, güneşe ve puta tapacaklar' demiyorum. Fakat onlar (hakimiyet hakkını bazı fertlerde, zümrelerde meclis ve toplumlarda görecekler), Allah 'tan başkasının emirlerine ve arzularına göre iş yapacaklardır." (İbn Mace, hadis no: 4205)

Hüküm koyma (teşri), "La ilahe illallah’la direkt ve sağlam bir şekilde irtibatlıdır. Bu bağ da, hiçbir durumda kopmaz. "Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyenler kafirlerdir." (Maide, 44) ayetinde fukaha, Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyen kimse, bunu helal saymadıkça tekfir edilmez, eğer helal

saymıyorsa, dinden çıkarmayan küfür (küfrün gerisinde bir küfür, yani büyük günah) demişlerdir. Taraflardan birinden rüşvet aldığından, önündeki meselede Allah'ın indirdiği dışında bir şeyle hüküm veren hakim de bu yaptığıyla tekfir edilmez. Allah'ın gazabına uğramış bir günahkardır. İctihad edip önündeki konuda yanılan ve Allah'ın indirdiği dışında bir şeyle hüküm vermiş olan biri ise günahkar da değildir. Bilakis niyeti ihlaslı oldukça ictihadına ecir de vardır. Ve sayılan diğer fıkhı hususlar ...

Evet, lakin bunların hiçbiri, Allah'ın indirdiği dışında bir şeyi teşri ile ilgili değildir. Önündeki bir konuda, helal saymamak şartıyla, fıkıh kitaplarında belirtilen herhangi bir nedenle Allah'ın indirdiği dışında bir şeyle hüküm vermek başka, Allah'tan ayrı olarak teşri/hüküm koyma başka bir şeydir. Birinci durumda Allah'ın dinini kaynak olarak kabuldeki itiraf (uygulamadaki farklılığa rağmen) bozulmuyor. İkinci durumda, kendi yanından Allah'ın dinine muhalif haramlar helaller koyuyor. Ardından açıkça veya lisan-ı haliyle: "Allah'ın dinini değil; benim hükmümü/kurallarımı uygulayın, çünkü bu, ona denktir, veya bu, Allah'ın kanunundan daha üstündür, kıymetlidir" diyor. İslam tarihinde fıkıh alimleri, bunun dinden çıkaran bir şirk ve küfür olduğunda ihtilaf etmemiştir. Yine, fıkıh alimlerinin tarihten bu yana hiç ihtilaf etmeden şirk ve küfür olduğunu kabul ettikleri bir mesele de şudur: Bilmesine rağmen ve kendi iradesiyle Allah'ın dini dışında bir teşrie (hüküm koymaya) razı olmak. İkrah bunun dışındadır (Nahl, 106); çünkü ikrahta rıza yoktur.

Şirkin ve zulmün hakimiyeti ve egemen tağuti güçlerin de etkisiyle insanların İslam'dan kopukluğu arttı. Artık, kendisinin müslüman olduğunu da söyleyen nice insan, açıkça şirk olan inançlara sahip olmaya, şirk ideolojilerini kabullenmeye, elfaz-ı küfrü dilleriyle ulu orta söylemeye başladı. Allah'ın hükmüne uymak, İslam'a teslim olmak, her konuda helal ve haramlara dikkat etmek, Allah'ın sınırlarına riayet etmek gibi değerler, müslüman olduğunu iddia eden nice insanın gündeminden çıktı. Bütün bunlar ve sayılması uzun sürecek şirk unsurlarına rağmen, insanlara, "la ilahe illallah" deyince müslüman olacakları, İslam'ı yaşamasa da insanın küfre düşmeyeceği ısrarla söyleniyordu. Müstekbir oburların önüne konulmuş çanaktaki yem gibi oldu bu kelimeyi sadece diliyle söyleyenler. (Geniş bilgi için bkz. Muhammed Kutub, Tevhid)

Tarihten bu yana, tevhidi muhtevanın soyulmasının bazı etkenleri, sebepleri vardır. Tekliflerden kaçınma, uyarının (emr-i bi'l-ma'ruf ve nehy-i ani'l-münker) yetersizliği, aşırı bolluk (lüks ve rahata meyil, yani dünyevileşme), siyası istibdat ve mürcie düşüncesi, israfa ve dünyeviliğe pasif tepki şeklinde ortaya çıkan, zulümle mücadele ve toplumsal tavır yerine kabuğuna çekilme anlayışının oluşturduğu mistisizm bu etkenlerin başında gelir.

Büyük ve Küçük Şirk; Açık Şirk ve Gizli Şirk

Şirki İslam alimleri şu şekilde de ayırmışlardır. a- Büyük Şirk: Allah'ın ortağı olduğunu iddia etmektir ki bu, en büyük inkar ve küfürdür. b-Küçük Şirk: Bazı amelleri yaparken Allah'ın dışında başkalarının da rızasını hesaba katmaktır. Böyle bir tavır riya ve amell münafıklıktır. Şirkle ilgili yukarıdaki tasniflerin yanında, şirk; açık şirk ve gizli şirk olmak üzere de ikiye ayrılmıştır.

Gizli Şirk

Açık şirk: Allah'ın zatında, sıfatlarında ve isimlerinde ortak tanımaktır. Bu şirkin tespiti kolaydır. Fakat gizli şirk öyle değildir. Gizli şirk; Allah'ın tasarruflarına (isteklerine) kafa tutmak ve Allah'tan beklenmesi gerekeni başkasından beklemektir. Bu şirkin farkına varmak zordur, kişi t çoğu zaman bu şirke düştüğünün farkına bile varmayabilir. Maalesef, günümüzde dinini tanı L olarak bilmeyen bazı müslümanlar gizli şirke bulaşmaktadırlar. Peygamberimiz Hz. Muhammed f (s.a.s.) bu hususta müslümanları uyarmaktadır. Riya, gizli şirklerin başında gelir. Mesela, bir insan Allah'a ibadet ederken insanların gözüne girmeyi, onların yardımlarından faydalanmayı amaç edinirse, şirk koşmuş olur. Buna gizli şirk denir. Çağımızda bir hastalık derecesine varan, aşırı mal-mülk sevgisi, aşırı para ve servet hırsı, aşırı şöhret sevdası gibi kötü duygular da gizli şirk sayılmışlardır. Bunlar için delicesine çalışılırsa, bu çok tehlikelidir. Farkına varmadan insanı şirke götürebilir. Çünkü İslam'da ibadet, sadece Allah'ın rızası için yapılır; hayatın amacı sadece Allah olmalıdır.

"Onların çoğu Allah'a, şirk koşmadan iman etmezler" (lO/Yunus, 106). Allah Rasulü (s.a.s.) bu konuda şöyle buyurur: "Sizin hakkınızda en çok korktuğum küçük şirktir." 'Küçük şirk nedir ey Allah'ın elçisi?' diye sordular. "Riyadır. Allah Teala, kıyamet günü insanların amellerinin karşılıklarını verdiği zaman riyakarlara: 'Dünyada kendilerine gösteriş yapmakta olduklarınıza gidin. Bakın bakalım, onların yanında bir karşılık bulacak mısınız?' buyurur." (Tirmizı, Hudud 24, hadis no: 1457,4/58; Müsned, Ahmed bin Hanbel)

Rasulullah (s.a.s.) hutbede şöyle buyurdu: "Ey insanlar, şirkten sakınınız. Muhakkak ki 0, karıncanın kımıldamasından daha gizlidir." İçlerinden birisi: "Ey Allah'ın rasulü, karıncanın kımıldamasından daha gizli olduğu halde böyle bir şirkten nasıl sakınabiliriz?" "Ey Allah'ım, bile bile sana herhangi bir şeyle şirk koşmaktan yine Sana sığınırız. Bilmediğimiz şeylerden de senden mağfiret dileriz' deyin" buyurdu (İbn-i Kesir).

Allah'ın halili (dostu) İbrahim (a.s.) ne güzel dua etmiş: "Allah 'ım, beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut. Ya Rabbi, şüphesiz ki bu putlar, birçok insanı saptırdı." (l4/İbrahim, 35-36). Ayette belirtildiği üzere, İbrahim (a.s.) bile, kendinin ve neslinin putlardan uzak kalması için Allah'a dua etmiştir.

Hele, İslam'ın hakim olmadığı günümüz cahiliyye ortamlarında şirk çeşitleri daha da çoğalmıştır. Kur'an'ın birçok ayetinde, küçük olsun, büyük olsun şirkin her türlüsünden arınan müttaki kullardan bahsedilir. Allah'ın birliğine iman eden, Allah'a şirk koşanlara düşman olan, tağutlara ve müşriklere buğz ederek Allah'a yaklaşan, sadece Allah'ı dost, ilah ve ma'bud edinen, yalnız O'nu seven, O'ndan korkan, O'ndan uman, O'ndan yardım isteyen, O'na boyun eğen, O'na tevekkül eden, O'nun emrine tabi olup rızasını gözeten, bir iş yaptığı zaman Allah adıyla yapan ve hayatının her bölümünü O'na ait kılan kimseler kurtuluşa ermişlerdir. "De ki, namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm alemlerin rabbı Allah içindir. O 'nun hiçbir şeriki/ortağı yoktur. Bana böyle emrolundu ve ben müslümanların ilkiyim." (6/En'am, 162-163) "De ki, Allah her şeyin rabbı iken, ondan başka bir rab mı arayayım?" (6/En'am, 164)

Küçük Şirk

Kebairden, (büyük günahlardan) daha büyük, ebedi cehennemlik yapan şirkten daha küçük olan şirk unsurları, küçük şirk diye adlandırılır. Günümüzde de her yerde görülebilen küçük şirke bazı örnekler verelim:

1- Riya (Allah rızası için yapılması gereken bir ibadeti Allah'tan başkası için yapmak anlamında).

2- Allah 'tan başkası adına yemin etmek (Allah'ın dışında yemin edilecek kutsal bir varlık kabulü anlamında).

3- Mavi boncuk, nazar boncuğu takmak (zarardan uzaklaştırmak için manevi sığınak olarak Allah'ın dışında bir şey kabulü anlamında).

4- Sihir/büyü ve üfürükçülük, kahinlik, medyumluk, arraflık: " ... Süleyman kafir olmadı (büyü yapmadı ve ona inanmadı). Lakin şeytanlar kafir oldular. Çünkü insanlara sihri' öğretiyorlardı. .. " (2/Bakara, 102)

5- Gelecekten haber vermek ve bu haberlere inanmak veya mutlak gaybı bildiğini iddia etmek (Yıldızlardan ve burçlardan yola çıkarak, her çeşit fal bakarak, cinlerden öğrendiğini iddia ederek gelecekle ilgili bilgiler vermek ve bu yalanlara inanmak; kendisinin veya başkasının geleceği, mutlak gaybı bildiğini iddia etmek anlamında).

6- Allah'tan başkası adına adak adamak veya kurban kesmek, muskacılık,

cincilik yapmak
7- Uğursuzluk Görüşü

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

Gizli Şirk Örneği Olarak Riya

"Riya" kavramının aslı görmek anlamına gelen "ru 'yet"tir. Riya; kişinin, görsünler diye bir davranış içerisine girmesi, bir ibadeti gösteriş için yapmasıdır. Bu; işte, davranışta ve ibadette gösteriştir. Salih bir ameli Allah rızasını kazanmak amacıyla değil, insanların beğenisini, onların hoşnutluğunu kazanmak için yapmaktır. Bu şekilde gösteriş yapanlara 'riyakar' veya 'mürai' denilir.

Riya anlayışında, yapılan fiil niyete uymaz. Bu uygunsuzluk yerine getirilen ibadette ve davranışta ya tamamen ya da biraz olabilir. Riya, samimiyetsizliğin, ikiyüzlülüğün, kişiliksizliğin bir sonucudur. Bazı zayıf karakterli insanlar, ya bir dünyalık elde etmek, ya bir makama çıkmak, ya da şöhrete ulaşmak için başkalarına şirin görünmeye çalışırlar. Onların hoşuna gidecek davranışta bulunurlar. Oldukları gibi değil de; yaranmaya çalıştıkları kişilere göre görünürler, ortama göre hareket ederler.

Riyanın en çirkini şüphesiz, insanı Rabbine yaklaştıran ve kulluğun gereği olan ibadetin veya İslami ilkelerin çirkin çıkarlara alet edilmesidir. Kişinin, ibadeti, kul olduğu ve Allah'ın rızasını kazanmak için değil de; menfaat elde etmek niyetiyle yapmasıdır. Bir kişinin tamamen veya az da olsa saf ve iyi niyetinin tersine iş ve ibadet yapması, bunun sonucunda mükafat beklemesi riyadır.

Riyakar, Allah rızası için yapılması gereken bir ibadeti, kullar görsün diye sergiler. Allah'tan beklenmesi gereken sonucu/ödülü de kullardan bekler. Böyle bir durumda iki yalan ve yanlış vardır: Allah rızası için yapması gereken davranışı kullar için yapmak; Allah 'tan beklenmesi gereken bir mükafatı kullardan beklemek. Kur'an-ı Kerim, riyayı münafıkların önemli bir özelliği olarak saymaktadır: "Gerçek şu ki, münafıklar (sözde), Allah'ı aldatmaktadırlar. Oysa O, onları aldatandır. Namaza kalktıkları zaman isteksizce (tembel tembel) kalkarlar. İnsanlara karşı riya (gösteriş) yaparlar ve Allah'ı çok az anarlar." (4/Nisa 142) Yine, Maun suresinde namazı gösteriş için kılıp, kıldığı namazdan habersiz olanlar kınanmaktadır. Surenin başında Din'i yalan sayan, yetime yemek yedirmeyi teşvik etmeyen kimse kınanırken, surenin sonunda, riya/gösteriş için namaz kılanlar ağır dille suçlanır. Bu kimseler "maun"u (zekatı

veya çeşitli yardımları) da vermezler (Bkz. 107/Maun, 4-7). Maun suresinin ifadesine göre bu gibi riya, Din'i yalanlamakla eşittir; münafıklık ve çirkin bir davranıştır. Riya, olduğundan farklı şekilde iyi görünerek insanların kalbinde hak etmediği bir yer almak isteğidir. Böylesine bir davranış karakter bozukluğudur, bir kalp hastalığı ve alçak bir ikiyüzlülüktür. (Hüseyin K. Ece, a.g.e. s. 541-543)

Riyanın Dereceleri: imam Gazali, riyanın dört derecesini saymaktadır:

1- En ağır riya çeşidi; hiç bir sevap beklentisi olmadan gösteriş için ibadet etmek. Abdestsiz olduğu halde insanların yanında namaz kılmak gibi. Bu, açık bir şirktir.
2- Biraz Allah rızası için niyet olsa da, ibadeti gösteriş için yapmak. Tek başına olsa yapmayacağı o ibadeti başkalarının görmesi için yapmak. Bu davranış, gizli şirktir
3- Gösteriş ve sevap niyeti eşit olan davranışta bulunmak. Bu şekilde amel işleyenin ameli boşa gider.
4- ibadetini, insanların duymasından sonra daha da artırmaktır. Böyle birisi, insanlar duymasa da ibadetini yapar. Ancak riya kokusu olduğu için bu şekilde davranmak hatadır.

Peygamberimiz (s.a.s.) riyayı, gizli şirk olarak tanıtmaktadır: "Muhakkak ki sizin için en çok korktuğum şey, küçük şirk, yani riyadır." (Tirmizi, Hudud 24, hadis no: 1457,4/58)

Cafer Sadık (r.a.) da şöyle diyor: "Riyanın her türlüsü şirktir. Şüphesiz ki insanlar için amel eden kimsenin sevabı insanların üzerinedir (karşılığını onlardan beklesin); Allah (c.c.) için amel eden kimsenin sevabı ise Allah üzerinedir." (İ. Humeyni, Kırk Hadis Şerhi, 1/53) Kur'an, Allah'a ve ahiret gününe inanmayıp insanlara karşı gösteriş olsun diye mallarını infak edenleri kınar ve onların yaptıklarının geçersiz olduğunu belirtir (2/Bakara, 264; 4/Nisa, 38). Buna karşın gerçek mü 'min olanlar, mallarını yalnızca Allah rızası için infak ederler (2/Bakara, 272).

Bir çok hadis-i şerifte riyanın çirkinliği ve riyakarların kazandıkları kötü sonuçlar açıklanmaktadır. Gösteriş için Kur'an okuyanlar, insanlar kendisine alim desinler diye ilim öğrenenler, dinini alet ederek dünya çıkarı sağlamaya çalışan istismarcılar, insanlara ma'ru'fu (iyiliği) emredip kendileri yapmayanlar ve benzerleri şiddetle tenkit edilmektedir. Rasulüllah (s.a.s.) şöyle buyurur: "Allah Teala buyuruyor ki: 'Ben şirk koşulan her şeyden müstağniyim (onlara

ihtiyacım yoktur, onlardan uzağım). Kim bir amel yapar, buna Benden başkasını da ortak kılarsa, onu ortağıyla baş başa bırakırım." (Müslim, Zühd 46, hadis no: 2985,4/2289)

Ebu Musa el-Eş'ari'nin rivayet ettiği hadis-i şerife göre, "kahramanlık ve gösteriş için cihad eden Allah yolunda değildir. Ancak bir kimse ila-yı kelimetullah (Allah'ın yüce adı) için cihad ederse o Allah yolundadır." (Müslim, imare 150, hadis no: 1904,3/1513) insanların en kolay riya karıştırabilecekleri ibadetler namaz ve sadaka vermektir. Çünkü her ikisi de zordur ve sevapları çoktur. Peygamberimiz (s.a.s.) bunların gösteriş için yapılmasını ısrarla yasaklar.

Riyakarlık ve münafıklık daha çok müslümanların güçlü olduğu yerlerde ortaya çıkmaktadır. Rabbimiz buyuruyor ki: "De ki: 'Şüphesiz ben, ancak sizin benzeriniz olan bir beşerim; yalnız bana sizin ilahınızın tek bir ilah olduğu vahyolunuyor. Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, salih amelde bulunsun ve Rabbine ibadette hiç kimseyi ortak tutmasın." (18/Kehf, 110)

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

Şirkin Zararları

İman ve tevhid fıtrattandır. Fert olarak insan, doğuştan fıtrat üzere (imana ve tevhide müsait şekilde) doğduğu gibi, ilk din de (cahiliye eğitiminde kasıtlı olarak tersi söylenmesine rağmen) tevhid dinidir; ilk insan, tevhidi mesaja sahip bir peygamberdir. Şirk, hastalıktır, bünyeye sonradan giren bir mikroptur, bir arızadır, bir anormalliktir. Şirk, öncelikle kalbin hastalığıdır, müşrikler de ölümcül hastadırlar (2/Bakara, 10), onların duyu organları da arızalı ve görev yapamaz durumdadır (2/Bakara, 18, 7/A'raf, 179). Onlar, akıllarını da kullanmayan hayvandan aşağı insan müsveddeleri (7/A'raf, 179), birer pisliktirler (9/tevbe, 28). Bir küçük kibrit çöpü koca ormanı yakıp mahvettiği gibi, şirk de amelleri mahveder. Bir kanser mikrobunu veya yanan kibrit çöpünü önemsiz, tehlikesiz görüp bunların zararlarına duyarsız kalmak, hiç akılla bağdaşır mı? Şirk, kaos ve düzensizliktir. Şirkin olduğu yerde, kargaşa, fesat, fesat, kavga, anarşi, düzensizlik ve huzursuzluk vardır. "Eğer yerde ve gökte, Allah'tan başka ilahları/tanrılar bulunsaydı, yer ve gök (bunların nizamı), kesinlikle bozulup gitmişti." (21/Enbiya, 22) Kainatta nizam ve ahenk olduğuna göre, tevhidi özellik vardır.

Güneşler, gezegenler ve büyük yıldızlar gibi makro alemden atom ve

hücrenin iç yapılarına kadar mikro aleme, bitkiler aleminden hayvanlar alemine kadar tüm evrende tevhidin eseri gözükmektedir. Yeryüzünün halifesi olarak yaratılan insanın tevhidden yüz çevirmesi, çevresiyle uyumsuzluğa sebep olduğu gibi, halifelik misyonu açısından da bir ihanettir. Hayatlarını din ve dünya diye ayıran, Sezar ve Tanrı diye iki ilah kabul eden, devletine dini karıştırmak istemeyen, laiklik gibi çok tanrılı anlayışa sahip olan, Kur'an tabiriyle dinlerini parçalayan müşriklerin kendileri de parça parça, grup gruptur ve her grup, kendi yanındakiyle övünür durur (30/Rum,31-32). Şirkin bu çirkin tablosu yanında; Tevhid ile vahdet kelimeleri aynı kökten gelir. Biri, "birlemek", diğeri "birlik" veya "birleşmek" demektir. Tevhide inanan her ırktan, her yapıdan insan "ümmet" bilincine sahip olacak, birbirlerini ancak kardeş (49/Hucurat, 10) kabul edecektir. Aynı Allah'a gerçekten iman edenler, yekvücut olacaklar, aynı nizamın parçasını oluşturacaklar, güç ve imkan birliği oluşturacaklardır. Şirkin sayısız zararlarını ana başlıklar halinde şöyle özetleyip sayabiliriz:

1- Şirk, fıtrattaki nuru söndürür.
2- Arınmış nefsi yok eder.
3- İzzeti öldürüp yerine zilleti, köleliği getirir. İnsanlık için bir hakarettir.
4- Vahdeti, insanların birliğini parçalar.
5- Amelleri boşa çıkarır.
6- İnsanın ebediyyen cehennemden kalmasına sebep olur.
7- Şirk, bütün hurafeler in yuvasıdır.
8- Büyük bir zulümdür.
9- Şirk, bütün yanlış korkuların, fobilerin kaynağıdır.
10- İnsan dinamizmini hareketsiz bırakır.

Şirk, Allah'ın asla affetmediği bir günahtır. Bütün zararlarından daha önemli olan, şirkin insanı ebedi cehennemlik yapmasıdır. Allah, şirk inancı ile ahirete gelenleri asla affetmeyecektir. "Sana da, senden öncekilere de vahyolunmuştur ki 'eğer şirk koşarsan, şüphesiz bütün amellerin boşa gider ve hüsrana uğrayanlardan olursun." (39/Zümer, 65) "Allah, kendisine şirk/ortak koşulmasını asla bağışlamaz; bundan başkasını (günahları) dilediği kimse : için bağışlar. Allah'a şirk koşan kimse büyük bir günah ile iftira etmiş olur. Kim Allah'a şirk/eş koşarsa büsbütün sapıtmıştır." (4/Nisa, 48 ve 116)

Tevhid ve şirk insanlık tarihi boyunca insanların bağlana geldiği iki dinin adıdır. İnsanlık tarihi şirkle tevhid arasındaki mücadeleden ibarettir. Bütün peygamberlerin tebliğlerinde vurguladıkları temel esas tevhiddir. Kur'an-ı Kerim'in üzerinde en çok durduğu konu tevhidin önemi ve şirkten uzak durulması konusudur.

Kendi nefsini ilahlaştıran ve Allah' a değil de kendisine tapan ve tapılmasını isteyenler; başkalarının haklarına el uzatmanın, yalnız Allah'a ibadet edildiği ve sadece O'na uyulduğu sürece mümkün olmadığını bilirler. Çünkü, Allah'ın dini adaleti emreder ve bütün insanları eşit olarak görür. Faziletler doğuştan değil; sonradan kazanılan iman, takva, cihad ve ilim sayesindedir. Şirk ise nefsini ilah edinenlerin, insanları kendilerine kul etmeleri ve sömürmeleri üzerine kuruludur. Bu yüzden tağutlar, kendi nefislerini ilahlaştırmak için, ilkelerini kendilerinin tesbit ettikleri ve başkalarının haklarını gasb üzere kurulu şirk düzenini isterler. Tağutlar, ortaya attıkları ilahlara insanları taptırarak, aslında kendilerine taptırır, kulluk ettirirler. Şirk, insanların insanlara kulluk ettiği düzenin adıdır.

Müşrikler, bazı şeyleri ilah haline getirdikten sonra bazıları doğrudan o ilahlara tanrı diye, bazıları da 'bizi Allah'a götürecekler' diye tapınmaya başladılar. Halbuki Allah (c.c.) bütün insanlara, sizi ben yarattım ve rızkınızı da ben veriyorum. Öyleyse ibadeti yalnızca Bana yapın.' diye buyurmaktadır (4/Nisa, 36). Şirk dini üzerinde olanlar, hem Allah'ın dışında birtakım ilahlara ibadet ederler, hem de o ilahlar adına kurallar (şeriatlar) uydurup onu din haline getirirler. Allah ise onların bu tutumunu kesin bir şekilde kınamakta ve reddetmektedir (42/Şura, 21). Allah'a başka şeyleri 'şerik-ortak' koşanlar, aslında gerçek anlamda bir ilah bulmuş ve gerçekten ona ibadet ediyor değildir. Onların bu yaptığı bir 'zan' (sanı)dır, bir avunmadır (lO/Yunus, 66). Yarın hesap günü şefaatçı olacakları zannedilen bütün 'şerikler-ortaklar' müşriklerin yanında olmayacaklar, onlara yardım edemeyeceklerdir (6/En'am, 94).

Batıla İman: Kur'an, imanı sadece olumlu alanlar için kullanmaz. Gönülden benimseme ve tasdik etmenin, yani imanın, olumsuz görünümlerinin bulunabileceğine de dikkatimizi çeker. İman, Allah1ın inanılmasını istediği şeylere olursa doğru; hakkında Allah'ın hiçbir delil indirmediği şeylere olursa batıl olur. "De ki: 'Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter. 0, göklerde ve yerde ne varsa bilir.' Batıla iman eden ve Allah 'ı inkar edenler var ya, işte ziyana uğrayacaklar onlardır." (291 Ankebut, 52) "Tek Allah’a ibadete çağrıldığı, dua edildiği zaman küfrederdiniz. O'na şirk koşulunca (buna) iman ederdiniz. Artık hüküm, yüceler yücesi Allah'ındır." (40/Mü'min, 12) "Onların çoğu, ancak şirk koşarak Allah'a iman ederler.” (l2/Yusuf, 106)

Bu ayetlerden anlaşılıyor ki, mutlak anlamda aldığımızda inkar da bir imandır. İnkar, imansızlığa imandır. Yani, her imanda bir inkar, her inkarda bir iman vardır. Mü'min de Allah'a iman etmiş olmak için, hatta imandan önce, bazı şeyleri inkar etmesi, "küfür" etmesi gerekir. Küfredip reddetmesi

gerekenlerin başında tağut gelir (Bkz. 2/Bakara, 256). Doğru iman, Kur'an'ın gösterdiği imandır. Bu iman, insanlara Allah'tan başka ilah olmadığını, Allah'ın alemlerin rabbı olduğunu, Allah'tan başkasına dua ve kulluk edilmemesi gerektiğini öğretir. Doğru imanın zıddı, batıla iman, yani şirktir. Şirk, doğru olduğunu ispatlamak için Allah'ın, hakkında delil/ayet indirmemiş olmasına rağmen; insanların uydurdukları batıl inançlardır. "Allah 'tan başka kulluk ettiğiniz şeyler, sizin ve atalarınızın uydurduğu putlardan başka bir şey değildir. Allah, onların doğru olduğuna dair bir delil indirmemiştir. Hükmetmek, yalnızca Allah'a aittir. O'ndan başkasına değil!" (l2/Yusuf, 40)

Kur'an, imanlarını zulümle (şirkle) lekeleyenler için kurtuluş kapısını kapatmıştır. "İman edip de imanlarına herhangi bir zulüm bulaştırmayanlar var ya, işte emn (güven) onlarındır. Ve onlar hidayeti (doğru yolu) bulanlardır. " (6/En'am, 82) Kur'an, imandan sonra küfre sapanlara karşı çok sert ve şiddetli bir tavır takınmaktadır. Kur'an, bu olaya tebdil veya irtidat demektedir. Tebdil, imanı küfürle değiştirmek; irtidat ise, İslam dininden çıkmak, geriye dönmek demektir. Tebdil ve irtidat Kur'an'a göre en iğrenç ve onur kıncı hastalığın adlarıdır (Bkz. 3/ Al-i İmran, 86, 90; 2/Bakara, 217).

Hevanın Putlaştırılması

"Heva"; boş, hava dolu, sonuçsuz, değersiz gibi anlamlara gelir. Bu kavram nefsin şehvete ve zevke düşkünlüğünü anlattığı gibi, yeterli ilmi olmadan sahibine emir veren nefis anlamında da kullanılmaktadır. Böyle bir nefis, sahibini şehvete ve aşırı zevke düşürüp günaha sürükler, dünyada rezilliğe, ahirette ise azaba götürür.

İnsanın aşırı isteklerine, Allah 'tan gelen ilme yani vahye uymayan tutumlarına "heva" denilmektedir. Nefsin ölçülü ve sınırlı istekleri, meşru arzuları normal yoldan karşılandığı zaman hata değil; sevap bile olur. Nefis her zaman çeşitli isteklerde bulunur. Bu taleplerin bir kısmı insanın ihtiyacı değil; hevanın aşırı arzularıdır. Kişi, nefsinin meşru isteklerini inandığı Rabbin gönderdiği ölçüler içerisinde karşılayabilir. Aşırı isteklere uyulması; nefsin Rabbin ölçülerine aldırmaması anlamına gelir. Bu, şüphesiz bir hatadır ve sahibine zarar veren bir şeydir.

Eğer nefis Allah'tan gelen ilme, yani vahye uyarsa, görüşlerini, kararlarını, isteklerini bu ilme uygun bir şekilde ayarlarsa; o nefis doğru yolda olan nefistir. Fakat bir kimse Allah 'tan gelen ilme/vahye kulak asmaz, yalnızca kendi görüşünü, zevkini, kararını, arzusunu ön plana çıkarırsa, bu nefis, doğru yoldan azan bir nefistir ve o kişi hevasma uydu demektir. Yeryüzündeki bütün günahların, bütün şirklerin, bütün kafirliklerin sebebi hevaya uymaktır. Bir iş

yaparken, bir şeyin hakkında karar verirken, bir ibadet fiilini yerine getirirken, bir şey yanlış mı doğru mu diye düşünürken; kişi ya kendi aklına/arzularına ya da inandığı dinin ölçülerine uyar. Eğer bir akıl Allah'tan gelen haberlere inanmıyorsa, o aklın sahibi kesinlikle yanılacaktır ve insan, hevasına uymuş olacaktır.

Hevanın İlah Haline Getirilmesi: Bir insan kendi görüşünden, kendi kararından başkasını beğenmiyorsa, kendi zevkinden daha üstün bir şey tanımıyorsa o insan kendi hevasını, kendi nefsini tanrı haline getiriyor demektir. Kur'an-ı Kerim bunu şöyle açıklıyor: "Gördün mü hevasını (arzularını/isteklerini) tanrı haline getireni? Onun üzerine sen mi vekil olacaksın?" (25/Furkan, 43) Böyle kimseler, canlarının istediğinden başka kutsal bir şey bilmezler. Bunlarda hakseverlik yoktur. Bu gibiler bencil insanlardır. Peşine düştükleri arzuları da normal bir istek değil, nefislerinin istediği kuruntulardır. Böyleleri hak, hukuk, delil, ayet, şahit tanımazlar, yalnız kendi isteklerini en üstün tutarlar. Onlara göre din de, insanların vicdanlarından gelen arzularıdır. Dolaysıyla kendi nefislerini doyurmaya, keyiflerini tatmin etmeye çalışırlar. Bunlar, hakkı/gerçeği kabul etmezler ama, keyfiliği hayat anlayışı olarak alırlar.

"Şimdi sen, kendi hevasını ilah edinen ve Allah'ın bir ilim üzere kendisini saptırdığı, kulağını ve kalbini mühürlediği ve gözünün üstüne de bir perde çektiği kimseyi gördün mü? Artık Allah 'tan sonra ona kim hidayet verecektir? Siz öğüt alıp düşünmüyor musunuz?" (45/Casiye,23)

Hevasına Uyanların Özellikleri: Hevanın yerleştiği kalpte, başta şirk olmak üzere bütün olumsuz davranışlar, bütün kötülükler yerleşmeye başlar. Böyleleri hevanın bir benzeri olan zanlarının (boş kuruntularının) ve keyflerinin peşine giderler. Allah'ın gönderdiği hidayet rehberine aldırmazlar bile (53/Necm, 23).

Kişinin kendi hevasına uyması, Hak'tan yüz çevirmesi demektir. Nitekim Kur'an, "kendi hevalarına uyanlara tabi olmayın" (38/Sad, 26; Maide, 77) demektedir. Böyle yapanlar zalim olurlar. Zalimler ise Hak'tan yüz çevirenlerdir (2/Bakara, 145). Zaten onların Allah'ın hidayetinden yüz çevirmelerinin, ya da ayetleri yalan saymalarının sebebi, Vahyi bırakıp kendi hevalarına uymalarıdır (6/En'am, 150 ;18/Kehf, 28). Şu ayet, hevaya uymanın zararlarını göstermesi açısından ne kadar dikkat çekicidir: "Eğer hak, onların hevalarına uyacak olsaydı hiç tartışmasız gökler, yer ve bunların içinde olan herkes (ve her şey) fesada (bozulmaya) uğrardı. " (23/Mü'minin, 71).

Hevalarına uyanların özelliklerinden biri de istikbar (kendini büyük görme) ve peygamberlerin getirdiği vahye karşı çıkmadır. Bu gün de hayata ve dünyaya kendi hevaları doğrultusunda yön vermek, keyiflerine göre yaşamak isteyenler Kur'an mesajına, İslam'ın güzelliklerine karşı çıkmaktadırlar

(2/Bakara, 87; 5/Maide, 70). Hevalarına uyanlar Allah'tan gelen ilmi (vahyi veya ayetleri) bilgisizce bir tarafa atarlar. Onlar gerçekten cahillerdir(30/ Rum, 29). Kur'an, Hz. Peygamberi ve onların şahsında müslümanları uyararak: "Sana gelen bu ilimden (Kur'an ve hükümlerinden) sonra onların hevasına uyarsan, senin için Allah'tan bir veli ve yardımcı yoktur." (l3/Ra'd, 37; 2/Bakara, 120). "Allah 'ın indirdiği ile hükmet, onların hevasına uyma!" (5/Maide, 48 - 49). "Emrolunduğu gibi dosdoğru ol ve onların hevasına uyma!" (42/Şura, 15) diye emretmektedir.

Kur'an, mü'minlere ayrıca "adaletten ayrılıp hevanıza uymayın" demektedir (4/Nisa, 135). Şüphesiz ki hevaya uymak dengeyi bozar, hakları ihlal eder, tarafgirliğe ve taassuba sebep olur, düşmanlığı körükler. İnsan, Allah'ın hidayet kitabı olarak gönderdiği Kur'an'ı, yani vahyi dışlayarak, her şeyi kendi aklına, kendi hevasına göre çözmeye, her şeyin hükmünü işine geldiği gibi vermeye kalkışırsa, insanın içinde de yeryüzünde de huzurun olması mümkün değildir. Vahyi dışlayanlar hem kendilerine çeşitli ilahlar bulurlar, hem de küçük, önemsiz ve kısır çekişmelerin içinde, ucuz çıkarların peşinde koşar dururlar. Hevasına uyan kimselerin yön verdiği dünyada barış ve adaletin olması mümkün değildir. Bu gerçeğe hem tarih şahittir, hem de içinde yaşadığımız şartlarda bunu açıkça görmekteyiz.

Kur'an, mü'minleri, hevalarına uymamaları konusunda sık sık uyarmaktadır. Yine, mü'minlere, hevalarına uyan veya hevalarını tanrı haline getirenlerin peşinden gitmemelerini emretmektedir. Buna bağlı olarak da en iyi barınma yeri Cennet'in Rabbinin makamından korkanlar ve nefsinin hevasından sakınanlar için hazırlandığını haber vermektedir (79/Naziat, 40-41). Kur'an, Allah'ın ayetlerine tabi olanlar ile hevalarına uyanların bir olmayacağını belirtir:

"Şimdi Rabbinden apaçık bir belge üzerinde bulunan kimse, kötü ameli kendisine 'süslü ve çekici' gösterilmiş ve kendi hevasına uyan kimse gibi midir?" (47/Muhammed, 14). Elbette bir olmaz. Birisi, Allah'tan gelen açık, sağlam, Hak, doğru, hidayete ulaştırıcı, iki dünyada da kurtuluşa götürücü, kişiyi adam eden ilahı belgelere, yani vahye (Allah'ın ayetlerine) uymakta, öbürü ise nefsinin aşırı isteklerine, kuruntulara, ilmi dayanağı olmayan zanlara, boş hayallere uymaktadır.

Peygamberimiz (s.a.s.) buyuruyor ki: "Yüce Allah'ın yanında gök kubbe altında Allah 'tan başka tapınılan tanrılar içinde, kendisine uyulan heva (aşırı istek ve tutkular)dan daha büyüğü yoktur." (Taberani, nak. Elmalılı, 6/70, Ş. İsi. Ans. 2/397). Hevasına uyan insanların çok olduğu toplumlarda hata çok yapılır, suç çok işlenir, fitne ve fesat çok yaygınlaşır, insani değerler rağbet görmez, adaletle hareket etme ahlakı zayıflar. Bu bakımdan insanlara düşen, hevalarına uymak değil; kendi hevasından konuşmayan bir Peygamber'e

(53/Necm, 3-4) ve O'nunla beraber Allah'tan gelen ilme (vahye) tabi olmaktır (2/Bakara, 120). (A.g.e. s. 264-266)

"Hakiki mücahid, nefsiyle (hevasıyla, kötü arzu ve istekleriyle) savaşandır." (Tirmizi) Nefsin sayısız denecek kadar çok, kötü arzu ve istekleriyle mücadele İslam'ın istediği şekilde ve miktarda olmazsa, hevası insana hakim olur, insanın tüm yönetim ve denetimini ele geçirir. İşte bu durum, Kur'an'ın "hevayı ilahlaştırmak" dediği durum olur. Hevanın her emrini yapmak, arzularını bir kanun gibi benimseyip, kimseyi karıştırmayan mutlak özgürlük içinde bulunmak, İslam'la çeliştiğinde tercihi arzulardan ve nefsi isteklerden yana yapmak hevayı putlaştırmak demektir. "Allah'ın ölçülerine göre; Allah'ın mabudluğunun dışında, arzularına uyulan nefisten/hevadan daha büyük bir ilah, sema gölgesi altında yoktur." Dini, şeriatı nefsine hakim kılamayan kişi, çevresine ve devlete hiç kılamaz. iradesine hakim olamayan kişi, başkalarına hakkın sözünü hiç duyuramaz. Nefsimizin istediği ölçüde, basit menfaatlerimize uygun düştüğü kadar İslam'ı isteyen, hevasını hakem ve ölçü yapmıştır. İslam tebliğ edildiği halde, çeşitli bahaneler ileri süren, İslam'ı yaşamayan veya yanlış yaşayan bazı kötü örnekleri, kendi yaptığı yanlışlara mazeret kabul eden, onları tenkit ederek işin içinden sıyrılacağını zanneden kişi, hevasının egemenliğine girmiş, şirk yoluna düşmüş demektir. Kişi; Allah'a, İslam'a dil uzatılmasına karşı sessiz kaldığı halde; nefsine sataşıldığında, menfaatlerine ters bir durum olduğunda kavgaya kalkıyorsa, nefis ve hevasını büyük tanrı kabul etmiş olmaz mı?

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

İlah Nedir?

Şirki ve tevhidi tam değerlendirmek için iyi bilinmesi gereken kavramlardan biri de "ilah" kavramıdır. Bu kavram iyi bilinmeden şirk de yeterince anlaşılmaz. Tevhid Kelimesinin içinde yer alan bu kavram, iman ile şirk (ortak koşma) arasındaki farkı ortaya koyar. Sözlük anlamı; ısınmak, alışmak, birisine aşırı sevgi ile yönelinen, kulluk edilen, mabud haline getirilen, alışılan, düşkün olunan demektir. Kendisinden türediği 'elihe' fiili; yönelmek, düşkün olmak, kulluk yapmak, örtmek, gizlemek, alışmak gibi anlamlara gelmektedir.

Kavram olarak; "kendisine ibadet edilen, mabud sayılan her şey, her şeyden çok sevilen, ta'zim edilen kutsal varlık" anlamında kullanılmaktadır.

Tapınılan, kendisine ibadet edilen, üstün sayılan bütün mabudların ortak adı "ilah"tır. Türkçede bunu "tanrı" kelimesi ile karşılarız. İslami istılahta ilah; tapınılan, kendisine ibadet edilen demektir. İlah; ibadet edilmeye layık, yani kudret ve kuvveti önünde huşu ile boyun eğip ibadet ve itaat etme gereği duyulan, her şeyin O'na muhtaç olduğu bir varlık demektir. İlah kelimesi, gizlilik ve esrarengizlik manalarına da gelir ki, böylece ilah, görülmez ve ulaşılmaz bir varlıktır. İlah, İslami ıstılahta şu anlamlara gelir:

"Otorite sahibi, kanun koyan, ibadet edilen, rızık veren, hesaba çeken, kendisine ihtiyaç duyulan." İlahlık ve otorite birbirini gerektirir. İlah denildiğinde, aklımıza, hayatımız için kanun koyan, nizam ve hukuk belirleyen ve kayıtsız şartsız hakimiyet sahibi Allah (c.c.) gelmelidir.

İnsanın fıtratında kendinden üstün bir varlığa yalvarma ve tapınma ihtiyacı yatar. Her insan bir şeye tapar. İnsanlar fıtrattan gelen ilah edinme ihtiyacını sadece Allah'a yöneltmezse, başka ilahlara tapar ki, bu da insanı şirke ve küfre sokar. Kur'an-ı Kerim'de öncelikle Allah'ın ilahlığı üzerinde durulur. Tek ilah Allah 'tır, yani kendinden başka kulluk edilecek, tapınılacak, yönelinecek başka bir ilah yoktur. Cahiliyye döneminde, gerek Mekke müşrikleri gerek yahudi ve hıristiyanlar Allah'a inanıyorlardı; fakat Allah'ın ilahlık vasıflarını başkalarına da vererek, Allah'a karşı en büyük yalan olan şirke düşmüşlerdi.

İlah tektir ve O da Allah'tır. Allah; her şeyi yaratan, insanları bir gün bir araya toplayacak. <¬olan, öldüren ve dirilten, kendisine güvenilen, yalvarılan, sığınılan, kendisi için zaman ve mekan sınırı olmayan ve varlıkların eksikliklerinden bütünüyle uzak olandır. O halde, sadece bütün bunlara gücü yeten "ilah" tır ve O da bir tanedir. Birden fazla ilah olması mümkün değildir. Birden fazla ilah inancı, kainatın var oluşu ve işleyişindeki nizam ile ters düşer. Evrenin varlık' ve nizamındaki mükemmellik, Allah'ın tek ilah olmasının bir delilidir. Allah bu konuda Şöyle buyurur: "Allah hiç evlat edinmemiştir. O'na ortak hiç bir ilah da yoktur. Aksi takdirde her ilah kendi yarattığını sevk ve idare eder ve bir gün mutlaka onlardan biri diğerine galip gelir, Üstün çıkıp büyüklenirdi. Allah Onların (müşriklerin) bütün isnatlarından münezzehtir." (23/Mü'minun,91)

Yani, her ilah başka bir şey dilerdi. Her ilah diğerinden farklı bir şey yapmak, bağımsız olduğunu ve egemenliğini göstermek isterdi. Bunun sonucunda da bütün kainat yerle bir olurdu. Halbuki kainatta muazzam bir düzen vardır. Öyleyse bütün kainata hükmeden ilah tekdir ki, O da Allah 'tır. Bütün evren, içindeki varlıklarla birlikte, gücü her şeye yeten, bilgisi her şeye ulaşan bir ilah'ın kontrolündedir. insanlar bu ilah'a yönelirler, O'na dua ederler. Korkuları bu ilah'tandır, güvenleri de bu İlah'adır. Bu ilah'a her şeyiyle

bağlıdırlar, O'nu her şeyden çok severler. Elbette bu ilah alemlerin Rabbı olan Allah 'tır. "La ilahe illallah" kelimesinde belirtildiği gibi, Allah'tan başka hiç bir ilah yoktur.

İlahlık vasıflarının en önemlisi, Allah'ın hayatımız için kanun koyan, nizam ve hukuk belirleyen olmasıdır. Eğer kanun koyma, insanlar için hukuk belirleme Allah 'tan başkalarına verilirse, bu onlara ilahlık vasıflarını da vermek olur ki, bu da şirktir. Bu manada kanun koyucu olarak ilahlık taslayan tağutlar tarih boyunca çıkmıştır ve çıkacaktır. Günümüzde ve tarihte en çok görülen şirk çeşidi budur.

"Kim tağutu reddedip Allah'a iman ederse, muhakkak ki, kopması mümkün olmayan sapasağlam kulpa yapışmış olur." (2/Bakara, 256) Kur'an-ı Kerim bize bütün Peygamberlerin tevhid akidesiyle gönderildiğini bildirir. Ayet-i kerimede şöyle buyurulur: "Ey Muhammed! Senden önce gönderdiğimiz her Peygambere; Benden başka ilah yoktur, Bana ibadet/kulluk edin diye vahyetmişizdir." (21/Enbiya, 25)

İnsanoğlu her zaman bir ilaha inanma, sığınma ve ondan yardım istemeye muhtaçtır. insan, bazı şeylerden korkar, bazı şeylere gücü yetmez de başkalarından yardım ister, bazı şeylere sığınır, bazı şeyleri kendinden üstün görür. Bütün ümitlerinin bittiği yerde, görmediği, tanımadığı, hayal etmediği bir gizli 'ilah'tan yardım ister. Çevresinde gördüğü bütün olayların kendi gücünün dışında olduğunun farkındadır. Bu olayları bir gücün yaptığına inanır. Bunlara benzer daha birçok sebepten dolayı insan sığınacak bir melce, sığınak arar.

Peygamberlerin tebliğ ettiği Allah inancından uzaklaşan topluluklar ve insanlar, yaratılışlarında ve pratik hayatlarındaki bir ilaha bağlanma ihtiyacını başka şekillerde giderirler. Tarihte ve günümüzde gerçek anlamda dinsiz insan olmadığı gibi, ilahsız insan da yoktur. Kimileri, hiç bir tanrıya inanmadığını söylese bile onun içerisinde, sığındığı, bağlandığı, yardım istediği, her şeyden çok sevdiği, her şeyden çok büyük saydığı bir 'şey' mutlaka vardır. işte o 'şey' onun için bir tanrıdır. Kur'an-ı Kerim çok ilginç bir örnek veriyor: Bir takım insanlar kendi görüşlerini, kendi isteklerini, kendi emirlerini en üstün ve doğru görürler. Bırakın bir dinin emrine uymayı, toplumda geçerli olan hiç bir kural onları bağlamaz. Bu tip insanlar, kendi keyiflerine uyarlar. Kendi hevalarından (arzularından) başka kutsal, kendi isteklerinden ve görüşlerinden üstün güç ve doğru kabul etmezler. İşte bu tür insanlar için Kur'an-ı Kerim; "Gördün mü o kendi hevasını (istek ve arzularını) ilah/tanrı edinen kimseyi. Şimdi onun üzerine sen mi bekçi olacaksın?" (25/Furkan, 43) demektedir.

İlah zannedilen şey, insan üzerinde var sayılan 'güç'tür. Bu kimilerine göre ateş, kimilerine göre güneş, kimilerine göre gökler, kimilerine göre yıldızlar, kimilerine göre madde, kimilerine göre ataların ruhu, kimilerine göre tabiat

(doğa), bazılarına göre devlet erki, kimilerine göre iyilik ve kötülük tanrılarıdır. Hatta kimi insanlar ve toplumlar, başlarındaki yöneticileri, kralları ilah, ya da yarı ilah saymışlardır. Nitekim Firavun, elinin altındakilere "ben sizin en büyük rabbınızım/ilahınızım" (79/Naziat, 24) diyordu. Japon kralları, güneşin/tanrının oğlu, bir çeşit Budist dini olan Lamaların büyüğü Dalay Lama yarı tanrı sayılıyor. Bir çok ülkede diktatörler, tanrı gibi algılanmış, karşı konulmaz üstün güce sahip, her dedikleri yapılması gereken, kızdığı zaman gazabıyla herkesi cezalandırabilen tanrılar gibi düşünülmüştür. Hatta birçok yerde bu diktatörler adına dikilen heykellere insanlar secde edercesine saygı göstermektedirler.

Tarihte, Tevhid Dininden uzaklaşmış bütün toplumlarda farklı ilah düşünceleri gelişmiştir. Kimileri inandıkları ilahlar adına putlar ve mabetler/tapınaklar yapıp o putlara tapınmışlardır. Bu putların taştan, tunçtan veya ahşaptan yapılmasının fazla bir önemi yoktur. İnsanlar, ilahları adına kendi elleriyle heykeller yapıp, sonra da buna, ilahımız veya bizi ilahımıza götürecek aracımız diyorlar ve o heykellere tanrı diye tapınıyorlardı.

Kur'an-ı Kerim'e göre, yer, gök ve ikisinde olan her şey, bir olan Allah'ındır. Yoktan var eden yalnızca O'dur. Bütün nimetler O'nun elindedir. Sonsuz güç ve kuvvet yalnızca O'nundur. Bütün işler yani kader O'nun elindedir. Yerde ve gökte olan her şey isteyerek veya istemeyerek O'na boyun eğer. Her şey O'nu tesbih eder (O'na ibadet eder, O'nu zikreder). Yerde ve gökte yalnızca O'nun hükmü geçer. O'nun bir benzeri ve eşi yoktur. Hiç bir şey O'nun dengi olamaz. O'nun Rabliğinin, ilahlığının, hükmünün, yaratıcılığının ortağı ve yardımcısı yoktur. O hiç bir şeye muhtaç değildir. Mutlak anlamda yardım edici O'dur, mutlak anlamda ceza verici yine O'dur. O, gerçek ve mutlak olan yegane 'ilah'tır ve O'ndan başka ilah yoktur.

İslam, bu sıfatları taşıyan Rabbe, Allah demiştir. Bu isim ilah kavramından farklıdır. Benzeri, eşi, ortağı, çoğulu, olmayan bir Allah kavramı. Bu, kainatın sahibi, mutlak yaratıcı ve azamet sahibi 'ilahın' özel adıdır. İnsanlar bir çok ilahlar düşünmüşlerdir, düşünebilirler de; ama 'Allah' birdir ve O'nun hakkında başka türlü düşünmek de mümkün değildir. Allah, hem ilahlık (uluhiyet), hem rablık (rububiyet), hem hakimlik (hakimiyet), hem de meliklik (mülükiyet) sıfatlarına, işlevine sahiptir.

İlah'ın Kur'an'daki İki Manası: Kur'an'da 'ilah' daha çok iki anlamda kullanılmıştır:

Birincisi, hak olsun batıl olsun, bütün insanların kendisine ibadet ettikleri ma'bud;

ikincisi, gerçek ibadete layık olan, alemlerin Rabbı olan Allah.

ilah Düşüncesi: Hz. Adem'den belirli bir zaman sonra insanlar, Tevhid inancının dışına çıkmaya başladılar ve ikinci Adem Hz. Nuh 'tan sonra da yaptıkları heykelleri ilah haline getirip onlara tapındılar. Daha sonradan gelen birçok kavmin arasında ve günümüzde dünyanın çeşitli yerlerinde bu batıl inanış devam etmektedir. Kişinin inandığı ilah, onun ihtiyaçlarını karşılayan, dualarına karşılık veren, sıkıştığı zaman imdadına koşan ve her bakımdan üstün (müteal) olmalı. Bu ilah, insanın sahip olmadığı birçok özelliği taşır. Üluhiyet (ilahlık), aynı zamanda ulaşılamayacak yüce bir makamdır. Kimileri bu ilahlarını somut bir şekilde, put halinde cisimleştirmişlerdir. Birçoğu da insana ait birtakım özellikleri onlara vermişlerdir.

Eski yunan tanrıları, insanlar gibi kavga ediyorlar, birbirlerinin hanımlarına göz koyuyorlardı. Eski İran dini Mazdeizm'in iki tanrısı vardı ve sürekli kavga ederlerdi. Birisinin kötülükleri, diğerinin iyilikleri yarattığına inanılırdı. Eski Azteklerin ilahı zalim bir savaşçıydı.

Kimileri birtakım hayvanları, kimileri zamanı, kimileri ruhları, kimileri yerleri kutsal sayıp, onlara bir ilah gibi saygı göstermişlerdir. Geçmişte bu tür acaip ve sapık ilah inançları çoktu. İslam, bütün peygamberler vasıtasıyla bu tür bütün İlah düşüncelerini kaldırmış ve insanlar hakkında hakk olan Allah inancını getirmiştir. Çünkü bu inanç, insanların kendi kafalarından ve eksik görüşlerinden değil; bizzat insanların Rabbi Allah'tan gelmiştir. Böylece, Tevhid dinine inanan insanlar 'İlah' konusundaki düşüncelerini ve inançlarını düzeltebilmişlerdir.

Ancak buna rağmen tarihte olduğu gibi günümüzde de aklını kullanmayan, Kur'an'a kulak vermeyen insanlar, hala yanlış ilah inancını sürdürmektedirler. Allah'a ait bir sıfatı veya sıfatları bir başka varlığa veren, onu İlah gibi düşünmüş olur. Dinimizde bunun adı şirktir. Allah'ın yaratma, öldürme, diriltme, affetme, azab etme, yoktan var etme, kutsal olma, nimet verme, hüküm koyma gibi sıfatları, başka şeylerde, başka varlıklarda var sayılırsa, onlar 'ilah' haline getiriliyor demektir. Bu bağlamda bir kimse; bir kişinin, bir kurumun veya bir başka şeyin, tıpkı tanrı gibi olduğunu kabul etmesi, "tıpkı tanrı gibi yaratıyor" diye düşünmesi, onu ilah saymasıdır.

Günümüzde bu tür ilah fikrini çokça görmek mümkündür. Üzülerek söylemek gerekirse, bilimin bu kadar ilerlemesine rağmen insanlar hala, geçmişteki cahiller gibi sapık ilah inancını. terketmemişlerdir. Bugün kimileri, atalarının ruhunu, kimileri devlet yöneticilerini ve kahramanları, kimileri devlet örgütlerini, kimileri uluslararası kuruluşları tıpkı ilah gibi görmektedirler. Bunların gücü çok büyüktür ve bunlara asla karşı gelinmez diye inanılmaktadır. Gazete sayfalarında görülen 'futbol ilahı', 'müzik ilahı', 'sanat ilahı', 'seks

tanrıçası', 'ey falanca şarkıcı sana tapıyorum', 'ey sevgili sana tapıyorum' gibi ifadeler işte bu yanlış ilah fikrinin çok çirkin görüntüleridir. Kimileri bir spor yıldızını, kimileri bir müzik ve film yıldızını kendisi için en üstün örnek sayar, onun peşinden gider, onu taparcasına sever, ondan başka üstün ve kutsal bir şey düşünmez. İşte bu yanlış fikir onu sapık ilah fikrine, yani şirke sürükler.

Rejimlerin, devlet adamlarının, diktatörlerin, partilerin, meclislerin koydukları ilkeler ve kanunlar, yaptıkları işler, uygulamalar, 'karşı gelinemez, değiştirilemez, itaat edilmesi zorunlu ilkelerdir' düşüncesi, onları ilah saymanın çağdaş görüntüleridir. İnsanlar bu gibi otorite sahiplerinde olağanüstü bir güç var sanmaktalar, dolaysıyla onlarda ilahlık sıfatları görmekteler. Bazılarının, 'birtakım kişilerin veya grupların fikirleri, ilkeleri, kanunları en üstündür, onların üzerinde güç ve otorite yoktur' şeklindeki düşünce ve inançları, onların dinleridir. Aynı konuda alemlerin rabbi Allah'ın insanlar için indirdiği hükümlere aldırmamak, onları reddetmek, ya da onların yerine kişilerin ve kurumların hükmünü kabul etmek; onları ilah haline getirmenin göstergesidir .

Diyelim ki, herhangi bir konuda Allah'ın koyduğu bir ölçüsü veya bir hükmü var. Buna karşın aynı konuda bir kişinin, siyasi bir otoritenin, devletin veya başka bir gücün tam aykırı bir görüşü veya ölçüsü bulunmaktadır. Bir insan Allah'ın hükmüne rağmen onları benimser, inanır ve peşinden giderse; işte o kabul ettiği hükmü veya ölçüyü koyan kaynağı ilah haline getirmiş demektir. Örneğin, Allah (c.c.), Kur'an'da içki içmeyi yasaklıyor, faiz alıp vermeyi haram sayıyor, kadınlara örtünmeyi emrediyor, ama birtakım yöneticiler veya yetki sahipleri, içki içmeyi normal görüyor, faizsiz ekonomi olmaz diyor, ya da birileri kadınların örtünmesini çağdaş kıyafet değil diye yasaklıyor. Bazıları, 'Allah'ın ölçülerinin geçerliliği yoktur, bu zamanda uygulamak zordur, ama yöneticilerin koyduğu hüküm daha doğrudur, zamana daha uygundur, biz onları tercih ederiz' derlerse, işte bu inanç başkalarını ilah haline getirmedir.

Kim herhangi bir şeyi Allah'tan fazla severse, bir şeye Allah'tan fazla saygı gösterir, Allah'tan korkar gibi ondan korkarsa, kim Allah'ın dışında herhangi bir şeye veya insana tapınırsa, kim Allah'ın hükmüne aykırı olarak başkalarının ilkelerini daha üstün sayarsa, işte o insan, bütün bunları ilah haline getiriyor demektir. Farklı ilahlara inananlar, bu inançlarını zaman zaman ortaya koyuyorlar. 'Falanca devletin, filanca uluslararası kuruluşun, falan adamın ilkeleri her şeyin üstündedir' diyen kimse, Allah'ı değil onları ilah tanıyor demektir. (9) İslam'ın ezeli, ebedi, değişmeyen ve evrensel ilkesi şudur: "La ilahe illallah, Muhammedü'r Rasülullah" Yani, "Allah'tan başka ilah yoktur; Hz. Muhammed Allah'ın rasülü, elçisidir." "Allah ile birlikte başka bir ilah edinip tapınma. O 'ndan başka hiç bir ilah yoktur." (28/Kasas, 88)

Putlaştırılıp İlah Haline Getirilen Batıl Tanrı Anlayışları

Kur'an-ı Kerim, müşrikler tarafından tapınmaya konu edilen varlıklardan bahsederken, birçok durumda genel ifadeler kullanır: "Allah 'tan başka taptıklan" (2S/Furkan, 17); "Allah 'tan başka dua edip yalvardıkları" (7/A'raf, 194); "Allah'a şirk.koştukları" (28/Kasas, 68); "Şirk koştukları şeyler" (7/A'raf, 190); "Allah'tan başka benimsedikleri" (4S/Casiye, 10) tarzında fiil şekilleri olduğu gibi; genel anlamda birtakım isimler de hayli fazladır: "İlah" (Hicr, 96); "alihe -ilahlar-" (2l/Enbiya, 36); "endad -eş ve denkler-" (2/Bakara, 165); "esnam -heykelden putlar-" (7/A'raf, 138); "evsan -putlar-tc (22/Hacc, 30); "temasil-heykeller-" (2l/Enbiya, 52); "şüreka -ortaklar-" (l3/Ra'd, 16); "şüheda -şahitler, yardımcılar-" (2/Bakara, 23); "şüfea' ¬şefaatçiler, aracılar- " (39/Zümer, 43); "erbab -rabler-" (l2/Yusuf, 39); "evliya -veliler, dostlar, yöneticiler-" (29/Ankebut, 41); "emsal-eşler, benzerler-" (l6/Nahl, 74); "tağat -azgın yönetici" (2/Bakara, 2S6); "cibt -putlar-" (4/Nisa, SI); "ensab -dikili taşlar, putlar-" (S/Maide, 90); "veled -çocuk-" (72/Cin, 3); "sahibe -eş, hanım, zevce, tanrıça-" (72/Cin, 3).

Kur'an'da yukarıdaki ayetler başta olmak üzere çeşitli yerde yüzlerce defa kullanılan bu genel tabirler gösteriyor ki, Kur'an şirkin her türlüsünü iptal için gelmiştir. Yoksa, sadece zuhur ettiği bölgede, birtakım özel isimlerle belirtilen (Menat, Hubel, İsaf vb.) putları hedef almış değildir. Allah'ı tek tanımanın halis olması için yukarıda anılan bütün şirk kavramlarının kapsadığı alanın, uluhiyete tahsis edilmesi gereklidir (İbadet, şefaat, dua, tutunma, hakimiyet, velayet vb.). Bu özellik, Kur'an'ın şirk karşısındaki durumu bakımından, birinci dereceden bir önem arzetmektedir. Öbür yandan Kur'an, batıl uluhiyetlerin (sahte tanrıların) türlerini gösterirken genel olarak, onların adlarından değil; mahiyetlerinden bahseder. (Arabistan'da o dönemde tapılan tanrılardan bazılarının özel isimleri el-lat, el-Uzza, Vedd vb.- sadece birkaç yerde zikredilmiştir.) Şu halde, o, aslında uluhiyet bakımından yok olan o varlıkları muhatap, bir muarız, bir rakip veya düşman gibi telakki ederek birtakım belirli fertlere değil; insanlık dünyasında tanrılaştırılmaları yaygın olan mahiyetlere hücum etmiştir. Mahiyetler üzerinde dururken de, onlar hakkında bilgi vermek değil; onların eksik yanlarını, neden tanrı olamayacaklarını belirtmeye yönelmiştir.

Diğer taraftan, Kur'an'ın mahiyetlerinden bahsettiği batıl ve sahte tanrıların, insanlığın çeşitli devir ve yerlerinde tanrılaştırdığı varlık tipleri durumunda olduğu söylenebilir. Bu tipler arasında, Arabistan'da rastlanmayanların da bulunması, Kur'an'ın evrenselliği ile açıklanmalıdır. Bu tipler, şöyle sınıflandırılabilir:

A- Hayat sahibi varlıklar
1- İnsanlarca görülmeyen varlıklar; a) hayırlılar (Melekler, kısmen cinler), b) Şerliler (şeytanlar, kısmen cinler)
2- İnsanlar; a) Tanrı oğlu veya kızı (İsa, Uzeyr), b) Tanrıça (sahibe), c) Hükümdar¬tanrı (Firavun)
3- Hayvanlar; a) Buzağı, boğa, b) Nesr (kartal)

B- Cansızlar
1- Tabiat varlıkları; a) güneş, b) ay, c) yıldızlar (Şi'ra), d) Ba'ı, e) ağaç (e1-Uzza), kaya (el-Hit, Menat)
2- İnsan eliyle yapılanlar; a) esnam, evsan (Vedd, Yeğüs vb.), b) ensab

C- Mücerred Varlıklar
a) Nefsin hevası, b) şari', c) dehr, d) seneviyye (10)

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

Elfaz-ı Küfür

Elfaz'ın tekili olan lafız (lafz); söz, kelime ve ifade demektir. Küfür ise "kefera" fiilinden mastar olup, sözlükte; bir şeyi örtmek anlamına gelir. Kalbindeki imanını örten kimseye de bu yüzden münkir veya kafir denilmiştir. Bir terim olarak, kişiyi küfre düşüren ve dinden çıkmasına sebep olan sözlere "elfaz-ı küfür" adı verilir.

Bir mü’mini küfre düşüren sözler dörde ayrılır. Bunlar: İstihza, istihfaf, istihkar ve istinkardır. İstihza, dinin esaslarından birini alaya almak; istihfaf, inanılması gereken ve zarüratı diniyye denilen prensipleri küçümsemek, hafife almak; istihkar, dinle ilgili temel esasları ve t dinin mukaddes saydıklarına hakaret etmek, çirkin sözler söyleyip sövmek; istinkar ise bir İslami hükmü açıkça inkar etmek veya dince mukaddes olan şeylere inanmayıp küfretmek.

Allah'ın zatı, sıfatları, fiilleri, isimleri, emirleri, yasakları hakkında şaka yollu da olsa alay ederek küçümseyici konuşmak ve Allah'a çirkin sözler söylemek kişiyi dinden çıkarır. "Allah ile, O'nun ayetleriyle, O'nun Rasulü ile alay mı ediyorsunuz? Boş yere özür dilemeye kalkışmayın. Siz imandan sonra küfre düştünüz.” (9/Tevbe, 65)

Peygamberlik kurumunu önemsememek ve peygamberlikle alay etmek, onlar hakkında küçük düşürücü sözler söylemek istihkar (hakaret ve sövme) sayılır. Bu yüzden herhangi bir peygamberi küçük gören, alay eden ve O'na eza veren dinden çıkar. "Şüphe yok ki, Allah'a ve Rasulü'ne eziyet verenlere Allah dünyada ve ahirette lanet etmiştir. Onlara çok küçük düşürücü bir azap hazırlamıştır." (33/ Ahzab, 57) "Münafıklardan öyleleri vardır ki, peygamberi incitiyorlar ve 'O her söyleneni dinleyen bir kulaktır' diyorlar. De ki, O sizin için bir hayır kulağıdır. Allah'a da inanır, mü'minlere de. İman edenleriniz için bir rahmettir. Allah'ın Rasulüne eziyet verenlere ise acıklı bir azab vardır. " (9/Tevbe, 61)

Hz. Peygamber'e hakaret dinden çıkardığı gibi, mukaddes kitaplara ve Kur'an-ı Kerim'e hakaret veya mukaddes kitapların aslını inkar edici sözler söylemek küfürdür. Kur'an'la, bir süresi veya ayetiyle alay etmek, onu küçümsemek küfürdür. Meleklere hakaret etmek, alay etmek, ayıplamak, onları küçük görmek küfürdür. Cebrail'in vahyi getirirken hata ettiğini, Hz. Ali yerine yanlışlıkla Hz. Muhammed (s.a.s.)'e vahyi verdiğini söylemek de kişiyi dinden çıkartır. Azraille, ölüm meleği olduğu için hakaret etmek, meleklerin dişi olduğunu söylemek de küfürdür. Sahabeleri tekfir ederek, onların mü1min olmadığını söylemek de küfür kabul edilmiştir. Sahabeyi küçümsemek, alay etmek ve onlara buğz etmek ise bid'at ve sapıklıktır. (Bkz. 48/Fetih, 18; 9/Tevbe, 100).

Söyleyeni dinden çıkaran küfür sözlerinin bu sonucu meydana getirmesi için hür bir irade ve ihtiyarla söylenmesi gerekir. Tehdit, zor ve baskı altında küfür sözlerini söyleyen kimse, ikrah-ı mülci yani tam zorlama ile, öldürme, kesme, bedene zarar verme ve şiddetli dövme gibi işkence veya bu tehditler varsa küfür sözü söyleyebilir. "Kalbi imanla dolu olduğu halde, küfre zorlanan müstesna olmak üzere, kim iman ettikten sonra, küfre sine açarsa Allah 'tan onlara bir azap vardır." (Nahl, 106) Bu ayet, küfre zorlanan kimsenin dinden çıkmayacağını gösterir. Nitekim Mekke müşrikleri, Yasir ile hanımı Sümeyye'yi İslam'dan dönmeleri için zorlamış, işkence altında ikisini de öldürmüştür. Yasir'in oğlu Ammar'ı da bir kuyuya atarak işkence yapmışlar, Ammar işkenceye dayanamayarak, kalbi imanla dolu olduğu halde, diliyle İslam'dan döndüğünü söylemiş ve canını kurtarmıştır. Haber Hz. Peygamber'e ulaşınca, kendisiyle görüşmüş ve yine işkenceye maruz kalırsa aynı sözleri söylemesine ruhsat vermiştir. Yukarıdaki ayet-i kerime bu olay üzerine inmiştir.

Günümüzde nice şarkılarda dinle ilgili kutsal esaslara hakaret taşıyan, kadere isyan eden, bir kadını putlaştırıp Allah'ı sever gibi sevme ifadeleri müslümanım diyen insanlar tarafından rahatlıkla söylenebilmektedir. Bir futbol takımı ekber, yani Allah'a ait olan "en büyük" ifadesiyle sloganlaştırılabilmekte,

öğrencilere bir şahıs hakkında ilahı özellikler verilerek antlar, şiirler söylettirilebilmektedir. Medyada, kahvelerde, sokaklarda nice elfaz-ı küfür rahatlıkla ağızlardan çıkabilmektedir. "İşimiz Allah'a kaldı", "Allah'lık" gibi ifadelerle Allah hakkında küçültücü ifadeler söylenebiliyor. Azraille kızılıp ileri geri sözler söylenebiliyor. Bir kıza "Melek" ismi verilebiliyor, felek ifadesiyle göklerin insan kaderi üzerinde etkisi kabullenilerek ona kader adına hakaretler edilebiliyor. Açıkça kadere de çatılabiliyor. Zamana sövülebiliyor. Cennet ve cehennemle ilgili fıkralar anlatılarak Allah'ın ödül ve cezası şaka konusu edilebiliyor. Dini küçük düşürücü Bektaşi fıkraları veya dinin kutsallarını küçük düşürecek uydurmalar anlatılabiliyor. Allah'ın sıfatları başkasına verilebiliyor. Allah'tan başkasına dua edilip medet ve yardım istenebiliyor. Allah'tan başkası adına yemin edilebiliyor. Ağzımızdan çıkan her sözün hesabının isteneceği unutularak küfür lafızları sakız gibi ağızlarda dolaşabiliyor. Bütün bunlar, elfaz-ı küfür, şirk, irtidat gibi konuların kapsamına girmektedir.

Çevrede Çokça Duyulan Elfaz-ı Küfürden Bazıları (Söyleyeni Şirke Düşürmesinden Korkulan Çirkin Sözler)

a- Allah'la ilgili

"Allah'lık" (saf bir insan için)

"Allah'sız" (Bunun Allah'ı yok, bu kimseyi Allah yaratmamıştır anlamında)

"İşimiz Allah'a kaldı" (İşimiz yaş, netice beklemeyin anlamında)

"İnşaallah deme, kesin söz ver" (İnşaallah, yani Allah dilerse sözünün yanlış ve yetersiz olduğu anlamında)

"Gökte Allah var", "yukarıda Allah var" (Allah'a mekan isnadı anlamında)

"Seni Allah gibi seviyorum" (Allah'ı sever gibi çok sevmek, fanatiklik anlamında)

"Seni elimden Allah bile kurtaramaz" (Allah'ın gücü bile yeterli olmaz anlamında)

"Burada Allah yok, Peygamber izinde" (Karakolda, hapishanede vb. Allah'ın yardım edemeyeceği anlamında)

"Allah'ın olmadığı, şeytanın bol olduğu yerde elime geçecek, ciğerlerini sökerim" (Allah'ın olmadığı yer olabileceği anlamında)

"Allah, ondan verdiği canı alamıyor" (Borcuna sadık olmayanlar hakkında, Allah'ın acizliği anlamında)

"Allah'ın hükmü burada geçmez" veya "o eskidendi, şimdi Allah'ın hükmü uygulanmaz, devir değişti" (Allah'ın hükmünün geçersizliğini iddia veya tüm zamanlara ait olduğunu inkar anlamında)

"Şu işin (şeyin) Allah'ını yapar" (Allah'ı herhangi bir şeye benzetme anlamında)

"Sen Allah mısın be?" (Bir yaratığın Allah olma ihtimalini çağrıştıracak anlamda)

"Ye Allah ye", "vur Allah vur" (Allah'ı kula benzetmek anlamında)

"Allah Baba", "Allah'ın oğlu gelse ... " (Allah'a çocuk isnad etme anlamında)

"Tapılacak kadın" (Allah'tan başka tapılacak/ibadet edilecek mabud kabulü anlamında)

"Futbol/müzik ilahı,... tanrıçası" (Allah'tan başka ilah kabulü anlamında)

"Hakimler hakimi" (Allah'ın dışında bir varlığa Allah'ın bir sıfatını verme, her şeyi yönlendiren anlamında)

"Sezar'ın hakkı Sezar'a, Tanrı'nın hakkı Tanrı'ya" (Allah'a denk başkasının hakkı olduğu, Allah'ın her yerde tek güç olmadığı anlamında)

"Allah bizi unuttu" (Allah'ın zorluklarla denemesi konusunda Allah'ı unutma gibi bir eksiklikle vasfetme anlamında)

"Filan kimse şu şeyi yarattı" (Yaratma fiilini gerçek anlamda, yani yoktan var etme manasında başka birine verme, Allah'ın fiiline ortak kabulü anlamında)

"Allah'ın başka işi mi yok, bununla uğraşacak?" (Allah, her şeyi takdir edip, her şeye hükmünü geçirmez, O'nun dediğinin ve müdahalesinin dışında da işler olur anlamında)

"Allah bilir ki, şu iş şöyledir", "Allah şahit şunu şöyle yaptım" dediği halde, yalan söylemiş olsa; Allah'a iftira atmak ve gizli-açık her şeyi bildiğini kabul etmemek anlamında) "Hakimiyet/egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir/meclisindir" (Hakimiyetin/egemenliğin Allah'ın dışında başkalarına ait olduğunu kabul ve Allah'ın hükmünün üstünde hüküm olduğu anlamında)

"En büyük filan takım, başka büyük yok" (Ekber/en büyük sıfatının Allah'tan başkasına verilmesi ve başka büyüğün olmadığı, Allah'ın büyüklüğünün inkarı veya büyüklükte ortağı olduğu anlamında)

"Allah'ımı inkar edeyim ki, şu şöyledir" (Söylediği söz, doğru bile olsa; Allah'ı inkar etmeyi ihtimal olarak kabul ve inkarı basite almak anlamında)

"Allah, şunu şöyle yaratsaydı, şu işi şöyle yapsaydı ne iyi olurdu" (Allah'ın yarattığını beğenmemek, O'na eksiklik ve kusur isnad etmek anlamında)

"Allah, keşke şunu haram kılmasaydı, şunu farz etmeseydi" (Allah'ın hükmünü beğenmemek anlamında) (O konuda ayet ve kudsi hadis olmadığı halde,) "Allah şöyle buyurmuştur" demek (Kur'an'da olmayan, ispatlanamayan cümleleri Allah'a isnad etmek, dolayısıyla Allah'a iftira etmek anlamında)

(Allah'ın kesin olarak haram kıldığı bir şeyi yiyip içerken "Allah'ın ismiyle

(Bismillah)' demek (Allah'la, Allah'ın haram hükmüyle alay etme anlamında)

Allah'ı, O'nun kurallarını, O'nun dinini, kitabını... istihza/alay, küçük görme, hakaret, inkar etme.

Allah'a, dine, dince mukaddes sayılan şeylere küfür, sövme veya çirkin söz söyleme. Allah'tan başka mutlak gaybı bilen olduğunu kabul etme

Allah'tan başkasına söylenmesi caiz olmayan şeyleri başka şeyler için söyleme: "Yeşil gözlerinden muhabbet kaptım, Diz çöküp önünde yıllarca taptım." , "Mihrabım diyerek yüz sürdüm" , "Bir Allah'a, bir de sana taptım" , "Kabe Arabın olsun, bize Çankaya/Anıtkabir yeter" , "Ey, bugünleri borçlu olduğumuz ulu Atatürk" vb.

Allah'tan başkasına dua etmek, veya bir kuldan meded istemek Allah'ın helallarını helal; haramlarını haram kabul etmemek

Allah'tan başkası adına kurban kesmek, Allah'tan başkasına adak adamak

Allah'ın kesin yasağına rağmen Allah'ın düşmanlarını, kafirleri sevmek, küfre rıza göstermek, kafirlere -hidayetleri dışında- dua etmek

Tağutların resim ve heykelleri önünde tapınırcasına saygı göstermek

Allah'ın şeriatından/hükmünden daha üstün yönetim şekilleri olduğunu belirtmek:

"Demokrasi/halk idaresi en iyi idare şeklidir" , "Kemalizm, Kapitalizm insanları mutluluğa götürür" demek.

Allah'ı, sadece göklere ve tabiata hükmü geçen bir zat olarak kabul edip, yeryüzünü insanların kendi bağımsız arzularına bırakıp Allah'ı dünya işlerine karıştırmamak, insanların sosyal ve siyasal ilişkilerini düzenleme konusunda Allah'ın dışında otoriteler tanımak Fayda ve zararı Allah'tan bilmemek, "şu doktor benim hayatımı kurtardı" , "frene basmasaydı ölmüştüm" , "şu hap bana şifa veriyor, beni iyi ediyor" "Devlete karşı çıkılır mı, ezer geçer .

İbadet kapsamına girecek tüm amelleri, sadece Allah için yapmamak, gösteriş veya dünyevi bir menfaat için yapmak.

b- Dinle ilgili

"Din ayrı, dünya ayrı" (Dünyayı dinin dışına itmek, dini dünyaya karıştırmamak ve laiklik anlamında)

"Din ayrı, siyaset ayrı" (İnsanların yönetiminin dinle ilgisi yok, siyaset dinden bağımsız olmalıdır anlamında)

"Dinde zorlama yoktur" (Din seçme konusundaki özgürlükle ilgili Bakara süresi, 256. ayetini farklı ve yanlış bir konu için delillendirerek, bir müslümana karışılamayacağı, onun haramları işlemede özgür olduğu anlamında; dinin ahkamla/muamelatla ilgili konularını inkar etmek veya geçerli olmayacağını

iddia anlamında)

"Zevklere ve renklere karışılmaz" (Arzu ve heveslere hiç kimsenin müdahale etmesine hakkı yoktur, ben neden zevk alıyorsam onu yaparım, din adına bile olsa hiç kimse ona karışamaz anlamında)

"Bu benim özel hayatımdır, kimse karışamaz." , "Demokrasi var, bana kimse karışamaz, canım ne isterse onu yaparım" demek (Allah'ı, Allah'ın hükümlerini önemsememek ve O'na teslim olmamak, nefsini, heva ve hevesini putlaştırıp ilahlaştırmak anlamında)

"Biz babamızdan, atalarımızdan böyle gördük" (geleneği, ataların yolunu mutlak doğru olarak kabul etmek, dine ters düşse de atalarının yolunun en doğru yol olduğunu kabul anlamında)

"Din şöyle diyor, doğru ama ... " , "haklısın, fakat..." (Dinin emir ve yasaklarının doğru olduğunu kabul etmekle birlikte, hayata geçirmenin imkansız gibi çok zor olduğu, yaşanamayacağı, başka alternatiflerin zaruri olduğu anlamında)

"İslam dini akıl dinidir, mantık dinidir" (Nakli dışlama, vahyi temel ölçü almama, aklı putlaştırma anlamında)

"İslam şeriatı eskidenmiş, bundan sonra din hakim olamaz." (Dini, eski zamana ait tarihi bir vaka gibi kabul etme ve gelecekle ilgili Allah'ın vaadlerini inkar anlamında)

"Dine bağlı yaşamanın, dindar olmanın zamanı geçti; doğru olursan bu devirde aç kalırsın" (Dinin bütün zamanlar için geçerli olmasının reddi anlamında)

"Dini günler" (Zamanı, günleri dini olan ve dini olmayan diye ayırıp, bazı günlerin dinle ilişkilerinin olmaması gibi anlaşılabilmesi anlamında)

"Hayat yalnız bu dünyadadır" (ahireti inkar anlamında)

"Sen benim kalbime bak, kalbim temiz" (Dinin bazı emirlerini yerine getirmeyişin mazereti olarak kalbin temizliği anlayışı ve ibadet edenlerin kalbi temiz değil ki ilahı emirleri yerine getiriyorlar anlamında)

"Paranın açmadığı kapı yoktur" (Parayı putlaştırmak, kapitalizmin her şey olduğu anlamında)

"Demokrasilerde çare tükenmez" (Beşer bir düzen olan demokrasi (halkın kendi kendisini yönetmesi)nin her konuya çözüm getiren en üstün idare şekli olduğu; İslam'ın siyaset ve devlet anlayışından daha üstün bir yönetim şekli olduğu anlamında)

"Aşırı dinciler" , "dinciler" "fundemantalistler" , "dinci teröristler" gibi çirkin ithamları gerçek mü'minlere etiket olarak takmak, müslümanları, dolayısıyla İslam'ı kötülemek anlamında) İslam'a irtica, gericilik, fundemantalizm, taassup ve benzeri çirkin sıfatlar takmak. İslam'a, şeriata, tesettüre karşı tavır almak,

veya bu tür dinle ilgili hususlara düşman olanları desteklemek.

İslam'ın kutsal kabul ettiği hususların dışında, özellikle de İslam'a düşman olan rejimlerin sembollerini yüceltmek veya onlara saygı duymak

c- Cennet, Melek ve Kaderle ilgili

"Eşek cennetini boyladı" (Cenneti küçümsemek, cenneti yakışıksız bir şeyle vasıflandırmak anlamında)

"Sensiz cennet kötü, seninle cehennem bana ödül" gibi sözler (Cenneti, cehennemi önemsiz görmek veya aşık olduğu bir insanı bunlardan daha önemli kabul etmek anlamında)

Bir insana "Meleğim" demek, "Çarli'nin melekleri" veya bir kıza "Melek" ismi vermek, ya da birine "melek gibi" demek (Melekleri insan gibi olduğunu, şekillerinin, yapılarının insana benzediğini kabul etmek anlamında)

"Azrail onun canını yanlış yere aldı" , "Azrail'le savaşıyor" gibi sözler, Azraile hakaret etmek, onu eleştirmek anlamında)

"Kader utansın" gibi kadere isyan anlamında sözler

"Felek"le ilgili hem hakaret, hem kaderi belirlediği inancı, göklerin (yıldız ve burçların) insan üzerinde etkinliğini, insanların kaderini/geleceğini gök cisimlerinin tayin ettiğini kabul anlamında)

Ve bunlara benzer, düşünmeden, ya da bilinçli olarak söylenen, şirk düşüncesini yansıtan nice sözler ...

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

Ef’al-i Küfür

Ef'al-i küfür, küfür fiil ve davranışları demektir. İnsanların bazı hareket, kıyafet ve davranışları küfre alamet sayılmıştır. Bu fiillerin bir kısmı müslüman olmayan toplumlara benzemek kastıyla yapılan hareket ve davranışlardır. Küfre alamet sayılan ef'al-i küfür kabul edilen hareketleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

a- Puta tapmak: Puta tapmak, Allah'a şirkleş koşmak demektir. "Nihayet elçilerimiz canlarını almak üzere onlara geldikleri zaman şöyle diyecekler: 'Allah'ı bırakıp da tapındığınız putlar nerede? Onlar şöyle cevap verecekler: 'O putlar bizi bırakıp kayboldular.' Onlar kendi aleyhlerine kafir olduklarına şahittik

edeceklerdir." (A'raf, 37) "Onlar Allah'ın yolundan saptırmak için Allah'a eşler uydurdular. De ki: 'Eğlenip keyfinize bakın! Çünkü gidişiniz muhakkak ateştir." (İbrahim, 30) Allah'tan başkasına tapmanın küfür alameti/ef'al-i küfür olduğu kesindir.

b- Mushafı pisliğe atmak gibi saygısızca davranmak: Mushafı pisliğe atmak da küfür fiillerinden biri sayılmıştır. Üzerinde Kur'an'dan bir bölüm, Yüce Allah'ın veya Peygamberin adı yazılı bir kağıdı pisliğe atmak da aynı hükme tabi tutulmuştur. Tabii ki atma, kasden ve bilerek olursa, kağıdın üzerindeki şeyi inkar söz konusu olacağından küfür davranışı kabul edilmiştir. Zaman zaman medyaya yansıdığı gibi, üzerinde ayet veya Allah lafızlarının yazılı olduğu ayakkabı, bayan elbisesi şeklinde eğlence ve aşağılama kabul edilecek tarzda bunları giymek de aynıdır.

c- Gayr-i müslimlerin tapınaklarına ibadet kasdıyla gitmek: Kilise, havra, katedral, puthane gibi yerlerde ibadet ve dua etmek, veya buralarda Allah'a ibadet etmenin daha faziletli olduğuna inanmak da kişiyi İslam'dan çıkarır. Fakat, bu tür yerlere ibadet kasdı olmaksızın, bilgi edinmek veya incelemek için gitmekte bir sakınca yoktur.

d- İbadet kasdıyla herhangi bir şahsa secde etmek: Bir kimse tapınma kasdı olmadan sadece hürmet ve saygı için bir büyük karşısında eğilse, yeri öpse bu günah kabul edilse bile küfür kabul edilmez. Kişiye tapmak anlamına gelecek davranış küfürdür.

e- Ölülerden dua ederek bir şey istemek, kabirleri tapınak yapmak: Sadece Allah'a yapılması gereken ibadet ve duayı (Fatiha, 4) Allah'tan başkasına, ister ölü ister diri olan birine yapmak küfürdür. Allah'tan başkasına kesilen kurban, Allah'tan başkasına adak, kabirleri tavaf, kabirde yatandan dua ile bir şey istemek, ölülerden imdat ve medet istemek küfür davranışlarıdır.

f- Haç takınmak: Hıristiyanların takındıkları madalyon olan haç, onların iddiasına göre Hz. İsa'nın çarmıha gerilmiş şeklinin remzidir ve onlara göre kutsaldır. İslam alimleri, haç takınmanın• küfür davranışı olduğunda hemfikirdirler. Günümüzde de böyle bir madalyonun ancak hıristiyanlar tarafından takıldığını unutmamak gerekir.

g- Ğıyar ve zünnar: Ğıyar, zimmilerin omuzlarına attıkları alamet yahut kumaş parçasıdır. Zünnar da hıristiyan ve mecusilerin küfür alametleri olan bir

çeşit kuşaktır. Bunlar gayr-i müslimlerin özel giysileri ve dinlerinin alametleri olarak sembol olduğundan, bunları kullanmanın küfür fiilleri olduğu belirtilmiştir.

h- Meclisi ve yahudi şapkası: Mecusilerin ve yahudilerin mümeyyiz vasfı olan şapkalarını onlara benzemek kasdıyla giymek de küfür sayılmıştır.

Bu alametler, her asırda ve bölgede değişiklik gösterebilir. Buradaki temel espri, İslam'ın dışındaki dinleri benimsemiş kişilerin özel kıyafetleri, dinlerine ait kıyafetleridir. Tabii, rahibe elbisesi ve papaz cübbesi giymek de küfür fiillerindendir. Her devrin küfür alameti değişik olmaktadır. Belli bir zaman küfür alameti olan şey, belki kısa zaman sonra küfür alameti olma özelliğini kaybedebilmektedir. Bu konuda en açık örnek, şapkadır. Belli bir döneme kadar şapka, özellikle fötr küfür alameti sayılırdı; .Atıf Hoca gibi nice alimler ve müslümanlar şapka giymediği ve bunun küfür olduğunu belirttikleri için idam edilmiştir. Bu alimler, küfrün sembolü olduğunu bildiklerinden dolayı buna karşı çıkmayı idamı göze alma pahasına sürdürmüşlerdir. Ama şimdi şapkanın küfür ve kafir özelliği olduğunu iddia güçtür. Artık şimdi gayr-i müslimler, müslümanlar kadar bile şapka giymemektedirler. Dolayısıyla küfür alameti değişince, hüküm de değişmektedir. Küfür alametlerinin çağlara göre farklılık arzetmesi sebebiyle, eskiden küfür sayılan giysilerle ilgili bir husus, bugün küfür olmayabilir. (Veya tersi; eskiden küfrün sembolü sayılmayan bazı şeyler, sonradan kafirlerin simgesi olarak kabul edilebilir.)

i- Sihir: Sihri öğrenip öğretmenin, sihir yapmanın haram oluşunda mezhepler arasında ihtilaf yoktur. Bütün mezhepler, sihrin mubahlığına inanmanın küfür olduğunda da müttefiktir. Fakat sihrin haram olduğuna inanmakla beraber, sihir/büyü yapan kimsenin, bu davranışıyla kafir olup olmadığında ihtilaf vardır. Ebu Hanife ve tabileri, İmam Malik, Ahmed bin Hanbel ve tabilerine göre büyücü/sihirbaz kafirdir. Bu gruba göre, sihirbaz sihrin haramlığına inansa da inanmasa da tekfir olunur ve öldürülür. İmam Şafii'ye göre ise kendisinde küfrü gerektirecek bir inanç, söz ve fiil bulunmayan sihir küfür değil, sadece haramdır. (A.Saim Kılavuz, İman Küfür Sınırı, s. 160-165)

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

Hurafe

Dinde olmadığı halde dindenmiş gibi uydurulup anlatılan hikaye ve rivayetlere verilen ad. Bu çeşit rivayetler ve hikayeler tümüyle uydurma, hatta bir kısmı saçma sapan olduğu halde, tarih boyunca İslam'a mal edilmiş, dini bir kılıfla sunulmuşturlar. Hurafe, aslında bir kişini adıdır. Hurafe adındaki bu kişi, aslı astarı olmayan hikayeler anlatırmış. Dolaysıyla, Hurafenin anlattıkları, Hurafe'nin uydurdukları, Hurafe'nin kullandığı deyimler zamanla, bu tür bütün uydurma rivayetlerin ortak adı olmuştur.

Hurafeler, dilden dile veya kitaplarla anlatılan rivayetlerdir. Bunların sağlam bir asılları ' yoktur yani uydurma şeylerdir. Ancak dini bir motifle, dine mal edilerek anlatılır. İşin önemi olan yanı da burasıdır. Hurafeler yalnızca hikayeden ibaret olsa, üzerinde durulmaz. Hikaye her yerde her zaman anlatılabilir, yazılabilir. Ancak bunlara uydurma ve yanlış oldukları halde İslami bir kılıf giydirilirse, o zaman iş değişir. Çünkü bu tür rivayetler müslümanların saf inancına zarar vermektedir. Müslümanlar arasında dolaşan yanlış unsurların bir kısmı, yahudi ve hıristiyan kaynaklarından aktarılmışlardır. Bunlara 'israiliyyat' denilir. Bir kısmı, dinden olmadığı halde din'e sonradan sokulan bid'atlerdir. Ki bunlar, uydurma oldukları halde, çok önemli dini ibadetler gibi algılanır v.e yapılır. Bir kısmı, halk arasına yerleşmiş batıl, yani yanlış, İslam dışı inançlardır. Hurafeler, İslam gerçekleriyle bağdaşmayan batıl inanışlar, uydurma hikayeler ve çarpık davranışlardır.

Hurafeler, bir taraftan müslümanların inançlarına zarar verirken bir taraftan da başkalarının, yeni yetişen nesillerin İslam hakkında yanlış fikre sahip olmalarına sebep Olur. Hurafelerle örülmüş bir din, günümüzün gerçeklerinin çoğuyla bağdaşmaz. Halbuki İslam, kainattaki kevni gerçeklerle uyuştuğu gibi, her çağın ve her ülkenin insanına hitap etmektedir, Günümüzde birçok felsefi, siyası ve iktisadı düşünceler, birçok tavır ve anlayışlar birer bilimsel gerçek, birer değişmez inanç ilkeleri gibi sunulmaktadır. Halbuki bunların çoğu ya kişilerin kendi görüşleri, ya da zamanla modası geçecek şeylerdir. Bunların pek çoğu müslümanların saf inancını bozacak özelliktedir.

Bunlara 'modern hurafeler' dememiz mümkündür. (Hüseyin K. Ece, a.g.e. s. 279) Cifircilik ve ebcedcilik gibi, "on dokuzculuk", bilimcilik/bilimselcilik gibi doğrulukları tartışabilecek hususların din gibi veya dinin kesin ve bağlayıcı yorumu olarak kabulü de bu kabildendir.

Müslümanlar, hangi adla ve hangi kılıfla sunulursa sunulsun, her türlü hurafeye karşı dikkat etmek zorundadırlar.

Allah Teala'nın Birliği ve Şirk

Kur'an-ı Kerim'de Allah Teala'nın varlığını belirten birçok ayet-i kerime olmakla beraber, O'nun birliğinden bahseden ayetler, varlığını ifade eden ayetlerden daha çoktur. Allah Teala'nın birliğinden bahseden ve çoğu Mekke'de inen ayetler, şirki reddedip tevhidi emreder. Bu ayetlerin bir kısmı Allah Teala'nın ilahlık vasfına yakışmayan; yaratılmışlık, acizlik ve eksiklik ifade eden özelikleri reddetmek suretiyle O'nu tenzih eder. Bir kısmı da O'nun kainatın yaratıcısı, nimet vericisi, tek sahibi ve hakimi olduğunu belirtir.

Mesela; Kur'an'da "Allah kendine ortak koşulmasını bağışlamaz, bundan başkasını dilediğine bağışlar. Allah' a ortak koşan da gerçekten büyük bir günah işlemiştir." (3/ Al-i İmran, 48) buyrularak şirk reddedilirken; diğer bir sürede: "De ki: O Allah birdir. Allah hiç bir şeye muhtaç değildir, her şey O'na muhtaçtır. Kendisi doğurmamıştır ve doğrulmamıştır." (112/İhlas, 1-4) buyrularak tevhid en özlü biçimde vurgulanmaktadır.

Ebu Cehil gibi en azılı müşrikler, hatta şeytan bile Allah'ı inkar edememiş, O'nu yaratıcı, tabiata hükmedici olarak kabul etmeye kendilerini mecbur hissetmişlerdi. Ama, Allah' a sadece inanmak yeterli değildir. O'na hiç bir şeyi, hiç bir şekilde şirk koşmamak şarttır.

İnsanlar tarih boyunca Allah'ın varlığını doğrudan inkar yerine ya müşrikler gibi O'na ortak koşarak şirke düşmüşler, ya da laiklik anlayışıyla O'nun bazı sıfat ve fiillerini inkar ederek küfre düşmüşlerdir. Bu iki inkar, iki şirk çeşidi arasındaki benzerlik ve farkları şöyle ifade etmek mümkündür:

Müşrikler Allah'ın varlığını, yaratıcılığını, rızık vericiliğini kabul ettikleri halde, vahdaniyetini inkar ediyorlar, O'na putları ortak koşuyorlardı. Laiklik ise, Allah'ın rabbaniyetini inkar ederek O'nu dünya hayatına, insanın gündelik yaşamına, toplumların yönetimi demeye gelen siyasete karıştırmak istememektir. Özetle, şirk vahdaniyeti; laiklik rabbaniyeti inkar etmektir.

Şirk, Allah'ın zatında O'na ortaklar koşmakken; laiklik de Allah'ın sıfatlarında O'na ortaklar koşmak ve O'nun olan teşri, terbiye etme, hüküm koyma yetkilerini yaratandan alıp yaratılanlara devretmektir.

Şirkle laikliğin bu uygulamaları neticede aynı kapıya çıkıyordu: Heva ve heveslere uygun bir hayat sürmek; canları çekince çiğnedikleri, ya da değiştirdikleri, kurallarını kendilerinin belirlediği bir hayat...

Şirk de laiklik gibi hakkı ikiye paylaştırıp Allah'ın hakkını Allah'a, "Sezar"ları olan tağutlarının hakkını da putlarına vermektir.

"Allah'ın birliği" konusu, Akaid'in temel ve en önemli konusudur. Akaid ilmine bu yüzden Tevhid ilmi de denir. (Tevhid, birlemek, Allah'ı bir kabul etmek demektir. Yani, Allah'ın zatında, sıfatlarında ve fiillerinde eşsiz olduğunu bilmek ve öylece inanmaktır.) İslam Dini'ndeki tüm hükümlerin bir noktada Allah'ın birlenmesine (tevhide) dayandığı için, İslam'a Tevhid dini;

müslümanlara da muvahhid denilir.

Günümüzde Allah'ı sözde bir olarak kabul eden nice insanlar, hakimiyet ve mutlak otorite konusuna gelince Allah' a ortaklar koşmaktadırlar. Allah' a ait bazı vasıfları başkalarına veren, başka şeyleri Allah'ı sever gibi seven, başkasından Allah'tan korkar gibi korkanlar Allah'ı gerçekten birlemiş olmazlar. Allah'ı kanunlarına, idarelerine, işlerine... karıştırmak istemeyenler tevhid eri vasfını kaybedip müşrik vasfını kazanırlar. "Onların çoğu, Allah'a, şirk koşmaksızın iman etmezler." (l2/Yusuf, 106)

Allah'ın varlık ve birliğini kabul etmenin, fert ve toplum hayatının her alanında ortaya çıkması zorunlu olan birtakım sonuçları vardır. Bir olan Allah'a iman etmek: Sadece O'nun hakimiyetini kabul etmek, mutlak itaat edilecek otorite olarak O'nu tanımak, O'na ve emirlerine boyun eğmektir. Bir olan Allah'a iman; Allah'ın öngördüğü nizama aykırı olan her şeye karşı bir inkılap hareketidir; bir başkaldırıdır. Allah'tan başka ilahları reddettiğimiz, Allah'ı birlediğimiz yaşantımızın tüm boyutlarında kendini göstermelidir. Allah'a iman, çevreyi etkilemeyen, gayr-ı İslami vakıayı kabullenen kuru ve edilgen yahut etkisiz bir iddia olamaz. Bir olan Allah'a iman etmenin zorunlu gereği; Allah'ın nizamını hayatına, düşünce ve inançlarına, ferdi, sosyal, siyasal, ekonomik, ahlaki ve teabbudi (ibadetle ilgili) bütün ilişkilerine hakim kılmaya çalışmaktır.

Tevhid ve Tağutlarla Mücadele: "De ki: 'Ey kitap ehli! Bizim ve sizin aranızda eşit olan bir kelimeye gelin: Yalnız Allah'a ibadet edelim; O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım; bazımız bazımızı Allah 'tan başka rabler edinmesin . .' Eğer yüz çevirirlerse: 'Şahid olun, biz müslümanlarız' deyin." (3/A.I-i İmran, 64) "İman edenler Allah yolunda savaşırlar; küfredenler de tağut yolunda savaşırlar. O halde, şeytanın dostlarıyla savaşın; çünkü şeytanın hilesi zayıftır." (4/Nisa, 76)

Sosyal bir hayat nizamı olarak tevhid, halkın bilgisizliği ve şuursuzluğu üzerine dayalı veya onlara zulmetmek üzere kurulan cahili ve tağuti sistemleri temelden değiştirecek plan Ve projeler sunar. Tevhid, sırf fikri ve nazari bir akide değil; eyleme yönelik, pratik çözüm Yolları sunan bir sistemdir. Tevhid akidesi, yalnızca tabiat ötesi/metafizik konulara izah getiren ve ahlak ile ilgili konularda söz konusu edilebilecek bir tasavvur değil; şirk temeli üzerine oturmuş tağuti sistemlere karşı muvahhidlere planlı, programlı bir hareket mantığı sunan, inkılapçı bir başkaldırıdır.

Tevhid akidesi, pratik, eyleme dönük bir hareket ve cahiliyyeye, şirk temeline dayanan sistemlere bir başkaldırı ve de müstekbir, zalim tağutlara karşı siyası, iktisadı, sosyal ve hukuki bir sistem olmasaydı, tarih boyunca bu akideyi kavimlerine sunan bütün peygamberlere karşı savaş açılır mıydı?

İslam güneşinin doğduğu sıralarda Mekke'de hayatlarını sürdüren "Hanifler"in konumu, bu konuda ışık tutması bakımından oldukça önemlidir. Peygamberimiz'e peygamberlik görevi verileceği dönemde Mekke'de Hz. İbrahim'in şeriatı üzerine yaşayış sürdürdüklerini iddia eden Hanif dini taraftarları vardı. Bunlar, putlara tapmaktan vazgeçerek Hz. İbrahim'in dinine girmişlerdi. Bunlar, Allah'ı birliyor ve kavimlerinin putları adına kestikleri kurbanları yemiyorlardı. Panayırlarda tevhidin hakikatı ile ilgili nutuklar söylüyorlar, putların batıllığına dair deliller getiriyorlar ve onlara tapmamayı öğütlüyorlardı.

Ne var ki, Hanif dininden olduğunu iddia eden bu kimselerin savundukları düşünce, sadece zihinde taşınan, salt fikir ve kuramsal inanış ve anlayış olmaktan öteye gitmiyordu. O yüzden müşrik Mekke toplumunda en ufak fikri ve pratik bir etkinlikleri yoktu. O putperest toplumda ortaya koydukları fikirler, sadece nazari inanç biçimiydi. Bunun için de bu kimseler, şirk temeline dayalı o cahili toplumda müşrik putperestlerle aynı ortamda, birbirleriyle fiili olarak çatışmadan yaşıyorlar ve bu konumları kendilerini fazla rahatsız etmiyordu. Kokuşmuş bu küfri toplum düzeninin geleneği, göreneği, örf ve adetlerinin pratik olarak içindeydiler. Bu yüzden, pratik yaşamdan uzak bulunan ve sadece nazariye olmaktan öteye gitmeyen tevhid akidesine bağlı olmaları, onları o haysiyetsiz yaşayış tarzından, cahill ortamdan ve kokuşmuş zulüm tasallutu altında zelil bir hayat sürdürmekten uzaklaştırmıyordu.

İslami davetin en önemli ve temel maddesi, tevhidin ispatı ve şirkin reddi olduğu için, cahili Mekke atmosferinde, yerleşik şirk düzeni içerisinde gündeme gelen tevhid akidesi, özel bir yaşam biçimini göstererek, inkılapçı bir kimlikle işe başladı. İslam'ın siyası, iktisadı ve sosyal bir sistemin ve hayatın bütün alanlarına hükmeden bir nizamın adı olduğu net bir şekilde ilan edildi. Şirkin her çeşidinin çürütüldüğü deliller ileri sürüldü ve gayet özlü bir şekilde insanlar . tevhide davet edildi. Tevhid fikri anlatılırken, sadece zihinsel olarak Allah'ın var oluşu değil; O'nun tek oluşunun anlamı ve bu akideye olan ihtiyaç da anlatıldı. İşte Rasulullah (s.a.s.)'in kavmine sunduğu tevhid anlayışı ile Hanifler'in savundukları tevhid fikri arasındaki temel fark bu noktada odaklaşıyor: Bir yanda hayatın bütün alanlarına hükmeden, hem zihinsel, fikirsel, ve hem de pratiğe yansıyan bir akide; diğer yanda sadece zihinde yer eden, sadece kalpte yer tutan ve pratiğe indirgenemeyen, hayata geçirilemeyen bir inanç ...

Peygamberimiz, risalet ile görevlendirildikten sonra yaptığı ilk iş, inanç ve amele dayanan, teorisi ve pratiği olan gerçek tevhid anlayışını yerleştirmek olduğu için Mekke 'nin egemen güçleri, idareyi ellerinde tutan müstekbirler, kendisine karşı savaş başlattılar. Savunduğu bu saf akide, Peygamberimiz'i

kafirlerle karşı karşıya getirdi. Kafirler, kendisine has, özel bir yaşam biçimi sunan bu akidenin, kendi cahili sistemleriyle asla uzlaşmaya girmeyeceğini, yeryüzünde tağuti rejimlerle sürekli ve amansız bir mücadele içerisinde olacağını, kısacası küfre karşı devamlı bir savaşım vereceğini kesinkes anladılar. Tevhidin, uygulamaya ve tağutı düzenlere karşı başkaldırı ilanı olduğu anlayışı, onların neden, daha önce aynı akideyi savunan Hanifler'e karşı en ufak bir tepki göstermezken, Hz. Peygamber ve onunla beraber olanlara karşı şiddetli bir savaşın içerisine girdiklerini açıkça ortaya koyuyor.

Şirk Ehli Müşriklerle Mücadele: "İnsanlar 'Allah 'tan başka ilah yoktur, Muhammed O'nun rasulüdür' deyinceye kadar kendileriyle savaşmaya emrolundum. Ne zaman bunu söylerlerse kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar. Ancak dini cezalar müstesna,o iç yüzlerinin muhasebesi ise Allah'a aittir." (Buhari, Cihad 102, İman 17; Müslim, İman 8; Ebu Davud, Cihad 104; Tirmizi, Tefsİr 78; Nesaı, Zekat 3; İbn Mace, Fiten 1; Darimi, Siyer 10)

Şirk ehliyle, müşriklerle mücadele esastır. Müslüman, zaman ve şartların durumuna göre savaşmıyorsa bile, onlara en azından "Ey kafirler! Ben sizin tapmakta olduklarınıza ibadet etmem. Sizin dininiz size; benim dinim bana!" (Kafirun, 1, 6) deyip, onları reddettiğini göstermek zorundadır. "Size de, Allah'ı bırakıp tapmakta olduğunuz şeylerinize, putlarınıza da yuh olsun! Siz, akıllanmaz mısınız?" (21/Enbiya, 67)

İslam dininin en temel esası tevhiddir. Tevhid kelimesi ise, "La ilahe illallah"tır. Manası: Allah'tan başka ilah yoktur, yani bütün kainatta Allah'tan başka ibadet edilmeye, O'nun dışında mutlak olarak itaat edilmeye ve boyun eğilmeye layık kimse yoktur. Dikkat etmek gerekir ki kelime-i tevhid önce Allah'tan başka diğer ilahları reddetmekle başlıyor. Müslüman, önce Allah'tan başka bütün ilahları reddetmeli ve ilah olarak sadece Allah'ı kabul etmelidir.

İslam dininin ilk indiği zamanlarda -tıpkı bugün olduğu gibi- şirk hakimdi. İnsanlar putlara tapıyorlar, ilahlık vasıflarını insanlara ve bazı varlıklara veriyorlardı. Araplar, melekleri Allah'ın kızları olarak kabul ediyorlar, ehl-i kitap olan yahudi ve hıristiyanlar da, Allah'a oğullar isnat ediyorlardı. Helal ve haram koyma yetkilerini din adamlarına vererek, onları ilah ediniyorlardı. Peygamberimiz'in bu ortamda en küçük bir taviz vermeden sürdürdüğü tebliğde, en çok vurguladığı konu tevhiddi. Esasen insanlık tarihi, Allah'a hakkıyla iman edenlerle, şirk koşanların, birden fazla ilaha inananların kavgasından ibarettir.

Kur'an-ı Kerim baştan sona kadar tevhid'den söz etmektedir. Bütün peygamberler tevhid'i ikame etsinler diye gönderilmişlerdir. Kur'an'a baktığımız

zaman, bütün peygamberlerin üzerinde ısrarla durdukları ve insanların kavramaları için her türlü zorluklara katlandıkları hususlar; Allah' ın her hususta, yani hayatın her sahasında "tek" olarak kabul edilmesi ve O'na kesinlikle şirk koşulmamasıdır. Tevhid, insanın hayatındaki düşünceden başlayarak, günlük hayatındaki her tavrına kadar, Allah'ın belirlediği sınırlara uyması, onların korunması için seferber olması ve Allah'ın ortaya koyduğu ölçü ve onun pratikteki şekli olan sünnetin yaşanılmasıdır.

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

Müşrik

"Müşrik", 'şirk' kökünden türemiştir ve 'şirk koşan' demektir. 'Müşrik', 'eşrake' fiilinin fail ismidir. Allah'a ortak koşan demektir.

Müşrik, açıktan açığa Allah' a sıfatlarında ve fiillerinde ortak koşan kimsedir. O görünüşte Allah'ın varlığını kabul etmektedir. Ama ya birden fazla ilaha inanır, ya Allah'a ait sıfatları başka ilahlara verir, ya da Allah'ın fiillerini (yaptıklarını) başka ilahların da, başka şeylerin de yapabileceğini kabul eder.

Müşrik, Kur'an dilinde iki ayrı anlama gelir. Biri açık (zahiri), diğeri de gerçek (hakiki)dir. Açıktan müşrik, çok açık bir şekilde Allah'a ortak koşan, birden fazla ilahın f olduğuna inanan kimsedir. Bu anlam açısından bakılırsa Hıristiyan ve Yahudilere müşrik denmez. Gerçek (hakiki) müşrik, Tevhid dinini tanımayıp, İslam'ı kabul etmeyen bütün gayri müslimlerdir. Çünkü hıristıyanlar; Hz. İsa'ya, yahudiler; Hz. Uzeyr'e Allah'ın oğlu demektedirler. Onlar böyle inanmakla beraber bir Allah fikrini de kabul ederler. Onlar dışarıdan! bakınca tek Allah inancını benimseseler bile müşriktirler. (22/Hacc, 17) İslam'ın iman esaslarını' kabul etmedikleri için mutlak anlamda müşrik olurlar. Hatta Kur'an-ı Kerim, kitap ehline bazen i 'kafir' (inkarcı) bile demektedir. "Ne kitap ehlinin kafirleri ve ne de müşrikler Rabbinizden size' bir iyilik inmesini isterler." (2/Bakara, 105) "Şüphesiz 'Allah, Meryem oğlu Mesih 'tir: diyenler andolsun ki kafir olmuşlardır ... " (5/Maide, 17) "Andolsun 'Allah, üçün üçüncüsüdür' diyenler de kafir olmuşlardır. Halbuki bir tek Allah 'tan başka hiçbir ilah yoktur." (5/Maide, 73) Müşrik ile kafir arasında esasta bir fark yoktur Ancak kafirlik, müşrikliğe göre biraz daha geniştir. Kur'an-ı Kerim, Allah'a şirk koşanların da, O'nu inkar edenlerin de büyük bir sapıklık içinde olduklarını belirtiyor (4/Nisa, 116). Kafir, Allah'ı doğrudan inkar eder, müşrik ise, Allah'ın varlığına iman ettiği halde, O'nun ilahlık ve Rabb'lik sıfatlarına başkalarını da

ortak eder. Allah'a şirk koşmanın küfr olduğu konusunda hiç bir şüphe yoktur. Müşrikler özellikle Allah'ın ilahlık sıfatını kabul etmemekte, bu ilahlığı başka varlıklara vermektedirler.

Şirk İnancının Ortaya Çıkması: Tevhid Dini üzerine şekillenmiş topluluklar, gerek münafıkların gerekse, haddi aşanların (bağilerin) yüzünden zayıflar ve parçalanırlar. Zaman içerisinde insanlar giderek Tevhid inancından ve İslami hayattan uzaklaşırlar. Parçalanan toplum, Tevhidden uzaklaşan insanlar başka yollara1 başka inançlara saparlar. Bazı insanlar dünya hayatını ahiret hayatına tercih ederler. Hevasına (kendi görüşüne) uyan birtakım kimseler, kendi uydurdukları dinleri veya ilkeleri din edinmeye başlarlar. Başkalarına da bu uydurma dini dayatırlar. Böylece, insanlardan bir kısmı 'müşrik' olurlar, bir ve tek olan Allah'a ibadet yerine başka ilahlara da kulluk yapma yanlışlığı ortaya çıkmaya başlar.

Nefislerine uyarak bağı olan azgınlar, Tevhid toplumunu şirk toplumuna çevirirler. Bütün insanlarda yaratılıştan ibadet, dua, sığınma isteği, kendisinden üstün saydığı varlıktan yardım istemeye duyguları vardır. Bütün toplumların, hayatlarını düzenleyici kanunları, bağlandıkları değer yargıları vardır. Tevhid toplumundaki mü'minler, tek olan Allah'a kulluk yaparlar. O'na dua ederler, O'na el açarlar. O'nun gönderdiği ilkeler doğrultusunda hayatlarını sürdürürler, toplumsal düzenlerini sağlarlar. Ancak şirk toplumlarında insanlar birden çok ilah edinirler. Kimileri kendi nefsine, kimileri tabi at güçlerine, kimileri ata ruhuna, kimileri hayvanlara, kimileri güneşe, kimileri liderlerine ilahlık özelliği verirler. Allah' a ait sıfatları ve özellikleri bunlarda ararlar.

Müşrikler, sebepleri Yaratan Allah' a değil de sebeplerin kendisinde ilahlık görürler.

Tapınmak için putlar edinirler. Putların kendilerini Allah'a yaklaştıracağını sanırlar (39/ Zümer, 3).

Müşriklerin Özellikleri: Kur'an-ı Kerim, inkarcılara bazen kafir, bazen de müşrik demektedir. Bu onların yaptıkları işlere, takındıkları tavırlara göre verilen bir isimlendirmedir. İnkar açısından ikisi arasında fazla bir fark bulunmamaktadır. Kur' an, müşrikleri tanıtırken, yalnızca Firavun'a iman edenleri, Hz. Muhammed'e karşı çıkan Mekkeli müşrikleri değil; hem onları hem de tüm zamanlar boyunca olabilecek bütün müşriklerin özelliklerini tanıtıyor. Şirkin nasıl bir şey olduğunu ortaya koyarak, insanları sakındırıyor.

Kainatın Rabbi Allah (c.c.) bütün kemal (üstün) sıfatlara sahip, bir ve tek olan, başlangıcı ve sonu olmayan, yaratıklardan hiçbirine benzemeyen, her şeyin sahibi, çok güçlü ve kudretli, emir ve hüküm sahibi olan, istediği şeyi

istediği gibi yaratan, varlığı her şeyi kuşatan, yalnızca kendisine ibadet edilen tek ilah'tır. Canlıların rızkını O verir. O öldüren ve diriltendir. Mülk O'nundur. O yaratıcıdır (Halık) ve O'nun dışında her şey yaratılmış (mahluk)tır.

İşte Allah (c.c.)'a ait bu ve buna benzer sıfatları başkasına veren müşriktir. Evrende olan olayları Allah'ın yarattığını kabul etmeyip, bunların tabiat (doğa) tarafından yaratıldığına inanan müşriktir. Tabiatı veya diğer sebepleri yaratılan değil de, yaratıcı gibi kabul eden müşriktir. Yeryüzünün ve insan iradesinin dışındaki bütün oluşumlara ait tasarruf Allah'ın elindedir. Müşrikler, bu tasarruf hakkını başkalarına da verirler. Hayatın her alanına ilahi hükümler koyma yetkisi Allah'ındır. Ancak müşrikler, Allah'ın bu yetkisine saldırarak, ya kendileri adlarına, ya da başka bir insan veya put adına hüküm koyarlar.

İnsanları Allah yaratmıştır. Dolaysıyla onlar Allah'ın kullarıdır. İbadet yalnızca Allah'a yapılır. Ama müşrikler Allah'tan başkasına da kulluk yaparlar. O'nun dışındaki varlıkların da önünde tıpkı bir ilah gibi secde ederler. Kendi heva ve hevesleri doğrultusunda insanlar adına, bir ulus ve ideoloji adına hükümler/yasalar koyarlar ve bunlara kalpten bağlanır, Allah'ın hükümlerini bir tarafa atarlar. Bunlar şirk koşmaktadırlar.

Allah'ın helal ve haram ölçülerini kabul etmeyip, O'nun gönderdiği ilkeleri bir tarafa atarak, kendi arzusuna göre helal ve haram ölçüleri koyanlar; insanların, partilerin, devletlerin veya örgütlerin koyduğu haram ve helal ölçülerini kabul edenler müşrik olurlar. Bir insanın, bir örgütün, bir ideolojinin görüşlerini, hükümlerini Allah'ın hükümlerinden daha doğru, daha çağdaş, daha iyi bulanlar, Allah yerine başka ilah tanımış olurlar (9/Tevbe, 31). Allah'a ait görme, haberdar olma, mutlak anlamda ilahi yardım yapma, günahları affetme, gözetleme gibi sıfatları varlıklara veya insanlara verenler müşrik olmuşlardır. Söz gelimi, bağlanılan şeyhlerin çok uzak yerlerden öğrencilerini (müridlerini) evlerinin içinde bile gördüğünü, ibadet veya zikirleri ancak şeyhlerin Allah'a ulaştırabileceğini, şeyhlerin diledikleri yere diledikleri zaman gidebileceklerini, istedikleri zaman keramet gösterebileceklerini kabul etmek, şüphesiz ki şirke çok benzemektedir.

Ölmüş veya yaşayan kimi insanların ilkelerini mutlak hüküm ve ilke saymak, onların görüşlerini en üstün, hatta Allah'ın ayetlerinden daha yüce saymak, ölünün mezarı başına gidip, ona hesap vermek şirkin, yani Allah'a ortak bulmanın ta kendisidir. çünkü Allah'a ait sıfatlar bir ölümlü ye veya ölmüşe verilmektedir. Tekrar edelim ki, ister bir başka insanın, ister insanın kendi hevasının, ister bir grubun, isterse bir coğrafyanın olsun; Allah'ın ilahlığına ait bir özelliği onlarda görmek, onlarda da aynı özelliklerin var olduğuna inanmak şirktir. Bunu yapanlar da müşriktirler. İslam ülkelerinde bazı

adamlar, müslümanlık iddia etmelerine rağmen, batı dünyasından gelen bütün fikirleri, bütün ölçüleri en üstün sayarlar. Onlara, 'bakınız Allah'ımız şöyle buyuruyor' denildiği zaman, "o din işi", "o ayrı" ayrı derler.

Görüldüğü gibi müşriklik, inkarcılıktan çok, Allah var denildiği halde, Allah' a benzer ilahlar bulmanın, O'na ait özellikleri varlıklara da verip onları da Allah gibi üstün tutmanın adıdır. İslam'ın mücadele ettiği en önemli inkar işte bu şirk anlayışıdır. İslam geldiği zaman Mekkeliler tanrısız değillerdi. Evreni Allah'ın yarattığını, rızkı O' nun verdiğini kabul ediyorlardı. Ama O'na putları ortak ediyor, başka şeylere kulluk yapıyorlardı (31/Lokman, 25). Günümüzde müslümanların sakınması gereken temel tehlike budur.

Kur'an-ı Kerim, müşriklere ait bazı özel durumlara da dikkat çekmektedir: Şirk en büyük zulümdür, öyleyse müşrikler aynı zamanda zalimdirler (31/Lokman, 13). Müşrikler, gerçek ilme değil; zanna (sanrıya, tahmin ve teorilere) uyarlar. Onlar ilmin, aydınlığın, doğrunun peşinde olduklarını söylerler ama, onların gerçek sandığı şey, Allah katında bir değer ifade etmez. Onlar sıkışınca Allah'a dua eder, yalvarırlar, ama rahata ve refaha kavuşunca Allah'ın ayetlerinden yüz çevirirler (17/İsra, 67). Putlarını, yani Allah'a eş koştukları şeyleri çok severler, onlara candan bağlıdırlar (Saffat, 35-36). .

İslam'ın teklifleri müşriklere çok ağır gelir (42/Şura, 111). Onlar mü'minleri sevmezler devamlı düşmanlık beslerler. Dünyaya aşırı bağlıdırlar (2/Bakara, 96). İslam'a karşı çıkışları noktasında tutarlı değillerdir. Yaptıkları işler sebebiyle Allah katında suçlu (mücrim) olmuşlardır. (A.g.e. s. 472-476)

İrtidat ve Mürted

İrtidat, Arapça bir kelime olup, ridde'nin türevidir. Reddetmek, geri çevirmek ve bir işten rücu etmek gibi manalara gelir. lstılahta, iman ettikten sonra, İslam'dan dönmeye verilen isinidir. İslam dinini terk edip başka bir dine geçmek veya eski inancına dönmeye irtidat; bunu yapan kimseye de "mürted" denir.

Kur'an'da irtidatla ilgili şöyle buyrulur: "Sizden kim irtidat eder (dininden döner) ve kafir olarak ölürse, işte onların dünya ve ahirette amelleri boşa çıkmıştır ve onlar cehennem ehlidir, orada ebedi kalacaklardır." (2/Bakara, 217) "Kim imanı küfürle değiştirirse, şüphesiz o, dümdüz yolun ortasında sapıtmıştır." (2/Bakara, 10B)

İrtidat edip, dinden dönen, İslam'ı terk edip küfrü veya şirki seçen kimse. İslam'dan çıkma olayına 'ridde' veya 'irtidat' denilmektedir. Mürted, müslümanlığı kendi isteğiyle, hiç bir baskı olmadan seçtiği halde, sonradan çeşitli nedenlerle yine kendi arzusu ile terk eden, küfrünü açıkça ortaya koyan

insandır. Kur' an-ı Kerim, böylelerinin çirkin durumunu açıklayarak onları kötü bir akıbetin/sonucun beklediğini haber veriyor (2/Bakara, 217).

Mürtedin Kişiliği: Mürted, kişilik zaafı (zayıflığı) olan biridir. Doğru bir bilgiye ve sağlam bir görüşe sahip olamamıştır. İnandım dediği dini yeterince benimsememiştir. Bir başka fikir veya inanç, hoşuna giden bir dünyalık onu daha çok etkilemiştir. 'İslam'dan çıkarsam, gayri müslimlerin safına geçersem maddi bir çıkar kazanabilirim' diye düşünmüştür. Kendisine çok süslü gösterilen, İslam dışı hayat şekilleri daha çok hoşuna gitmiştir. Nefsinin arzuları kabarıp taşmıştır. Çok şey istemektedir, bir çok şeyden zevk alma arzusundadır, ama müslüman kaldığı müddetçe bunlara ulaşması zordur. Zaten pamuk ipliği ile bağlı olduğu İslam bağını hemen koparıp atmaktadır.

Mürtedlik aslında sıradan bir mesele değildir. Allah katında din seçmek insan varlığı için en önemli olaydır. Alemlerin Rabbi, insana değer veriyor, onu kendisine muhatap (hitap edilecek kişi) olarak kabul ediyor, deyim yerindeyse, insanı 'adam yerine koyuyor'. Ona elçiler ve din gönderiyor, ona doğru yolu gösteriyor. Buna karşın insanların bir kısmı buna aldırmıyor, yahut elçilerle gelen davete karşı çıkıyor, ya da onu eğlenceye alıyor. Bunun bir belirtisi olarak da bazen inandığını söylüyor, bazen de bu inandığı dini terk ediyor. Kimileri de dışarıdan inanmış gibi görünüyor, ancak içinden inkarcılığa devam ediyor. Aslında pek de aciz olan ve ölünce mutlaka Rabbinin huzuruna çıkacak olan insanın bu denli cesur olması, cür' ette bulunması, korkmaması, yaptığı işin sonunu düşünmemesi ne kadar acıdır!

Kendisine verilen değeri anlamayan ve değerini çok çok yüceltecek olan ilahi davete kulak vermeyen insandan daha akılsızı, daha bedbahtı (şanssızı) var mıdır? Böyleleri bile bile zararlı ve kötü olanı tercih ediyorlar, derecelerini kendi elleriyle alçaltıyorlar. Bir kısmı da kurtuluş ve mutluluğun adı olan İslam'ı kabul ettikten sonra şu veya bu sebepten dolayı onu terk ediyorlar. Onu ya beğenmiyorlar, ya küçümsüyorlar, ya da çıkarlarına engel görüyorlar.

Hangi sebeple olursa olsun bu tavır Allah'ın sevmediği bir tavırdır. Bu davranış alemlerin Rabbi Allah ve O'nun aziz dini İslam ile -haşa- dalga geçmek gibidir. Bu bir ciddiyetsizlik, cahillik ve dönekliktir. İslam'a göre, elbette din ve inanç hürriyeti vardır. İsteyen istediği dini ve yaşama biçimini seçebilir. Bu konudaki seçim hakkı bireyin kendisine aittir. Onu hiç bir kimse bir inanca ve ideolojiye bağlanmaya zorlayamaz. Herkesin cehenneme gitme, orayı tercih etme özgürlüğü vardır. Ancak bir kimsenin İslam'ı din olarak seçtikten sonra onu terk etmesi hem onun için çok önemli bir kayıp, hem müslüman toplum için bir sorun, hem de İslam'ın yüceliğine gölge düşüren bir durumdur.

Mürtedliğe Yol Açan Sebepler: Mürtedlerin İslam'dan dönmelerinin birkaç sebebi olabilir:

1- İslam'ı ve onun hükümlerini beğenmemek,
2- İslam'ı çıkarlarına ve zevklerine engel görmek,
3- Dünyalık bir makam elde etme ihtirası,
4- İman zayıflığı veya İslam'ı yeterince tanımama,
5- Gayri müslimlere özenme, onların zevk içinde yaşamalarına imrenme ve onları bazı konularda üstün ve ileri kabul etme anlayışı ve diğer sebepler.

Bir Müslümanı Mürted Yapan Tavırlar: Bir müslümanın İslam'dan çıkmasına sebep olacak bazı durumları şöylece özetleyebiliriz.
Müslüman olduğu halde, Allah'a şirk koşmak; Allah'ın dışında bir kimseye, bir otoriteye, putlara tapınmak, Allah 'tan istenecek yardımı ölülerden veya mezarlardan istemek, birtakım örgütleri veya devletleri Allah gibi düşünmek, kişiyi İslam'dan çıkarır, mürted yapar.

İslam'ın küfr veya kafirlik dediği şeyler konusunda şüphe etmek; İslam da bellidir, onun dışındaki batıl yollar da bellidir. Küfür olan konularla ilgili olarak "acaba onlar da doğru olabilir mi?" düşüncesi İslam inancına aykırıdır. Onlar doğru olsaydı, İslam'ın Hz. Muhammed ve Kur'an'la gönderilmesine ne lüzum vardı? Bütün batıl dinler, bütün İslam dışı ideolojiler, insanlar adına nisbet edilen hayat sistemleri İslam tarafından reddedilmektedir (Komünizm, Hinduizm, Hıristiyanlık, demokrasi, Marksizim, laisizm, Kemalizm ve diğerleri).

Peygamberimiz'in bize bildirdiği bazı şeyleri beğenmemek, onlara karşı yüzü buruşturmak, razı olmamak (47/Muhammed, 9)

İslam'ın ilkelerine, şeriata karşı gelmek, onlarla alay etmek, onların yerine başka otoritelerin veya kişilerin görüşlerini daha iyi, güzel veya çağdaş bulmak. Kesin deliller ile, ümmetin icması ile sabit olmuş, dinden sayılan hükümlere karşı gelmek, onları kabul etmemek. Bunlar veya bunlara benzer davranışlar ve sözler bir müslümanı dinden çıkarabilir, mürted yapabilir. Bunlar birer hükümdür ve müslümanları din konusunda dikkatli olmaya teşviktir ve onları tehlikeden sakındırmaktır. Kişi ya inanır, ya inanmaz. Ama tutarlı olması gerekir; inandığı dinin gösterdiği gibi inanması ve yaşaması lazımdır. İslam, Allah'ın dinidir ve ona nasıl inanılması gerektiği ortaya konulmuştur. O, insanların görüşü değildir ki, dileyen dilediği gibi kullansın.

Mürtede Karşı Tavır: Bu konuda dikkatli olmak mecburiyeti vardır. Önüne gelene, 'kafir' damgası vurmak demek olan "tekfir hastalığına düşmemek,

rastgele cahil müslümanlara 'mürted' mührü vurmamak gerekir. İnsanların yetişme tarzı, bilgilerinin azlığı, o bilgileri kullanma tavrı, İslam'ı öğrenme kaynakları göz önüne alınmadan 'tekfir' etmek çok yanlıştır. Bir müslümanı onu dinden çıkaran davranış ve söz üzerinde bulursak, onun yanlışlığını düzeltmeye çalışmamız gerekir. Rastgele 'kafir' damgası vurmak hem görevimiz değil, hem de müslümanların sayısını azaltmaktır. Sayımızın azlığı ancak düşmanlarımızı sevindirir.

Mürted'e verilecek ceza konusunda fıkıhçıların değişik görüşleri var. Bazıları, eğer toplu irtidat olmuşsa bu; İslam toplumunun veya devletin güvenliğini ilgilendirdiği için, onlarla topluca savaşılır, zararları def edilir demektedirler. (A.g.e. s. 457-459)

Hanefi fıkhına göre İslam'dan çıktığını açıkça gösteren söz, tutum ve davranışlarda bulunan kişi, mürted sayılır ve tevbe etmediği takdirde idam edilir. Mürted ile kafir arasında çok önemli bir fark vardır. Şöyle ki; mürted, İslam'ın Allah indinde yegane din olduğunu ve kudsiyetini bildiği halde; dünya menfaati, hırs, hased, kin veya bunun gibi duygularla dinini terk etmiştir. Bu duygular, mürtedi müslümanlara karşı harbı (muharip, savaşçı) durumuna getirir. Çünkü irtidatla birlikte sahip olduğu ismet-i şahsiyetini (kişisel masumluk ve dokunulmazlığını) kaybetmiştir. Gayr-i müslim olan kafir ise, davete muhtaçtır. İslam hakkında doğru bir bilgiye sahip değildir.

İbn Abidin: "İrtidat eden ve muharip durumuna geçen kimsenin öldürülmesi, dinin muhafazası için zaruridir. Çünkü dinin muhafazası, maslahatların en üstünüdür" hükmünü zikreder. Hanefi fukahası: "irtidat eden erkeğin öldürülmesinde, kadının ise hapsedilmesinde müttefiktir. Çünkü kadın, muharip (savaşçı) durumunda değildir." Bu noktada şunu hatırlatmakta fayda vardır: Mürted olan erkek derhal öldürülmez; önce irtidat sebebi araştırılıp, şüpheye düştüğü husus izah edilir ve tecdid-i imana davet edilir. Bütün bunlardan sonra, durum değişmezse ülü'l-emr tarafından öldürülür. Bu cezayı herhangi bir mü'min, kendi şahsı değerlendirmesiyle yapamaz. Çünkü velayete tecavüz caiz değildir. Ülü'l-emr, bütün ümmetin velayetine sahiptir. (Yusuf Kerimoğlu, Kelimeler Kavramlar, s. 214)

Günümüzde batılı ülkelerin ulaştığı zenginlik ve kalkınma birçok zayıf imanlı müslümam onlara hayran ediyor. Bir kısmı da onların İslam'a uymayan fikirlerini, hayat şekillerini benimsiyor, onlar gibi olmaya çalışıyor. Bu, İslam'ı bilmemenin ve ona imanın zayıf olmasının bir sonucudur. Bazı müslümanlar da yönetildikleri rejimler tarafından İslam dışı ideolojilere, uyguladıkları eğitim, medya ve devlet politikasıyla inandırılmaya, İslam'dan koparılmaya çalışılıyor.

Bugün yapılması gereken, 'falanca adam küfür sözü söyledi, şu söz ve davranışıyla şirke düştü; mürted oldu, müşrik oldu, ona hangi cezayı verelim?'

diye fetva arayışı değil; İslam'ın, güzellikler ve kurtuluş yolu olduğunu en güzel yolla insanlara ulaştırmak, hatayı biraz da kendimizde arayıp zayıf müslümanların dinden uzaklaşma sebeplerini azaltmaya çalışmaktır. Şirk konusu, bu bilgileri çevremizdeki düzenin kurbanı ve cahil insanlar için kılıç gibi kullanmak için öğrenilmez. Kendimizi, en küçük bir ihtimalle bile şirke düşürebilecek davranışlardan şiddetle sakınmamız ve insanları bu hale getiren bataklıkla mücadele etmeyi, şirk düzeni ile mücadele edilmeden bunun önünün alınamayacağını idrak etmek ve insanları en büyük tehlike olan bu beladan kurtarmanın yollarını aramak, tebliğ etmek, canlı Kur'an olmaya çalışıp tevhidi bayraklaştırdığımızı davranışlarımızla ispat etmek için olmalıdır.

"İman edip de imanlarına herhangi bir zulüm (şirk) bulaştırmayanlar var ya, işte güven onlarındır ve onlar doğru yolu bulanlardır." (6/En'am, 82)

Peygamberimiz (s.a.s.), mü'minlere şöyle dua etmelerini tavsiye ediyor: "Bile bile şirk koşmaktan Allah'a sığınırım, bilmediklerimden de Senden af dilerim".

Selam olsun, şirkin en küçüğünden ve en gizlisinden bile kaçan tevhidi söyleme ve eyleme sahip olan muvahhid gençlere!

İslam Akaidi Bölüm -2 Şirk

Şirk ile İlgili Ayeti Kerimeler

A- Şirk

a- Allah'a Eş/Şirk Koşmak: 4/Nisa, 36, 48, 116; 6/En'am, 151; 17/İsra, 23, 39; 29/Ankebut, 68; 33/Ahzab,57.
b- Şirkin Misali: 30/Rum, 28.
c- Şirk Büyük Bir Zulümdür: 31/Lokman, 13.
d- Heva ve Hevesi Putlaştırmak: 45/Casiye, 23, 47/Muhammed, 12. e- Allah'a Çocuk İsnad Edenler: 18/Kehf, 5,102; 19/Meryem, 88-92.
f- Allah'a Eş Koşmak Haramdır: 7/A'raf, 33; 16/Nahl, 74; 22/Hacc, 31. g- Putlara Tapmak: 5/Maide, 76; 23/Mü'minun, 117; 46/Ahkaf, 5.
h- Allah, Kendisine Şirk Koşmayı Affetmez: 4/Nisa, 48, 116.
ı- Şirkten Sakınmak: 26/Şuara, 213; 28/Kasas, 88; 30/Rum, 31; 39/Zümer, 65-66; 40/Mü'min, 66; 4l/Fussı1et, 37; 51/Zariyat, 51.
j- Şirkten Sakınanların Mükafatı: 47/Muhammed, 15,36.
k- Mekke'li Müşriklerin Şirki: 6/En'am, 100; 30/Rum, 28-29, 31-32; 34/Sebe', 41; 43/Zuhruf, 20-21, 57¬59.

B- Müşrikler

a-Müşrikler, Allah'a Çocuk İsnad Ettiler:6/En'am, 100-101; 10/Yunus, 68-70; 16/Nahl, 57, 62; 17/İsra, 40; 19/Meryem, 88-92; 21/Enbiya, 26; 22/Hacc, 3-4; 34/Sebe', 40-42; 37/Saffat, 149-159, 180; 43/Zuhruf, 15-16,18,79-82; 52/Tur, 39; 53/Necm, 21-22.
b-Müşrikler, Allah'tan Başkasını Tanrı Edindiler: 2/Bakara, 165; 3/A1-i İmran,151; 4/Nisa, 117; 5/Maide, 76; 6/En'am, 1, 107, 136, 150; 7/A'raf, 191; 10/Yunus, 18,66; Hud, 109; 14/İbrahim, 30; 15/Hıcr, 95-96; 16/Nahl, 73; 19/Meryem, 81; 22/Hacc, 11-13, 71, 74; 25/Furkan, 3,55; 36/Yasin, 74¬75; 37/Saffat, 11; 38/Sad, 5-7; 39/Zümer, 1545,67; 40/Mü'min, 10-12; 42/Şura, 9; 52/Tur, 43.
c-Müşrikler, Kötülükleri "Atalarımızdan Devraldık" Diye Savunurlar: 2/Bakara, 170-171; 5/Maide, 103¬104; 7/A'raf, 28; 11/Hud, 109; 3l/Lokman, 21; 37/Saffat, 68-71; 43/Zuhruf, 22-25.
d-Müşrikler, Allah'ın Ayetlerini İnkar Ederler: 6/En'am, 4-5,66-67, 105, 110, 124; 8/Enfal, 31-33, 52; 9/Tevbe, 9; 1O/Yunus, 15; 37/Saffat, 68-71; 38/Sad, 8.
e- Müşrikler, Put Diye Şeytana Taparlar: 4/Nisa, 117.
f- Müşrikler, Hem Kendileri Peygamber'den Uzaklaşırlar, Hem de İnsanları Uzaklaştırmak İsterle, 6/En'am,26, 116-117; 21/Enbiya,. 2-5; 25/Furkan, 7-9; 3l/Lokman, 6-7; 34/Sebe', 43-44; 38/Sad, 8- 50/Kaf, 1-2,5; 54/Kamer, 3; 68/Kalem, 46-48, 51. ' ,
g- Müşrikler, Öldükten Sonra Dirilmeyi İnkar Ederler: 6/En'am, 29-30, 134; 11/Hud, 19, 25/Furkan,11 32/Secde, 10-11, 36/Yasin, 78-79; 37/Saffat, 16-21; 4l/Fussılet, 7; 44/Duhan, 9-10 34-36; 45/Casiye' 24-26; 50/Kaf, 2-4; 5l/Zariyat, 12-14; 64!Teğabün, 7.
h- Müşrikler, Peygamberlerden İnanmayacakları Mucizeler İsterler: 6/En'am, 37,57-58,109-111,158' 10/Yunus, 20, 46; 11/Hud, 12; Ra'd, 6-7, 27,40; Hıcr, 6-8; 17/İsra, 59, 90-93; 20/Taha, 133: 135; 2l/Enbiya, 5, 37-39; 25/Furkan, 7-8; 29/Ankebut, 50-51, 53-54; 32/Secde, 28-29; 37/Saffat, 176. 177; 45/Casiye, 25; 70/Mearic, 1-3,5-7; 74/Müddessir, 52-53.
i- Müşrikler İman Etmezler: 7/A'raf, 192-193; lO/Yunus, 42-43; 25/Furkan, 9; 36/Yasin, 7-10' 41/Fussılet,4, 14; 43/Zuhruf, 40,88; 68/Kalem, 42-43; 109/Kafirun, 1-6. '
j- Müşrikler, Putları Şefaatçi Kabul Ederler: 10/Yunus, 18; 13/Ra'd, 14; 16/Nahl, 55; 19/Meryem, 81-82; 39/Zümer, 3, 43-44.
k- Müşriklerin Şirki: En'am, 100; 30/Rum, 28-29, 31-32; 34/Sebe', 41;

43/Zuhruf, 20-21, 57-59.

l- Müşriklerin Peygamberimiz'e İftiraları: 2l/Enbiya, 5-6; 25/Furkan, 4-5; 34/Sebe', 43, 46; 38/Sa'd,4; 44/Duhan, 14; 46/ Ahkaf, 8-9; 5l/Zariyat, 8- 11 ;52/Tur, 29-30, 32-33; 68/Kalem, 1-2, 5-6, 51.

m- Müşrikler, Peygamberimiz'le ve Mucizelerle Alay Ederler: 2l/Enbiya, 36; 25/Furkan, 7-9, 41-43; 37/Saffat, 11-12, 14-15,35-36; 40/Mü'min, 83; 43/Zuhruf, 31-32, 57-58; 54/Kamer, 2; 70/Mearic, 1-2, 36-39.

n- Müşrikler, Kur'an'ı Dinlerler ve "Eskilerin Masallarından İbaret" Derler; Kur'an'la Alay Ederler ve O'nu Yalanlarları6/En'am, 25; lO/Yunus, 42-43; 17/İsra, 47-48; 21/Enbiya, 5; 25/Furkan, 4-6; 34/Sebe', 43; 37/Saffat, 167-170; 38/Sa'd, 7; 43/Zuhruf, 30-31; 46/Ahkaf, 7, ll; 50/Kaf, 5; 52/Tur, 33; 53, Necm, 59-61; Kalem, 15; 74/Müddessir, 1 1-26; 83/Mutaffifin, 13.

o- Müşrikler, Meleklere Cinsiyet Yakıştırırlar: 43/Zuhruf, 19; 53/Necm, 27-28.

p- Müşriklerin Akıllarına Hitap Ederek İman Etmelerini İsteyen Ayet-i Kerimeler: 30/Rum, 8-9; 36/Yasin, 66-73; 40/Mü'min, 13; 50/Kaf, 6-7; 52/Tur, 35-43; 53/Necm, 62; 67/Mülk, 19-24, 28,30; 80/ Abese, 17-32; 82/İnfitar, 6-9; 88/Gaşiye, 17-21; 106/Kureyş, 1-4.

q- Mekke Müşriklerinin İslam'a ve Peygamberimiz'e Karşı Yürüttükleri Haksız Mücadele: 2/Bakara, 118, 139; 170; 3/AI-i İmran, 7, 10, 135, 165; 8/Enfa1,30, 47; 9/Tevbe, 13,32; lO/Yunus, 2, 15-16; 38¬,39,49,51,53,57,59, 104, 108; /Hud, 7-8,12,14; 13/Ra'd, 5-7,16,27,30-31,43; 14/İbrahim, 28, 46; 15/Hıcr, 3, 85, 90-91; 16/Nahl, 1,44-45,83,101-102, 125; 17/İsra, 46, 50-51; 56-57, 73, 76,90, 93; 18/Kehf, 55, 58; 19/Meryem, 77, 80-82; 20/Taha, 133-135; 2l/Enbiya, 34, 36,41,46, 109, 111; 22/Hacc, 15, 19,25,47,49,68-69; 23/Mü'minun, 56, 63-96, 109-110; 25/Furkan, 3-9, 21-22, 27,29, 32,40,44,52; 26/Şuara, 4-8 192 197,208,212,214; 28/Kasas, 46-51, 57; 29/Ankebut, 12-13,50-51, 53-54,61,63,67; 30/Rum, 6, 10, 28, 33,43-46,50-54; 35/Fatır, 4, 5, 37,42-43; 36/Yasin, 6, 11,69¬,70,74-76; 37/Saffat, 11, 13,34,36,38,40,50,61, 149, 158, 167, 170, 176, 179; 38/Sa'd, 8-11, 15-16; 39/Zümer, 36, 38-40, 64; 40/Mü'min, 6, 10, 12,56,69, 77; 41/Fussillet, 5, 13-14, 26, 29, 33, 38, 40, 53, 54; 42/Şura, 13,15,24,47,54; 43/Zuhruf, 24-25, 29-31, 79-80; 44/Duhfin, 10, 16,34,37; 46/Ahkaf, 9; 47/Muhammed, 1-3,8, 10, 14,32; 48/Fetih, 25-26, 50/Kaf, 12, 14,22,36-37,45; 5l/Zariyat, 14,53¬54,59-60; 52/Tur, 15-16,30,47; 53/Necm, 19,26,33,37,59,61; 62/Cum'a, 2; 67/Mülk, 9, ll, 13, 18, 25,30; 68/Kalem, 42-43, 46-47, 51; 69/Hakka, 43-44, 49-50; 73/Müzzemmil, 15; 74/Müddessir, 11, 49; 75/Kıyamet, 31; 76/İnsan, 27; 77/Mürselat, 7,16; 78/Nebe', 1; 83/Mutaffifin, 13, 16; 86/Tarık, 17; 96/Alak, 19; ıo2/Tekasür, 1-8; 106/Kureyş, 1-4; 107/Maun, 1-3; 108/Kevser, 1-3; 109/Kafirun, 1-6;

111/Leheb, 1-5.

C- Müşriklerin Bazı Özellikleri

a- Müşrikler Nankördür: 6/En'am, 63-64; 10/Yunus, 12, 21-23; 16/Nahl, 53-55, 83; 21/Enbiya, 46; 29/Ankebut, 65-67; 30/Rum, 33-35; 31/Lokman, 32; 37/Saffat,
39/Zümer, 8; 43/Zuhruf, 9, 15,87; 80/Abese, 17-23; 100/Adiyat, 1-11; Kureyş, 1-4.
b- Müşrikler, Kız Çocukların! Öldürüyorlardı: 6/En'am, 137, 140; 16/Nahl, 57-59; 42/Şura, 17; 81/Tekvir,8-9.
c- Müşrikler, Helalı Haram; Haramı Helal Yaparlar: 6/En'am, 136-140, 143-145, 148-151; Yunus, 15, 59-60; 16/Nahl, 35.
d- Müşrikler, Kadınlara Değer Vermezler: 6/En'am, 139; 16/Nahl, 58-59; 42/Şura, 17; 43/Zuhruf, 17; 52/Tur, 39; 53/Necm, 21-22.
e- Müşrikler, Allah'a İftira Ederler: En'am, 138-139, 143-144,
f- Müşrikler, Çocuklarına Putlarının Adını Verirler: 7/A'raf, 190-191.
g- Müşrikler, Antlaşmalarını Bozarlar: 9/Tevbe, 1-4, 7-10, 12-13.
h- Müşrikler Necistir: 9/Tevbe, 28.
i- Müşriklerin Misali: 13/Ra'd, 14; 22/Hacc, 31; 25/Furkan, 44; 29/Ankebut, 41-43.
j- Müşrikler, Mü'minlerle Alay Ederler: 23/Mü'minun, 109-111 ; 38/Sad, 62-63; 67/Mülk, 25-29; 83/Mutaffifin, 29-36.
k- Müşrikler, Dünya Nimetleriyle Övünürler: 13/Ra'd, 26; 23/Mü'minun, 54-56, 101; 43/Zuhruf, 32: 53/Necm, 29-30; 68/Kalem, 14, 16-41. .
l- Müşrikler, Fakirlere Vermekten Kaçarlar: 4l/Fussillet, 7; 68/Kalem, 17-33,36-40; 107/Maun, 1-3.
m- Müşrikler, Yetimlere Zulm Ederler: 107/Maun, 1-2.
n- Mekke Müşrikleri, Kabe'yi Çıplak Tavaf Ederlerdi: 8/Enfal, 35.
o- Mekke Müşrikleri, Kabe'yi Tavaftan Men Ederlerdi: 8/Enfal, 34-35.

D- Müşriklerin Cezaları

a- Müşrikler, Putlardan Fayda Görmeyecekler: 2/Bakara, 166; 6/En'am, 22-24, 94; 7/A'raf, 37,53, 194-¬198; lO/Yunus, 28; 25/Furkan, 17-19; 26/Şuara, 96-103; 38/Sad, 59-60; 45/Casiye, 10.
b- Müşrikler, Azabı Görünce Tekrar Dünyaya Dönmek İsteyecekler: 2/Bakara, 167; 6/En'am, 27-28; 7/A'raf, 53; 23/Mü'minun, 99-100, 107-108; 26/Şuara, 94-102; 32/Secde, 12; 35/Fatır, 37; 39/Zümer, 56-59.

c- Kıyamet Günü Müşriklerin Durumu: 3/Al-i İmran, 151; 4/Nisa, 120-121; 6/En'am, 22-24, 30; 9/Tevbe, 17; lO/Yunus, 28-30; ll/Hud, 20,22; l2/Yusuf, 107; 13/Ra'd, 34; 15/Hıcr, 95-96; l6/Nahl, 86-87; l8/Kehf, 52-53; 23/Mü'minun, 99-108,112-115; 25/Furkan, 11-14; 26/Şuara, 91-103; 28/Kasas, 62¬67,74; 29/Ankebut, 54-55; 30/Rum, 12-13; 34/Sebe', 31-33; 37/Saffat, 19-34,38-39; 38/Sad, 55-64; 39/Zümer, 15-16,60; 40/Mü'min, 71-76, 84-85; 4l/Fussılet, 6, 47; 43/Zuhruf, 36-39; 50/Kaf, 22-30; 68IKalem, 42-43; 70/Mearic, 42-44; 73/Müzzemmil, 11-13; 98/Beyyine, 6.
d- Müşriklerin Tevbesi: 9/Tevbe, 3, 11; 25/Furkan, 70; 28/Kasas, 67.
e- Müşriklerin Yaptıkları İyilikler Boşa Gider: 9/Tevbe, 17; 39/Zümer, 65.
f- Mekke Müşriklerinin Azapla Korkutulmaları: 16/Nahl, 45; 18/Kehf, 55, 58; 19/Meryem, 77-82; 20/Taha, 134-135; 2l/Enbiya, 41, 46,109,111; 22/Hacc, 19,25,"49,69; 40/Mü'min, 77; 41/Fussılet, 13; 43/Zuhruf, 41-42; 44/Duhan, 9-16, 36, 59; 50/Kaf, 12-14,36; 51/Zariyat, 59-60; 52/Tur, 3142, 44¬47; 54/Kamer, 4-5, 43-48, 51; 67/Mülk, 16-18; 68/Kalem, 16-41. 44; 70/Mearic, 40-41; 72/Cin, 24; 73/Müzzemmil, 11, 15-17; 77/Mürse1at, 16-18; 85/Büruc, 17-20; 86/Tarık, 17; 88/Gaşiye, 23-24.
g- Müşriklerin Malları ve Evlatları, Kendilerine Fayda Vermez: 3/Al-i İmran, 10, 91, 116; 5/Maide, 36; 6/En'am, 70; 7/A'raf, 48; 13/Ra'd, 18; 19/Meryem, 77-80; 45/Casiye, 10; 58/Mücadele, 17; 69/Hakka, 25-29; 92/Leyl, 8-11; 104/Hümeze,2-6; 111/Leheb, 1-3.
h- Müşrikler, Azaptan Kurtulmak İçin Her Şeylerini Feda Etmek İsteyecekler: 70/Mearic, 11-18.
ı- Müşriklere Verilen Mühlet (Süre): 18/Kehf, 58-59; 29/Ankebut, 53; 39/Zümer, 8; 68/Kalem, 44-45; 70/Mearic, 42-43; 73/Müzzemmil, 11.
j- Müşriklerin Kabe'ye Hizmet Hakları Yoktur: 9/Tevbe, 17-19,28.

D- Müşrik-Mü'min İlişkisi

a-Müşriklerin Dostluğu Yoktur: 2/Bakara, 105; 5/Maide, 82; 6/En'am, 106; 9/Tevbe, 7-8,10,12; 17/İsra, 73-75; 28/Kasas, 87; 60/Mümtehine, 1-2,6-9.
b- Müşrikler, Mü'minleri Ateşe Çağırırlar: 2/Bakara, 221; 17/isra, 73-75; 29/Ankebut, 12-13.
c- Müşriklerden Yüz Çevirmek: 6/En'am, 106, 150; lO/Yunus, 41; 15/Hıcr, 94; 28/Kasas, 87; 32/Secde, 30; 37/Saffat, 173-174, 178-180; 43/Zuhruf, 83, 89; 45/Casiye, 18; 51/Zariyat, 54; 53/Necm, 29; 54/Kamer, 6; 68/Kalem, 8; 73/Müzzemmil, 10.
d- Müşriklerden Korkulmaz: 9/Tevbe, 13-14; lO/Yunus, 65; 15/Hıcr, 94; 22/Hacc, 38; 37/Saffat, 171-175. e- Müşrikler İçin İstiğfar Edilmez: 9/Tevbe,

113-115.
f- Müşrikle Mü'min Karşılaştırması: 47/Muhammed, 15; 67/Mülk, 22.
g- Müşrikler, Mü'minlere Zarar Veremezler: 37/Saffat, 160-163; 52/Tur, 42. h- Müşriklere Savaşta Yapılacak İşlem: 9/Tevbe, 5-6, 11-12.
E- Putlar ve Küfrün Öncüleri

a- Putlar, Kıyamet Günü Kendilerine Uyanlardan Uzaklaşacaklardır: 2/Bakara, 166; 6/En'am, 22-24, 94; 7/A'raf, 37, 53; lO/Yunus, 28-30; Hud, 21; 18/Kehf, 52; 19/Meryem, 81-82; 28/Kasas, 64, 75; 35/Fatır, 14; 38/Sad, 59-61; 41/Fussı1et, 48; 46/Ahkaf, 6.
b- Putlar, Hiç Kimseye Zarar ve Fayda Veremezler: 5/Maide, 76; 6/En'am, 40, 41, 46, 71; 7/A'raf, 192¬198; lO/Yunus, 18, 106; 13/Ra'd, 14, 16; 17/İsra, 56-57; 20/Taha, 88-89; 22/Hacc, 11-13; 25/Furkan, 55; 34/Sebe', 22; 36/Yasin, 74-75; 39/Zümer, 38.
c- Putlar, Hiçbir Şey Yaramazlar: 7/A'rfif, 191-192; lO/Yunus, 34; 13/Ra'd, 33; 16/Nahl, 20; 2l/Enbiya, 21; 25/Furkan, 3; 27/Neml, 60-64; 30/Rum, 40; 3l/Lokman, 11; 35/Fatır, 40; 46/Ahkaf, 4.
d- Putlar Şefaat Edemezler: lO/Yunus, 3,18; 30/Rum, 12-13; 34/Sebe', 23; 39/Zümer, 43-44; 43/Zuhruf, 86; 53/Necm, 24.
e- Putlar Cehennem Odunudurlar: 2l/Enbiya, 98-100.
f- Putlar Batıldır: 22/Hacc, 62; 28/Kasas, 74; 53/Necm, 23.
g- Putların Misali: 22/Hacc, 73.
h- Putlar Rızık Veremezler: 29/ Ankebı1t, 17.
l- Putlar Kendilerine Tapanlardan Habersizdirler: 46/Ahkaf, 5.
j- Lat, Uzza, Menat Putları: 53/Necm, 19-20.
k- Kendisine Tapılan Putların Rabbi de Allah'tır: 53/Necm, 49.
l- Putların Kendilerine Bile Faydaları Dokunmaz: 7/A'raf, 197-198; 10/Yunus, 35; 2l/Enbiya, 43; 25/Furkan,3.
m- Putlar, Yapılan Dualara Cevap Veremezler: 13/Ra'd, 14; 27/Neml, 62; 34/Sebe', 22; 35/Fatır, 14.
n- Put İle Allah'ın Misali: 13/Ra'd, 16,33; 16/Nahl, 17,75-76; 22/Hacc, 62; 27/Neml, 59-64; 40/Mü'min, 20.
o- Putlar, Diri Değil Ölüdürler: 16/Nahl,21.
p- Putlar, Hiçbir Şeye Sahip Değildirler: 16/Nahl, 73; 35/Fatır, 13; 53/Necm, 19-20.

F- Putlara Tapmak

a- Putlara Tapmak Haramdır: 5/Maide, 90; 17/İsra, 29, 39. b- Putlara

Sövmekten Sakınmak: 6/En'am, 108.
c- Putlara Tapanlar Gerçekte Ona Tabi Olmuyorlar: Yunus, 66; 28/Kasas, 62-63; 39/Zümer, 3. d- Putlara Tapmaktan Sakınmak: 17/İsra, 22; 22/Hacc, 30; 25/Furkan, 68; 42/Şura, 9.

G- Putların ve Küfür Öncülerinin Cezaları

a- Kıyamet Günü Putların Durumu: 25/Furkan, 17-19; 28/Kasas, 62-64, 74; 37/Saffat, 22-34.
b- Putlar, Müşrikler Tarafından İnkar Edilecektir: 30/Rum, 13.

Konuyla İlgili geniş bilgi alınabilecek kaynaklar

1- Fi Zılali'l-Kur'an, Seyyid Kutub, Hikmet Y. e. 1, s. 194-195
2- Hak Dini Kur'an Dili, Elmalılı Hamdi Yazır, Azim Y. e. 1, s. 352-355 3- Kur'an-ı Kerim Şifa Tefsiri, Mahmut Toptaş, Cantaş Y. e. 1, s . 199-201
4- Mefatihu'I-Gayb (Tefsir-i Kebir), Fahreddin Razi, Akçağ Y. e. 3, s.236-238
5- Hadislerle Kur'an-ı Kerim Tefsiri, İbn Kesir, çağrı Y. e. 2, 422-426
6- EI-Camiu li-Ahkami'I-Kur'an, İmam Kurtubı, Buruc Y. e. 2, s. 223-226 7- EI-MIzan Fı Tefsıri'I-Kur'an, Tabatabaı, Kevser Y. e. 2, s. 323
8- Şamil İslam Ansiklopedisi, Şamil Y. e. 6, s. 47-49, e. 4, s. 396-398
9- Kur'an'da İman Psikolojisi, Abdurrahman Kasapoğlu, Yalnızkurt Y. s. 231-232 10- Kelimeler Kavramlar, Yusuf Kerimoğlu, İnkılab Y. s. 303-305
11- Kur'an'da Temel Kavramlar, Ali Ünal, Kırkambar Y. s. 334-338
12- İslam'ın Temel Kavramları, Hüseyin K. Ece, Beyan Y. s. 635-641,472-476
13- İnançla İlgili Temel Kavramlar, Mehmet Soysaldı, Çağlayan Y. s. 64-83
14- Kur'an Okumaları, Metin Karabaşoğlu, Karakalem Y. s. 137-141
15- Kur'an'da Temel Kavramlar, Harun Yahya, Vural Y. s. 10-19
16- Nurdan Kelimeler, Alaaddin Başar, Zafer Y. e. i, s. 31-34, 52-57e. 2, s. 52-57
17- İnanmak ve Yaşamak, Ercümend Özkan, Anlam Y. e. 3, s. 85-96
18- Düzeltilmesi Gereken Kavramlar, Muhammed Kutub, Risale Y. s. 15-123
19- Kurtulan Toplum, Muhammed bin Cemil Zeyno, SaffY. s. 43-71
20- Kur'an'da Dinı ve Ahlakı Kavramlar, Toshıhıko İzutsu, Pınar Y. s. 179-183,238-244 21- Kur'an-ı Kerim Allah'ı Nasıl Tanıtıyor, Veli Ulutürk, Nil A.Ş. Y. s. 262-266, 309-3 LO 22- Kur'an'da Tevhid, Mehmet Kubat, Şafak Y. s. 115-146
23- Kur'an'da Uluhiyet, Suad Yıldırım, Kayıhan Y. 1-9; 281-385
24- Kur'an'da İnsan ve Toplum, Ekrem Sağıroğlu, Pınar Y. s. 105-152

25- Kur'an'ın Ana Konuları, M. Sait Şimşek, Beyan Y. s. 36-60
26- İnanç ve Amelde Kur'anı Kavramlar, Muhammed el-Behiy, Yöneliş Y. s. 80-86
27- Kur'anı Terimler ve Kavramlar Sözlüğü, Mustansır Mir, İnkılab Y. s. 182- 1 84
28- Kur'an-ı Kerim'de Tevhid ve Fazileti, Osman Öztürk, Yenda Y. s. 189-198
29- Bu Böyledir, Kul Sadi Yüksel, Yenda Y. s. 115-137; 58-89
30- Selefin İzinde, Kul Sadi Yüksel, Yenda Y. s. 21-36; 211-232
31- Yeryüzünün Varisleri, Kul Sadi Yüksel, Yenda Y. s. 82-99
32- Esenlik Yurdunun Çağrısı, Celaleddin Vatandaş, Pınar Y. s. 71 - III
33- Şirk, Abdullah Hanifi, Hanif Y.
34- Şirk, Harun Yahya, Vural Y.
35- Kur'an'da Şirk Kavramı, M. H. Surti, Akabe Y.
36- İman ve Şirk, Adil Akkoyunlu, Hidayet Y.
37- Kur'an'da Şirk Kavramı, Hafız İsmail Surti, Akabe Y.
38- Kur'an ve Hadislere Göreş Şirk ve Müşrik Toplum, Nadim Macit, Ribat BasımY.
39- Kitabu'I-Asnam (Putlar Kitabı), İbnü'l-Kelbı, Ank. Ü. İlahiyat F. Y.
40- Çağdaş İrtidat, Ebul Hasan Ali en-Nedvı, Akabe Y.
41- İslam Fıkhında Mürtede Ait Hükümler, Numan A. Semerrai, Sönmez Neşriyat
42- Tevhid, Muhammed Kutub, Risale Y.
43- Tevhid, Hasan el-Benna, Nizam Y.
44- Tevhid, İsmail R. Faruki, İnsan Y.
45- Tevhid, Abdullah bin Abdurrahman, Tevhid Y.
46- Tevhid, 1,2, Muhammed bin Abdülvahhab, Tevhid Y.
47- Tevhid, Abdülhalık Abdurrahman, Tevhid Y.
48- Tevhid, Abdurrahman bin Hasan, Tevhid Y.
49- Tevhid, Mehmed Zahid Kotku, Seha Neşriyat
50- Tevhid Risalesi, Muhammed Abduh, Fecr Y.
51- Tevhid Risalesi, Mehmet Sürmeli, Mavi Y.
52- Tevhide Giriş, Muhammed Esad, Erkam Y.
53- Tevhidı Görüş, Heyet, Sahra Y.
54- Tevhidı İnanç, Abdurrahman bin Hasan, Gonca Y.
55- Tevhidin ışığında İslam'ın Anlaşılması, Ali Diko, Meki Y.
56- Tevhid ve Şirk, Salih Gürdal, Beyan Y.
57- Tevhid ve Mü'minin Seyir Çizgisi, Mustafa Şehri, Bir Y.
58- Tevhid ve Değişim, Celaleddin Vatandaş, Pınar Y.
59- Tevhid ve Ledün Risalesi, İmam Gazali, Furkan Basım Y.

60- Tevhid Daveti, Seyyid Kutup, Ravza Y.
61- Tevhidin Hakikatı, Yusuf el-Kardavi, SafflÖzgün Y.
62- Tevhidi Gerçekliğin ışığında, Atasoy Müftüoğlu, Nehir Y.
63- Allah'ın Varlığı ve Tevhidin Hakikati, Yusuf el-Kardavi, İhtar Y.
64- Kelime-i Tevhid Risalesi, M. Ali Karahasanoğlu, Yipar Y.
65- Kelime-i Tevhid Kal'ası, Gazali, Özel Y.
66- Kur'an'da Tevhid, Hüseyin Beheşti, ObjektifY.
67- Kur'an-ı Kerim'de Tevhid Esasları, Muhammed Salih Ali Mustafa, Ölçü Y.
68- İşte Tevhid, 1,2, Ziyaüddin el-Kudsi, Hak Y.
69- Kur'an'da Tevhid Eğitimi, Abdullah Özbek, Esra Y.
70- İslam Akaidinde Tevhid, Hasan el-Benna, Nizam Y.
71- Gençlerle Tevhid Dersleri, Mehmet Göktaş, İstişare Y.
72- 20. Y.Y.da Tevhid ve Şirk, Mehmed Alagaş, İnsan Dergisi Y.
73- Kelime-i Tevhid Davası, Kul Sadi Yüksel, Yenda Y.
74- Yeryüzünün Varisleri, Kul Sadi Yüksel, Yenda Y.
75- Hakikatü't-Tevhid, B. Said Nursi, Sözler Y.
76- Soruşturma 1, Tevhid Üzerine, Heyet, Sor Y.
77- İslam Düşüncesinde Tevhid, Mevlüt Özler, Nun Y.
78- Dua ve Tevhid, İbn Teymiyye, Pınar Y.
79- Sorularla Tevhid ve Akaid, Mehmed Alptekin, Saff Y.
80- Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamber, Mevdudi, Pınar Y.
81- Kur'an ve Sünnete Göre Tevhid ve Akaid, Muhammed Karaca, Ribat Y. s. 40-50
82- İman ve Tavır, M. Beşir Eryarsoy, Şafak Y.
83- Mü'min-Kafir, Necip Fazıl Kısakürek, Büyük Doğu Y.
84- İslam Dünyasında İnanç Sorunları, Hasan el-Hudaybi, İnkılab Y.
85- İslam İnancında Temel Kavramlar, Taner Cücü, Cumhur Y.
86- Kur'an'da Allah ve İnsan, Toshıhıko İzutsu, Kevser Y.
87- Biz Müslüman mıyız? Muhammed Kutub, Hiliil Y.
88- Allah'a İman ve Altı Esası, Mahmut Toptaş, Cantaş Y.
89- Akide, Şeriat ve Hayat Yolu La İlahe İllallah, Muhammed Kutub, Ravza Y.
90- İman Küfür Sınırı (Tekfir Meselesi), A. Saim Kılavuz, Marifet Y.
91- Çocuklarımıza Allah'ı Nasıl Tanıtalım?, M.Emin Ay, Timaş Y.
92- Kur'an'a Göre Dört Terim, Mevdudi, BeyanlÖzgün Y.
93- İslam ve Dört Terim, Ali Karlıbayır, Dünya Y.
94- İman, Mustafa İslamoğlu, Denge Y.
95- İtikad Üzerine, İhsan Eliaçık, Şafak Y.
96- İslam'da Allah İnancı, Said Havva, Petek Y. 97- İslam, Said Havva, HilaliPetek Y.

98- Din Gerçeği ve İslam, Mehmed Alagaş, İnsan Dergisi Y.
99- İslam'a İtirazlar ve Kur,an_ı Kerim'den Cevaplar, Süleyman Ateş, Kılıç Y.
100- Mekke Rasüllerin Yolu, Ali Ünal, Pınar Y.
101- İlk Mesajlar, M. Ali Baştaşı, Birlaşik Yayıncılık
102- Şehadet Bilinci, Hasan Eker, Denge Y.
103- Kur'an'da Mü'minlerin Özellikleri, Beşir İslamoğlu, Pınar Y. s. 23-35
104- İslamı Kimlik İlkeler ve Hareket, Toplu Çalışma, Ekin Y.
105- Küfür Cephesinde Yeni Bir Şey Yok, Mahmut Toptaş, Cantaş Y.
106- İslam'da İnanç Sistemi, Ferit Aydın, Kahraman Y.
107- Epistemolojik Açıdan İman, Hanifi Özcan, İFAV Y.
108- İman, Şartları ve Onu Bozan Şeyler, Seyfüddin el-Muvahhid, Hak Y.
109- Kelimetü'I-İhlas (La İlahe İllallah), İbn Receb el-Hanbell, Hak Y.
110- Yalnız Allah veya Tevhid, M. Süleyman Temimi, Özel Y.
111- Hz. Peygamber'in Hayatı ve Tevhid Mücadelesi, 1,2,3, Mevdudi, Pınar Y.
112- Kur'an-ı Kerim'e Göre Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, Mehmed N. Solmaz 113- Kur'an ve Sünnete Uygun İnanç, Muhammed b. Cemal, Tekin Y.
114- İman, Abdülmecid Zindani, Risale Y.
115- La, 1-2, Mustafa Çelik, Ölçü-Yenda Y.
116- ilahlar Rejiminin Anatomisi, Mustafa Çelik, Ölçü Y.
117 - Cahiliyye Düzeninin Ruh Haritası, Mustafa Çelik, Ölçü Y.
118- Resmi ideolojinin Ücretli Köleleri, Mustafa Çelik, Misak Y.
119- Devletsiz islam, Mehmet Göktaş, istşare Y.
120- Düşüncede Devrim, Mehmed Kürşat Atalar, Anlam Y.
121- Elfaz-ı Küfür -Küfür Sözler-, Hüseyin Aşık, İlim Y.
122- Mürtede Ait Hükümler, Samarrai, Sönmez Neşriyat
123- çağımızIn Batll inançları, Yüksel Kanar, Beyan Y.
124- Antik inançlar, Modern Hurafeler, Martin Lings, işaret Y.
125- Kur'an"a Göre Müşrikler ve Putperestler, islamı Araştırmalar Dergisi, Temmuz, 1986
126- Kur'an Okulu, HanifY. 7-8
127- Müslümanın Akaidi, Ahmed Kalkan, Tevhid Vakfı Y.

TUĞYAN VE TAĞUT

İslam Akaidi Bölüm -3 Tuğyan ve Tağut

Tuğyan; Anlam ve Mahiyeti

Tuğyan, taşkınlık, azgınlık, sınırı aşmak demektir. Fiziksel güçlerin normal sınırları aşacak şekilde faal hale gelmeleri de tuğyanla ifade edilmiştir. "Su tuğyan ettiğinde (kabarıp taştığında) sizi akıp giden (gemi)de taşıdık." (69/Haakka, 11) Bu şekilde taşan ve her yeri kaplayan şeye tağıye denilmektedir. Kavram olarak tuğyan, isyan ve günahta, sınır tanımayacak ölçüde ileri gitmektir. İnsanın haddi ve ölçüyü aşması demektir. İnsanın haddi; Allah'ın, onun için koyduğu sınırıdır ki, kişinin onu aşması caiz değildir. İnsanın değeri, Allah'a kul olması itibariyledir; onun için Rabbına itaati ve sürekli kulluk sınırı içinde bulunması gerekir. Ne zaman, Allah'ın insan için koymuş olduğu aşılmaması gereken hududu aşar, ölçüyü kaçırırsa tuğyana düşmüş, Allah'a isyan etmiş olur. Tuğyan kelimesi, türevleriyle birlikte Kur'an'da 39 yerde geçer. Bu türevlerden 8'i, tağut şeklindedir. Tağut, tuğyanı yaşayan ve yaşatan kişi veya güç anlamındadır.

Tuğyan, istikametten bir sapmadır (Hud, 112). Tuğyana sapmanın musallat edeceği denge bozukluğu (hastalık) insanı aldatır, kuruntu ve hayale esir eder. İnsan bu duruma gelince nefsinin oyuncağı olur ve karanlığı ışık zannetmeye başlar. Kur'an, bu özelliği belirtirken, inkarcıları "tuğyanları içinde oynayıp oyalanan gafiller" olarak tanıtır. (Bkz. 6/En'am, 110; 71 A'raf, 186)

İnsan, belli nimetlere kavuştuğu ve kendisini başkalarından müstağni zannettiği, kendisinde istediğini yapabilecek bir güç, bilgi ve yetenek vehmettiği zaman, artık Allah'ı da unutur; gerçek kudret, ilim ve dilediğini yapabilme güç ve iradesine sahip olanın yalnızca Allah olduğunu aklından çıkarır. Bu durum, insan için tuğyana açılan bir kapıdır; artık dilediğini yapar, hak hukuk ve hiçbir sınır tanımaz. Allah'a ortak koşmaya, nefsini O'nun yerine geçirip heva ve heveslerinin peşinden gitmeğe girişir. İşte, bu hal tuğyan halidir. Bu tür insanlar da Kur'an diliyle tağidir.

Kur'an, bozgunculuk yapmayı, kendi izinleri olmadan halkın, yoksulların din değiştirmelerine ve dinlerini yaşamalarına rıza göstermemeyi, kendi üstünlüklerini tartışmasız kabul etmeyi, sadece kendi kuvvetlerine güvenmeyi, bu nedenlerden dolayı şımarıp böbürlenmeyi, yeryüzünde çalım satıp gösteriş yaparak yürümeyi, kısacası veli edindikleri şeytanın taraftarı (hizbi) olmayı, tuğyana kalkışanların vasıflarından sayar. (Bkz. 17/İsra, 16; 20/Taha, 71; 23!Mü'minun, 47; 41/Fussılet, 15; 40/Mü'min, 75; Enfal, 47; S8/Mücadele, 19)

Ayetlerden anlaşıldığına göre tuğyan, hak hukuk ve sınır tanımamak, inatçı ve zorba bir tavır içerisinde olmak, böbürlenmek, kibir göstermek ve zulmetmek, insanlığı ezmek, mallarını gasbetmek, insanlara acımamak ve dolayısıyla Allah'ı bir ve gerçek Rab olarak tanımayarak O'na ortak koşmak, kısacası nefsinin, heva ve hevesinin peşinde gitmek ve batıl ile hüküm vermektir.

Yalancılık, isyan ve şerefsizlik etmek tuğyan olarak belirtilir. (Naziat, 17, 21-24) Tuğyan, istikametten bir sapma olarak değerlendirilir. "Sen, beraberindeki tevbe edenlerle birlikte, emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Aşırı gitmeyin. Doğrusu Allah, yaptıklarınızı bilir." (Hud, 112)

Aşırı tüketim ve yemekte sınırı aşmak da bir tuğyandır. İsrailoğullarına verilen dünyevi nimetler belirtildikten sonra, aşırı gıda tüketiminin yasaklandığı anlatılır: "Size verdiğimiz rızıkların temizlerinden yiyin. Bunda aşırı (ölçüsüz) gitmeyin ki gazabıma çarpılmayasınız. Gazabımı hak eden, şüphesiz mahvolur. " (Taha, 80-82)

Dengeyi bozmak, tartı ve ölçüde adaletsizlik de tuğyandır. "Sakın dengeyi bozmayın. Ölçüyü adaletle tutun ve eksik tartmayın." (Rahman, 8-9) Buradaki ölçü ve tartıya riayet, doğruluk ve haklılık ölçüsünden şaşmamak biçiminde de anlaşılmıştır.

Kur'an; Firavun'un, Nuh kavminin, Semud kavminin ve daha başka üzerlerine Allah'ın gazabının hak olduğu kavimlerin durumlarını tuğyan kelimesiyle açıklar. Bunlar, kendilerini yeryüzünün en büyük ve istediklerini istedikleri biçimde yapabilecek gücü olarak görüp tam bir istiğnanın içine girmişler, tuğyanın içine dalmışlardır. Semud kavmi bağlarda, bahçelerde, çeşme başlarında ve hurmalıklar arasında zevk ve safa içinde yaşayıp müsriflerin emrine itaat etmekle ve Salih (a.s.)'ın uyarmalarına kulak tıkayarak Allah'ın ayetlerine yüz çevirip O'na şirk koştukları yetmiyormuş gibi bir de kendilerinin istedikleri bir mucize olan deveyi boğazlamakla (Şuara, 146, 157) tuğyankar olmuşlardı. Ad kavmi, ebedi hayat umuduyla köşkler dikip boş şeylerle uğraşırken, yakaladıklarını zorbaca yakalar ve yeryüzünde fesat çıkarırken Hud (a.s.)'ın çağrısına uymayarak Allah'a şirk koşmaya devam etmekle tuğyan içine batmışlardı (Şuara, 128-130).

En zalim ve en tuğyankar olarak nitelendirilen Hz. Nuh'un kavmi (Necm, 52) kendilerini üstün görüşlü ve mü'minleri de ayak takımı olarak değerlendirmeleri, Hz. Nuh'u taşlamakla tehdit etmeleri ve bir an önce kaçınmaya çağırdığı azabı getirmesini istemeleri çağrısına kulaklarını tıkayıp kibirli kibirli ayak diremeleri, büyük büyük tuzaklar kurup taptıkları sahte tanrıları bırakmamalarıyla (Hud, 27, 32; Şuara, 11, 116, Nuh, 7, 22-23) şehirlerde tuğyanda bulunmuş ve fesadı artırmış oluyorlardı. (Fecr, 11-12) Aynı şekilde Firavun da İsrailoğullarına akla gelmedik zulümler yapıyor, erkeklerini boğazlatıp kadınlarını kirletiyor, Hz. Musa'nın çağrısına sağır kesilip Allah'a şirk koşuyor ve kendisini insanların en büyük Rabbi ilan ediyordu.

Kur'an, Nuh tufanı sırasında suların köpürüp azmasını tuğyan kökünden bir fiille (tağa=tuğyan etti) ifade etmektedir. İlginçtir ki, suların tuğyanı ile boğulan Nuh devrinin zalimlerini Kur'an, "zulme sapan, tuğyan edip azan" bir

kavim olarak anmaktadır. "Ceza~ amel cinsindendir" prensibi bu olayda net olarak kendini göstermekte ve insanın tuğyanını tabiatın tuğyanı ile cezalandıran sünnetullaha bu ayetler dikkatimizi çekmektedir. Yine benzer bir durum Semud kavmi için de söz konusu edilmiştir. Haakka suresi 5. ayette, Semud kavmi azgınlarının "tağıye" ile helak edildikleri belirtilmektedir. Bu "tağıye" de tuğyan kökünden türeyen bir isim olup, tuğyan eden insanları cezalandırmak için Allah tarafından devreye sokulan tuğyan edici bir tabiat kuvvetini ifade etmektedir. Bu ayette cümle o şekilde düzenlenmiştir ki, tağıye, hem Semud kavmini helak eden kuvveti, hem de bu kavrnin helakine sebep olan tavrı aynı anda ifade etmektedir: "Semud kavmine gelince, onlar tağıye (tuğyan eden, azan) bir topluluk oldukları için tağıye ile (yani azıp kuduran bir tabiat kuvvetiyle) mahvedildiler." (Haakka, 5)

Esas ceza ahirette olduğu halde, özellikle eski kavimlerden haddi aşıp isyan eden, azarak kendinden başka güç tanımayan insana, Allah'ın emrine boyun eğen tabii hadiseler (tufan, fırtına, zelzele vb.) yoluyla haddi bildirilir. Akıl sahibi ve şerefli olarak yaratıldığı halde baş kaldırıp isyan eden, her istediğini yapabileceğini zanneden azgın insan, akıl sahibi olmadığı halde her emre boyun eğen "Allah'ın askerleri" (Fetih, 7) olan tabiat güçleri, yani doğal afetler tarafından mağlup ve perişan edilir.

İslam Akaidi Bölüm -3 Tuğyan ve Tağut

İnsanı Tuğyana Sevk eden Şeyler

Tuğyan, insanın tabiatında vardır: "İnsan gerçekten azar." (Alak, 6) Ayetin hemen devamında, insanın tuğyanının temel sebebi gösterilir: İstiğna; yani insanın kendini kendine yeterli görmesi, kendisini hiç kimseye muhtaç olmayan bir konumda zannetmesi ve okumaması, vahiyden/ilimden uzak olması. (bkz. Alak, 7 ve 1-5). İnsanı istiğnaya, dolayısıyla tuğyana sürükleyen en büyük etken, ya malının çokluğu veya nüfuzlu otoritesidir. Birincisi malın tuğyanıdır; ikincisi ise otoritenin. Siyası otoritenin tuğyanı tağut kavramıyla ifade edilir. Tuğyanın her iki türü de değişmez sünnetullah gereği, helak edicidir.

Allah, insanların azıp sapmamaları için her şeyi ölçü ile yaratmış, rızkı da belli bir ölçü ile insanlara vermiştir: "Eğer Allah rızkı kullarının hepsine bol bol verseydi yeryüzünde azgınlık ederlerdi. Ama 0, (rızkı) dilediği ölçüde indirir." (Şura, 27) "İnsanın açık bir düşmanı olan şeytan" (Yusuf, 5) ve "kötülüğü çok emreden nefis" (Yusuf, 53) insanı azgınlığa ve sapıklığa teşvik eder. Bunun için

Kur'an, nefis ve şeytana karşı insanı sık sık uyarır ve onların vesvese ve saptırmalarına karşı uyanık bulunmayı emreder Allah'ın bu uyarısı, insanlara olan lütuf ve merhametinin bir eseridir. Allah insanı başıboş bırakmamıştır (Kıyame(t), 36). Başıboş bıraksaydı, insanın aleyhine olurdu; ademoğlu azıp sapardı. Bununla beraber, insanların çoğu bilgisizlikleri ve akılsızlıklar yüzünden iman etmemişlerdir.

Tuğyan, insan egosunun, kendini ilahlaştırması, her şeyin, herkesin üstünde görmesi halinde ortaya çıktığında doruk noktadır. Kur'an'a göre, bu doruk noktanın tipik temsilcisi Firavun'dur. (Bkz. Taha, 24, 43; Naziat, 17) Firavun, bütün gücün kendi elinde olduğunu vehmediyor, insanları küçük görüyor, onları öldürüyor ve en kötü işkenceye maruz bırakıyordu. (Bakara, 49; İbrahim, 6). Firavun mantığına göre bütün insanlar onun kulu kölesi; Mısır ve başta Nil olmak üzere tüm nehirler onun mülkü idi: "Firavun, milletine şöyle seslendi: Ey milletim! Mısır hükümdarlığı ve memleketimde akan bu ırmaklar benim değil mi? Görmüyor musunuz? (Zuhruf, 51) Firavunlar medeniyeti bir tuğyan medeniyeti idi; batışları bu yüzden olmuştur: "Görmedin mi Rabbin ne yaptı? O sütunlar, saraylar sahibi Firavunlara. Onlar ki, ülkeler boyunca tuğyan sergilediler (azgınlık ettiler) ve oraları fesada boğdular. Sonunda Rabbin onların üzerine azap kamçısı yağdırdı." (Fecr, 11-13)

Sünnetullah gereklerinden birini Kur'an belirtir: Bütün uygarlık ve saltanatların çöküşü tuğyan (azgınlık) yüzündendir. Bu, daha çok, maddi değerlere aldanarak azmaktır. Her çöküşün altında bu yatar. Tuğyana sapanların cezaları, bir tabiat tuğyanı olan ateşle verilecektir. Cehennem, tabiat kuvvetleri tuğyanının çok güçlü bir belirişidir.

Tuğyancı zalimlerin cezalandırılmasında en uygun yol, cehennemle ceza yoludur. (Bkz. Naziat, 39) Cehennem, bir gözetleme yeridir, tuğyana sapmışlar için bir dönüş/varış yeridir. (Nebe', 21-22) Böyle olduğu içindir ki, cehennem ehli, birbirlerini suçlarken sürekli: "seni tuğyana ben itmedim" şeklinde konuşacaklar; "tuğyana sapmış bir topluluk idiniz, haydi görün sonunuzu!" hitabım duyacaklardır. (Kaaf, 27; Saffat, 23, 31; Sad, 55-56)

İslam Akaidi Bölüm -3 Tuğyan ve Tağut

Siyasi Otoritenin Tuğyanı

Siyasi otoritenin tuğyanı, insanın kendisine verilen emretme ve yasaklama yetkisi ve gerektiğinde başkalarına zorla yaptırımı sebebiyle ölçü ve haddini aşması, Allah'ın koyduğu hükümlerle belirtilen hududullahın dışına çıkmasıdır.

Bu tuğyan türü, genelde yönetici ve emir sahiplerinde olur. Çünkü onların güç ve yetkileri ve bu konulardaki azgınlık ve taşkınlıkları insanların genelini ilgilendirir. Siyası otoritenin tuğyanı, bazan insanı rububiyet iddiasına kadar götürür. Bu, ya Firavun'un yaptığı gibi lisan-ı kaliyle (konuşma diliyle) veya nice tağutun yaptığı gibi lisan-ı haliyle rablık iddia etmekle olur. "(Adamlarını) topladı ve (onlara) bağırdı: 'Ben sizin en yüce rabbinizim' dedi." (Naziat, 23-24)

Siyası otoritenin tuğyanına baş örnek Firavun'un tuğyanıdır. Onun haddini aşması ve ölçüyü kaçırmasının bir görüntüsü, rububiyet davası güdecek kadar gerçek Rabb'e; haklarını küçümseyecek, zulmedecek ve köleleştirecek kadar da insanlara karşı büyüklenmesidir. Nitekim Allah, birçok ayetinde ibret ve öğüt almak için, Firavun'un tuğyanını ve bu azgınlığı yüzünden başına gelenleri tekrar tekrar anlatmıştır. Bu da insanların çoğunun otorite tuğyanıyla imtihana tabi tutulduğunu gösterir. "Musa'nın haberi sana geldi mi? Hani Rabbi ona Kutsal Vadi'de Tuva'da seslenmişti: 'Firavun'a git, çünkü o tuğyan etti (azdı)." (Naziat, 15-17) Buradaki tuğyanı, hem Yaratıcı'ya karşı, hem yaratılanlara karşı haddi aşmak olarak anlayabiliriz. Yani Firavun, küfürle Yaratıcı'ya karşı baş kaldırdı; halkı köleleştirmek ve onlara zulmetmek suretiyle de yaratılanlara büyüklük tasladı.

Firavun, rububiyet (rab'lık) iddia ederek tuğyanın zirvesine ulaştı. O, bu batıl iddiasıYla yöneticiliğini yaptığı vatandaşların kendisine, kendi kanunlarına uymalarını; Allah da olsa, kendi ilkelerine ters düşenlere itaat etmelerini yasaklıyor, bu mutlak itaat edilmeye kendini yetkili görüyordu. Fahreddin Razi'nin yorumuna göre Firavun, rablık iddiasıyla şunları diyordu: "Ben sizin terbiye eden, büyütüp geliştiren, ihsan eden rabbinizim. Size alemde emredecek ve yasak koyacak da ancak benim!"

İslam Akaidi Bölüm -3 Tuğyan ve Tağut

İnsanlara Zulüm de Siyasi Otoritenin Tuğyanıdır

"Görmedin mi Rabbın ne yaptı Ad kavmine? Yüksek sütunlarla dolu İrem'e? Ki şehirler arasında onun eşi yaratılmamıştı. Vadide kayaları oyan Semudla? Ve kazıklar sahibi Firavun'a? Bunlar ülkelerde azmışlardı. Oralarda çok kötülük etmişlerdi. Bu yüzden Rabbın onların üzerine azap kırbacım çarptı. Elbette Rabbın her an gözetlemededir." (Fecr, 6-14) Bunlar ülkelerinde azmışlardı; yani isyan edip günah işlediler. İnsanlara eziyetle ve yeryüzünü fesada uğratmakla haddi aştılar. Kazıklar sahibi Firavun denilmesi: Firavun, yere dört kazık çaktım, işkence edeceği kimseleri ellerinden ve ayaklarından bu

kazıklara bağlatır, o şekilde işkence ederdi. Bunun için veya kazık gibi askerleri çok olduğundan böyle nitelenmiştir. Ayetlerde ifade edilen azdıkları ve çok kötülük ettikleri de gösteriyor ki, bu azgın ve zalim yöneticiler, Allah'a isyan edip baş kaldırdıkları gibi; zulüm ve düşmanlıkta da haddi ve ölçüyü aşmışlar, halklarına işkence ve eziyeti çoğaltmışlardı.

İslam Akaidi Bölüm -3 Tuğyan ve Tağut

Tuğyana Karşı Müslümanların ve Özellikle Alimlerin Tavrı

Tuğyanın temelinde "kibir" ve "benlik" yatar. Tağutlardan biri olan Şeytanın azgınlığının sebebi de kibir ve benlik idi. Tuğyan, küfür, şirk ve zulüm olarak insanlara yansır. "Doğrusu şirk, büyük bir zulümdür." (Lokman, 13) çünkü şirk, bile bile hakkı inkar etmek, nimeti görmemek ve onu verene isyan etmektir. Bu, iman noktasından bir tuğyandır. İman açısından tuğyan içinde bulunan kimsenin, uygulama bakımından da zalim olması doğaldır. Firavun'un tuğyanı buna örnektir. Uygulama açısından tuğyan ise, zulüm ve haksızlıktır. Özellikle yetki sahibi bir kimsenin, kendisini haklı gösterecek bazı gerekçelerle(!) adaletten ayrılması ve emri altındakilere zulmetmesidir. Zaten, Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyen yöneticinin zalim olmaması beklenemez. (Maide, 45) Böyle kişilerin, hakkı korkusuzca söyleyen müslümanlar, özellikle de alimler tarafından uyarılması gerekir. Tağutlaşan yöneticiye (sultanun cairun) karşı hakkı söylemek, mazlumları savunmak ve zulme engel olmaya çalışmak, en önemli ibadetlerdendir. "Cihadın en üstünü, zalim yöneticiye karşı hak sözü söylemektir. " (İbn Mace, Fiten 20)

İslam tarihi, zalim sultanlara ve kötü yöneticilere karşı gelen güçlü bilginlerle doludur. Çoğu kez bu muhalefet, dil ve kalemden mızrak ve kılıca dönüştü. Tıpkı Abdurrahman b. el-İş'as ve beraberindeki fakih ve muhaddislerin, Haccac'ın tuğyanına ve Emevi devletinin sapmasına baş kaldırmaları gibi. Medine'nin ünlü fakihi Said bin Müseyyeb, Hulefa-i Raşidin'in yolundan gitmeyen, mal-mevki ve nüfuz peşinde koşan Emevi emir ve valilerinin, kendi itibarından yararlanmak için yaptıkları mal ve mevki tekliflerini reddediyor ve onların kötü emellerine alet olmuyordu. Velid bin Abdülmelik'e biatı reddeden Said bin Müseyyeb'e 60 değnek ceza vuruldu. Tabiin dönemi alimlerinden Said bin Cübeyr, Haccac'ın zulmünü önce vaaz ve nasihatle önlemeye çalıştı, bu fayda vermeyince ona karşı ayaklandı ve şehid edildi. (Yusuf el-Kardavi, bu destan sı mücadeleyi tiyatro eseri şeklinde Alim ve Tağut adıyla

kitaplaştırmıştır.)
Halife Mansur'un zulmüne boyun eğmeyerek onun isteklerine alet olmamak için teklif edilen kadılık görevini reddeden Ebu Hanife de işkenceyle şehid edilmiştir. Diğer bir mezheb imamı Malik bin Enes de Halife Mansur'dan haksızlık ve zulüm gördü. Hz. Ali (r.a.) taraftarlarının isyanına fetva vermesi üzerine ona da işkenceler yapıldı. Her dönem, tağuti düzenler tarafından zulüm ve işkence gören, hatta idam edilen illimler çok sayıda alim vardır. Bu konuda son dönemdeki alimleri göz önüne getirirsek, hemen meşhur bütün alimlerin isimlerini saymak gerekecektir: İskilipli Atıf Hoca, Hasan el-Benna, Seyyid Kutub, Abdülkadir Udeh, Mevdudi, Abdullah Azzam, Abu Muhammed Asım, Abdulkadir bin Abdulaziz, Ömer Abdurrahman.

Örneklerden de anlaşıldığı gibi tuğyan (zulüm), ister mü'min geçinsin, ister kafir, maddi gücü ve siyasi iktidarı elinde bulunduran yöneticilerin yakalandıkları bulaşıcı bir hastalıktır. Yöneticiler, bu hastalıktan ancak hiç taviz vermeden Allah'ın kitabıyla hükmederek adalete sarılmak suretiyle ve yanlarına müttaki alim yardımcılar (müşavirler) alarak kurtulabilirler. Bunun gerçekleşmesi için de, öncelikle sistemin tağuti olmayıp İslami olması gerekir. Adaletin gerçekleşmesi buna bağlıdır. Çünkü Allah'ın hükmü adalet; onun zıddı ise zulümdür. "Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse, işte onlar zalimlerin ta kendileridir." (Maide, 45)

İslam Akaidi Bölüm -3 Tuğyan ve Tağut

Siyasi Otorite ve Yöneticinin Tuğyanını Başkalarına Ulaştırması/Tağut'laşması

Tuğyankar insanların özellikle elebaşıları ve önde gelenleri, kendi tuğyanlarını haklı göstermek ve insanlar üzerinde rableşip onların dünya hayatlarını düzenlemek için belli hükümler koyarlar. Böylece diğer insanlar da bunların koydukları hükümleri kabul eder, Allah'ın hükmünü bırakır, tuğyankarların hükümleriyle muhakeme olunmak ister ve böylece tuğyankarlara hem ibadet etmiş, hem de onları veli edinmiş olurlar. İşte, Kur'an, bunlardan birinci tür, yani tuğyankar olan ve başkaları üzerinde rableşip tuğyanlarını haklı çıkarmaya, dünya hayatını yönlendirip vatandaşlarının rabbi kesilmeye girişen insanlara tağut der. Bu kelimenin tekili de çoğulu da aynıdır; yani tağut bir yerde bir tane olabildiği gibi, işbirliği içinde birden fazla da olabilir. Tağut, kendisini veli/dost edinenleri nurdan zulümata çıkarır. Kendisi zulümat, yani karanlıklar içinde olduğu için kendi peşinden

gidenleri de baş aşağı bu karanlıkların içine yuvarlar (Bakara, 257). Böylece, tağutun peşinden gidenler, onu veli/dost edinmekle ona ibadet etmiş (Maide, 60) olurlar. Allah'a imandan önce 'la/hayır' silahıyla tağuta küfretmeleri, onu tanımamaları gerekirken onun koyduğu hükümlerle muhakeme olunmak istemekle Allah'a küfretmiş ve tağuta iman etmiş olurlar (Nisa, 60). Artık, karanlıkları yırtıcı birer ışık olan Kur'an ayetleri böylelerinin ancak tuğyan ve küfrünü arttırır (Maide, 64). Böylelikle, şirk toplumunun üzerine oturduğu üçlü de (tağut, onun tanrısı olan nefsi, yani heva ve hevesi ile yardımcılarıyla tağuta ibadet edenler) tamamlanmış olur; tevhid toplumunun yerini alır veya karşısına geçer. (Ali Ünal, Kurlan'da Temel Kavramlar, s. 320-321)

İslam Akaidi Bölüm -3 Tuğyan ve Tağut

Tağut Kimdir?

Tağut, kelime olarak haddi aşan, azan, hakikatten sapan, taşkınlık gösteren ve her sapıklığın başı gibi anlamlara gelir; Istılahta ise Allah'a isyan eden anlamında kullanılır. Allah'ın indirdiği hükümlere alternatif olmak ve onların yerine geçmek üzere hükümler koyan her varlık tağuttur. Bunun insan olması, put, şeytan veya bunların dışında herhangi bir şey olması farketmez. Kur'an-ı Kerim'de: "Andolsun ki, biz her kavme; 'Allah'a ibadet edin, tağuta kulluktan kaçının diye (tebliğat yapması için) bir peygamber gönderdik." (Nahl, 36) İnsanlar, sadece Allah'a kul olma, yalnız O'na ibadet etme hususunda istisnasız uyarılmışlardır. "İman edenler Allah yolunda cihad ederler; küfredenler ise tağut yolunda savaşırlar." (Nisa, 76) Yani insanlar ya Allah'a ibadet edecekler veya tağuta kul olacaklardır; bu iki yolun dışında üçüncü bir hal yoktur.

Kur'an-ı Kerim'de: "Sana indirilen Kur'anla ve senden önce indirilen kitaplara iman ettik diye boş iddialarda bulunanlara bakmaz mısın? Onlar tağutun huzurunda muhakeme olmak (hükümlerine boyun eğmek) istiyorlar. Halbuki tağutu inkar etmekle (telifir etmek, lanetlemekle) emrolunmuşlardır." (Nisa, 60) buyrulmaktadır. Kur'an'daki bütün bu ayetleri dikkate alarak şu hususu belirtmekte fayda vardır: Tağutun hükümlerine razı olanlar ve boyun eğenler, kafirlerdir. Nitekim İbn Kesir, bu hususta şunları kaydediyor: "Bu ayet-i kerimede (Nisa, 60) Hz. Muhammed (s.a.s.)'e ve diğer peygamberlere iman ettiklerini söylemekle beraber, ihtilaf ettikleri hususlarda, Allah'ın kitabından ve Peygamber'in sünnetinden kaçınıp, insanların kendi akıllarına göre (beşeri kanunlarla) hüküm vermesini isteyen kişinin iman iddiasını Allah

reddetmektedir." (İbn Kesir, 1/519)

Bugün dünyada; vahyi inkar ederek, insanların çoğunluğunun rızasına göre kurulduğu iddia olunan bütün demokratik sistemler, Allahlın hükümlerine mukabil ve onların yerine geçmek üzere hükümler icad etmektedir. Dolayısıyla bütün demokratik sistemler, bu noktada "tağuti" özellikler taşırlar. Bu, bir anlamda bütün ideolojik sistemler için de geçerlidir. Daha genel bir ifade ile, İslam'ın dışındaki bütün sistemler tağutidir. Tağutların hükümlerine göre yönetilen bütün yerlerde yaşayan mü'minlerin, Allahlın indirdiği hükümlerin galip gelmesi uğruna cihad etmeleri farz-ı ayndır. Şurası unutulmamalıdır ki, tağutun hükümlerine "evet" diyenler, Allah'ın dinine "hayır" demiş, küfretmiş durumundadırlar. Bunu ister bilerek, ister bilmeyerek yapsınlar durum asla değişmez. Çünkü bütün peygamberlerin insanlara; "Allah'a ibadet edin, tağuta kulluktan kaçının" diye tebliğat yaptıkları ayetlerle sabittir. Tağutun hükümlerini inkar etmeyen ve tağuti güçlerle mücadele vermeyen kimse, ne kadar alim olursa olsun, "müsteşrik" çizgisini asla geçemez. (Yusuf Kerimoğlu, Kelimeler Kavramlar, s. 316-317)

Tağut, Hakkı tanımayıp azan ve sapan her kişi ve güce verilen addır. Şeytana da bu yüzden tağut denmiştir. Tağut, hakka, hakikate ve imana karşı gelen, Allah'ın kulları için çizdiği nizamı ve sınırları aşan her şeyi ifade eder. Tağut, bir şahıs olabileceği gibi, Allah nizamından alınmamış her türlü sistem, Allah'a bağlanmayan her çeşit fikir, düşünce, adet ve alışkanlık da olabilir. Kim bütün bunları ne şekilde olursa olsun reddeder ve yalnız Allah'a iman edip bağlanır, sadece Allah'ın kanun ve nizamlarını kabul eder ve tüm yaşantısını buna göre düzenlerse, sağlam bir kulpa bağlanmış, yani kurtulmuş olur. (Bakara, 256) Tağutu reddetmeden iman eksiktir, yarımdır; böyle bir iman geçerli olmaz. Bu durum, aynen müşriklerin Allah'a inanması gibidir. Tağut, Allah'a ibadetten alıkoyan, Allah'a giden yolu tıkayan, dini Allah'a has kılmayı, Allah ve Rasülü'ne tabi olmayı önleyendir. Bu, cinni ve insi şeytan olabileceği gibi, ağaç, beton, tunç, taş, mezar, inek, para, ateş, adet ve sistem de olabilir. Günümüzdeki medya araçlarının çoğunu da bu kavramın içine koyabiliriz.

Mevdudi'ye göre tağut kelimesi, sözlük anlamıyla, sınırları aşan herkes için kullanılır.

Kur'an bu kelimeyi Allah'a isyan eden, Allah'ın kullarının hakimi olduğunu iddia eden ve onları kendi kulu olmaya zorlayan kimse için kullanır. Eğer bir kimse Allah'a isyan eder ve O'nun kullarını kendisine boyun eğmeye zorlarsa, o zaman tağuttur. Böyle bir kimse; şeytan, rahip, dini veya politik lider, kral veya bir devlet olabilir. Bu nedenle bir kimse tağutu reddetmedikçe Allah'a inanmış sayılamaz. Tağutun, tekil ve çoğul anlamı birlikte kullanılır. Çünkü Allah'ı inkar eden kimse, sadece bir tek değil; binlerce tağutun kölesi olur. (Mevdudi,

Tefhimü'l- Kur’an, c. 1, s. 202) Tağut, ilahı olmayan hükümlere göre kararlar veren otorite demektir. Tağut kelimesiyle, aynı zamanda, Allah’ı tek hakim / egemen ve Rasülünü nihai otorite olarak tanımayan hüküm sistemleri de kastedilir. (Mevdudi, a.g.e. c. i, s. 375)

Seyyid Kutub da tağutu şu şekilde tanımlar: Allah'ın emri dışındaki her çeşit sistem, Allah'ın şeriatına dayanmayan her türlü nizam tağuttur. Tağut, Allah’ın şeriatından başka bütün idare şekilleridir. Zira insan, uluhiyet özelliklerinden birisini kendisine mal edip, adaletin ve hakkın ta kendisi olan şeriatın hudutlarını aşarak kendi egemenliğini ileri sürerse tuğyan etmiş ve kendi haddini aşmış demektir. Böyle bir şey, tuğyandır ve böyle iddialar ileri sürenler tağı denilen haddini aşmış asilerdir. Bunlara inananlar, bunlara tabi olanlar şirk içerisindedirler, küfür içerisindedirler. (Seyyid Kutub, Fi Zılali'l Kur'an, c.3, s. 269)

Yusuf el-Kardavi’ye göre, Allah’ın şeriatı ile çatışan bütün gelenekler, rejimler, zatında güç görülen eşya, insan ve putlar tağuttur. Tağut, kulun haddi tecavüz ederek, ibadet ettiği, tabi olduğu ve itaat ettiği şeydir. Her kavmin tağutu, kendisine hüküm götürdükleri, huzurunda muhakemeleştikleri, ibadet ettikleri, tabi oldukları, yalnız Allah’a itaat edilmesi gerektiği yerde itaat ettikleri kimse veya varlıklardır. Bunların ve bunlarla ilişkisi olan insanların durumlarını düşündüğümüz zaman, insanların çoğunu Allah’a ibadet ve itaatten yüz çevirmiş, tağutlara ibadet ve itaat eder halde görürüz. (Yusuf el-Kardavı, Tevhidin Hakikatı, s. 57)

Nisa, 76. Ayetine göre tağut, Allah’a karşı olanların, uğruna savaştığı şey, nesne, insan, dava, ideoloji olarak anlaşılmaktadır. Tağut, itaatte Allalı1a ortak koşulan her şeydir. Kendisine kayıtsız şartsız itaat edilecek tek merci Allah’tır. Olnun dışındakilere O'ndan dolayı itaat edilir. Bu tür itaatler, meşruiyetini Allah'tan alırlar. Kur’an, Allah'tan başkasına itaati, tağuta itaat ve ibadet olarak nitelemektedir (l6/Nahl, 36). İtaat edilen şey, Allah'ın hükümlerine aykırı olursa, itaat tağuta itaatin ta kendisi olmaktadır (Nisa, 60).

Tağut bir semboldür; küfrün, zulmün, şerrin, haksızlığın, adaletsizliğin, putçuluğun, azgınlığın, sapkınlığın ve daha aklınıza gelen tüm kötülüklerin sembolü. Bu sembol, bazan kendini Firavun ilan eden antik ya da çağdaş bir yönetici, bazan cansız bir eşya, bazan bir ideoloji, bazan da şeytan, uğur, şans, talih gibi soyut şeylerdir. Tağut, insanoğlunun ilahlaştırdığı her şeydir. Daha doğrusu tağut, insanla Allah arasına gerilen şeylerin tümüne verilen ortak isimdir. Allah'ın koyduğu sınırları çiğneyen insan tuğyan etmiştir. İşte tağut, o insana bu sınırları çiğneten şeydir. Eğer o şey insansa ve kafirse ona itaat eden de kafir olur; yok eğer insanın itaat ettiği tağut münafıksa ona itaat eden de münafık olur. Tabii fasıksa fasık; zalimse zalim olur. (Mustafa İslamoğlu, İman

Risalesi, 170)

Bütün bu açıklamalar çerçevesinde tağut, her türlü azgınlık, sapkınlık, aşınlık ve batıl inanç ve davranışları sembolize eder. Tağut, tuğyanı yaşayan ve yaşatmaya çalışan kişi ve güçtür.

Tağut, her devirde Firavun ruhlu kişilerle, onların yardakçıları olan grubun genel adı, cins ismidir. Her devirde birden çok tağut bulunur. Tağutların, kabile çapında, millet çapında olanları yanında bölgesel ve enternasyonal olanları da bulunacaktır. Bunlar, birbirlerinden habersiz olabilecekleri gibi, organize de olabilirler. Hatta, İblisler parlamentosu (hizbu'ş-şeytan, evliyau'ş¬şeytan) gibi birlikler, beraberlikler vücuda getirebilirler. Tağutlar, aralarında hiyerarşik bir düzen kurabilir, paralellik veya entegrasyona gidebilirler. Böyle olunca tağuti sistemler, parlamentolar, prensipler geliştirilebilir. Mesela, Muhammed İkbal, emperyalist batılıların oluşturdukları sömürü düzeninin temsilcilerinin vücut verdikleri organizasyonu, İblisler parlamentosu diye anmıştır. Aynen bunun gibi tağutlar parlamentosu deyimini de kullanabiliriz. Kur'an, bu noktada evliyau't-tağut (tağutun dostları, görev arkadaşları, destekçileri) deyimini kullanıyor (Bakara 257). (Kur'an'ın Temel Kavramları, 562)

Bir kimse, Allah'a, meleklerine ... inandığını ikrar etse, buna mukabil, tağuti rejimleri (demokratik, laik, hümanist, kapitalist, sosyalist vs.) çağdaş devlet modelleri adı altında benimsese, doğruluklarına itikat etse, irtidat etmiş olur, yani dinden çıkar. Kim, insanların maslahat ve iyiliklerini Allah'tan daha iyi bildiğini iddia ederek, insanlar üzerinde hükümler koymaya ve bunları tatbik etmeye gayret ederse "ilahlık" iddiasına girişmiş olur. Her kim de bunların bu iddialarını doğrulayarak onlarla işbirliği yaparsa, tevhid akidesini parçalamış, ilahlara iman etmiş, kafirler zümresine dahil olmuş demektir. Bu açıdan "çağdaş devlet modelleri" iyi değerlendirilmeli, isimleri milliyetçi-mukaddesatçı dahi olsa, Allah'ın indirdiği hükümlere mukabil olmak ve onların yerine geçmek üzere doktrinler imal eden, bu doktrinleri insanların hayatına tatbik edeceğini ilan eden insanların tağut olduğu gerçeği unutulmamalıdır. Bu gün dünyada insanların beşikten mezara hayatlarını düzenlemek iddiasındaki meclisler konsüller, krallar, kavimler arası kuruluşlar, insanları teslim almış görünmektedirler. (Hüsnü Aktaş, Medeni Vahşet, 140)

Hz. Adem'den günümüze kadar, genel anlamda insanlığın iki tanrısı var olagelmiştir:

Allah ve tağut... Tarih boyunca insanoğlu ya tevhid dinine mensup olmuş ve bu dinin tanrısı olan Allah'ı kendisi için yegane ilah edinmiş; ya da şirk dinine mensup olmuş ve bu dinin çok çeşitli olan tanrı veya tanrılarına ittiba etmiştir. İşte Kur'an, şirk dininin tanrı veya tanrılarına genel olarak tağut demektedir.

Günümüzde müslümanlık iddiasında bulunanların birçoğu bu bakımdan profan / bölmeli bir kafa yapısına sahip bulunmaktadır. Bu kimseler, bir yandan Allahla iman ettikleri iddiasında bulunurken, diğer yandan İslamlın açıkça emrettiği ve yasakladığı şeylere ters düşebilmekte ve tağutların yasalarına kabulleri arasında yer verebilmektedirler. Oysa bir kalpte hem imana, hem de küfre yer verilmesi İslam'a göre açık bir paradoks, gerçek bir çelişkidir. "Yoksa siz Kitab'ın bir kısmına inanıp bir kısmını inkar mı ediyorsunuz? Sizden bunu yapanın cezası, dünya hayatında rezil ve rüsvaylıktır. Kıyamet gününde de azabın en şiddetlisine itilirler. Allah, yaptıklarınızı bilmez değildir. " (Bakara, 85)

Bir kalpte hem iman ve hem de aynı zamanda küfür bulunamaz. Bu iki olgu, ateş ile barut gibi yan yana bulunamazlar. Birisinin yerleştiği kalpte bir diğerine yer yoktur. Mü'min, kafir ve münafıktan farklıdır; kendisine İslam ile beraber bir veya birkaç dünya görüşünden veya ideolojiden sentezler yapan, bukalemun bir şahsiyete sahip olamaz. çünkü tevhidi, şirkten farklı kılan; başka felsefelere, herhangi bir dünya görüşüne veya ideolojiye ihtiyaç duymaması, mü'minin bütün bir hayatını kuşatan yetkin bir inanç, bir pratik; kısacası bir sistem, bir yaşam biçimi olmasıdır. Bugün beşeriyet, Tevhid dininden uzaklaşarak, yeryüzünde egemen olan tağutların dinine sapmış bulunuyor. Müslümanlık iddiasında bulunan yığınların Allah'a değil; tağutlara ibadet ettikleri su götürmez bir gerçektir. Bu gerçekten hareketle Kur'an'ı öğrenmek, manasının derinliklerine dalmak ve onu pratik hayatlarına indirgemek isteyen her müslümanın, tağut kavramının gerçek anlamını kavraması ve kavradığı tağutu tüm kuralları ve kurumlarıyla birlikte reddetmesi, bu reddi davranışlarıyla göstermesi itikadı bir sorumluluktur.

İslam Akaidi Bölüm -3 Tuğyan ve Tağut

Siyası Rejimler, Hüküm ve Yetkiyi Allah'tan Almıyorsa Tağuttur

Bugün yeryüzünde yürürlükte olan rejimlerin hemen hepsi, beşeri rejimlerdir ve hükümlerini kendileri koymakta; dolayısıyla da Allah'ın hükümlerine muhalefet etmektedirler. O yüzden bu rejimlerin hepsi "tağut" olarak isimlenir.

Bir kimse; Allah'a, ahirete ve inanılacak hususlara inandığını açıklasa; fakat demokratik, laik, sosyalist, kapitalist vb. rejimlerden herhangi birinin hükümlerini kabul edip itaat etse, böyle bir kimsenin irtidadına hükmedilir. Zira insanları yaratan Allah'tan başkası, insanların nasıl idare olunacağı hususunda ve onların sosyal yaşamlarına yönelik hükümler koyma yetkisine sahip değildir.

Çükün hüküm koyan insan, o hükme tabi olmasını istediği insanlardan üstün ve herhangi bir ayrıcalığa sahip değildir. Allah katında üstünlük, sadece takva iledir. (Hucurat, 13) Kendisinde böyle yetkiler gördükten sonra, Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyip, heva ve hevesleri doğrultusunda hükümler koyanlar aynı zamanda "ilahlık" iddiası içindedirler. Dolayısıyla Allah'ın hükümleri dışında hüküm koyanlar ve o hükümlere tabi olanlar da, tevhid akidesinin dışına çıkarlar. Tağut, müslümanın en büyük düşmanıdır. Tağut, devlet sistemlerini, ahlaki değerleri ele geçirmiş ve onları müslümana zarar verecek bir hale dönüştürmüştür. Kısaca tağut, müslümanı dört yanından kuşatmış bulunmakta ve müslümana müslümanca hayat hakkı tanımamaktadır. Tağuti güçler, Allah'ın arzında, O'nun hükümlerine karşı tuğyan eden ve insanların üzerinde ilahlık iddiasında bulunan otoritelerdir. Bunlarla sürekli olarak savaşmak farzdır (Nisa, 76).

Günümüzde Allah'ın indirdiği hükümleri bir kenara bırakarak, "hakimiyet kayıtsız ve şartsız insanındır" sloganına sarılan ve insanların çoğunun rızasına göre kurulduğu iddia edilen siyasi otoriteler, iktidar haline gelmişlerdir. Bu siyasi otoritelerin tağut hükmünde olduğu unutulmamalıdır:"'Daha açık bir ifade ile İslam nizamının dışındaki bütün sistemler "tağuti" özellikleri taşırlar. Kelime-i şehadet getirerek, başka ilahları ve tağutları reddeden müslümanlar, bu sözlerini davranışlarıyla da ispatlamak zorundadırlar.

Allah, zalim yöneticilere yardım etmeyi de haram kılmış, onlara küçük çapta meyil ve yardım anlamı taşıyan sözlerden, davranış veya tasvipten nehyetmiştir: "Sakın zulmedenlere en ufak bir meyil duymayın; sonra size ateş dokunur (cehennemde yanarsınız). Sizin Allah'tan başka evliyanız/dostlarınız yoktur. Sonra (O'ndan da) yardım göremezsiniz." (Hud, 113)

İnsanlara zulmeden tağuti siyasal otorite konusunda, unutulmaması gereken hususlardan biri, zalim yöneticilerin, yardımcıları olmasa, zulmetmeye güçlerinin yetmeyeceğidir. Tağuti yönetim ve kurumlardaki bu yardımcılar, zulüm ve tuğyanda yöneticinin kullandığı malzemeleridir. Zulüm ve tuğyan çarklarının dönmesi için bir taraftan ezen ve diğer taraftan ezilen dişlilerdir. Bu sebeple, onlar da aynen o zalim tuğyankar gibi suçlu ve zulmünün cezasında ortaktırlar. Bundan dolayı Allah, Firavun ve avanelerini aynı vasıfla anmıştır:

"Gerçekten Firavun, Haman ve askerleri yanlış yolda idiler." (Kasas, 8) Allah, Firavun'u helak edince, onları da helak ettiğini açıklar: "Firavun, askerleriyle birlikte onların peşine düştü. Deniz onları gömüp boğuverdi." (Taha, 78) "Biz de onu (Firavun'u) ve askerlerini yakalayıp denize atıverdik. Bak, işte zalimlerin sonu nasıl oldu!" (Kasas, 40)

Tağut tanımına girenler şunlardır:

a- Arzuları mabudlaştırılan nefis, tağuttur.
b- Allah'ın emir ve yasaklarını tanımayan, İslam nizamı ile çatışan düzen ve düsturlara çağıran her fert ve önder tağuttur.
c- Allah'tan gayrı, zatında güç görülen eşya, insan ve putlar tağuttur.
d- Şeytan tağuttur.
e- Allah'ın şeriatı ile çatışan bütün gelenekler, esas alınan bütün rejimler tağuttur. (Elmalılı Hamdi Yazır, Hak Dini Kurlan Dili, c. 2, s. 869)

Tağutları destekleyen, onları ölçü alan, onlara sevgi besleyen her insan, Allah'a ibadet ve kulluktan vazgeçip tağutun kulluğunu kabullenen şeytan askeridir. Allah'ın emirleri ve yasaklarıyla çatışan nefsi, fertleri, önderleri, rejimleri ve ilkeleri reddetmedikçe, hakimiyetin yalnız Allah'a ve O'nun nizamı İslam nizamına ait olduğunu tasdik etmedikçe, tevhid kulpuna yapışılamaz. (Bkz. Bakara, 256) Müslüman olmak için şart olan tağutun şiddetle reddedilmesi, sadece sözle yeterli değildir. Ruhun derinliklerinde kasırgalaşan ve ameli hayatta neticeler doğuran fiili bir red gerekir. Bunun için de tağutla savaşmak lazımdır. Bu savaşın gerekleri:

a- Allah'ın emir ve yasaklarına tabi oluncaya kadar tağut olan nefisle savaşmak,
b- Kişisel ve toplumsal hayatımızı Allah'a döndürmemize engel olan ve tağut Olan cahiliyye düzenleri ve tağuti fikir babaları ile savaşmak.

İslam'da emrolunan cihad, işte bu tağutlara karşı verilmesi gerekli olan mücadeledir Tağutla çatışmak, hakkı getirmek ve batılı gidermek için olacağından, her kesimden ve her iş yapanlardan bütün mü'minler, tağutla mücadele edeceklerdir. Bu, farz bir görevdir. Rabbimiz, mü'minleri tağuta karşı kendi nizamının savaşçıları olarak takdim ediyor (Nisa, 76). Tağuta ve ondan yana olanlara karşı mücadele vermeyenler mü 'min kalamazlar. Bunun içindir ki, Peygamberimiz: "Her kim (tağuta karşı) cihad etmeden ve onunla mücadele (ederek Hakkı hakim kılma) arzusunu ruhunda duymadan ölürse nifaktan bir şube üzerinde ölür." (Sahihi Muslım; Rıyazu's- Salıhın, II, no: 1346) buyurmuşlardır. Tagutu kalben reddetseler dahi, fiilen onunla vuruşmayanlar, ameli hayatın icabı onunla anlaşma ve dostluk kurma yoluna gitmeye mecbur kalırlar. Bu da Allah ve tağut dostluğunu bir araya getirmek olan nifakın ilk tezahürü olur. Halbuki Allah, tağuta ancak kafirlerin dostluk gösterebileceğini açık bir şekilde belirtmiştir. (Bkz. Bakara, 257)
Müslümanlar, bugün Allah ve tağut hakimiyetini, dostluğunu bir arada

yaşatmağa çalışmak gibi sonu zulmet ve ateş olan çıkmaz bir yolun üzerindedirler. Namazı, orucu ... kabul edip, hatta yerine getiren niceleri, İslam'ın asrımızın yaşayan bir toplumsal ve siyasal düzeni ' olmasını lüzumlu bulmayanlar, Allah ve tağut hakimiyetini bir arada tanımış oluyorlar. İslam insanının yetiştirilmesini isteyen niceleri, materyalist eğitim sistemine mücadele etmeksizin rıza göstermekle tağut dostluğuna sine açıyorlar. Ferdi mülkiyeti, Allah'ın mülk vb. hakimiyetini kabul eden niceleri, faiz düzenini zaruri görmekle, tağut egemenliğine baş eğiyorlar. Ahlak ve fazilet ölçülerinin yaşanmasını isteyen niceleri, kişisel çıkarları uğruna çeşitli çirkinlik ve kötülükleri yapmakla tağut dostluğunu açığa vuruyorlar. Bütün bu durumlar, kendisinden razı olundukça veya tağuta karşı bir iman ve amel harbi açılmadıkça bir küfürdür. (Bkz. Nisa, 60)

Yaşadığımız toplum düzeni, fikir putlarıyla, cahiliyye örfü ve sistemleri ile ve sapıttırdığı öz nefsimizle, bizleri kuşatmış, tağutu hakim ve dost tanımak sapık1ığı ile karşı karşıya getirmiştir. Öyle ki, fert, aile, cemiyet, sanat, ticaret, memuriyet, eğitim ve politika hayatının her. bölümü bir kavşak noktası olmuştur. Bu kavşakta bir tek yol İslam nizamına; diğer yollar tağuta gidiyor: Abdullah bin Mes'ud anlatıyor: Hz. Peygamber bize bir hat çizdi ve sonra, "bu Allah'ın yoludur" dedi. Bu hattın sağına ve soluna da birçok hatlar (çizgiler) çizdi ve "bunlar, birtakım yollardır ki her biri üzerinde kendisine çağıran bir tağut vardır." buyurdu ve şu ayeti okudu:

"Şüphesiz ki bu (İslam) benim dosdoğru yolumdur. Ona uyun. (Tağuta ait) yollara tabi olmayın ki, sizi O'nun yolundan saptırıp parçalamasınlar. İşte Allah (tağutun kötülüklerinden) sakınasınız diye size bunları emretti." (En'am, 153) (Ali Rıza Demircan, İslam Nizamı, II/ 41)

Yolların ayrılış noktasındayız: İnsan, ya tağuta tabi olup geçici zevkler peşinde koşacak; o zaman sonuç, dünyada zillet ve kullara kulluk; tağuta kalben teslim olmak (iman etmek) suretiyle heva ve heveslerine göre yaşamanın sonucu ahirette de varış, cehennem olacaktır. Veya tağutları reddedip Allah'a dostluk; hayatını İslam'ın hükümlerine göre tanzim edip izzetli, onurlu bir hayat ve cennet: "Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah La yönelenlere müjde vardır. (Ey Muhammed!) Dinleyip de sözün en güzeline uyan kullarımı müjdele. İşte Allah'ın doğru yola ilettiği kimseler onlardır. Gerçek akıl sahipleri de onlardır. " (Zümer, 17-18) Bu iki inanç ve yaşama biçiminin dışında üçüncü bir durumdan söz etmek mümkün değildir!

"İman edenler Allah yolunda savaşır; küfredenler de tağut yolunda savaşırlar. O halde, şeytanın dostlarıyla savaşın; çünkü şeytanın hilesi zayıftır." (Nisa, 76)

İslam Akaidi Bölüm -3 Tağut

Tuğyanla İlgili Ayet-i kerimeler

Bakara, 15; En'am, 110; Maide, 64, 68; A'raf, 186; Hud, 112; Yunus, ll; Mü'minun, 75; İsra,60; Kehf, 80; Taha, 24,43,45, 81; Saffat, 30; Sat, 55; Kaf, 27; Zariyat. 53; Tur, 32; Rahman, 8; Kalem, 31; Nebe', 22; Necm, 17, 52; Hakka, 5, ll, Naziat, 17, 37; Fecr, ll; Alak, 6; Şems, ll.

Kaynaklar

1-Hak Dini Kur'an Dili, Elmalı Hamdi Yazır, Azim Y. c. 1, s. 215-216
2-Hadislerle Kur'an Tefsiri, İbni Kesir, çağrı Y. c. 2, s. 193-196
3-Tefsir-i Kebir (Mefatihu'l-Gayb), Fahreddin Razi, Akçağ Y. c. 2, s. 49-51
4-Fi Zılalil Kur'an, Seyyid Kutub, Hikmet Y. c. 1, s. 90-91,; c 3, 269
5-Tefhimül Kur'an, Mevdudi, İnsan Y. c. 1,202,375
6-Min Vahyi'l-Kur'an, M. Hüseyin Fadlullah, Akademi Y. c. I, s. 81-83
7-Bakara Suresi Yorumu, Haluk Nurbaki, Damla Y. 140-141
8-Tağut, Ahmed Kettan, Muhammed ez Zeyn, Esra Y.
9-İslam Ansiklopedisi, Şamil Y. c. 6, s. 226-228, 77-79
10. Kur'an'da Siyasi Kavramlar, Vecdi Akyüz, Kitabevi Y. s. 297-307
11.Kur'an'da Temel Kavramlar, Ali Ünal, Kırkambar Y. s. 319-321
12. Kelimeler Kavramlar, Yusuf Kerimoğlu, İnkılab Y. s. 316-3 ı 7
13-Kur'an'da Günah Kavramı, Sadık KılıÇ, Hibaş Y. s. 143-145
14-Tevhid ve Değişim, Celalettin Vatandaş, Pınar Y. s. 105-109
15-İlahi Kanunların Hikmetleri, Abdülkerim Zeydan, İhtar Y. s. 248-261
16-İman Risalesi, Mustafa İslamoğlu, Denge Y. s. i 66-17 i
17-La, Mustafa Çelik, Ölçü Y. c. 1, s. 31-45,203-21 i
18-Kur'an'da Tevhid, Mehmet Kubat, Şafak Y. s. 67-70,149-162
19-Tevhidin Hakikatı, Yusuf el-Kardavi, Saff Y. s. 55-58
20-Tevhid ve Akaid, Muhammed Karaca, Ribat Y. s. 53-57
21-Tuğyana Karşı Ulema, M. Recep el-Beyyumi, Eksen Y.
22-Alim ve Tağut, Yusuf el-Kardavi, Bengisu Y.
23-Medeni Vahşet, Hüsnü Aktaş, Düşünce Y. s. 135-141
24-İslam Nizamı, Ali Rıza Demircan, Eymen Y. c. 2, s. 41-46

ENDAD

İslam Akaidi Bölüm -4 Endad

Endad ve Nidd Kelimelerinin Anlam ve Mahiyeti

"Endad" kelimesi, "nidd"in çoğuludur. Nidd: Misil, denk, eş, benzer demektir. Açıkça tapınılsın veya tapınılmasın ilah yerine konan, tanrı olarak benimsenen Allah'ın dışındaki şeylere denir. Birbiriyle çekişen, tartışan ortaklar için de bu kelime kullanılır.

İslam Akaidi Bölüm -4 Endad

Kur’an’ı Kerim’de Endad Kavramı

"O Rab ki, yeri sizin için bir döşek. göğü de (kubbemsi) bir tavan yaptı. Gökten su indirerek onunla, size rızık/besin olsun diye (yerden) çeşitli ürünler çıkardı. Artık, bunu bile bile Allah'a endad/ortaklar koşmayın. " (Bakara, 22)

"İnsanlardan bazıları, Allah’tan başkasını Allah'a endad/denk tanrılar edinir de onları Allahlı sever gibi severler. İman edenlerin Allah la olan sevgileri ise (onlarınkinden) çok daha fazladır. Keşke zalimler azabı gördükleri zaman (anlayacakları gibi) bütün kuvvetin Allah la ait olduğunu ve Allahlın azabının çok şiddetli olduğunu önceden anlayabilselerdi." (Bakara, 165)

"(İnsanları) Allah yolundan saptırmak için O'na endad/ortaklar koştular. De ki: (İstediğiniz gibi) yaşayın! Çünkü dönüşünüz ateşedir. " (İbrahim, 30)

"Müstazaflar/zayıf bırakılıp sömürülenler de müstekbirlere/büyüklük taslayanlara: Hayır! Gece gündüz (işiniz) tuzak kurmaktı. Çünkü siz daima Allahlı inkar etmemizi, O'na endad/ortaklar koşmamızı bize emrederdiniz, derler. Artık azabı gördüklerinde, için için yanarlar ... " (Sebe',33)

"İnsanın başına bir sıkıntı gelince,Rabbine yönelerek O'na yalvarır. Sonra Allah kendisinden ona bir nimet verince, önceden yalvarmış olduğunu unutur. Allah 'ın yolundan saptırmak için O'na endad/eşler koşar. De ki: Küfrünle biraz eğlenedur; çünkü sen, muhakkak cehennem ehlindensin!” (Zümer, 8)

"De ki: Gerçekten siz, yeri iki günde yaratanı inkar edip O'na endad/ortaklar mı koşuyorsunuz? 0, alemlerin Rabbidir. ' (Fussılet, 9)

Endad kelimesinin ayette neler veya kimler hakkında kullanıldığı konusunda Fahreddin Razi, şu bilgileri verir: Alimler, "endad" (ortaklar, eşler) kelimesi ile ne murad edildiği hususunda değişik görüşler ileri sürmüşlerdir. Bu

görüşler üç başlıkta incelenebilir: 1- Endad, müşriklerin kendilerini Allah'a yaklaştırsınlar diye ilah edindikleri, fayda ve zararını umup bekledikleri, başları dara düştüğünde kendilerine yöneldikleri, adaklarda bulunup kurban kestikleri putlardır. Bu, çoğu müfessirin görüşüdür. Bu görüşe göre, putlar birbirlerinin endadı (eşi, ortağı) dır; Allah'ın ortakları değil. Veya bunun manası, "o müşriklerin bozuk zanlarınca bu putlar, Allah'ın birer eşi ve ortağı (endadı) dırlar. 2- Onlar, müşriklerin kendilerine itaat edip, onlara itaat ettikleri zaman Allah'ın haramlarını helal, helallarını da haram saydıkları başkanlarıdır. Müşrikler, mü'minlerin Allah1a boyun eğmeyi kendilerine gerekli görüşü gibi, reislerine boyun eğip onlara son derece saygı duymayı kendilerine gerekli görüp onları Allahlın endadı edinirler. Bu görüş, Süddilden rivayet edilmiştir. 3- Sufilerin ve ariflerin görüşüdür:

Allah'tan başka kalbini meşgul eden her şeyi, sen, kalbinde Allah'ın birer niddi (eşi, ortağı) kabul etmişsin demektir. Bu da Cenab-ı Hakkım: "Hevaü hevesini, ilahı edinen kimseyi gördün mü?" (Casiye, 23) ayetinde murad ettiği manadır. (Tefsir-i Kebir, c. 4, s. 180-181)

Bakara suresi 22. ayette geçen "ca'l" (uydurma) tabiri, gösteriyor ki, Allah'a hangi şeyden olursa olsun, misil (denk) tasavvur olunursa uydurma olur; batıl olur. Bunu bile bile yaparsanız, korunanlardan olamazsınız, inatçı kafirlerden olursunuz. Allah'ın sizi ve siZden önceki insanları yaratan tek yaratıcı olduğunu, Dünya döşeğini, Gök tavanını sizin için meydana getirdiğini, yukarıdan yani bulutlardan su indirip de bu sebeple size türlü türlü meyvelerden, ürünlerden rızık çıkardığını bilmektesiniz. Bakınız Rabbiniz nasıl merhametli ve kudretlidir. Siz bu saydıklarımızı hep bilirsiniz. O hal de siz, bunları ve Yaratıcı' dan başka ilah olamayacağını ı bilip dururken, Allah'a, bir olan o hak ma'buda nidd/denk aramaya, benzerler uydurmaya, ortaklar koşmaya ve Firavun'un yaptığı gibi yerde-gökte kulelerden dürbünlerle Allah aramaya ı kalkmayın da, bu emri veren ve bütün bunları yapan, ihsan eden ve ortağı, benzeri bulunmayan yaratıcınız, Rabbiniz, Rahman ve Rahim bir Allah'a tevhid ile ibadet ve kulluk edin. (Elmalılı, c.1, s. 234)

"Ey insanlar, sizi de, sizden öncekileri de yaratan Rabbınıza ibadet/kulluk edin. Umulur ki, böylece korunmuş (Allah 'ın azabından kendinizi kurtarmış) olursunuz. O Rab ki, yeri sizin için bir döşek, göğü de (kubbemsi) bir tavan yaptı. Gökten su indirerek onunla, size rızık/besin olsun diye (yerden) çeşitli ürünler çıkardı. Artık, bunu bile bile Allah 'a endad/şirk koşmayın." (Bakara, 21-22) Bu ayetin muhtevası şudur: Allah, yeryüzünün sahibi, maliki ve rızık verici yaratıcısıdır. Bunun için yalnız O'na ibadet edilmesi ve hiçbir şeyin kendisine ortak koşulmaması gerekir. Bu sebeple Allah Teala, "bile bile Allah 'a endad/şirk koşmayın buyurmaktadır. Buhari ve Müslim'de İbn Mes'ud'un

naklettiği hadiste denilir ki: "Ben, 'Ey Allah'ın Rasulü, günahların en büyüğü hangisidir?' diye sorduğumda, buyurdu ki: "En tec'ale lillahi nidden ve hüve halekake (Allah, seni yaratmış olduğu halde kendisine nidd/şirk koşmandır)." Muaz'ın rivayet ettiği hadis de buna benzer. Onun naklettiği hadiste Rasülullah (s.a.s.) buyurur ki: "Bilir misin, Allah'ın kulları üzerindeki hakkı nedir? Ona ibadet edip hiçbir şeyi O'na ortak koşmamalarıdır." İbn Mace'nin rivayet ettiği bir başka hadiste ise şöyle buyrulur: "Sizden hiç biriniz Allah isterse ve falan da isterse demesin. 'İnşaallah " yani ' Allah isterse' desin." Bütün bunlar, Allah Teala'nın zatındaki tevhidi korumak ve muhafaza etmek içindir. (İbn Kesir, c. 2, s. 209)

Aslında alemde varlığı, kudreti, yaratıcılığı, ilmi ve hikmeti bakımından Allah'a nidd/ denk olabilecek bir şeriki/ortağı Allah'a ispata çalışan hiç kimse yoktur. Fakat, Allah'tan başka ma'bud edinmeye gelince, bunu yapan pek çok grup vardır. (Tefsir-i Kebir c. 2 s.133) İşte bu kulluk da bile bile Allah'a endad/denk olabilecek ortaklar koşmak demektir.

"Allah, hiçbir şey benzemez. O işitici ve görücüdür." (Şura, 11) ayeti, mutlak tenzihi ifade etmektedir. Nidd, nazir, şebih, küfüv, misl kelimeleri hemen hemen aynı anlama gelir. Nidd: eş anlamına gelir. "Allah'a meseller vermeğe (birtakım benzerler ortaya çıkararak Allah'ı onlara benzetmeğe ve O'nu koştuğunuz ortaklarla kıyaslamaya) kalkmayın! Çünkü Allah bilir, siz bilmezsiniz." (Nahl, 74) Yani mutlak bilgisi olmayan ilah olamaz. O halde Allah'ın zatında, fiillerinde ve sıfatlarında misli yoktur.

"İnsanlardan kimi, Allah 'tan başka eşler tutar; Allah’ı sever gibi onları severler." (Bakara, 165) Allah'tan başka şeylere de Allah'ın sıfatları gibi sıfatlar verirler. Veya Allah'ı sever gibi başka şeyleri severler. Allah'ın verdiği nimetleri de sebeplerden bilirler. Oysa insanı yaratan, yağmuru gönderen ve rızkı veren yalnız Allah'tır. Fiillerinde yaratılana benzemeyen, zatında ve sıfatlarında da benzemez. (Mehmet Soysaldı, K. Semantiği Açısından İnançla İlgili Temel Kavramlar, s. 80-81)

Mevdudi endad (eş ve ortak tutma) konusunda şunları söyler: "O'na endad/ ortak koşarlar ... " Onlar, Allah'ın belirli nitelik ve güçlerini başkalarına atfetmişlerdir ve bu yüzden O'nun haklarını başka ilahlara verirler. Örneğin, tüm tabiat güçleri üzerinde kontrolün sadece Allah'ın elinde olmasına, yaratıklarının ihtiyaçlarını karşılama, onların dua ve isteklerini duyma gücüne sadece Allah'ın sahip olmasına, gizli ve açığı sadece O’nun bilmesine rağmen, yine de başkalarını yardıma çağırırlar; Allah'ın sıfat ve güçlerini başkalarına atfederler ve böylece O'na ortak koşmuş olurlar.

Kullarının O'nu tek Hakim, tek otorite olarak kabul etmeleri, O'nun önünde secde etmeleri, gizli ve açıkça yalnız O'ndan korkmaları, Allah'ın

kayıtsız-şartsız hakkıdır. Fakat kullar bu hakların bir kısmını veya hepsini başkalarına verirlerse o zaman O’na ortak koşmuş olurlar. Neyin haram, neyin helal, neyin pis, neyin temiz olduğunu belirleme hakkı da Allah’a mahsustur. Kullarının hak ve görevlerini belirleme, onlara belli yasaklar koyma otoritesi de O'nundur. Bu nedenle, bu haklardan bir kısmını kendisine ait kabul eden kimseler, şirk koşmuşlardır. Hakim olarak tanınmak, sadece O'na layıktır. Kulları olarak insanlar, Unun emirlerini nihai otorite olarak kabul etmeli ve doğru yola ulaşmak için O’na yönelmelidirler. O halde bu hakları Allah'tan başkasına veren kişi, şirk/ortak koşmuş demektir. Aynı şekilde bu nitelik ve haklardan herhangi birine sahip olduğunu iddia eden ve başkalarının, bu özelliklerin kendilerinde bulunduğuna inanmalarını isteyen kişi ve kurumlar, resmen ilahlık iddiasında bulunsalar da, bulunmasalar da kendilerini Allah'a ortak koşmuş olurlar. (Mevdudi, Tefhimu'l-Kur'an, c. 1, s. 135)

Tevhid akidesinin berraklığını ve sadeliğini korumak için Kur’an-ı Kerim'in şiddetle yasakladığı Allah’a endad/eş koşma keyfiyeti, her zaman müşriklerin yapa geldiği gibi birtakım şeyleri ilah ittihaz edip Allah'la birlikte onlara da ibadet şeklinde olmaz. Bunun, çeşitli şekilleriyle bir de gizli olanı vardır. Mesela, ümitlerini herhangi bir şekilde Allah'tan başkasına bağlamak; Allah'tan başkasından korkmak; her ne suretle olursa olsun vaki olan zarar ve faydanın Allah'tan başkasından geldiğine inanmak şirkin bir çeşididir. Yani gizlice Allah'a şirk koşmak demektir. İbn Abbas (r.a.) bir rivayetinde şöyle demektedir: Ayette geçen "endad" öyle bir gizli şirk çeşididir ki bu gizlilik, gecenin karanlığında kaypak-siyah taş üzerinde yürüyen karıncanın ayak seslerinden daha gizlidir. Bir kimsenin "Ey falan, Allah hakkı için, hayatımı sana borçluyum" gibi tabirler kullanması; "eğer şu köpek olmasaydı dün bize hırsız gelmişti" , "Ördek (veya kaz) evde olmasaydı hırsızlar gelirdi." şeklinde konuşması; arkadaşına: "Allah ve sen isterseniz bu iş olur" , "Allah'la falan adam olmasaydı işimiz olmayacaktı" gibi sözler söylemesi hep bu endadın yani gizli şirkin bir çeşididir. Diğer bir hadis-i şerifte, bir adamın Peygamberimiz (s.a.s.)'e "Allah ve sen isterseniz" dediği ve bu söze karşılık Raslül-i Ekrem'in:

"E cealteni lillahi nidda (Beni Allah'a nidd/eş mi koşuyorsun?" buyurduğu rivayet edilir. (Seyyid Kutub, Fi Zılali'l-Kur'an, c. I, s. 96. Karşılaştırın: İbn Kesir, c. 2, s. 210)

Kur'an-ı Kerim’e ilk muhatap olanların gününde Allah'a endad ve emsal edilen şeyler; ağaçlar, taşlar, yıldızlar, melekler veya şeytanlardan ibaretti. Allah’a eş koşulan bu varlıklar, cahiliyyenin her devresinde eşya, şahıs, işaret ve değerler halinde ifade edilmiştir. Bunlar, Allah'ın adıyla yan yana zikredildiği ve kalplerdeki Allah sevgisine ortak edildiği takdirde bu hal, gizli veya açık bir şirktir. Ya kalplerden Allah sevgisini silip de, yerine O'na endad ve emsal

edinilenlerin sevgileri yerleştirilirse?!

İslam Akaidi Bölüm -4 Endad

Endadı (Bir şeyi) Allah’ı Sever Gibi Sevmek

"İnsanlardan öyleleri vardır ki, Allah 'tan başkasını O'na endad edinir; Allah’ı sever gibi onları severler. İman edenlerde ise, Allah sevgisi daha fazladır." (Bakara, 165) Şüphesiz ki mü’minler, Allah'ı sevdikleri kadar hiçbir şeyi sevmezler. Ne kendilerini. ne de başkalarını. Ne şahısları, ne değerleri, ne alametleri, ne de insanları peşine takan şu dünya kıymetlerinden birisini. Allah sevgisi, en büyük sevgidir. Her türlü kayıt ve ölçülerin üstünde, mutlak bir sevgi. Başkalarına karşı besledikleri bütün sevgilerin üstünde Allah sevgisi. Ayetteki sevgi tabiri; doğru ve yerinde bir ifade olduğu kadar da güzel bir tabirdir. Hakiki mü'minle Allah arasındaki i' bağlılık, sevgi bağlılığıdır. Kalpten bağlanmak. Bu bağ; ruhta meydana gelen bir cezbeyle, dostluk ve yakınlık bağıdır. Sevimli ve parlak muhabbet duygusuyla sıkıca bağlanmış vicdani bağı... (Fi Zılali'l-Kur'an, c. 1, s. 319-320)

Ayette geçen "Endad edindiklerini Allah'ı sever gibi severler" ifadesinin anlamı, "onlara itaat ve saygı duyma hususunda" demektir. Mü'minin Allah'ı sevmesi konusunda başka ayetlerde de açıklık vardır. "Allah onları, onlar da Allah'ı severler." (Maide, 54) ayetinde olduğu gibi. Yine bir bedevi, Hz. Peygamber'e gelerek, "Ey Allah'ın Rasülü, kıyamet ne zaman?" diye sordu. Bunun üzerine Rasülüllah, "Onun için ne hazırladın?" dedi. Bedevi de:

"Çok namazım ve orucum yok; ne var ki ben, Allah'ı ve Rasü1ünü seviyorum" dedi. Bunun üzerine de Peygamberimiz (s.a.s.): "El-mer'ü mea men ehabbe (Kişi sevdiği ile beraberdir.) (Buhari, Edeb 96, Ahkam 10; Müslim, Birr 165) buyurdular. Bunu müteakiben Enes (r.a.) şöyle dedi: "İslam'dan sonra, müslümanların bu hadisle sevindikleri kadar, başka herhangi bir şeyle ' sevindiklerini görmedim." (Tefsir-i Kebir, c. 4, s. 183)

Yaratılana değil, yaratana kulluk ve ibadet etmek zorundayız. O'nun emir ve yasaklarına uygun hareket etmeli; O'nun emir ve yasaklarına ters düşen bütün emir ve yasakları reddetmeliyiz. Hürriyetimizi korumalı, özgür olmalıyız. Bizim gibi yaratılanların emir ve yasaklarını Allah'ın emir ve yasaklarına tercih ederek insandan ilalı türetemeyiz. Biliyoruz ki, bu üretilen ilahlar yok olacak, ölecektir. Ölenden ilah olmaz.

Halbuki müşrikler, ilahlarını severler. Allah'tan başka filan adamı ilah ediniyorlar. Onu seviyorlar. Ne gibi? Allah'ı sevdiği gibi. Yani bu kimseler

Allah'a da iman ediyorlar. Allah'a inandıkları gibi Allah'ı seviyorlar da. Ama filanı da sevsek olmaz mı diyorlar. Allah ile Allah'ın kanunlarına zıt kanun koyan kişiyi ilahlaştırıyor, ikisini beraber seviyorlar. Mü'minlere gelince, mü'minlerin ise Allah'a olan sevgileri daha şiddetlidir. Onların putlarını sevdiklerinden daha fazla severler müslümanlar Allah'ı.

Bu ayetin yaptığı kıyas/karşılaştırma ile düşündüğümüzde, günümüzde iman konusunda ne kadar geçerli not alabileceğimizin muhasebesini yapmalıyız. "Şu kafir grubun, veya şu batıl dava adamının gayret ve mücadelesini müslümanlar da yapsa ... " diyoruz. Adam, kendisi gibi bir insanın koymuş olduğu kuralların insanlar üzerinde hakim olması için malını veriyor, canını veriyor. Müslüman da diyor ki: "Bizim de imanımız ve gayretimiz, şu imansızınki kadar olsaydı." Bu ayette Rabbimiz öyle demiyor. Sizin Allah'a olan sevginiz, onların putlarına olan sevgisinden daha şiddetlidir diyor. Eğer şiddetli değilse, imanımızdan şüphe etmemiz veya zayıf olduğunu kabul etmemiz gerekiyor.

Allah sevgisinden sonra Peygamber Efendimiz'i sevmemiz gerekiyor. Bir hadis-i şerif te öyle buyruluyor: "Bir kişi, beni anne ve babasından daha fazla sevmedikçe iman etmiş olmaz". (Buhari, İman 8; Müslim, İman 69) Rasülüllah'ı Rabbimiz'den sonra sevmek zorundayız. Kul olduğunu hiç unutmadan sevmeliyiz. Sevmek adına -haşa- Hıristiyanların Hz. İsa'yı sevdiği gibi de olmayacaktır sevgimiz.

Kafirlerin kendi liderleri, kendi yöneticileri, kendi kanun koyucuları yolunda verdikleri mücadeleye denk mücadele vermeyeceğiz. Bu ayete göre (2/Bakara, 165) onların verdiği mücadeleden daha üstün bir mücadele verirsek, ancak müslüman olduğumuzu ispatlayabiliriz.(Kur'an-ı Kerim Şifa Tefsiri, c. 1, s. 324 vd)

Allah'ın itaat edilmesini yasakladığı kimselere, veya Allah'ın hükümlerine düşman olan kimselerin veya düzenlerin emir, yasak ve arzularına itaat etmek, Allah'a isyan olduğu gibi; aynı zamanda Allah'a karşı endad tutmaktır. Şüphe yok ki, böyle yapmak, gerek Allah'ı inkar ederek olsun ve gerekse olmasın, ilahlık manasında onları Allah'a endad/ortak yapmaktır. Bunların bir kısmı, bu şirki açıktan yaparlar. Firavunlara, Nemrutlara yapıldığı gibi onlara açıktan açığa ilah, ma'bud adını vermekten çekinmezler. Onlara "rabbimiz, tanrımız" derler. Diğer bir kısmı da, açığa vurmadan aynı muameleyi yaparlar. Onları, Allah'ı sever gibi severler, onları nimet sahibi olarak tanırlar. Onların sevgisini, hareketlerinin başı kabul ederler. Allah’a yapılacak şeyleri onlara yaparlar. Allah rızasını düşünmeden onların rızalarını elde etmeye çalışırlar. Allah'a isyan olan şeylerde bile onlara itaat ederler.

Bu ayet (Bakara, 165) gösteriyor ki, ilahlık manasında son derece sevgi,

bir esastır. Ve ma’bud, en yüksek seviyede sevilen şeydir. Böyle son derece sevilen şeyler, ne olursa olsun, ma'bud ve endad edinilmiş olur. Sevginin sonucu ise itaattir. Bunun için, ma'buda son derece itaat edilir. Her insanın tuttuğu yolda hareket başlangıcı, onun ma'bududur. İnsanlar tarafından böyle sevgiyle ma'bud mertebesi verilerek Allah'a endad/denk tutulan şeyler, o kadar çeşitlidir ki, bir taştan, bir maden parçasından, bir ottan, bir ağaçtan tutun da gök cisimlerine, ruhlara, meleklere kadar çıkar. Bununla beraber "onları severler" ifadesindeki akıl sahiplerine ait olan "hüm (onlar)" zamiri, bunların özellikle akıllılar kısmını açıkça ifade etmektedir.

Bunun içindir ki, tefsirciler, "denk, benzer" manalarına gelen "endad"ı "Allah’a isyanda itaat ettikleri liderleri, başkanları ve büyükleri" diye açıklamışlardır. Bu zamir, tağlib yoluyla putları da kapsamına alması takdirinde bile bu anlam açıktır.

Gerçekten servet, büyüklük, kuvvet, makam, itibar, güzellik gibi herhangi bir ümide sebep sayılan dilberler, kahramanlar, hükümdarlar, liderler gibi insanları, Allah'ı sever gibi seven ve onlar uğrunda her şeyi göze alan nice kimseler vardır ki bu, endad ve şirk konusunun putperestlik esasını, insanlığın en büyük yarasını teşkil eder. Edebiyatta, romanda, şiir ve şarkılarda bu tür şirk o kadar ileri gitmiştir ki sevgililer ilah seviyesine çıkartılmıştır. En ufak bir işi övmek için, yaratma kudreti yakıştırılmış, sanatçılar, futbolcular açıkça veya üstü kapalı şekilde tanrılaştırılmıştır. Yeryüzündeki insanlık kavgaları, bütün bu çeşitli ve birbirine zıt olan endadın mücadelesi yüzündendir. Bilimlerin, fenlerin, sanatların gelişmesi buna çare bulamaz; bilakis hepsi, bu şirk ocağını yakmak için gaz ve benzin yerine bu kavramları endadı kullanır. İslam dışı düzenler de şirk ve endad için çok rahat ortam oluştururlar ve beslerler. Bunlar, biz de müslümanız deseler bile, gerçekte ne Allah tanır, ne peygamber. Her birinin gönlünde zaman zaman bir veya birkaç mahluk yer tutmuştur. Onları Allah'ı sever gibi severler, onlara ma'bud muamelesi yaparlar. Onlara itaat etmek için Allah'a isyan ederler. "Onları, Allah'ı sever gibi severler." İfadesi, bütün bunları tasvir etmektedir. Buna velileri ve peygamberleri ma'bud derecesine çıkaranlar da dahildir.

Bunun için Allah'ın velileri, peygamberleri ve melekleri gibi sevgili kullarını severken ayet-i kerimenin kapsamını iyi düşünmeli; sevgilerini, Allah sevgisi derecesine vardırmaktan kaçınmalıdır. Çünkü Allah için sevmekle, Allah'ı sever gibi sevmek arasındaki farkı bilmek gerekir. Allah'ı sevenler, Allah yolundaki O'nun sevgili kullarını da severler. Fakat Allah'ı sever gibi değil, Allah için severler ve bu sevgi ile Allah yolunda onlara uyarlar. "(Ey Muhammed!) De ki: Eğer siz Allah'ı seviyorsanız bana tabi olun ki, Allah da sizi sevsin." (AI-i İmran, 31) Buna göre, Allah'ın sevdiği kullarını sevmek ve onlara uymak, günah ve

şirk değildir. Tersine Allah sevgisine delil olur. Fakat bu sevgi, hiçbir zaman Allah sevgisi gibi olmamalıdır. Ve1ileri, peygamberleri veya onların ruhlarını ya da melekleri bir ilahlık payı vererek sevmek, onları severken Allah'ı ve Allah'ın emirlerini unutmak, onlar adına kurban kesmek, ayin yapmak, onlardan direkt dua şeklinde bir şeyler istemek, onlardan medet ve imdat beklemek... "Onları, Allah'ı sever gibi severler." ifadesinin tam anlamıyla şirk ve küfürdür. Ayrıca böyle yapmak onlardan uzaklaşmaktır. Çünkü onlar, ancak Allah'ı sevmişlerdir. ÖLÜ veya diri, cansız veya canlı putlara bağlanıp, hurafelere boğulan, uydurma masalları ve efsaneleri din edinen, mezarlara ve ölülere tapınan insanların sayısı gittikçe artmaktadır; cahiliyye sistemi yürürlükte olduğu müddetçe de artacaktır. Bir de vahdet-i vücud adı altında gizlenen bir ateist felsefe vardır ki, din ve ahlak adına ilmi ve hikemi şekilde en büyük zarar, bundan gelmiştir.

Kısaca, başkanlarını ve büyüklerini, Allah'ı sever gibi sevenler ve onların, Allah'ın emrine uymayan emirlerine itaat ederek Allah' a isyan edenler, bunları Allah' a eş ve ortak edinmiş olurlar ki, bütün putperestliğin esası ve endad konusu, bu tarz muhabbet beslemektedir. Bunlar, itaat ettikleri kimseleri Allah için değil; Allah gibi severler. İman edenlerin Allah'a olan sevgileri ise çok daha fazladır. Mü'min olanların Allah'a sevgisi, Allah için sevmesi, her şeyden çok ve o müşriklerin tapındıkları endada, eş ve benzerlere, hatta varsa Allah'a sevgilerinden daha çok ve daha kuvvetlidir. Çünkü mü'minler, ancak Allah'a yalvarırlar. Müşrikler ise pek sıkıştıkları ve muhtaç oldukları zaman Allah'ı hatırlarlar, ihtiyaçları kalmayınca da edindikleri eşlere uyarlar. Bundan dolayı, mü'minin gerek rahatlık zamanında ve ' gerekse sıkıntı anında, gerek darlıkta ve gerekse genişlikte Allah'a olan sevgisi devamlıdır.

Kafir ve müşrik ise bazen rabbinden yüz çevirir, tutar bir puta tapar, sonra ondan daha güzel bir şey gördüğü zaman onu bırakır, buna tapar. Sonra ondan daha güzel bir şey gördükleri zaman onu da bırakır, başkasına tapar. Hatta Bahile kabilesinin yaptığı gibi acıktıkları zaman ma'budlarım yedikleri olur. (Sözgelimi, özgürlüğe, demokrasiye taparcasına sarılanların menfaatleri veya İslam düşmanlıkları gereği bu putlarını yedikleri çok görülmüştür.) Bu şekilde sevgi besledikleri şeyi ve ma’budlarını değiştirir giderler. Bunun için onların, mü1minler gibi devamlı bir sevgileri olmaz. Mü'minler, tek Allah'a inandıkları için bütün sevgileri, bizzat Allah'ta toplamr. Allah'ın yarattıklarına olan sevgileri de bu başlangıç noktasından dağılır. Yani sevdiklerini ancak Allah için, Allah rızası için severler. Müşrikler ve kafirler ise bir ma'budun veya bir putun karşılığında diğer ma1budları ve putları da doğrudan doğruya sevdikleri ve bütün sevgilerini Allah sevgisiyle, Allah rızasıyla ölçmedikleri için sevgileri dağınık ve parçalanmıştır. Şüphe yok ki dağınık ve değişen sevgiler, toplu ve sabit sevgiye göre bir hiç demektir.

Bunun için mü'min bir halk topluluğuna sahip olan ve sırf Allah için sevilen başkanlar, kendilerine uyulan insanlar, ne kadar mutludurlar. Şüphe yok ki bu bahtiyarlığa kavuşmak da hakkıyla tek Allah'a inanan bir mü 'min olmaya, her şeyden, hatta kendinden önce Allah'ı sevip, Allah'ın kullarına da Allah için muamele etmeye ve Allah için sevgi dağıtmaya bağlıdır. Başka türlü aşırı gidenler veya ihmal edenler, zulümden kurtulamazlar. Allah'a karşı başkalarını endad, yani eş ve ortak tutmak, onları Allah'ı sever gibi sevmek ve Allah'a karşılık onları bizzat kendilerine uyulacak varlıklar edinerek emirlerine itaat etmek, özellikle Allah'ın hakkı olan ilahlık sıfatına ve ma'budluğuna başkalarını da ortak etmek, en büyük zulümdür. "Şüphe yok ki şirk, büyük bir zulümdür." (Lokman, 13) Bunu yapanlar son derece zalimdirler. Çünkü göklerin ve yerin yaratıcısı, kainat saltanatının mutlak hakimi olan Allah Teala'nın hakkına tecavüz etmek cür'etinde bulunanlar, hangi zulümden sakınırlar? Allah'ın kullarına, aciz yaratıklarına ne yapmak istemezler? (Hak Dini Kur'an Dili, c. 1, s. 472 vd)

"Eğer Allah'ı seviyorsanız, bana uyun ki, Allah da sızı sevsin ve günahlarınızı bağışlasın" (Al-i İmran, 31) Demek ki, Allah'a inanan nezdinde onu sevmek, asıl fıtratı teşkil eder. Fıtratta olan bu sevgiye hitap olunarak, Allah'ın da kendilerini sevmesi için uymaları gereken yola, böylece irşad olunuyorlar. Öte yandan bu ayette "sevmek ve bağışlamak" kavramlarının münasebete konulmasından anlaşılıyor ki, Allah'ın mağfireti de, kula olan muhabbetinden ileri gelir. Normal olarak sevmeyen bağışlamaz.

Kur'an, kimi özellikleri imanın gereği sayar ki, bunlar ister istemez sevgiyi tazammun eder. Bunlardan biri "rıza"dır. Rıza, şunları gerektirir: Kul için en sevdiği varlık, Allah olacaktır. Çünkü bütün öbür şeyleri sevip sevmemesini belirleyen kıstas, Allah'ın onları sevip sevmemesidir. Ayrıca kul, Allah'ından bütün fiilleri, isimleri ve sıfatlarıyla razı olacaktır:

Rab, müdebbir, emredici, yasaklayıcı, Vekil, Veli vb. olarak. Bunlar da, kendiliğinden O'nu sevmesini gerektirecektir.

Allah ve Rasülü'ne karşı çıkanlara, babaları ve evlatları bile olsa, mü'minler sevgi beslemezler (bkz. Mücadele, 22; Tevbe, 24). Buralarda insanın doğal olarak en çok seveceği varlıklar (baba, çocuk, zevce, mal, yakın akrabalar, yer-yurt), Allah sevgisi ile karşı karşıya konulmakta, eğer Allahlın rızası başka yerde bulunuyorsa, Allah'a sadakatin baskın gelmesi istenmektedir. Bunlara olan sevgiyi belirleyen, Allah'a olan sevgidir, O'nun rızasıdır. Bu ayetler kulun, Allah'a sevgi besleyebileceğini göstermekle kalmaz, o sevginin ne derece ileri olduğunu da gösterir. (Suat Yıldırım, Kur'an'da Ulühiyet, s. 159 vd)

"Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir topluluğun, Allah'a ve Rasülüne

karşı çıkanlara sevgi beslediklerini göremezsin." (Mücadele, 22) Sevgi, kullanırken çok dikkat edilmesi ve ancak Allah'a, Peygamberi'ne ve İslam Düzeninin bağlılarına tahsis edilmesi gereken pek yüce bir hayat sermayesidir. İnançsızlara, müşrik ve münafıklara, bizi Allah'ın yolundan alıkoyan nesnelere israf edilmemesi gereken kıymetli varlığımızdır sevgi. Kur'an ve sünnet, Allah ve Rasülü'nün mutlak olarak, öncelikli şekilde ve en büyük tarzda sevilmesini emretmiştir. Bunun dışındakileri severken, ancak ve ancak Allah'ın ve Peygamberi'nin sevilmesini istediklerinin sevilebileceğini açıklar. "Rahmeti bütün canlıları kuşatan (Allah) iman eden ve güzel ameller yapanlar için (kalplerde) sevgi yaratacaktır." (Meryem, 96) "Amellerin en faziletlisi/değerlisi, Allah için sevmek ve Allah için buğz etmek/nefret duymaktır. " (Ebu Davud, Sünnet 3) İmansız sevgiye ulaşılamaz ve sevgisiz de iman olgunlaşamaz. Hz. Peygamberimiz, "imanın tadını bulmayı (birinci derecede) Allah ve Rasülü'nü her şeyden çok sevmeye" bağlamıştır. (Buhari, İman 9; Müslim, İman 67; Tirmizi, İman 10) "(Ancak) Allah için seven, Allah için buğz eden / nefret duyan, Allah için veren ve Allah için sıkılık yapıp vermezlik yapan kişi imanını kemale erdirmiş, olgunlaştırmıştır." (Et- Tac, c. 5, s. 78)

"Ey iman edenler! Yahudilerle, hıristiyanları dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostlarıdır. İçinizden kim onları dost edinirse, o da onlardandır." (Maide, 51) "Ey iman edenler! Ne sizden önce kitap verilenlerden dininizi oyuncak ve eğlence yerine tutanları, ne de diğer kafirleri dost edinmeyin. Eğer gerçek müminlerden iseniz Allah 'tan korkunuz." (Maide, 57) "De ki: Babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, akrabalarınız, elde ettiğiniz mallar, durgun gitmesinden korktuğunuz ticaret, hoşunuza giden evler, sizce Allah 'tan, Rasülünden ve Allah yolunda cihaddan daha sevgili ise, Allah 'ın hükmü gelinceye kadar bekleyin. Allah, fasık kimseleri doğru yola eriştirmez." (Tevbe, 24)

İslam Akaidi Bölüm -4 Endad

Endada Tabi Olup Allah'a itaat Eder Gibi İtaat Etmek

Kur'an, herhangi bir kimseye, Allah'a teslim olur gibi emrine girmeye, ona kul köle olmaya, onun arzularına, emir ve yasaklarına kayıtsız şartsız itaat etmeye endad edinme olarak, Allah'a şirk koşma olarak değerlendirmiş; herhangi bir şeye veya kimseye karşı beslenen aşırı sevgiyi ve kayıtsız şartsız itaati de, onu putlaştırmak olarak nitelemiştir. Allah'a inanmak, kişinin O'nun isteğini kendi dileğine veya başkalarının isteklerine tercih etmesini ve" diğer

arzuları O'nun yolunda feda edecek kadar O'nu sevmesini ve O'na mutlak itaat edilmesi gereken otorite olarak kabulünü gerektirir. Allah'ı sevmenin kanıtı, O'nu yegane mutlak otorite olarak kabul edip O'nun belirli nitelik ve güçlerini başkalarına atfetmemek ve O'nun hakkını sahte ilah ve rablere vermemektir. Allah'ın sıfat ve güçlerini başkalarına atfedenler, O'nu sevdiklerini, O'na teslim olduklarını, sadece O'na itaat ettiklerini iddia edemezler; bilakis bu şekilde O'na ortak koşmuş, Allah'a endad/denk tutmuş olurlar.

Tarihteki putları ve puta tapanları incelediğimiz zaman, şirk temeline dayalı putçuluğun, günümüzde geçerli olan şirkten ve putçuluktan pek de farklı olmadığını görürüz. Mekke'li müşrikler de bir Allah inancına sahipti (Bkz. Ankebut, 61, 63; Zümer, 3). Fakat, Allah'ın hükmü yerine Mekke site devletinin parlamentosu Daru'n-Nedve'nin kanun yapmasını ve Ebu Cehil gibi tağutların kendilerini yönetmelerini istiyorlardı. Yer yer dindar kesilmelerine rağmen, tevhid'in karşısında durarak şirke sarılıyorlardı.

Günümüzde de kelime-i şehadet getirip namaz kılan, oruç tutan, hacca giden kimselerin tağutun hükmüne rıza gösterdikleri, tağuta itaat ettikleri, sadece Allah'a mahsus olan sıfatları başkalarına verdikleri bilinen bir gerçektir. Yine bu kimselerin Allah'ı bırakıp birtakım armaları, şiarları/sloganları, işaretleri, bayrakları, heykelleri, gelenek ve görenekleri, bazı kavram ve ideolojileri, sanatı, sanatçıları, futbolu, sporcuları, gruplarını, parti veya kurumlarını, devlet adamlarını, liderlerini ... yücelttikleri ve bu sayılan değerler uğruna mallarını, mülklerini, namuslarını, ahlaklarını payimal ettikleri, böylece de bu değerlere kulluk ettikleri ortadadır. Sözü edilen bu şahısların, tağutun ortaya koyduğu nefsani, şeytani ve indi değer yargılarıyla Allah'ın kanunları ve şeriatı çatışacak olsa, hep Allah'ın şeriatını onların istekleri doğrultusunda yontarak şekil verdikleri, kısacası putların veya putların arkasına sığınmış olanların emir ve yasaklarını harfiyyen yerine getirdikleri ve Allah'ın şeriatına tamı tamına zıt olan sistemleri kabul ederek onların hükümlerini tatbik ettikleri de inkar edilemez.

İşte bunlar, Allah'ın dışında endad edinenlerdir. Bundan daha açık putçuluk düşünülemez. Putların emir ve direktifleri doğrultusunda hareket ederek onların yolundan santim bile ayrılmayanlar, Allah'ın kitabına ve Rasülü'nün sünnetine kulaklarını tıkayarak putların ve onların işbirlikçilerinin çağrısına kulak verenler, Allah'a endad uyduranların ta kendileridir. (Karş. Kur'an'da Tevhid, s. 132 vd)

Hz. Adem'den günümüze kadar cahiliyye hayatını yaşayan bütün toplumlarda, büyük çoğunluğu teşkil eden Allah'a endad uyduran insanlar, Allah'ın varlığına inanmış kimselerdir. Fakat yaratıcımızı O'nun bildirdiği ölçüler içerisinde, hükümleri, kanunları, itaat edilmesi gereken emirleri ile tasdik etmemişler, bu konularda nidler edinmişlerdir. Evet, "Onlara gökleri ve yeri

yaratan kimdir, diye sarsan, elbette ki, Allah'tır diyecekler" (Lokman, 25) anlamındaki ayette açıklandığı üzere, Allah'a yaratıcı olarak inanmışlar, ancak varlığına inandıkları Allah'ın Peygamberleri aracılığıyla bildirdiği ve yaşanmasını istediği emir ve yasaklarını kabul etmemişlerdir. Kişisel, ailevi ve sosyal hayatlarını bu mukaddes emirler ve yasaklara göre düzenlememişlerdir. "(İnsanlar için uyulacak) emirler ve yasaklar koyma hakkı yalnız Allah'a aittir. " (A'raf, 54) yasasını tanımayarak çiğnemişlerdir.

Cenab-ı Hak. bu kişileri yermekte ve uyarmaktadır: "Onlar, hala cahiliyye hayatının hükmünü (batı i inançları, ilkeleri ve yaşayış tarzlarını) mı arıyorlar? Kanaate sahip olabilecek bir topluluk katında hükmü (kanunları), Allah'tan daha güzel olan kimdir?" (Maide, 50)

Allah'ın indirdiği emirler ve yasaklar dizisine uymayan insanlar, ya kendi arzu ve heveslerine veya zalim rejimlere ve uygulayıcılarına uyarak Allah'a endad uydurmuşlardır.

"Onlara: Allah'ın indirdiğine uyun denilince, Hayır, atalarımızı yapar bulduğumuz şeye uyarız derler. Ya ataları bir şey akledemeyen ve doğru yolda olmayan kimseler idiyseler?" (Bakara, 170) Allah'tan başkasına mutlak olarak emretme, yasaklarına, helal ve haram kılma, kanun koyma ve hakimiyet hakkını verme gibi haller, onu endad kabul etmektir. Allah'ın koyduğu hükümleri, ölçüleri bir tarafa bırakarak hakimiyeti herhangi bir şeye vermek bir mü'minin yapamayacağı şeydir. Bu konuda Allah Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor: "Hüküm/ egemenlik yalnız Allah' a mahsustur. O sadece kendisine ibadeti/kul olmayı emretti. Dosdoğru din ancak budur." (Yusuf, 40) "Onlar Allah'ı bırakıp bilginlerini, rahiplerini, Meryem'in oğlu Mesih'i Rabler edindiler. Halbuki onlar da bir olan Allah 'tan başkasına ibadet etmekle emrolunmamışlardı. O, bunların eş tuta geldikleri her şeyden münezzehtir." (Tevbe, 31)

"De ki şüphesiz benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm yalnız alemlerin Rabbi olan Allah içindir." (En'am, 162) "Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler kafirlerin ta kendileridir" (Maide, 44)

İslam Akaidi Bölüm -4 Endad

Endadın Doğal İki Sonucu Şirk ve Putçuluk

Lügat olarak şirk; mülk ve saltanatta ortaklık anlamına gelir. Istılahta şirk; Allah'a zatında, sıfatlarında ve fiillerinde ortak ve denk tanımaktır. Şirk koşan kişiye müşrik denir. İki veya daha çok ilah tanımak, herhangi bir varlığı ma'bud

(ibadet edilen) olarak bilmek, Allah'ın yaratıcı, kadim, baki gibi sıfatlarını başka varlıklara vermek şirktir. Kısacası, Allah'ın ilahlık vasıflarını Allah'tan başkasına vermek şirktir. Şirk küfürdür, müşrik aynı zamanda kafirdir.

Şirkin olduğu yerde salih amel olmaz. Çünkü amelin kabul olması için ihlas yani, yalnız Allah için yapılmış olması gereklidir. Allah Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor: "Rabbine kavuşmayı uman kimse, salih amel işlesin ve Rabbine ibadette hiçbir kimseyi ve hiçbir şeyi ortak tutmasın." (Kehf, 110)

Şirk, Allah'ın asla affetmediği bir günahtır. Allah, şirk inancı ile ahirete gelenleri asla affetmeyecektir. "Allah kendisine şirk (ortak) koşulmasını elbette bağışlamaz. Bundan başkasını dilediğine bağışlar." (Nisa, 48)

Tevhid ve şirk insanlık tarihi boyunca insanların bağlana geldiği iki dinin adıdır. İnsanlık tarihi şirkle tevhid arasındaki mücadeleden ibarettir. Bütün Peygamberlerin tebliğlerinde vurguladıkları temel esas tevhiddir. Kur'an-ı Kerim'in üzerinde en çok durduğu konu tevhidin önemi ve şirkten uzak durulması konusudur.

Kur'an-ı Kerim, müşrik insan tipinin yeryüzünde birliği, huzuru bozan, çirkin ve insanlar için zararlı bir tip olarak görür ve necis olarak nitelendirir. (Bkz. Tevbe, 28) Şirk sadece putlara tapmak değildir. Nefsin istekleri peşinde koşmak, Allah'ın sevgisi yerine dünya sevgisini tercih etmek, bunların sonucunda Allah' ın hükümlerinden birini dahi reddetmek şirktir.

Aslında insanların Allah'tan başka bir puta tapmasının asıl nedeni; kendi nefsini ilah edinmesidir. Bugünkü müşriklerle, Peygamberimiz zamanındaki müşrikler arasında fark yoktur.

Müşriğin mantığı her devirde aynıdır. Bu mantık, Allah'ı yeryüzüne karıştırmama• yeryüzünde ilah olarak kendini tanımadır. İşte şirkin aslı budur. Zamanımızda da insanla; her ne kadar kainatı yaratanın, yağmuru yağdıranın, öldüren ve diriltenin Allah olduğunu kabul etseler de, O'nun tasarruflarında ortak tanıyorlar, dünya ile ilgili işlerde Allah'ın belirttiğinin aksine hükümler koyuyorlar. İşte günümüzde şirkin aldığı görünüm budur.

Kur'an-ı Kerim'de bir çok ayette Allah'u Teala, insanları şirke düşmemeleri hususunda uyarır. "O ancak tek bir ilahtır. Doğrusu ben O'na ortak koşmanızdan masumum, de." (En'am, 19)

Şirk düzeni; insanları köleleştiren, ilahlık taslayan çağdaş Firavunlar ile, onlarla işbirliği yapan sahte din adamları yani Bel'amlar ve sömürüye ortak olan, bizzat şirk düzeninden beslenen, haramzade, zengin elit tabaka ve bu üç kesime bağlanan, onlara itaat eden, onların koyduğu kanunlarla -Allah'ın hükümlerine aykırı olmasına rağmen. yaşayan halk yığınlarından meydana gelir.

Kendi nefsini ilahlaştıran ve Allah'a değil de kendisine tapan ve tapılmasını

isteyenler; başkalarının haklarına el uzatmanın, yalnız Allah'a ibadet edildiği ve uyulduğu sürece mümkün olmadığını bilirler. Çünkü, Allah'ın dini adaleti emreder ve bütün insanları eşit olarak görür. Şirk ise nefsini ilah edinenlerin, insanları kendilerine kul etmeleri ve sömürmeleri üzerine kuruludur. Bu yüzden tağutlar, kendi nefislerini ilahlaştırmak için, ilkelerini t kendilerinin tesbit ettikleri ve başkalarının haklarını gasb üzere kurulu şirk düzenini isterler. Tağutlar, ortaya attıkları ilahlara insanları taptırarak, aslında kendilerine taptırır, kulluk ettirirler. Şirk, insanların insanlara kulluk ettiği düzenin adıdır.

Allah'ın halili (dostu) İbrahim (a.s.) ne güzel dua etmiş: "Allah'ım, beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut. Ya Rabbi, şüphesiz ki bu putlar, birçok insanı saptırdı." (İbrahim, 35-36) ayette belirtildiği üzere, İbrahim (a.s.) bile, kendinin ve nesIinin putlardan uzak kalması için Allah'a dua etme ihtiyacı hissetmiştir.

"Onların çoğu, şirk koşmadan Allah'a inanmazlar." (Yunus, 106) İslam'ın hakim olmadığı günümüz cahiliyye ortamlarında şirk çeşitleri çoğalmıştır. Kur'an'ın bir çok ayetinde, küçük olsun, büyük olsun şirkin her türlüsünden arınan müttaki kullardan bahsedilmektedir. Allah'ın birliğine iman eden, Allah'a şirk koşanlara düşman olan, tağutlara ve müşriklere buğz ederek Allah'a yaklaşan, sadece Allah'ı dost, ilah ve ma'bud edinen, yalnız O'nu seven, O'ndan korkan, O'ndan uman, O'ndan yardım isteyen, O'na boyun eğen, O'na tevekkül eden, O'nun emrine tabi olup rızasını gözeten, bir iş yaptığı zaman Allah adıyla yapan ve hayatının her bölümünde O'na ait olan kimseler kurtuluşa ermişlerdir. "De ki, namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm alemlerin rabbi Allah içindir. O'nun hiçbir şeriki/ortağı yoktur. "(En'am, 163-164) "De ki, Allah her şeyin rabbı iken, O'ndan başka bir rab mı arayayım?" (En' am, 164)

Put, kişinin Allah'ın dışında hayatının amacı kıldığı maddi-manevi her şeydir ve putları bu yönleriyle hayatın amacı kılmak da şirktir. Put sadece tapılan bir takım nesneler değildir. Eğer hayatın amacı haline gelir ve insanı Allah'a isyana sevk ederse, yerine göre makam, para, kadın veya insanlar için değerli herhangi bir şey insanlar için put olabilir.

Kur'an-ı Kerim'in açıkladığı şirk çeşitlerinden birisi de putlara ibadet şeklinde ortaya çıkan tapınmadır. Putlar çeşit olarak çok fazla olmakla beraber, genel olarak iki kısımda mütalaa edilebilir:

1- İnsan, hayvan, kuş veya bunların karışımı bir şeklin; ağaç, taş ve madenden yapılarak tapınılması biçiminde ortaya çıkan ilkel putçuluk. Bu tür putlara sanem veya vesen adı verilir.

2- Herhangi bir şekil düşünmeksizin kafalara, gönüllere, kalplere dikilen veya tabi olunan putçuluk. Bu tür putperestliğin görüntüsü daha moderndir.

Sanem veya vesen dediğimiz ilk maddedeki putlar, tapanların nazarında tabiat üstü yüce bir gücü ve kuvveti temsil ettikleri için putperestler, bu güç ve kuvvetin tapındıkları putlarda gizli olduğuna inanırlar. Bu bağlamda her putun veya putçuluğun ilgili bulunduğu bir efsanesi, tahrif edilmiş tarihsel bir miteştirmesi vardır. Bu putların bir kısmı iyiliği, bir kısmı şerri, bir kısmı ucuzluğu, düşmandan kurtuluşu, bereketi vs. yi temsil eder.

İslam tarihçilerinin kaydettiklerine göre putperestlik, İslam' dan önce Arap yarımadasında oldukça yaygındı. Denilebilir ki, Arabistan' da putçuluğun bütün çeşitleri olmakla beraber, daha çok birinci maddede belirtilen putperestlik yaygındı. Kabe'nin, putperestliğin sergilendiği bir yer olarak gerçek amacından saptırıldığını görüyoruz. Peygamberimiz (s.a.s.) Mekke'yi fethettiği zaman Kabe'ye girmiş ve orada Peygamberlerin resimlerinin bulunduğunu görünce, bunların ortadan kaldırılmasını emretmişti. Ayrıca Kabe'de her biri farklı kabile ve şahıslara ait olan ve değişik şeyleri temsil eden 360 putu görünce, onların da kırılmasını emretmişti.

Putçuluğun her çeşidine karşı çıkan ve putlara tapınmanın kötülüğünü en beliğ biçimde ortaya koyan Kur'an-ı Kerim ayetleri, insanoğluna, yaratıcının sadece Allah olduğu fikrini ve putların, heykellerin de yaratıcı değil; yaratık olduğu düşüncesini aşılama sadedinde deliller sunar. "Siz, elinizle yonttuklarınız (putlar)a mı tapıyorsunuz? Oysa sizin de, bütün taptıklarınızın da yaratıcısı Allah 'tır." (Saffat, 95-96)

Put, sadece Arapların cahiliyye döneminde taptıkları basit ve alelade şekillerden veya özellikle Hz. İbrahim döneminde olduğu gibi muhtelif cahiliyye sistemlerinde tapınılan tahtadan, taştan, tunçtan heykellerden ve ağaç, kuş, hayvan, yıldız, gök cismi, ateş, ruh veya hayallerden ibaret değildir. Bu basit puta tapınma şekilleri Allah'a şirk koşmanın bütün boyutlarını kapsamaz. Yalnızca bu ilkel putçuluklar üzerinde duracak olursak ve Kur' an' da ki şirkten maksadın sadece bunlar olduğunu kabul edecek olursak, oldukça boyutlu olan şirk kavramından bir şey anlamı Ş olmayız. Oysa Kur'an'a göre put, o kadar geniş anlamlıdır ki, kişinin Allah'ın dışında hayatının amacı kıldığı maddi-manevi her şeydir. Bu putları, hayatın amacı kılmak da Allah'a şirk koşmak olarak nitelendirilmiştir. (Mehmet Kubat, Kur'an'da Tevhid, s. 132-133)

"İlahi! Sevdir bize hep, sevdiklerini. Yerdir bize hep, yerdiklerini. Yar et bize erdirdiklerini. "

Kim Allah'a sahip, o neden mahrum?
Kim Allah'tan mahrum, o neye sahip?

İslam Akaidi Bölüm -4 Endad

A- Endad ve Şirk

a- Başkasını AHah'a Endad/Denk Tutmak: Bakara, 22, 165; İbrahim, 30; Sebe', 33; Zümer, 8; Fussılet, 9.
b-Putlara Tapmak: Maide, 76; Mü'minun, 117; Ahkaf, 5.
c- Allah'a Eş Koşmak: Nisa, 36,48, 116; En'am, 151; İsra, 23, 39; Ankebut, 68; Ahzab, 57.
d- Şirkin Misali: Rum, 28.
e- Şirk Zulümdür: Lokman, 13.
f- Heva ve Hevesi Putlaştırmak: Casiye, 23; Muhammed, 12.
g- Allah'a Çocuk İsnad Edenler: Kehf, 5, 102; Meryem, 88-92.
h- Allah Kendisine Şirk Koşulmasını Affetmez: Nisa, 48, 116.
ı-Şirkten Sakınmak: Şuara, 213; Kasas, 88; Rum, 31; Zümer, 65-66; Mü'min, 66; Fussılet, 37; Zariyat, 51.
j- Mekke'li Müşriklerin Şirki: En'am, 100; Rum, 28-29, 31-32; Sebe'41; Zuhruf, 20-21,57-59.

B- Müşrikler

a- Müşrikler, Allah'tan Başkasını Tanrı Edindiler: Bakara, 165; Al-i İmran, 151; Nisa, 117; Maide, 76; En'am, 1, 107, 136, 150; A'raf, 191; Yunus, 18,66; Hud, 109; İbrahim, 30; Hıcr, 95-96; Nahl, 73; Meryem, 81; Hacc, 11-13,71,74; Furkan, 3, 55; Yasin, 74-75; Saffat, ll; Sad, 5-7; Zümer, 15,45,67; Mü'min, 10-12; Şura, 9; Tur, 43.
b-Müşrikler, Kötülükleri 'Atalarımızdan Devraldık' Diye Savunurlar: Bakara, 170-171; Maide, 103¬104; A'raf, 28; Hud, 109; Lokman, 21; Saffat, 68-71; Zuhruf, 22-25.
c- Müşrikler, Put Diye Şeytana Taparlar: Nisa, 117.
d-Müşrikler, Putları Şefaatçı Kabul Ederler: Yunus, 18; Ra'd, 14; Nahl, 55; Meryem, 81-82; Zümer, 3, 43-44.
e-Müşriklerin Şirki: En'am, 100; Rum, 28-29,31-32; Sebe', 41; Zuhruf, 20-21, 57-59.
f- Müşrikler Nankördür: En'am, 63-64; Yunus, 12, 21-23, Nahl, 53-55; 83; Enbiya, 46; Ankebut, 65-67; Rum, 33-35; Lokman, 32; Saffat, ll; Zümer, 8; Zuhruf, 9,15; 87; Abese, 17-23; Adiyat, I-LL; Kureyş, 1-4.
g- Müşrikler Necistirler: Tevbe, 28.
h- Müşrikler, Putlardan Fayda Görmeyecekler: Bakara, 166; En'am, 22-24, 94;

A'raf, 37, 53, 194-198;
Yunus, 28; Furkan, 17-19; Şuara, 96-103; Sad, 59-60; Casiye, 10.
i- Müşriklerin Tevbesi: Tevbe,3, ll; Furkan, 70; Kasas, 67.
j- Müşriklerin Yaptıkları İyilikler Boşa Gider: Tevbe, 17; Zümer, 65.
k- Müşriklerin Dostluğu Yoktur: Bakara, 105; Maide, 82; En'am, 106; Tevbe, 7-8, LO, 12; İsra, 73-75;
Kasas, 87; Mümtehine, 1-2,6-9.
l- Müşrikler, Mü'minleri Ateşe Çağırır: Bakara, 221; İsra, 73-75; Ankebut, 12-13.
m- Müşriklerden Korkulmaz: Tevbe, 13-14; Yunus, 65; Hıcr, 94; Hacc, 38; Saffat, 171-175.
n- Müşrikle Mü'min Karşılaştırması: Muhammed, 15; Mülk, 22.
o- Müşrikler, Mü'minlere Zarar Veremezler: Saffat, 160-163; Tur, 42.

C- Putlara Tapınak

a- Putlara Tapmak Haramdır: Maide, 90; İsra, 23, 39.
b- Putlara Tapanlar, Gerçekte Ona Tabi Olmuyorlar: Yunus, 66; Kasas, 62-63; Zümer, 3
c- Putlara Tapmaktan Sakınmak: İsra, 22; Hacc, 30; Furkan, 68; Şura, 9.
d- Kıyamet Günü Putların Durumu: Furkan, 17- 19; Kasas, 62-64, 74; Saffat, 22-34.

Konu ile ilgili geniş bilgi alınabilecek kaynaklar

1- Hak Dini Kur'an Dili, Elmalılı Hamdi Yazır, Azim Y. cl, s. 234,471-478
2- Mefatihu'l Gayb (Tefsir-i Kebir), Fahreddin Razi, Akçağ Y. c. 2, s.132-137, c. 4 s. 179-188
3- Hadislerle Kur'an-ı Kerim Tefsiri, İbn Kesir, Çağn Y. c. 2 s. 209-211, c.3, s. 668-675
4- Fi Zılali'l Kur'an, Seyyid Kutub, HikmetY. c. 1, s. 96, 319-321
5- Tefhimu'l Kur'an, Mevdudi, İnsan Y. c. 1, s. 135
6- Kur'an-ı Kerim ŞifaTefsiri, Mahmut Toptaş, Cantaş Y. c. 1, s. 197,324-328
7- Kur'an Semantiği İnançla İlgili Temel Kavramlar, Mehmet Soysaldı, Çağlayan Y. 79-81, 64-8
8- Kur'an'da Tevhid, Mehmet Kubat, Şafak Y. s. 115-148
9- Kur'an'da Uluhiyet, Suad Yıldırım, Kayıhan Y. s. 158-168
10-20. Yüzyılda Tevhid ve Şirk, Mehmet Alagaş, İnsan Dergisi Y.
11- Kelimeler, Kavramlar, Yusuf Kerimoğlu, İnkılab Y. 11130

12- Kur'an'da Mü'minlerin Özellikleri, Beşir İslamoğlu, Pınar Y. s. 23-37
13- Kur'an'da İnsan ve Toplum, Ekrem Sağıroğlu, Pınar Y. s. ıo5-152
14- Kur'an'da Temel Kavramlar, Ali Ünal, Beyan Y. s.370
15- Mekke Rasüllerin Yolu, Ali Ünal, Pınar Y. s. 14-41
16- İslam, Said Havva, İkbal Y. 83-107
17- İlmin ışığında İslamiyet, Arif A. Tabbara, Kalem Y. s. 112-121
18- Tevhidin Hakikati, Yusuf el-Kardavi, Saff Y. s. 59-124
19- Sorularla Tevhid ve Akaid, Mehrned Alptekin, Saff Y. s. 159-190
20- Tevhid ve Şirk, Salih Gürdal, Beyan Y. s. 77-111
21- Şirk, Abdullah Hanifi, Hanif Y.
22- Kur'an'da Şirk Kavramı, M. H. İsmail Surti, Akabe Y.
23- Putların Alacakaranlığı, Friedrich Nietzsche, Akyüz Y. 24- La İlahe İllallah, Muhammed Kutub, Ravza Y.
25- Kelime-i Tevhid Davası, Kul Sadi Yüksel, Yenda Y.
26- Tevhid, Muhammed Kutub, Risale Y.
27- Tevhid ve Mü'minin Seyir Çizgisi, Mustafa Şehri, Bir Y.
28- Tevhidi Görüş, Mutahhari, Beheşti, Zencani, Tavassuli, Sahra Y.
29- Tevhid ve Değişim, Celalettin Vatandaş, Pınar Y.
30- İslam Düşüncesinde Tevhid, Mevlid Özler, Nun Y.

İBADET

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

İbadet; Anlam ve Mahiyeti

"(Ey Allah'ım,) Ancak Sana ibadet/kulluk eder, ancak Senden yardım isteriz." (fatiha,)

İbadet kelimesi, "abede" fiilinin masdarı olup "itaat etmek, boyun eğmek, tevazu göstermek, bağlanmak ve hizmet etmek" anlamlarına gelir. ibadet kelimesinin türediği "abd” kökü, şu anlamlara gelir: a- Hürün karşıtı olan köle, b- Boyun eğmek ve itaat etmek, c- Kulluk etmek, ilah tanımak, tapmak, d- Bir şeye bağlanıp, ondan ayrılmamak. Bu açıklamalardan anlaşılacağı üzere ibadet kelimesinin ifade ettiği esas manalar; "kişinin yüksek ve üstün birine karşı baş eğmesi, itaat etmesi, kendi hürriyetinden feragat ederek onun karşısında her türlü isyanı terk etmesi, tam bir bağlılıkla ona boyun eğmesidir." işte bu durum, kulluk ve itaattir. ibadet, itaat etmenin bir çeşididir. Bu itaata

müstahak olan da, hiç şüphesiz gerçek ma'bud olan Allah'tır. Çok ibadet edene abid; kendisine ibadet edilene de ma'bud denir.

Kur'anı bir terim olarak ibadetin genel anlamdaki tanımı şudur: "Yapılması sevap olan, Allah'a yakınlık ifade eden, yalnız O'nun emirlerini yerine getirmiş olmak ve rızasını kazanmak niyetiyle yapılan, her türlü harekete ibadet denir."

Demek ki islami manasıyla Allah'a ibadet: "insanın ruhen ve bedenen, gizli ve açık bütün mevcudiyetiyle yalnız Allah'a yapmış olduğu şuurlu (bilinçli) bir taat ve kurbettir."

"ibadet" kavramı, "kurbet" (yakınlık) ve "taat" (sevap olan şeyler) kavramlarının anlamını da içermektedir. Dolayısıyla ibadet eden insan, hem Allah'a yaklaşmış, tanıyıp kulluk etmiş, boyun eğmiş ve hem de O'na itaat etmiş olur. Mesela namaz kılan bir insan, Allah'a taat, ibadet ve kurbet görevlerini yapmış olur. Namazın kabul olması için de "iman", "ihlas" ve "niyet" in bulunması gerekmektedir. Korku ve ümit içinde hem zahir, hem batında sonsuz bir alçak gönüllülük ile sınırsız bir ta'zimi ihtiva eden ibadet, "kibir" ve "riya" kabul etmez.

"ibadet", boyun eğmenin, itaat etmenin, saygı göstermenin ve kulluğun en son noktasıdır. ibadet, insanın Allah'ın razı olduğu şeyi yapması, yerine getirmekle yükümlü olduğu fiilleri emrolunduğu şekliyle hayata geçirmesi, hiçbir şey gözetmeden Allah'a kulluk etmesi ve bunu, sadece O'na boyun eğip itaat etmek için yapmasıdır.

İtaat büyük bir makamdır. ibadet/kulluk yapan "abid/abd" (kulluk yapan/kul), itaat ve ibadetle Allah'a bağlandığı için şereflenir. Allah Teala, peygamberi Muhammed (s.a.s.)'i, makamların en şereflisi olan "risalet" makamında "kul" kelimesi ile isimlendirmiştir. (Bkz. Hadid, 9; isra, 1; Kehf, 1) O yüzden şehadet kelimesinde bile "rasül" kelimesinden de önce; daha önemli ve daha şerefli olduğu için "abdühü" (O'nun kulu) ifadesi kullanılır. Çünkü peygamberlik, Hz. Muhammmed'in (s.a.s.) diğer insanlara yönelik ilişki ve görevini ifade ederken; "abd/kul" ifadesi, onun Rabbıyla ilişkisini ve bağını anlamlandırır. Allah'la irtibatın, diğer insanlarla ilişkiden daha şerefli olduğu da açıktır. Biz de, şeref ve fazilet istiyorsak, bunun Allah'la bağımızı güçlendirmekten geçtiğini, yani ancak ibadet ve kulluk görevlerimizde derinleşmekle makamımızı yükseltebileceğimizi aklımızdan çıkarmamalıyız.

İbadet, imanın uygulanması, hak ve doğru kabul edilen esasların günlük hayatta yaşanması olduğundan, Allah katında ta at kabul edilen her davranışın bilfiil uygulanmış, yapılmış olması gerekir. Yoksa, yalnız istek halinde kalıp, davranış sahasına çıkmayan duygu ve düşünceler, Allah'a yakınlık anlamına gelen kurbet ve taat olsalar da, ibadet değillerdir. Bunun içindir ki, ibadetlerin başı olan imanın da, sadece kalple tasdiki yeterli olamayacağından, hiç

olmazsa dil ile ikrar edilerek açıklanması gerekli görülmüştür. Bunun yanında, niyetsiz, sadece görünürde yapılan işler de ne olursa olsun, ibadet sayılmazlar. Niyetsiz yatıp kalkmak namaz olmadığı gibi, niyetsiz aç durmak da oruç değildir. O halde kötü niyetle, veya Allah'a itaat ve yakınlık kastından başka bir maksatla yapılan işler, ibadet olamazlar.

Lisanımızda çokça kullanılan "tapınmak ve tapmak" kelimeleri, ibadet'in değil; yalnızca taat'in karşılığı olabilir. Hatta tapmak ve tapınmak kelimelerinden az çok, ne yaptığını bilmemek gibi bir şuursuzluk manası anlaşıldığı için, bu kelimeleri "puta tapmak" , "haça tapmak" gibi yerlerde kullanırız. Oysa kulluk etmek, şuur bakımından tapmak kelimesinden daha iyi ve anlamlıdır. Şu halde ibadet terimi, bir taat mertebesini ifade etmektedir ki, en hususi anlamı "ibadet", en genel anlamı ise "kulluk" manasına gelen "ubudiyet"tir. İbadet, Allah'ın razı olduğu şeyi yapmak; ubudiyet ise, Allah'ın yaptığına razı olmaktır, diye de tanımlanmıştır.

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

Kur’an’da İbadet

İbadet kavramı, Kur'an'da en çok kullanılan kavramlardan birisidir. Bu kavram, Kur'an'da isim, fiil ve masdar şeklinde 256 defa geçer. Genel olarak, Allah'a veya Allah'tan başkalarına ibadeti ifade etmekte kullanılmıştır. Sadece Allah'a ibadet emredilirken, O'na ortak koşmak ve başkalarına ibadet etmek, Kur'an'da şiddetle yasaklanmıştır.

Kur'an'da ibadet kelimesi, daha çok nefislerin sadece Allah için başka kayıtlardan kurtarılması, yalnız O'nun ibadetine tahsis edilmesine işaret etmektedir. Yani insan, sevgide, korkuda, ümit ve tevekkülde, itaat edip boyun eğmede Allah'a hiçbir varlığı ortak koşmayacaktır. Çünkü ibadet, sevginin, bağlılığın ve korkunun en güzel ifadesidir. Nitekim dinin bütününü de bu esaslar oluşturur. ibadet terimi, bu açıdan incelendiğinde, kulun, ibadet ettiği ilah (Allah)'ı kemal derecesinde sevmesi ve tevazu göstermesi ve bütün bunların ancak Allah için olması gerekmektedir.

Fatiha suresinin 5. ayetinde "iyyake na'büdü (ancak Sana İbadet ederiz)" ifadesinde "iyyake" zamir ve tümleçtir. Tümleçlerin, Arapça cümle kuruluşunda aslında fiilden sonra gelmesi gerekir. Bu tümleç görevi yapan zamir, fiilden sonra gelseydi, anlam şöyle olurdu: "na'büdüke (sana ibadet ederiz)." Başa geçtiği için sınırlama ifade eder: "Ancak Sana ... " Dolayısıyla bu ifade, iki cümle yerine kullanılmıştır. Bu cümlelerden biri, Allah'a ibadet, O'na teslimiyet

ve kulluk; ikincisi, Allah'tan başkasına ibadet etmemek, teslim olmamak, kulluk yapmamak. Tevhid, özetle bu iki ifadeden ibarettir. Fatiha'nın, Kurlan'ın bir özeti olduğu gibi; Kur'an'ın en önemli konusu olan tevhidin özetini de bu "iyyake na'büdü" ifadesi karşılamaktadır. iman; kabul ve reddir; sevgi ve buğzdur. Tağutu reddetmek ve Allalıla iman etmektir (Bakara, 256). Tevhidi iman; La ilahe illallah'ın bir açılımıdır. işte "iyyake na 'büdü" bütün bunları içerir, tevhidin özünü vurgular.
"Ancak Sana ibadet ederiz" ifadesiyle anlamaktayız ki tevhid, sadece fikir ve görüşten ibaret, hatta salt inançtan ibaret değildir. Tevhid, ibadettir; sadece Allah'a ibadet ve bütün şekil ve muhtevasıyla ibadet. Tevhid, insanın pratik hayatını kuşatmalı, kalbinde başlayıp tüm kalıbına yön vermeli ve hayata yansımalıdır. ibadet halinde pratize edilemeyen, etkisiz bir şekilde kafa veya kalbe hapsedilen bir düşünce ve duygu değildir tevhid; Sadece Allah'a kulluktur, ibadettir. Hayat da ibadetten ibarettir.

"Ancak Sana ibadet ederiz." : "Ederim" değil; "ederiz". Cemaata işaret vardır bu ifadede. Aynı Rabbın kulu olan, O'nun kanunlarına boyun eğen ve O'na tesbih ve ibadet eden tüm tabiatla, tüm yaratıklarla ortak dili konuşmak, vahdete ermek, beraberce ibadet etmek var bu ifadede. Kendi iç dünyamızla, tüm organlarımızla, inanç, düşünce ve eylemlerimizle beraber ibadet etmek var bu ifadede. Tevhid, ancak muvahhid bir toplum içinde gerçek anlamını bulur. Tevhidi bir toplumla beraber hareket edilerek olgunlaşılır, insan olunur. Tevhid kafilesinden ayrı : hareket etmekle, güzel olan hiçbir yere varılamaz.

Fatiha'nın bundan önceki ayetlerinde Allah'ın sıfatları özetlendi. Allah, bu ayete kadar kendini bize tanıttı. "Peki, böyle özelliklere sahip Allah'a karşı nasıl davranmamız gerekir?" sorusuna bu ayet cevap vermiş oluyor: "Sadece Allah'a ibadet". Fatiha'da bundan önceki ayetler, sanki bize bu ayetteki ifadeyi söyletmek içindir. Ayrıca, Allah'ı bu ayete kadar anlatılan isim ve vasıflarıyla tanıyıp O'nu tek ilah ve tek rab kabul eden kuluna Allah, senli-benli ifade kullandırıyor; Allah'ın vasıflarını tanıyıp O'na ibadet, Allah'la samimiyeti ve sıcak bir bağı oluşturuyor: "Ona kulluk ederiz" değil; "Sana ... " Bu ayete kadar üçüncü tekil şahıs ifadesi ve zamiri kullanılırken, burada ikinci tekil şahıs ifadesi kullanıyoruz.

Önce ibadet, sonra istiane. İlk adım öncelikle kuldan başlamalı. Sünetullah, ilk başlangıcı bizden bekliyor. Allah'ın kanunu böyle istiyor. Bu konuyla ilgili Kur'an-ı Kerim'den bolca örnekler sunmak mümkün. ("Allah'a yardım ederseniz, Allah da size yardım eder." , "Bana bir adım yaklaşana Ben bir arşın yaklaşırım. ", "Allah'tan sakınırsanız, sizin için furkan kılar. ", "Allah'tan korkanlara Allah çıkış yolu verir. ", "Sözünüzde durursanız, Ben de ... ", "İman edip salih amel işlerseniz ... ") Önce bizden dua, sonra Allah'tan icabet, önce

kul sebebe yapışacak, sonra Allah verecek.

Hakkıyla ve ölünceye dek ibadet için Allah'ın yardımına ihtiyacımız olacak. Her an yaşantımızı ibadet halinde değerlendirmek için " ... sadece Sen 'den yardım isteriz." (Fatiha, 5)

"Sadece Sana ederiz, kulluğu, ibadeti ... " (Fatiha, 5) mealindeki ayette, kulun, ibadeti sadece Rabb'ına ait kılıp, nefsini ancak Allah'a teslim etmesinin gereği vurgulanmaktadır. Allah'tan başkasına gösterilen "itaat ve kulluk", o varlığı sahte bir ma'bud yapar. Bu ma'bud ya şeytandır, ya da kendilerini tağut kılan azgın kişilerdir. Yahut da Allah'ın kitabını hiçe sayarak insanları icad ettikleri hayat düsturlarına ve yaşayış tarzlarına sevk eden önderlerdir. İslami anlamda ibadet ise, Allah'a kayıtsız şartsız itaat etmek demektir. Şeytana ibadet etmeyi yasaklayan Allah, insan ve cin şeytanlarına kayıtsız şartsız itaatin onlara kulluk/ibadet demek olduğunu belirtmiş oluyor.

İnsanların, şeytanın teşviki ile yapa geldikleri ibadetlerinin yönü olan putlar ve hayal/sanal kuvvetler, yani Allah'tan başka tapınılan tüm varlıklar, birer sahte ma'buddur. Çünkü Kur'an, Allah'tan başka hiçbir hak ma'bud olmadığını en açık bir şekilde bildirirken; insanların, Allah'tan başkasına tapmalarını ve onları ilah kabul etmelerini de, şirk ve büyük günah sayıyor.

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

İbadetle ilgili Bazı Ayetler

"(Ya'kub) oğullarına: 'Benden sonra neye ibadet/kulluk edeceksiniz?' demişti. 'Senin ilahın ve ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın ilahı olan tek İlah'a kulluk edeceğiz, ibadet edeceğiz. Biz O'na teslim olanlarız' dediler." (Bakara, 133)

"Sizin şu karşısında durup taptığınız heykeller de nedir? 'Babalarımızı onlara tapar bulduk (da onun için biz de onlara tapıyoruz), dediler." (Enbiya, 52, 53)

"De ki: Allah'ı bırakıp size ne zarar, ne de yarar vermeye gücü yetmeyen şeylere mi tapıyorsunuz? Oysa Allah, işitendir, bilendir. (O'na ibadet etmeniz gerekmez mi?)" (Maide 76) ,

"Hahamlarını ve rahiplerini Allah'tan ayrı rablar edindiler; Meryem oğlu Mesih'i de Oysa kendilerine yalnız tek ilah olan Allah'a ibadet etmeleri emredilmişti. O'ndan başka ilah yoktur. O, onların ortak koştukları şeylerden münezzehtir." (Tevbe, 31)

"Tevbe eden, ibadet eden, hamd eden, seyahat eden, rüku eden, secde

eden, iyiliği emredip kötülükten meneden ve Allah'ın (yasak) sınırlarını koruyan (onları çiğnemeyen) mü'minleri müjdele." (Tevbe, 112)

"İnsanlardan kimi de Allah'a bir yönden (dinin bütününe inanmadan) ibadet eder. Eğer kendisine bir hayır gelirse, onunla huzura kavuşur (sevinir) ve eğer başına bir kötülük gelirse yüz üstü döner (dini kötüleyerek ondan vazgeçer)." (Hacc, 11)

"Ey mü'minler! Rüku edin, secde edin, Rabbinize ibadet edin, hayır işleyin ki umduğunuza eresiniz." (Hacc,77)

"İyi bil ki, halis din yalnız Allah'ındır. O'ndan başka veliler edinerek: 'biz bunlara, sırf bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye tapıyoruz' diyenlere (gelince): Şüphesiz ki Allah, onlar arasında, ayrılığa düştükleri şeyde hükmünü verecektir. " (Zümer, 3)

"Tağuta kulluk etmekten kaçınan ve Allah 'a yönelenlere müjde var. Müjdele kullarımı." (Zümer, 17)

"Allah 'tan başkasına ibadet/kulluk etmeyin. Ben, sizin büyük bir günün azabına uğramanızdan korkuyorum. " (Ahkaf, 21)

"Andolsun biz, her millet içinde: 'Allah 'a ibadet/kulluk edin, tağut(a tapmak)dan kaçının' diyen bir rasul/elçi gönderdik." (Nahl,36)

"De ki: 'Ey kitap ehli, bizim ve sizin aranızda eşit olan bir kelimeye gelin: Yalnız Allah'a ibadet edelim. O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım. Birimiz diğerini Allah'tan başka rab edinmesin." (Al-i İmran, 64)

"Allah, kimlere lanet ve gazab etmiş, kimlerden maymunlar, domuzlar ve tağuta tapanlar yapmışsa, işte onların yeri daha kötüdür. " (Maide, 60)

"Siz, Allah'ı bırakıp da size hiçbir fayda ve zarar vermeyen şeylere mi tapıyorsunuz? Yuh size ve Allah'tan başka taptıklarınıza! Aklınızı kullanmıyor musunuz siz?" (Enbiya, 66-67)

"Siz ve Allah'tan başka taptıklarınız cehennem odunusunuz. Siz (odun gibi) oraya gireceksiniz. " (Enbiya, 98)

"İbrahim 'de ve onunla beraber bulunanlarda sizin için güzel bir örnek var. Onlar, kavimlerine demişlerdi ki: 'Biz sizden ve sizin Allah 'tan başka taptıklarınızdan uzağız. Sizin (taptıklarınızı) tanımıyoruz. Siz, bir tek Allah La inanıncaya kadar sizinle bizim aramızda sürekli bir düşmanlık ve nefret belirmiştir." (Mümtehine, 4)

De ki: Ey kafirlerl 'Ben sizin taptıklarınıza tapmam. Siz de benim ibadet ettiğime tapıcılar değilsiniz. Ben asla sizin taptıklarınıza tapacak değilim. Siz de benim ibadet ettiğime tapacak değilsiniz. Sizin dininiz size; benim dinim bana" (Kafirun, 1-6)

"Senden önce hiçbir peygamber göndermedik ki ona: 'Benden başka hiçbir ilah yoktur. Bana kulluk/ibadet edin' diye vahyetmiş olmayalım." (Enbiya,

25)

"Bir zaman İbrahim şöyle demişti: 'Rabbim, bu şehri güvenli kıl. Beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut." (ibrahim, 35)

"Siz Allah 'tan başka birtakım putlara tapıyorsunuz. Yalan uyduruyorsunuz. Sizin Allah'tan başka taptıklarınız size rızık veremezler. Siz rızkı Allah'ın yanında arayın. O'na kulluk/ibadet edin ve O 'na şükredin. Hepiniz O 'na döndürüleceksiniz. " (Ankebut, 17)

"Gece, gündüz, güneş ve ay O'nun ayetlerindendir. Ne güneşe ne de aya secde etmeyin. Onları yaratan Allah'a secde edin. Eğer kulluk ediyorsanız (böyle yapın)." (Fussılet, 37)

"De ki: 'Ben dinimi yalnız Allah 'a halis kılarak O 'na ibadet/kulluk ediyorum." (Zümer, 14)

Ayetlerin ortaya koyduğu ilk gerçek "sadece Allah’a ibadet edip, O'ndan başkasına ibadet etmemektir." islam, ibadeti sadece Allah'a ait kılmayı emrederken, O'na herhangi bir şeyi ortak koşma yasağını da getiriyor. insanlığın tanıdığı veya tanıyabileceği Allah'ın dışında her çeşit ma’bud edinme çeşidini içine alan kesin bir yasak koyuyor.

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

İbadet; Kalıp ve Kalbin, Tüm Organların Allah'a Yönelmesidir

Bazı insanlara göre ibadet, kuru bir inanç kabul edilirken, bazılarına göre de sadece belirli hareketleri yapmaktan ibaret sanılmaktadır. Yine bir kısım insanlar, Allah'a ibadetin gayesini tam olarak anlayamadıklarından, yaptıkları ibadetlerinde, ya şuursuzca davranırlar, ya da ibadeti dünyevi fayda açısından değerlendirirler. Bütün bunların yanında, pek çok insan da, Allah'ın ve O'nun dininin dışında birtakım varlıklara, sistemlere ibadet ederek onlara kul olmuştur.

İbadeti, sadece dış görünümündeki şekillerde değerlendiren kimseler, ibadetlerde titiz davranmayı, ilk anda bir nevi dar görüşlülük, yahut şekilcilik olarak kabul edebilirler. Ancak, daha derin ve etraflıca düşünülüp araştırılırsa, pek çok gerçeklerin farkına varmak mümkün olur. ibadet, Allah ile her an ilişki kurmaya bir vasıtadır. ibadet, ruhun ve bedenin ölçülü ve disiplinli bir hale gelişini sağlar. Güzel ahlakı yansıtan hareketleri içeren, ruhumuzun Allah’a yabancılaşmasını önleyerek O'nu bize unutturmayan, ibadettir.

İnsanın, ruhundaki gizli duygularını dışa vurmak için, zahiri şekilleri

kullanma eğilimi vardır. Bu gizli duyguları anlatmak için, zahiri şekillere başvurmadan insan, ruhi duygularını tatmin edemez. Duygularını bu şekillerle ifadelendiren insan, hissen ve ruhen bir bütünlük i kazanır. Bu haliyle de rahat edip huzura kavuşur.

İslam dini, bütün ibadet kurallarını bu fıtri esas üzerine kurmuştur. Bunun için işi, ne sadece içten gelen niyetlere, ne de ruhi duygulara terk etmemiş, aksine ibadetlere ait yönelişlerde, dış ile içi (zahir ile batını) tam bir uyum içerisine sokarak huzur ve mutluluk temin ' edilmiştir. Bu cümleden olmak üzere mü'min, namazda kıbleye yönelir, hacda belirli bir yerde ihrama girer, bir kıyafete bürünür, orucunu tutarken yemez, içmez ... Böylece her ibadetiyle bir ' hareket, her hareketiyle de bir ibadet icra eder. İslam dini bu yöntemiyle nefsin zahiri ile batınını birleştirip, kuvvetler arasını denkleştirir. Bunun sonucunda kendi mefküresine uygun olarak insan fıtratına tam bir uyum bahşeder.

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

İbadet, Fıtrattır

İslam dini, yeryüzüne getirdiği bütün gerçekçi kurallarla, insan fıtratında mevcut olan ibadet duygusunu, en doğru bir şekilde geliştirerek bu ihtiyaca cevap verir. Böylece el ile tutulup gözle görülen veya gizli bir kuvvetin varlığını, değişik varlıklarda görerek onlara tapanları da yanlış inançlardan ve tapınmalardan kurtarır. Bu özelliğinden dolayı Allah'tan başka ilah kabul etmek suretiyle putlara tapan bir toplumda, bu yanlış inancı ve ibadet şeklini, bir daha dirilmeyecek şekilde tarihe gömen tek din İslam'dır. İnsanları, hür iradeleriyle Allah'a yönelten, onların birbirlerine kul köle olmalarını önleyen, onları her türlü yanlış tapınmalardan kurtarıp Allah'a götüren hiç şüphesiz bu hayat nizamı olan İslam'ın kendisidir. İslam'ı benimseyip ona mensup olanların belirgin özellikleri vardır. Bunların en önemlilerini şöylece belirtebiliriz:

Allah'ın varlığına, birliğine, tek ilah olduğuna inanmak. O'ndan gelen bütün hükümlerin gerçek ve doğru olduğunu kabul etmek. Allah'ın bildirdiği ilahi hükümler doğrultusunda yaşayarak Allah'a ibadet etmek ve O'na kul olmak. Allah ve Rasulünün ahlakı ile ahlaklanmak.

Allah'ı tek rab bilerek O'na kulluk etmek, insanı tevhid inancına ve bu inancın gereğine götürür. Bu iman ve şuura sahip olan insanlardan oluşan bir toplum, yeryüzündeki her çeşit şirk odaklarını dağıtır.

Din, sadece vicdanlara hapsedilen kuru bir inanç değildir. Aksine din,

bütün hayatı kapsayan, hayati olaylar arasındaki bağı temin ederek bütün yaşayışı en köklü ve sağlam esaslara bağlayan ilahi bir nizamdır. Bu nizam, Allah'ın birliği esasına dayanır. İnsani ilişkilerin en sağlamı bu inançtan doğar. Yine bu inanç insanlık hayatının her alanına ışık tutar.

Kur'an'a müracaat edilerek incelendiği zaman, ibadetin, insan hayatının tümünü kapsayan bir terim olduğu anlaşılır. Sadece belirli hareketleri ve işleri ibadet kabul edip, insanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen hükümleri ve bunları uygulamayı ibadet kabul etmemek, Kur'an'daki ibadet anlayışına ters düşer. İbadet, bir şekil ve formaliteden ibaret de değildir. Aksine, bir din edinme, bir sisteme bağlanma ve günlük hayatta yaşanan bir doktrine uyma meselesidir. Bu özelliklerinden dolayı Kur'anı da en çok önem verilen bir konu olmuştur.

İslam, başlangıçtan nihayete kadar, ibadeti hayata yaymayı en büyük gaye edinmiş bir dindir. İslam'ın siyasi ve iktisadi nizamında, ceza hukukunda, medeni ve aile hukukunda ve bu dinin içine almış olduğu diğer konularda, başka bir hedef yoktur. Kur'an'ın gaye olarak tayin ettiği bu hedefe, insanlar, ancak Allah'ın hükümlerine uygun olarak yaşadıkları zaman ulaşabilirler.

Günümüz insanları, ibadetin, Allah'ın koyduğu bütün emirleri kapsadığı gibi, kişiyi. Allah'a yönelten her hareketi, her işi de içine alan bir terim olduğunu bilmelidirler. İnsanoğlu, kalbini Allah'a yönelttikçe hayatında yaptığı her hareketin ibadet haline dönüşmesi mümkündür. İslam dini, Allah'ın varlığını ve birliğini beyan etmeye çok büyük önem vermiş, hiçbir yönden şirk şaibesi taşımayan bir ibadet esası ortaya koymuştur. Bunun için hiçbir varlığın, tüm varlıkların yaratıcısı gibi olamayacağını ısrarla belirtmiştir. Yine İslam, yaratıcı ile yaratılmışlar arasındaki bağın gerçeğini de belirtmeye özen göstermiştir. Her varlık gibi, insanla Allah arasında da bir bağın var olduğunu, bunun da "uluhiyet" ve "ubudiyet" esaslarından ibaret bulunduğunu kesinlikle belirtmiştir. İşte bu gerçek, Kur'an'da şöyle ifade edilir: "Allah'a ibadet edin. Sizin O'ndan başka ilahınız yok" (A'raf, 59) Bütün peygamberlerin kesinlikle belirttiği gerçek: "Allah'ın tek bir ilah olduğu ve O'na ibadetle kulluk edilmesi'dir.

Her asırda olduğu gibi günümüzde de her türlü şüphe ve bilgisizlikten kurtulmak için, bu gerçeğin aydınlık esaslarına sarılmak yeterli olacaktır. Çünkü insan şuurunun istikrarı, düşünce ve davranışın doğruluğu, Allah'ın bütün alemlerin tek Rabb'ı; tüm yaratıkların da O'nun kulu olduğu gerçeğinin kavranmasına bağlıdır. Allah ile olan alakada, insanların hepsinin eşit olduğu da kesinlikle bilinmelidir. Hiç biri O'nun ilahlığına ortak değildir, olamaz. Bundan dolayıdır ki, İslam'da, kulluğun tabii belirtisi olan takva ve amel-i salih (iyi işler)den başka bir şeyle, Allah'a yaklaşmak, hiçbir insan için mümkün değildir.

Doğruyu kabullenmenin ve doğru olmanın biricik yolu, bütün insanların tek ma'bud olan Allah'a yönelmeleri ve O'na kulluk etmeleridir. İnsanlığın huzur ve mutluluğu, hakimiyeti hudutsuz, saltanatı ebedi olan Allah'a yönelmededir. İşte, insanların Allah'a karşı durumu budur. Allah yaratan, insanlar ise diğer varlıklar gibi yaratılandır. O rabdır. İnsan ise kuldur. Allah'a kul olmak, insanı kullara kulluktan kurtarır. Allah'a kulluktan kaçınanlar kendileri gibi kulların kulu olurlar, ya da nefislerinin, arzu ve isteklerinin kulu durumuna düşerler.

Tarihin çeşitli dönemlerinde olduğu gibi, günümüzde de bir kısım insanlar, yaratıklardan herhangi birine bütünüyle bağlanarak onun huzurunda öyle tapınmalar yapıyorlar ki, bütün şuurlarını o tapınmaya bağlayarak ilerisini göremez oluyorlar. Hak ma'budu ve hakiki ibadeti unutturan, onları şirke düşüren kötülüğün kaynağı, Allah'tan başka varlıklara tapmak, onların koyduğu kurallara uyarak onlara ma'bud ve ilah muamelesi yapmaktır. Yeryüzünün her çeşit putları, haksız ve batıl ma'budları hep bu tür düşünce, davranış ve his sonucu ortaya çıkmıştır. Fakat şu bir gerçektir ki, bütün mevcudiyetini fanilere, Allah'tan başka varlıklara ve O'nun dininin dışındaki sistemlere bağlayanlar, tehlikeye adaydırlar. Sadece Allah'a ibadet edilmelidir. Çünkü ibadet O'nun hakkıdır. Allah'a ibadet edenlerdir ki, O'ndan başkasından korkmaz ve ümit etmezler de sadece O'na kul olurlar. Gönüller Allah'tan başkasına bağlandığı zaman insanlar korku kaynağı ile ümit kaynağını ayrı ayrı görürler. O zaman bir de bakarsınız ki bir tarafta dilber sevgi ma'budları, diğer tarafta da kahraman korku ma'budları dizilmiştir. İkisi arasında kalan zavallı insan, bu hal içinde çırpınır, tapınır ve bunu da bir ibadet sanır. Yaratıklardan hiç biri rab olamaz. Her şeyin mutlak Rabbı Allah'tır. O'na ibadet edilmelidir. Çünkü ibadet ve ubudiyet Allah'ın hakkı, insanın da vazifesidir.

Günümüzde birtakım insanların, heva ve heveslerini, her türlü menfaat ve çıkarlarını kendileri için ilah edindiklerini görmekteyiz. Kur'an, Allah'ın ilahi dinini bırakarak, değişik arzu, istek ve menfaatlerini, davranışlarının tek kaynağı yapan ve böylece bunları put mevkiine çıkarıp heva ve hevesinin kölesi olan insanları, hayret verici bir canlılıkla ortaya koyuyor: "Gördün mü o kimseyi ki, heva ve hevesini kendisine ilah edinmiş ... " (Casiye, 23) Yani, gerçeği kabul etmemiş, düşünememiş, keyfi ne isterse onu ma'bud edinmiş, böylece kendi zevkinin sevdasına düşmüş. Çünkü heva ve diğer nefsi duygular, gözü kör, kulağı sağır ederek kalbi hissiz bırakır. Bu duruma düşen kişi, alim de olsa ilmine rağmen gerçeği duyamaz olur.

Kur'an'm, bu canlı tasviri karşısında, artık her insan, neye ibadet ettiğini ve kimin kuıu olduğunu kendisi anlayabilir ve anlamalıdır. Şunu unutmamalıdır ki, gerçek kulluk, her türlü batıl din ve ma'budlardan kaçınıp sadece Allah'a

yönelmek demektir. Çünkü insan, Allah'ı ma'bud tanıyıp O'na kulluk yapmak için yaratılmıştır. İşte yaratılış sebebi. Allah'tan başkasına sarf edilen ömürler kaybedilmiş demektir. İbadet, kulun kendi isteğine bırakıldığı için ihtiyar! (seçme özgürlüğü olan) işlerdendir. Ancak her insan, Allah'a ibadetle yükümlüdür. İradesini Allah'a yönelterek hareket eden kişi salih kullardan olur. (Yakup Çiçek, Fahrettin Yıldız, Din günü İbadet, s. 126)

İbadetin ruhu ve şartı, tevhid ve ihlastır. Allah'ın birliğine iman etmedikçe O'na ibadet edilemez. Allah'a gerçekten ibadet edenler de O'ndan başka ma'bud tanımazlar. Allah'tan başkasını O'na ortak koşarak tapmak ise Allah'ı tanımamaktır. Din, tevhid ve ihlasla Allah'a ibadet etmekten ibarettir. Gerçekten de insanoğlunun maksadı ne ise, ma'budu da odur. Allah, kendisinden başka ilah olmayan tek bir ilah olunca her türlü ibadetin sadece O'na yöneltilmesi tabii ve mantıki sonuç olmaktadır. İbadet konusu direkt olarak akide konusuna bağlıdır. Akide, bu dinde vicdan içinde gizlenmiş, sınırları belli olmayan yüzeysel bir şey değildir. Her düşüncede, her eylemde kendisini gösteren bir potansiyeldir.

Allah, insanlara ibadet edecekleri belirli yollar çizmiştir. Bu yollarda ruhun yeri vardır; kalbin huşusunda, tevazu ile Allah'a itaatte... Aklın yeri vardır; Allah'ın yarattıkları ve O'nun ayetleri hakkında tefekkürde Bedenin yeri vardır; kıyamda, oturuşta, rükuda, secdede, çeşitli yönlerden itaatle hareketlerde Böylece ibadet, Allah'ın sevdiği ve razı olduğu insanın bütün hayatını kuşatan bir iş olur. "De ki: şüphesiz benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm, alemlerin Rabbı Allah içindir." (En'am, 62)

Cahiliye döneminde de görülmüştür ki, akide sapınca, zaruri olarak ibadet de sapıyor. Ancak akide düzgün olunca ibadetin sahih konumuna oturması mümkün oluyor. Çeşitli sebeplerden ötürü akide ve ibadet konusunda sapmalar oldu. Haddinden fazla ta'zim (büyükleme) belli bir şahsa veya cisme yönelme kalbin afetlerinden bir afettir. Zamanla ta'zim kutsamaya, sevgi de ibadete dönüşüyor. Yalnızca sevgi ve ta'zim bir sapma değildir. Fakat sevgi ve ta'zimde aşırılık, kutsamaya götüren, derken ibadete ileten bir sapma oluyor. İbadet konusunda cahiliyenin sapmasını İbn Abbas (r.a.) açıklarken, Kur’an'da geçen Vedd, Suva, Yeğus, Yeuk ve Nesr putları hakkında der ki: "Bunlar, Nuh kavminin salih adamlarının isimleridir. Bunlar ölüp gidince şeytan onların kavmine 'bunların heykellerini meclislerinize dikin ve o heykellere bunların adlarını verin diye fikir verdi. Onlar da bunu yaptılar ve amaçları bunlara tapınmak olmadığından ibadet etmediler. Fakat bu nesiller ölüp gidince ve bunların o kişilerin hatıralarını canlı tutmak için heykellerinin dikildiği bilgisi silinip yok olunca geriden gelen nesiller bunlara tapmaya başladılar." (Buhari)

Beşeriyet, hala bu sapmanın değirmeninde dönüyor ve bu onları şirk

türlerinden bir türe sokuyor. Putlara tapmanın şekillerinde değişmeler olsa da putperestlik kaybolmamıştır. Bereket umarak türbelere el sürmeyi, kesin kabul olur inancıyla türbenin yanında dua etmeyi, türbede yatandan yardım istemeyi, ölü veya diri beşerden sıkıntıları için imdat dilemeyi, bez bağlayıp mum dikmeyi, türbenin etrafında tavaf eder gibi dönmeyi... ibadet konusunun neresine koyacağız? Allah'ın kutuplara, abdallara Allah'ın mülkünde tasarruf yetkisi verdiğine, bu nedenle mürid şeyhinden şefkat ve merhamet isteyip tazarruda bulunursa işleri şeyhin müridin yararına çevireceğine ve onu tehlikeden koruyacağına, kabirdeki sorulara şeyhin müridi yerine cevap vereceği anlayışına ne isim verilmeli?

Arap yarımadasının müşrikleri şöyle diyorlardı: "Biz, bunlara bizi Allah'a daha fazla yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz.” (Zümer, 3) Yani, biz bunların zatları için değil; fakat onların Allah katındaki itibarları için ibadet ediyoruz diyorlardı. İslam, beşer ile Rabbi arasındaki bütün aracıları kaldırmak ve kul ile Rab arasındaki direkt bağı kurmak için geldi.

"Rabbiniz (şöyle) buyurdu: Bana dua edin, size icabet edeyim.” (Mü'min, 60)

"Kullarını beni sana soracak olursa, işte Ben pek yakınını. Bana dua ettiği zaman dua edenin duasına cevap veririm.” (Bakara, 186) İslam, dini sadece Allah'a ait kılmak için geldi.

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

İbadet, Hayatın Tüm Alanlarını Kuşatır

İbadet, hayat yolunun bütünüdür. Namaz, oruç gibi ibadetler, insanın azığını ikmal ettiği, enerji depolanan istasyonlardır. Azık bittikçe ve yolcu, önündeki istasyona her uğrayışında yeni bir enerji ve azık aldığı duraklardır namazlar, oruçlar. Bu dinde ibadet anlayışı ve yolu geniş kapsamlıdır. İnsanların ibadet diye isimlendirmekte birleştikleri bir takım taabbud'i' sembollerle sınırlı değildir. Bu semboller -bütün önemlerine rağmen- farz kılınan ibadetin sadece bir parçasıdır. “De ki: Şüphesiz benim namazını, kurbanını, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm ortağı olmayan Rabb'ul alemin Allah içindir. O'nun hiçbir ortağı yoktur.” (En'am, 162-163) Namaz ve kurban, sembolleri temsil ediyor; fakat gaye bundan daha büyüktür. Gaye ölünceye kadar hayatın tümünün, hatta bizzat hayatın, ortağı olmayan Allah'a yöneltilmiş bir ibadet olmasıdır. Yani ibadet; her anı, her işi, her fikri, her

duyguyu kapsıyor.

"Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk/ibadet etsinler diye yarattım.” (Zariyat, 56) Cinlerin ve insanların yaratılış hedefi Allah’a ibadete hasredildiğine göre, hayatın bütününü ölünceye kadar sadece şekil farzlar doldurabilir mi? Bu, ancak ibadetin hayatın her yönünü kapsaması durumunda gerçekleşir. Bu da bilfiil İslam'da vardır. Şekil ibadetler namaz da olsa, zekat, oruç veya hac da olsa, belirli bir süreyi kapsar. Yada kişi nafilelerle bu süreyi arttırabilir. Fakat hayatın bütün alanını dolduramaz. Bu şekilde ancak Allah'ın nurdan yarattığı melekler ibadet edebilir (Enbiya, 20; Tahrim, 6). Yoksa insanoğlu bütün vakitlerini klasik ibadetlerle geçiremez. İnsanın usanan bir bedeni, dağılan bir aklı vardır. Bu yüzden usanmaksızın gece-gündüz Allah'ı tesbih edemez. Zaten Allah da onu bununla mükellef kılmamıştır. Allah, her kişiye ancak gücünün yettiğini yükler. Allah onu bu yapıda yaratmıştır; onun gücünün sınırlarını biliyor, güç yetiremeyeceği şeyi teklif etmiyor. Bununla beraber, onun bütün hayatı Allah için olmalıdır. Zira Allah, onu sadece ibadet için yaratmıştır. Peki bu, istenilen ibadetler sadece şekilsel ibadetlerde kalırsa gerçekleşebilir mi? Bu, ancak ibadetin manasının genişleyip yeryüzündeki insanın bütün eylemlerinin ona dahil olmasıyla gerçekleşir. Bu da her türlü amelin tevhide bağlanıp, tevhidin de bütün gerektirdikleriyle hayat tarzı olduğunda mümkündür.

Siyaset ibadettir... Allah'ın şeriatını tatbik olduğunda, yeryüzü gerçeklerine göre Rabbani adalet tatbik olduğunda, insanları tek bir ilaha kulluk ettirdiğinde, tağutlardan kurtarıp hürriyete kavuşturduğunda siyaset ibadettir.

İktisadı dinamizm ibadettir... Para, helal kazançtan biriktirilip, bunlarla hayra davet ve şerle savaş oluyorsa; harcanıyorsa o meşru iş, iktisadı birikimler ve para ibadettir. elde ediliyorsa; para ve mal kazanılan para temiz işlere.

Sanat etkinlikleri de ibadettir ... Meşru olan sanat türleriyle Hakka davet ve kötülüklerle savaş olduğunda, Rabbani anlayış gereğince yeryüzünü imar ve Allah isminin yüceltilmesi için insanları çalışmaya ve güzele teşvik ettiğinde.
.

Kısaca, Rasulullah (s.a.s.)in ibadetin insan hayatındaki büyük küçük her şeyi kapsadığını öğretmek için buyurduğu gibi "hatta eşinin ağzına koyduğu bir lokma bile" ibadettir.

Bütün ibadetler, dünya ve ahireti beraber hedefleyen bir iştir. İster klasik ibadet tanımı içine giren semboller olsun, ister insanın icra edip yürüttüğü hayatı faaliyetler olsun.

İbadetleri ma'bedlerle sınırlamayan bir dinin, temel buyruklarının yanında, gülümsemeyi, sevmeyi, çalışmayı, ticareti, yeme-içmeyi, kızmayı, ağlamayı, yürümeyi, ne.fes almayı, sevişmeyi, yani hayatın kendisini ibadet haline

getirmesine neden hayret etmeli? İlahi sınırlar korunduğu zaman hayatın her birimi gerçek kimliğini kazanır. Bu kimlikle açılır cennetin i kapıları.

Hıristiyanlar sadece kiliselerde ibadet edebilirler. İslam dışındaki hemen her din için de bu böyledir. Günümüzdeki tapınmalar için de bu geçerlidir: İnsanların ibadet ihtiyacını tatmin için arenalar, stadyumlar, müzikholler, türbeler, anıtlar, anıtmezarlar inşa edilmiş, insanlar tapınmak için belirli vakitlerde buralarda sevdikleri uğruna kendilerinden geçmekte, ayılıp bayılmakta, huşu içinde tapınmaktadırlar. Hatta bu sahte İlahların önünde kendinden geçen insanlardaki huşu ve gönülden bağlılık nice müslümanın namaz gibi en önemli ibadetinde bile yok.

Müslüman, ibadet etmek için mutlaka mescid ve cami aramaz; Her yerde ibadetini yapabilir. Tüm arz mesciddir müslüman için. "Benim için yer(yüzü) tertemiz ve mescid kılındı. Namaz vakti gelince, kişi bulunduğu yerde namazını kılar." (Buhari, Salat 56; Müslim, Mesacid 4) “Mescidlerimiz işgal altında!" demiş olsak, bazılarımızın aklına yalnız İsrail işgali altındaki Mescid-i Aksa gelecek. Veya Allah'ın değil; tağutların emrinde memur olan bazı ; bel'amların güdümündeki mescidler. (Aslında nice camiler, devlet dairesi haline gelmekte, hatta kiliseleştirilmekte, nice imamlar papazlaştırılmakta veya bel'amlaştırılmakta.) Ama bizim kastımız, daha geniş; Evet, mescidlerimiz işgal altında ve putlarla dolu. Yeryüzü mescidi, putlardan, tağutlardan ve putçu düzenlerden temizlenme çabası olmadıkça müslümanların ibadetleri sıhhatli olmaz ve gerçek ibadet, gerçek kurtuluş gerçekleşmez. "Mescidler Allah'a aittir. Orada Allah ile beraber bir başkasına davet, dua etmeyin." (Cin, 18)

Bazı insanların sandığı gibi, ibadet sadece ahiret için değildir. Zira bu din, dünya hayatındaki insanın işini ıslah etmek için de inmiştir. Akidesini olsun, şeriatını olsun, ibadetini olsun, onun dünyadaki her şeyini düzene koymak için gelmiştir. (Bkz. Hadid, 25). Bundan dolayı bu dinde dünya ile ahiret her bir parçasında bağlıdır. İnsanlar, dünya hayatında çalışan organları, ahirete bağlı kalpleriyle dinin gölgesinde yaşarlar. "Şüphesiz namaz, fuhuştan ve kötülükten men' eder." (Ankebut, 45) Dünyada kötülüklerden menediyor, ahirette ise mükafat var. Mü'min, Allah rızası için namaz kılar. Aynı zamanda fuhuştan ve kötülükten de alıkonarak dünya hayatını ıslah etmiş olur. Orucun farz kılındığını bildiren ayetin sonunda da "umulur ki korunursunuz" denilir (Bakara, 183). Dünyada korunup, yeryüzünde hayatınızı ıslah edersiniz, ahirette ise mükafata erişirsiniz. Zekatın emredildiği ayetlerde (Tevbe, 60, 103; Mearic, 24-25) geçen temizleme, çoğaltıp arttırma, zenginin fakire bağışlaması, zekatın belirlenen sınıflara dağıtılması dünyada yapılır; ahirette ise mükafat vardır. Hacc süresi, 27-28. ayetlerde belirtilen maslahatlar da böyle. Böylece ibadet aynı anda hem dünya, hem de ahiret için oluyor.

Bir başka yönden La ilahe illallah'a bütün gerektirdikleriyle yapışan bir müslümanın hayatında ahiretten kopuk sadece dünya için bir amel yoktur. Hatta insanların sadece bedeni hatta hayvanı, sadece dünyalık gördükleri cinsel ilişki bile buna dahildir. Nitekim Rasulullah (s.a.s.) buyuruyor ki: "Sizden herhangi birinizin cima yapmasında sevap vardır." Dediler ki: Ey Allah'ın Rasulü! Bizden herkes eşine ona duyduğu şehvetten dolayı gider, böyleyken nasıl ona sevap olur? Cevaben buyurdu ki:

"Ne dersiniz, şayet harama gitseydi günah olmayacak mıydı? İşte, helala gittiğinden ona sevap vardır. " (Sahih-i Müslim) Bu sebeple eşler arasındaki sevişmeler bile aynı anda hem dünyevi, hem de uhrevi bir iş oluyor. (Mehmet Kubat, Kur'an'da Tevhid, s.132 ve 164)

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

Allah’a İbadet

Allah'a ibadetin anlamı: Kur’an'da 82 ayette "Allah'a ibadet" ten söz edilmiştir. İnsan, Allah'a ibadet için yaratılmıştır (Zariyat, 56). Bütün peygamberler, insanları Allah’a ibadet etmeye davet ettikleri gibi(Bakara, 83; AI-i İmran, 64; Maide, 72 ...), kendileri de O’na ibadet etmişlerdir (Ra’d, 36; Enbiya, 73; Zümer, 11, 14). Kur’an’ıda hem "ey insanlar" hitabıyla, (Bakara, 21) hem de "ey mü’minler" hitabıyla (Hac, 77) Allah’a ibadet etmek emredilmiş ve ibadetin ihlasla, (Beyyine, 5) hiçbir şeyi ortak koşmadan yalnız Allah’a yapılması istenmiştir (Nisa, 36). Allah’a ibadetten bahseden ayetlerdeki ibadet kavramı, genel olarak tevhid, itaat, dua, Allahlı bilmek, O'na boyun eğmek, iman etmek ve salih amel işlemek anlamlarını ifade eder.

Kur’an’da ibadet kavramı, Allah'ın varlığını ve birliğini ikrar etmek, Peygamberlerine ve Peygamberleri ile gönderdiği ilahı vahye iman etmek, O’na boyun eğerek itaat etmek, İslam'ın helal ve haram, emir ve yasak bütün hükümlerini tatbik etmek, Allah'ın razı olduğu şeyleri yapmak ve hükmüne razı olmak, nimetlere şükretmek, musibetlere sabretmek, insanların haklarına riayet edip onlara şefkat ve merhamet etmek anlamlarını ifade eder.

Buna göre Kur'an'da ibadet kavramı; iman, ahlak, namaz, oruç, hac, zekat, cihad, evlenme, boşanma, helal-haram, miras, ticaret, ah de vefa, yemin, keffaret, ukubat. .. kısaca Kur'an’ın başından sonuna kadar bütün hükümlerini uygulamayı, emir ve yasaklarına riayeti, sınırlarını korumayı içine alır.

Fıkıh Usulü kitaplarında Kur'an hükümlerinin itikad, ibadet, ahlak,

muamelat, ukubat şeklinde kısımlara ayrılması, anlatımı kolaylaştırmak içindir. Yoksa, ahlaki ve ameli hükümler, "ibadet" kavramının manalarından tamamen ayrı demek değildir. Çünkü Kur'an'ın ameli ve ahlaki bütün hükümlerini uygulamak, Allah'a kulluk etmektir. Bu itibarla Kur'an hükümlerinin hepsi "ibadet" kavramına dahildir. Uygulama itibarıyla ibadetleri dört kısma ayırabiliriz:

1- İman, ihlas, niyet, tefekkür, marifet, sabır, takva, havf ve reca gibi kalbi/batını ibadetler.
2- Namaz, oruç, zikir, tesbih, tehlil, tekbir, tahmid, dua, insanlara iyi muamele, ana ¬babaya iyilik, sıla-i rahim gibi vücut organlarıyla yapılan ibadetler.
3- Zekat, sadaka, fakirlere ve yalanlara yardım, Allah yolunda infak gibi mal ve servetle yapılan ibadetler.
4- Hacca gitmek, malı ve canı ile Allah yolunda cihad etmek gibi hem mal, hem de bedenle yapılan ibadetler.

Allah'ın yapılmasını istediği şeyleri yapmak da, yasakladığı şeylerden kaçınmak da Allah'a kulluk etmektir, ibadettir. Çünkü ibadetin temel anlamı, Allah'a boyun eğerek itaat etmektir. İtaat da iki şekilde olur: Emirlere uymak ve yasaklardan kaçınmak

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

Namaz, Tüm İbadetler İçin Prototiptir

Kelime-i şehadet, oruç, hac, zekat gibi İslam'ın rükunları hep namazda mevcut. Namaz, bir tevhid ve şehadet eylemidir. Namaza çağrılırken şehadetler haykırılır; namazın içinde şehadet kelimeleri vurgulanır. Okunan dua ve ayetler hep şehadet kelimesinin açılımlarıdır. Namazda yeme içme olmaz; namazda oruçluyuzdur. Zekat, namazda mevcuttur: Ömrün, vaktin zekat! namazla yerine getirilir. Hac, Kabe'yi ziyaretle gerçekleşir; namazda da Kabe'ye yönelinir. Namaz hacdır; namaz miractır. Namaz duadır; Namaz zikirdir. Namaz Kur'an okumak; namaz Allah'la konuşmaktır. Kainat kendi halleriyle namaz kılmaktadır. Meleklerin bazısı devamlı kıyamda, bazısı rüku ve secde halinde ibadet etmekteler. Dağlar, namazdaki kıyam halinde dimdik durmaktalar. Bitkiler, ağaçlar secde halindeler; ağaçlar, başları ve ağızları sayılan kökleriyle topraktan gıda almaktadırlar; Bitkilerin de kökleri, yani başları yerdedir.

Hayvanlar rüku halinde iki büklüm eğik yaşamaktalar. İnsanın namazı ise, bütün yaratıkların ibadetini kendisinde toplamaktadır. Namaz, aynı zamanda tekbir, tesbih, hamd, şükür, zikir, Kur'an kıraatı gibi hemen tüm ibadet çeşitlerini de içermektedir.

Hayatımızın her safhası namaza benzemeli. Namazdaki ruh ve heyecanı namaz dışına taşımalı, her eylemimizi namaz gibi, bizi Allah'a yaklaştıran gerçek ibadete çevirmeliyiz. Bu anlayış, namazın da, gerçekten ikame edilen namaz olmasını sağlar. İnsanı kötülük ve fahşadan alıkoymayan namaz, hadis-i şerifteki ifadeyle, yarın paçavra gibi suratımıza çarpılabilir. Allah'ın böyle bir namaza ihtiyacı olmadığı hadiste belirtilmektedir. Namazın bizim günlük hayatımıza yön veren, bize ihtiyacımız olan teçhizatı, mühimmatı sağlaması gerektiği "huşu" ve "ikameli ifadeleriyle de vurgulanır. İkame etmek, namazı ayağa kaldırmak, dosdoğru kılmak demektir. Namazı ikame etmekle, hayatımızdaki kötülükler de kalkacak, aynı şekilde tüm eylemlerimiz de namaza benzeyecektir.

Ashab da böyle değerlendirdi namazı. Peygamberimiz, vefatına yakın şiddetli rahatsızlığında kendisi cemaatin önüne geçip imamlık yapamadığı zamanlar, Hz. Ebu bekir'i namaz kıldırmak için görevlendirdi. Sonra devlet başkanı seçiminde ashab bu olayı dikkate alarak "değil mi ki Peygamberimiz namazda Ebu bekir'i başımıza geçirdi: namaz gibi olması gereken hayatımızda da o başımıza geçmeli" dediler. Onlar dini böyle anlamışlardı. Sadece namaz değildi ibadet olan. Ve namaz prototip ibadetti. O yüzden namazdaki imamlığa "imamet-i suğra" (küçük imamlık); devletin başındaki imamlığa (başkanlığa/önderliğe) "imamet-i kübra" (büyük imamlık) denilir. Bu olay da göstermektedir ki, hayatımızdaki davranışlarımız namazın mesajına benzerken; liderimiz, devlet başkanımız da imama benzemeli; imamda aranan şartlar yöneticide de aranmalı. İmam, namazda yanıldığında öncelikle imama yakın olanlar, değilse cemaatin fertlerince usulüne uygun nasıl uyarılması gerekirse, her konumdaki liderler ve yöneticiler de öyle uyarılmalı.

Allah, en güzel biçimde yarattığı ve yeryüzünde halife yaptığı, bütün yaratıklardan üstün kıldığı, göklerde ve yerde ne varsa hepsini hizmetine sunduğu ve sayısız nimetler verdiği insanı, kendisine ibadet etmesi için yaratmıştır. İnsanın bu görevini yerine getirebilmesi için ona akıl, fikir ve kabiliyet vermiştir. Peygamberler ve kitaplar göndermek suretiyle bu görevini nasıl yapacağını da bildirmiştir. Allah, insanı ibadet etmesi için zorlamamakla birlikte, ısrarla kendisine ibadet etmeyi emretmiş, ibadet edenlere mükafat, etmeyenlere ise ceza vaad etmiştir.

Herhangi Bir Eylem Nasıl İbadet Olur?

Bir eylemin Allah'a ibadet olabilmesi için şu özelliklerin bulunması gerekir: İnanç, meşruiyet, usul ve niyet.

Bir fiilin ibadet olabilmesi için iman başta gelen şarttır. İkinci şart ise, o yapılan işin taat cinsinden olması lazımdır. çünkü ibadet kelimesi itaat anlamına gelir. Yani dinin yapılmasını güzel gördüğü bir emri veya meşru gördüğü bir mubah iş olması gerekir. Üçüncü şart ise, yapılan işin Allah'ın istediği, Rasul'ün uyguladığı biçimde yapılması gereğidir. Dördüncü şart da niyettir. Allah'ın rızası için yapılması, bir meşru işi ibadet seviyesine çıkarır. Allah'a yaklaşmak ve O'na itaat etmek gibi yüksek gayeler, bir eylemi ibadete dönüştürür.

İmansız ve ihlassız amel, ibadet olmaz; böyle bir ibadet boşa gider (Maide, 5).

Haramlar, dinin yasakladığı eylemler, hiçbir zaman Allah' a ibadet olmaz. Yapılan meşru eylemin usulü (metodu) da önemlidir. Mesela, namazı Allah'ın istediği tarzda, Peygamberimiz'in kıldığı şekilde değil; başka şekilde kılarsak, o, ibadet olmaktan çıkar. İbadette niyet şarttır. Peygamberimiz (s.a.s.), "Ameller, ancak niyetlere göredir." buyurmuştur. (Buharı, Bed'ül-Vahy 1, Itak 6, Talak, 11, İman, 23; Müslim, İmare 155) Bu nedenle Allah'a kurbet ve itaattan başka bir maksatla yapılan fiiller, "ibadet" olmaz. Mesela niyetsiz aç durmak oruç değil, niyetsiz Kabe'ye gitmek de hac değildir.

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

Allah 'tan Başkasına İbadet

Kur'an'da 53 ayet-i kerimede "Allah'tan başkasına ibadet"ten söz edilmiştir. Allah Teala, cin ve insanları kendisini tanıyıp ibadet etmeleri için yaratmıştır (Zariyat, 56). Fakat, imtihanın gereği olarak onları bu konuda zorlamamıştır. Bu sebeple cin ve insanlardan, bir tek ilah olarak Allah'ı tanıyıp kabul edenler ve sadece O'na ibadet edenler olduğu gibi; canlı ve cansız varlıkları Allah'a ortak edip onlara ibadet edenler de vardır. Allah, ilk insan Adem (a.s.)'den itibaren insanlara elçiler ve kitaplar göndermek suretiyle cin ve insanları Allah'tan başkalarına ibadet etmemeleri konusunda uyarmıştır. "Andolsun Biz, her millet içinde Allah 'a ibadet edin, tağut(a ibadet)ten kaçının diye bir peygamber gönderdik. Onlardan kimine Allah hidayet etti, onlardan

kimine de dalalet hak oldu." (Nahl, 36)

Allah'tan Başka Tapılan Varlıklar: Allah'tan başkasına tapanlar, sadece cinler ve insanlardır. Tapılanlar, yani mabud, rab ve ilah edinilen varlıklar ise; ibadet kavramının geçtiği ayetlerde Allah'tan başkaları (En'am, 56; Yunus, 104 ...), Allah'tan başka, insanlara fayda ve zarar vermeye gücü yetmeyenler (Maide, 76; Yunus, 18), işitmeyen, görmeyen ve insanlara hiçbir şey kazandırmayanlar (Meryem, 42), Allah 'tan başka tapınılan putlar/evsan (Ankebut, 17), heykel şeklindeki putlar/asnam (İbrahim, 35; Şuara, 70,71), sahte tanrılar/ilahlar (Zuhruf, 45), heykeller (Enbiya, 53), tağut (Maide, 60; Zümer, 17) şeytan (Yasin, 60; Meryem, 44), ataların taptığı şeyler (Hud, 62, 87, 109; İbrahim 10), Allah'a ortak koşulanlar (Yunus, 28), cinler (Sebe',41), insanlar (Mü'minun, 47) melekler (Sebe',40; Zuhruf, 19-20), Allah'tan başka dost tutulanlar (39/Zümer,) Allah'tan başka ilah diye isimlendirilen putlar (Yusuf, 40), kafirlerin taptığı şeyler (Saffat' 161), elle yontulup yapılanlar (Saffat, 95) olarak zikredilmişlerdir. '

Allah'tan Başkasına İbadetin Anlamı: Allah'tan başkasına ibadet; insan, cin, melek ' şeytan, atalar, liderler, hükümdarlar, bilginler, veliler, salih kişiler gibi canlı ve cansız varlıkları ilah ve rab kabul etmek, onlara Allah'a isyan konusunda itaat etmek, boyun eğmek, dua edip yalvarmak, kurban kesmek, kulluk etmek, secde etmek, eğilip saygı göstermek, Allah yerine mabud edinilen kimselerin emir ve yasaklarına, helal ve haramlarına, prensip ve sistemlerine uymak anlamlarına gelir.

Allah'tan başkasına ibadet etmek, Allah'ın varlığını kabul etmemek anlamına gelmez. Kur'an'ın indirildiği zaman Mekke müşrikleri Allah'ın varlığını, yaratıcı ve rızık verici olduğunu kabul ediyorlar, ama bir tek ilah olduğunu kabul etmiyorlardı. Kendilerini Allah'a yaklaştırır ve şefaatçi olur ümidiyle ilahlara tapıyorlardı. Kur'an'da bu husus, şöyle bildirilmektedir: " ... Allah'tan başka evliya (dostlar) edinen kimseler, biz bunlara sırf bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz (demektedirler)." (Zümer, 3) "Halbuki insanı Allah'a yaklaştıran iman ve salih ameldir." (Sebe' 37) "Allah'ı bırakıp kendilerine ne zarar ne de fayda vermeyen şeylere ibadet ediyorlar ve: 'Bunlar, Allah katında bizim şefaatçilerimizdir' diyorlar ... " (Yunus, 18) Demek ki Allah'a ibadet edebilmek için Allah'ın varlığını, yeri göğü yarattığını, rızık verdiğini kabul etmek yeterli değildir. Allah'ı bir tek ilah olarak kabul etmek, O'ndan başka canlı ve cansız hiçbir varlığa tapmamak ve tağutu reddetmek demektir.

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

Putlara, Heykellere İbadet

İnsanlara Fayda ve Zarar Vermeyen, İşitmeyen, Görmeyen Putları ve Heykelleri İlah Edinmek ve Onlara İbadet Etmek: Kur'an-ı Kerim'in andığı şirk çeşitlerinden birisi, putlara ibadet şeklinde o:taya çıkan tapınmadır. Putlar çeşit olarak çok fazla olmakla beraber, genel olarak iki kısımda mütalaa edilebilirler:

1- İnsan, hayvan veya bunların karışımı bir şeklin; içinde bir sembolü, bir ruhu, bir örnekliği temsil ettiği anlayışıyla ağaç, taş ve madenden yapılarak, temsil ettiği varsayılan sembolün kutsanması biçimindeki putçuluk. Bu tür putlara sanem veya vesen adı verilir.

2- Herhangi bir şekil düşünmeksizin kafalara, gönüllere, kalplere dikilen veya tabi olunan putçuluk. Bu tür putperestliğin görüntüsü daha modemdir.

Birinci maddede ele aldığımız putçuluk olayında putlar, tapanların nazarında tabiat üstü yüce bir gücü ve kuvveti temsil ettikleri için, putperestler bu güç ve kuvvetin, tapındıkları putlarda gizli olduğuna inanırlar. Bu bağlamda her putun veya putçuluğun ilgili bulunduğu bir efsanesi vardır. Bu putların bir kısmı iyiliği, bir kısmı şerri, bir kısmı ucuzluğu vs. yi temsil eder.

İslam tarihçilerinin kaydettiklerine göre, putperestlik İslam'dan önce Arap yarımadasında oldukça yaygındı. Denilebilir ki, Arabistan'da putçuluğun tüm çeşitleri olmakla beraber, daha çok birinci kısımda anlatmaya çalıştığımız putperestlik yaygındı.

Putçuluğun her çeşidine karşı çıkan ve putlara ibadet etmenin kötülüğünü en beliğ biçimde ortaya koyan Kur'an-ı Kerim ayetleri, insanoğluna, yaratıcının sadece Allah olduğu fikrini aşılama sadedinde delil üstüne delil sunar. "Siz, elinizle yontuklarınız (putlar)a mı tapıyorsunuz? Oysa sizin de, bütün taptıklarınızın da yaratıcısı Allah'tır." (Saffat, 95-96)

"De ki: Ey insanlar! Benim dinimden şüphede iseniz (iyi bilin ki) ben, sizin Allah'tan başka ibadet ettiklerinize ibadet etmem. Yalnız sizi öldürecek olan Allah'a ibadet ederim. Bana mü'minler den olmam emredildi." (Yunus, 104) Ayette geçen "Allah'tan başkasına ibadet" , putlara dua etmek ve yalvarmak anlamındadır. Nitekim peşinden gelen ayette, "Yüzünü Allah'ı birleyici olarak dine çevir ve müşriklerden olma!" (Yunus, 105) denildikten sonra, "Allah'tan başka sana ne fayda, ne de zarar vermeyecek olan şeylere yalvarma/dua etme. Eğer böyle yaparsan, o zaman sen zalimlerden (müşriklerden) olursun." (Yunus, 104) buyrulmuştur.

"De ki: (Ey müşrikler!) Ben, Allah 'tan başka yalvardıklarınıza ibadet etmekten men olundum." (En'am, 56; Mü'min, 66) Bu ayetteki "dua"ya, "ibadet" anlamı verilebilir. Bu takdirde ibadet, ilah kabul ederek putlara saygı göstermek anlamını ifade eder. Putlara ibadet, ister musibet ve sıkıntılı anlarda

onlara yalvarmak, dua etmek; ister ilah diye ta'zim göstermek olsun, neticesi aynıdır. Böyle bir davranış şirk (En'am, 56; Yunus, 18), hak yoldan sapmak ve hidayete erenlerden olamamaktır (En'am, 56). Allah'tan başkasına tapanlar cahil kimselerdir. "Ey cahiller! Allah'tan başkasına ibadet etmemi mi bana emrediyorsunuz?" (Zümer,64)

Kur'an'da Allah'tan başkasına tapılanlar, insana zarar ve faydası dokunmayan (Yunus, 18), rızık vermeyen (Nahl,73), insan eli ile yapılan (Saffat, 95), işitmeyen ve görmeyen (Meryem, 42), bir şey yaratamayan (Ahkaf, 4), insanların ilah diye isimlendirdikleri boş isimler (Necm, 23;Yusuf, 40), uydurma tanrılar (Saffat, 86), heykeller (Enbiya, 52) ve putlar (İbrahim, 35) olarak nitelendirilmişlerdir.

İbrahim (a.s.), babasına ve kavmine demişti ki: "Sizin şu karşısında durup ibadet ettiğiniz heykeller nedir? (Babası ve kavmi), 'Babalarımızı onlara ibadet eder bulduk' dediler. (İbrahim), 'Doğrusu siz de, babalarınız da apaçık bir sapıklık içine düşmüşsünüz' dedi. (...) İbrahim (a.s.), büyük bir put hariç diğer putları kırdı. Kavmi, putların kırıldığını görünce, 'Bunu ilahlarımıza kim yaptı? Muhakkak bunu yapan zalimlerden biridir' dedi. (.. .) (İbrahim'e), 'Ey İbrahim! Bu işi ilahlarımıza sen mi yaptın?' dediler. İbrahim, 'Hayır, işte şu büyükleri yapmış. Onlara sorun, eğer konuşurlarsa' dedi. (..) (Kavmi), 'Ey İbrahim! Sen de bilirsin ki, bunlar konuşmazlar' dedi. Bunun üzerine İbrahim, 'Siz Allah 'ı bırakıp da size hiç fayda ve zarar vermeyen şeylere mi ibadet ediyorsunuz? Size ve Allah'tan başka taptıklarınıza yuh olsun. Akıllarınızı kullanmıyor musunuz? (dedi.)" (Enbiya, 52-54, 58-59, 62-63, 65-67). "Ey babacığım! İşitmeyen, görmeyen ve sana hiçbir şey kazandırmayacak olan şeylere niçin ibadet ediyorsun?' dedi." (Meryem,42)

Kendi elleriyle yapıp ilah diye adlandırdıkları (İbrahim, 35) heykellerin (temasil), insanlara elbette faydası ve zararı olmaz. Bu sebeple heykelleri ilah edinip onlara saygı göstermek, yalvarmak, onlardan medet ummak, ahmaklık ve akılsızlıktır. Allah'tan başkalarına, uydurma ilahlara, putlara ve heykellere tapanlar, kendilerini felakete sürüklemiş, dünya (Hud, 109) ve ahirette Allah'ın azabını h.ak etmiş olurlar (Enbiya, 98) Kendisinden başkasına ibadet edenlere, "Siz ve Allah 'tan başka ibadet ettikleriniz cehennem in odunusunuz. Siz oraya (cehenneme) gireceksiniz" (Enbiya, 98) uyarısını yapan Yüce Allah, "Allah'tan başka dilediğinize ibadet edin!" (Zümer, 15) diyerek müşrikleri tehdit etmiştir (Saffat, 22-34).

Allah'tan başka ibadet edilenler, kıyamet günü kendilerine ibadet edenleri inkar edecekler ve onlara düşman olacaklardır. "(Müşriklerin taptıkları ilahlar), onların ibadetlerini inkar edecekler ve onlara düşman/karşı olacaklardır." (Meryem, 82; Ahkaf, 6)

"Beşerin böyle dalaletleri var; Putunu kendi yapar, kendi tapar!" diyor şair. İnsanların kendi elleriyle yaptıkları putlara ve heykellere ibadet etmeleri; onları Allah katında kendilerine şefaatçi ve yardımcı olur, kendilerini azaptan korur inancı ile ilah edinip tapmak, saygı göstermek, dua edip yalvarmak, sıkıntı anlarında onlara sığınmak anlamlarını ifade etmektedir.

Put, sadece Arapların cahiliye döneminde taptıkları basit ve alelade şekillerden veya özellikle Hz. İbrahim döneminde olduğu gibi, muhtelif cahiliye sistemlerinde tapınılan taştan, tunçtan, tahtadan heykellerden ve ağaç, kuş, hayvan, yıldız, gök cismi, ateş, ruh veya hayallerden ibaret değildir. Bu basit puta tapınma şekilleri Allah'a şirk koşmanın bütün boyutlarını kapsamaz. Yalnızca bu ilkel putçuluklar üzerinde duracak olursak ve Kur'an'daki şirkten maksadın sadece bunlar olduğunu kabul edecek olursak,' oldukça boyutlu olan şirk kavramından bir şey anlamayız. Kur'an'ın evrensel boyuttaki ve zamanlar üstü mesajını kavrayamayız. Kur'an'ın en büyük problem olarak gördüğü şirk, kıyamete kadar hemen tüm toplumlarda olabilecek tüm tevhid dışı kutsama ve tapınma özelliklerini kapsar. Kur'an'a göre put, o kadar geniş anlamlıdır ki, kişinin Allah 'ın dışında hayatının amacı kıldığı maddi• manevi her şeydir. Bu putları hayatın amacı kılmak da Allah'a şirk koşmak olarak nitelendirilmiştir. Fakat insanları kendilerine fayda ve zararı olmayan taş, ağaç, maden vs. şeylere ibadete sevk eden sebepler nelerdi? İnsanlar niçin putlara tapmışlar ve tapmaya devam ediyorlar? Bu konuda Kur'an şu ayetlerde bu sorulara cevap vermektedir: Zümer, 3; Yunus; 18; İsra, 56-57; Zuhruf, 86; Zümer, 44; Rum, 13.

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

Tağuta İbadet

"Andolsun biz, her millet içinde: 'Allah 'a ibadet edin, tağuttan kaçının' diye bir elçi gönderdik." (Nahl, 36) Bu ayette "tağut", ibadet konusunda Allah'ın karşısına konulmuş ve ondan kaçınılması emredilmiştir. Şu ayette ise, tağuta ibadetten sakınan ve Allah'a yönelen kimsenin müjdelenmesi istenmiştir: "Tağuta ibadet etmekten kaçınan ve Allah'a yönelenlere müjde var." (Zümer, 17) Şu ayette de, tağuta ibadet edenler şiddetle kınanmaktadır: "De ki: Allah katında yeri bundan daha kötü olanı size söyleyeyim mi? Allah'ın lanetlediği ve gazap ettiği, aralarından maymun, domuz ve tağuta tapanlar çıkardığı kimseler; işte onların yeri daha kötüdür ve onlar doğru yoldan daha çok sapmışlardır. " (Maide, 60) (Ayrıca, tağutu reddetmek konusunda bkz.

Bakara, 256, 257; Nisa, 51, 60, 76; Nahl, 36)

Nedir tağut? "Tağutll kelimesinin kökü "tuğyan"dır. Tuğyan, isyanda haddi aşmak, azmak, zulmetmek, sapmak, ölçüsüz şekilde hareket etmek, büyüklenmek anlamlarına gelir. Tağut; şeytana, putlara, Allah'tan başka tapılan her varlığa, insanı azdıranlara, insanları haktan ve hidayetten saptıranlara, hayır yolundan men edenlere, haddi aşanlara, küfür ve dalalette önderlik edenlere, gaybdan haber verdiğini ileri süren kahinlere/medyumlara, insanların Allah'a ibadet etmelerine ve İslam'ı yaşamalarına engel olanlara denir. Put olsun, ağaç olsun, insan veya hayvan olsun, Allah'tan başka tapınma konumunda olan her şey; kanunlarında Allah'ın dinine karşı sınırı aşan zalim yönetici ve Allah'ın indirdiği hükümlerin gayrisiyle hükmeden idareci; İslam şeriatına uymayan bütün metod, düşünce, fikir, ideoloji, pozisyon, adet, gelenek ve görenekler tağut kapsamına girer. Ayrıca tağuttan hoşnut olup ona bağlanan, tağuta kulluğa çağıran, tağutun davet ettiği şeye sahip çıkan da kendi sapıklığı içinde tağuttur.

Kur'an-ı Kerim'de tağutla ilgili bütün ayetleri dikkate aldığımızda şu sonuca varırız: Kulu Anah'a kulluktan, dinde ihlaslı olmaktan, Allah ve Rasülüne itaatten alıkoyan ve çeviren her şey tağuttur. Tağut; hakkı ezmeye çalışan, Allah'ın kulları için çizdiği sınırları çiğneyen her kimse veya her nesnedir. Allah ile bağlantısı olmayan her program ve Allah'a bağlanmayan her çeşit düşünce, sistem, edep ve alışkanlık; otoritesini Allah'ın sisteminden almayan her idare, Allah'ın otoritesine, uluhiyetine ve hakimiyetine düşman olan her şey tağuttur. (Muhammed Kutub, La İlahe İllallah, s. 109)

Allah'a isyan konusunda herhangi bir kimseye itaat eden kişi, o kimseye ibadet etmiş olur ve bu itaat edilen kimse tağuttur. Mevdudi, tağut kelimesini şöyle izah eder: "Tağut, Allah'a karşı azan, isyan eden, kulluk haddini aşarak kendisi için uluhiyet ve rububiyet iddiasına kalkışan her şahıs, zümre ve idareye denir. Tağut, Allah'a karşı haddi aşan ve zulmeden her türlü üstünlük, otorite, başkanlık veya komutanlıktır. Tağut, mülkünde hükmünü yerine getirir; kullarını zorla, aldatmakla yahut kötü yollarla kendine itaate çağırır. Kişinin bu türlü otoriteye, başkanlığa, liderliğe boyun eğmesi ve ona tapması tağut için bir ibadettir. (Mevdudi, Kur'anla Göre Dört Terim, s. 66 ve 84)

Kur'an'a göre tağut; Allah'ın, dininin, elçisinin ve kitabının karşısına konulan, Allah yerine tapılan, İslam'ın hükümleri, emir ve yasakları, helal ve haramları yerine ikame edilen, Hz. Muhammed (s.a.s.)'in yerine önder seçilen, Kur'an düşüncesi, inanç ve hayat tarzı yerine başka düşünce, inanç, hayat ve yönetim biçimi koyan, hayata geçiren, bunlara öncülük eden ve uyulan her insanın, her sistemin ortak adı ve sembolüdür.

Buna göre tağuta ibadet, Allah'tan başka şeytan, insan, önder, kahin gibi

canlı ve cansız varlıklara, Allah'a isyan anlamına gelecek şekilde itaat etmek, boyun eğmek, Allah'ın hükmü yerine Allah'tan başkalarının hükümlerini kabul edip isteyerek uygulamak demektir ki bu, insanı şirke, küfre götürür.

Günümüzde, kelime-i şehadet getirip namaz kılan, oruç tutan, hacca giden bazı kimselerin tağutun hükmüne rıza gösterdikleri, tağuta itaat ettikleri, sadece Allah'a mahsus olan sıfatları başkalarına verdikleri bilinen bir gerçektir. Yine bu kimselerin Allah'ı bırakıp birtakım armaları, şiarları, işaretleri, bayrakları, gelenek ve görenekleri yücelttikleri ve bu sayılan değerler uğruna mallarım, namuslarını, ahlaklarını feda ettikleri, böylece bu değerlere kulluk ve ibadet ettikleri ortadadır. Bu şahısların tağutun ortaya koyduğu nefsani, şehvani ve indi değer yargılarıyla Allah'ın kanunları ve şeriatı çatışacak olsa, hep Allah'ın şeriatını onların istekleri doğrultusunda yontarak şekil verdikleri, kısacası putların veya putların arkasına sığınmış olanların emir ve yasaklarını harfiyen yerine getirdikleri ve Allah'ın şeriatına tamamen zıt olan sistemleri kabul ederek onların hükümlerini tatbik ettikleri de inkar edilemez. Bundan daha açık putçuluk düşünülebilir mi?

Putların emir ve direktifleri doğrultusunda hareket ederek onların yolundan en küçük çapta ayrılmayanlar, Allah'ın Kitabına ve Rasulünün sünnetine kulaklarını tıkayarak putların ve onların işbirlikçilerinin çağrısına kulak verenlerden daha iyi putperest olur mu? Bunlar apaçık müşrik olduklarını kendileri bile ilan ediyorlar. Bu tür insanlar; ister namaz kılsın, ister oruç tutsun, ister haccetsin ve isterse sabahlara kadar Allah diyerek tesbih çeksinler. Ne yaparlarsa yapsınlar, kendilerini putçu müşrik olmaktan kurtaramaz, kimse de onları zorla temize çıkararak müslüman yapamaz; onlar tevbe edip, her türlü puta ve tağuta kulluk/ibadetten vazgeçmedikleri müddetçe... (Mehmet Kubat, a.g.e. s. 138)

Bir kimse tağutu reddetmedikçe gerçekten iman etmiş sayılamaz. Tevhid'in şartı, Allah’a imandan önce tağutları reddetmek, onları tanımamaktır. Bu durum, Kur'an'da açıkça beyan edilmiştir: "Artık kim tağutu reddedip Allah'a iman ederse, kopmayan sağlam kulpa yapışmış olur. " (Bakara, 256)

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

Bilginlere ve Din Adamlarına İbadet

Allah'a şirk koşmanın bir çeşidi de Allah'ın izin vermediği alanlarda insanlara itaattir.

Oysa ibadette esas olan Allah'a itaat, Peygamberine itaat ve

müslümanlardan olan emir sahiplerine itaattir (Nisa, 59). Ne var ki, insanoğlu, çoğu zaman kendi cinsinden olan beşerden bazı kimselerin birtakım üstün özelliklere sahip olduklarını düşünerek onları rab konumuna getirmiş ve böylece onlara ibadet etmiştir.

Kur'an-ı Kerim, yahudi ve hıristiyanların, uluhiyet ve rububiyet makamına Allah'tan başkasını koyarak kullukta ona yöneldiklerini, oysa itaat ve ibadetin sadece Allah'a has kılınması gerektiğini şöyle dile getiriyor: "(Ehl-i kitap), bilginlerini ve rahiplerini Allah 'tan ayrı rabler edindiler. Meryem oğlu Mesih'i de (rab edindiler). Oysa kendilerine yalnız tek ilah olan Allah'a ibadet etmeleri emredilmişti. O'ndan başka tanrı yoktur. O, onların ortak koştukları şeylerden münezzehtir. " (Tevbe, 31) Yahudi ve hıristiyanların, bilginlerini ve rahiplerini rab edinmeleri, onlara ibadet etmeleridir. İbadetleri ise, onların, Allah'ın haram kıldığı şeyleri helal, helal kıldığı şeyleri haram kılmalarını kabul edip itaat etmeleridir. Yahudi ve hıristiyanlar, Allah'ın emrine, hakkın hükmüne değil; onların iradelerine tabi oldular; onlara Allah'a tapar gibi taptılar. Hatta Allah'ı bırakıp onlara taptılar. Allah'ın emrine, Kitabın sözüne, hakkın gerektirdiğine açıktan açığa muhalif olan hususlarda Allah'a isyan ettiler; onların arzularına ve emirlerine itaat ettiler. Allah'ın haram kıldığı şeyleri, onların emriyle helal kıldılar. Allah'ın "yapmayın" dediği şeyleri yaptılar; "yapın" dediğini yapmadılar. Bunun hilafına onların emir ve yasaklarına, heva ve heveslerine tabi oldular. (Elmalılı, LV, 2511) (Bu konuyla ilgili olarak Adiy b. Hatem'le ilgili hadis için bkz. Tirmizı, Tefsir 9).

Buna göre ayetteki rahipleri ve bilginleri rab edinip ibadet etmek, Allah'ın helalini haram, haramını helal saymaları konusunda onlara itaat etmek anlamına gelmektedir. Yoksa onlar, bilginleri için oruç tutuyor, namaz kılıyor değillerdi. Demek ki herhangi bir insanın, ister bilgin olsun ister yönetici, Allah'ın emir ve yasağına, helal ve haramına ters düşen emir ve hükümlerine gönülden katılmak, onu hüküm!kanun koyucu olarak kabul etmek, ona itaat ederek Allah'ın hükmüne muhalefet etmek; onu Allah'tan başka rab edinmek ve ona ibadet etmek demektir. (Elmalılı Tefsiri, LV, s. 2512). "Yaratıcıya isyan etme konusunda yaratılana itaat edilmez.” (Buhari, Ahkam 4; Müslim, İmare 39, 46) Hakkı batıl, batılı hak yapmaya çalışanlar, ilim haysiyetinden yoksun birer tağutturlar. Bu şekilde davranışlar, şirk, küfür ve Allah'ta başkalarını rab edinmek ve onlara tapmaktır. (Elmalılı, IV, s. 2513,2514). Allah'ın kitabına yetki tanımaksızın helal ve haram sınırlarını belirleme yetkisini kendisinde görenlerin nefislerini ilave rab ittihaz ettiklerini ve onlara kanun koyma yetkisi tanıyanların da onları rabler edindiklerini yukarıdaki ayet ve hadislerden öğrenmiş oluyoruz.

Kur’an’ın on dört asır önce getirdiği en büyük prensiplerden biri de, hangi

makam ve mevkide olursa olsun, insana değil; yalnız Allah'a ibadet edilmesi prensibidir. İslam, beşeriyeti saadete erdirmek, zulmü ortadan kaldırmak, insana kulluk etmeye sevk eden istismarı yok etmek yolunda birleşilmesi gerekli olanı belirterek yahudi ve hıristiyanlara bakın nasıl hitap ediyor: "De ki: Ey Kitap ehli, gelin aramızda birleşebileceğimiz bir kelime üzerinde toplanalım: Allah'tan başkasına kulluk etmeyelim. O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım. Bazımız bazımızı Allah'tan başka rabler edinmeyelim!" (AI-i İmran, 64)

Kur'an-ı Kerim, kula kulluğu ortadan kaldırmak ve sadece Allah' kulluğu tesis etmek üzere gönderilen Kitap olduğu için, insanların Allah'ı bırakıp hemcinslerinden olan insanlara ibadet/kulluk etmesini önlemek amacıyla çeşitli deliller serdetmiş, bu konuda geniş açıklamalar yapmıştır: "Hiçbir insana yaraşmayacak/yakışmayacak bir şey varsa, Allah 'ın kendisine Kitap, hikmet ve nebilik vermesinden sonra onun insanlara: 'Allah'ı bırakın da bana kul olun' demesidir. Tam aksine o; 'Kitabı öğrendiğiniz ve okuduğunuz yönüyle Allah'a kul olun' der. O, size: 'melekleri ve peygamberi ilah edinin' diye emretmez. Siz müslüman olduktan sonra size hiç imansızlığı emreder mi o?" (AI-i İmran, 79-80) İstisnasız bütün peygamberler: "Ey kavmim, Allah'a ibadet edin; sizin O'ndan başka ilahınız yoktur." (A'raf, 59, 65, 73, 85;Yusuf, 40; Hud, 1-2; Nahl, 36) buyurmuşlardır.

Tarihe ibret nazarıyla baktığımız zaman çok değişik ve çeşitli şirk görüntüleri içerisinde insanların bazı bilge kimseleri veya kimi peygamberleri ilah kabul ettiklerini görüyoruz. Mesela, bazı kimseler tarafından peygamber olduğu iddia edilen ve en azından yüce vasıflara sahip bilge bir kimse olduğu herkesçe kabul edilen Buda, sağlığında ilahlık iddia etmemiş, bilakis insanları Allah'ı tek ilah edinmeye çağırmış olduğu halde, tabileri onu ölümünden sonra ilah edinmiş ve ona tapmışlardır.

Aynı şekilde Hz. İsa (a.s.) sağlığında kendisinin, Allah'ın kulu olduğunu ilan etmiş ve insanları da sadece Allah'a kul olmaya çağırmış olduğu halde, vefatından hemen sonra, bizzat kendi kavmi tarafından ilah kabul edilerek Allah'a şirk koşulmuştur. İslam bu tür bir sapıklığın önüne geçmek için deliller getirmiş ve bunun şirk olduğunu her fırsatta vurgulamıştır. Kur'an, kullara kulluğu ortadan kaldırarak yeryüzünde hakimiyeti sahte ilah ve rablerin elinden çekip alarak sadece Allah'a vermek için delil üstüne delil getiriyor ve bu noktanın son derece önemli olduğunu insanlara ısrarla vurguluyor. (A.g.e. s. 132)

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

Şeytana ve Cinlere İbadet

Yüce Allah, insanlara şeytana ibadet etmemelerini, kendisine ibadet etmelerini emretmektedir: "Ey Ademoğulları! Ben size, 'Şeytana ibadet etmeyin. Zira o, sizin için apaçık bir düşmandır. Bana ibadet edin. En doğru yol budur' diye tavsiye etmemiş miydim? (Yasin, 60-61) Şeytana ibadet, vesvese verdiği, süslü gösterdiği şeylerde ve Allah'a isyan olan konularda kendisine itaat ve ittiba etmektir. Allah, insanlara, "şeytanın adımlarına uymayın." (Bakara, 168,208) "Çünkü şeytan, insana apaçık bir düşmandır." (İsra, 53) "Onu düşman edinin." (fatır, 6) buyurmuştur.

Kur'an-ı Ketim, ister insanlardan olsun, isterse cinlerden, tüm şeytanların (En'am, 112) insanları şirke düşürdüğünü bizlere hatırlatır. Sebe' kraliçesi hakkında bilgi edinmeye gönderilen Hüd hüd, Hz. Süleyman'a döndüğünde şunları haber verir: "Onun ve kavminin, Allah'ı bırakıp güneşe secde ettiklerini gördüm. Şeytan, onlara işlerini süslemiş de onları doğru yoldan çevirmiş, bu yüzden yola gelemiyorlar." (Neml, 24)

Kur'an, şeytanın insanlar üzerinde, onların iradelerini ortadan kaldıracak bir güce sahip olmadığım, ancak insanların şirk koşmaları ve böylece onların sapmaları noktasında vesvese verdiğini açıkça bildirmiştir. "Görmedin mi biz kafirlere şeytanları gönderdik, onları oynatıp duruyorlar." (Meryem, 83) "Fakat kalpleri katılaştı ve şeytan da onlara yaptıklarını süslü gösterdi." (En'am,43) "O (şeytan)lar bunlar (insanlar}ı yoldan çıkardıkları halde, bunlar doğru yolda olduklarını sanırlar." (Zuhruf, 37)

Şeytan, insanlara fuhşu ve münkeri emreder (Bakara, 268; Nur, 21). İnsana vesvese verir.(A'raf, 20; Taha, 120). İnsanlar arasında kin ve düşmanlık tohumları saçar (Maide 91). İnsanlara, yaptıkları kötülükleri süslü gösterir (En'am, 43; Enfal, 48). Boş şeyler vaad eder (Nisa, 120; İsra, 64). Gerçekleri unutturur (En'am, 68). Tuzak kurar (Nisa, 76), İnsanı saptırmak ister (Nisa, 60). Onu doğru yoldan meneder (Neml, 24; Ankebut, 38), Bu sebeple insanın, şey tanı n vesvesesine aldanıp ona uymaması gerekir; uyarsa ona ibadet etmiş olur.

Kur'an'da içki, kumar, putlar, heykeller, şans okları, talih oyunları, şeytanın işi olarak ifade edilmiştir (Maide, 91). Demek ki, Allah'ın haram kıldığı, yasak ettiği şeyleri yapanlar şeytana itaat etmiş olmaktadırlar. Kur'an, bu itaati, şeytana ibadet olarak ifade etmiştir. İbrahim (a.s.), babasına: "Ey babacığım! Şeytana itaat etme; çünkü şeytan, Rahman'a isyan etmişti" demiştir (Meryem, 44). İnsanı, Allah'tan başkasına, putlara ve benzeri şeylere ibadet etmeye ve onları şirke, küfre ve isyana teşvik eden, şeytan ve şeytanlaşan insanlardır. Ası kimseye itaat eden, asidir. Şeytana ve küfrü, şirki

ve kötülükleri emredenlere itaat edenler, Allah'a isyan etmiş, şeytana ibadet etmiş olurlar.

Şeytana ibadet konusunu açıklamaya çalışırken, satanizmden, yani direkt olarak şeytana tapınma dininden uzunca bahsetmeyi, toplumu çok az ilgilendirdiği için gereksiz görüyoruz. Yeni dinler edinerek, bunalımlarına güya çözüm arayan, düzenin ve toplumun kurbanı bazı marjinal gençlerin, yenilik ve moda olsun, değişiklik olsun diye, düzen ve toplum şeytanından; gerçek şeytanın kucağına sığınıp ona sahiden tapınmaya yöneldiklerini gözlüyoruz. Satanizm denilen bu şeytan severlik ve kötülükçülüğün aslında pek de yeni bir din olduğu da söylenemez, Özellikle Suriye topraklarında günümüze kadar varlığını devam ettiren Yezidilik de bir satanizmdir.

Cinlere İbadet

Cinler, Allah'ın kendisine ibadet etmeleri için dumansız saf ateşten yarattığı varlıklardır. (Zariyat, 56; Rahman, 15) İnsanlar gibi ibadet ve isyan edebilme yeteneğine sahiptirler. Bu sebeple müslüman ve kafir, salih ve fasık olanları vardır. Zaten İblis de cinlerdendir.

Sebe' suresinde cinlere ibadetten söz edilmiştir: "O gün, kafirlerin hepsini mahşere toplar, sonra meleklere, 'Bunlar size mi ibadet ediyorlardı?' der." (Sebe', 40) Bu soruya melekler, "(Ey Rabbimiz!) Seni tenzih ederiz. Onlar değil; Sen bizim velimizsin. Hayır, onlar (bize değil) cinlere ibadet ediyorlardı. çoğu onlara iman eden kimselerdi." (Sebe' 41) şeklinde cevap vermişlerdir. Cinlere ibadet, onlara sığınmak, korkulardan, mal ve canların kaybından onlara iltica etmek ve onlardan yardım talep etmektir. Ayette geçtiği şekliyle cinlere iman ise, muhafaza ve sığınma hususunda onların gücüne inanmaktır. (Dört Terim, 87). "İnsanlardan bazı erkekler, cinlerden bazı erkeklere sığınırlardı, cinler de onların azgınlıklarını artırırlardı." (Cin, 6) Bu ayet, insanların cinlere ibadetlerinin, onlara sığınmak olduğunu ortaya koymaktadır.

Yüce Allah, sadece kendisine ibadet edilmesini emretmiş, kendisinden başkalarına ibadet edilmesini şiddetle menetmiştir. Ancak, imtihan gereği olarak, insanları ve cinleri bu konuda zorlamamıştır. Bu sebeple cin ve insanlardan, Allah'a ibadet edenlerin yanında, O'nun dışındakilere ibadet edenler de vardır. Allah'tan başkalarına ibadet; sadece putlara, heykellere, ateşe, aya, güneşe, mezara tapmaktan ibaret değildir. Kur'an'ın hilafına hareket eden insanların buyruklarını isteyerek kabul edip bunları uygulamak da Allah'tan başkalarına ibadet etmektir. Allah'tan başkalarına ibadet, şirk ve küfürdür. (İsmail Karagöz, Kur'an'da İbadet Kavramı, s. 78)

Ne mutlu, Allah'tan başkasının önünde eğilmeyip sadece O'na secde

ederek ibadet edenlere ve her yaptıkları eylemi Allah'a ibadet ölçüsünde yapanlara! Yazıklar olsun, kula kulluk yapan kullara ve tağutlara, putlara, ya da heva ve heveslerine tapanlara!

İslam Akaidi Bölüm -5 İbadet

İbadetle İlgili Ayeti kerimeler

a- İbadet Etmek: Hicr, 99; Hacc, 77; Furkan, 77; NemI, 91; Ankebut, 17,36; Ahzab, 35; Yasin, 60-61; Mü'min,14.
b- İbadet (Kulluk) Yalnız Allahla Yapılır: Fatiha, 5; Bakara, 21-22, 83; Nisa, 36; En'am, 3, 102, 162; Yunus, 3; Hud, 2, 123, Nahl, 52; İsra, 23, Meryem, 65; Zümer, 2, 66; Fussılet, 37-38.
c- İnsanlar ve Cinler, İbadet İçin Yaratılmıştır: Zariyat, 56-57; Cin, 16-17.
d- Allah'a Kulluk Etmenin Misali: Rum, 28.
e- Kibirlenerek Allah'a Kulluk/İbadet Etmekten Çekinmek: Nisa, 172-173; A'raf, 146-147,207; Nahl, 48; Fussılet,37-38.
f- Herkes Allah'ın Huzuruna Kul olarak Varacaktır: Meryem, 93.
g- Allah'ın İbadete İhtiyacı Yoktur: Ankebut, 6.
h- Peygamberler Allah'a İbadete Davet Ederler: AI-i İmran, 79-80; Enbiya, 90; Nemi, 45; Ahzab, 7-8.
i- Cenneti Kazanmak İçin Kulluk: Tevbe, 111.
j- İbadeti İhlasla, Samimiyetle Yapmak: A'raf, 29; Tevbe, 112; Zümer, 2, ll, 14; Mü'min, 14,65.
k- İbadette İhsan: Bakara, 112.
l- Münafıklar İbadeti Gösteriş İçin Yaparlar: Nisa, 142; Tevbe, ıo7.
m- Gece İbadeti: Furkan, 64; Müzzemmil, 1-4,6-7,20,41,46; İnsan, 26.

Konuyla İlgili Geniş Bilgi Alınabilecek Kaynaklar

1- Hadislerle Kur'an Tefsiri, İbni Kesir, Akçağ Y. C. 2, s. 93-107
2- Tefsir-i Kebir, Fahreddin Razi, c.1, s. 338-354
3- Hak Dini Kur'an Dili, Muhammed Hamdi Yazır, Yenda Y. c. I, s. 99-118
4- Şifa Tefsiri, Mahmut Toptaş, Cantaş Y. c.1, s. 69-73
5- Fi Zılali'l- Kur'an, Seyyid Kutub, Hikmet Y. c. I, s. 42-45
6- Tefhimü'l Kur'an, Mevdudi, İnsan Y. c. 1 s.41-42
7- Safvetü't Tefasir, M. Ali Sabuni, Yeni Şafak Y. c. 1 s. 35-39

8- Fatiha Tefsiri, Azad, Bir Y. s. 173-238
9- Davetçinin Tefsiri, Seyfuddin EI-Muvahhid, Hak Y. c. 1 s. 17-18
10- İslam Ansiklopedisi, Şamil Y. C. 3 s. 53-55
11- Kurlan'da İbadet Psikolojisi, Abdurrahman Kasapoğlu, İzci Y.
12- Kur'an'da İbadet Kavramı, İsmail Karagöz, Şule Y ... ~
13- Kurlani Araştırmalar, Mutahhari, Tuba Y. s. 118-139
14- Kur'anıda Tevhid, Mehmet Kubat, Şafak Y. s. 129-140
15- Kur'an'da Tevhid, Beheşti, 45-51; 39-
16- Kur'anıda Tevhid Eğitimi, Abdullah Özbek, Esra Y. s. 28-47
17- Kur'an'da Temel Kavramlar, Ali Ünal, Kırkambar Y. s. 487-488
18- Kur'an'da İnsan ve Toplum, Ekrem Sağıroğlu, Pınar Y. s. 223-239
19- Sorularla Fatiha Suresi, Zabit Ali Durmuş, Ali içipak, YendaY. S. 146-177
20- La İlahe illallah, Muhammed Kutub, Ravza Y. s. 91-110
21- Kelimeler Kavramlar, Yusuf Kerimoğlu, inkılab Y. c. 1, s. 21 (abd)
22- Fatiha Üzerine Mülahazalar, Hikmet Işık, Nil Y. S. 170-194
23- Din günü ibadet, Yakup Çiçek, Fahrettin Yıldız, Bir Y. s. 67-127
24- İlk Mesajlar, M. Ali Baltaşı, Birleşik Y. s. 27-30
25- Namaz Duaları ve Sureleri, Ali Akpınar, Suffe Y. s. 80-81
26- islami Terimler Sözlüğü, Hasan Akay, İşaret Y. s. 383-384
27- İman ve Tavır, Beşir Eryarsoy, Şafak Y. s. 324-329
28- Kur'an'a Göre Dört Terim, Mevdudi, İdeal Kitaplar Y. s. 115-136
29- islam ve Dört Terim, Ali Karlıbayır, Dünya Y. s. 40-46
30- Düzeltilmesi Gereken Kavramlar, Muhammed Kutub, Risale Y. s. 125-178
31- İslami Kavramlar, Mevdudi, s. 9-36
32- iman, Seyfuddin EI-Muvahhid, Hak Y. s. 34-44
33- Tevhidin Hakitatı, Yusuf EI-Kardavi, Saff Y. s. 39-40
34- Tevhid ve Değişim, Celalettin Vatandaş, Pınar Y. s. 46-48
35- Sorularla Tevhid ve Akaid, Mehmed Alptekin, Saff Y. s. 129-158
36- İslam, Mevdudi, s. 145
37- Kur'an'da İnsan ve Toplum, Ekrem Sağıroğlu, Pınar Y. s. 223-239
38- Dini Hayatın Psiko-Sosyal Temelleri, Ali Murat Daryal, İFAV Y. s. 67-87
39- Semavi Dinlerde İtikat ve Amel, Fikir Y. s. 34-40
40- Risale-i Nur'dan Vecizeler, Şaban Döğen, Gençlik Y. s. 349- 356
41- Unutulmaz Sözler ve Nükteler Antolojisi, Mehmet Dikmen, Cihan Y. s. 156-157
42- Düşünceler, S. Gündüzalp, A. Suad, Zafer Y.
43- Kur'an'da Uluhiyet, Suat Yıldırım, Kayıhan Y. s. 298
44- Fıkıh Penceresinden Fetvalarla Çağdaş Hayat, Faruk Beşer, Nun Y. s. 512-517

45- İlmin ışığında İslamiyet, Arif A. Tabbara, Kalem Y. s. 207-209
46- Esenlik Yurdunun Çağrısı, Celaleddin Vatandaş, Pınar Y. s. 148-158
47- Fatiha Suresi ve Türkçe Namaz, Sait Şimşek, Beyan Y. s. 50-55
48- Kur'an ve Sünnete Göre Tevhid ve Akaid, Muhammed Karaca, RibatY. s. 262-268
49- İslam Nizamı, A. Rıza Demircan, Eymen Y. c. 2, s. 161-166
50- Dini Hayatın Psiko Sosyal Temelleri, Ali Murat Daryal, İFAV Y. s. 67-87
51- La İlahe İllallah, Muhammed Kutub, Ravza Y. 91-110
52- Yeni İslam İlmihali, Süleyman Ateş, Yeni Ufuklar Y. s. 84-85; 510-512
53- Kulluk Bilinci, Beşir İslamoğlu, Denge Y.
54- Psikolojik ve Sıhhi Açıdan ibadet, Abdullah Aymaz, Çağlayan Y.
55- ibadetlerde Şekil ve Mana ilişkisi, Ruhi Özcan, Ravza Y.
56- ibadet, Yaşar İşcan, D. İ. B. Y.
57- ibadet, Yusuf El Kardavi, Muvahhid Y.
58- ibadet mi, Ayin mi? Mustafa Karataş, Dersaadet Y.
59- Kulluk, imam ibni Teymiyye, ihya Y.
60- Namaz Bilinci, Beşir İslamoğlu, Denge Y
61- ibadet, İhsan Atasoy, Nesil Basım Yayın.
62- İbadet Bilgileri, Ahmet Efe, Seha Neşriyat
63- ibadet Hayatımız, Mehmet Paksu, Nesil Basım Yayın
64- İbadet ilkeleri, Hüseyin Emin Öztürk, T. Diyanet Vakfı Y.
65- İbadet Prensipleri, Hüseyin Emin Öztürk, Seha Neşriyat
66- ibadet/Kulluk, Salih Çavuşoğlu, Hanif Y.
67- ibadetin 99 Faydası, Ergüder Aksoy, Seha Neşriyat
68- ibadetin Getirdikleri, Safvet Senih, Nil A. Ş.
69- ibadetler, Bahaeddin Sağlam, Tebliğ Y.
70- ibadetler Fıkhı, Şeyh Faysal Mevlevi, istişare Y.
71- ibadetler ve Mabedler, Mehmet Emre, Erhan Yayın
72- ibadetlerimiz, M. Saim Yeprem, N ur Y.
73- ibadetlerimiz, E. Özdemir, Erdem Y.
74- Allah'tan Vahiy, Kullardan İbadet, Abdullah Büyük, Suffe Y. 74. islam
İbadet Fenomenolojisi, Mehmet Bayraktar, Akçağ Y.
Niçin ibadet Ediyoruz? Alaaddin Başar, Zafer Y.

DİN

İslam Akaidi Bölüm -6 Din

Din; Anlam ve Mahiyeti

'Din' kelimesi çok geniş bir anlam sahasına sahiptir. Kur'an'da ve hadislerde birçok manada kullanılan bu kelime, kavram olarak insanlığın en önemli faaliyeti olan inanmayı, bir yaratıcıya itaat ve ibadet etmeyi, ahlaki davranışları, fazilet ve iyilikleri, toplumsal düzeni, doğru yolda olmayı ifade eder.

Sözlük Anlamı: 'Din' kelimesi 'd-y-n' kökünden gelir ve sözlükte şu anlamlara gelir: Üstünlük, egemenlik, itaat, zorlamak, itaatkar olarak kendini bir güce teslim etmek, borçlanmak, boyun eğmek, hakkını almak, ödünç almak, boyun eğdirmek, egemenlik, idare etmek anlamlarına gelir. .Birinin emrine girmek, onun emrine amade olmak, onun hakimiyet ve otoritesi altında boyun eğmeyi kabul etmek, şeriat, kanun, yol, millet, adet, taklit, hesaba çekmek, ceza veya mükafat vermek ddin kelimesinin anlamlarındandır. İsim olarak 'din' kelimesi şu manaları kapsamaktadır: İyi ya da kötü karşılık; adet ve alışkanlık; itaat, zillet, bağlılık, üstünlük sağlamak, galip gelmek; hakimiyet, mülk ve hüküm; bir şeye zorlamak; itaat etmek, ya da tersi olarak isyan etmek; bir şeyi alışkanlık haline getirmek; şeriat ve millet, yani tevhid inancı.

Din Kelimesinin Türevleri: Aynı kökten gelen ve hadislerde Allah'ın bir ismi olarak geçen 'Deyyan', mutlak kudret sahibi, işlerin karşılığını veren, hikmetle yöneten, egemen olan demektir. Araplar, bir kimsenin bölgesine ve kavmine üstünlüğünü belirtmek için 'deyyan' sıfatını kullanırlardı. Buna göre aynı kökten gelen 'medin'; köle, 'medine'; şehir ve cariye, , 'temeddün'; dinli veya şehirli-medeni olma, 'tedayün'; borçlanma, 'diyanet'; din ve millet anlamlarına gelir. 'Mütedeyyin' ise; boyun eğen, itaatkar, Allah'a teslim olan demektir.

Terim olarak din; Akıl sahibi insanları kendi irade ve arzularıyla hayırlı olan şeylere sevk eden ilahi bir kanundur. Din; peygamberlerin vahye dayalı yapmış oldukları tebliğdir. Din; Allah Teala tarafından vahiy yoluyla indirilen, insanları dünya ve ahiret saadetine çağıran i'tikadı ve ameli bir nizamdır. Din; İslam, iman ve ihsandan oluşan hayat şeklidir. (Bu tanımların tümü vahye dayalı hak dinin, yani dar anlamda dinin -İslam dininin- tanımlarıdır.)

Dinin koyucusu ve sahibi Allah 'tır. Hiçbir insan, hatta peygamberler dahi vahye dayalı bir din meydana getiremez. "İyi bilin ki, halis (gerçek) din Allah'ındır." (39/Zümer, 3)

Din akıl sahibi insanlara hitap eder. Din akıl üstüdür, fakat akıl dışı değildir. Din, yeterli derecede akıl sahibi olmayan çocukları, delileri sorumlu tutmaz.

Dinde serbest seçme vardır. Yani iman edip etmeme insanların özgür iradelerine bırakılmıştır. " ... Dinde zorlama yoktur. Artık hak ile batıl açıkça ayrılmıştır." (2/Bakara, 256)

Din insanları hayra ve güzelliğe iletir. Fakat din, insanları güzele iletme hususunda onların şahsi kanaatlerini değil; genel ve değişmez evrensel yaratılış kanunlarını esas alır. Bu esaslar; Din, akıl, can, mal ve nesli koruma şeklinde formüle edilen esaslardır.

Vahiy kaynaklı dinler, insana kendi mahiyetini, başlangıcını ve sonunu, yaratılış gayesini, yapmakla sorumlu olduğu vazifelerini bildirir. İnsanların ortaya koyduğu sistemler hak din değil; batıl dindir. Her yaşayış biçimi bir dindir. Her dinin bir dünya görüşü ve yaşayış biçimi vardır.

Bu toplumda herkesin kendine göre bir "din" tanımı, bir din görüşü ve yorumu vardır. Din konusunda genel kanaat; din olayının Allah ile kul arasında bazı ilişkileri tanzim eden, namaz, hac, oruç gibi ibadetlerin nasıl yapılacağını açıklayan görüşler manzumesi olduğu şeklindedir. Halk kitlelerinin olduğu kadar, resmi ideolojinin din tanımı da budur. Bu anlayışa göre din, insanların sadece ahiretini ilgilendiren bir hadisedir. Bu hadisede insanlarla Allah arasına girmek; politik çıkarlar için dini duygulardan faydalanmak, en açık ifadesiyle dini istismar etmektir. Yine bu anlayışa göre, çağdaş devlet yönetimi, on dört asır önceki dini hükümlerle değil; yine çağdaş ve medeni olan hükümlerle mümkün olacaktır.

Rabbımız, din gerçeğini kendi çıkarlarına göre tanımlamaya ve yorumlamaya kalkışan böylesi sapıklara, Kur'an-ı Kerim'de açıkça şöyle buyurmaktadır: "De ki: 'Allah'a dininizi siz mi öğreteceksiniz? Oysa Allah, göklerde ve yerde olanları bilir. Allah her şeyi bilendir." (49/Hucurat, 16). Bu ayet-i kerimede hem bu sapıklar itham edilmekte ve hem de Allah'ın razı olacağı din gerçeğini öğretecek merciin yine Allah ve Allah'ın Kitabı olduğu belirtilmektedir. İşte Allah'ın razı olacağı yegane din olan İslam, Allah'tan ve Rasulünden öğrenildiği zaman, aldatılmakta olan insanlarımız bu gerçekleri kavrayacak ve kendilerine yıllardır anlatılan safsataların yalan olduğunu kavrayabileceklerdir.

İslam Akaidi Bölüm -6 Din

Kur’an’ı Kerim’de Din Kavramı

"Din"in Kur'an'daki Anlamları: 'Din' kelimesi Kur'an-ı Kerim'de borç anlamına gelen 'deyn' hariç, dört anlamda kullanılmaktadır:

1- En yüce kudrete teslim olma, itaat etme, boyun eğme anlamında: "De ki: 'Ben, Allah' a dini halis kılarak, ibadet etmekle emrolundum. Bana Allah' a teslim olan müslümanların ilki olmam emredildi." (39/Zümer, 11-12) "Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur, din de (itaat ve kulluk da) sürekli olarak O'nundur. Böyleyken Allah 'tan başkasından mı ittika ediyorsunuz (korkup çekiniyorsunuz)?" (16/Nahl, 52; ayrıca bkz. 3/A.l-i İmran, 83; 40/Mü'min, 64, 65; 39/Zümer, 2-3; 98/Beyyine, 5 vd.).

Bu ayetlerde ve benzerlerinde 'din', yüksek bir otoriteye boyun eğme, ona itaat etme ve ona kul olma anlamında kullanılmaktadır. Dinin Allah' a has kılınmasının manası, hakimiyeti, hüküm koyma hakkını, ibadet ve itaat edilmeye layık olmayı yalnızca Allah'a ait kabul etmektir. Kulluk anlamında Allah'tan başkasına boyun eğmemek, O'ndan başkasına ibadet etmemek, kulluğa ait bütün hükümleri O'ndan almak demektir.

2- Ahiret, ceza, yani amellerin karşılığını verme günü anlamında: "(İbrahim dedi ki:) Din (ceza) günü hatalarımı bağışlayacağını umduğum da O'dur." (26/Şuara, 82) "(Şeytana hitaben:) Ve şüphesiz, din (kıyametteki hesap) gününe kadar Benim lanetim senin üzerindedir." (38/Sad, 78; ayrıca bkz. Fatiha, 4; 15/Hicr, 35; 37/Saffat, 20; 51/Zariyat, 6, 12; 56/Vakia, 56 vd.)

3- Hüküm, adet, şeriat ve kanun anlamında: "Zina eden erkek ve zina eden kadının her birisine yüzer değnek vurun. Eğer Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsanız, onlara Allah'ın dinini (hükmünü, şeriatini uygulama) konusunda sizi bir acıma tutmasın ... " (24/Nur 2) ayrıca bkz. l2/Yusuf, 76; 40/Mü'min, 26; 42/Şura, 13,21 vd.)

4- Allah'ın gönderdiği Tevhid Dini anlamında: Kur'an'da 'din' en çok bu anlamda kullanılmaktadır ki, bu mana içerisinde hem Allah'ın hakimiyeti, otoritesi, hükmünün üstünlüğü, hem bu üstünlüğe kulların boyun eğip itaat etmeleri, hem de Allah'tan gelen hüküm, kanun ve şeriat konuları yer almaktadır.

Din, aslında bütün bu anlamları içerisinde barındıran, Allah'ın hakimiyetine bir teslimiyet. ve O'ndan gelen hükümleri kabullenmektir. İslam'dan önceki Araplar (yukarıda geçtiği gibi) 'din' kelimesini çok farklı, biraz da karışık anlamlarda kullanıyorlardı. Kur'an bu kelimeye bir ıstılah (terim) anlamı kazandırdı ve bu kelime çok önemli bir ilahi gerçeği ve bu gerçek karşısında insanın konumunu ifade eder hale geldi. Bu kelime, her kim olursa olsun yüksek bir otoriteyi ve bu otoriteye boyun eğmeyi, bu otoriteden kaynaklanan emir ve hükümleri uyulması gereken kurallar olarak kabul etmeyi, bu kurallara uyulduğu zaman mükafat, karşı gelindiği zaman ceza alınacağına inanmayı içine alan bir hayat sisteminin genel adıdır. Bu bakımdan bu kelimeyi başka dilde karşılayacak hiç bir kelime mevcut değildir. Batılıların kullandığı 'religion' sözcüğü de 'din' kavramının ifade ettiği derin anlamları karşılayamaz.

Din Kelimesindeki Unsurlar: Din kelimesi, ilahi olan en mükemmel nizamı (düzeni) ifade eden en uygun bir kavramdır. Bu kavramda dört önemli unsuru görebiliriz:

a- Yüce bir hakimiyet (egemenlik),
b- Bu yüksek hakimiyete boyun eğip itaat etmek,
c- Bu hakimiyetin şekillendirdiği inanç ve hükümler sistemi,
d- Bu sisteme uygun hareket etmekle elde edilen mükafat, aykırı hareket etmekle karşılaşılacak ceza.

Kur'an 'din' kelimesini bazen bu unsurların her birinin yerine, bazen de hepsini birden kapsayacak şekilde kullanmaktadır. Kur'an'da 'din' kelimesinin hangi anlamlarda geçtiğini daha iyi anlayabilmek için, Dameğani isimli alimin bu konudaki görüşlerini aktarmakta fayda vardır. Bu bilgine göre 'din' Kur'an'da şu anlamlarda kullanılmaktadır:

1- Tevhid anlamında: "Hiç şüphesiz Allah katında din İslam'dır." (3/AI-i imran, 19). Bu ayette geçtiği gibi 'din' kelimesi tevhid dinini işaret etmektedir. (Ayrıca bkz. 39/Zümer, 2; 30 Rum,30;31 Lokman,32)

2- Hesap anlamında: "Onlar din (hesap) gününü yalanladılar." (83/Mutaffifin, 11) ayetinde olduğu gibi. (Ayrıca bkz. 56/Vakıa, 86; 37/Saffat, 53; 82/İnfitar, 9, 15 vd.)

3- Hüküm ve yargı anlamında: l2/Yusuf suresi 76. ayetinde geçen kralın

(melikin) dini, kralın uyguladığı veya uyduğu hüküm, yargı demektir. (Ayrıca bkz. 24INur, 2)

4- Bizzat dinin kendisi anlamında: Bu din, hayatın bütün alanlarını kapsayan bir inanç olmakla beraber, egemen düzeni, kişi ve toplum ilişkilerine ait hükümleri, insan eşya ilişkileri ve davranış kurallarını da içerisine alır (9/Tevbe, 33; 48/Fetih, 28; 611Saff, 9 vd.).

5- Millet (bir dine inanan topluluk) anlamında: "Oysa onlar, dini yalnızca O'na halis kılan hanifler (Allah' ı birleyenler) olarak sadece Allah' a kulluk etmek, namazı kılmak ve zekatı vermekten başkasıyla emrolunmadılar. İşte en doğru din budur." (98/Beyyine, 5) (Şamil İslam Ansiklopedisi, 1/395; Sosyal Bilimler Ansiklopedisi, 1/363)

Kur'an, 'millet' ve 'şeriat' kavramlarını da 'din' yerine kullanmaktadır (l2/Yusuf, 38; 2/Bakara, 130, 135, 120; 42/Şura, 21 vd.) Ancak, millet kelimesi bir peygambere (İbrahim milleti gibi); din Allah'a, şeriat ise din'e nisbet edilir. İslam şeriati, budizm şeriati gibi.

"Bunu İbrahim, oğullarına vasiyet etti; Ya'kub da: 'Oğullarım, şüphesiz Allah sizlere bu dini seçti, siz de ancak müslümanlar olarak can verin' (diye aynı vasiyette bulundu)." (2/Bakara, 132)

"…Onlar eğer güçleri yeterse, sizi dininizden döndürünceye kadar size karşı savaşa devam ederler. Sizden kim, dininden döner de kafir olarak ölürse, onların yaptıkları işler dünyada da ahirette de geçersiz sayılmıştır. Onlar cehennemliktirler ve orada devamlı kalırlar. " (2/Bakara, 217)

"Dinde ikrah/zorlama yoktur. Çünkü doğruluk, sapıklık ve eğrilikten ayrıt edilmiştir. O halde, kim tağutu inkar edip Allah'a iman ederse, kopması mümkün olmayan sağlam kulpa yapışmıştır. Allah (her şeyi) işitir ve bilir." (Bakara, 256)

"Hiç şüphesiz Allah katında din, ancak İslam'dır ... " (31 Al-i İmran, 19)

"Onlar Allah'ın dininden başka din mi arıyorlar. Oysa göklerde ve yerde her ne varsa, istese de istemese de, O'na teslim olmuştur ve O'na döndürülmektedir." (3/AI-i İmran, 83)

"...Bugün size dininizi kemale (olgunluğa) eriştirdim, üzerinizdeki nimeti tamamladım ve size din olarak İslam'ı seçip beğendim ... " (5/Maide, 3)

"Ey iman edenler! Sizden kim dininden dönerse (bilsin ki); Allah, sevdiği ve kendisini seven, mü'minlere karşı alçakgönüllü/merhametli, kafirlere karşı azfz/onurlu ve zorlu bir toplum getirecektir. (Bunlar) Allah yolunda cihad ederler ve hiç bir kınayanın kınamasından korkmazlar (kimsenin ayıplamasına aldırmazlar). Bu, Allah 'ın, dilediğine verdiği lütfudur. Allah'ın lütfu ve ilmi çok geniştir." (5/Maide, 54)

"De ki: 'Şüphesiz Rabbim beni doğru yola, dosdoğru dine, hanif olan Allah'ı birleyen İbrahim'in dinine iletti. O, (İbrahim, hiçbir zaman Allah'a) şirk/ortak koşanlardan değildi." (6/En'am, 161)

"Kendilerine Kitap verilenlerden Allah' a ve ahiret gününe inanmayan, Allah ve Rasulünün haram kıldığını haram saymayan ve hak dini (kendine) din edinmeyen kimselerle, küçülerek elleriyle cizye verinceye kadar savaşın." (9/Tevbe, 29)

"O (Allah), müşrikler hoşlanmasalar da (kendi) dinini bütün dinlere üstün kılmak için Rasulünü hidayet ve Hak Din ile gönderendir." (9/Tevbe, 33)

"O, sizi karada ve denizde yürütendir. Hatta siz gemilerde bulunduğunuz, o gemiler de içindekileri güzel bir rüzgarla alıp götürdükleri ve (yolcular) bununla neşelendikleri zaman, o gemiye şiddetli bir fırtına gelip çatar, her yerden onlara dalgalar hücum eder ve onlar, çepeçevre kuşatıldıklarını anlarlar da, dini yalnız Allah' a halis kılarak, 'And olsun eğer bizi bundan kurtarırsan mutlaka şükredenlerden olacağız' diye Allah'a yalvarırlar. Fakat Allah onları kurtarınca, bir de bakarsın ki, yine haksız yere taşkınlık ediyorlar. Ey insanlar! Sizin taşkınlığınız ancak kendi aleyhinizedir... " (lO/Yunus, 22-23)

"De ki: «Ey insanlar! Benim dinimden şüphede iseniz bilin ki ben Allah'tan başka taptıklarınıza tapmam. Ancak, sizi öldürecek olan Allah'a kulluk ederim. İnananlardan olmakla emrolundum.» «Ve (bana) hanîf (Allah'ın birliğini tanıyıcı) olarak yüzünü dine çevir; sakın müşriklerden olma, diye (emredildi).» Allah'ı bırakıp da sana fayda veya zarar vermeyecek şeylere tapma. Eğer bunu yaparsan, o takdirde sen mutlaka zalimlerden olursun." (Yunus 104-106)

"Yusuf kardeşinin yükünden önce onlarınkini aramaya başladı; sonra

kardeşinin yükünden su kabını çıkardı. İşte biz Yusuf'a böyle bir plan kullanmasını vahyettik. Çünkü hükümdarın kanunlarına göre kardeşini alıkoyamazdı, meğer ki Allah dileye. Dilediğimizi derecelerle yükseltiriz. Her ilim sahibinden üstün bir bilen bulunur.” (Yusuf 76)

“Allah, içinizden inanıp yararlı iş işleyenlere, onlardan öncekileri halef kıldığı gibi, onları da yeryüzüne halef kılacağına, onlar için beğendiği dini temelli yerleştireceğine, korkularını güvene çevireceğine dair söz vermiştir. Çünkü onlar Bana kulluk eder, hiçbir şeyi Bana ortak koşmazlar. Bundan sonra inkar eden kimseler, işte onlar artık yoldan çıkmış olanlardır.”(Nur 55)

"Sen yüzünü hanif/Allah'ı birleyen olarak dine, yani, Allah insanları hangi fıtrat üzere yaratmış ise o fıtrata çevir. Allah'ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din (eddınu'l kayyim) budur; fakat insanların çoğu bilmezler. Hepiniz O'na yönelerek O'na karşı gelmekten sakının; namazı kılın; müşriklerden olmayın. Ki onlardan dinlerini parçalayanlar ve kendileri de bölük bölük olanlar vardır. (Bunlardan) her fırka, kendi yanındakiyle böbürlenmektedir." (30/Rum,30-32)

"Firavun şöyle dedi: 'Beni bırakın da Musa'yı öldüreyim; o rabbine yalvaradursun. Onun sizin dininizi değiştireceğinden veya yeryüzünde fesat/bozgunculuk çıkaracağından korkuyorum." (40/Mü'min, 26)

"Ki O, kendi peygamberlerini hidayetle ve hak din ile, diğer bütün dinlere karşı üstün kılmak için gönderdi. Şahit olarak Allah yeter." (48/Fetih, 28)

"Allah'ın yardımı ve zaferi gelip de insanların bölük bölük Allah'ın dinine girmekte olduklarını gördüğün vakit Rabbine hamdederek O'nu tesbih et ve O'ndan mağfiret dile; Çünkü O tevbeleri çokça kabul edendir." (llO/Nasr, 1-3)

İslam Akaidi Bölüm -6 Din

Hadis-i Şeriflerde Din Kavramı

Hadis-i şeriflerde din kelimesi şu manalarda kullanılır:

a) Boyun eğmek, itaat ve ibadet etmek: "Akıllı kişi, nefsine boyun eğdiren (dane) ve onu (Allah'a) ibadet ettirendir." (Tirmizi, Kıyame 25; İbn Mace, Zühd

31). Bu hadiste geçen "dane kelimesi, boyun eğdirip itaat ettirmek anlamına gelir. Aynı zamanda "hesaba çeken" manasına geldiği de söylenmiştir.

"Kureyş'ten, söyledikleri takdirde bütün Arapların kendilerine boyun eğecekleri (dane) bir tek söz söylemelerini istiyorum." (Tirmizı, Tefsir süre 38, bab 1; Ahmed bin Hanbel, 1/237) Bu hadis-i şerif te de din (dane) kelimesi aynı anlamda kullanılmıştır.

b) İnanç ve ibadet: "Kureyş ve onlar gibi inanıp ibadet edenler (dane, dinehum) Müzdelife'de vakfe yaparlardı." (Buhari, Tefsir süre 3, bab 35; Müslim, Hac 151). Bu hadis-i şerifte, dinlerine uygun hareket eden ve onlar gibi ibadet eden kimseler kastedilmektedir.

c) Hayır olsun, şer olsun; karşılık: "Nasıl davranırsan, öyle karşılık görürsün." (Buhad, Tefsir sure 1, bab 1)

d) Kahretmek, mecbur etmek, egemen ve hakim: Allah'ın "ed-Deyyan" ismi bu anlamdadır.

Cibril hadisi diye şöhret bulan hadis-i şerifte Peygamberimiz (s.a.s.) "iman", "İslam" ve "ihsan"ı, bunların üçünü "din" olarak tanımlar: Cibril hadisi: Abdullah bin Ömer (r. anhüma), babasından rivayet ederek şöyle demiştir:

"Bana babam Ömer ibnü'l-Hattab rivayet ederek şöyle dedi: "Bir gün Rasulullah (s.a.s.)'ın yanında bulunduğumuz bir sırada aniden yanımıza, elbisesi bembeyaz, saçı simsiyah bir zat çıkageldi. Üzerinde yolculuk eseri görülmüyor; bizden de kendisini kimse tanımıyordu. Doğruca Peygamber (s.a.s.)'in yanına oturdu ve dizlerini onun dizlerine dayadı. Ellerini de uylukları üzerine koydu. Ve:

-Ya Muhammed! Bana İslam'ın ne olduğunu haber ver! dedi. Rasulullah (s.a.s.):
-İslam; Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in de Allah'ın rasalü olduğuna şehadet etmen, namazı dosdoğru kılman, zekatı vermen, Ramazan onıcunu tutman ve yol (külfetleri) cihetine gücün yeterse Beyt'i haccetmendir" buyurdu. O zat:
-Doğru söyledin! dedi. Babam dedi ki: 'Biz buna hayret ettik. (Zira) hem soruyor, hem de tasdik ediyordu. '
-Bana imandan haber ver! dedi. Rasulullah (s.a.s.):

-İman; Allah'a ve Allah'ın meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve ahiret gününe iman etmen, bir de kadere; hayrına şerrine inanmandır" buyurdu. O zat (yine):

-Doğru söyledin! dedi. (Bu sefer:)

-Bana ihsandan haber ver! dedi. Rasulullah (s.a.s.):

-Allah'a, O'nu görüyormuşsun gibi ibadet etmendir. Çünkü her ne kadar sen O'nu görmüyorsan da O seni muhakkak görür." Sonunda Rasulullah (s.a.s.) şöyle buyurdu:

"o Cibril'di; size dininizi öğretmeye gelmişti." (Buharı, İman 37; Müslim, İman 1, hadis no: 8; Tirmizi, İman 14, hadis no: 2738; Ebü Davud, Sünnet 16, hadis no: 4695; İbn Mace, Mukaddime 9, hadis no: 63,64; Nesaı, İman 6)

"Din nasihattir (nasihatten ibarettir)." Ashab sordu: "Kime?" "Allah'a, kitabına, rasulüne, müslümanların imamına ve tüm müslümanlara." (Müslim, İman 55, hadis no: 95; Ebu Davud, Edeb 67, hadis no: 4944; Nesai, Bey'at 31, hadis no: 156)

"Dinde aşırılıktan sakının. Çünkü sizden öncekiler, dinde aşırı gittiklerinden ötürü helak oldular." (Darimı, Siyer 45; Ahmed bin Hanbel, 4/127, 5/318, 330)

"Peygamberler, anaları ayrı, babaları bir kardeştirler; dinleri birdir." (Buhar!, Enbiya,

"Ben, sizin havuz başında öncünüzüm. Benim yanıma gelen ondan içer, ondan içen de ebediyyen susamaz. Ye muhakkak benim yanıma birtakım kavimler gelecek ki, ben onları tanırım onlar da beni tanırlar. Sonra benimle onların arasına bir perde konur. Ben, 'onlar bendendi;' derim. Bami: 'Sen onların, senin ardından neler ortaya çıkardıklarını bilmezsin' denilir. Ben de' 'Benden sonra dinde değiştirme yapanlar uzak olsunlar, uzan olsunlar' derim." (Buharı, Rikak 164; Müslim Fezail 26-32)

"Ben (havuz başında) dikilip durduğum sırada bir zümre görürüm. Nihayet onları tanıdığım zaman, benimle onların arasına bir adam (bir melek) ortaya çıktı da onlara: 'Gelin!' dedi. Ben ona: 'Bunları nereye götürüyorsun?' dedim. Melek: 'Vallahi, cehenneme götürüyorum!' diye cevap verdi. 'Bunların hali, günahı nedir?' dedim. Melek: 'Bunların, senin ardından gerisin geriye dönüp (dinlerine) sırtlarını çevirerek irtidat ettiler!' dedi. Sonra ben, havuz başında bir zümre daha gördüm. Nihayet onları tanıdığım zaman yine benimle onların

arasına bir adam daha çıktı da bu topluluğa: 'Gelin '" dedi. Ben, ona da: 'Bunları nereye götürüyorsun?' diye sordum. 'Vallahi, ateşe götürüyorum' diye cevap verdi. 'Bunların günahı nedir?' dedim. Melek: 'Senden sonra bunlar, gerisin geriye dönüp dinlerine sırtlarını çevirerek gerisin geri dinden çıkmışlardır!' dedi. Ben, bu havuza yaklaşıp da geriye çevrilenlerden hiç kimsenin cehennemden kurtulacağını sanmıyorum. Ancak çobansız yolunu şaşıran deve sürüsünden yolunu bulanlar misali, bunlardan da (tek tük) cehennemden kurtulanlar olabilir." (Buhari, Rikak, 166)

"Kitap ve Sünnet'ten başka uyulması gerekli üçüncü bir yol yoktur. Sözlerin en güzeli Allah'ın kelamı ve yolların en güzeli, Muhammed'in yolu, sirettir. Dikkat! (Sonradan) dinde ihdas edilmek istenen şeylerden sakının. Çünkü şer işlerden birisi de, ihdas edilen şeylerdir. (Dinde) icat edilen her şey bid'attir. Bid'atler dalalettir." (İbn Mace, Mukaddime, 46)

İrbad bin Sariye (r.a) anlatıyor: "Rasulullah (s.a.s.) bize öyle bir vaaz etti ki, ondan gözlerimiz yaşardı ve kalplerimiz titredi. Bunun üzerine biz, dedik ki: 'Ya Rasulallah, bu vaazınız veda eden bir kimsenin vaazına benziyor. Bize, neleri tavsiye edersiniz?' Rasulullah (s.a.s.) buyurdu ki: "Ben sizi, gecesi, gündüzü gibi aydınlık olan (en küçük şüpheyi barındırmayan, gayet açık) bir din üzerine bıraktım. Benden sonra ancak helak olanlar, o dinden (başka yönlere) sapar. Sizden kim çok yaşarsa, fazla ihtilafa şahit olacaktır. Onun için tanıdığını Sünnetime ve hidayete erdirilmiş olan hulefa-yı raşidin 'in sünnetine/yoluna yapışın. Bunları, dişlerinizde sıkıca tutun. Başınızdaki halife, siyah bir köle bile olsa, ona itaatten ayrılmayın. Çünkü mü'min (tevazu ve uysallığı bakımından) burnuna yular takılmış deve gibidir, hangi tarafa sevk edilirse uyar." (İbn Mace, Mukaddime 6, hadis no: 43; Ebu Davud, Sünnet, 6, hadis no: 4607; Tirmizı, İlim, 16, hadis no: 2815; Darimi, Mukaddime 16, hadis no: 96)

"Yılanın toplanıp deliğine çekildiği gibi, din de muhakkak surette toplanıp Hicaz'a çekilecek ve dağ keçileri, dağın doruğunda üslendikleri gibi din de, muhakkak surette Hicaz'da üslenecektir. Din, garip olarak başlamıştır ve ileride tekrar garip olacaktır. Benden sonra insanların sünnetimden (yolum ve şeriatımdan) bozmuş olduklarını düzeltmeye çalışan gariplere müjdeler olsun!" (Tirmizı, İman 13, hadis no: 2765; Müslim, İman 65, hadis no: 232; Buharı, fezailu Medine 6, hadis 10; Müslim, İman 65, hadis no: 232-233)

"İnsanlar üzerine bir zaman gelecek ki, onların içinde dini(nin gereklerini yerine getirme) üzerinde tahammül gösteren, avucunun içinde ateş parçası

tutan gibidir." (Tirmizı, Fiten 61, hadis no: 2361; Ahmed bin Hanbel, 2/390-391)

"Karanlık gecenin (zifiri) karanlıklarına benzeyen fitneler ortaya çıkmadan amellere sarılın. (Zira o fitneler zuhur ettiği zaman) Kişi mü'min olarak sabahlayacak; kafir olarak akşamlayacak. Veya mü'min olarak akşamlayacak, kafir olarak sabahlayacak. Dinini bir dünya metaı karşılığında satacaktır." (Müslim, Iman, 118, hadis no: 186)

"Dünyaya gelen her insan, fıtrat üzere doğar; sonra anne ve babası onu yahudi, hıristiyan, mecusi (hatta müşrik) yapar." (Buharı, Cenaiz 79, 80, 93; Müslim, Kader 22-25) Hadisin diğer rivayeti şöyledir: "Her çocuğu annesi fıtrat üzere dünyaya getirir. Onun bu hali konuşma çağına kadar devam eder, sonra ebeveyni onu hıristiyan, yahudi, mecusi yapar. Eğer ana babası müslüman iseler, çocuk da müslüman olur." (Buhar!, Cenaiz 79; Müslim, Kader 23¬25, İman 264; Ahmed bin Hanbel, 2/233, 435)

"Rabbim buyuruyor ki: 'Ben bütün insanları hanif (tevhid dini, salim fıtrat) üzere dünyaya gönderdim. Sonra şeytanlar onu dinden saptırdılar. Benim helal ettiklerimi onlara haram ettiler, insanlara Bana şirk/ortak koşmalarını söylediler. Oysa o ortaklar hakkında hiçbir delil indirmemiştim” (Müslim, Cennet 63; Ahmed bin Hanbel, 4/162)

Hz. Ömer, hıristiyan kölesi Esbak'a birkaç kez müslüman olmasını teklif etmiş, köle kabul etmeyince Hz. Ömer şöyle demiştir: “Dinde zorlama yoktur. Ama müslüman olsan, müslümanların bazı işlerinde senden istifade ederiz.” (Buharı, İman 17, Zekat 1, Cihad 95; Tirmizı, İman 1,2; Nesa!, Zekat 3, İman 15, Cihad 1; İbn Mace, Mukaddime 9, Fiten 1; Darimı, Siyer 10; Ahmed bin Hanbel, 1111, 78, 2/314)

“Tarık bin Şihab anlatıyor: "Yahudiler, Hz. Ömer (r.a.)'e şöyle dediler: 'Siz bir ayet okuyorsunuz ki o, şayet bize inseydi o günü bayram yapar (her yıl kutlar)dık." Hz. Ömer (r.a.) bu konuyla ilgili diyor ki: “Ben onun indiği anı ve yeri, indiği sırada Rasulullah (s.a.s.)'ın bulunduğu noktayı biliyorum: Arafe günü inmişti. O zaman ben de Arafatta idim ve bir Cuma günüydü. Kasdettikleri ayet de: 'Size bugün dininizi tamamladım' (5/Maide, 3) ayeti idi.” (Buharı, İman 33, Meğazı 77, Tefsir Maide 2, İ'tisam; Müslim, Tefsir 3, hadis no: 3017; Tirmizı, Tefsir Maide, hadis no: 3046; Nesaı, İman 18, Hac 194)

İslam Akaidi Bölüm -6 Din

Din Anlayışları ve Diğer İnançlarda Din

Yukarıdan beri anlatılanlar, İslam'a göre dinin tanımı, ya da İslam bilginlerine göre 'din' olayını anlama çabalarıdır. Başka dinlere inanan insanların din olayına yaklaşımı elbette böyle değildir. Batı ülkelerindeki felsefecilerin, sosyologların, politikacıların 'din' diye anlayıp izah ettikleri şey, çok farklıdır. Özellikle batıdaki pozitivist felsefenin ve modernizm denilen hayat anlayışının gelişmesinden sonra din'e getirilen tanımlar çok daha başkadır.

Biz bu farklı tanımlar üzerinde durmayacağız. Ancak, insan için din olayının hatırlattığı gerçeği, insan hayatında dinin yerini, insanların sürekli bir dine inandıklarını, hayatlarına temel aldıkları hayat felsefelerinin veya dünya görüşlerinin bir din haline geldiğini söylemek istiyoruz. Kur'an şöyle diyor: "Firavun, 'bırakın beni' dedi, 'Masa'yı öldüreyim, o gitsin Rabbine yalvarıp yakarsın. Çünkü ben, onun sizin dininizi değiştirmesinden ve yeryüzünde fesat çıkarmasından korkuyorum." (40/Mü'min, 26)

Kur' an' da anlatılan Hz. Musa ile Firavun kıssasına bakıldığı zaman burada Firavunun değiştirilmesinden korktuğu 'din'in yalnızca bir inanç ve vicdanı kanaat olmadığı açıktır. Firavun, kendi kurduğu sistemin, toplum düzeninin, genel-geçer olan şeriatinin (kanunlarının) Musa (a.s.) eliyle değiştirilmesinden korkuyordu. Musa (a.s.)'nın daveti, onun kurduğu toplumsal düzene, kendi hevasından uydurduğu ilkelere, egemenliğine aykırı düşüyordu. Musa (a.s.)'nın başarısı, onun saltanatının ve düzeninin sonu idi.

Şunun altını tekrar çizmek gerekir ki 'din' olayı, yalnızca bir inanç, bir vicdani kanaat, ahlaki davranışlar ya da belli zamanlarda ve özellikle gizli olarak yerine getirilen kişisel tapınmalar değildir. Yukarıda 'din' kelimesinin sözlük anlamlarından ve Kur'an'da geçen manalarının hiç birinde din'in, inanç ve vicdani kanaat anlamına gelmediğini gördük. Bunun aksine din, bir teslimiyeti, boyun eğmeyi, kanun ve şeriati, ceza ve mükafatı ifade etmektedir İnanç yani iman, İslam'a göre 'din'in yalnızca bir parçasıdır. Kişinin, Allah'tan gelen 'din'i ve bu 'din'e ait ilkeleri kabul etmesidir.

İnsan, yaratılışı gereği inanmak, hayatını belli ilkelere göre yaşamak, birtakım hukuk kurallarına uymak, tapınmak, dua etmek, sığınmak, belli bir

toplum düzenine sahip olmak zorundadır. İnsanların benimsedikleri, inandıkları, düşüncelerini ve yaşayışlarını ona göre ayarladıkları, toplumsal düzenlerini ona uygun düzenledikleri sistemler, doktrinler, ideolojiler birer dindir. Kişinin, kendileri ile toplumun, kendileri ile yüce bir varlığın arasındaki ilişkileri düzenleyen her sistem bir dindir. Eşya ve evreni izah eden, insanların hayatına yön veren, kişilerin inanarak benimsedikleri her dünya görüşü bir dindir.

İslam'a rağmen insanlar bir siyasi güce, bir sisteme ve onlara ait düzene, ilkelere boyun eğip itaat ediyorlarsa, bu bir dindir. İnsanların bu gibi sistem veya ideolojilere din adı verip vermemesi, bir veya daha fazla ilaha inanıp inanmaması, birtakım davranışlara ibadet adını verip vermemeleri işin aslını değiştirmez. çünkü 'din' olayında temel olan şey, bir inanç sisteminin ve bu inanç sistemine göre şekillenen bir hayat anlayışının veya bir dünya görüşünün olmasıdır. Bu dünya görüşüne göre bir 'yaşayış sistemi' varsa, bu hayat sistemine insanlar inanıyor ve bağlanıyorlarsa, bu hayat sisteminin birtakım ilkelerini en üstün sayıyorlarsa, yani bir otoriteye kayıtsız şartsız itaat ediyorlarsa; ortada bir 'din' olayı var demektir.

Bu anlamda yeryüzünde eskiden ve şimdilerde 'din'den uzak hiç bir insan ve hiç bir toplum yoktur. İnsanın, hayatını yaşarken kendine ilke olarak aldığı şeyler, yaşarken uymak zorunda olduğu 'hayat sistemi' onun için bir dindir. Zaten 'din'in esas anlamı da, bir inancı, bir ideolojiyi, bir hayat sistemini benimseyip ona itaat etmektir. Tarih boyunca ve günümüzde hak din olan İslam' dan uzaklaşan bütün insanlar bu anlamda kendilerine bir 'din' bulmuşlardır. İnsanlar her zaman kendilerinden üstün olan bir güce sığınmışlar, kendilerine faydası olduğuna, ya da kızdığı zaman zararı dokunacağına inandıkları bir veya birden çok ilah bulmuşlardır. O ilahtan geldiğini kabul ettikleri birtakım ilkelere uymuşlar, din haline getirdikleri bir 'hayat anlayışını' benimsemişlerdir.

Dinler tarihi incelendiği zaman görülecektir ki tarih boyunca sayısız din uydurulmuş, akla hayale gelmeyen şeyler tanrı haline getirilmiştir. Günümüzde de durum değişmemiştir. İnsanlar, inanma, tapınma ve bir hayat anlayışına ve düzene bağlanma ihtiyaçlarını çeşitli doktrinlere ve ideolojilere bağlanarak karşılamaya çalışmaktadırlar. Bugün, sosyalizm, komünizm, kapitalizm, modernizm, laisizm, Kemalizm, hıristiyanlık, yahudilik, hinduizm ve benzeri adlarla karşımıza çıkan bütün inançlar, hayat felsefeleri ve ideolojiler birer dindirler. Bu dinler için ilahlar, mabetler, tapınma şekilleri aramaya gerek

yoktur. Bu batıl dinlerin her bir mü'mini kendine göre inanıyor, tapınacak mabet yapıyor, yeni tapınma şekilleri icad ediyor, önünde secde ettiği yeni ilahlar buluyor.

Bir batılı düşünürün dediği gibi, bu çağdaş dinlerin Wihları: Diktatörler, patronlar, devletler, despot partiler, şarkıcılar, sporcular, ikonlar; tapınakları ise, bankalar, stadyumlar, müzikholler, anıt mezarlar ve fabrikalardır. Bu dinlerin inananları ise, her tarafta istenildiği gibi sürüklenen, yönlendirilen, sömürülen, küçük hedeflerin peşinde koşturulan, güç kaynaklarına kayıtsızca itaat eden uyuşuk kitlelerdir.

İslam'dan uzak kalanların, ilahi hayat düzenine sırtını çevirenlerin düşeceği durum budur. Çünkü insan, hayatını mutlaka birtakım ilkelere, hükümlere göre yaşar. Bir şeylere inanır, yüce bir kuvvete tabi, en yüce kabul ettiği güce teslim olur, ona ibadet eder. İnsanın hayatından "hak" alınırsa, onun yerini bir sürü batılın doldurması kaçınılmazdır. Bu anlamda insanın iç yapısı boşluk kabul etmez. (Hüseyin K. Ece, İslam'ın Temel Kavramları, s. 142 vd)

Her toplumda din kelimesini ifade etmek için farklı kelimeler kullanılmıştır. Bunlar yol, mezheb, ayin, hüküm, emir, kanun, fazilet, korku ile karışık saygı vs. anlamına gelen kelimelerdir. Bu inançlara göre din şu alanları kapsar: Din; insanın kutsal şeylerle olan ilişkisidir. Din; ruhi varlıklara olan inançtır. Din; mutlak itaat duygusuna dayanır. Din; en yüksek toplum değerlerinin şuurudur.

İslam Akaidi Bölüm -6 Din

İslam' a Göre Din Gerçeği

İslam'a Göre Dinin Tanımı: Buraya kadar 'din' kelimesinin sözlük anlamlarını ve Kur'an'da hangi manalarda kullanıldığını kısaca gördük. Görüldüğü gibi bu kelimenin sözlük anlamıyla yakın ilgisi olmakla beraber, Kur'an'ın gelişiyle yepyeni bir kavram anlamı kazanmıştır. Bu kavram, Allah'ın insanlara gönderdiği İslam'ın adı olmuştur. İslam bilginleri bu kullanımlardan hareketle 'din' kavramının tanımını yapmaya çalışmışlardır. İslami kaynaklarda 'din' in kısmen farklı tanımlarına rastlamaktayız. Ancak bu tanımların sözleri farklı olsa da, hepsinin ortak şeyi söyledikleri açıktır.

Bu tanımlardan Seyyid Şerif Cürcani'ye ait olanı oldukça yaygındır: "Din, akıl sahiplerini Peygamberin bildirdiği gerçekleri benimsemeye çağıran ilahi kanundur." 'Din' şu şekilde de tarif edilmiştir: "Din, akıl sahibi insanları kendi tercihleriyle bizzat hayırlı şeylere ulaştıran İlahi bir kanundur." Bu tanımlara göre din, Allah'tan gelen, peygamberler tarafından insanlara tebliğ edilen, insanları kendi istekleriyle hayırlı olan şeylere, daha doğrusu dünya ve ahiret saadetine götüren, içerisine iman, amel ve hayatla ilgili bütün hükümleri alan insanüstü bir sistemin adıdır.

Meşhur Cibril hadisinde Peygamberimiz (s.a.s.), din'i İslam, iman ve ihsan olarak tarif etmiştir. Allah'tan gelen din, teslimiyeti, yani en yüce otorite olan Allah'ın hakimiyetine bağlanmayı gerektirir. Bu teslimiyetin bir gereği olarak O'ndan gelen hükümleri kabul edip onlarla amel etmek inanmanın şartıdır. Nitekim İslam kelimesi, hem Allah'a teslimiyeti, hem de bu teslimiyetle selam (barış ve huzura) ulaşmayı ifade eder.

İman etmek, peygamberlerin Allah'tan getirip tebliğ ettikleri bütün haberlerin doğru olduğundan emin olmak, onları doğrulamak da dinin gereğidir. İhsan, hem Allah'ı görüyormuşçasına ibadet etmek, hem de adaletli olmanın da ötesinde güzel davranışlarda bulunmaktır. Bu davranışlar, amellerde, ahlakta ve Allah'ın hükümlerini uygulamakta olur. (Ebu Davud, Sünne, hadis no: 4695,4/223; Müslim, İman 1, hadis no: 1, 1/36; Tirmizi, İman 6, hadis no: 2612, 5/9)

Kur'an'da kullanılan 'din' kavramı, yukarıda geçen anlam gruplarının bazen birisini, bazen hepsini birden ifade eden bir nizamın adı olarak yer almaktadır. Kur'an bu nizama yer yer 'dinü'l-kayyim -dosdoğru din-' (9/Tevbe, 36), 'dinü'l-haıis -katıksız- Allah'a has din' (39/Zümer, 3), 'dinü'l-hakk' -dosdoğru- gerçek din' (9/Tevbe, 29), 'dinullah -Allah'ın dini-' (3/AI-i İmran, 83) gibi isimler vermektedir.

Diğer taraftan, Kur'an'daki 'din' kavramı, hem ilahlığı hem de kulluğu ifade etmektedir.

Din, yaratıcı (halik) ve kendisine ibadet edilen (ma'bud) Allah'a nisbetle; hakim olma, itaat altına alma, hesaba çekme, ceza veya mükafat verme; yaratılmış (mahluk) olan ve ibadetle sorumlu insana nisbetle, boyun eğip itaat etme, zelil olduğunu anlama, teslim olma, Yaratıcının hükümlerine uyma ve ibadet etmedir. Şüphesiz ki İslam'a göre din, kul ile Yaratıcı arasındaki ilişkiyi

düzenleyen bir nizam, bir yoldur.

Din kelimesi, sadece hak din için, yani özel ve dar anlamıyla İslam için kullanılmaz. Din kelimesinin geniş olarak ele alındığı ıstılahtaki veya pratikteki anlamı; bir dünya görüşünü, bir hayat şeklini belirleyen görüşler, emirler ve yasaklar manzumesidir. Yani, üstünlüğü kabul edilen kanun ve kurallarla belirlenmiş yaşama şekline din denir. Dolayısıyla "her din bir hayat şeklidir ve her hayat şekli bir dindir" görüşü, genel itibariyle doğru bir görüştür. Nitekim İslami ıstılahta veya diğer bir deyişle islami pratikte dinin anlamı; en genel ifadeyle Yaratıcı ile insanların ve insanlar ile tüm yaratılmışların münasebetlerini tanzim eden nizamdır.

Kur'an-ı Kerim'de "din" kelimesi, sağlam bir nizamı, eksiksiz bir düzeni ifade edecek şekilde kullanılır. Söz konusu bu düzen, dört unsurdan meydana gelir:

1- Hakimiyet ve yüce egemenlik,
2- Bu yüksek egemenlik ve hakimiyete itaat edip boyun eğme,
3- Bu hakimiyetin otoritesi altında meydana gelen fikri ve ameli nizam,
4- Bu nizama uymaya ve ihlasla bağlanmaya karşı bu yüce egemenliğin verdiği mükafat veya karşı gelmek suretiyle isyan etmeğe verdiği ceza.

Kur'an-ı Kerim, bazen bu anlamlardan biri için, bazen de tüm bu dört anlamdan müteşekkil nizam için "din" kelimesini kullanır. Dolayısıyla Kur'an-ı Kerim'in, bu kelimeyle bir hayat nizamını kasdettiği görülür. (Geniş bilgi ve ilgili ayetler için bkz. Mevdudi, Kur' an' a Göre Dört Terim, Beyan Yayınlan, s. 99-111)

Fıtrata uygun tek din olan hak dinin egemenliği için, bu dinin mensupları sonuna kadar mücadele etmelidir (Bkz. 2/Bakara, 193; 8/Enfal, 39). Çünkü hak dine karşı olanlar, bu dini ortadan kaldırıncaya kadar mücadele etmekten geri kalmayacaklardır (Bkz. 2/Bakara, 217). Ve onlar hak dini sürekli alay ve eğlence konusu yapacaklardır. O halde hak din mensupları bunları gönül dostu edinemezler (bkz. 5/Maide, 57; 6/En'am, 70; 7/A'raf, 51). Böyleleriyle duruma göre ya mücadele edilir, yahut da onlara: "sizin dininiz size, benim dinim bana!" (l09/Kafiru, 6) denir.

Dinde Aşırılık: Kur'an, din bahsinde bir tehlikeye dikkat çekmektedir: Bu, dinde gulüvdür/aşırılıktır. Dinde gulüv: Azgınlık, doymazlık, haddi aşmak, dine ilavelerde bulunmak demektir. Hz. Peygamber'in gulüv konusundaki beyanları

bize gösteriyor ki, dinde gulüvün temelinde, birtakım insanların dinde olmayan bazı şeyleri Allah'a yaranmak adı altında dine yamatmaları ve esası kolaylık olan hak dini çekilmez hale getirmeleri vardır. Dinde aşırılık, ayetler çerçevesinde, öncelikle yanlış bir Allah inancında belirir. Daha sonra ise başkaldırma, aşırı gitme ve yapılan kötülükleri önleme çabasından yoksunluk olarak kendini gösterir.

Ehl-i kitapla ilgili bu aşırılık ve taşkınlığın yasaklanışı, dinlerin en orta yolcusu/dengeli olanı Hz. Muhammed'in dinine uymaya teşvik amacı taşır. Kur'an, hıristiyanlığın dinde gulüv yüzünden Hakk'a yüz çevirip hak dini dejenere ettiğini söylemektedir "De ki: Ey kitap ehli, haksız/yanlış yere dininizde taşkınlık etmeyin, dininiz konusunda aşırı gitmeyin. Daha önce sapıtan, pek çok kişiyi saptıran ve doğru yoldan ayrılan bir kavmin hevasına/keyiflerine uymayın. İsrail oğullarından inkar edenler, Davud'un ve Meryem oğlu İsa'nın diliyle lanetlenmişlerdi. Bu, başkaldırmaları ve aşırı gitmelerindendi. Birbirlerinin yaptıkları kötülükleri önlemezlerdi. Yaptıkları ne kötüydü!" (5/Maide, 77; aynca bkz. 4/Nisa, 171)

Kur'an, dinde aşırılıktan şiddetle kaçındırmaktadır. "Kalbini Bizi zikirden/anmaktan alıkoyduğumuz, keyfine uyan ve işi hep aşırılık olan kişiye itaat etme!" (18/Kehf, 28). Bu ayet de, aşırılıktan kaçınmayı, aşırılara uymamayı emretmektedir. Çünkü dinde aşırılık, dini amacından saptırır. Allah'ın koymadığı hükümlerin konmasına, yasaklamadığı şeylerin yasaklanmasına yol açar. Bu da insanların hareket alanlarını daraltır. Dinin amacı, insanın elini kolunu bağlayıp onu vehimlerin tutsağı yapmak değil; hurafelerden kurtarıp özgür, sadece Allah'a tertemiz kul yapmaktır. Din, ruhu bezeme yöntemidir. Allah'ın Rasülü (s.a.s.) şöyle buyurur: "Dinde aşırılıktan sakının. Çünkü sizden öncekiler, dinde aşırı gittiklerinden ötürü helak oldular." (Darımi, Siyer 45; Ahmed bin Hanbel, 4/127, 5/318, 330)

Karşı Din; Allah'a Din Öğretmeye Kalkmak: Din konusunda bir diğer tehlike de; insanoğlu, dinin sahibi ve koyucusu olan Allah'a bile din öğretme küstahlığına yeltenebilmesidir. Kur'an bu noktada şu ibret ve ürperti dolu ifadeyi kullanmaktadır: "Allah'a dininizi mi öğretiyorsunuz? Allah her şeyi en iyi bilendir." (49/Hucurat, 16)

Allah'ın dinde izin vermediği bir şeyi meşru kılmak, O'na karşı din üretmek anlamına gelir: "Yoksa, Allah'ın dinde izin vermediği bir şeyi onlara meşru kılacak ortakları mı var? (Allah'ın izin vermediği bir dini getiren ortakları mı

var?) Eğer (azabı erteleme sözü) kesin hüküm bulunmasaydı, derhal aralarında hüküm verilirdi. Şüphesiz zalimlere can yakıcı bir azap vardır." (42/Şura, 21)

Dinin Kaynağı

Din de dahil olmak üzere bütün kavramlara iki şekilde bakmak mümkündür: Dinin İlahi ve yüce kudret tarafından konulduğuna inanan düşünce, İnsanın her şeyden üstün olduğuna inanarak, dini bizzat insanın ürettiğine inanan görüş.

Buna göre ilerlemeci ve evrim teorisine dayanan ikinci görüşe göre, insanlık her geçen gün iyiye giden geri dönülmez bir akışın içindedir. İnsan, ilkel döneminde tabiat ve tabii hadiseler karşısında çaresiz kaldığından birtakım görünmez güçlerin var olduğuna inanmış ve bunları maddileştirerek zamanla tapınmaya başlamış, böylece putperestlik ortaya çıkmıştır. Bu yüzden insanlığın ilk dinine animizm (ruhlara tapma) adı vermişlerdir. Ölü ruhların, bedensiz varlıklarını devam ettireceği inancı atalara tapınmayı doğurmuş, buradan yağmur, ateş, kar gibi tabiat olaylarını idare eden çeşitli tanrıların varlığına inanılmış, zamanla bu tanrıların birleştirilmesiyle tek tanrı inancı ortaya çıkmıştır. Dinin insan tarafından uydurulup üretildiği anlayışına dayanan bu görüşlerin iddiaları şöyle maddeleştirilebilir:

"Eskiden kabileler kendilerini belli bir hayvan veya bitkiyle kan bağı içinde akraba sayar ve onlara saygılarını tapınma biçiminde gösterirlerdi."

"Din toplumsal bir süreçtir. Toteme (kutsal olan şey) gösterilen saygı insanların kendi birliklerini temsil ettiği içindir. O halde dinin temel fikri kutsaldır. Kutsal olan da toplumun kutsal kabul ettiği şeydir."

"Din insanın kendi kişiliğini bulurken hissettiği güçsüzlüğe karşı bir şeylere güvenme ihtiyacından doğmuştur."

"İnsanın kendi düşüncesini insan üstü bir plana aktarmasıyla din ortaya çıkmıştır. Yani insanların ruhun ölmezliğine inanmaları, adalete olan susamışlıkları, insanların bir adaletin tecellisine olan inançları din mefhumunu ortaya çıkarmıştır.

"Din baskı altındaki insanların iç çekmesi, kalpsiz dünyanın kalbi, ruhsuz dünyanın ruhudur. Din halkın afyonudur."

"Sonuç olarak din, ilkel insanın zayıflığının ürünüdür. İlkel ve çok tanrılı dinler tarihin ilk dönemlerinde yaşanmış olup, din de insanla birlikte evrim geçirmiştir. Din herhangi bir varlığın değil, bizzat insanın kendisinin ürünüdür. Teknolojinin ve tabii bilimlerin gelişmesiyle insan, tabiat üstünde hakimiyet kurmuş, tabiat olaylarına bilimsel açıklamalar getirmesi sonucu zamanla din, işlevini yitirecek, insan hayatının belli bir safhasında artık ihtiyaç olmaktan çıkacaktır."

Tüm bu ve benzeri inançlar Allah'a inanmayan, hak dini kabul etmeyen, ateist, laik, materyalist, komünist ideolojileri benimsemiş olan insanların ortak inancıdır.

İslam inancına göre dinin kurucusu Allah'tır. Bütün vahiy kaynaklı dinler Allah tarafından gönderilmiş, ilk günkü saflıklarını korudukları müddetçe yürürlükte kalmıştır. İlk insan, aynı zamanda ilk peygamberdir. Dolayısıyla insanlığın ilk dini çok tanrılı değil; tek tanrılıdır. Yani tevhid dinidir.

Allah'ın varlığı ve birliği, zat ve sıfatları, melek inancı, kitap inancı, peygamber inancı, ahiret inancı vahiy kaynaklı dinlerde değişmemiş, sadece şeriatler değişmiştir. Bunun içindir ki, Hz Adem'den, Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)'e kadar tüm peygamberlerin getirdiği hak dinlerin ortak adı İSLAM'dır.

Fakat peygamberler halkın arasından ayrıldıktan sonra, insanlar hak dinden uzaklaşmış, birtakım salih insanlara, yıldızlara, ağaçlara, hayvanlara, taşlara, heva ve heveslerine tapınmaya başlamışlardır. Hak dinlerde meydana gelen bu sapmayı ortadan kaldırmak için Allah Teala merhametinin bir sonucu olarak peygamberler göndermiş, bu elçiler insanları tevhid inancına tekrar tekrar davet etmişlerdir.
Yani insanlığın çok tanrı inancından tek tanrı inancına doğru gelişme gösterdiği anlayışı İslam inancına aykırıdır. İslam i'tikadında insanlığın ilk dini tevhid dinidir.

Din Duygusunun Menşei

Din duygusu fıtridir, doğuştan gelir. İnsan, inanma ihtiyacı ile yaratılmıştır. İnsan, yaratılışından bu güne kadar her zaman ve her yerde yüce, ulu, kudretli bir varlığa inanma ihtiyacı hissetmiştir. Bu ihtiyaç din duygusunun fıtri

olduğunun delilidir. Dolayısıyla din duygusunun kaynağını, insanın fıtratında aramak gerekir. Nitekim Kur'an'da şöyle buyrulmaktadır: "Sen yüzünü bir kanıt olarak dine, Allah'ın fıtratına çevir ki, O, insanları bunun üzerine yaratmıştır. Allah 'ın yaratması değiştirilemez. " (30/Rum, 30)

Peygamberimiz bir hadisinde "Her çocuk, İslam fıtratı üzerine dünyaya gelir. Bundan sonra anne ve babası yahudi ise, onu yahudi; hristiyan ise, hristiyan yapar." (Buharı, Cenaiz 79, 80,93; Müslim, Kader 22-25) buyurarak bu hususu açıklamıştır.

İstenen mükemmellikteki bir dini kim ortaya koyabilir? Kur'an-ı Kerim'in bu konuda bize verdiği cevaplar, gösterdiği deliller, tartışılamayacak ve reddedilme ihtimali bulunmayan güçlü delillerdir. B u deliller o kadar açıktır ki, hiçbir şekilde görmezlikten gelinemezler. İnsan hayatını yönlendiren, hayatına egemen olan her bir düzen bir "din" olduğuna göre ve aslında "din"in insanın belli nitelikteki sorularını cevaplandırmak, sorunlarını çözmek iddiasında bulunduğuna göre, bu keyfiyetteki bir "din"in koyucu su kim olabilir veya kim olmalıdır? Bu konuda Kuran-ı Kerim'in bize verdiği cevaplar gerçekten dikkate değerdir. Bunları kısaca şöyle sıralayabiliriz:

1- Yaratan, yarattığının yapısına en uygun yolu gösterendir: "Her şeyi yaratıp düzene koyan, onu takdir edip ona yol gösteren ... O en yüce Rabbinin adını tesbih et." (87/A'la, 1-3) Rablerinin kim olduğunu soran Firavun'a Hz. Musa'nın şu cevabı ne kadar anlamlıdır: "Bizim Rabbimiz her şeye hilkatini veren, sonra da doğru yolu gösterendir." (20ITaha, 50)

Aynı cevabı Hz. İbrahim, kendisiyle tartışan Nemrut'a söylemişti. Nemrut, krallığının aynı zamanda insanların hayatını düzenlemek yetkisini kapsadığını kabul ettiğinden, kendisini de uyruğunu/halkını da Allah'ın dinine tabi olmaya davet eden Hz. İbrahim'e karşı çıkmış, bu konuda onunla tartışmak cür'etini göstermişti: "Allah kendisine mülk verdi diye Rabbi hakkında İbrahim'le mücadele edeni görmedin mi? Hani İbrahim: 'Benim Rabbim diriltir ve öldürür' deyince o: 'Ben de diriltir ve öldürürüm' demişti. İbrahim de: 'Allah güneşi doğudan getiriyor, haydi sen de batıdan getir!' deyince, kafir şaşırıp kalmıştı." (2/Bakara, 258)

Hz. İbrahim'in getirdiği delil gayet açıktır, tartışılmayacak bir mantıki doğruluğa sahiptir. Bütün varlıklara düzeni veren Allah, aynı şekilde insan hayatını da düzenlemek yetkisine sahiptir. Kainata düzen veren Allah olduğuna

ve evrendeki her şey Allah'a teslim olduğuna göre, insanlar da hayatları için Allah'ın dininden başka bir düzen aramamalıdır: "Onlar Allah'ın dininden başkasını mı arıyorlar? Halbuki göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'na ister istemez teslim olmuştur ve O 'na döndürüleceklerdir." (31 A-I-i İmran, 83)

2- Yaratan, hem de bir tek emirle dilediğini yapan Allah'ın yaratıcılığı kabul ediliyorsa, ortaksızlığı da, beşer hayatını düzenleyiciliği de, kanun koyuculuğu da kaçınılmaz olarak kabul edilmelidir: "Bir şeyi diledik mi ona yalnızca 'ol!' deriz, o da hemen oluverir." (27/Neml, 40) "Rabbiniz o Allah'tır ki, gökleri ve yeri altı günde yarattı; sonra Arş'a istiva etti. Onu durmadan kovalayan gündüze geceyi O bürüyüp örter. Güneşi, ayı ve yıldızları emrine boyun eğdiren O'dur. İyi bilin ki, yaratmak da emretmek de yalnız O'nundur. Alemlerin Rabbi olan Allah'ın şanı ne yücedir." (7/A'raf, 54) "Şüphesiz Allah taneleri/tohumu ve çekirdekleri yarandır. Ölüden diriyi O çıkarttı. Diriden ölüyü de çıkaran O'dur. İşte bunları yapan Allah'tır. Nasıl olur da O'nun gösterdiği yoldan döndürülürsünüz?" (6/En'fun, 95)

Allah'ın yaratıcılığı, insanın hayatını düzenlemek yetkisinin de O'na ait olduğu gerçeği anlaşılsın diye vurgulanmaya devam edildikten sonra şöyle buyrulmaktadır: "Gökleri ve yeri yoktan var eden O'dur. O'nun bir eşi yokken, nasıl bir evladı olabilir? Her şeyi O yaratmıştır. Her şeyi hakkıyla bilen O'dur. İşte bunları yaratan Rabbiniz Allah; O'ndan başka hiçbir ilah yoktur. O, her şeyi yaratandır. O halde yalnız O'na ibadet/kulluk edin. O, her şey üzerinde gözeticidir." (6/En'fun, 101-102)

İşte bu gerçek, mutlak olarak Allah'a ibadete, Allah'ı tevhide/birlemeğe götürür ve Allah'tan başkasının insan hayatını herhangi bir yönüyle düzenlemek yetkisini tanımak demek olan şirkin ya da mutlak olarak Allah'ı ve hükümlerini inkara götüren yolların fıtri ve mantıki olamayacaklarını apaçık bir gerçek olarak gözlerimizin önüne serer: De ki: '(düzen, kanun ve dolayısıyla din koyuculuklarını kabul ederek Allah' a koştuğunuz) ortaklarınızda,! yaratmayı başlatıp da (öldükten) sonra onu eski haline iade edecek kimse var mıdır?' De ki: İlkin yaratıp sonra onu geri iade edebilen Allah 'tır.' O halde nasıl döndürülüyorsunuz? De ki: 'Ortaklarınızdan hakkı gösterecek bir kimse var mıdır?' De ki: 'Hakkı gösterecek Allah'tır. Acaba doğruya ileten mi uyulmaya daha layıktır, yoksa hidayet verilmedikçe kendi kendine doğru yolu bulamayan mı?' Ne oluyor size?! Nasıl hükmediyorsunuz?" (lO/Yunus, 34-35)

3- Yaratan, aynı zamanda yarattığını en iyi bilendir. Dolayısıyla, yarattığı için

neyin iyi, neyin kötü, neyin doğru, neyin yanlış, neyin faydalı, neyin zararlı olduğunu bilendir. "De ki: 'Siz mi daha iyi bilirsiniz, yoksa Allah mı?" (2/Bakara, 140) "Hiç, yaratan bilmez mi? (Elbette bilir; Çünkü:) O, latif (ilmi eşyanın gerçeğini kuşatan)dir, her şeyden haberdardır." (67/Mülk, 13). İnsan, yeterli bilgiye sahip olmadığından hayır ile şerri tespitte yanılabilir: "Bazen hoşlanmadığınız bir şey size hayırlı olur; Hoşlandığınız bir şey de hakkınızda şer olabilir. Allah bilir, siz bilmezsiniz." (2/Bakara, 216)

4- Allah'ın gösterdiği yol, hak ve hidayettir. Bunun karşısında zan vardır, heva vardır.

Bunların herhangi birisi ise, insanı dünyada ve ahirette mutluluğa ulaştırabilecek çözümü teklif edemezler: "Eğer senin çağrına uymazlarsa, bil ki: Onlar ancak hevalarına uymaktadırlar. Allah 'tan bir hidayet olmayarak hevasına uyandan daha sapık kim olabilir?" (28/Kasas, 50) "Eğer hak, hevalarına uysaydı, göklerle yer ve içlerinde olanların düzenleri bozulurdu." (23IMü'mimln, 71) "Onlar ancak zanna ve nefislerinin hevalarına uyarlar." (53/Necm, 23) "Halbuki onların, bunun hakkında bir bilgileri de yok. Onlar, ancak zanna uyarlar. Zan ise, haktan bir şey ifade etmez." (53/Necm, 28)

5- O halde insanın önünde tek bir yol kalmaktadır. O da, Allah'ın hükümlerine teslim olmak, O'ndan sadık haberi getiren rasullerin izinden gitmek: "Eğer herhangi bir şeyde çekişirseniz, onu Allah'a ve Rasulüne döndürün." (4/Nisa, 59) "Rabbine yemin olsun, onlar, aralarında anlaşmazlığa düştükleri meselelerde senin hükmüne başvurup sonra da verdiğin hükümden dolayı içlerinde herhangi bir sıkıntı duymadan tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar." (Nisa, 65) .

Görüldüğü gibi, Allah'ın dinine teslim olmak, insanın önündeki tek çıkar yoldur. Bu dine teslim olmak, hem insan fıtratının bir gereğidir, hem de insanın çevresini saran kainatla, hemcinsleriyle ahenk içerisinde yaşamasının da bir gereğidir. İnsan, kainatın bir yaratıcısı olduğunu bilmek noktasına gelip durmamalı, gerçek yaratıcının hüküm ve kanunlarına, düzen ve değerlerine de iman etmeli, tavizsiz bir şekilde bağlanabilmelidir. İşte o zaman insan batıl dinlerin çıkmazlarından, problemlerinden, şikayetlerinden kurtulabilmek imkanını yakalayabilir.

Yüce Allah, peygamberler gönderip beraberlerinde kitaplar indirmesinin sebebinin, hükmetmek olduğunu açıklamaktadır: "Herhangi bir şeyde

anlaşmazlığa düştüğünüz takdirde, onun hakkında hüküm vermek (yetkisi), Allah'ındır. İşte bu (hakimiyet sahibi) Allah, benim Rabbimdir. Ben yalnız O'na tevekkül ettim v,e ben yalnız O'na dönerim." (42/Şura, 10) Hz. Yusuf (a.s.) da şöyle demiştir: "Ey zindan arkadaşlarım, darmadağınık birçok (düzme) rabler mi hayırlıdır, yoksa kahhar olan bir ve tek Allah mı? Sizin O'nu bırakıp da taptıklarınız kendinizin ve babalarınızın adlandırdığı ve haklarında Allah'ın hiçbir delil indirmediği birtakım (abes) isimlerden başkası değildir. Hüküm, sadece Allah'ındır. O kendisinden başkasına ibadet etmemenizi emretmiştir. Dosdoğru din, işte budur. Fakat insanların çoğu bilmezler." (l2/Yusuf, 39/40)

Demek ki, hüküm (hakimiyet, egemenlik, anlaşmazlık konularında son sözü söylemek yetkisi) yalnız Allah'ındır. Rasulleri ise O'ndan aldıklarını tebliğ ederler. Onların tebliğ ettikleri hüküm, Allah'ın hükmü demektir. Onların emirleri, Allah'ın emri; onlara itaat, Allah'a itaattir (4/Nisa, 64-65). O halde bütün insanlar Allah'ın rasulünün hükmüne başvurmakla yükümlüdür. O, peygamberlerin sonuncusudur. Allah'ın en değerli yaratığıdır. İster ilim adamı, ister yönetici olsun, ister şeyh, ister başka bir kimse olsun, hiçbir kimse, hiçbir şeyde O'nun hükmünün dışına çıkamaz; hükmünü kabul etmeyip çıktığında müslüman kalamaz.

Yüce Allah, bütün peygamberlerin dinlerinin bir olduğunu açıklamaktadır: "O, 'dini dosdoğru uygulayın, onda ayrılığa düşmeyin' diye, dinden sana vahyettiğimizi, İbrahim, Musa ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi size şeriat/hukuk düzeni yaptı. Fakat kendilerini çağırdığın bu nizam, Allah'a şirk/ortak koşanlara ağır geldi. Allah, dilediğini kendisine seçer ve kendisine yöneleni de doğru yola iletir." (42/Şura, 13). Evet, tüm peygamberlerin dini birdir. O da İslam'dır. Bütün peygamberler müslümandır, mü'mindir. Nitekim bu gerçeği Yüce Allah, Kur'an'ın değişik yerlerinde dile getirir. Allah'ın; peygamberleri göndermekten ve kitaplar indirmekten maksadı, "din"in bütünüyle Allah'ın olmasıdır. Yani, insanların hem inanç, hem de hayat ve hukuk düzenlerinde Allah'ın hükümlerine uymasıdır.

Şer'i hükümler, farklılık gösterse bile, peygamberlerin getirdiği din birdir. "Senden önce gönderdiğimiz peygamberlerimize bir sor: 'Rahman'dan başka ibadet edilecek tanrılar kılmış mıyız?" (43/Zuhruf,45) "Andolsun ki Biz her ümmete: 'Allah'a ibadet edin ve tağuttan sakının' diye tebliğ yapması için bir peygamber gönderdik." (Nahl, 36). Peygamber Efendimiz (s.a.s.), bu gerçeği şöylece dile getirmektedir: "Biz peygamberler topluluğunun dini birdir; baba bir kardeşler gibiyiz." (Buharı, Enbiya 48; Müslim, Fezail 145)

Bütün peygamberlerin dinleri bir olduğu gibi, gönderilme maksadı da birdir. O da: Ayetlerden açıkça anlaşıldığı gibi, Allah'ın hükümlerine teslimiyet ve bağlılık, Allah'ın dinine ve hükümlerine alternatif gösterme gafletine düşmemek, yani tağuttan, tağuti hükümlere uymaktan uzak kalmak, bunları insanlara tebliğ etmektir. Bundan dolayı, insanoğlu huzur ve rahatını temin için Allah'ın nizamını bizzat yaşamaktan, hayatını O'nun nizamına uydurmaktan, toplum düzenini Allah nizamına tabi kılmaktan başka bir tarafa yönelmemelidir. İnsan, kendi başına bir nizam kuramaz; kurduğu takdirde mutlaka Allah'ın kainatta can olan kanunları ile çatışacaktır. O zaman, insanoğlu ezilmeye mahkumdur.

Bugün beşeriyet acı bir boşluğun azabı içinde kıvranıp duruyorsa bu, ruhlardan iman hakikatinin silinmesinden ve beşer hayatının Allah'ın nizamından mahrum kalmasındandır. Allah'ın yegane nizamını ve biricik dinini hakikaten bilen, Allah nizamını taşıyıp tebliğ vazifesiyle mükellef kılınan şerefli kafileyi, yüce ve temiz insanları bilen hakiki ümmet... "Allah'ın dininden başkasını mı arzu ediyorlar? Halbuki yerde ve gökte olanlar, İster istemez O'na teslim olmuşlardır. Ve O'na döndürüleceklerdir. Kim İslam'dan başka bir din arzu ederse, ondan asla kabul olunmayacaktır. Ve o, ahirette hüsrana uğrayanlardandır." (Al-i İmran, 83" 85)

Kur'an'a göre "din", ne Auguste Comte'un söylediği gibi pozitivist devir öncesinin zamanı geçmiş bir kalıntısıdır, ne marksizmin ileri sürdüğü gibi bir "üstyapı" kurumudur, ne medeniyetçi tarih görüşünün ileri sürdüğü gibi medeniyeti meydana getiren unsurlardan birisidir ve ne de nasyonalist düşüncelerin görmek istediği gibi mileti (ulusu) meydana getiren unsurlardan birisidir. Kısaca "din"e ikinci ya da daha sonra gelen bir unsur gözüyle bakan bütün yaklaşımları Kur'an-ı Kerim reddetmektedir. Kuran-ı Kerim'in bizlere sunduğuna göre din, beşer hayatının birinci ve hatta biricik faktörü ve etkenidir. Medeniyetin sosyal, ekonomik, fikri, itikadi ve siyasal tutum ve seyrini belirleyen "din"dir.

Durum böyle olduğuna göre geçmişte olduğu gibi günümüzde de insanların önünde izlemeleri, uymaları, bağlanmaları gereken tek din, İslam'dan başkası olamaz. Çünkü kamil din odur, Allah tarafından kabul edilecek din odur, ahirette zarara uğramaktan kurtaracak din yine odur. (M. Beşir Eryarsoy, Şamil İslam Ansiklopedisi, c. 1, s. 399-401)

Dinin Gerekliliği

Yapılan çok yönlü araştırmalar da göstermektedir ki, insanlığın yaratılışından günümüze kadar, dinden uzak toplumların varlığına şahit olunmamıştır. Din fikri insanla beraber var olmuş ve onunla birlikte yaşayacaktır. İnsan, fiziki ve ruhi yapısı itibarıyla dine muhtaçtır. Fiziksel varlığının devamı için nasıl ki, yeme içmeye, giyime, korunmaya, barınmaya muhtaçtır; Manevi varlığının devamı için de dini prensiplere muhtaçtır. Sadece maddi ihtiyaçlarını düşünen insanlar, hasta ve dengesiz tiplerdir, zayıf karakterli kimselerdir.

Din ve Bilim

Bu konuyu açıklamadan önce ilmin Allah’ın sıfatı olduğunu belirtelim İslam dininin geçmişten günümüze kadar ilimle hiçbir meselesi/problemi olmamıştır. ilim ve din çatışması Hristiyan Avrupa’nın sorunu olmuştur.

İslam inancına göre üç çeşit kitap vardır:

1) Kur'an-ı Kerim (Vahiy): Bu kitaptan doğan ilimler; Tefsir, Hadis, Fıkıh, Akaid, Kıraat, Tecvid vs.
2) Kainat: Bu kitaptan doğan ilimler; Fizik, Kimya, Matematik, Biyoloji, Astronomi, Botanik, Coğrafya, Mühendislik bilimleri vs.
3) İnsan: Bu kitaptan doğan ilimler; Tıp, Psikoloji, Sosyoloji, Tarih, Antropoloji vs.

Buna göre İslam'da din ilmi, din dışı ilim diye bir ayrım söz konusu değildir. Yani bazı ilimler kutsal, bazıları ikinci, üçüncü ... sınıf ilimler şeklinde bir ayrım yoktur. Kur'an tüm kainatı ye insanı ayetler topluluğu olarak görür. Bu ayetlerin tümünü inceleme görevini insana yükler. İnsanın kendini ve kainatı anlamaya çalışması sonucu ortaya çıkan ilimler ile, Kur'an'ı anlamaya çalışması sonucu ortaya çıkan ilimler arasında fark yoktur. Tüm ilimler, ayetleri anlamaya çalışmak suretiyle Allah'a yöneliştir. Bu yüzden tüm ilimler değerli ve tüm alimler hürmete layıktır.

Tabiatı, insanı ve Kur'an'ı anlamaya dönük ilimler bir arada yürütülmelidir. Bunlardan birine ağırlık verilip diğerleri ihmal edilirse, insanın ve tabiatın dengesi bozulur. Günümüzde yaşandığı gibi insanlığı türlü felaketlere sürükler. Bu günkü modem dünyayı kuranlar, Kur'an'ı dışladıkları için insanlığı felakete sürüklemişlerdir.

Kur'an bize en küçük böceklerden en büyük hayvanlara, bir sinek kanadından okyanuslara kadar, denizler, göller, yağmur, güneş, bulut, rüzgar, bitkiler, gece ve gündüz, kısacası yeryüzünden gökyüzüne her zerrenin ve kürrenin bir ayet, Allah'a götüren bir işaret olduğunu söylüyor.

Kur'an-ı Kerim'de sureleri oluşturan bölümlere de ayet denir. Tüm bu ayetlerin anlaşılmasına dönük ilimler ve alimler değerlidir. Zaten ilim demek, ayetlerin anlaşılması demektir. Bir şartla ki, bu ilimler insanlığın faydasına hizmet etmeli, alimler, bilginler de iman sahibi olmalıdır. "Kesin olarak inananlara, yeryüzünde ve kendi içinizde Allah'ın varlığına nice deliller vardır; görmez misiniz?" (511Zariyat, 20-21) "O'nun hak olduğu meydana çıkıncaya kadar varlığımızın belgelerini onlara hem dış dünyada ve hem de kendi içlerinde göstereceğiz. Rabbinin her şeye şahit olması yetmez mi?" (Fussiletı 53)

Din, maddi alemden daha çok, maddi alemin dışında kalan, ölçülebilme, gözlenebilme özelliği olmayan bir aleme, kainatı yaratan, şekillendiren bir varlığa olan inançtır. Din bu alem ve diğer alem hakkında bilgi verir. İnsanların bu dünyada nasıl yaşaması gerektiğini açıklar. Bilim ise, ölçülebilme ve gözlenebilme özelliği olan bu aleme dayanır. Kainattaki düzeni ve bu düzenin uyduğu kuralları araştırır, keşfeder ve aralarındaki çeşitli ilişkileri ortaya çıkarır.

Bilim elde edebilmek için, a) Bu alemin bizden bağımsız olarak var olduğuna, b) Bu alemden bilgi elde etmenin mümkün olduğuna, c) Bu alemin anlaşılabilir olduğuna inanmak gerekir.

Burada şu hususa dikkat etmek gerekir. Din ve ilim insanın dışında ve insandan bağımsızdır. İnsan bunları icad edemez. Sadece keşfeder veya idrak eder. Bunların yerine kendi heva ve hevesine uygun yeni şeyler koyamaz. Böyle yaptığını zannetse bile sadece kendi dışında var olan bu olayları ortaya çıkarmış olur.

Ayrıca kendisinden bağımsız olan, yerçekimi yasasını, sofra tuzunun formülünü, güneş sisteminin işleyişini, kendi yaratılış kanununu değiştirmek veya peygamberliği, günlük namazların sayısını beşten altıya çıkarmak ya da dörde indirmek vs. mümkün değildir. Tüm bu ve benzeri yasalar referandum yolu ile değiştirilemez. çünkü ilimde ve dinde demokrasi olmaz. Her ikisi de insandan bağımsızdır.

Gerçek ilim adamları, dinin ve ilmin yasalarını, bunların özelliklerini, bunlar arasındaki ilişkileri anlamaya ve idrak etmeye çalışan ve sonuçta Allah'ı bulanlardır.

İslam Akaidi Bölüm -6 Din

Yozlaştırılan Din; Halkın Dini ve Hakkın Dini

"Onlara: 'Allah'ın indirdiğine uyun!' denilse, 'Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz (yol)a uyarız!' derler. Peki ama, ataları bir şey düşünmeyen, doğru yolu bulamayan kimseler olsalar da mı (atalarının yoluna uyacaklar)?" (2/Bakara, 170). Aklı olmayan kimsenin dini de yoktur: "Allah'ın izni olmadan hiç kimse inanamaz ve (Allah) pisliği (azabı ve rezilliği), akıllarını kullanmayanlara verir." (lO/Yunus, 100)

Bizden önce yaşayan atalarımızdan bize intikal eden mirasın içinde hem doğruların, hem de yanlışların olabileceğini kabullenmek gerekir. Bize intikal eden miras, hem bazı doğruları, hem de bazı eksiklik ve yanlışları içermektedir. Bu miras, çeşitli siyası ve itikadı tartışmaların yoğun olduğu bir ortamda doğup yine çeşitli siyası entrikalardan geçmek suretiyle bize ulaşmıştır. Bu mirasın intikalinde çok samimi kimseler olduğu gibi; çok bağnaz kimselerin de olduğunu unutmamalıyız. Bize intikal eden mirasın sahiplerinin de birer insan olduklarını, yanılabileceklerini kabul etmeliyiz. O halde bize intikal eden mirası analiz etmeden, araştırmadan, Kur' an ve sahih sünnet terazisinde tartmadan, nakil ve akıl sağlamalarından geçirmeden kabul etmemek gerekir.

İslam dünyasında insanlara, müslümanlara yön veren kimselerin değişmeyen dinin temel esaslarıyla değişen ve değişmesi gereken özellikleri ayırt edebilmesi ve kendilerini sürekli yenilemeleri gerekir. Dengelerin kısa sürede değiştiği bir dünyada mü'minlerin pasif kalmaları, tamamıyla nakilci/taklitçi/şerhçi ve düşünemeyen kimseler olmaları, din açısından üzücü bir olaydır. Böylesi bir tablonun sorumlusu, bu insanların kendileridir. Çünkü Allah, Kur'an'da hayra doğru değişmenin mutlak surette gerçekleştirilmesi gerektiğini beyan etmektedir: "Bir toplum, kendi durumlarını değiştirmedikçe şüphesiz Allah da onların durumunu değiştirmez. Allah bir kavme kötülük murad ettimi artık onu geri çevirecek yoktur. Zaten onların, O'ndan başka

koruyup kollayanları da yoktur." (13/Ra'd, 11)

Her konuda analizci, araştırıcı olmamız gerekir. Cahiliyye Araplarının yaptığı gibi hayra doğru değişmeye, yenilenmeye karşı olmak, ataların yolunu körü körüne taklit etmek demektir. Cahiliyye Araplarına tebliğ edilen gerçek dine karşı çıkanların tavrı, tamamıyla İslam'a karşı mücadele olmuştur. Ayet-i kerimelerde de sık sık atalar dinine körü körüne bağlılığın kötülüğünden söz edilir. Bu bağlılığın ne kadar tehlikeli olduğu vurgulanır. Bu tehlike, müslümanlar için de söz konusudur. Kur' an ve sünnete bağlı kalmakla birlikte, çağın dilini ve çağın gündemini kendi lehimize kullanmak zorundayız. "Hayır, (ne bilgileri var, ne de kitapları.) Sadece: 'Biz, babalarımızı bir din üzere bulduk; biz de onların izinden gidiyoruz' dediler (Bütün delilleri bundan ibaret). İşte, böyle senden önce de hangi memlekete uyarıcı gönderdiysek, mutlaka oranın varlıklıları: 'Biz babalarımızı bir din üzerinde bulduk; biz de onların izlerine uyarız' dediler. Ben size, babalarınızı üzerinde bulduğunuz (din)den daha doğrusunu getirmişsem (yine mi bana uymazsınız ?)' deyince, dediler ki: 'Doğrusu biz sizin gönderildiğiniz şeyi inkar ediyoruz." (43/Zuhruf, 22-24) "Onlar bir kötülük yaptıkları zaman 'babalarımızı bu yolda bulduk, Allah da bize bunu emretti' derler. De ki: 'Allah, kötülüğü emretmez. Allah'a karşı bilmediğiniz şeyleri mi söylüyorsunuz?" (7/A'raf, 28)

Hz. Peygamber (s.a.s.), müşrik Araplara yepyeni bir din sunmamıştı. Çağın ihtiyaçlarına cevap verecek bazı yenilikleriyle bu din; İbrahim (a.s.)'in ve ondan önceki peygamberlerin getirdiği Tevhidin/hak dinin aynısı idi. Ancak müşrikler İbrahim (a.s.)'in dininin kalıntıları ve kırıntıları üzerine atalarının hurafe ve batıl inanışlarının inşası ile yeni bir din çıkarmış, onların takipçileri de araştırıp soruşturmadan aynı şeyi taklit etmişlerdi. Allah'ın dinine isnad edilen bu yanlışlıkları ortadan kaldırmak için Allah Teala bir peygamber gönderdi. O'ndan sonra artık bir peygamber gelmeyecek ama, Hz. Muhammed (s.a.s.)'den bize kalan tertemiz ve dupduru iki kaynak var (Kur'an ve Sünnet). Bu iki kaynak, devamlı bulandırılmak istendi. İlkine kimse dokunamadı, çünkü onun her şeye kâdir bir koruyucusu var. "Kur'an'ı kesinlikle Biz indirdik; elbette onu yine Biz koruyacağız." (Hicr, 9).

Ancak, ikincisi için aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Peygamberimiz (s.a.s.) bu konuda şöyle buyurur: "Kim Benim adıma yalan söylerse (hadis uydurursa) cehennemdeki yerine hazırlansın." (Buhari, İlim 38, Cenaiz 33, Enbiya, 50, Edeb 109; Müslim, Zühd 72; Ebu Davud, İlim 4; Tirmizi, Fiten 70, İlim 8, 13, Tefsir 1, Menakıb 19; İbn Mace, Mukaddime 4; Darimı, Mukaddime

25, 46; Ahmed bin Hanbel, 2/47, 83, 133, 150, 159, 171). Buna rağmen insanlar bu kaynağı devamlı bulandırmaya çalışmış ve O'nun adına zaman zaman hadis uydurulmuştur. İslam toplumunun içinde bulunan münafıklar, İslam kisvesi altında müslümanların kafasına şüpheler sokmaya çalışmış; bunun yanında hadis uydurma cür'et ve cesaretinde bulunamayanlar da kanaatleri doğrultusunda hikaye, kıssa ve menkıbeler uydurarak kafalarına göre bir İslam şekillendirmeye çalışmışlardır.

Hikayecilerin İslam tarihinde yaygın bir yeri vardır. Hz. Ali, bu kıssacıları camiden kovmuş, onların bu yolla din kaynağını bulandırmasına izin vermemiş, ama ondan sonra yine bu olay devam ede gelmiştir. Felsefecilerin, Kelamcıların, tasavvufçuların kaynağa soktukları yanlışlar, halkın hikaye ve hurafelere düşkünlüğü, İslam'a vahiyden ayrı bir kimlik ortaya çıkardı. Her ne kadar, ana kaynakları bulandırmadan, dini eksiltme ve ona ilavelerde bulunma gibi cinayetleri işlemeden, sahih din anlayışı; her asırda az veya çok insan tarafından takip edilse de, genel halkın çoğunluğu vahyi yanlış anlamış insanlardı. (Abdurrahman Çobanoğlu, İslam'ın Anlaşılmasının Önündeki Engeller, s. 47-52) Bu konuda suçun büyüğü, halktan daha çok, onlara yanlış dini öğreten, ya da halkın yanlışlarını düzeltmeye çalışmayan etkili ve yetkililerde, şeyh, başkan, ağabey, hoca ve tebliğcilerdedir.

"Onlara, 'Allah'ın indirdiğine uyun' denildiğinde, 'hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız' derler. Ya ataları bir şey düşünmeyen, doğru yolu bulamayan kimseler olsa da mı?" (2/Bakara, 170). Bizim dinimiz, acezelerin, meczupların dini değildir. Geleceği beklerken bu gününü unutanlar da bize yabancıdır. Atalarının dinleri, yaptıkları ile öğünmekle yetinenler de. Çünkü peygamber oğlu olmak bile kurtuluş için yeterli değildir. Dinimiz, geçmişin sanıkları ve tanıkları kaybolmuş davalarının kavgasından da ibaret değildir. Din, Allah'ın, Peygamberi vasıtasıyla bize bildirdiği, eksiği ve fazlası olmayan Kitapta yazılı olandır; Peygamber'in bize tebliğ ettiğinden ibarettir. Hz. Peygamber ve O'nun dostları, bize bu dinin pratiklerini göstermişler ve O'nun sahih sünneti tevarus edilerek bize ulaşmıştır.

Toplumların cahiliyye dönemlerinden kalma gelenekleri dinimizin bir parçası değildir. Kuşkusuz onların, tevhide/vahdaniyete karşı olmayanlarını koruyabilir ve geliştirebiliriz. Ancak, kendi atalarımızdan, ırkımızın ve halkımızın geleneklerinden gelen her özellik dinimizin bir parçasını oluşturmayacaktır. Atalarımızın yaşadıkları zaman, mekan ve şartlar farklıdır. Geçmiş zamanı tekrar etmek mümkün değildir. Biz bu gün Kur'an'ı, burada ve bu şartlarda

yaşamak, onun için de eskiyi tekrar etmek değil; yeniden, Kur'an'da belirtilen sorumluluğumuzu asrın idrakine söyletmek zorundayız.

Özellikle uzun bir fetret döneminin, esaret, yoksulluk ve sapma döneminin ardından, bu gün dini anlama ve yaşama mücadelesinde yığınla İsrailiyat ve nefsimize kolay gelen, atalarımızın örflerinden yola çıkarak Kur'an'ı te'vil etmeye kalkışmak, bizi çok farklı maceralara sürükleyebilir. Bugünkü iletişim akışı içinde, medyanın; uzun boyluları cüce, cüceleri uzun boylu gösteren, hainleri kahraman, kahramanları hain olarak tanıtan konkav ve konveks aynaları arasında gerçeği yakalamak için yoğun çaba göstermek zorundayız.

Eskilerin 32 ya da 54 farzdan ibaret din telakkileri ile bu günü açıklamak mümkün değildir. Daha önceki dönemlerin siyasal ve sosyal şartları içinde şekillenen din anlayışının günümüzde dini yeniden aslı yapısına döndürme gayreti içindeki insanlar için kesin ve mutlak bir örnek teşkil etmesi düşünülemez. Ancak, tarihi bilgi ve belgeler, tarihi tecrübeler de hiçbir zaman görmezlikten gelinecek olaylar değildir. Gelenekleri aynı ile tekrarlamaya çalışmak gibi, geleneklerden kesin olarak koparak, geçmişi, geçmişin birikim ve tecrübelerini görmezlikten gelmek de bize bir şey kazandırmaz; çok şey kaybettirir.

Tarih, övgü ya da sövgü kitabı değildir. Sanıkları ve tanıkları kaybolmuş bir davada kahramanlar ve hainler üretmek, bize bir şey kazandırmaz. Onlar, bizden önce gelip geçen bir topluluktu, onların yaptıkları onlara, bizim yaptıklarımız bizedir. Tarihi, bugünümüzü inşa ederken bir tecrübe alanı olarak ciddiye almamız gerekir. Kahramanlar üretmek adına ihanetleri görmezlikten gelmek, ihanetlerden söz ederken faziletleri görmezlikten gelmek, tarihte kalanlar için hiçbir şeyi değiştirmez; ama bize birçok şeyi kaybettirir. Tarihi, bu günlerini ispat için malzeme olarak kullananlar ve tarihi gerçekleri çarpıtanlar, hem kendi geleceklerini ve hem de toplumun geleceğini karartırlar. Zaman içinde doğruluğunu kanıtlamış, insanların ortak faziletini oluşturmuş, berraklaşmış değerlere elbette sahip çıkmak, dürüst herkes için ahlakı bir görevdir.

"İnsanlardan kimi de vardır ki, 'Allah'a ve ahiret gününe inandık' derler; oysa inanmamışlardır. Allah'ı ve mü'minleri aldatmaya çalışırlar. Halbuki yalnız kendilerini aldatırlar da farkında olmazlar. Onların kalplerinde hastalık vardır ... Onlara 'yeryüzünde fesat çıkarmayın' dendiğinde 'biz ancak ıslah ediciyiz' derler. İyi bilin ki onlar bozgunculardır." (2/Bakara, 8- 10). Nasıl, kimi zaman

insanlar katil ruhlarının üstüne cihad elbisesi giyerek din adına cinayetler işleyebiliyorsa, kimi zaman da şeytan aklımızı çel ip bize birtakım fantezileri din gibi göstererek onları kafamıza sokmaya çalışmaktadır.

"Onlar kalbimiz temizdir" diyerek kendilerini aldatmaktadırlar. Hayatlarına, dinlerine göre yön vermek yerine, hayatın içinde buldukları şeyleri kendileri için din haline getirmektedirler. İslam adına rasyonalizm, İslam adına demokrasi, İslam adına sağcılık, İslam adına solculuk, İslam adına Kemalizm, İslam adına laiklik ... İslam'ın neyi kabul edip neyi kabul etmediğini nerede ise Allah'ın rızası değil; çağın icapları tayin etmekte ve den çağın icaplarına göre te'vil edilmek suretiyle sürekli değişen bir din anlayışı ortaya çıkmaktadır.

Elbette Kur'an-ı Kerim, kıyamete kadar baki kalacağına göre, çağın getirdiği yeniliklere karşı İslam'ın mesajı olacaktır. Müslümanların bilgileri ve tecrübeleri geliştikçe' Kur'anı anlayışları da gelişecektir. Ancak, burada çağın gereklerinden yola çıkarak Kur'an'ı te'vil etmek değil; Kur' an' dan yola çıkarak çağı yorumlayıp onu meşru bir yoruma tabi tutmak zorundayız. Reddettiğimiz şeyin doğrusunu, savunduğumuz şeyin delillerini ortaya koymamız gerekir.

Birinci yolda, yani çağın gereklerini din zannetmede bireyin aktif, entelektüel bir katılımı yoktur. Sadece dinini te'vil etmek suretiyle edilgen bir yola girmektedir. Şuurlu bir müslüman ise, İslami sorumluluk şuuru ile olayı yeniden yorumlamak ve onu tashih ederek ona yeni bir biçim vermek durumundadır. Sağcılığın dine eklenmesi, ya da Arap ülkelerindeki ve özellikle Libya'daki solcu müslümanlık iddiaları, dini te'vil gayreti, dini moda akımlarla sentez etme gayretini belgelemektedir.

Demek ki sentezcilik modası, sadece dini ırkla sentez etmek değil; dini şahsı kanaatlerimiz, lider ve örgütlerimizle ve de aynı zamanda, birtakım çağdaş felsefi akımlar, moda ideolojilerle, kavramlarla sentez etme gayretleri de gözükmektedir. Bütün bunlara karşı uyanık olmak zorundayız. Eğer her şeyi bu kadar birbirine karıştıracak olursak, sonra bu işin içinden çıkamayan insanlar, bal peteğindeki lafza-i celal yazısının hikmeti üzerinde gereğinden fazla kafa yorarak, imtihan olmak için geldikleri dünyanın gerçeklerinden koparlar ve sorumluluk duygusunu yitirerek inançlarını eyleme dönüştürme iradesini kaybederler.

Hacca giden biri teraziye el sürmemeli imiş. Artık o, Allah adamı olduğundan, dünya menfaati ile işi olmazmış. Kim uydurmuşsa... İyi bir tüccar,

nebilerle birlikte haşrolmayacak mı? Bizim dinimiz, bu dünya ile ilgilidir. Bize ahiretin sırlarını açıklar; ama ve bu dünyada yaşanmak üzere, bu dünyadaki insanlar için inmiştir.

Camide dünya kelamı konuşulmazmış. "Din nasihattir (nasihatten ibarettir) (Müslim, İman 55; Ebu Davud, Edeb 67) diyen bir dinin tebliği, anlaşılması için dünya kelamı konuşmadan nasıl nasihatleşeceğiz? Caminin asr-ı saadetteki hayatın hemen her alanıyla ilgili fonksiyonu, dünyayı ve dünya kelamını dışlayarak nasıl icra edilecektir? Din ve dünya işlerini birbirine karıştırmayacakmışız. Gerçeğini bilmediğimiz ahiret işlerine bu dünyayı nasıl karıştırabiliriz ki!? Bizim dinimiz konuşmamızı, ticaretimizi, ekonomik ve sosyal ilişkilerimizi, her şeyi kapsar. Yaptığımız ve yapmamız gerekirken yapmadığımız, söylediğimiz ve söylememiz gerekirken söylemediğimiz her şeyi!

Kimine göre din sadece vicdan özgürlüğü gibi bir şey. Bunlar din ve vicdan özgürlüğünün ayrı ayrı şeyler olduğunu bile bilmeyecek kadar zeka sorunu olan insanlar. .. Din Allah'la kul arasında imiş. Bu din, kimin dini ise, kim uydurdu ise ... Her din, kendi bağlılarını birbirleri arasında hukuk sahibi kılar. Onlarınkisi şeytanın uydurduğu hayal aleminde olan bir din ... Elbette kimsenin kalbini yarıp bakmadık ama, Allah'ın kitabı Kur'an, müslümanları kardeş yapmak sureti ile birbirleri üzerinde hak sahibi yapmadı mı?

Dini dünya hayatının dışına itme iddiası, şeytanı bile güldüren bir komedi olsa gerekir. Allah, peygamberlerini bizim gibi birer beşer olan insanlardan seçip gönderdi. Dinin bütün hükümleri, bu dünya içindir, bu dünyada uygulanır. Ahiret, sadece geleceğe ilişkindir; cennet ve cehennem, bu dünyadaki amellerimizin sonucu olarak varacağımız yerdir. Bu gün yaşanacak gerçek, bu dünya ile ilgilidir. Öbür kısmı, haber verilen gerçektir. Dini dünya hayatından soyutlamak, dini yok etmekle eş anlamlıdır. Bu bir inkardır, küfürdür!

Onlar bilmedikleri bir dine iman ettiklerini sanıyorlar. Onu kendi gönüllerince süslüyor ve ona şeytanlarının söylediği şekilde bir muhteva kazandırıyorlar. Eski putperest toplumlarda zenginlerin kendi adlarına özel tanrılar, özel putlar edinmeleri gibi ... Din, onlar için bir nazar muskası gibi bir şeydir. Kalplerinin temiz olduğunu sanıyorlar, ama şeytan kalplerine yuva yapmış. (Abdurrahman Dilipak, Bu Din Benim Dinim Değil, s. 49-52)

İslam Akaidi Bölüm -6 Din

Bu Din Benim Dinim Değil!

Bugün okullarda öğretilen mecburi din ve aynı şekilde camilerden halka empoze edilmeye çalışılan, yine dinde reform gayreti sahiplerinin yaymaya çalıştıkları sahte bir din söz konusudur. Bu sahte dinle bırakın müslüman olmayı, hıristiyan olmak bile mümkün değil. Hatta dinsiz bile olunamaz, ancak din düşmanı olunabilir. Bugün hıristiyan misyonerliğinden daha korkunç olan radyodan, TV'den, kimi bürokratların, sözde aydınların ağzından kafasını uzatan şeytanın tebliğ etmeye çalıştığı bu sahte dindir.

Amaç, devletle uyumlu yeni bir müslüman(!) tip yetiştirmek. Yeni Türk müslümanının standartlarını düzen ve kemalist ilkelerle tespit edip TSE damgalı bir din oluşturmak. Bu standartların dışındaki dine "irtica" damgası/yaftası vurarak onu yasaklamak. Cumhuriyet çocuğu, demokrat, laik, Atatürk ilkelerini benimsemiş, Türk standartlarına uygun, düzenle uyum içinde, etliye sütlüye (tabii zalimlere ve sömürücü tağutlara) karışmayan müslüman(!) vatandaşlar yetiştirmek.

Laiklik, batı kökenli bir kelime ... Batı şartlarında ortaya çıkmış ve o şartlarda mümkün olan bir şey. Kaldı ki, bugün birçok batılı ülke laiklik ilkesine bağlı değil. Hele Türkiye'deki laiklik, onlar için çok yabancı. Ama müslüman Türk halkı ille de laik olmak zorunda ... Laikliği batı şartlarında bile mümkün kılmak sorunken, müslüman bir toplumda nasıl mümkün olabilir? 23' den beri bunun yolu aranıyor. Önce dini yasaklamak istediler, olmadı. Kaleyi içeriden fethetme yolunu denediler, tutmadı. Okullara zorunlu din dersi koyarken, maksatları, dini yaymak ve güçlendirmek değil; halkın elindeki kitabı almak mümkün olmadığına göre, dini öğreten kitabı kendileri yazıp öğretmek, dini yeniden yorumlamak ve standardize etmek.

Türkiye ille de laik olacaktı ya, devlet değişmeyeceğine göre, din devlete uymalıydı. Batılı anlamda bir laikliği mümkün kılmak için imamın papaza, caminin kiliseye, Kur'an'ın da İncil'e benzemesi gerekiyordu. Bütün gayret de onun için ... Yani, hıristiyan gibi (hatta dinsiz gibi) yaşayacak, yine de müslüman gibi ölüp törenle müslümanca gömülecektiniz ... Ahiret, dinin alanına girdiği için, öldükten sonra imama teslim olacaktınız; yaşarken Sezar'lara, tanrının tüzel kişilik kazanmış hali olan iktidar iradesine! Bu, aslında

laiklik filan değil; doğrudan doğruya din düşmanlığı idi aslında.

İslam Akaidi Bölüm -6 Din

Liselerde Din Dersi Eğitimi ve Ders Kitapları

Resmi anlayışa göre laiklik, kesin doğru olduğu için, laiklik müslümanlığa değil; müslümanlık laikliğe uydurulacaktı. Ve işte zorunlu din dersleri bu iradenin eseri idi. Çocukların ve gençlerin din adına ne okuduklarını merak ediyor olabilirsiniz. Buyurun bu kitaplara bir göz atalım:

Mesela, Lise 1'in Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi kitabının konuları şöyle: -Dinin Tanımı, Genel Olarak Din

-İlkel Dinler, Çin, Hint Dinleri, Yahudilik, Hıristiyanlık, Müslümanlıktan Önce Türk

Dinleri ve Müslümanlık

-Hz. Peygamber'in Doğuşu ve Çevresi
-İlahı Dinlerin Allah İnancı, Ahlak ve İnsan Anlayışı Açısından Ortak Yönleri
-Din ve Ahlak
-Atatürk'ün Ahlaka İlişkin Görüşleri
-Milli Seciye Kavramı ve Atatürk
-Milli Ahlak
-Atatürk'ün Fikir Cephesi
-Ahlak ve Sorumluluk
-Devlete Karşı Gökevlerimiz, Kanunlara Saygı, Vergi Vermek ve Kutsallığı, Askere Gitmek, Seçimlere Katılmak, Atatürk'ün Konuya İlişkin Görüşleri
- Temizlik ve Doğruluk
-Savurganlığın Zararları.

Evet, hepsi bu kadar. Hemen her fırsatta Atatürk'ten vecizeler ve bu arada Kur'an ayetleri ve hadislere de yer verilmiyor değil. Lise 2 'nin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi kitabına bir göz atalım:

Kapakta, bir ressamın, frak giymiş şeyhülislam şeklinde resmettiği papyon kravatlı 35 yaşında bir Mustafa Kemal resmi var. İlginçtir, tüm Din Dersi

kitaplarının kapak kompozisyonu Atatürk resimleri ile süslü. Atatürkçü din dersi bu. Çünkü Milli Eğitim'in gayesi, Atatürkçü bir nesil yetiştirmektir. Türk'ün müslümanı da Atatürkçülüğe göre bir din anlayışına sahip olacaktır. Asıl belirleyici, alamet-i farika olan şey Kemalist olmaktır. Din bu zeminde var olabilir. Bu temel ilke ve prensiplerin dışında kalan din, "irtica"dır. Bu Din derslerinde şeriata yer yok, ama irticaya yer var ...

Kitabın ilk sayfasında siz "besmele"yi bekliyorsunuz ama sizi Atatürk'ün bir sözü karşılıyor: "Hangi şey ki, mantığa, kamu yararına uygundur, biliniz ki o bizim dinimize de en uygundur!" Ve derken İstiklal Marşı. Onu, "Ey Türk Gençliği ... " izliyor.
Bu kitabın konuları ise şöyle:

Ünite: İslam Güzel Ahlaktır. 2. Konu: Amentü; 3. Konu: İslam'da İbadet; İbadetin Ruhi ve Bedeni Faydaları. Bunları, Ahlak, Emir ve Yasaklar, Aile Düzeni gibi konular izliyor. Bundan sonraki ünite, oldukça önemli ve dinin özü(!) ile ilgili:

Ünite: Milli Birlik ve Beraberlik. Vatanın Bölünmezliği, Devletin Bölünmezliği, Devlet Millet Bütünleşmesi.
Ünite: Örf ve Adetlerimiz. 113 sayfalık kitapta doğrudan dinle ilgili sayfalar, ancak 40'ı bulmaktadır. Onlar da çok genel anlamda yorumlanmaktadır.
Ünite: Kötülüklerden Kaçınma ve Kötülükleri Önleme.
Ünite: Çalışmak ve Üretici Olmak. Bölümün sonunda ise sırasıyla Atatürk'ün çalışma ile ilgili güzel sözleri, konu ile ilgili ayetler ve hadisler yer almaktadır.
Ünite: Mutluluk üzerine. İşte bu bölümün ilk cümlesi: "Mutluluk; Bir gol atarak takımının galibiyetine sebep olan futbolcu, imtihanı kazanan öğrenci, sevdiğine kavuşan iki kişi hep aynı şeyi söyler: "Çok mutluyum ... "

Mutluluğa nasıl ulaşacağınız şu şekilde anlatılıyor: "Günümüzde bir Gandi 'yi, bir Albert Scweitzer'i düşünelim: Birisi Hind milletine bağımsızlık, diğeri Afrika'nın vahşi kabilelerine şifa götürebilmek için ömrünü vermiştir. Atatürk, Türk milletini bağımsız, hür, mutlu ve huzurlu kılabilmek için ömrünü feda etmiştir." İşte mutluluk buymuş ... Scweitzer'i nereden katıyorlar bu işe onu sormak gerek. Batılılar önce hastalık götürdüler, insanları katledip ekmeklerini alıp onları yoksul bıraktılar... Bir batılı doktor da misyonerlik gayreti ile bölgeye gidiyor ve bizim Din dersi kitabına örnek ahlak sahibi, mutluluk abidesi olarak takdim ediliyor!

Bu kitaplar, insanımızı müslümanlaştırmak için değil; onların dinlerini ellerinden almak için bir hile aracı olarak gelecekte bir dönemin karakterini gösteren belgeler olacaktır.

Ve kitap, yedinci ünite ile son buluyor. Konu başlığı: Öğretmenlik. .. Mesela, bu kitaplarda "kafir" kelimesinden hiç söz edilmiyor. Çünkü bu kitaba göre yeryüzünde kafir yok herhalde. Elbette "cihad" ve "şeriat"tan söz edilmeyecek. 32 Farz geleneği ile sınırlı, hatta onun da bozulmuşu bir yapı çıkıyor önümüze. Din eğitimi, camilerin durumu ile ilgili, hilafet, imamet, cemaat gibi kafa karıştıran(!) kelimelere de yer verilmemiş.

Lise 3'ün Din Kültürü ve Ahlak Kitabı da bunlardan pek farklı değil. Kitabın ilk sözü şu: "Bizim dinimiz akla en uygun tabii dindir. Ve ancak bundan dolayıdır ki; son din olmuştur. Bir dinin tabii olabilmesi için akla, fenne, ilme ve mantığa uygun düşmesi gereklidir. Bizim dinimiz bunlara tamamen uygundur."

124 sayfalık ders kitabı yine İstiklal Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe hitabesi ile başlıyor. Birinci bölüm İslam ve Evren, 17 sayfa tutuyor. Kitabın bundan sonraki bölümleri genel bilgilere ayrılmış. Dine ayrılan bölüm 40, Atatürkçülük ve öteki genel konulara ayrılan bölüm 80 sayfa tutuyor. 10 sayfa tutan 3. Ünitede yeryüzündeki dinler konu alınıyor. 40 sayfa tutan 4. Ünite ise "Türk İslam Kültür ve Uygarlığı" ile ilgili. Bu bölümde ele alınan konular; İslam' da Din Bilimleri ve Türk Bilginleri, Medreseler, Türk Milli Eğitiminin Önemi, Atatürk'ün Sanatseverliği ile ilgili.

"Türk Milli Eğitiminin Önemi" başlığı altında ele alınan bölümde şu görüşlere yer verilmektedir: Modern Türk eğitimi anlam ve gayesini Atatürk'ün eğitim anlayışından almaktadır. Ulu Öndere göre, bir milleti hür, bağımsız, şanlı ve yüce kılan da, onu esir ve sefil olmaya sürükleyen de eğitim faaliyetleridir. Milli eğitimimizin ilk önemli özelliği, adından da anlaşıldığı üzere milli olmasıdır, eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili faaliyetlerinde anayasamızda da ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliği temel olarak alınır. Eğitimin ana gayesi' milli karakterimiz ve tarihimize uygun düşen bir milli kültür politikası izlemektir. Bu politika da iki yönlüdür. İlk olarak tarihimizi, kültürümüzü, yüzyıllar boyunca Türk'ün tarihi tecrübesinden bize ulaşan milli değerlerimizi genç nesillere aktarmak, öğretmek ve sevdirmek; ikinci olarak yetişecek çocuklarımıza ve gençlerimize, görecekleri tahsilin sınırı ne olursa olsun, en evvel ve her şeyden evvel Türkiye'nin istiklaline, kendi benliğine, milli an’anelerine düşman olan unsurlarla mücadele etmek gereğini öğretmek."

Bölüm şu cümlelerle son bulmaktadır: "Özetle söylenecek olursa, Türk milli eğitim sisteminin önemi şu temel görüşten gelmektedir: Türk milletinin bütün fertlerini Atatürk inkılaplarına ve anayasamızda yer alan Atatürk milliyetçiliğine bağlı, milletimizin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren, ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına, milli, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmektir."

Elbette bu Din dersi de bu temel felsefenin ürünü olacaktır. Türk milli eğitiminin temeli ve alamet-i farikası "gökten indiği söylenen kitaplardan ilham almayacaktır!" Atatürk'ün müslümanlara hoş gelir gibi gözüken sözleri ise, icraatta ve pratik hayatta, o zamanın şartlarına göre söylenmesi gereken politikacı Atatürk'ün sözleri olarak mülahaza edilerek resmi belgelere geçen ve bizzat Atatürk'ün özel hayatında ve düşüncelerinde ifadesini bulan din telakkisi esas alınacaktır.

Kitabın beşinci ünitesinin bölüm başlığı: "Atatürk ve Dinimiz." Bölüm başlıkları şöyle: ı Din ve Diğer Müesseselerle İlişkileri, Laiklik, Laikliğin Temel Esasları, Atatürkçü Düşüncede Laiklik Kavramı, Atatürk ve İslam Dini, Dini İstismar ve Taassup Konularında Atatürk'ün Düşünceleri, Atatürk Diyor ki! Bu bölüm, on sayfada özetlenmiş.

Altıncı ünite, Ahlaki Ödevlerimizle ilgili. Son ünitede ise Adalet,. Ahlak ve Din kavramları üzerinde duruluyor. Kitabın son bölümleri şunlar: Hz. Muhammed'in Adaletle ilgili Güzel Sözleri ve Atatürk'ün Adalet ve Ahlakla İlgili Sözleri. Altıncı ünite 7, yedinci ünite ise 6 sayfadan oluşuyor.

Ders kitapları boyunca en fazla iktibas edilen görüş Atatürk'ün görüşleridir. Bunu ayet ve hadisler izlemektedir. Atatürk'ün görüşleri, hem metin aralarında, hem de ayrıca blok olarak geniş ve uzun bölümler halinde verilmektedir.

İlköğretim ve Liselerde (tabii İmam-Hatip Liselerinde de) okutulan Din derslerindeki konular: Biraz İnkılap Tarihi, biraz Yurttaşlık Bilgisi ve biraz da dinlerin ortak yönlerinden i birkaç örnek; yalan söyleme, hırsızlık yapma, israf etme, amirlerine itaat et. Taassup yasak. Mesela kadınların cemiyete karışmalarına karşı çıkmak taassuptur. Atatürk taassubu reddeder, Kur'an da, peygamber de reddeder. Kur'an, "amirlerinize itaat ediniz" der..

Mesela, kitaplarda faiz, cihad, başörtüsü, şarap gibi şeyler yok. Bir öğrenci, "madem namaz farz, namaz kılmak istiyorum" dese, disipline verilir: "Ne demek istiyorsun sen?! Din, kalp temizliğidir, ilim ibadetten önemlidir. Nöbet ibadetten önemlidir! ... "

Hakikatin kaynağı ve ölçüsü, Atatürk'ün sözleri olduğu için, zorunlu din derslerinin kaynağı da bulunmuş. Atatürk diyor ki: "Her fert, dinini, dininin buyruklarına uymayı, imanını öğrenmek için bir yere muhtaçtır. Orası da okuldur." Madem öyle, haydi dinin pratikleri için okullarda açsanıza mescidleri... İşleri geldiği yerde, işlerine geldiği kadar, işlerine geldiği zaman... İsterlerse kitaplarının bu sayfasını okurlar, isterlerse başka bir sayfasını. Herkese göre hazır sözleri vardır. Ne diyordu Celal Bayar: "Atatürk'ü sevmek ibadettir." Bu adamların gözünde Atatürkçülük bir dindir" Sevgileri bir tapınmanın tezahürüdür. Bu kişilerin kafasına göre Türkiye' de Kemalist teokrasi vardır. 1948' de basılan Türk Dil Kurumu'nun Türkçe Sözlüğündeki din maddesi de öyle değil mi idi: "Kemalizm: Türklerin dini." Haydi öyle ise laiklik adına Atatürkçülüğü devletten ayırsanız ya! Türbeleri ziyaret gericilikti. En büyük anıt mezarı onun için yapıp mezar ziyaretini devlet töreni haline getirdiler.

Atatürk'ün din hakkındaki görüşleri ve dine konu olan olaylarla ilgili düşünceleri Din dersi kitaplarında çok geniş yer kaplamaktadır. Atatürk iyi bir müslüman mı, yoksa TSE damgalı bir dinin, Allah ve peygamberden önce ya da sonra gelen bir diğer şartı mı? ... Burada öyle anlaşılıyor ki, asıl belirleyici olan Atatürk'tür. Çünkü Kur'an-ı Kerim ya da peygamberin sözlerinden Atatürk ilke ve inkılapları ile çelişenlerin bu kitaplarda yeri yoktur ve olamaz da. (Abdurrahman Dilipak, a.g.e. s. 52-62)

İslam Akaidi Bölüm -6 Din

Kemalizm; Resmi Din mi? Atatürk'e Tanrı veya Peygamber Diyenler

Cumhuriyetin ilk yıllarında, devletin dine bakış tarzını öğrenebilmek için, önce, okullarda çocuklarımıza okutulan tarih kitaplarına, sosyoloji kitaplarına bakmak lazım. İstanbul'da 1931 yılında, Devlet Matbaası'nda bastırılan Orta Zamanlar Tarihi'nde İslamiyet ve Hz. Peygamber (s.a.s.) aleyhinde yazılanlar, en koyu münkirleri bile utandıracak seviyesizliktedir. Cumhuriyetin ilk

yıllarında, devletin resmi ideolojisinde İslamiyet'in yeri yoktur. Çünkü İslam birtakım zevata göre eskimiştir!", Hz. Muhammed (s.a.s.) nihayet bir çöl bedevisidir", "İslamiyet'in yerine yeni bir din koymak lazımdır ki, o da Kemalizmdir." Nitekim Edirne milletvekili Şeref Aykut'a göre Kemalizm dininin altı esası, altı oktan ibaretti: Yani "Kemalizm dini, cumhuriyetçilik, milliyetçilik, inkılapçılık, devletçilik, laiklik ve halkçılık prensiplerine dayanmalıydı." Kemalizmin, yeni bir din olarak yayılmasında Şeref Aykut yalnız değildi. İyi ama bu dinin peygamberi kim olmalıydı? Bu sorunun cevabını Behçet Kemal Çağlar verdi: Mustafa Kemal Atatürk! Behçet Kemal, Süleyman Çelebi'nin meşhur Mevlid'ini Atatürk'e uydurmakta ve çıktığı Anadolu il ve ilçelerinde, başına topladığı kalabalıklara Atatürk Mevlidi'ni okutmakta hiçbir sakınca görmedi:

(...)
Ger dilersiz bulasız oddan necat
Mustafa-yı ba Kemal'e essalat.
OL Zübeyde, Mustafa'nın anesi
OL sedeften doğdu ol dürdanesi!
Gün gelip oldu Rıza'dan hamile
Vakt erişti hafta ve eyyam ile.
Geçti böyle, nice ay nice sene
Vakt erişti bin sekiz yüz seksene.
Merhaba ey baş halaskar merhaba
Merhaba ey ulu serdar merhaba!

Edip Ayel, Atatürk'e: “Sen bizim yeni peygamberimizsin!” diye seslenmekte geciktiği için dövünmeye başladı. Behçet Kemal'i geride bırakacak bir atılım içinde olması gerekirdi.

Bunu gerçekleştirebilmek için, Atatürk'e yeni dini sıfatlarla secde etmesi lazımdı. Edip Ayel aruzun tumturaklı kalıplarıyla Türk edebiyatının en muhteşem dalkavukluk örneğini ortaya koydu:

Cennetse bu yurt, sen onu buldundu harabe
Bir gün olacaktır anıtın Türklüğe Kabe.
Zindan kesilen ruhlara bir nur gibi doldun
Türk ırkının, en son, ulu peygamberi oldun.
Tutsak seni layık, yüce Tanrı'yla müsavi.
Toprak olamaz kalp doğabilmişse semavi
Ölmez bize cennetlerin ufkundan inen ses

İnsanlar ölür, Türklüğe Allah olan ölmez!

Edip Ayerin bu kükremesinden sonra bir tereddüt belirdi: Atatürk, yeni Kemalizm dininin Allah'ı mı olmalıydı; peygamberi mi? Cumhuriyet devri şairlerinin bir büyük bölümü, Atatürk'e kıyamadılar. Onun üstünde de, altında da hiçbir gücün, hiçbir varlığın bulunmasına tahammül edemediler. Bu bakımdan, Atatürk'e hem Allah, hem de peygamber diye seslenerek kendilerinden geçtiler. Behçet Kemal, Edip Ayel'den geri kalmak istemedi:

Kaç yıldır Türkçe'ydi Tanrı'nın dili
İnsana ne ilah, ne de sevgili
Ne de ana-baba aratıyordu
Her an yaratıyor, yaratıyordu.

Artık işaret verilmiş, yarış başlamıştı. İpi herkesten önce göğüslemeye çalışan atletler gibi o devrin edipleri de "Allah" "tanrı" "ilah" "Kabe" "put" gibi kelimelerle Atatürk'e daha önce ulaşabilmenin cezbesine kapılmışlardı. Yüzlerce örnekten işte birkaçı: Halil Bedii Yönetken çığlıklar koparıyordu:

Tanrı gibi görünüyor her yerde
Topraklarda, denizlerde, göklerde
Gönül tapar, kendisinden geçer de
Hangi yana göz bakarsa: Atatürk.

Kemalettin Kamu, kendisine milletvekilliği getiren şiirini kalabalıklara okumaya başladı: Çankaya;

Burada erdi Musa
Burada uçtu İsa
Bülbül burada varsa
Hürriyet için öter.
Ne örümcek, ne yosun
Ne mucize, ne füsun...
Kabe Arab'ın olsun Çankaya bize yeter.

On milyon bel, iki kat olmuşken eğilmeden
O'nda on beş milyonun boyu birden uz aldı.
Tanrı, peygamber diye nedir, kimdir bilmeden
Taptığımız ne varsa, hepsi ondan şekil aldı.

1938 yılında, Faruk Nafiz, tanrısız kalmamak için, Atatürk'ü yüreğine bir put gibi oturttu:

Yürüyor, kalbimizin durduğu bir yolda değil
Kanlı bir göz yaşı nehrinde muazzam tabutun
Ey ilahın yüce davetlisi, göklerden eğil
Göreceksin duruyor kalbimizin üstünde putun!

Türk edebiyatında, tarihin hiçbir devresinde görülmeyen dalkavukluk ve putperestlik örnekleri, patlayan bir lağımın dehşet saçan kokusu ve manzarasıyla etrafa yayılmaya başlamıştı: Akbaba'cı Yusuf Ziya Ortaç da sesini yükseltti:

Topladı avucunda yıldırımı, şimşeği
Yoktan var ediyordu tanrı gibi her şeyi.

Nurettin Artam, dinin bütün nurlarından koparak kula kul oldu:

Koca bir güneşin akşam olmadan
Dağların ardında sönüşü gibi
Millete can veren, vatan yaratan
Tanrının göklere dönüşü gibi.
Her zaman ırkıma büyük Baş Atam
Tanrılaş gönlümde, tanrılaş Atam!

Ömer Bedrettin Uşaklı da, Atatürk tapıcılığından kurtulamadı:

Bir güneş gibi yalnız
Sensin ülkü tanrımız
Ey Türlüğün bütünü.

Vasfi Mahir Kocatürk de, kocaman yakıştırmalarla Kemalizm dininin müridleri arasında zikre başladı:

Peygamber, tanrısına duymadı bu hasreti
Vermedi bu kudreti tanrı, peygamberine.

İlhami Bekir, alnımızın akına, katran karası elleriyle küfrün yobazlığını

bulaştırmaya çalıştı:

İlk adam, mavi gözlerle baktı toprağa
Toprağın haritasını çizdi bayrağa
Allah değil, o yazdı alın yazımızı.

Bu ruhsuz, bu köksüz, bu tatsız örnekleri uzatmak istemiyorum. Yalnız, Cumhuriyetin o kuruluş yıllarında, zilli-düdüklü dalkavuklar zümresinden, üç önemli ismin ayrıldığını belirtmek istiyorum: Yahya Kemal, Necip Fazıl ve Nazım Hikmet! Nazım Hikmet, daha önce Marks'a ve Lenin'e kul köle olduğu için Atatürk'e secde etmedi. Hatta ona "Burjuva Mustafa Kemal" diye homurdanan şiirler yazdı. Yahya Kemal'le Necip Fazıl, İslam'ın amentüsüne bağlı kaldılar. Kemalizm dininin yeni öncüleri ise, imanın altı şartı olan İslam amentüsü karşısına, Kemalizm'in yeni amentüsünü çıkardılar. Bazı devlet kuruluşlarında bastırıp dağıttıkları bu devrimci(!) amentüyü şöyle yazarak ilan ettiler:

"Kahramanlık örneği olan ve vatanın istikbalini yoktan Var eden Mustafa Kemal'e, onun cengaver ordusuna, yüce kanunlarına, mücahit analarına ve Türkiye için ahiret günü olmayacağına iman ederim. "

Halk, "halkçı" Kemalistlerin bu dehşetli dalkavukluklarından nefret ediyordu. Din ve dünya işlerini birbirinden ayırmaya çalışan Atatürk ise, kendisine takılan bu dini sıfatlar karşısında şaşırıp kalıyordu. (Yavuz Bülent Bakiler, İslamiyat cilt 3, sayı 3,Temmuz-Eylül2000)

İslam Akaidi Bölüm -6 Din

Yönlendirilen Din; Devlet Dini ve Diyanet

"Din" kelimesinden türeyen "diyanet" kelime olarak; "din, dine ait, dini emirlere riayet etmek, gereğini yerine getirmek ve dindarlık" manasına gelir. Fıkıh eserlerinde bu kelime "muamelat"a karşılık ibadetleri belirtmek için kullanılır. Günümüzde ve yaşadığımız coğrafyada terim olarak, başta anayasa olmak üzere laik yasalarla yetkisi çizilen ve Başbakanlığa (ilgili devlet bakanlığına) bağlı olarak çalışan, resmi devlet kurumu olan "Diyanet İşleri Başkanlığı" teşkilatı için kullanılmaktadır. Biz de bu anlamda kullanacağız.

İslam'a göre insan, yeryüzünün halifesidir. Allah, insanı yeryüzünde meşru

icraatta bulunması için, yani Allah'a kulluk için yaratmıştır. Bu anlamda halifelik; sadece namaz kılma, oruç tutma, zekat verme, hacca gitme gibi ibadetleri yerine getirmekle sınırlı olmayıp, her hususta Allah'ın rızasına uygun hareket edilmesini zorunlu kılar. Yani, Kur'an'ın hayat ve hüküm kitabı kabul edilerek tatbik edilmesi gerekir.

Kur' an' da bu gerçek, apaçık belirtildiği halde, müslümanların yaşadığı ülkelerdeki rejimler, "din"i kendi kontrolleri altına almak, dinin emir ve yasaklarından kendilerini soyutlamak; devletin dinsiz olmadığını göstermek için "Diyanet" teşkilat kurdular. Bu kurum vasıtasıyla halka belli konularda serbestlik verilirken, "hak din"in temel/asıl konularından haberdar edilmemesine özen gösterdiler.

Yetkililer, Diyanet teşkilatını başbakanlığa bağlayınca ve kendilerine uygun gördükleri bir başkanı da o makama atayınca, dinle ve dolayısıyla hayatla ilgili bütün ipleri ellerine almış oldular. İşi daha da sağlama almak için imamların, müezzinlerin, vaiz ve müftülerin maaşını laik devletin bütçesinden ödemeye başladılar. Böyle yapmakla, kendilerinden maaş alanların kendilerine hesap sorma yolunu da kapatmaya çalıştılar. Bu durumda din, artık ortada oyuncak haline gelmiş oluyordu.

Kim başa gelirse gelsin, ister solcu, ister sağcı, ister sözde dindar, ister laik dinsiz; din bu yetkililerin menfaatlerine hizmet eden güçlü bir araç olarak kullanılmaya başlandı. Kim iktidarda ise din, yani diyanet, o şahsın istekleri doğrultusunda hareket etmek zorundadır. Bu durum, müslümanların yaşadığı işgal edilmiş bütün İslam topraklarında, her ülkede devletin kontrolünde olan bir Diyanet teşkilatı vardır. Diyanet kurumu, devletin dini kendi emelleri için kullanmasına i destek veren bir kuruluştur. Diyanet için dinin tümüne riayet edip etmemek mesele değildir. Çünkü devlet ne derse diyanet yetkilileri, kendilerini emir kulu kabul ederek öyle hareket etmek zorunda hissederler. Allah'ın hükmü ise açıktır: "Yoksa siz Kitab'ın bir kısmına inanıp bir kısmını inkar mı ediyorsunuz? Sizden bunu yapanın cezası, dünya hayatında ancak rezilliktir. Kıyamet gününde ise (onlar) azabın en şiddetlisine itilirler. Allah, yapmakta olduklarınızdan asla gafil değildir." (2/Bakara, 85)

Diyanet teşkilatı, Türkiye'de 3 Mart 1924 tarihinde Atatürk'ün isteğiyle meclisin kabul ettiği 429 sayılı kanunla kuruldu. Bu tarihten itibaren tekke ve zaviyeler kapatıldı. Camilerin bazısına kilit vuruldu. Bütün bu yerler çok değişik maksatlar için kullanıldı. Bir kısmı depo, ambar, işyeri olarak kullanılmaya

başlandı. Bazı cami, medrese ve vakfiyeler de Cumhuriyetin ilk yıllarında torpilli bazı azınlıklara satıldı. 15 Kasım 1935 tarihinde çıkarılan bir kanunla eskiden cami olarak kullanılan kiliseler, tekrar kiliseye çevrildi. Bunun yanında, 3 Şubat 1932'de "ezan"ın Türkçeleştirilmesi kanunlaştırılarak Arapça aslıyla okunması yasaklandı.

Diyanetin kuruluş amacı, tamamıyla devletin hizmetinde olan, devletin istediği şekilde bir din oluşturma için kurulmuş bir teşkilat olmasıdır. Devlet, kendi içerisinde kendi aleyhine oluşacak bir güç olgusuna şiddetle karşı olduğundan, din ile devletin birbirinden tamamen ayrı olduğu söylenmeye başlandı. Aynı zamanda dine ve vicdana saygılı olduklarını söylemeyi de ihmal etmediler. Yetkili ve etkili güçler, halkın tepkisini çekmemek için dinsiz olmadıklarını söylediler. Bunun için de dini kontrol altına alan bir teşkilat kurmaları gerekiyordu.

Resmi ideolojinin kontrolünde ve onun prensiplerine göre çalışan her kurum, bağlı olduğu devletin değerlerine hizmet etmek zorundadır. Bu anlamda müslümanların Diyanet'ten bir beklentileri olamaz. Çünkü böylesi bir kuruluştan beklenti içinde olmak abesle uğraşmak olur. Aksine, bu kurum hem İslam'ın anlaşılmasına, hem de müslümanların ciddi çalışmalarına engel teşkil etmektedir. Bu kurumun kitleler üzerindeki tesiri düşünülürse bu sözümüz daha iyi anlaşılır. Cahil insanlar Diyanet'i, Dini muhafaza eden kurum olarak gördüklerinden farklı kurum ve kuruluşlara şüpheyle bakmaktadırlar. Diyanet, bütün camileri kendi kontrolünde tuttuğundan, dolayısıyla bu yerlere devletin hakim olmasından ötürü, zaman zaman resmiyete uygun yapılmayan bazı icraatlar, hutbe ve vaaz veren yetkililer hakkında hemen soruşturma açılıp cezalandırılmaktadır. Hutbelerin kalitesi; çiçeklerden, böceklerden, veremden, ormandan bahsetmekle ölçülmekte. Hatta bazen verginin faydalarından, kalkınmak için verginin kutsallığından bahsedilmektedir. Çünkü Diyanette, her şeyin Allah için yapılmasından önce, her şeyin devlet için yapılması önceliklidir. Tabii bu kurumun içinde yine de insaflı ve samimi insanların, dinini devlete/maaşa/az bir bedele satmayan müslümanların bulunduğu da bir gerçek. Fakat kargaların sesleri/gürültüleri bülbülleri bastırmaktadır.

Diyanet teşkilatında çalışanların büyük çoğunluğu Diyanet'in esaslarına uygun bir kafa yapısına sahip olduklarından, kendilerine dikte ettirilen devlet dinini anlatmaktan (bazı istisnalar hariç) herhangi bir rahatsızlık duymamaktalar. Ancak, zaman zaman hasbel-kader oralarda şu veya bu sebeple görev almış tevhid eri müslümanlar bulunabilmektedir. Bunlar da

kendilerine dayatılmak istenen İslam dışı hutbe ve vaazları okumadıkları ve İslam'ın sosyal ve siyasal yönünü esas alan hutbeler irad ettikleri için soruşturma geçirmekte, bazen de görevlerinden uzaklaştırılmaktadır.

Diyanet kurumu, öylesine devletçidir ki, iktidarda, hükümette kim olursa olsun fark etmez; memur olmanın gereğini yapar, amirlerinin emirlerini harfiyyen yerine getirir, Allah'ın kulu olduğunu unutarak emir kulu olur. Onlarca benzeri bulunan bir örnek verelim. Aşağıya alıntılayacağımız örnek metinde görüldüğü gibi, müslümanlara her durumda devletin yanında yer almayı tavsiye etmektedirler. Bu tavsiyeye uymayanlar Diyanet'e göre müslüman bile sayılmazlar. Çünkü onlar, hain olarak tarif edilmekte. Diyanet Vakfı'nca yayınlanan İslam'a ters nice unsurlar içeren bir kitabı beraberce okuyalım. Bu kitap, cami görevlilerince cemaatlere ısrarla tavsiye edildiğinden olsa gerek, tam 25 baskı yapmış bir kitaptır:

"1-Milletimize ve Yurdumuza Karşı Vazifelerimiz: İnsan, toplu yaşama istidadında yaratılmıştır. İnsanın bu haline "medeni ve ictimai vasfı" denir. Dünyadaki her topluluk, belirli sınırlar içinde siyası bir cemiyet kurmuştur. Bunun adına "devlet", devletin haiz olduğu kudreti temsil eden kuvvete "hükümet", yurt içinde yaşayan devlet ve hükümeti kuran insanların hepsine "millet" denir. Bizim devletimizin adına Türk Devleti; hükümetimize: Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti; milletimize de Türk milleti denir.

Müslüman Türk milleti, beşer tarihinin en eski, en ünlü, şerefli ve yüce bir milletidir. Türk tarihi ise insanlığın yüzünü ağartan, başka milletlere az nasip olan, idarede, askerlikte medeniyette ve insanlık faziletlerinde yüce kahramanlıklarla doludur. Bu emsalsiz kahramanlıkların kaynağı, gıdası; imandır. Geçmişte böyle olduğu gibi bugün de mümtaz mevkimizi imanımıza borçluyuz. Yurt sevgisi de imandan gelir, imansızın kalbinde yurt sevgisi yer tutmaz. Her devletin bekası, o devleti meydana getiren milletle hükümeti arasındaki karşılıklı vazifelerin hakkıyla, yoluyla yapılmasına bağlıdır.

2- Milletin Hükümete Karşı Vazifeleri: Her insan için memleket ve milletini sevmek, onun saadetine ve yükselmesine çalışmak, hükümetin kanunlarına, emirlerine boyun eğmek bir vazifedir. Bizim Kitabımız Kur'an-ı Kerim böyle emreder. Yurdun içten ve dıştan korunması, millet işlerinin layıkıyla başarılması için herkes, malıyla, canıyla hükümete yardım etmek zorundadır. Malla yapılan yardıma, vergi; canla yapılan yardıma da askerlik denir.

Memleketimizi düşman saldırılarından korumak, memleket içinde halkın rahat ve sükununu sağlamak için hükümetin kurduğu orduda hizmete koşmak, asker olmak, her vatandaşa düşen vazifedir. Bu vazife de dinin emridir. Askerlik, düşmanlara karşı yurdumuzu, ırz, namus ve şerefimizi koruma hizmetidir. Bu şerefli hizmeti ifa eden ordu, icabında canını fedaya hazır olan silahlı bir kuvvettir. Askerlik vazifesi, yurdumuza ve hükümetimize yaptığımız vazifelerin en şereflisidir. Çünkü askerlik, kan ve can vergisidir.

Bizim dinimizde askerlik mertebesi çok yücedir. Asker savaşta ölürse şehitlik; kalırsa, gazilik mertebesine erer. Şehitlik mertebesi, ahirette peygamberlik mertebesinden sonra gelir. Fahr-i alem efendimiz; "karada şehit olanların kul borcundan başka günahları affolunur. Denizde şehit olanların ise bütün günahlarıyla kul borçları da affolunur" buyurmuşlardır. Türlü bahaneler icad ederek askere gitmemek veya gittikten sonra kaçmak, hainliktir, alçaklıktır, büyük günahtır." (Cep İlmihali, Mehmet Soymen, Diyanet Vakfı Yayınları, s. 95-96)

Allah'ın dinine ayarlı olmayan bir kurumda çalışmak suretiyle O'nun dininin esaslarını gerçek manada anlatmak mümkün değildir. Bu metot, fevkalade yanlış bir usuldür. Dünyalık geçimini elde etmek için sadece insanların önüne geçip namaz kıldırma memurluğu yapan nice insan vardır ki, namazın ne anlama geldiğinden bile habersizdir. Bırakın tefsirleri, mealiyle birlikte Kur'an'ı baştan sona okuyanların sayısı yok denecek kadardır. Bu görevi yapan kimselere, yani namaz kıldırma gibi önemli bir görevi yapana İslami ıstılahta "imam" denir. İmamın taşıdığı özellikler kendisinde bulunmayan bu zavallı kimseler nasıl olur da cemaate lider olabilir? Halbuki imam; lider, yön veren, örnek olan, iyiliği emreden, kötülükten sakındıran, Allah'ın dinini gerçek manada insanlara anlatan kişi demektir. Diyanette çok sayıda namaz kıldıran sözde imam vardır ki, endişeleri sadece geçimleridir. Bu da sistemin ayarladığı sihirli değnek hükmündedir. Zira maaş adlı sihirli değnekle, istediği zaman bu kurumu ve insanları kendi lehine çalıştırabilmektedir. Maaş endişesiyle, dinin bazı gerçeklerini anlatmaktan korkan görevli sayısı, çok büyüktür. Halbuki aynı imamlar, insanlara rızkın Allah'tan olduğunu da anlatıp dururlar.

Televizyon veya radyo programlarında rastlamışsınızdır. İnanç dünyası veya kandil gecelerinde yapılan programlarda hiç yeri değilken bazı kimselere dua edilir. Ölmüş gitmiş ve dine de pek inanmayan kimselere dua edip dururlar. Bu duaları yapanların çoğu da, yağcılığı ve dalkavukluğu meslek edinmiş, kravatlı, göbekli Diyanet memurlarıdır. Aslında, hoca denilen bu görevliler, devletin

temel ilkesi olan laikliğe ters düştüklerinin, ona leke sürdüklerinin farkında bile değildirler. Ama, alan memnun, satan memnun; laiklik de, acıkınca yenilen helvadan bir put değil mi?

Ne acıdır ki, halen müslümanlara yönelik sürmekte olan baskılara, müslümanların başörtülerine yönelik zulümlere, Diyanet resmi bir kınamada bile bulunmaktan acizdir. Haksızlığa, dinsizliğe ve dine düşmanlığa sessiz kalmanın fetvasını hangi dinden aldıklarını sormak lazım. Hem Diyanet içinde Din İşleri Yüksek Kurulu diye bir kurul kuracaksınız, hem de bu kurul, birileri Hak dine küfretse hiç ses çıkarmayacak. İyi niyetle halk tarafından büyük fedakarlıklarla yapılan camilere Diyanet hemen el koyar. Maksat, orada kendisinin anlattığı devletin dininden farklı bir dinin anlatılmasına, yaşanmasına engel olmaktır. İşgal edilen bu mekanlar, devlet için öylesine faydalı yerlerdi ki laik devlet bu yerlerin kendi kontrolünde olmak şartıyla sayılarının artmasından fevkalade memnun oluyor.

Haftada bir gün, o kadar insana Cuma günü anlatacağı mesajları neden fırsat bilmesin? O kadar insan, zorla toplanmaya çalışılsa bu kadar başarılı olunmaz. Devlet, Diyanet'in eliyle hiç çaktırmadan yapmak istediğini güzelce yapmaktadır. Devletin dinsizliğine (daha doğrusu laiklik inancıyla çok dinliliğine),düzenin despotluğuna ses çıkarmayan, onun iki yüzlü yönetimine hizmet eden bir Diyanet, neden olmasın, değil mi? Üstelik bu kurum, düzene, polis ve jandarmadan daha iyi hizmet etmektedir.

Bizim için, Diyanet'in karşı olunacak en önemli tarafı, onun kuruluş amacı ve İslam adına yaptığı tahrifat ve tahribatlardır. çünkü Diyanet, sırf Allah'ın razı olduğu dine karşı laik ve gayri İslami bir devletin razı olduğu bir dini yaygınlaştırmak için kurulmuştur. Yani dine karşı yeni bir dinle mücadele etmek. Maksat, mevcut potansiyeli, yani halkı kontrol altına almaktır. Onlara göre halka verilecek İslami anlamda/alanda her serbestlik, sürdürdükleri saltanata son vermek olacaktır. Bu durumu bilen düzen, Diyanet aracılığıyla kendi konumunu sağlama almış olmaktadır.

Yine Diyanet; eğitimden kişinin dünya görüşüne kadar her şeyine müdahale etmiş bulunuyor. Başta kendi personeli olmak üzere, onun eğitiminden geçen çoğu kimse devletçi ve düzencidir. Devletin uygun görmediği her anlayış, bunlara göre de yanlıştır, zararlıdır. Bu inançla hareket eden Diyanet personeli, devlete ve onun yanlış icraatlarına tepki gösteren kimselere bölücü, hain demekten çekinmezler. Kulaklarını, gözlerini ve kalplerini düzene kiralayan bu

kimseler ayet ve hadislere karşı gelmek adına da olsa devletçidirler. Aralarında marangoz hatası cinsinden bazı istisnalar olmasına rağmen herkes tağuta karşı çıkmayan bir tavırdan yanadır. Her personel, bu çarkın dişlisi olarak görev yapmaktadır. En ücra köylere bile devletin öğretmeninden, jandarmasından önce Diyanet ulaşabilmekte. Bir karın tokluğuyla ya da bir maaşla satın alınan bu kadroların bir zamanlar Afganistan'daki mevcut komünist rejime karşı mücadele eden mücahidlerin anarşist, bölücü olarak camilerde tanıtıldığı günlerin diğer ülkelerde de olmasına şaşmamak lazım. Bilindiği üzere Afganistan'da Allah için kıyam eden mücahidler Ruslara bağlı Diyanet personeli tarafından halka bölücü, hain ve anarşist diye tanıtılıyordu. Demek ki Rus keferesi bile ülkelerindeki Diyanet teşkilatının varlığından memnunluk duyuyor. Çünkü İslam dışı rejimler kendi kontrollerinde bir Diyanet teşkilatının olmasını kendileri için faydalı görmektedirler.

Yaşadığımız topraklarda da, etkili ve yetkili çevrelerin İslam'a saldırmalarına karşı Diyanet'in sesini hiç çıkarmaması, üzerinde düşünülmesi gereken husustur. Eski müftü mürted Turan Dursun, kitaplarında İslam'a açıktan saldırırken Diyanet ve oluşturduğu heyet, Din İşleri Yüksek Kurulu, bu konuda neden bir açıklamada bulunmuyor, cevap vermiyor? Haydi ülke içinde İslam'a açıkça hakaret edenlere bir şey diyemiyorsa, ülke dışında mesela, Hint asıllı mürted Salman Rüştü, aynı şekilde İslam'a saldırdığı, Hz. Peygamber'in hanımları olan annelerimize hakaret ettiği zaman neden onu tel'in etmemiştir? Bazı resmi ve yarı resmi kuruluşların, kimi yetkililerin ve bir kısım medyanın herhangi bir olayı bahane ederek İslam'a topyekün savaş açmalarına üç maymunu oynaması, görmemeyi, duymamayı, söylememeyi tercih etmesi başka neyle izah edilebilir? "İrtica" denilerek İslam'a ve müslümanlara olmadık iftiralar atan Hak Dini karalayan ve onunla en çirkin yöntemlerle savaşan medya ve diğer kesime karşı, Diyanet, Hak Dini müdafaa etme ihtiyacı bile hissetmemekte ve "dilsiz şeytan" rolünü üstlenmektedir.

Tabii, Diyanet, hak karşısındaki bu sessizliğe/tepkisizliğe kılıf uydurmayı da ihmal etmiyor. Çünkü demokrasiyle(!) idare edilen bir ülkede her şey tartışılmalı. Gerekirse halkın en kutsal değerleri bile tartışılabilir; ama rejimin temel ilkeleri ve heykelleri tartışılamaz. Çünkü tartışılması Kemalist anlayışa ve Devlet dinine göre düz değildir, demokrasi dininin kurallarını ihlal etmektir. (Abdurrahman Çobanoğlu, a.g.e. s.55-69) "Ey iman edenler! Sizden önce kendilerine Kitap verilenlerdendininizi eğlence ve oyun konusu edinenleri ve kafirleri dost edinmeyin. Eğer mü 'min iseniz Allah 'tan korkun." (5/Maide, 57)

İslam'ın, sosyal ve siyasal hayatı hayra doğru değiştirip dönüştürmesinin önünde en büyük engellerden biri, resmi/laik İslamizasyon anlayışları ve bu işlevi gören kurumlar, en başta da Diyanet kuruluşlarıdır. Diyanet teşkilatları, işgal altındaki bütün İslam dünyasında büyük bir kambur, ayak bağı ve pranga durumundadır. İslam dışı düzenler açısından ise, bir koltuk değneği, bir emniyet sibobu, bir drenaj kanalıdır. Diyanet görevlilerine "Din görevlisi" denilmektedir. Bu deyimdeki "din"den İslam kast ediliyorsa, bu yanlış bir adlandırma olur. Çünkü İslam'da, herkes dininin görevlisidir. İslam'da, hıristiyanlıkta olduğu gibi ruhbanlık, ruhbanlar (din adamları) sınıfı yoktur. Bütün müslümanlar, iyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak, dinlerini yaşayıp başkalarına yaşatmak için dinin kendilerini görevlendirdiğini kabul eden insanlardır. Onun için her müslüman, dininin vazifelisi, din görevlisidir. Ama, bu "Din görevlisi" tabiriyle düzenin resmi dini kast ediliyorsa, diğer memurlar gibi, hatta onlardan öncelikli olarak Diyanet görevlilerine bu ismin/unvanın verilmesinde sakınca yoktur. Kendilerine görev veren, nerede, hangi camide ve hangi türde, hangi kanun ve yönetmelikler çerçevesinde görev yapacağını bildiren/emreden devlet olduğuna göre, bunların, her şeyden önce devlet görevlileri, devletin din için görevlendirdikleri, devlet dininin görevlileri olduğu daha mantıklı çıkarım olmaktadır. İslam dışı güçlerin desteği/maaşı olmadan ayakta duramayacak olan bu grup, çoğu zaman kendilerini hak dinin temsilcileri olarak görürler. Bu da müslümanların cezası olarak yetmektedir.

Dünyadaki tüm küfür sistemleri, açık cephe alıp fertlerin içinden sökemedikleri Allah inancını köreltmek, saptırmak ve bu yolla insanları dalalete düşürüp köleleştirmek için kendilerine Bel'amlar bulmak zorunda hissetmişlerdir. Tarihin çok eski devirlerinden itibaren, Kur' an' ın bildirdiğine göre mesela Hz. Musa döneminden bu yana, küfürle hükmeden düzenler, edindikleri bu yardımcılara para ve makam vererek onları toplumun önüne sürmüşlerdir. Bir taraftan da, dini konularda bunların yetkili olduklarını yaymaya ve bu imajı toplumun kafasında yaşatmaya çalıştılar. Böylece, bu yolla halkın onlara tabi olmasını sağlayarak, halk üzerinde kendi egemenliklerini ve baskılarını kurdular. Dünyadaki tüm küfür sistemlerinin İslami gerçekleri müftü, vaiz ve namaz memurları sayesinde nasıl saptırdıklarına dair nice örnekler içinden birkaçına değinelim:

Bir taraftan dini afyon kabul ederek, insanları dinsizleştirmek için elinden geleni ardına koymayan Rusya'daki sosyalist düzen, diğer taraftan resmi müftüler atayarak, yıllarca insanları bu müftüler vasıtasıyla saptırmağa çalışmıştır. Hac mevsimlerinde, bu kiralık müftüleri hacca göndererek, o kutsal

topraklarda kendi propagandasını yaptıran sosyalist sistem, aynı zamanda ülkesindeki muvahhid mü'minleri kurşuna dizmiştir. Bu yaptıklarıyla sosyalist düzenin, müftü atamakta ne kadar samimi olduğu gözükmekte ve asıl amacının ne olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu gerçekler, yıllarca tüm dünyanın gözleri önünde cereyan etmiştir.

Yunanistan gibi hıristiyan çoğunluğa mensup bir ülke, sömürgesi altındaki Batı Trakya'nın Gümülcine'sinde resmi müftü atamaya çalışmış, halkın seçtiği müftüyü kabul etmemiştir. Bu durum, laik bir ülke olan Türkiye tarafından eleştirilmiş, İslam düşmanı medya tarafından da Yunanistan'ın bu tutumuna karşı çıkılmıştır. Hıristiyan bir ülke, neden kendini İslam'a nispet eden halkın, kendisine seçtiği müftüyü kabul etmeyerek kendisi müftü atasın? Niçin müftü seçmekte bu kadar hassasiyet göstersin? Bunun cevabı gayet açıktır. Hıristiyan Yunanistan, eğer bir kişiyi kiralayarak müftü tayin ediyorsa, bunun sebebi; diğer küfür rejimlerinde olduğu gibi, o şahıs ve kuruluş aracılığıyla müslüman halkı kendisine boyun eğdirmek, itaat ettirmektir.

Orta doğuda, Asya ve Afrika'da da durum pek farklı değildir. Dünyanın hemen her yerinde, İslam dışı düzenler, kendilerinin İslam'la hiçbir ilgileri bulunmadığı halde, müslüman gördükleri halklara müftü, vaiz ve namaz memuru tayin etmişlerdir. Bu kiralık görevliler de, ücret aldıkları küfür rejimlerine hizmeti ibadet telakki ederek görevlerini layıkıyla yapmışlar, halklarını din adına aldatmışlardır. Zaten İslam dışı düzenler de bunu yapmaları için kendilerine ücret ödüyorlar. Bunlardan birçoğu da toplum içinde oldukça ün salmış, meşhur edilmiş kişiler olarak ortaya çıkarlar. İşin en tuhaf yönü ise, bu kiralık görevlilerin, İslam dışı rejimlerin uşakları ve hizmetkarı olduklarını unutarak, kendilerini gerçekten İslam alimi, İslami konularda söz sahibi olduklarını zannetmeleridir.

Diyanet İşleri teşkilatını niçin kurduklarını açık bir şekilde anlatan, laik sistemin akıl hocası ve düşünürü, 1961 anayasasının mimarlarından biri olan Prof. Mümtaz Soysal'ın "Yüz Soruda Anayasanın Anlamı" adlı kitabındaki ifadeleri, bu söylediklerimize ışık tutmaktadır. Soysal, laikliğin tarifini ve Batı toplumlarında geçirdiği evreleri tanımladıktan sonra, laikliğin önünde engel teşkil eden İslam dininin, nasıl etkisiz hale getirilerek devre dışı bırakıldığını şöyle anlatıyor:

"Dinin toplum işlerinden, toplumsal görevlerinden sıyrılıp 'vicdanlara itilmesi', kişilerin iç dünyalarından dışarıya taşmayan bir inançlar bütünü

sayılabilmesi. Bu, aynı zamanda, dünya işleriyle çok yakından ilgili olan müslümanlığın kendi içinde de bir reforma girişmek demek. Bir bakıma, Atatürk'ün uygulamak istediği laiklik politikası, dini 'toplumsal' olmaktan çıkarıp 'kişisel'leştirirken, müslümanlığın temel niteliklerinden birine de dokunmuş oluyordu. Laik devlet, yalnız mezhepler arasında ayrım gütmeyen, resmi bir dini olmayan, dinsel kurallarla iş görmeyen bir devlet olmakla kalmamalı, aynı zamanda dinin vicdanlara itilmesi için gerekli tedbirleri de alabilen devlet olmalıydı." (Yüz Soruda Anayasanın Anlamı, Mümtaz Soysal, Gerçek Y. s. 171)

Prof. Soysal'a göre devlet, laikliğin öngördüğü' tedbirini aldı. Aldı almasına da, ancak İslam dini, büyük bir engel olarak laikliğin karşısında, olduğu gibi duruyordu. çünkü İslam'da, hıristiyanlıktaki gibi din ve devlet işleri ayrı ayrı değildi. Soysal bu gerçeği şu ifadelerle dile getiriyor: "İslam dini, din ile devlet işlerini ayırmak şöyle dursun, bunlarda tam bir kaynaşma getiriyor. Din, insanların iç dünyaları kadar, devlet konusundaki davranışları da kurallara bağlamak amacını gütmektedir. Bu alanda laikleşmeğe doğru atılan her adım, eninde sonunda dinin kendisiyle çatışmaya kadar varıyor." (A.g.e. s. 172)

Laik rejim İslam'la çatışmayı göze alamadı. Ancak, bu engel kaldırılmalı, ama, çatışma olmadan bu iş halledilmeliydi. Çünkü böyle bir çatışma laik rejimin sonu demekti. O halde, laikliğe zarar verilmeden bu iş gerçekleştirilmeliydi. Ve formül bulundu: İslam isim olarak var olmalıydı, ancak, hüküm/uygulama olarak kaldırılmalıydı. Laik rejimin çok güveneceği bir teşkilat kurulmalı, bu kuruluş, dinin vicdanlara hapsedilme işini en iyi şekilde yerine getirmeliydi. Diyanet İşleri Teşkilatı böylece kuruldu. Diyanetin laik sistem içindeki yerini ve görevini istenildiği gibi nasıl yerine getirdiğini de Soysal şöyle ifade ediyor:

"Laik bir devlette 'Diyanet İşleri Başkanlığı 'nın genel idare içinde yer alması, Türk devriminin özelliklerine uygun bir laikliğin, yani dini toplum işlerinden kişisel vicdanlara itebilme işinin daha sağlam ve emin yollardan gerçekleştirilmesi dışında herhangi bir anlam taşıyamaz." (A.g.e. s. 174)

Soysal, çok açık bir şekilde, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kuruluş amacını ortaya koymaktadır. Buna göre, Diyanet'in görevi, dünya ve ahiret nizamı olan İslam nizamının devletle ve dünya ile ilgili olan kurallarını gizleyerek onu ruhbanlık dini haline getirmeye ve böylece onu vicdanlara hapsetmeye çalışmaktır. Bunun için; müftüler, vaizler ve namaz memurları yetiştirmek, bunların nasıl hareket edecekleriyle ilgili esasları belirlemek, bu esaslar

doğrultusunda hareket edip etmediklerini, laik sisteme uygun konuşup konuşmadıklarını kontrol etmek üzere, müfettişler görevlendirmek Diyanetin temel görevidir.

Laik sistem, kendi emniyeti için kurduğu ve emniyet sibopluğu yaptırdığı Diyanet örgütüne yalnızca eleman yetiştirmekle kalmamış, aynı zamanda bu yetiştirdiği elemanlarına işleyecekleri dini cinayetleri (dini vicdanlara hapsetmeye çalışmaları) karşılığında, bütçesinden her yıl düzenli olarak ve miktarı laik rejimin birçok bakanlığın bütçelerinin 10-15 katı kadar parayı rüşvet olarak vermiştir. Laik rejim, protokolda, Tapu Kadastro Müdürlüğü kadar bir yere sahip olan Diyanet Teşkilatına, devletin çok önemli altı bakanlığının toplam bütçesinden daha fazla bir parayı ayırıyordu. Ayrıca, yıl ortasındaki ek ödenekler ve Diyanet Vakfının gelirlerinin de eklenmesi ile, bir müdürlük seviyesindeki Diyanet örgütünün bütçesi, devlet içinde devlet bütçesi haline geliyor.

Bütün bu rakamlar çok büyük, hatta korkunç gelse de; aslında, Diyanet teşkilatının işlediği dini katliamlar karşılığında az bile kalmaktadır. çünkü Rusya, büyük askeri gücüne ve onca imkanına rağmen, bir avuç Çeçen'in kafasından din duygusunu, gönlünden cihad ve şehitliği, onca propaganda, saldırı ve işkenceye rağmen kaldırmayı başaramazken, Diyanet, kan dökmeden ve baskı yapmadan personeli vasıtasıyla yaptığı propagandalarla, dini toplumsal hayattan kaldırma ve toplumu hak dinden koparak devlete tabi kılma açısından Rusya ile karşılaştırılamayacak büyük başarı elde etmiştir. Konuyu bir de nüfus açısından ele alacak olursak, sonuç daha büyük boyutlara ulaşmaktadır. Yani Rusya, 250 milyonu geçen nüfusu, süper askeri ve mali gücü, sosyalist ideolojisi, baskı ve saldırılarıyla, bir milyon Çeçen'in kalbinden ve kafasından imanı sökmeye muvaffak olamazken; diyanet örgütü, 88 bin çalışanı ile 70 milyon insanın kalbindeki ve kafasındaki imanı geçersiz hale getirerek onları birer uydu/köle haline getirebilmiştir. Rusya 250 milyon nüfusuyla bir milyona yapamadığını, Diyanet örgütü 88 bin çalışanıyla 70 milyona yaptı. Bu nedenle, Diyanet'in aldığı ücret/rüşvet az bile kalmaktadır. Diyanet şebekesinin zavallı elemanları rejime yaptıkları hizmetleri bir bilselerdi, generallerin rejime yaptıkları hizmetlerden çok daha fazla olduğunu ve rejimi nasıl koruduklarını görürlerdi. Çünkü Diyanet örgütü, içerideki dinsel düşmanı (irticayı) etkisiz hale getirmekte, generallerin dış düşmanı etkisiz hale getirmelerinden daha başarılıdırlar. Diyanet teşkilatının her elemanı, yaptıkları üstün ve başarılı görevleri için aslında mareşallikle ödüllendirilmelidir.

Ancak, her işte olduğu gibi, bu konuda da insanların bir hesabı varsa, Yüce Allah'ın da bir hesabı var ve Allah, hesabında daima üstün gelendir. "Kafirler istemese de Allah dinini üstün kılacaktır." (9/Tevbe, 33). İşte bu Diyanet şebekesi konusunda da laik sistemin hesabı yine tutmadı. Tıpkı İmam-Hatip Liselerinde ve İlahiyat Fakültelerinde tutmadığı gibi. Çünkü düzen, onca rüşvet vererek kiraladığı dinsel suçlu müftü, vaiz ve namaz kıldırma memurlarından kimileri, işledikleri cinayetin farkına vardılar. Allah korkusunun ağır basması sonucunda, laik rejimin ellerine tutuşturduğu, rejimi öven kağıtları bir kenara fırlatıp ellerine Kur'an'ı alarak aslına uygun bir şekilde hak dini halka anlatmaya çalıştılar. Ancak, rejimden onca rüşvet alan Diyanet ve bağlı olduğu yetkililer boş durur mu? Hemen harekete geçerek namaz memurlarından halka Kur'an'ın anlamlarını anlatan ve okutanları araştırmaya başladılar ve Kur'anı gerçekleri insanlara ulaştırmaya çalışanlardan tespit edebildiklerinin işine son verdiler.

Diyanet İşleri, dinin bir vicdan meselesi olduğunu halka kabul ettirmek için, sürekli olarak bu tarzda hutbeler hazırlar ve namaz kıldırma memurlarına da bu hutbeleri okutur. Bu hutbeleri okumayanları uyarır, cezalandırır, hatta gerekirse görevine son verir. Diyanetin bağlı bulunduğu yasa, dinin bir bölümünü anlatmaya, bir bölümünü gizlemeye görevlileri zorlamaktadır. Aynı yasa, laiklikle çatışan, Kur'an'ın devlet ve egemenlikle ilgili hükümlerini gizlemeleri gerekirken bunları açıklayan görevlilerin işlerine son verileceğini de ortaya koymaktadır.

İslam dini, devlet ve hüküm/egemenlik esasını ilk plana almaktadır. "La ilahe illallah" kelimesi, bu gerçeği ifade etmektedir. Hz. Adem (a.s.)'den Hz. Muhammed (s.a.s.)'e kadar süregelen risalet zinciri, sadece bu gerçeğin anlaşılması içindi:

"Andolsun Biz, 'Allah'a kulluk edin ve tağuttan kaçının' diye (emretmeleri için) her ümmete/topluma bir peygamber gönderdik. Allah, onlardan bir kısmına hidayet edip onları doğru yola iletti. Onlardan bir kısmı için de sapıklığa düşmek hak/gerekli oldu. Yeryüzünde gezin de görün; inkar edenlerin sonu nasıl olmuştur!" (16/Nahl, 36). Kur'an-ı Kerim, hakimiyet konusunu, sürekli olarak işlemekte, baştan sona kadar bu konuya işaret etmektedir. "Hüküm, yalnız Allah'ındır. O, yalnız kendisine ibadet/kulluk etmenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Ama insanların çoğu bilmezler." (12/Yusuf, 40)

Hakimiyetin ancak kendisine ait olduğunu bildiren Yüce Allah, indirdiği

hükümlerle hükmetmeyenlerin kafir, zalim ve fasık olduklarını, hükümleri gizleyenlerin de aynı kategoriye girdiklerini bildirdikten sonra, Kur'an'la mutlaka hükmedilmesi gerektiğini emretmektedir. "Sana da, daha önceki Kitabı doğrulamak ve onu korumak üzere Kitabı (Kur'an'ı) gönderdik. Artık aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet; sana gelen gerçeği bırakıp da onların hevalarına/keyiflerine/arzularına uyma... Allah'ın sana indirdiği hükümlerin bir kısmından seni saptırmamalarına dikkat et." (5/Maide, 48-49)

Yüce Allah'ın indirdiği hükümlerin bir kısmını gizleyerek saklayanların ve hükümleri istemeyenlerin cahil olduğunu bildiren Kur' an, en güzel hükmedenin Allah Teala olduğunu haber vermektedir: "Yoksa cahiliyye hükmünü/idaresini mi istiyorlar? İyice bilen bir toplum için Allah 'tan daha güzel hüküm veren kim olabilir?" (5/Maide, 50). Yüce Allah'ın indirdiği hükümleri gizlemek ve bunlarla hükmetmemek, ya da İslami esasların günümüzde geçerli olmadığını düşünmek ve söylemek; dini yalanlamak, inkar etmektir: "Artık bundan sonra hangi şey, sana dini yalanlatabilir? Allah hükmedenlerin en güzel hükmedeni değil mi?" (95/Tin, 7-8)

Aldıkları birkaç kuruş için İslami hakikatleri örtbas edenler, aslında İslami esaslardan ne kadar uzak olduklarını ortaya koymaktadırlar. Hakkı ortaya koymanın yolu, başta cahili bütün sistemleri reddetmekten, daha sonra İslami esasları çok iyi öğrenmekten geçer. Bunun için hakkın ve batılın net olarak ortaya konulması gerekmektedir. "Dinde ikrah/zorlama yoktur. Çünkü doğruluk, sapıklık ve eğrilikten ayırt edilmiştir. O halde, kim tağutu (Allah 'tan başka hüküm koyanı) reddedip Allah'a iman ederse, kopması mümkün olmayan sağlam kulpa yapışmıştır. Allah (her şeyi) işitir ve bilir." (2/Bakara, 256)

İşte, Diyanet teşkilatı, bu hakikatlerin gün yüzüne çıkmaması için müftü, vaiz ve namaz kıldırma memurlarına ücret vermekte ve bu gerçekleri topluma duyuranları ise hiç bekletmeden kovmaktadır. Diyanet teşkilatının başına, dinin bir vicdan işi olduğu felsefesini kabul etmiş ve bu felsefe doğrultusunda hareket edeceğine dair güvence vermiş başkanlar getirilmektedir. Bu başkanlar, görevlerini laik düzenin emirleri doğrultusunda yapmaktadırlar. Bunların emrindeki cami görevlileri de kendilerine yasalarla emredilenleri yerine getirmektedir. Bu görevliler, kendilerine verilen görev gereği, Kur'an'ın bütününü Arapça aslıyla okudukları halde, bir kısmını gizleyerek, kalan diğer kısımlarının anlamını halka ulaştırırlar. Bu ücretli görevlilerin, dinin ancak bu kadarını bildikleri söylenemez. Çünkü, bir ayeti okuyup onun altındaki veya

üstündeki ayetleri görmemek mümkün değildir. Kur'an-ı Kerim'dekı iyilik, güzellik, yardım severlik konularındaki ayetleri sürekli okuyarak; içki, kumar, zina, faiz ve hakimiyetin Allah'a ait olduğuyla ilgili ayetleri toplumdan gizleyen görevliler, ancak kendilerine verilen Bel'amlık görevini ifa etmektedirler. Bu görevlilerin böyle yapmasını isteyen, Diyanet teşkilatını kuran laik düzendir. Ancak şu unutulmamalı ki, Yüce Allah, indirdiği açık delillerin tümünün açıklanmasını istemekte ve bir kısmını gizleyenlere lanet edileceğini bildirmektedir:

"İndirdiğimiz açık delilleri ve hidayeti, Biz Kitap 'ta insanlara açıkça belirttikten sonra, gizleyenler (var ya), işte onlara hem Allah lanet eder, hem de bütün lanet edebilenler lanet eder." (Bakara, 159) "Allah'ın indirdiği Kitap 'tan bir şey gizleyip onu az bir paraya satanlar var ya, işte onlar karınlarına ateşten başka bir şey doldurmuyorlar. Kıyamet günü Allah onlarla ne konuşacak ve ne de onları temize çıkaracaktır. Orada onlar için acı bir azap vardır. Onlar hidayeti/doğru yolu bırakıp sapıklığı, mağfirete karşılık olarak da azabı satın almış kimselerdir. Onlar ateşe karşı ne kadar da dayanıklıdırlar!" (2/Bakara, 174-175)

Oysa Kitab'a varis olanlar, Kitab'ı açıp okuyanlar, onu açıklamakla mükellef tutulmuşlardır .. Diyanetin maaşlı elemanlarının çoğu ise, aldıkları birkaç kuruş için, onu gizlediler, hükümlerini saptırdılar ve böylece Kitab'ın hükümlerini arkalarına attılar. "Allah, kendilerine Kitap verilenlerden: 'Onu mutlaka insanlara açıklayacaksınız, gizlemeyeceksiniz!' diye söz almıştı. Fakat onlar, verdikleri sözü kulak ardı ettiler, onu az bir dünyalığa değiştiler. Yaptıkları alışveriş ne kadar kötü!" (31 Al-i İmran, 187)

Diyanet görevlileri, dinin toplum tarafından anlaşılmasını, dinin sosyal ve siyasal yönlerini, iyilikleri emretmek ve kötülüklerle mücadele etmenin her müslümanın görevi olduğunu anlatmayarak, kötülüklerin toplum hayatına egemen olmasına destek oldular. Bu görevliler, kötülüklerin toplum hayatına hakim olması için, elbette ki kötülüğü övüp halkı teşvik etmediler; zaten onlara bu görev de verilmemişti. Kötülükleri başkaları, rejimin bizzat kendisi toplumun önüne çıkardı; fakat toplumdaki din! inanç, bu kötülüklerin yayılmasını engelliyordu. Bu din! inanç toplumdan kalkmadıkça kötülük yayılmayacaktı. Öyleyse bu din! inanç kalkmalıydı, ya da vicdanlara hapsedilmeliydi ki, kötülüklere meydan açılabilsin ve her çeşit şer ortalıkta özgürce işlenebilsin. Dini vicdanlara itebilme işi, toplum içinden çıkan, toplumun güveneceği kişilere verilmeliydi ki, toplum uyanıp laik rejime, şerlerin egemen olduğu düzene ve

yapıya karşı gelmesin.

Evet, Diyanet görevlileri, büyük çoğunlukla, dini vicdanlara hapsederek gerçekleri gizlemişler, hakkın toplum tarafından anlaşılmasına engel olmuşlardır. Bu ise, yapılabilecek en kötü işti: "Onlar, işledikleri kötülükten, birbirlerini vazgeçirmeye çalışmıyorlardı. Andolsun yaptıkları ne kötüdür!" (5/Maide, 79) "Allah'ın ayetlerini az bir paraya sattılar da O'nun yoluna engel oldular. Onların yaptıkları, gerçekten ne kötüdür!" (9/Tevbe, 9). Bu görevliler, bunu ister bilerek yapsınlar, isterse bilmeden; batılı emretmeleri, bundan da Kötüsü, hakla batılı karıştırmaları, cinayet olarak yeter! "Ayetlerimi az bir karşılık ile satmayın; yalnız Benden (Benim azabımdan) korkun. Hakkı batıl ile karıştırmayın; bilerek hakkı gizlemeyin." (2/Bakara, 41-42).

Yine, hangi sebeple olursa olsun, hakkı gizleyerek belli konuları işlemeleri, onların Kur'an'ı böldüklerinin açık bir delilidir. Bunun hesabı, elbette sorulacaktır. "Onlar ki Kur'an'ı bölük bölük ettiler. Senin Rabbin hakkı için Biz onların hepsine, yaptıkları şeylerden soracağız. O halde sen emrolunduğun şeyi açıkça söyle ve müşriklere aldırma!" (15/Hicr, 91-94). Kur'an'ı parça parça ederek bir bölümü ile hareket edenler için Kur'an'ın öngördüğü ceza, dünya hayatında laik düzenlerin isteklerine göre hareket ettiklerinden dolayı rezillik, rezillerin ahiret cezası ise, azabın en şiddetlisine atılmaktır. " ... Yoksa siz Kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkar mı ediyorsunuz? Sizden bunu yapanın cezası, dünya hayatında rezil olmaktan başka nedir? Kıyamet gününde de (onlar) azabın en şiddetlisine itilirler. Allah, yaptıklarınızı bilmez değildir. " (2/Bakara, 85)

Diyanetin memurları, bu itaatkar tavırlarıyla, bilerek veya farkında olmadan; Diyanetin, dolayısıyla laik düzenin emir ve yasaklarını Allah ve Rasulünün emir ve yasaklarının üstüne çıkarmış oluyorlar. Bu nedenle, Kur'anı emirler bunlar için pek bir şey ifade etmeyebiliyor. Bunun en açık örneği, cenaze namazları ile ilgili tutumlarıdır. Kur'an-ı Kerim, Allah'ın dininden hoşlanmayanların, fasıkların ve münafıkların namazlarının kılınmamasını, mezarları başında durulmamasını isterken, bu namaz memurları, bırakın münafıkları, Allah'ın dinine ve müslümanlara düşman olan dinsizlerin (daha doğrusu, farklı din mensupları müşriklerin) bile namazlarını kılmakta, onlar için dua etmektedirler. Namazdan sonra da bu müşriklerin ölüsünü almaya gelenlerin bazılarınca, "kahrolsun şeriat!" diye İslam'a saldırdıkları durumlar bile olabilmektedir. "Onlardan ölen hiçbirine asla namaz kılma, onun kabri başında da durma. Çünkü onlar, Allah ve Rasulünü inkar ettiler de fasık olarak öldüler." (9/Tevbe, 84). Şimdi, bir

tarafta Yüce Allah'ın emri, diğer tarafta Diyanet ve laik sistemin emri var. Namaz memurları laik düzenin emrine tabi olduklarını ortaya koyarak, Yüce Allah'ın bu emrinin tersine hareket ediyorlar. Bu davranışlarıyla da Kitab'ın hükümlerini arkalarına atmış oluyorlar.

Diyanete, daha doğrusu laik düzene hizmeti ibadet kabul eden müftü, vaiz ve namaz kıldırma memurlarından oluşan bu grup, tevbe ederek Allah'a ve O'nun yüce Kitabına tam teslim olmadıkları ve Kur' anı gerçekleri insanlara olduğu gibi anlatmadıkları sürece, ne müslümanlarla beraber olabilirler ve ne de Yüce Allah tarafından bağışlanırlar. "İşte onlar, ahireti verip dünya hayatını satın alan kimselerdir. Onlardan azap hiç hafifletilmez ve onlara hiç yardım edilmez. " (2/Bakara, 86) "Ancak, tevbe edip düzeltenler, (Hakkı) açıklayanlar başka. Onları bağışlarım. Çünkü Ben tevbeyi çok kabul eden ve merhametli olanım." (2/Bakara, 160)

Hamdolsun, bu ayete göre durumlarını düzeltenler, günden güne çoğalmakta ve birçok Diyanet görevlisi, yalnızca Yüce Allah'a kul olma şerefine ulaşmak için çalışmaktadırlar. Ancak, rızık endişesiyle hala gerçekleri gizleyen büyük bir grup Diyanet görevlisi bulunmaktadır. (Ramazan Yılmaz, Tevhidin Düşmanı Tefrika, s. 155-171)

Diyanetin Hutbelerinden Küçük Birer Kesit: 1973'te basılan Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınlarından "Hutbeler" adlı kitaptaki hutbe konularından bazıları şunlar: "Hakimiyet Milletindir", "Hürriyet ve Adalet Sevgisi", "Yurt Sevgisi ve Vatana Bağlılık", "Vatan Sevgisi", "Askerlik Sevgisi", "Dinimiz Kaçakçılığın Her Çeşidini Yasaklamıştır", "Milli ve Dini An'anelerimize Bağlı Kalalım", "Ormanların Korunması ve Ağaç Yetiştirilmesi", "Dinimizin Zenaat ve Tekniğe Verdiği Önem".

Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınlarındın 1981 yılında basılan ve kapağında "Atatürk'ün Doğumunun 100. Yılı Dolayısıyla" diye not düşülmüş, camilerde İmam-Hatiplik yapanlara hutbe olarak yararlanmaları için hazırlanan "İmam-Hatipler İçin Örnek Metinler" adlı kitaptan birkaç konu/hutbe başlığını sayalım: "Yurtta ve Cihanda Sulh", "Türk Devleti, Ülkesi ve Milletiyle Bölünmez Bir Bütündür", "Türklük ve Müslümanlık", "Çalışmak Bir İbadettir", "Vatan ve Millet Sevgisi", "Askerlik ve Yurt Savunması", "Cumhuriyet Fazilettir", "Milli Hakimiyet Bayramı", "Çanakkale Zaferi", "30 Ağustos Zaferi", "Vergi Vermek Çok Önemli Bir Vatandaşlık Görevidir", "Ağaç ve Orman Sevgisi", "Yerli Malı Kullanalım", "Kaçakçılık ve Karaborsacılık", "Anarşi, Terör ve Bozgunculuk", "Turizmin

Önemi".

Özetlersek; İslam'a göre din, sadece ölüm ötesi ile ilgili bir mezarlık dini olmayıp, insan hayatının bütün yönlerini kapsayan, onun ruhsal olduğu kadar, sosyal ve siyasal yönlerden de Kur'an'a ve Hz. Muhammed (s.a.s.)'in sünnetine göre düzenlemeler öngören bir hayat anlayışı, bir dünya görüşüdür. Gerçekten dinin, yani İslam'ın nasıl uygulanacağını öngören ve emreden Kur'an, müslümanın bütün iç ve dış dünyasını, maddi ve manevi hayatını düzenleyecek ilkeleri de içermektedir. Bu anlamda din, Allah'ın rızasına uygun gelecek biçimde düzenlenmiş bir toplumsal bütün ya da sistemdir ki beşeri olan diğer sistemler içerisinde.' Allah'ın kabul ettiği tek sistem olarak kabul edilmektedir. Öyleyse genel bir değerlendirmeyle İslam'a göre din, insanın bu dünyadaki hayatını bir bütün olarak kapsaması yanında, ölüm sonrası hayatını da anlamlı kılan temel ilkeler ortaya koymaktadır. Ayrıca insanın eşyayla ilişkisini, evrene bakış tarzını kuran özü de vermektedir. (İhsan Süreyya Sırma, Sosyal Bilgiler Ansiklopedisi, c. 1, s. 373)

Hakk'a ve hak dine inanmayan insanların bize din biçmelerine, kendi batıl dinlerini bize dayatmalarına, hak dini tahrif etmeye çalışmalarına, Allah'a ve Allah'ın dinine iftira etmelerine göz yumacak ve boyun eğecek değiliz. Onların ilahlıklarını, rabliklerini reddedeceğiz; onların tuzaklarına düşmeyeceğiz. Onların (b)alıkları avlamak için oltalarına taktıkları "din"i yutmayacağız.

"Din nasihattir." (Hadis-i şerif)
"Din güzel ahlaktır." (Hadis-i şerif)
"Din, hayatımızın vazgeçilmez de olsa bir parçası değil; hayatımızın kendisidir." "Din, belirli şeylere bir açıdan bakmak değil; her şeye belirli bir açıdan bakmaktır."
"Din aklı değil; nakildir." (Atasözü)
"Dini olmayanın insafı olmaz." (Atasözü)
"Dinsiz ile konuşanın eli kılıçta gerek." (Atasözü)
"Dinsizin hakkından imansız gelir." (Atasözü)
"Dinini paraya satan, dininden de olur, paradan da." (Atasözü)
"Dünya için din feda olunmaz. "
"Hak din olmazsa, dünya bir zindan olur. "
"Dinsiz (Hak dini kabul etmeyen) insan, en bedbaht, en huzursuz mahluktur." "Günümüzde dine hizmet için lisan-ı hal, lisan-ı kalden daha tesirlidir."
"Biz dini severiz. Dünyayı da din için severiz. Dinsiz dünyada hayır yoktur."

"Din, hayatın hayatı,
Hem nuru hem esası.
Dini ihya ile olur;
Bu toplumun ihyası."

"Ruhun terakkisi din sayesindedir. Din olmasaydı, insan hayvan olarak kalırdı ve insandaki vicdanı ve ahlaki güzellikler olmazdı. "

"Din incelir, ama yine de kopmaz. Onun sahibi Allah'tır. Bir koruyucusunu gönderir, yeniden hak dini ihya eder. "

"Tarih gösteriyor ki, müslümanlar ne kadar dine bağlanmışsa, o denli terakki etmiş; ne zaman dinde gevşeklik göstermişse perişan olup alçalmışlardır."

"Hak din, güneş gibidir; üflemekle sönmez. Gündüz gibidir, göz yummakla gece olmaz. Gözünü kapayan, yalnız kendine gece yapar."

"Ey dalalete dalmış gafiller! Dünyadan ölümü, insandan acizlik, muhtaçlık ve fakirliği kaldırmanın çaresi varsa, dine ve dinin hayata yansımasına gerek duymayabilirsiniz. Yoksa, susun! Zira ölüm, acizlik, zeval, fakirlik gibi tabii ayetler, yüksek sesleriyle dine çağırıyorlar ve Hak dinin hayata geçirilişinin lüzumunu ilan ediyorlar."

İslam Akaidi Bölüm -6 Din

Din Konusuyla ilgili Ayet-i Kerimeler

A- "Din" Kelimesinin Geçtiği Ayetler (92 Yerde): 1/Fatiha, 4; 2/Bakara, 132, 193,217,217,256; 3/Al-i İmran, 19,24,73,83,85; 4/Nisa, 46, 125, 146, 171; 5/Maide, 3, 3, 3, 54,57,77; En'am, 70, 137, 159,161; 7/A'raf, 29, 51; 8/Enfal, 39,49,72; 9/Tevbe, 11, 12,29,33,33,36,122; lO/Yunus, 22,104, 105; 12/Yusuf, 40, 76; 15/Hicr, 35; 16/Nahl, 52; 22/Hacc, 78; 24/Nur, 2, 25, 55; 26/Şuara, 82; 29/Ankebut, 65; 30/Rum, 30, 30, 32, 43; 3-1/Lokman, 32; 33/Ahzab, 5; 37/Saffat, 20; 38/Sad, 78; 39/Zümer, 2, 3, ll, 14; 40/Mü'min, 14,26,65; 42/Şura, 13, 13,21; 48/Fetih, 28, 28; 49/Hucurat, 16; 51/Zariyat, 6, 12; 56/Vakıa, 56; 60/Mümtehine, 8, 9; 61/Saff, 9, 9; 70/Mearic, 26; 74/Müddessir, 46; 82/İnfitar,9, 15, 17, 18; 83/Mütaffifin, ll; 95/Tin, 7; 98/Beyyine, 5, 5; 107/Maun, 1; 109/Kafirun, 6, 6; 11O/Nasr, 2.

B- Din, Şeriat Anlamında "Din": 3/Al-i İmran, 83; 9/Tevbe, 29, 33; 24/Nur, 2; 48/Fetih, 28; 61/Saff, 9; 98/Beyyine, 5; 11O/Nasr, 2.

C- İtaat Anlamında "Din": Yusuf,76.

D- Ceza Anlamında "Din": 1/Fatiha,4; 15/Hicr, 35; 24/Nur, 25; 26/Şuara, 82; 37/Saffat, 20; 38/Sad, 78; 51/Zariyat, 6-12; 56/Vakıa, 56; 70/Mearic, 26; 74/Müddessir, 46; 82/İnfitar, 15-18; 83/Mutaffifin, 1

E- Din, Şeriat, Yahut İnkıyad, itaat, İbadet: 2/Bakara, 132, 193,217,217256; 3/Al-i İmran, 19,24,73,85; 4/Nisa,46, 125, 146, 171; 5/Maide, 3, 3, 3, 54, 57, 77; 6/En'am, 70, 137, 159, 161; 7/A'raf, 29, 51; 8/Enfal, 39,49,72; 9/Tevbe,11, 12,33, 122; 1O/Yunus,22, 105; 12/Yusuf, 40; 16/Nahl, 52; 22/Hacc, 78; 24/Nur, 55; 29/Ankebut, 65; 30/Rum, 30,30,32,43; 31/Lokman, 32; 33/Ahzab, 5; 39/Zümer, 2, 3, 11; 40/Mü'min, 14, 26, 65; 42/Şura, 13, 13, 21; 48/Fetih, 28; 49/Hucurat, 16; 60/Mümtehine, 8, 9; 61/Saff, 9; 82/İnfitar, 9; 95/Tin, 7; 98/Beyyine, 5; 107/Maun, 1; 109/Kafirun, 6.

F- Hak Din İslam'dır: 3/Al-i İmran, 19,83,85; 5/Maide, 3; 6/En'am, 126, 153, 161; 9/Tevbe, 33; 22/Hacc, 67; 30/Rum, 30; 39/Zümer, 3; 48/Fetih, 28.

G- Her Peygambere Gönderilen Dinde İman Esasları Aynıdır: 6/En'am, 90; 21/Enbiya, 92; 23/Mü'minun, 51-52; 42/Şura, 13; 43/Zuhruf, 45; 87/A'la, 14-15, 18-19.

H- Dinde Sebat Etmek (Kararlı Olmak): 3/Al-i İmran, 144; 42/Şura, 14; 49/Hucurat, 15.

İ- Din Anlamında, "Millet": 2/Bakara, 120, 130, 135; 3/AI-i İmran, 95; 4/Nisa, 125; 6/En'am, 161; 7/A'raf, 88-89; 12/Yusuf, 37-38; 14/İbrahim, 13; 16/Nahl, 123; 18/Kehf, 20; 22/Hacc, 78; 38/Sad, 7.

Din Konusuyla ilgili Hadis-i Şerif Kaynakları

Buhari, İman 17,33,37; Tefsir sure 3, bab 35; Cenaiz 79,80,93; Zekat 1, Cihad 95; Meğazı 77, Tefsir Maide 2, İ'tisam; Enbiya, 113; Rikak 164, 166; Fezailu Medine 6, hadis 10. Müslim, İman 1, hadis no: 8; İman 55, hadis no: 95; İman 65, hadis no: 232; İman 264; Hac 151; Kader 22, 23,24,25; Cennet 63; Tefsir 3, hadis no: 3017; Fezail 26-32. Tirmizi, Kıyame 25; Tefsir sure 38, bab 1; İman 1,2; İman 13, hadis no: 2765; İman 14, hadis no: 2738; İman, 118, hadis no: 186; Tefsir Maide, hadis no: 3046; İlim, 16, hadis no: 2815; Fiten 61, hadis no: 2361. Nesai, İman 6,15,18; Bey'at 31, hadis no: 156; Zekat 3; Cihad 1; Hac 194. İbn Mace, Mukaddime, 6, hadis no: 43; Mukaddime 46, Mukaddime 9, hadis no: 63,64; Fiten 1; Zühd 31. Ebu Davud, Sünnet, 6, hadis no: 4607; Sünnet 16, hadis no: 4695; Edeb 67, hadis no: 4944. Darimi, Siyer 10,45; Mukaddime 16, hadis no: 96. Ahmed bin Hanbel, 1111,78,237; 2/233,314,390-391,435; 41127, 162; 5/318, 330.

Geniş Bilgi Alınabilecek Kaynaklar

1- Hak Dini Kur'an Dili, Elmalılı Hamdi Yazır, Azim Y. c. 1, s. 91-99; c. 2, s. 329-332
2- Tefhimu'l Kur'an, Mevdudi, İnsan Y. c. 1, s. LO 1
3- Kur'an Mesajı, Muhammed Esed, İşaret Y. c. 1, s. 78
4- Kur'an Ansiklopedisi, Süleyman Ateş, KUBA Y. c. 5, s. 86-205
5- T.D.V. İslam Ansiklopedisi (Günay Tümer), T.D.Vakfl Y. c. 9, s. 312-320
6- Şamil İslam Ansiklopedisi (M. Beşir Eryarsoy), Şamil Y. c. I, s.393-401
7- Sosyal Bilgiler Ansiklopedisi, (A. Ünal, Z. Yetik, M. B. Eryarsoy), Risale Y. c. 1, s. 354-365
8- Kur'an'da Siyası Kavramlar, Vecdi Akyüz, Kitabevi Y. s. 401-419
9- İslam'ın Temel Kavramları, Hüseyin K. Ece, Beyan Y. s. 142-150
10- Kur'an'da Temel Kavramlar, Ali Ünal, Beyan Y. s. 122-126; Nil Y. 99-106 lL.
11- Kur'an'da Dört Terim, Mevdudi, Özgün Y. s. 99-112
12- Tevhid ve Değişim, Celaleddin Vatandaş, Pınar Y. s. 42-46
13- İman ve Tavır, Beşir Eryarsoy, Şafak Y. s. 161-261
14- Kelimeler Kavramlar 1, Yusuf Kerimoğlu, İnkılab Y. s. 72-73
15- Yitirilmiş Emniyet, Kul Sadi Yüksel, Yenda Y. s. 13-103
16- Sorularla Tevhid ve Akaid, Mehmet Alptekin, Saff Y. s. 47-48
17- Kur'an'da İnsan ve Toplum, Ekrem Sağıroğlu, Pınar Y. s. 27-29
18- İnanmak ve Yaşamak, Ercüment Özkan, Anlam Y. c. 3, s. 125-159
19- Fıtratın Dirilişi, Sadık KılıÇ, Nehir Y. s. 117-142
20- İslam'ın Anlaşılmasının Önündeki Engeller, Abdurrahman Çobanoğlu, İhtar Y. s. 54-69
21- Tevhidin Düşmanı Tefrika, Ramazan Yılmaz, Mücahede Y. s. 155-171
22- La, Mustafa Çelik, Ölçü Y. s. 80-90
23- Din Nedir, Salih Gürdal, Beyan Y.
24- Din Gerçeği ve İslam, Mehmet Alagaş, İnsan Dergisi Y.
25- Din Görevlisinin El Kitabı, Mevlüt Özcan, Sabır Y.
26- Din Görevlisinin Hizmet Rehberi, Abduhllah Sevinç, Medrese Kitabevi Y.
27- Din İle Maddecilik Arasında Ezell Savaş, Ebu'l-Hasan Ali el-Hasanı en-Nedvı, İslami Neşriyat
28- Din-İnkılap-İrtica, Peyami Safa, Ötüken Neşriyat
29- Din-Siyaset-Laiklik, Mehmet Emin Gerger, Nehir Y.
30- Din ve Allah İnancı, M. Abdullah Draz, çev. Bekir Karlığa, Bir Y.
31- Din İslam'dır, Seyyid Kutup, Kültür Basın Yay. Birliği
32- Din Bu, Seyyid Kutup, çev. Furkan Hocaoğlu, Özgün Y.

33- Dine Karşı Din, Ali Şeriati, çev. Hüseyin Hatemi, İşaret Y.
34- Dinin Hikmeti, Vahidüddin Han, çev. Mustafa Mücahit, Şafak Y.
35- Din ve Cemiyet, Mahir İz, Kitabevi Y.
36- Din ve İdeoloji, Şerif Mardin, İletişim Y.
37- Din ve Kimlik, Cemal Tosun, T. Diyanet Vakfı Y.
38- Din ve Modernizm, Ali Bulaç, Beyan Y.lİz Y.
39- Din ve Siyaset, Barla Neşriyat
40- Din ve Siyaset, Kazım Güleçyüz, Nesil Basım Yayın
41- Din ve Siyaset -Siyasal Davranış ve Dindarlık-, M. Emin Köktaş, Vadi Y.
42- Din ve Uygarlık, Akif İnan, Akabe Y.
43- Din ve Vicdan Hürriyeti, Heyet, Aydınlar Ocağı Y.
44- Din ve Vicdan Özgürlüğü, Sadık Yılma, Yeni Ufuklar Neşriyat
45- Din ve Hayat, İsmail Hakkı Baltacıoğlu, Esra Y.
46- Dindar Olmak Zorunda mıyız? Ahmet Vural, Türdav A.Ş. Y.
47- Dinde Kırk Esas, İmam Gazali, çev. Hüseyin S. Erdoğan, Hisar Y.
48- Dine Doğru, M. Yaşar Kandemir, Damla Y.
49- Dinimiz ve Hayatımız, Ahmet Muhtar Büyükçınar, Marifet Y.
50- Din Bürokrasisi, Yapısı, Konumu ve Gelişimi, Davut Dursun, İşaret Y.
51- Dini Bilgiler, Ömer Nasuhi Bilmen, Bilmen Basın Yayın
52- Dini Bilgiler, Said Köşk, Anahtar Y.
53- Dini Bilgiler, Ahmet Şahin, Cihan Y.
54- Dini Bilgiler Rahberi, Şükrü Özüdoğru, Hasan Bağcı, Akçağ Y.
55- Dini Bilgiler Test Kitabı, Abdullah Sevinç, Işık Y.lAltınkalem Y.
56- Dini Suallere Cevaplar, İlyas Tekin, Alem Y.
57- Dinimi Öğreniyorum, Şaban Döğen, Nesil Basım Yayın/Gençlik Y.
58- Dinimi Öğreniyorum, Sait Afacan, Değişim Y.
59- Dinimizi Öğrenelim, Üryanizade Ali Vahid Efendi, Nesil Basım Yayın
60- Dinimizin Esaslarını Öğreniyoruz, Ali Rıza Abay, Beka Y.
61- İnsan ve Din, Ahmet Şahin, Cihan Y.
62- Bu Din Benim Dinim Değil, Abdurrahman Dilipak, İşaret/Ferşat Y.
63- Laik Düzende Dini Yaşamak 1-2, Hayreddin Karaman, İz Y.
64- Kutsala, Tarihe ve Hayata Dönüş, Ali Bulaç, İz Y.
65- Sosyal Değişme ve Dini Hayat, Heyet, İlmi Neşriyat
66- Sosyoloji Açısından Din, Yümni Sezen, Marm. Ün. İl. Fak. Vkf. Y.
67- Türkiye'de Dini Hayat, M. Emin Köktaş, İşaret Y.
68- DinlerTarihi, Ahmet Kahraman, Marifet Y.
69- Genel Hatlarıyla Dinler Tarihi, Osman Cilacı, Mimoza Y.
70- Dinler ve İnsanlar, Osman Cilacı, Tekin Y.
71- Dinlerin Dejenerasyonu, Kürşat Demirci, İnsan Y.

72- Çağdaş Dünya Dinleri ve Mezhepleri, Abdülkadir Şeybe, Beyan Y.
73- Günümüz Dünya Dinleri, Osman Cilacı, D.İ.B. Y.
74- 4 Dinden 4 Adam ve Bir Dinsizin Konuşmaları, Burhaneddin Mirza, Sönmez Neşriyat
75- İbrahimi Dinlerin Diyalogu, ısmail Farukl, Pınar Y.
76- Semavi Dinlerde İtikad ve Amel, Mazharuddin Sıddıkl, Fikir Y.
77- Dinimiz, Abdülkadir Dedeoğlu, Osmanlı Y.
78- Dinimi Öğreniyorum, Abdullah Sevinç, M.E.B. Y.
79- Dini ve Ahlaki Sohbetler, M. Asım Köksal, T. Diyanet Vakfı Y.
80- Din Eğitim Bilimi ve Türkiye'de Din Eğitimi, Suat Cebeci, Akçağ Y.
81- Din Eğitimi ve Öğretimi (İman-İbadet), Halis Ayhan, D.İ.B. Y.
82- Din Öğretimi Özel Öğretim Yöntemleri, Beyza Bilgin, Mualla Selçuk, Akid Y.
83- Din Nedir? Lev Tolstoy, çev. Murat Çiftkaya, Furkan Basın Yayın
84- İnsan ve Din, Ayhan Songar, D.İ.B. Y.
85- İlahlar"Rejiminin Anatomisi, Mustafa Çelik, Ölçü Y.
86- Cahiliyye Düzeninin Ruh Haritası, Mustafa Çelik, Ölçü Y.
87- Ailenin Din Klavuzu, Ekrem Keleş, Seha Neşriyat
88- Ailede ve Okulda İdeal Din Eğitimi, Mehmet Emin Ay, Mavi Y.
89- Çocuk ve Din, Kerim Yavuz, Çocuk Vakfı Y.
90- Okul Öncesi Çocuklarda Dini Duygunun Gelişimi ve Eğitimi, Yurdagül Konuk, T. Diyanet Vakfı Y.
91- Günümüz Din ve Fikir Hareketleri Ansiklopedisi, Komisyon, Risale Y.
92- Adamlık Dini, Cavit Yalçın, Vural Y.
93- Akıl ve Din, M. Müştehir Şebisteri, Objektif Y.
94- Modern Dünyada Din, Lord Northobourne, İnsan Y.
95- Aydınların Din Saptırması, Fehmi Huveydi, İşaret Y.
96- Türkiye'de Manevi Buhran, Din ve Laiklik, Osman Turan, Boğaziçi Y.
97- Tarihçi Açısından Din, Arnold Toynbee, Kayıhan Y.
98- Türklerin ve Moğolların Eski Dini, Jean Paul Raux, İşaret Y.
99- Türkiye'de Yanlış Din Anlayışı, İhsan Süreyya Sırma, Beyan Y.
100- İlim ve Din, Adnan Adıvar, Remzi Kitabevi Y.
101- Son Devrin Din Mazlumları, Necip Fazıl Kısakürek, Büyük Doğu Y.
102- Türkiye'de Din Kavgası, Sadık Albayrak, Özel Y./Feyiz Y./Akçağ Y.
103- Şeriat'ten Laikliğe (Türkiye'de İslamcılık-Batıcılık Mücadelesi), Sadık Albayrak, Sebil Y.
104- Devletin Dini Olur mu? Seyyid Ahmet Arvasi, Burak Y.
105- Din-Devlet İlişkileri Sempozyumu Bildirileri, Heyet, Beyan Y.
106- Türkiye'de Din ve Siyaset, Şerif Mardin, İletişim Y.

107- Cumhuriyet Dönemi Din-Devlet İlişkileri (3 cilt), Hasan Hüseyin Ceylan, Rehber
108- Ekonomi Bir Din midir? Zübeyir Yetik, Beyan Y.
109- İktisat ve Din, Mustafa Özel, İz Y.
110- Yüz Soruda Anayasanın Anlamı, Mümtaz Soysal, Gerçek Y.
111- Cumhuriyetin Şeref Kitabı, Hazırlayan: Abdurrahman Dilipak, İşaret Y.
112- Kemalizm, Abdurrahman Dilipak, Beyan Y.
113- Atatürk ve Din Eğitimi, Ahmet Gürtaş, D.İ.B. Y.
114- Hutbeler, D.İ.B. Y.1973 Ankara
115- İmam-Hatipler İçin Örnek Metinler, D.İ.B. Y. 1981 Ankara
116- Din Anlayışı ve Müslüman Sorumluluğu, İbrahim Turhan, Haksöz sayı 20, Kasım 92
117- Din İstismarı (Özel sayı), İslamiyat, c. 3, sayı 3, Temmuz-Eylül 2000
118- İslamizasyon, İslam'a Karşı İslam (Özel Sayı) Kitap Dergisi, sayı 23, Ocak 89

ATALAR YOLU

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Atalar Yolu; Anlam ve Mahiyeti

Tarihin esasına, nakle ve ancak ilmi kaynakların tespit edeceği birçok asırların tecrübelerine, daha doğrusu Allah'ın tayin edip indirdiği delillere bağlı olan hükümlerde geçmişi büsbütün atmak ve ondan habersiz olarak hep yeni şeyler aramak doğru değildir. Bununla beraber, körü körüne geçmişe taparcasına sevgi beslemek, ne olursa olsun atalar yolunu tutmak ve özellikle ilimden, dinden nasibi olmayan, hata ve sapıklıktan açık ve Allah tarafından beyan edilmiş bulunan ataları taassupla taklit etmek de onları, Allah'a eş ve ortak tutmak, cehalet ve sapıklıkta boğulup kalmak'tır.

Bu konuda aranacak olan şey; hak ve batıl, menfaat ve zarar, iyilik ve kötülük, güzellik ve çirkinliktir. Menfaatin, hakkıyla menfaat; iyiliğin hakkıyla iyilik, güzelliğin hakkıyla güzellik olması için de Allah'ın hükmünü, hakkın delilini bulmak lazım gelir. Bundan dolayı, bir şeye tabi olma sebebi; eskilik, yenilik veya atalar yolu olup olmaması değil; Allah'ın emrine ve Hakk'ın deliline uygun olmasıdır. Allah'ın emrine uyan ve yaptığını bilen atalara uyulur. Aksine, Hakkın emrini tanımayan, ne yaptığını bilmeyenlere -atalar bile olsa- yine uyulmaz. Bu durum, eskilerde böyle olduğu gibi, yenilerde de böyledir. Bunun

için fıkıh ta "zarar kadim olmaz" diye bir genel kaide vardır. "Kadim, kıdemi üzere terk olunur" genel kuralı da bununla kayıtlıdır.

Bu bakımdan eski, hiçbir kayda bağlı olmadan eski olduğu için değil; açık bir zararı bulunmaması yönünden geçerli olduğu gibi, iyiliği ve güzelliği ilmin sebeplerinden biriyle bilinen ve hakkın deliline uygun olup sonradan ortaya konan yeni de geçerlidir. Kısaca, hak ve iyilik ölçüsü, ne eski ve yeni, ne de bilgisizlik ve istektir. Allah'ın emrine ve delile dayanan ilim gerçektir. Bunun için eski olsun, yeni olsun Allah'ın indirdiği delillere bakmayıp da ataların halini, yalnız ata olduklarından dolayı taklit etmek, onları Allah'a eşler tutmak ve hakkı bırakıp hayal ve kuruntulara, şeytanın emirlerine uymak, izince gitmektir ki, buna tutuculuk denir.

"Onlara; 'Allah'ın indirdiğine uyun' denildiği zaman onlar, 'Hayır! Biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız' dediler ... " (2/Bakara, 170). Bu ayet gösteriyor ki, bir hak (doğru) delile dayanmayan katıksız taklit, din hakkında yasaklanmıştır. Belli bir bilgisizliğe, sapıklığa uyup onu taklit etmek, aklen batıl olduğu gibi; şüpheli olan hususta da delilsiz taklit, din açısından caiz değildir. Açıkça belli olmayan hususlarda delilsiz söz söylemek ve o yolda hareket etmek, bilmediği bir şeyi Allah' a iftira olarak söylemek ve şeytana uyup bilgisizce hareket etmektir. Nitekim "Allah'ın indirdiği Kur'an'a ve diğer açık delillere, parlak belgelere ve bunların hükümlerine uyun" denildiği zaman Arap müşrikleri, taassupla böyle yapmış ve böyle söylemişlerdi ki, bu ayet bu sebeple inmiştir. Bir rivayette de böyle diyen ve ayetin inmesine sebep olanlar, yahudilerden bir gruptur. "Allah'ın indirdiğine uyun" dendiği zaman bunlar:

"Hayır, biz babalarımızı neyin üzerinde bulduysak ona tabi oluruz. çünkü onlar bizden hayırlı, bizden daha bilgiliydiler" demişler, yapılan bu teklifteki ayet ve delilleri hiç düşünmeyerek taassuba sapmışlardır. (Elmalılı Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, c. 1, s. 482-483) Onların batıl gelenekleri ile ilgili tek otoriteleri, bunların, atalarının da gelenekleri olmasıdır. Ahmak izleyiciler bu tür bir geleneği, uyulması gereken bir otorite olarak kabul ederler. (Seyyid Kutub, Fi Zılali'l Kur'an, c. 1, s. 323-324)

Ayet-i kerimede kast olunanlar, ister İslam'a ve İslam şeriatına davet edildikleri zaman, yukarıdaki sözü tekrarlayan ve İslam'ın reddettiği cahiliyet adetlerine sımsıkı sarılan müşrikler olsun; isterse bu dini kısmen veya tamamen reddedip atalarının yolundan ayrılmaları yahudiler olsun; her iki zümre için de bahis konusu olmak üzere ayet-i kerime, akide hususunda Allah'tan başkasından bir şey almayı ve dini konularda batıl dinleri taklit ederek, düşünmeden, şuursuzca nakiller yapmayı kesinlikle reddediyor.

"...Ya ataları bir şey anlamamış, doğruyu da bulamamış idiyseler?" (2/Bakara, 170). Ya durum böyle idiyse; onlar hala atalarına uymakta ısrar

edecekler midir? Bu ne taklit, bu ne taassup? Bu yüzden ayet-i kerime onların halini, taklitçi ve mutaassıp tavırlarına yaraşan, azarlayıcı ve tekdir edici bir tablo halinde canlandırıyor. Söylenenden başka bir şey anlamayan, çobanlarının haykırışını manasız seslerden ibaret sayan, başıboş bir hayvan resmi var tabloda.

Hatta onlar, hayvandan da aşağıdırlar. Hayvan görür, işitir ve bağırır. Fakat onlar sağırdırlar dilsizdirler, kördürler: "(Hidayet çağrısına kulak vermeyen) kafirlerin durumu, sadece çobanın bağırıp çağırmasını işiten hayvanların durumuna benzer. Çünkü onlar sağırlar, dilsizler Ve körlerdir. Bu sebeple düşünmezler." (2/Bakara, 171). Onlar sağırdır, dilsizdir, kördür. Her ne kadar kulakları, dilleri ve gözleri olsa da, bu Kur' an' dan istifade edip hidayete ermedikten sonra onlar sağırdır, kördür, dilsizdir. Hilkatinin sebebi olan vazifeleri yerine getirmeyen kötürümleşmiş uzuvlar gibidirler. Sanki ne gözleri, ne dilleri, ne de kulakları var ... (Mevdudi, Tefhimu'l Kur'an, c. 1, s. 119)

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Atalar Yolu, Her Dönemdeki Cahiliyyenin Temel Dinidir

İnsanlar, çoğu zaman düşünce ve yaşam perspektiflerini büyük ölçüde tarihlerinden devraldıkları kültür ve geleneksel yaşam tarzıyla şekillendirmektedirler. Çünkü insan, doğduğu andan itibaren, -doğru ya da yanlış- atalarının kültür ve geleneğiyle iç içedir. İnsan, içinde bulunduğu bu kültürle yetişerek, onun bir parçası, onu bir önceki nesilden devralıp daha sonraki nesle devredecek olan bu cahiliyye din ve düzeninin bir dişlisi haline gelir. Bu rolün taşıyıcılığını yapan insan, rolünün yanlışlığını düşünmek bir yana, çoğu zaman yaşatmaya çalıştığı kültürünün doğruluğundan şüphe bile etmez. Ona göre, kendisinin yapması gereken; devraldığı kültürü yaşatmak, kendinden sonraki nesillere devretme görevini yerine getirmektir. Bu görevi yerine getirmeye içinde bulunduğu toplum tarafından zorlanır ve kendisini bu noktada bilinçsizce zorunlu hisseder. Çünkü geleneksel yapı, bir anlamda, hatta çoğunlukla bilinç denen olgunun iyiden iyiye köreldiği ve alışkanlığa dönüşen davranışlar bütünü olduğu için, insanı etkin yönlendiricilikle kuşatıverir. İnsanın, kendisini saran gelenek hakkında kuşkuya kapılması için, ya tamamen farklı kültür ve geleneklerin egemen olduğu bir toplum içinde yaşamak zorunda kalması, ya da peygamberlerin İtikat noktasında ortaya koydukları tebliğ ve mücadelede olduğu gibi, kendi toplumunun geleneğine karşı şiddetli bir başkaldırı ve dirençle uyarılmış olması gerekir. Bu faktörlerin

etkisi, değişim söz konusu olmadığı müddetçe, geleneksel çark dönmeye devam edecek, yerleşik kültür tek düze yaşamını sürdürecek, ahtapotun kolları gibi bu geleneksel atalar dini tüm toplum bireylerini sarıp sağlıklı düşünce yapılarını dumura uğratacaktır.

Antropoloji bu olayı "historizm", yani "tarihselcilik" olarak tanımlar. Kur'an-ı Kerim'in anlatımı ile bu durum, "atalar dini"nin devam ettirilmesi diye vasıflandırılabilir. Kur'anıda anlatılan geçmiş kavimlere ait kıssalarda görürüz ki; "atalar dini" mazereti, İlahı tebliği reddetmekte büyük bir yer tutmaktadır. Yani insanların atalarından devraldıkları dinden ayrılmak istemeyişleri, onları hak dini reddetme sonucuna götürmüştür. Çünkü hemen her yönden birbiriyle tezat teşkil eden "atalar dini" ile "hak din" in öğretileri karşısında bu insanlar tercihlerini atalar dini yönünde yapmışlardır. Bu noktada "atalar dini"ni tercih eden insanlar, alışılmış tarihi düşünce kalıpları ve davranış biçimleri dışındaki tutum ve anlayışları reddetmişlerdir .

İşte bu "tarihselcilik", İlahı mesaj karşısında insanın doğru/sağlıklı ve hür düşünebilmesini, buna bağlı olarak da dini yalnızca Allah1a halis kılarak yaşayıp sadece Allah'a kul olarak gerçek özgürlüğüne kavuşmasını engellemiştir. Bu ön kabuller "ilahı din"in evrensel ilkeleri değil de; temelde "atalar dini"nin ön kabulleri olunca, asırlar boyu yanlış anlayış ve yaşayış devam ede gelmiştir. Kendilerine getirilen doğrular karşısında da atalarından devraldıklarını mazeret göstererek kendilerini sorumluluktan kurtarmaya boşuna çalışmışlardır.

Kur’an-ı Kerim, peygamberlerin kıssalarını anlatırken inkarcıların mazeretçi tavırlarını ve "atalar dini" yönündeki tercihlerini bize ibret verici bir şekilde aktarmaktadır. Zaten Kur'an’da kıssaların anlatılmasının da ibret vermekten başka bir amacı yoktur. Ad kavminin kıssasından bahsederek Hud (a.s.) tebliği karşısında kavmi: "Ya! Demek sen, tek Allah'a kulluk edelim ve atalarımızın taptıklarını bırakalım diye mi bize geldin?!" (7/A'raf, 70) diyerek bu şekilde tavır almış, Allah'a kulluk yerine atalarının taptıklarını tercih etmişlerdir. Yine Medyen halkına gönderilen Şuayb (a.s.)'ın tebliğine karşı kavminin takındığı tavır da farklı olmamış, yine "atalar dini"ni terci yönünde olmuştur (ll/Hud, 87). Kur'an’da anlatılan kavimlerin kıssalarında temelde iki ortak nokta göze çarpmaktadır.

Birincisi, dini sadece Allah'a halis kılarak kulluk yapmak; ikincisi, bu kulluğun zorunlu sonucu olarak "atalar dini"nin getirdiği yanlış anlayışları reddetmektir. Ancak, ilahı mesajla karşılaşan her kavim, içlerinde küçük birer topluluk hariç, atalarından devraldıkları dinin etkisiyle ilahı dini reddetmişlerdir. Kur’an-ı Kerim'i yalanlayanların durumu da bunlardan farklı değildir. Mekke dönemi müşriklerini anlatırken Rabbimiz bir genelleme yaparak peygamber/elçi

gönderilen her kavmin inkarcılarının aynı mazereti ileri sürdüklerini bildirmektedir (43/Zuhruf, 22, 23). Buna göre; ilahı mesajla gönderilen her elçi, birçok yalanlamalarla birlikte "atalar dini" mazeretiyle (daha doğrusu bahanesiyle) karşılaşmışlardır. Bu insanlar, gelen mesaj karşısında akıllarını birazcık kullanmak külfetine katlanmak yerine; daima kolaycılığı tercih etmişler, atalarının üzerinde bulunduklarını yaşamaktan uzak durmamışlardır. Bu tavır da sürekli olarak yanlışların kültürel olarak devam etmesine sebep olmuştur.

Kur'an-ı Kerim "atalar dini"ni mazeret gösterenlere karşı: "...ataları bir şey düşünmeyen ve doğru yolu bulamayan kimsele olsalar da mı?!" (2/Bakara, 170, 5/Maide,104) şeklindeki sorularla, yaptıklarının ne kadar tutarsız ve geçersiz olduğunu istihza ile ortaya koymuştur. Atalar dinini mazeret gösterenler, hiçbir şekilde ataları tarafından kendilerine sunulan dinin doğru olup olmadığını araştırmamış, öylece taassupla/bağnazca kabul etmişlerdir. Düşünmeyen ve doğru yolu bulamayan atalarını mazeret göstererek kendileri de ataları gibi düşünmeyen, dolayısıyla doğru yolu bulamayan kimseler durumuna düşmüşlerdir (2l/Enbiya, 54). Atalar dininin düşüncesi dışına çıkmamaları ve kendi akıllarını kullanamamaları, 'onları Allah'a karşı iftiraya (7/ A'raf, 28) ve sonuçta da şeytanın davet ettiği alevli ateşin azabına götürmüştür (31/Lokman,2l). İnkarcıların durumu böyle iken Rabbimiz kitabında iman edenlere hitap ederek kesin ve net bir dille onları uyarmış; değil cahili kültürü ve atalarını taklid etme ... yanlış üzere olan en yakınları, babaları ve kardeşlerini dahi veli edinmemelerini istemiştir (9/Tevbe, 23).

Yukarıda anlatılanların günümüzdeki yansımalarını düşündüğümüzde içerik olarak belki biraz farklı olmakla birlikte, Kur’an-ı doğrular karşısında öne sürülen mazeretlerin yer yer benzer itirazlarla aynılaştığı gözlenir. B u anlayış; ya mezhep taassubu, ya geçmiş ulemanın dokunulmazlığı, ya da yaşayan her geleneğin doğruluğunu kabul etmek gibi ön kabullerle kendisini göstermiştir/göstermektedir. On dört yüzyıllık bir süreç geçiren islam kültürü bu zaman zarfında düşünce ve yaşantı itibarıyla birçok eskiltme, artırma, bid'at ve hurafelere maruz kalmıştır. Geleneksel din anlayışı, tarihin taşıdığı yanlış anlayışları da dinin aslından sayınmış ve tarih (geleneğin) baskısı altında onların doğruluğuna hükmederek yaşatmaya devam etmiştir. Dinin aslını Kur'an-ı Kerim'den ve örnek uygulamasını sahih sünnetten almayı bırakan insanlar, atalarının kendilerine taşıdığı yanlış-doğru ne varsa hepsini sorgulamadan kabul ederek hepsini "asıl din" ya da "dinin aslı" konumuna getirmişlerdir.

Doğru olmayan şeyleri gözü kapalı olarak doğru saymak ne kadar yanlış ise; doğruluğu kesin delillerle ortaya konmamış, ancak ataların ve mevcut geleneğin getirmiş olması dolayısıyla "doğru kabul edilen" şeyleri doğru

saymak da o kadar yanlıştır. Bundan dolayı atalarımızın düştüğü hatalara düşmemek, inanç ve' amelde "gerçekten doğru" (5/Maide, 48) olanla hareket edebilmek için; doğrularımızı dinin aslı olan Kur'an'dan almak ve atalarımızın bize taşıdıklarını da Kur'an süzgecinden geçirmek zorundayız. Aksi takdirde farkında bile olmadan hüsrana düşebiliriz. "Asra andolsun ki insan hüsran içindedir. Ancak, iman edip salih amel işleyen, birbirine hakkı ve sabrı tavsiye edenler hariç." (l03/Asr, 1-3) (Mustafa Başbekleyen, Atalar Dini Üzerine, Haksöz, sayı: 12, Mart 92, s. 6-7)

Ataların yolu, babalardan dedelerden devralınan din anlayışı, Kur' an ve Sünnet' e ters, hurafe ve uydurmalarla, yanlışlarla dolu olabilir. Sırf babaların yolu diye, onların anlayışı diye bunları savunmak, bunları hak ve hakikat gibi görmek ataları kutsallaştırıp putlaştırmak, onları Al1ah'a ortak koşmak demektir. Bu problem, sadece eski cahiliyyenin problemi değildir; her dönemde ve her yerde izlerini devam ettiren batıl anlayıştır. Bu anlayış, bazen ecdadı yüceltmekle, ırkçılıkla, tarihi kutsallaştırmakla ortaya çıkar; bazen gelenek, görenek, örf-adet ve körü körüne taklitçilikle kendini gösterir; "ele güne karşı", "başkaları ne der?", "ben bu yaşa geldim, bunları duymadım, dolayısıyla bu yanlıştır", "senin yaşın kaç? Sen ne bilirsin?", "biz hocalarımızdan, babalarımızdan böyle gördük, böyle duyduk; o yüzden doğrusu budur" gibi ifadelerle ortaya çıkar; bütün bunlar hurafe ve batıl inanışlar, cahiliyye mantığı olarak değerlendirilmelidir. Eski cahiliyye döneminde tevhidi çağrının önündeki en önemli itirazın bu anlayış olduğu gibi, günümüz modern cahiliyyesinde de durum farklı değildir. Günümüzde şuurlu müslüman gençlerin sırat-ı müstakım çizgisinde sahih İslam'ı anlayıp inanarak yaşamalarının önündeki engellerden, belki de en büyüklerinden biri bu "atalar yolu" anlayışıdır.

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Kur'an-ı Kerim'de Atalar Yolu ile ilgi Ayetler

Peygamberlerin Allah'tan getirdiği hakikate, sadece Allah'a kulluk yapma mesajına karşı müşriklerin "atalarının yolu"nu gerekçe gösterip ecdatperestlik yapmaları Kur'an-ı Kerim'de 25 yerde gündeme getirilir. Atalarının izini takip etmelerinin, atalarının yolunu şuursuzca sürdürmelerinin İlahı ölçüye ters olduğu gibi, akla mantığa da uygun olmadığı, geçersiz bir gerekçe, daha doğrusu şirk için bahane olduğu vurgulanır.

"0nlara (müşriklere): 'Allah'ın indirdiğine uyun' denildiği zaman onlar, 'Hayır! Biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız' dediler. Ya ataları bir

şey anlamamış, doğruyu da bulamamış idiyseler? (Hidayet çağrısına kulak vermeyen) kafirlerin durumu, sadece çobanın bağırıp çağırmasını işiten hayvanların durumuna benzer. Çünkü onlar sağırlar, dilsizler ve körlerdir. Bu sebeple düşünmezler." (2/Bakara, 170-171)

"Onlara, 'Allah'ın indirdiğine ve Rasul'e gelin' denildiği vakit, 'babalarımızı üzerinde bulduğumuz (yol) bize yeter' derler. Ataları hiçbir şey bilmiyor ve doğru yol üzerinde bulunmuyor iseler de mi?" (5/Maide, 104)

"Müşrikler/putperestler diyecekler ki: 'Allah dileseydi, ne biz şirk/ortak koşardık ne de atalarımız şirk koşardı. Hiçbir şeyi de haram kılmazdık.' Bu şekilde onlardan öncekiler de (peygamberleri) yalanladılar da sonunda azabımızı tattılar. De ki: 'Yanınızda bize açıklayacağınız bir bilgi var mı? Siz zandan başka bir şeye uymuyorsunuz ve siz sadece yalan söylüyorsunuz." (6/En'am, 148)

"Onlar bir kötülük yaptıkları zaman: 'Babalarımızı bu yolda bulduk. Allah da bize bunu emretti' derler. De ki: 'Allah kötülüğü emretmez. Allah'a karşı bilmediğiniz şeyleri mi söylüyorsunuz? (7/ A'raf, 28)

"(Ad kavmi, peygamberleri Had (a.s.)'a) Dediler ki: 'Sen bize tek Allah'a kulluk etmemizi ve atalarımızın tapmakta olduklarını bırakmamız için mi geldin? Eğer doğrulardan isen, bizi tehdit ettiğini (azabı) getir. (Hud) dedi ki: 'Artık size Rabbinizden bir azap ve bir gazab/hışım inmiştir. Haklarında Allah'ın hiçbir delil indirmediği, sadece sizin ve atalarınızın taktığı kuru isimler hususunda benimle tartışıyor musunuz? Bekleyin öyleyse, şüphesiz ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim." (7/A'raf, 70-71)

"Kıyamet gününde, 'Biz bundan habersizdik' demeyesiniz diye Rabbin Adem oğullarından, onların bellerinden zürriyetlerini aldı ve onları kendilerine şahit tuttu ve dedi ki: 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim?' (Onlar da), 'Evet (Rabbimiz olduğuna) şahit olduk' dediler. Yahut, (ne yapalım) daha önce babalarımız Allah'a şirk/ortak koştu, biz de onlardan sonra gelen bir nesildik, (onun için biz de onların izinden gittik. Ahd'i) iptal edenlerin yüzünden bizi helak edecek misin?" (7/A'raf, 172-173)

"Onlar (Firavun ve toplumu) dediler ki: 'Babalarımız ı üzerinde bulduğumuz (dinden) bizi döndüresin ve yeryüzünde ululuk sizin ikinizin olsun diye mi bize geldin? Halbuki biz size inanacak değiliz." (lO/Yunus, 78)

"(Semud kavmi) Dediler ki: 'Ey Salih! Sen, bundan önce içimizde ümit beslenen birisiydin. (Şimdi) babalarımızın taptıklarına (putlara) tapmaktan bizi engelliyor musun? Doğrusu biz, bizi kendisine (kulluğa) çağırdığın şeyden ciddi bir şüphedeyiz." (Hud, 62)

"(Medyen halkı) Dediler ki: 'Ey Şuayb! Babalarımızın taptıklarını (putları) bırakmamızı, yahut mallarımızda (eksik veya fazla verme hususunda)

dilediğimizi yapmayı terk etmemizi sana namazın mı emrediyor? Hakikaten sen yumuşak huylusun, çok akıllısın, (diyerek alay ettiler). " (Hud, 87)

"0 halde onların tapmakta oldukları şeylerden (bu şeylerin onları azaba götürdüğünden) şüphen olmasın. Çünkü onlar ancak daha önce babalarının taptığı gibi tapıyorlar. Biz onların (azaptan) nasiplerini mutlaka eksiksiz olarak vereceğiz." (Hud, 109)

"(Yusuf dedi ki:) Ey zindan arkadaşlarım! Çeşitli tanrılar mı daha iyi, yoksa kahredici olan bir tek Allah mı? Siz, Allah'ı bırakıp sadece sizin ve atalarınızın taktığı (birtakım anlamsız) isimlere tapıyorsunuz. Allah onlar hakkında herhangi bir delil indirmemiştir. Hüküm Allah 'tan başkasının değildir. O da Kendisinden başkasına ibadet etmememizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler." (l2/Yusuf, 39-40)

"Sizden öncekilerin, Nuh, Ad ve Semud kavimlerinin ve onlardan sonrakilerin haberleri size gelmedi mi? Onları Allah'tan başkası bilmez. Peygamberleri kendilerine mucizeler getirdi de onlar, ellerini peygamberlerinin ağızlarına bastılar, (hakkı söylemelerini engellemek istediler) ve dediler ki: 'Biz, size gönderileni inkar ettik ve bizi, kendisine çağırdığınız şeyden şüphelendirici bir kuşku içindeyiz. Peygamberleri dedi ki: 'Gökleri ve yeri yaratan Allah hakkında şüphe mi var? Halbuki O, sizin günahlarınızdan bir kısmını bağışlamak ve sizi muayyen bir vakte kadar yaşatmak için sizi (hak dine) çağırıyor. Onlar dediler ki: 'Siz de bizim gibi bir beşerden başka bir şey değilsiniz. Siz bizi atalarımızın tapmış olduğu şeylerden döndürmek istiyorsunuz." (l4/İbrahim, 9-10)

"Müşrikler dediler ki: 'Allah dileseydi ne biz, ne de babalarımız ondan başkasına ibadet ederdik. Onun emri olmadan hiçbir şeyi de haram kılmazdık!' Onlardan öncekiler de böyle demişlerdi. Peygamberlerin üzerine açık-seçik tebliğden başka bir şey var nu?" (l6/Nahl, 35)

"Onların da (Allah evlat edindi diyenlerin), atalarının da bu konuda hiçbir bilgisi yoktur. (Onların küfür ve iftira hususunda) ağızlarından çıkan bu söz ne büyük oldu! Çünkü yalandan başka bir şey söylemiyorlar." (18/Kehf, 5)

"Andolsun Biz, daha önce İbrahim'e de hidayet, dürüstlük ve bilgi gücü vermiştik. Biz onu iyi tanırdık. O, babasına ve kavmine: 'Şu karşısına geçip tapmakta olduğunuz heykeller nedir böyle?' demişti. Dediler ki: 'Biz, babalarımızı bunlara tapar kimseler olarak bulduk' 'Doğrusu, dedi, siz ve babalarınız, açık bir sapıklık içindeymişsiniz." (Enbiya, 51-54)

"Andolsun Biz Nuh'u kavmine gönderdik. 'Ey kavmim! dedi, Allah'a kulluk edin. O'ndan başka ilahınız yoktur. Hala sakınmaz mısınız? Bunun üzerine, kavminin içinden kafir olan liderler topluluğu; 'Bu, dediler, tıpkı sizin gibi bir beşer olmaktan başka bir şey değildir. Size üstün ve hakim olmak istiyor. Eğer

Allah (peygamber göndermek) isteseydi, muhakkak bir melek gönderirdi. Hem biz bunu geçmiş atalarımızdan da böyle bir şey işitmiş değiliz. " (Mü'minun, 23-24)

"Onlar, öncekilerin dediklerinin benzerini söylediler. Dediler ki: Sahi biz, ölüp de bir toprak ve kemik yığını haline gelmişken, mutlaka yeniden diriltileceğiz, öyle mi? Hakikaten, gerek bize, gerekse daha önce atalarımıza böyle bir vaadde bulunuldu; (fakat) bu geçmiştekilerin masallarından/efsanelerinden başka bir şey değildir." (23/Mü'minun, 81-83)

"(Rasulüm!) Onlara İbrahim'in haberini de naklet. Hani o, babasına ve kavmine: 'Neye tapıyorsunuz?' demişti. 'Putlara tapıyoruz ve onlara tapmaya devam edeceğiz' diye cevap verdiler. İbrahim: 'Peki, dedi, yalvardığınızda onlar sizi işitiyorlar mı? Yahut size fayda ya da zararları olur mu?' Şöyle cevap verdiler: 'Hayır, ama biz babalarımızı böyle yapar bulduk.' İbrahim dedi ki: 'İyi ama, ister sizin, ister önceki atalarınızın olsun, neye taptığınızı (biraz olsun) düşündünüz mü? İyi bilin ki onlar benim düşmanımdır; ancak alemlerin Rabbi (benim dostumdur). " (26/Şuara, 69-77)

"Kafirler dediler ki: 'Sahi, biz ve atalarımız, toprak olduktan sonra gerçekten (diriltilip) çıkarılacak mıyız?' Andolsun ki, bu tehdit bize yapıldığı gibi, daha önce atalarımıza da yapılmıştır. Bu, öncekilerin masallarından/efsanelerinden başka bir şey değildir. De ki: 'Yeryüzünde gezin de, günahkarların akıbeti nice oldu, bir bakın!" (27/Neml, 67-69)

"Masa onlara apaçık ayetlerimizi getirince, 'Bu, olsa olsa uydurulmuş bir sihirdir. Biz önceki atalarımızdan böylesini işitmemiştik' dediler. Masa şöyle dedi: 'Rabbim, kendi katından kimin hidayet rehberi getirdiğini ve hayırlı akıbetin kime nasip olacağını en iyi bilendir. Muhakkak ki, zalimler iflah olmazlar. " (Kasas, 36-37)

"Onlara: 'Allah 'ın indirdiğine uyun' dendiğinde: 'Hayır, biz babalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız, derler. Ya şeytan, onları alevli ateşin azabına çağırıyor idiyse!" (3l/Lokman,2l)

"Onlara açık açık ayetlerimiz okunduğu zaman demişlerdi ki: 'Bu, sizi babalarınızın taptığı (putlardan) çevirmek isteyen bir adamdan başkası değildir. Bu (Kur'an) da uydurulmuş bir yalandan başka bir şey değildir.' Hak kendilerine geldiğinde hakkı inkar edenler de: 'Bu, apaçık bir büyüdür, başka bir şey değildir' dediler." (34/Sebe', 43)

"Sonra kesinlikle onların dönüşü, çılgın ateşe olacaktır. Kuşkusuz onlar atalarını dalalette buldular da peşlerinden koşup gittiler. Andolsun ki, onlardan önce eski toplumların çoğu dalalete düştü. Kuşkusuz, Biz onlara uyarıcılar göndermiştik. Uyarılanların akıbetinin ne olduğuna bir bak! Allah'ın ihlaslı kulları müstesna" (37/Saffat, 68-74)

"Yoksa bundan önce onlara bir kitap verdik de ona mı tutunuyorlar? Hayır! Sadece, 'biz babalarımızı bir din üzerinde bulduk, biz de onların izinde gidiyoruz' derler. Senden önce de hangi memlekete uyarıcı göndermişsek mutlaka oranın varlıklıları: 'Babalarımızı bir din üzerinde bulduk, biz de onların izlerine uyarız' derlerdi. 'Ben size, babalarınızı üzerinde bulduğunuz (din)den daha doğrusunu getirmişsem (yine mi bana uymazsınız)?' deyince, dediler ki: 'Doğrusu biz, sizinle gönderilen şeyi inkar ediyoruz.' Biz de onlardan intikam aldık. Bak, yalanlayanların sonu nasıl oldu?" (43/Zuhruf, 21-25)

"Bunlar (putlar), sizin ve atalarınızın taktığı isimlerden başka bir şey değildir. Allah onlar hakkında hiçbir delil indirmemiştir. Onlar zanna ve nefislerinin aşağı hevesine uyuyorlar. Halbuki kendilerine Rableri tarafından yol gösterici gelmiştir." (53/Necm, 23)

"Ey iman edenler! Eğer küfrü imana tercih ediyorlarsa, babalarınızı ve kardeşlerinizi veliler/dostlar edinmeyin. Sizden kim onları dost edinirse, işte onlar zalimlerin kendileridir. De ki: 'Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, hısım akrabanız, kazandığınız mallar, kesada uğramasından korktuğunuz ticaret, hoşlandığınız meskenler (evler, konaklar, köşkler) size Allah 'tan, Rasulünden ve Allah yolunda cihad etmekten daha sevgili ise, artık Allah emrini getirinceye kadar bekleyin. Allah fasıklar topluluğunu hidayete erdirmez." (9/Tevbe, 23-24)

"Allah' a ve ahiret gününe iman eden bir toplumun -babaları, oğulları, kardeşleri, yahut akrabaları da olsa- Allah' a ve Rasulüne düşman olanlarla dostluk ettiğini görmezsin. İşte onların kalplerine Allah, iman yazmış ve katından bir ruh ile onları desteklemiştir. Onları içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacak, orada ebedi kalacaklardır. Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah 'tan hoşnut olmuşlardır. İşte onlar, Hizbullah 'tır/Allah 'tan yana olanlardır. İyi bilin ki Allah 'tan yana olanlar, kuşkusuz kurtuluşa erenlerdir." (Mücadele, 22)

"Nuh Rabbine dua edip dedi ki: 'Ey Rabbim! Şüphesiz (boğulmuş olan) oğlum da ehlimden/ailemdendir. Senin vaadin ise elbette haktır. Sen Hakimler Hakimisin.' Allah buyurdu ki: 'Ey Nuh! O asla senin ailenden değildir. Çünkü o, salih olmayan bir amel sahibi idi (Kafirdi). O halde hakkında bilgin olmayan bir şeyi Benden isteme. Ben sana cahillerden olmamanı tavsiye ederim." (Hud, 45-46)

"Biz, insana ana-babasına iyi davranmasını tavsiye etmişizdir. Eğer onlar, seni, hakkında bilgin olmayan bir şeyi (körü körüne) Bana şirk/ortak koşman için zorlarlarsa, onlara itaat etme. Dönüşünüz ancak Banadır. O zaman, size yapmış olduklarınızı haber vereceğim." (29/ Ankebut, 8)

"Eğer onlar (ana-baban) seni, hakkında bilgin olmayan bir şeyi (körü

körüne) Bana şirk/ortak koşman için zorlarlarsa, onlara itaat etme. Onlarla dünyada iyi geçin. Bana yönelenlerin yoluna uy. Sonunda dönüşünüz ancak Banadır. O zaman size, yapmış olduklarınızı haber veririm." (31/Lokman, 15)

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Atalar Kültü; Sosyal Çevre ve Geleneğin Putlaştırılması

Sosyal Çevre: İnsan, her türlü zihinsel ve duygusal yapıya sahip olarak gelişmeye hazır bir vaziyette dünyaya gelir. Bu gelişim sürecini devam ettirebilmek için toplum içerisinde yaşamak ve diğer insanlardan faydalanmak zorundadır. Bu yönüyle toplumsal bir varlık olarak değerlendirilen insan; inancını, bakış açısını, her türlü değer yargısını, kimlik ve kişiliğini içinde yaşadığı toplumdan alır. Fakat belirli bir noktaya gelindiğinde toplum, insanın benliğini, iradesini, idrakini kuşatır, adeta esir alır, hapseder. İnsanın, toplumun koyduğu normları aşabilmesi bir mesele haline gelir. Zira toplumlar kendi normlarını bireylere benimsetmek onların düşünce, inanç ve davranışlarını yönlendirmek ister. Bu, toplumun putlaşması demektir.

Toplum, binlerce yıllık birimini, tecrübelerini, örf ve adetlerini, inançlarını, değer yargılarını bireylere aktardıktan sonra, bu sosyal değer ve normların eleştirilmesine tahammül edemez, kendine mensup bireylerden mutlak itaat bekler. Bu normlar karşısında şüpheye düşülmesini bile istemez. Sosyal çevre, insanın her yönüyle gelişimine uygun bir ortam olmakla birlikte, belli bir aşamadan sonra yetersiz kalmakta, hatta fertlere alternatif tanımadığı zaman da zararlı olmaktadır. Hür düşünme ve araştırma imkanlarını ortadan kaldıran toplumsal çevre baskısı, hiçbir zaman hoş karşılanmamaktadır.

Kur'an kültürüne dayalı bir perspektiften baktığımızda, yapılarına göre iki tür toplumun varlığından söz edebiliriz. Biri normları İlahi öğretiye dayalı toplumlar (İslami toplum/ümmet), diğeri normları cahili öğretiye dayalı toplumlar (cahiliye). Cahiliye toplumlarında insanı doğruluktan, iyilikten, güzellikten uzaklaştırıcı bir baskı vardır. İşte böylesi toplumlarda toplumun yanlışlığına rağmen doğruyu görmek, toplumun kötülüğüne ve çirkinliğine rağmen iyiyi ve güzeli tercih etmek, söz konusu topluma ve toplumsal değerlere karşı çıkmayı, baskılara göğüs germeyi gerektirir. Ayrıca kişiliğini içinde bulunduğu toplumla özdeşleştirmiş kimseler için böyle bir durum geçerli değildir. Bunlar için, içinde yaşadıkları toplumu reddetmek kendi kişiliğini

reddetmek gibi imkansızdır. Bu tip insanlar İlahi bir mesajla, hak sözle karşılaştıklarında kendilerine göre bir değerlendirme yapma yeteneklerini işlevsiz hale getirmişlerdir. Böyle bir durumda zihinlerinin ilk çağrıştırdığı şey, içinde yaşadıkları toplumun yaklaşımlarıdır. Doğru da olsa yanlış da olsa toplumun reddettiği her şey, toplumun bireylerince kabul edilemezdir; bu toplumun yazılı olmayan yasasıdır/nassıdır.

Hak bir sözle, İlahi bir mesajla cahiliye toplumunun karşısına çıkanlar şu tür sorulara muhatap olurlar: "Bu kadar insan bilmiyor da sen mi biliyorsun? Bunca insan yanlış yolda da, sen mi doğru yoldasın, yani bu kadar insan aldatıldığının farkında değil de, bunu bir sen mi farkettin? Daha senin yaşın kaç? Biz bu yaşa kadar atalarımızdan buna benzer bir şey duymadık, böyle bir şey görmedik ... "

Evet, bu kimselerin anlayışına göre iyi ve doğru, çoğunluğun kabul ettikleridir. Peki nedir çoğunluğun özellikleri? Kur'an-ı Kerim, çoğunluğun "yoldan çıkmış, fısk ehli" (Maide, 59; 7/A'raf, 102; 9/Tevbe, 8), "vahiy bilgisine karşı ilgisiz" (7/A'raf, 187; 12/Yusuf, 21; 30/Rum, 6; 34/Sebe', 28), "Allah'ın verdiği sayısız nimetlere nankörlük eden" (2/Bakara, 243; 7/A'raf, 17; 12/Yusuf, 38; 40/Mü'min, 61) ve "kafir" (l2/Yusuf, 103; 13/Ra'd, 1; 17/İsra, 89) kimseler olduğunu belirtir. "Muhakkak ki Biz, bu Kur'an ıda insanlara her türlü misali, çeşitli şekillerde anlattık. Yine de insanların çoğu küfürden/inkarcılıktan başkasını kabullenmediler. " (17/İsra, 89) "Andolsun ki eski milletlerin çoğu dalalete düştü." (37/Saffat, 71) "Sen iman etmelerine düşkün olsan bile yine de insanların çoğu iman edecek değillerdir." 12/Yusuf, 103) "Elif Lam Mim Ra, Bunlar Kitab'ın ayetleridir. Sana Rabbinden indirilen haktır, fakat insanların çoğu iman etmezler." (13/Ra'd, 1)

Kur'an ölçülerine göre itikadi ve ahlaki açıdan olumsuz kimlik taşıyan, normları cahiliye esaslarına göre belirlenmiş toplumlar, çoğunluğun cahil, gafil ve kafir olması sebebiyle insanları Hak yoldan saptırabilecek bir etkinliğe sahiptir. Yüce Allah konu üzerinde mü'minlerin dikkatini çekecek uyarılarda bulunur: "Yeryüzünde bulunanların çoğuna uyacak olursan; seni Allah'ın yolundan saptırırlar. Onlar zandan başka bir şeye tabi olmaz, yalandan başka söz de söylemezler." (6/En'am, 116). Bu ayet, aynı zamanda, hakkın tek, batılların ise birden fazla olduğuna, yerküre üzerinde yaşayanların çoğunluğunun da kafirler topluluğuna mensup olduğuna işaret eder. İnsanın batıl inançlara mensup toplumla etkileşiminden genellikle batıl inançlar doğar. Her insanda çoğunluğa ayak uydurma, çoğunluğun beğenisini kazanma eğilimi,

çoğunluk tarafından dışlanma korkusu vardır. İnsanın içerisinde yaşadığı toplum inanç açısından Tevhid üzere ise, toplumun yapacağı etkileme olumlu olur. Fakat toplum dalalet ehli insanlardan oluşuyorsa etkileşim de bu doğrultuda olacağından, dalalet ehli toplum, inkar motivi işlevini görür. Bu durumda İslam, çoğunluğun değer yargılarına değil, Kur'an öğretilerine itibar etmeyi öngörür.

Bireyin kimlik ve kişiliğinin oluşmasında çoğunluğun, yani sosyal çevrenin rolü inkar edilemez. Sosyal çevre, doğrudan doğruya olmasa bile, dolaylı olarak etkide bulunur. İslami açıdan bozuk bir çevre, öncelikle ruhu bozar. Ve bozulan ruhi ortamda, kutsal duyguların, yüce düşüncelerin gelişimi zayıflar, adi düşünceler güçlenir, bayağı duygular revaç bulur. Böyle bir ortamda kişinin inkara düşmesi kolaylaşır. Hatta olumsuz sosyal çevre, bireyin inkarcılığının bir motivi olur.

Atalar Kültü: Her doğan insan, bir toplum içerisinde, o topluma özelliğini veren kültür ortamı içerisinde bulur kendisini. Birey kültür ortamıyla başlattığı etkileşim sürecini bir ömür boyu devam ettirir. Fertler bir yandan mevcut kültürle hayatlarını şekillendirirken, diğer yandan bu kültürü yeni yetişen nesle aktarma uğraşına girerler. Başta yetişen nesil olmak üzere bütün toplum bireyleri kültür ortamına adapte olmaya çaba harcarlar. Zira sosyal bir varlık olan insan, doğal olarak, önceki nesillerin devretmiş olduğu fikirleri, inançları, davranış kalıplarını benimser, sahiplenir. Sahiplenilen bu sosyal normlar nesiller boyu sürekliliğini korur. Geçmiş nesilden alınan sosyal normların en belirgin özelliği süreklilik arz etmesi ve sürekliliği sağlayan ataların üstünlüğü fikridir. (Mustafa Armağan, Gelenek, Ağaç Y. s. 19)

Kültürün insana kazandırdığı normlardan insanın bir anda sıyrılması, onları terk etmesi oldukça zor bir iştir. Bu tür değerler önceki nesillerden miras alınmış ve bireylerin benliğine ayrılmamacasına yerleşmiş, onların kişiliklerinin bir parçası olmuştur. Aynı şekilde toplumda batıl inançlar, kötü alışkanlıklar hakim olunca, bu insanları atalarından taklit yoluyla devraldıkları bu inanç ve alışkanlıklardan uzaklaştırmak, ayırmak imkansız gibidir. İşte toplumun yapısını oluşturan batıl inanç ve kötü davranışlar insanları hakikatleri idrak etmekten ve hakka itaatten alıkoyan en önemli sosyal motivlerden birisidir. Bireyin içinde yaşadığı cahiliye toplumunun normları, insandaki inanma kabiliyetinin uyanmasını ve gelişmesini engelleyen etkili bir perdedir. Kur'an-ı Kerim bu toplumsal yapıyı Hakk'ın tezahüne en büyük engel kabul etmiş; akli incelemeyi, delillere sarılmayı, bilinçli ve insanca yaşamayı önermiştir.

"Onlara: 'Allah'ın indirdiğine uyun' dendiğinde: 'Hayır, biz babalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız, derler. Ya şeytan, onları alevli ateşin azabına çağırıyor idiyse?!" (311Lokman, 21). Eski atalarına tapıyor olmalarının hiçbir akli dayanağı yoktur (İbn Kesir, III/458). Saf, katıksız mücerret taklide yöneliyorlar (Şevkanı, Fethu'l-Kadır, IV124l). Öyle bir taklit ki, taklit ettikleri şey doğru mu, yanlış mı bunun üzerinde hiçbir şekilde düşünmüyorlar. İnsan bir şeyi taklit edebilir, fakat bir yandan da onu sorgular veya taklit etmeden önce üzerinde düşünür. Fakat kafirler kendilerine gelen İlahi mesajı kabul etmedikleri gibi, taklit ettikleri gelenek ve değerlerin doğru olup olmadığı üzerinde düşünmek de istememişlerdir.

Cahiliye toplumlarında gelenekçi anlayış, geçmişin tartışılmasına, atalardan miras alınan sosyal normların analiz edilmesine ve seçmeciliğe tabi tutulmasına karşı çıkar: "Onlara (müşriklere): 'Allah'ın indirdiğine uyun' denildiği zaman onlar, 'Hayır! Biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız' dediler. Ya ataları bir şey anlamamış, doğruyu da bulamamış idiyseler?" (2/Bakara, 170). Kur'an'a, Peygamber'in getirdiklerine tabi olmaları istendiğinde atalarını taklitle yetinmişlerdir.

Taklitçilik, şirkin ayrılmaz niteliklerinden birisidir. Kur'an-ı Kerim, ataları taklit ve onlara uyma bahanesiyle dünya ve ahiretle ilgili hakikatleri inkar etme anlayışını pek çok ayette değişik vesilelerle kınar. “Yoksa bundan önce onlara bir kitap verdik de ona mı tutunuyorlar? Hayır! Sadece, 'biz babalarımızı bir din üzerinde bulduk, biz de onların izinde gidiyoruz' derler. _ Senden önce de hangi memlekete uyarıcı göndermişsek mutlaka oranın varlıklıları: 'Babalarımızı bir din üzerinde bulduk, biz de onların izlerine uyarız' derlerdi. 'Ben size, babalarınızı üzerinde bulduğunuz (din)den daha doğrusunu getirmişsem (yine mi bana uymazsınız)?' deyince, dediler ki: 'Doğrusu biz, sizinle gönderilen şeyi inkar ediyoruz.' Biz de onlardan intikam aldık. Bak, yalanlayanların sonu nasıl oldu?” (43/Zuhruf, 21-25).

Aynı zamanda atalar kültü, tarihin belli bir dönemiyle belli nesille sınırlı olmayıp, sosyal etkileşim kuralı gereği nesilden nesile geçerek süreklilik özelliği gösterir: "Bizden önce babalarımız Allah' a şirk/ortak koşmuştu, biz de onlardan sonra gelen bir nesiliz, işleri batıl olanların yaptıkları yüzünden bizi helak mı edeceksin?" (7/ A'raf, 173)

Kur'an-ı Kerim, her inanç ve davranış ta delile başvurmayı öngörürken,

müşrikler inanç ve davranışlarında atalarını taklit etmeyi ölçü almışlardır. "İbrahim sordu: 'Nelere tapıyorsunuz?' Onlar: 'Putlara tapıyoruz. Onlara bağlanıyoruz.' 'Çağırdığınız vakit sizi duyuyorlar mı? Yahut size bir fayda ve zarar verirler mi?' 'Hayır, ama babalarımızı da bu şekilde bulduk." (26/Şuara, 70-77). Müşrikler putların geçerliliğini geleneğe bağlıyorlar. Delil yerine taklitçiliği tercih etmeleri, şirkte kalmanın motivi olup, aynı zamanda Allah'a ortak koşanların düşünce esasını teşkil eder.

Atalardan miras olarak alınan sosyal normların ve bunlara bağlılığın en olumsuz tarafı, toplumun yahut bireyin hidayete ermesi için bir aşama olan sosyal veya bireysel değişimi engelliyor olmasıdır. Mesela, cahiliye toplumlarını hidayete çağıran, onlarda bir değişim süreci başlatmak isteyen bütün peygamberle bu sosyal motiv ile karşı karşıya kalmışlardır. Geçmişi üstün görme ve beğenme duygusu, sosyal değişme karşısında kalan toplumlarda sıkça görülen bir olaydır. Çünkü adetlerine bağlı olan toplumlar değişiklikten rahatsız olur. Fakat bu durum adetlerin niteliğine göre de değişiklikler arz eder. Kendisine veya geçmişine kusur isnad etmek, insana zor gelir. Dolayısıyla önceden beri yürürlükte olan çok sayıdaki adetlerden insanı vazgeçirmek güç bir meseledir. Özellikle köklü bir geçmişe sahip toplumların, yıllar öncesi, hayat normlarının bir birikimi olan geleneksel yapıyı değiştirmenin kolayolmadığı görülüyor. Çünkü söz konusu geleneksel yapı toplum bireylerinin tamamının katılımıyla bir kültür birikimi meydana getirmiştir. İşte toplum vicdanında kemikleşen bu dahili geleneksel yapıyı değiştirmeyi başaran, aynı zamanda toplumu İlahı geleneğe davet eden İslam olmuştur.

İslam'ın ilk dönemde değiştirmeyi başardığı toplumun geleneksel yapısı içerisinde dinin konumunu incelediğimizde, dini inanç ve davranışların samimi bir insan ifadesi olmadığı, körü körüne atalara bağlılık olduğu görülür. Psiko-sosyal açıdan bir değerlendirme yapıldığında, İslam öncesi Araplarda putperestliğin gerçek manada bir "din" olmaktan ziyade, kutsallaştırılmış geleneklere bağlı ve bir dereceye kadar sosyal düzeni sağlayan davranış kuralları olduğu sonucuna varılır. Cahiliye devri Araplarında "din" ferde göre değişen bir inanç olmaktan çok, kollektif kabile şuurunun davranışlar şeklinde tezahür eden bir görüntüsüdür; realitenin üstünde sadece vicdana hitap eden bir duygu veya düşünüş biçimi değildir. Kısacası inanç, sosyal çevrenin empoze ettiği bir davranış şekliydi. Rasyonel değerlendirmelerden uzak, körü körüne robotvari mekanik bir taklitçilik geçerliydi. Önemli olan atalara bağlı kalarak örf ve adetlere uygun şekilde hareket etmekti ..

Özellikle İslami tebliğin Mekke devrinde nazil olan ayetler, İslam öncesi Arap toplumunun din anlayışına ışık tutmaktadır. “De ki: 'Allah'ı bırakıp da taptığınız putlarımza hiç baktınız mı? Yeryüzünde yarattıkları nedir? Bana göstersenize.' Yoksa onların Allah'la ortaklığı göklerde midir? Yoksa Biz onlara kitap verdik de ondaki delillere mi dayanırlar? Hayır! O zalimler, birbirlerine sadece aldatıcı söz söylerler.” (35/Fatır, 40) "(Ey inkarcılar!) Şimdi Lat, Uzza ve bundan başka üçüncüleri olan Menat'ın ne olduğunu söyler misiniz? Bunlar (bu putlar), sizin ve babalarınızın taktığı adlardan başka bir şey değildir. Allah onları destekleyen bir delil indirmemiştir. Onlar sadece zanna ve nefislerinin hevasına (canlarının• isteğine/arzusuna) uymaktadırlar." (53/Necm, 19-20, 23) "Ayetlerimiz onlara apaçık olarak okunduğu zaman; 'Bu adam sizi babalarınızın taptıklarından alıkoymaktan başka bir şey istemiyor' derlerdi. 'Bu Kur'an düpedüz bir uydurmadan başka bir şey değildir' derlerdi. Hak, inkar edenlere geldiğinde, onun için; 'bu apaçık bir büyüdür' demişlerdi." (34/Sebe', 43)

Kur'an-ı Kerim'in ısrarla, hidayetin önüne bir engel olarak dikilen atalar kültü üzerinde durduğunu görüyoruz. Kur'an'da en çok üzerinde durulan inkar motivi olan atalar kültü, inkarın tarihi sebebi de sayılabilir. Gelenekçi toplumlar, batıl değer yargılarına son derece bağlı ve yeniliğe kapalıdırlar. Aslında her toplum bu özelliğe az çok sahiptir. İnsanların gelenek ve göreneklerinden vazgeçip yeni düşünceleri kabul etmeleri zor bir iştir. Özellikle toplumun yaşlı kesiminde eskiye bağlılık hissi gençlerden daha güçlüdür. Atalarından devraldıkları gelenek ve değerleri körü körüne izleyenler, bu gelenekleri uyulması gerekli bir otorite olarak kabul ederler. Geleneklerin otoritesini benimsemiş olmak Allah'ın otoritesini benimsemeye engel olur. (Abdurrahman Kasapoğlu, Kur'an'da İman Psikolojisi, s. 202-211)

Günümüzün din kültürü ve din içerikli ihtilaf ve tartışmalar konusunda biri ifrat, biri tefrit iki batıl çizgi göze çarpmaktadır. Bir tarafta geleneği ve içinde çeşitli bid'atlar, hurafeler, israiliyat ögeleri bulunan geleneksel din anlayışını (içine bolca batıl karışmış, dolayısıyla hak olmaktan çıkmış, hak görünümündeki sentezi) bağnazca savunan dindar görünümlü insanlar; diğer tarafta bunlara tepki olarak çıkan, İslam dışı çevrelerce, düzen ve medya tarafından destek gören ve gittikçe yaygınlaşma eğilimindeki modernist ve reformcu din anlayışı. Bize düşen, hakkı hak bilerek, ona hiçbir batılı karıştırmadan, eğer karıştırılmışsa Kur'an ve sahih sünnet ölçeğiyle yeniden ayıklayarak katıksız, hurafelerden arınmış, atma ve katmalardan arınmış "halis din"e sahip çıkmak, "hak üzere", orta yol olan sırat-ı müstakım çizgisinde yaşamaktır.

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Hurafe; Anlam ve Mahiyeti

Dinde olmadığı halde dindenmiş gibi uydurulup anlatılan hikaye ve rivayetlere verilen ad. Bu çeşit rivayetler ve hikayeler tümüyle uydurma, hatta bir kısmı saçma sapan olduğu halde, tarih boyunca dine mal edilmiş, dini bir kılıfla sunulmuşlardır.

Hurafe, aslında bir insanın adıdır. Aslı astarı olmayan hikayeler anlatırmış. Dolayısıyla, Hurafe'nin anlattıkları, Hurafe'nin uydurdukları, Hurafe'nin çıkardığı söylentiler zamanla, bu tür bütün uydurma rivayetlerin ortak adı olmuştur.

Hurafeler, dilden dile veya kitaplar aracılığıyla anlatılan rivayetlerdir. Bunların sağlam bir asılları yoktur, yani uydurma şeylerdir. Ancak dini bir motifle, dine mal edilerek anlatılır. İşin önemli olan yanı da burasıdır. Hurafeler yalnızca hikaye olsa, üzerinde durulmaz. Hikaye ve masal, her yerde her zaman anlatılabilir, yazılabilir. Ancak, uydurma ve yanlış oldukları halde bunlara dini bir maske takılır, İslami bir kılıf giydirilirse, o zaman iş değişir. Çünkü bu tür rivayetler müslümanların saf inancına zarar vermektedir.

Müslümanlar arasında dolaşan yanlış unsurların bir kısmı, yahudi ve hıristiyan kaynaklarından aktarılmışlardır. Bunlara 'İsrailiyyat' denilir. Bir kısmı, dinden olmadığı halde dine sonradan sokulan bid'atlerdir. Ki bunlar, uydurma oldukları halde, çok önemli dini ibadetler gibi algılanır ve yapılır. Bir kısmı, halk arasına yerleşmiş batıl, yani yanlış, İslam dışı inançlardır. Hurafeler, İslam gerçekleriyle bağdaşmayan batıl inanışlar, uydurma hikayeler ve çarpık davranışlardır.

Hurafeler, bir taraftan müslümanların inançlarına zarar verirken bir taraftan da başkalarının, yeni yetişen nesillerin İslam hakkında yanlış fikre sahip olmalarına sebep Olur. Hurafelerle örülmüş bir din, günümüzün gerçeklerinin çoğuyla bağdaşmaz. Halbuki İslam, kainattaki kevni gerçeklerle uyuştuğu gibi, her çağın ve her ülkenin insanına hitap etmektedir.

Günümüzde birçok felsefi, siyasi ve iktisadi düşünce, birçok tavır ve anlayış da birer bilimsel gerçek, birer değişmez inanç ilkeleri gibi

sunulmaktadır. Halbuki bunların çoğu, gerçekliği kesinleşmemiş teori, zan ve kuruntudan ibarettir veya kişilerin kendi görüşleri, ya da zamanla modası geçecek hususlardır. Bunların pek çoğu müslümanların saf inancını bozacak özelliktedir. Bunlara 'modem hurafeler' dememiz mümkündür. Müslümanlar, hangi adla ve hangi kılıfla sunulursa sunulsun, her türlü hurafeye karşı dikkat etmek zorundadırlar. (Hüseyin K. Ece, İslam'ın Temel Kavramları, s. 279)

Dinimize göre, İslam imanı dışında kalmış kişi dalalettedir/sapıktır. Müslümanı doğru yoldan, yani sırat-ı müstakimden uzaklaştırıcı, sapıklığa çağırıcı üç ana sebep vardır: Şeytan, ehl¬i kitap (yahudi ve hıristiyanlar), bid'at ve hurafeler. Bid'at ve hurafeler, farkına vardırmadan doğru yoldan uzaklaştırıcılıkları dolayısıyla, en az önceki iki sebep kadar, hatta onlardan daha etkili yanıltıcı ve saptırıcılardır. Bunların müslümanlar için arz ettikleri tehlikeye ve sünnetin yaşanması gereğine Peygamber Efendimiz birçok hadis-i şeriflerinde dikkat çekmiştir.

Sağlıklı bir İslami yaşayış için, önce sağlam inanç esaslarına ve bunlara bağlı bir ibadet hayatına sahip olmanın, sonra da ciddi, bilinçli ve sürekli bir denetimle, yozlaşmaya yardımcı olacak hurafe ve batıl inanışlara kapılmamanın, körü körüne taklitçiliği terk etmenin, çevre, toplum ve ecdattan devralınan anlayışı Kur' an ve sünnet ölçüsüne vurmadan doğru kabul etmemenin önemi inkar edilemez.

Bilindiği gibi hakikatin zıddı olan hurafe, aslı esası olmayan, uydurulmuş, saf ve doğru inançlar arasına katılmış, bazı zaman ve mekanların uğuru veya daha çok uğursuzluğu ile ilgili olarak dillerde dolaşan abartılmış hikayelerden, efsane ve keramet adı altında uydurmalardan ibarettir. Batıl inanışlar da bu asılsız söylentilere inanmak ve gereğine göre hareket etmek demektir. Her devirde, her toplumda az-çok, ama mutlaka görülen hurafe ve batıl inanışlar, toplumların ortak derdi olarak daima gündemde kalmış önemli bir konudur. Hurafe ve batıl inanışların bu derece insanlığın başına dert olmasında genellikle cahillik, alışkanlık, gelenek¬ görenek, propaganda, çıkar hesaplan/istismarlar ve kişisel zaaflar etkili olmuşlardır.

Öte yandan hurafeler ve batıl inanışlar daha çok sağlık, ihtiyaç ve gelecek hakkında önceden bilgi sahibi olmak gibi belli bazı konularda ve özellikle kadınlar arasında yaygındırlar. Kadınlardan nice kültürlüler bile, batıl itikatlara ve inanılmayacak şeylere inanmaya meyillidirler. Geçim şartlarının düzeltilmesi, sağlık hizmetlerinin yeterince yerine getirilmesi gibi sosyo-

ekonomik tedbirlerle hurafe ve batıl inanışların ortadan kaldırılabileceği görüş ve iddiası, modem ve ileri kabul edilen toplumlarda da (ülkemizdeki batılı kültürle yetişmiş ve ekonomik yönden halk ortalamasının üzerinde yaşayan sosyete çevrelerinde de) çeşit çeşit hurafe ve batıl inanışlara rastlanması gerçeği karşısında büyük ölçüde geçerliliğini yitirmiştir. Bu durum hurafe ve batıl inanışların ekonomik olmaktan çok kültürel, daha doğrusu sahih iman/inançla ilgili itikadi bir mesele olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Nitekim, dinler tarihi bize göstermektedir ki, insanlar tarihin çeşitli dönemlerinde doğrudan uzaklaşmışlar, birtakım yaratıkları kutsallaştırıp ilahlaştırmışlar, hurafe ve batıl inanışların tutsağı olmuşlardır. Bütün bu dönemlerde Allah, rahmetiyle muamele etmiş, peygamber ve kitap göndererek, insanlığı boş ve asılsız, zararlı inanç ve tapınmalardan kurtarmaya, dünya ve ahirette huzurlu kılmaya çağırmıştır. Hak dinin peygamberler aracılığı ile verdiği bu ciddi savaşa tevhid mücadelesi denilir.

Tevhid mücadelesi, putperestlerle mücadele demek olduğu kadar, asılsız kabuller, yanlış uygulamalar, yani hurafe ve batıl inanışlarla da mücadele demektir. Kur'an ve Rasulullah da aynı şartlar içinde zuhur etmiş ve aynı mücadeleyi nakli olduğu kadar, en akli ve mantıki metodlarla da en başarılı şekilde yürütmüştür. Bunun tarihi kanıtı, "cahiliyye devri" diye bilinen İslam öncesi dönemin kokuşmuş orta doğu toplumlarının, Kur'an ve Sünnete uydukları süre içinde dünya toplumlarınca özlem ve gıpta ile izlenen İslam medeniyetini gerçekleştirmiş olmalarıdır.

Ne var ki, bu kültürel hastalık (hurafe ve batıl inanışlar), Kur'an ve Sünnet çizgisini unutan, o anlayış ve yaşayışı yozlaştıran değişen düzen ve toplum şartları içinde yeniden kendini göstermiş, giderek gelişen boyutlarla günümüze kadar gelmiştir.

Hurafe ve batıl inanışların hemen hepsinin temelinde ecdada/atalara bağlılık, ateş, su, orman ve ağacı kutsal kabul etmenin derin izlerinin bulunduğu bir vakıadır. Bazı yaratıklarda (özellikle ölmüş kişilerde, onların yatırlarında) üstün güç ve nitelikler görerek, onların yakınlığını elde etmek için onlara belli zamanlarda kurbanlar sunmak gibi sapıklıklar, insanlığın tarih içinde sıkça görülen büyük yanılgısı olmuştur. Kendilerini bu feci yanlıştan kurtarmaya çalışan peygamberleri ve onların izindeki mü'minleri "uğursuzluk sebebi" olarak suçlayan toplumlar bile görülmüştür. Hatta İslamiyetin getirdiği en muazzam gerçekleri "öncekilerin uydurmaları, masalları" diye, hurafeler ve batıl inanışlar adına mahkum etmek isteyenler çıkmıştır. Günümüzde de

saplandıkları hurafe ve batıl inanışları ölesiye savunanlar görülmekte, kendilerini uyarıp karşı çıkanlara, kendi vasıfları olan "yobaz" ve "sapık" gibi ithamlarla saldıranlara rastlanmaktadır. Hiç kuşkusuz, bu davranışın temelinde bütün karanlığı ve korkunçluğu ile derin bir cehalet/cahiliyye bulunmaktadır. Dinimizin, insan fıtratına/özüne ve gerçeğine en uygun inanç esasları, ibadet ve ahlak ilkeleri ve bunlara dayalı en olgun ve medeni uygulamaları konusunda yeterli bilgiye sahip olan, İslam'ı aslına uygun şekilde tanıyan kişilerin, böylesi olumsuz davranışları sergilemesi düşünülemez. Çünkü bilgi güçtür, aydınlıktır, gerçeği tanımaktır; bilgi gerçek anlamıyla vahiydir, haktır, hakkı/İslam'ı kabul edip teslimiyettir.

Toplumun hangi kesimine mensup olursa olsun, yeterli ve sağlıklı dini bilgisi olmayan ve inanç boşluğu içinde bulunan kişilerin, hurafe ve batıl inançlara kapılmaları daha kolay olacaktır. Çaresi ise, bütünüyle toplumu, yeterli ve sağlıklı bir din bilgisine sahip kılmaktır. Hurafe ve batıl inanışların en büyük zararı, önce onlara kapılanlara dokunur. Çünkü hurafe ve batıl inanışlar, kişileri farkına vardırmadan doğru yoldan ayırır. Onlar, iyi bir şey yapıyoruz diye avunurlarken bir de bakarlar ki, gerek inanç olarak gerek davranış olarak, inandıklarını söyledikleri dinin gerçeklerinden uzaklaşıvermişler. Çünkü Sevgili Peygamberimiz'in bir hadis-i şeriflerinde buyurdukları gibi, her bid'at ve hurafe dalalet/sapıklık sebebidir: "Sözlerin en güzeli Allah'ın kitabı; yolların en doğrusu Muhammed'in yoludur. işlerin en kötü ve zararlısı, dinden olmadığı halde sonradan uydurulup din e sokuşturulanlardır. Böyle uydurulmuş her şey bid'attır, hurafedir. Her bid'at da dalalettir/sapıklık sebebidir." (Müslim, Cum'a 43; Ebu Davud, Sünnet 5; Nesai, Iydeyn 22; İbn Mace, Mukaddime 7)

Öte yandan, hurafe ve batıl inanışlar; inanma, kulluk, takdir ve vefa duygularının kötüye kullanılması demek olduğundan toplumda kavram ve değer kargaşasına yol açarlar. Hak ile batı (doğru ile eğri) birbirine karışır. Özellikle, toplumda yaygınlaşmaları halinde bu asılsız inanç ve uygulamalar "kurunun yanında yaşın da yanması" gibi, yeterli dini bilgisi olmayan kişiler tarafından, dine ait bazı esasların da hurafe ya da batıl inanış olarak görülmesine ve tenkit edilmesine sebep olurlar. Böylece "dindarlık" yaptıklarını sananlar, gerçek dini esasların tenkidine yol açmış olmanın sorumluluğunu da yüklenmiş olurlar. Unutulmamalıdır ki herhangi bir kötülüğe sebep olmak, o kötülüğü işlemek gibi sorumluluk doğurur.

Hurafe ve batıl inanışlara kapılmış kişilerin büyük bir kısmı, bu durumlarına "dindarlık", bunlara karşı çıkılmasına da "itikatsızlık, inançsızlık,

sapıklık" damgasını vururlar. Oysa, iyi bilinmesi gerekli olan bir gerçek vardır: Dinin kabul etmediği anlayış ve uygulamalarla dindarlık olmaz. Dindarlık, ancak dini olanı, dinden olanı dince kabul ve emredileni, emredildiği şekil ve şartlarda yerine getirmekle mümkündür. Bu yüzden dindarlık sanarak hurafe ve batıl inanışlara kapılmak, cennet sanarak cehenneme yönelmektir.

Hurafe ve batıl inanışlara kapılmış kişiler, ikaz edildikleri, uyarılmak istendikleri zaman, genellikle, kendileri gibi düşünen ve yaşayanların çokluğunu, atalarından böyle gördüklerini öne sürerek, yanlışlarını savunmaya kalkarlar. Çoğunluğu veya atalarının yolunu yanlışın doğru, hurafenin hakikat sanılmasına gerekçe yapmaya çalışırlar. Değil çoğunluğun, bütün bir toplumun ve mezarlarındaki ölülerin tümünün bile yanlış ve hurafe üzerinde birleşmesi, onun niteliğini değiştiremez, hurafeyi hakikat yapamaz. Gerçeğin ölçüsü, sadece gerçektir/haktır. Gerçek, Kur'an'da belirtildiği gibi Allah'tan gelendir/vahiydir: "Hak ve gerçek olan, Rabbinden gelendir. Sakın kuşkulananlardan olma." (2/Bakara, 147) (İsmail Lütfi Çakan, Hurafeler ve Batıl İnanışlar, Marifet Y. s. 11 - 18)

Tüm belaların anası olan cehaletin sosyal bir belirişi olan hurafe, dinde yozlaşmanın besleyici zeminini oluşturan sinsi ve zehirli bir musibettir. Halk kitlelerini perişan eden bulaşıcı bir hastalık olmasına rağmen asırlardır hiç kimse onu tümüyle etkisiz kılma başarısını gösterememiştir. Ocakları batıran, ama yine de peşinden gidilen rezil bir yosmaya benzer hurafe. Yıkıcı ama cazibeli, zehirleyici ama tatlı. ..
Hurafenin ana ocağı İsrailiyattır; öncelikle ve özellikle yahudiliktir. Onu hıristiyanlık izler. Ehl-i kitap geleneği, bir anlamda hurafeler geleneği gibidir. Bu gelenek nazar boncuğundan muskacılığa, falcılıktan cinciliğe, melek kanadı saymaktan şeytan/cin çıkarmaya kadar akla gelebilecek tüm hurafe çeşitleriyle doludur.

İsrailiyat tahribi, hurafe yığınının omurgasını oluşturmaktadır. İsrailiyyat denilen ehl-i kitap hudfeciliğini, özellikle yahudilik yoluyla bünyesine aktaran müslümanların yanlış kültürü, daha sonra buna hıristiyan, Sasani, Hint, Eski Yunan ve nihayet Türk-Şaman kabullerini de ekleyerek iyice hurafe okyanusuna dönüşmüştür. Şamanizm gibi yarı pagan, yan mistik bir dini n oluşturduğu kollektif bir şuuraltına sahip bulunan Türk insanı, İslam'ı kabul ettiğinde, bu sayılan hurafelerin ilk dördünü, girdiği yeni dinle birlikte sıneye çekmekle kalmadı, ona kendi Şaman kaynaklı hurafelerini de, ufak kılık değiştirmelerle ekledi. Ve bir zaman geldi ki, Türk insanı için din hayatı, bir tür

hurafeler hayatı oluverdi.

Hurafe, bunamak anlamındaki haref kökünden türemiş bir kelimedir. Kitleleri bunamaya iten bir hastalık olduğu için bu toplumsal illete hurafe denmiştir. ,İbn Manzur hurafeyi, "yalan sözün tatlı geleni" diye tanıtır (Lisanü'l-Arab, Hı-rı-fe maddesi). Demek oluyor ki hurafede, tüm tutarsızlığa rağmen, dinleyene tatlı ve çekici gelen bir yan bulunmaktadır. Belki de hurafeyi yaşatan, insanoğlundaki tatlı söze aldanma şeklinde tecell'i eden akıl almaz ahmaklıktır.

Batı dillerinde, Latince bir kök olan superstitio'dan türeyen superstition kelimesiyle karşılanan hurafe, bu dillerdeki ortak kabule göre de mantık dışı, temelsiz, boş, aldatmaca, büyü türünden inanç ve kabul demektir. Bu sözcük, aynı zamanda ataların kabullerinden gelen akıl dışı anlayışları da ifade eder. Larousse'a göre, hurafede "mesnetsiz, saçma yükümlülük", belirgin niteliklerden biridir.

Hurafe-Atalar Dini İlişkisi: Kelimenin kökünde, eski halk inançları anlamları da vardır. Bu demektir ki, hurafecilikte, eski kabullerin yeni anlayışlar içinde sürdürülmesi önemli noktalardan biridir. Kur'an'ın ecdat kabullerini dokunulmaz kılmayı putperestliğin bir belirişi olarak gösteren konumuzla ilgili ayetlerini hatırlamalıyız. Hurafenin omurga noktalarından biri, eski ataların kubullerini yeni zamanda yaşatmaktır. Kur'an 25 ayetinde şirkin bir belirişi olarak gösterdiği ataların adet ve geleneklerini kutsallaştırmayı hurafe sebebi kaynaklardan biri olarak ortaya koyar. Ecdatperestliğin temel sloganı, peygamberlerin temel kanıtına bir karşılık olarak gösterilmiştir. Peygamberler diyor ki: "Eğer doğru sözlüler iseniz delilinizi getirin!" (2/Bakara, 111). Yine peygamberler diyorlar ki: "Eğer doğru sözlüler iseniz bana ilimle haber verin!" (6/En'am, 143; 46/Ahkaf, 4). Şunu da söylüyor nebiler: "Eğer doğru sözlüler iseniz haydi kitabınızı getirin!" (37/Saffat, 157). Bu isteğe, hurafeci şirkin verdiği cevap şudur: "Eğer doğru sözlüler iseniz bize atalarımızdan kanıt getirin!" (44/Duhan, 36; 45/Casiye, 25). Veya şöyle söylüyorlar: "Şu dediğinizi biz, önceki atalarımızdan duymadık." (Mü'minun, 24; 28/Kasas, 36)

Hurafe zehrinin kimliğiyle onun panzehirinin kimliğini birer cümlede böylesine ihtişamla anlatmak, ancak Kur'an kelamının başaracağı bir harika olabilirdi. Bu kelam harikasından biz şunu öğreniyoruz: Hurafecilik ve atalar yolunu körü körüne taklit; bir ilimsizlik, kitapsızlık, kanıtsızlık illetidir ki insanı kör ve sersem ederek ataların fosillerine, ete-kemiğe tutsak hale getirir.

Hurafe-Ümniyye ilişkisi: Çoğulu "eman!" olan ümniyye kelimesi, Kur'an-ı Kerim'de bir yerde tekil, beş yerde çoğul olmak üzere toplam 6 yerde geçmektedir. Fiil halinde kullanımı ise bunun iki katından fazladır. Kur'an bu kavramı, kitap kavramına karşı bir olumsuzluğu ifade için kullanmaktadır. Karşıtlık şöyle verilmektedir: "Kitabı bilmezler, sadece emanı bilirler... " (2/Bakara, 78). Ehl-i kitap dediğimiz yahudi ve hıristiyanlarla müslüman kitlelerin emanisinden şikayet edilmekte, meselelerin bu emanilerin hiçbirisiyle çözülemeyeceği belirtilmektedir. Çözüm; Kitap, ilim ve eylem ile olacaktır (4/Nisa, 123).

Kitab'a, yani ilim ve delile karşı konmuş bulunan emani, aslı-esası olmayan şey, yalan, sanı, ne dediğini anlamadan okumak anlamlarındaki ümniyye kelimesinin çoğuludur. Ümniyye, takdir etmek (ölçü tutturmak) anlamındaki meny kökünden türemiştir. Meny sözcüğündeki takdir, daha çok sanı, hayal ve kuruntuya dayanarak yapılan tahminler için kullanılır. Bu yüzdendir ki meny, genellikle gerçeğe dayanmayan hayali tasavvurlar ve tasarımları ifade eder. Bu kökten gelen "temenna" fiili, "yalan söyledi" anlamındadır. Buradan hareketle Mücahid bin Cebr gibi bazı müfessirler, emani kelimesini "yalanlar" diye açıklamışlardır.

Kur'an'ın "Kitab"a karşıt gösterdiği emani, bizim hurafe, anlamadan veya yanlış anlayarak okumak dediğimiz illetlerin ta kendisidir. Emani hakkında bilgiler veren Ragıb, şöyle diyor: "Şeytan, peygamberlerin ümniyyelerine bir şeyler karıştırır" mealindeki ayet (22/Hacc, 52) bünyesinde kullanılan ümniyye, okuyuş demektir. Kendini iyice vermeden okumak, bu tehlikeyi taşıdığındandır ki, Hz. Peygamber' e Kur'an okuyuşunda aceleden kaçınması emredilmiştir (20ITaha, 114; 75/Kıyame, 16)."

Şeytanın insanı saptırışının esası da ümniyyeye itmektir. Şeytan, tüm vaatlerinde ümniyye kullanır. Yani, insanı, anlamını bilmeden sırf üfürük olsun diye okumaya ve aslı-esası olmayan şeylere inanıp bel bağlamaya iter (bk. 4/Nisa, 120). Daha ilginci, şeytan, insanoğlunu ümniyeler (hurafeler, uydurmalar, anlamsız okuyuşlar) kullanarak saptıracağını Allah huzurunda açıkça beyan etmiştir: "Yemin olsun, onları ümniyyelere, (boş kuruntulara, hurafelere, yalanlara) iteceğim ... " (4/Nisa, 119). Zafer, mutluluk, ölümsüzlük bir emanı işi değildir; bir eylem ve üretim işidir (bk. 4/Nisa, 123).

Cennete gidiş de din mensuplarının ürettikleri ve kendilerini öne çıkarmak

için kullandıkları emani sloganlarıyla değil; üretilen değerlerle olacaktır (bk. 2/Bakara, 111). İnsanoğlunun yolunu vuran, başına bin türlü bela açan da ümniyyelerdir. İnsan bu ümniyyelere aldanır, sapar ve iyi şeyler yapıyorum sana sana batıp gider. Bu batışın en kahırlısı, insanın Allah ile aldatılmasıdır. Kur'an bu aldanışın altını özellikle çiziyor (bk. 3/Fatır, 5; 57/Hadid, 14) . Bu gerçeği gösteren ayet, ümniyyelerle ayağına çalı dolandırılan kitlelerin, Allah'ı paravan yapanlarca aldatılıp perişan edileceğini de mucize bir biçimde gösteriyor.

Kitap yerine, okuyup üfürme, asılsız gelenek ve kabullerin peşinden gitme, hurafelere saplanma gibi olumsuzluklara kucak açanlar şeytanın vaatlerinden başka hiçbir şeyle ödüllendirilmeyeceklerdir. Böyle bir sonuçla karşılaşmamak için dini, hurafelerden temizlemek kaçınılmazdır. Bunu yapmayanlar, kitabın yerine emaniyi (uydurma ve kuruntuları, anlamsız üfürükleri, hurafeleri) geçirerek bunların işletilmesiyle saltanat sürenlere teslim olur, sahte tanrılara kul-köle haline gelirler. Bu bilgiler ışığında hurafeyi şöyle bir tanıma kavuşturabiliriz:

Hurafe, sünnetullah (Allah'ın tabiattaki değişmez kanunlarına), vahye, ilme, akla ters düşen Ve çoğunluğu ataların eski kabullerinden oluşan inançların, yaklaşımların, kabullerin, iddiaların uygulamaların, tavırların ortak adıdır. (Geniş bilgi için bk. İslam Nasıl Yozlaştırıldı, s. 37-47)

Zan ve vehimlerle veya doğrudan doğruya cehaletin verdiği telkinlerle, atalardan miras alınan din anlayışının sorgulanmadan kabulüyle görülen hurafe inançlar, ameller ve bunları savunanlar, dini hurafeler yığını olarak takdim edenler maalesef hayli yaygındır. Cehalet ve küfür devrinde görülen hurafeler, 'her zaman diliminde de görülebileceği için Kur'an, "atalar yolu" olarak ifade ettiği bu taklitçiliği, ecdatperestliği şiddetli bir şekilde kınamış, şirk sebeplerinden biri olarak göstermiştir.

Sadece sokaklarda ve vitrinlerde değil, hayatın hemen her alanında ve en önemlisi günüllerde çeşitli putların sergilendiği ve yerleştiği çevrelerde ve zaman diliminde artık hurafelerin hakikat, hakikatlerin de hurafe kabul edilir hale gelmesi sürpriz sayılmaz. Kur'an'ı, hadisi, İslam'ı bilmediği halde yahudi, hıristiyan, ateist ve müşriklerin batıl fikir ve hurafeleri ile kafalarını ve kalplerini dolduran birtakım zavallılar, dinin gerçek hükümlerini efsane ve batıl inanç kabul etmekte; batıl yorum, uydurma ve hurafeleri ise hak zannetmektedirler.

Hurafelerin tümü din açısından tehlikeli olmakla birlikte, itikadı ilgilendiren hususlar, şirke yol açmaları yönüyle en çirkinleridir. Aslında her hurafenin, hatta bir i ölçüde bid'atın kabul ve uygulanışı, İslam itikadına zarar verir. Kur'an'da da tevhid davetine, sadece Allah' a ibadet/kulluk çağrılarına itiraz edenlerin temel gerekçe olarak "atalarının yolu"nu göstermeleri, onların örf-adet, gelenek ve göreneklerini, onlardan miras aldıkları inanç ve yaşayış biçimlerini alternatif olarak ileri sürmelerini bir ecdatperestlik, körü körüne taklitçilik kabul etmenin yanında, hakkın karşısında en önemli şeytani gerekçe olarak görmekteyiz.

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Çokça Görülen Hurafe ve Batıl İnanışlar

Dünyanın öküzün boynuzunda durduğunu, hem de din adına iddia eden hurafeciler hala kaldı mı bilinmez ama, yıldıznameye (astroloji ve fallara) bakanlar ve baktıranlar, kahve içtikten sonra kapatıp fala bakarak bir şeyler uydurup söyleyenler ve onlara inananlar, baykuşun bir eve tüneyip ötüşünü, köpeğin uzun uzun ulumasını duyanların mahalle veya köyden bir kişinin öleceğini yorumlayıp buna inananlar, yılbaşı gelince noel baba olan, onun heykelini yapan, noeli kutlayan, hindi kesen, çam deviren ve benzeri hıristiyan taklitçiliğini çekinmeden işleyenlere hemen her zaman ve her yerde rastlamaktayız.

a- Ölüler ve Kabirlerle/Türbelerle ilgili Hurafeler

Bu tehlikeli hurafelerin içinde en yaygınları, türbe ve tekkelerde, yatır (ölü) ziyaretlerinde, ölü veya diri bazı kişilerin aşırı yüceltilip kutsallaştırılması, tanrılaştırılması, daha doğrusu putlaştırılmasında, bazı mubahların haram kabul edilmesinde, Kur'an'da emredilmediği ve Peygamber döneminde uygulanmadığı halde bazı yeni ibadet şekillerinin kabulünde görüyoruz. Dinden olmadığı halde dinin içine katılan her türlü ilaveler, yama ve sentezler, batıl adet ve sapık yorumlar, hurafe ve bid'at kavramıyla ilgili cinayetlerdir.

Daha çok kadınlar ve hastaların rağbet ettiği türbeler çevresinde kümelenen hurafelerin başında, türbelere adak adamak, pencere demirlerine ve yakınındaki bir ağaca çaput bağlamak, türbe içinde veya çevresinde mum yakmak gelmektedir. Bunlar üzerinde kısaca duralım:

Türbelere adak: Adak ya da dini ifadeyle nezir; Allah rızası için, insanın kendi kendini herhangi bir şarta bağlı olarak veya mutlak şekilde mubah olan bir konuda borçlandırmasıdır. Adak yerine getirilmediği müddetçe, adayan borçlu kalır. Adak, Allah'tan başkası adına adanamaz. Adanırsa adak olmaz. Adayan da şirk koşmuş olur. Ayrıca, iyice bilinmesi gerekli bir husus da adağın hiçbir şeyi değiştiremeyeceği, kaderi zorlayamayacağıdır. Kimse yapacağı vaatlerle -haşa- Allah Teala'nın ezeli takdirini değiştirebileceğini sanmamalıdır. Peygamber Efendimiz konuyu şöyle dile getirmiştir: "Nezir (adak) hiçbir şeyi (şerri ve zararı) def etmez. Ancak nezir sebebiyle cimriden mal çıkarılmış olur." (Buharı, Kader 6). Başka bir hadis-i şerif de şöyledir: "Kim, Allah'a itaati gerektiren bir hayır ve ibadet adarsa, adağını yerine getirsin. Kim de Allah'a karşı günah işlemeyi gerektiren şer bir iş nezrederse, Allah'a asi olmasın, adağını yerine getirmesin." (Buharı, Eyman 28)

Allah'a karşı isyan olan bir adağın yerine getirilmesi, adanmasından daha büyük bir vebaldir. Allah'tan başkaları için adanan adaklar da yerine getirilmemesi gerekli nezirler cümlesindendir. O halde "falan türbeye bir koç adadım" diye söylenip gezenler ne yapmak istediklerini anlamalıdırlar. Bu sözden maksatları "adadığımı falan türbe civarında Allah için keseceğim" demek midir? Yoksa, "o türbede yatana adadım" mı demek istemektedirler? İkincisi ise, bu bir şirk koşmadır, terk edilmesi kesinlikle lazımdır. Bir ölü için, yatır için kurban kesilmesi, ona adak adanması şirktir/küfürdür. Oralarda kurban adıyla hayvan kesenlerin hemen 'hepsi böyle bir şirk içine düşmektedir. Bunlar, besmeleyle de kesseler, kestikleri murdardır, yenilmez. Birincisi ise; cahilleri yanıltmamak ve hurafeci duruma düşmemek için ve yer kaydı da adakta önemli olmadığından dolayı, türbe çevresinde değil de istediği başka bir yerde Allah için adağını yerine getirmeli, hayvanını hurafelere karıştırmadan kesmelidir.

Ölülere Yalvarıp Dua Etmek: Yatırlardan bir şeyler beklemek, hastalığına şifa, derdine deva, bahtına açıklık, kısırlığına çözüm... için ölüden yardım ve imdat beklemek; tümüyle şirk olan hurafe ve batıl inanıştır. Bunları bir müslüman yapamaz.

Çaput Bağlamak: Mezar taşı, türbe ve tekke penceresine veya o civardaki ağaçlara düğümler, çaput1ar bağlamak eski Türk cahiliyesinden devralınan hurafe ve putperest özelliklerindendir. Türkler, müslüman olmadan önce sahip oldukları türbelere ve kutlu saydıkları ağaç ve çalılara paçavra bağlamak ve

mezarlarda mum yakmak gibi cahiliyye adetlerini, İslam'ı kabul etmeleriyle birlikte yeni dinlerine katmışlar, hala da bu hurafe ve batıl inanışları terk edememişlerdir.

Mum Yakmak: Türbe, mezar, tekke vb. yerlere mum yakma adeti, eski cahiliyye çağından kalma adetlerindendir. Arkeologların çoğu bu adetin en ilkel ateş kültü ile ilgili olduğuna kanidirler. Yani "ateşe tapınmak'tan kalma bir adet olduğu söylenilmektedir. Eski çağlarda yalnız "aziz" sayılanların değil; başka ölülerin de mezarlarında yahut öldükleri yerde mum veya ateş yakmak bir nevi kurban sayılırdı. "Türbelerde kandil (mum) yakmak adeti Fenikelilerden intikal etmiş bir an'anedir. Fenikeliler Sur şehrinin koruyucusu ve tanrısı olan Melkares'in heykeli önünde devamlı kandil (mum) yakarlardı." (Hurafattan Hakikate, M. Şemsettin Günahay, s. 298)

Hıristiyanlıktan önceki Helenler ve Romalıların da mezarlarında ve mezar taşları üzerinde meşaleler yaktıkları bilinmektedir. Bunlar Hıristiyan olduktan sonra da bu adetlerini bırakmamışlardır. Bu Paganizm kalıntısı adet, daha sonraları hıristiyan din adamları tarafından kitaba uydurulup mum yakma şeklinde dini ayinlere sokulmuştur. Hıristiyan din adamlarının izahlarına göre güya bu adet, ilk hıristiyanların karanlık mağara ve Katakomplarda gizlice ibadet' ettikleri zaman yaktıkları mum ve meş'alelerin hatırası imiş (Hurafeler ve Menşeleri, Abdülkadir İnan, .s. 43). İslam'da cami duvarına, kabir taşına, mezar taşına, türbelere, yatırlara mum yakılır diye bir davranış kesinlikle yoktur. Bunlar Türklere de hıristiyanlar aracılığıyla müşrik Ve mecusilerden geçmiştir.

Kabir başına, mezar taşına mum yakan kişi, oradaki yatırla kendini bütünleşmiş, ondan bir parça olmuş gibi kabul ediyor ki, bu büyük bir hatadır ve şirktir. İslam'a göre insan, ancak Allah'a iltica eder ve O'na sığınır. O'nun dışındaki varlıklardan medet ummak tevhide ters düşen büyük bir yanlıştır. Bu itibarla kabirlerde mum yakma adeti, batıl bir inanç ve hurafedir. Ayrıca, halk arasında yaygın olan bir yanlış inanç da, cenaze çıkan odada 40 gün ışık yakılmasıdır. Güya ölü çıkan odada 40 gün ışık yakılırsa, ölünün ruhu geldiği zaman karanlıkta kalmaz, evini ve odasını daha çabuk bulurmuş.

Malı israf etmek, başka ümmetlere benzemek gibi iki haramı birden işleten bu tür hurafelerden kesinlikle uzak bulunmak gerekir. Tevhidi gölgeleyici, müslümanları tevhid inancından şirke sevk edici bu çirkin putperest adetlerinden medet umanlar, putlardan fayda bekleyenler gibi kendilerini

aldatmaktan ve etrafa, özellikle yeni yetişenlere kötü örnek olmaktan başka hiçbir iş yapmış olmazlar. Bu da vebal olarak onlara yeter de artar bile.

Mum yakarak, çaput bağlayarak, ölülere adaklar adayarak, muradına nail olacağını, hastalığından veya dertlerinden kurtulacağını, bahtının açılacağını, çocuk doğuracağını sananlar ve yeri geldiğinde de müslümanlığı kimselere bırakmayanlar, inandıklarını iddia ettikleri İslam'a, Kur'an ve sünnete ne kadar ters düşmüşlerdir! "Yalnız Sana ibadet eder, yalnız Senden yardım dileriz." (fatiha, 5) ayetini kıldığı namazın her rek'atında okuyanların, "gazaba uğramış ve sapıkların yoluna tabi olmaktan" (Fatiha, 7) Allah'a sığınanların, verdikleri bu söze ve yaptıkları duaya sadık kalmalarından daha doğal ne olabilir?

Merhum Mehmed Akifin;

"Hurafeler, üfürükler, düğüm düğüm bağlar,
Mezar mezar dolaşıp hasta baktıran sağlar!"

mısralarıyla çizdiği yakışıksız görünümden uzaklaşmaya, İslam'ın sadeliğinde dini kişiliği ve sadece Hakka kulluk yapan izzeti bulmaya çalışmalıdır. Çünkü kurtuluşa giden doğru yolun, böylesi hurafelere tahammülü yoktur.

Cenazeye Çelenk Götürmek ve Yeşil Düşmanlığı: İslam hayat dinidir. Her şeyde canlılık ister. Bu sebeple de hayat sembolü olan yeşili, yeşilliği korur, geliştirilmesini teşvik eder. Rahmete, berekete, sıhhate ve çevre sağlığına yararlı ve yeşilliğin (her çeşit ot, bitki ve ağaçların) Allah'ı kendi halleriyle zikredip ibadet ettiklerini kabul eder. Ne var ki, her güzel ve doğrunun düşmanı olan hurafe ve batıl inanışlar, kör taklitçilik, amacı bilinmeden başka milletlerden devşirilen, kapılardan gümrüksüz geçirilen cahiliyye adetleri yeşilin ve yeşilliğin de düşmanıdırlar.

İslam ile uzaktan yakından ilişkisi olmayan "hıdırellezde yeşil çiğnemek gerek" düşüncesi ve uygulaması, yılbaşı kutlamaları dolayısıyla çam kesmeler, vitrin süslemeler, bayramlarda mezarlara yeşil çalı götürmeler, kabirlere çiçek bırakmalar, büyük kentlerde salgın hale gelen cenazeleri çelenklerle uğurlamalar gibi bir sürü uygulama, bize yabancı, zararlı ve başka milletlere benzeme girişimleri olarak sosyal ve dini bünyeyi kemirip durmaktadırlar. Ölüm ve ölüm ötesi ile ilgili hurafe ve batıl inanışlar, gün geçtikçe artmaktadır. Oysa çok dikkatli davranılması gerekli hayat olayı, ölüm ve sonrası ile ilgili

muamelelerdir. Ne ses, ne gürültü, ne banda, ne top arabası, hatta ne slogan ... Sadece acele fakat telaşsız, üzgün fakat vakur, hayat kadar ölüme de razı bir havada, dualarla ve sürekli ölümü düşünerek ölü için dua makamında kılınacak cenaze namazı ve yapılacak mütevazi bir merasim, ölene karşı son görevin yerine getirilmesi için kafidir. Ötesi bir yığın hurafe ve günahtır, israf ve yorgunluktur, cenazeyi de rahatsız, huzursuz etmektir.

Bilinmelidir ki, cenazeyi çelenklerle uğurlamak hıristiyan adetidir. Çelenk, aslında hıristiyanların kutsal kabul ettiği haç taşıma aracıdır. Haçı çıplak taşımamak için onu çiçekler le süslemekte ve öylece mezara kadar götürmekteler. Peki, bir müslüman, bu çelenk hurafesiyle mezara ne götürmekte veya göndermektedir? Hıristiyanın haçını mı, yoksa çiçek buketleri arasına sıkışmış, üzüntülerle harmanlanmış hurafeleri mi? Yapmadığı duaları mı? Çelenk için, cenaze için çiçeği koparmak, onu zikirden/ibadetten ve insanlara güzellikler veren özelliklerden mahrum etmektir. Ayrıca israftır, bu paralarla fakirlere sadakalar verilse daha iyi olmaz mı?

Dinimiz, kabir üzerine yığılmış kurumaya mahkum çelenk ve çalı değil; büyümeye ve yeşil kalmaya layık fidanlar, çiçekler dikilmesinden yanadır. Peygamberimiz bizzat buna örnek vermişler, iki kabrin üzerine hurma fidanı dikerek, "bunlar yeşil kaldıkça, içeridekiler için rahmet vesilesi olmaları umulur‟ buyurmuşlardır. O halde ne yapılması gerektiğine dikkat edilmelidir? Allah'! razı etmek, cenazeye rahmet vesilesi olmak veya hıristiyanları körü körüne taklit edip hurafeyi çağdaşlık sanarak çeşitli zararları seçmek. Kararı inançlar belirleyecektir.

Bir de kurban olarak horoz adamak veya kesmek var ki, horozdan kurban olsa olsa, böyle sahte tanrılara olur dedirtiyor insana. Yine, yatırların yanlarına konulan tuz ve şekerlerden medet ummak, onları şifalı kabul edip almak veya dağıtmak, istismarcıların ekmeğine yağ süren hurafelerdendir. Oraların toprağını kutsal kabul edip beraberinde götürmek, kabirlerin etrafında tavaf etmek. .. Bütün bunlar şirk unsuru olan hurafelerdir.

b- Günlerle İlgili Hurafeler

İki Bayram Arası Nikah Kıyılmaz mı? Anadolunun birçok yöresinde hala yaşatılmakta olan bir yanlış anlayış da "iki bayram arasında nikah kıyılmaz" görüşüdür. Nereden çıktığı bilinemeyen bu asılsız sözün, toplumda giderek etkisini kaybetmesine rağmen, tamamen unutulmamış olması ve zaman zaman

ortaya atılması, hurafelerin yaygınlığı açısından düşündürücüdür.

Bilindiği gibi dinimize göre nikah, ibadet ve muamele sıfatlarına sahip, şaka götürmeyen bir icraattır. Dinimizde "ruhbanlık" olmadığı için evlenmek teşvik ve evlenmemekten hayırlı kabul edilmiştir. Hatta ibadet edebilmek için evlenmeme düşüncesine kapılanlar bizzat Peygamber Efendimiz tarafından uyarılmış, "Benim sünnetimi terk eden Benden değildir!" diye çok ciddi şekilde tehdit edilmişlerdir. Nikahın şartları arasında "iki bayram arasında olmaması" gibi bir kayıt bulmak mümkün değildir. Dinimizde herhangi bir hüküm koyabilmek için bunun

Kitap'dan veya Sünnet'ten bir delilinin olması gerekmektedir. Bu kaynaklardan delil bulunmayan bir görüş hakkında söylenecek sözler mesnetsiz, asılsız, uydurma olmaktan öte gidemez ve dini açıdan en küçük bir değer taşımaz. Herhangi bir konunun haram/yasak olduğunu tespit etmek için bu delillere ihtiyaç vardır. Kafadan atmakla bir helal haram olmaz.

"İki bayram arası nikah kıyılmaz" uydurması; delilsiz bir söz olmanın ötesinde bizzat Hz.Peygamber'in hareketiyle reddedilmiş bir görüştür de. Çünkü Hz. Peygamber'in Hz. Aişe ile evlenmesi Ramazan ayını takip eden Şevval ayı içinde gerçekleşmiştir. Yani iki bayram arasında meydana gelmiştir. Hem bir düşünelim: İki bayram arası olmayan gün var mı ki?! Ramazan Bayramı ile Kurban Bayramı arasında iki ay on günlük bir zaman varsa, Kurban Bayramı ile gelecek yılın Ramazan Bayramı arasında da kamer! yıl 354 gün olduğuna göre yaklaşık dokuz ay on gün vardır. Biri 2 ay 10 gün olduğu için "iki bayram arası" kabul edilirken; ötekisi 9 ay 10 gün olduğu için mi "iki bayram arası" kabul edilmez? Tabii bunun anlaşılır ve mantıklı bir tarafı yoktur.

Fıkıh kitaplarında nikahın ibadet niteliği dolayısıyla mescidlerde ve Cuma günü kıyılmasının güzel görüldüğü yani "müstehap" olduğu kaydedilmiştir. Bunun ötesinde zaman açısından herhangi bir kayda rastlamak mümkün değildir. O halde insanımız bu tür asılsız söylentilere iltifat etmemeli, nikahın ne zaman kıyıldığına değil; hangi şartlarla kıyıldığına ve kurulan yeni yuvanın dini açıdan aranılan şartlara sahip olup olmadığına dikkat etmelidirler. Çünkü "Allah'ın emri, Hz. Peygamber'in .sünneti" üzere sözleriyle başlatılan evlilik hayatına başlama için uygulama ve törenlerin ve devamının da Allah'ın emri, Hz. Peygamber'in sünneti üzere olması gereklidir.

Salı Yola Çıkılmaz, Cuma İş Yapılmaz mı? Özellikle hanımlar arasında çok

yaygın olan iki yanlıştan biri, "Salı günü bir işe başlanmaz, çamaşır yıkanmaz, yola çıkılmaz" anlayışı; ötekisi ise, kadınların Cuma günü iş yapmalarının doğru olmadığı inanışıdır. Tabii, her iki yanlışın/hurafenin de dini ve ma'kul bir gerekçesi yoktur. Batılın batıl/yanlış olmaktan başka gerekçesi olur mu?

Dinimizde haftanın günleri ile ilgili olarak, "şu yapılmaz, bu yapılır" şeklinde bir ayrım bulunmamaktadır. Zaman, sahne olduğu eylemlere göre kıymet kazanır veya tehlike arz eder. Salı günü ile ilgili söylentilerin asılsızlığı müslümanlar açısından İstanbul'un 29 Mayıs 1453 Salı günü fethedilmiş olması ile ortaya konmuş bulunmaktadır. Bu fetihden fevkalade üzüntü duyan hıristiyanlar; İstanbul'u kaybettikleri gün olduğu için Salı gününü kendileri açısından uğursuz saymış, yas günü ilan etmiş ve bir süre o gün herhangi bir iş yapmamış olabilirler. Zamanla, onların bu -kendileri açısından- bir ölçüde haklı görülebilecek kanaat ve uygulamaları, işin farkında ve bilincinde olmayan hurafeye düşkün müslüman halk arasına girmiş ve yerleşmiştir. Sonra da müslümanlığa ait bir görüş ve esasmış gibi yayılıp gitmiştir.

Yine, 13 sayısının hıristiyan Batılı halka göre uğursuzluğu da, fethin 1453 yılında gerçekleşmesi dolayısıyla olduğu şeklinde izah edilir. 1453 sayısının rakamları tek tek toplandığı zaman 13 sayısı çıkar; tabii bundan da önemlisi Batılılar açısından da rahmet olduğu halde, kendi sapık yollarının yanlışlığının isbat edildiği dönemin başlangıcı olan Peygamberimiz'in doğum yılı miladı 571 yılının rakamları da toplandığı zaman 13 sayısı ortaya çıkmaktadır. Bu sebeplerle 13 sayısı hıristiyan Batılı halklar tarafından eskiden beri uğursuz sayılmıştır. Peki, müslümanlara ne oluyor da bu tür gün ve tarihleri uğursuz sayıyorlar?

Cuma günü kadınların iş yapmamasına gelince, bu da anlaşılması güç bir tutum ve batıl inanıştır. Zira Cuma günü, iç ezan dediğimiz cami içinde okunan ezandan, Cuma namazının farzını kılıncaya kadar geçecek süre içinde işi, alış verişi terk etmek bir vecibedir, Kur'an emridir (62/Cum'a, 9). Ama tabii, Cuma namazıyla mükellef olan müslüman erkekler için. Kadınların Cuma namazı kılmak gibi bir mükellefiyetleri olmadığından işi bırakmak zorunlulukları da yoktur. Zaten erkekler de Cuma namazının farzı bittikten sonra işlerinin başına ve ticarete dönebileceklerdir. Konu ile ilgili ayetlerin mealini görelim. "Ey inananlar! Cuma günü namaz için ezan okunduğu zaman Allah'ı anmaya koşun; alım satımı bırakın; bilseniz, bu sizin için daha iyidir." "Namaz bitince yeryüzüne yayılın; Allah'ın lütfundan rızık isteyin; Allah'ı çok anın ki saadete erişesiniz." (Cuma 9-10). Evet tekrar belirtelim ki, bu ayetlerin muhatabı,

genellikle mükelleflik çağında bulunan, özelde Cuma namazının eda şartlarına sahip olan Müslüman erkeklerdir, kadınlar değil. Öte yandan Cuma günü kadınların iş yapmayı doğru bulmamaları, Cuma gününün hafta tatili olduğu günlerden kalma mana ve mahiyet değiştirmiş bir uzantısı gibi değerlendirilebilir. Şöyle ki:
Kur'an o günü tatil günü kabul etmemesine, namaz saati dışında iş günü olduğunu ilan etmesine rağmen, müslümanlar ibadetlerini daha rahat icra etsin diye, uygulama olarak Cuma günü Osmanlılarda ve günümüzdeki çokça müslümanların yaşadığı hemen her yerde tatil kabul edilmiştir. O yüzden evin erkeği genellikle evdedir. Cuma namazına gidecektir. Onu rahatsız etmemek ve özel hizmetlerinde bulunmak için genel temizlik ve çamaşır gibi işlerin yapılması belki uygun bulunmamıştır. Bu yüzden böyle bir gelenek yerleşmiş olmalıdır. Hafta tatilinin değiştirilmesinden sonra bu anlayış ve uygulamanın, Cuma gününün, gün olarak kendisine ait bir nitelikten ileri geldiği sanılmış ve böylece de bugünkü yanılgıya ve yanlışa düşülmüş olabilir. Ve bu anlayışın, yahudilerin Cumartesi günü iş yapma yasağının müslümanların mübarek kabul ettiği Cuma gününe aktarılması gibi bir yahudi taklitçiliğinden kaynaklandığı da düşünülebilir.

Kaynağı ne olursa olsun, Salı ve Cuma günleri hakkında hanımlar arasında dolaşıp duran bu ve benzeri sözlerin İslami bir ölçüyü ifade etmediği, hurate ve batıl inanış olduğu ortadadır.

Gaybı Bilmek Mümkün mü? Yüce Yaratıcı'nın biz insanlara verdiği akıl, duyular ve benzeri öğrenme vasıtaları ile hakkında kesin veya zannı bilgi edinebildiğimiz şeylerin tümüne "şehadet alemi" denir. İnsanın, bu kendine ait vasıtalarla hakkında bilgi edinemeyeceği Allah, cennet, cehennem, yarın başına neyin geleceği, kıyametin ne zaman kopacağı gibi konuların hepsine de insan açısından "gayb alemi" denir.

Eskiden beri gayb alemi, insanoğlunun merakını çekmiştir. Bu alem hakkında bilgi edinmek istemiştir. Tabii bu merak ve istek; gaybdan/gaipten haber verdiğini söyleyen kahinler, arraflar, fakılar, müneccimler, cinciler tarafından istismar edildiği gibi günümüzde de bunlara ek olarak medyumlar, astrologlar, ruh çağıranlar tarafından kötüye kullanılmaktadır. Hurafelerin, batıl inanışların toplumda yaygınlaşmasına ve bazı kişilerin asla kendilerinde bulunmayan birtakım üstün niteliklere sahip kabul edilmesine ve böylece menfaat sağlamasına yol açan "gaybı bildiği ve haber verdiği" yalanına ve çeşitli şekillerine dikkat çekmeden önce, meselenin dinimiz açısından nasıl ele alındığını açıklayalım:

İslam'a göre gayb'ı sadece Allah bilir. "De ki: Göklerde ve yerde gaybı, Allah 'tan başka bilen yoktur." (27/Neml, 65). Allah Teala'nın emir ve yasaklarını insanlara duyurmak için içlerinden seçtiği peygamberler bile gaybı bilemezler. Kurlan-ı Kerim'de Peygamber Efendimize hitaben şöyle buyrulmakta ve durum bize açıklanmaktadır: "De ki: 'Size Allah'ın hazineleri yanımdadır, demiyorum. Gaybı da bilmem; size ben meleğim de demiyorum. Ben sadece bana vahyolunana uyuyorum." (6/En'am, 50) "De ki: Ben, Allah 'm dilediğinden başka kendime herhangi bir fayda veya zarar verecek güce sahip değilim. Eğer ben gaybı bilseydim, elbette daha çok hayır/iyilik yapardım ve bana hiçbir kötülük dokunmazdı. Ben sadece iman eden bir kavim için bir uyarıcı ve müjdeciyim. " (71 A'raf, 188) "o bütün gaybı bilir. Gaybına/sırlarına kimseyi muttali kılmaz. Ancak (bildirmeyi) dilediği peygamber bunun dışındadır. Çünkü O, bunun önünden ve ardından gözcüler salar." (72/Cin, 26-27). Bu ayetlerde de Allah Teala'nın ancak dilediği peygamberleri gaybdan dilediği bilgiye muttali kıldığı belirtilmektedir. O halde Allah'tan bir bildirme olmadığı sürece gaybı kimsenin bilmesi ve haber vermesi mümkün değildir. Allah da bu bilgiyi sadece peygamberlerine bildirdiğine ve Hz. Muhammed (s.a.s.)'den sonra da peygamber gelmeyeceğine göre, ortalıkta gaybdan haber verdiğini söyleyip gezenlerin açık birer yalancı oldukları anlaşılmış olmaktadır. Her akıllı kişi kabul eder ki, hakikat, yalancıdan öğrenilmez. Ve gerçekler hiçbir zaman bu zavallıların heva ve heveslerine tabi olmaz, onlar dedi diye İlahi takdir değişmez. "Eğer gerçek, onların heveslerine uysaydı gökler, yer ve onlarda bulunanlar bozulup giderdi." (23/Mü'minun, 71)

Hidayet rehberimiz olan Peygamberimiz, gaybdan haber vermeye kalkış an kişilere inanmanın tehlikesine şöyle işaret buyurmaktadır: "Gayb habercisine (kahin, arraf;falcı...) gidip onun dediğini doğrulayan kişi, Muhammed'e gönderileni (Kur'an'ı) inkar etmiş olur." (Tirmizi, Tahare 122)

Falcılık ve Fala Baktırmak: Fal ve falcılık; gaybdan haber verme, gelecek hakkında önceden fikir beyan etme temeline dayanmaktadır. Tarihin her devrinde, her toplumda istikbali öğrenme teşebbüslerine, bunun çeşitli şekillerine ve değişik araçlarına rastlanmaktadır. Cahiliyye Araplarında "ezlam" denen fal okları, remiller, günümüzde yıldız, burç, kahve, bakla, iskambil kağıdı, suya bakma, kitap açma vs. falcılığın şekil ve malzemesinin bir kısmıdır. Ayrıca çağdaş cahiliyyede falcılık, medya aracılığıyla modern insanın günlük hayatına da girmiş bulunmaktadır. Günlük fallar yanında, gazetelerin yıl başlarında, senelik fallar yayınlamaları, faldaki yalanın boyutlarını oldukça

genişletmiştir.

Hurafe ve batıl inanışların hepsine birden savaş açmış bulunan İslam, bütün çeşitleriyle falcılığı yasaklamıştır. "Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), ezlam/fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz." (6/En'am, 90). Bu ayet, fal oklarının şeytanın pis işlerinden olduğunu, kötülükte şarap içmeye, kumar oynamaya ve putlara tapmaya denk bir cürüm sayıldığını, kurtuluş için bunlardan uzak durulması gerektiğini çok açık bir şekilde bildirmektedir. Bir başka ayette de: "Ve fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılındı." (6/Maide, 3) buyrulmuştur. Öte yandan " Hiçbir kimse yarın ne kazanacağım (başına neler geleceğini) bilemez. Yine hiçbir kimse nerede öleceğini de bilemez." (31/Lokman, 34) buyrulmakta, gelecekten haber vermeye kalkışmaktan ibaret olan falcılığın İslam'da yeri olmadığı belirtilmektedir. Peygamber Efendimiz de falcılıktan elde edilecek kazançtan mü'minleri nehyetmiştir (Buhari, Büyü' 25, 113; Müslim, Müsakat 40).

O halde fala bakmak, falcılık yapmak, fala inanmak, faldan kazanç temin etmek hiçbir surette müslümana yakışmayan hareketlerdir. Özellikle hanımların bu konuya daha bir dikkat etmeleri, böyle boş ve haram şeylerle kendilerini aldatmamaları gerekmektedir. Falcılar bir şey biliyorlarsa, önce kendilerini kötülüklerden korusunlar. Unutmayalım ki, aldatmak hainlik, aldanmak da ahmaklıktır. Bir sürü yalan ve tahmin içinde birkaç tanesinin mevcut duruma, ya da ileride olacaklara uygun düşmesi, falcıların gaybı bilmesi anlamına gelmediği gibi, onlara inanıp İslam'ın temiz inanç esaslarından vazgeçmeye, ayet ve hadislere ters düşmeye değmez. Kim böyle bir değişmeye rıza gösterirse, dünyanın ve ahiretin büyük zararına uğramış demektir.

Ruh çağırma: Son zamanlarda özellikle sosyete arasında yaygınlaşmış olan modem kahinlik veya çağdaş cincilik diyebileceğimiz bir uygulama vardır: Ruh çağırma. Ruh çağırma seanslarında, eğer sahtekarlık, teknik hileler yoksa, madde ötesi bir varlıkla. ilgi kurulduğu bilinmektedir. Ancak bu madde ötesi varlığın ruh olup olmadığı, söylediklerinin gerçeği yansıtıp yansıtmadığı ciddi şekilde üzerinde durulması gerekli bir konudur.

Beden kafesinden ayrılan ruhlar, berzah aleminde toplanırlar. Orada dünyadakine benzer birtakım faaliyetlerde bulunma, bazı noksanları telafi etme imkanları yoktur. Artık amel safhası bitmiş, hesaplaşma için bekleme dönemi başlamıştır. Peygamberimiz kabir hayatını tarif ederken, onun iki durumda

olabileceğini, ölenlerin bu iki durumda bulunacağını belirtmiştir: "Kabir, ya cennet bahçelerinden bir bahçe veya cehennem çukurlarından bir çukurdur." (Tirmizi, Kıyame 26). Şimdi düşünmek gerekir; cennet hayatı lezzeti içindeki bir ruh, dünya ile, dünyadakilerle o güzel hayatı terk ederek niçin meşgul olsun? Yine cehennem azabı içinde kıvranan bir ruh da nasıl dünyadakilerin davetlerine icabet edebilecektir? Ona bu izni kim verecektir?

Dolayısıyla ruhların, insanlarla ve dünyadakilerle haşir-neşir oldukları, ölmemiş gibi birtakım işler yaptıkları iddiasına dayanan ruh çağırma girişimleri, ruhların durumuyla ilgili bu olaylara ters düşmektedir. Ruh çağırma iddiasında bulunanların iddiaları geçersiz ve tutarsızdır, delilden yoksundur. Eğer ruhların dünyaya dönüp dünyadakiler gibi birtakım faaliyetlere katılma imkan ve şansları olsaydı, herhalde ruh çağırma seanslarıyla meşgul olmaktan çok daha önemli işleri olurdu. Nitekim bir ayet-i kerimeden bir kısım ruhların ne yapmayı arzu edeceklerine dair bilgi bulmaktayız: "Onlar (günahkarlar) orada, 'Rabbimiz, bizi çıkar, yaptığımız amelden başkasını (daha iyisini) yapalım' diye bağrışırlar." Bu arzuya verilen cevap da ayette açıklanmakta, şöyle denilmektedir: "Öğüt alacak insanın öğüt alabileceği kadar bir zaman sizi yaşatmadık mı? Size uyarıcı da gelmişti. Öyle ise tadın (o azabı). Zalimlerin hiçbir yardımcısı yoktur." (35/Fatır, 37). Ruhların dünyaya dönüp dünyalılar gibi birtakım faaliyetlerde bulunamayacakları bir başka ayette şu şekilde belirtilmektedir: "Onlardan birine ölüm gelince; 'Rabbim, beni geri çevir, belki yapmayıp (noksan) bıraktığımı tamamlar, iyi işler işlerimi der. Hayır; bu kendi sözüdür. Tekrar diriltilecekleri güne kadar aralarında geriye dönmekten onları alıkoyan bir engel vardır. " (23/Mü'minun, 99- 100). Medyumlara cevap verdiği söylenen ruhlar, bu engeli aşmayı beceren birtakım gözü açıklar mı dersiniz? İlahi sınırları, Allah'ın beyanını, beşeri sınırlar ve insanın sözlerine benzetebilen cahiller/kafirler ancak bunun böyle olabileceğini düşünebilirler ve tabii aldanırlar.

Denilebilir ki; "iyi ama, ruh çağırma seanslarına gelen, hatta içecek sigara bile isteyen görünmez varlıklar var. Peki bunlar ne? Verdikleri birtakım geçmiş olaylara uygun bilgiler var, bunlara ne diyeceğiz?" Ruh çağırma seanslarına mesajlar getiren madde ötesi varlıkların, gerçekten çağrılan ruhlar olmadığı, olamayacağı kesindir. Huddamcılık/cincilik/cin çağırma faaliyetleri ve bu esnada edinilen bilgiler ve bunların açıkça cinler yoluyla elde edildiği eskiden beri bilinen ve halen de devam eden bir uygulamadır. Sosyete çevrelerinin buna "ruh çağırma" ismini takması, hiçbir şeyi değiştirmez. Bu, sadece modem cinciliktir o kadar.

Cinlerin varlığı Kur'an'la sabittir ve cinler gaybı bilmezler (34/Sebe', 14). Bununla beraber cinlerin insanlardan farklı bazı bilgilere sahip olabileceklerini, özellikle de ruh çağırma seanslarında kendisiyle görüşülmek istenen kişinin geçmiş hayatına dair birtakım bilgileri bilmelerinin onlar için mümkün olduğunu söyleyebiliriz. Şunun ya da bunun ruhu olarak seanslara gelenlerin, sorulan soruların bir kısmına doğru cevap vermeleri, kendilerinin her söylediklerinin doğru olması için yeter sebep değildir. Cinlerin ömürlerinin uzun, niteliklerinin bizden çok farklı olması, kısa zamanda uzun mesafeleri dolaşabilmeleri sebebiyle insanlardan farklı bilgileri bulunmaktadır. Onların bizim bilmediğimiz bazı konularda bazı şeyler söylemeleri gaybı bildiklerini göstermez; onların bilgileri de çoğu kez noksan ve kasıtlı olarak yanlışla karıştırılmıştır. İnsanları yanıltmaya yöneliktir. Müslümanlar maddeye olduğu kadar melek, şeytan, cin gibi madde üstü varlıklara da inanırlar. Ancak bu inançların Kitap ve Sünnette yer alan bilgilere uygun olması gereklidir. Onların verdiği bilgilere bazı vehimler, zanlar karıştırılmasına müsaade edilmemelidir. Çünkü zan ve vehim hiçbir zaman ilim değildir. İman da en kesin ilme dayanmak zorundadır. O halde asılsız birtakım söylentilerin, aldatmacaların peşinde imam süründürmenin anlamı yoktur.

Taş Yapıştırmak: Gaybdan haber almak ve gelecek konusunda bilgi sahibi olmak merakının en garip ve akıl almaz tezahürlerinden biri de daha çok kadınların ilgi gösterdikleri taşa taş yapıştırma hurafesidir. Bu da niceleri gibi türbeler çevresinde uygulanmaktadır. Genellikle türbe içinde veya yakınındaki herhangi bir taş veya duvar bu iş için kullanılmaktadır.

Taş yapıştırma hurafesinde dikkat çeken husus; o türbedeki zat aracılığı ile tutulan niyetin Allah katında kabul görüp görmediğinin öğrenileceği zannı, hatta dileklerin bizzat türbede bulunandan dilendiğine inanılmasıdır. Bazen de taş yapıştırılan taşta/duvarda bir kutsiyet vehmedilmesinin bu eyleme vesile kılındığı görülür. Tabii bütün bunlar, putperestlik, yani kutsiyet izafe ederek putlara tapınma sapıklığının bir uzantısı olmaktadır. İslam'ın en ciddi mücadele hedeflerinden birincisi olan putperestlik kalıntılarının, çağdaş müslümanın hayatında uygulama imkanı bulması ne kadar ters bir durumdur. Hz. Peygamber'in vefatından sonra İslam'dan ayrılan mürtedlerle en amansız mücadeleyi/savaşı Hz. Ebu Bekir vermiştir. Bu yüzden çağdaş irtidat olaylarına İslam mütefekkirleri "Ebu Bekir'i olmayan irtidat" demektedirler. Hz. Ömer de bid'at, hurafe ve batıl inanışlara karşı pek büyük bir hassasiyet içinde olmuştur. Bu yüzden çağdaş hurafe ve batıl inanışlara da "Ömerli olmayan hurafeler"

denilebilir.

Taş yapıştırmakla geleceği hakkında bilgi edindiğini, dileğinin kabul edilip edilmediğini öğrendiğini sanan cahillere Buharı ve Müslim gibi sahih hadis kitaplarında, kendisinden nakledilen bir hadiste gördüğümüz Hz. Ömer'in şu tavrını hatırlatmakta büyük fayda olabilir: Hz. Ömer, bir haccında Haceru'l-Esved'e yaklaşıp öpmüş ve sonra kulaklara küpe şu sözleri söylemiştir: "Çok iyi biliyorum ki sen zararı ve faydası olmayan sade bir taş parçasısın! Eğer Rasulullah'ın seni öptüğünü görmeseydim asla seni öpmezdim!"

Nerede ve ne şekilde olursa olsun herhangi bir taşa şu ya da bu şekilde taş yapıştırmakla tutulan niyetin gerçekleşeceğine inanmak gibi bir sapıklıktan vazgeçilmesi ve böyle hurafelerle sevinen veya yerinenlerin ikaz edilmesi, akıl ve İslam çizgisine gelmelerinin öğütlenmesi Tevhide hizmet noktasından önem arz etmektedir. "Allah bize kafidir ve 0, ne güzel vekildir. " (31 Al-i İmran, 17'3)

Uğursuzluk Var mıdır? Hurafe ve batıl inanışların, yanlış kabullerin, doğrudan kaçışların cirit attığı tevhid bilincinden mahrum bir toplumda bazı şeylerin uğuruna, bir çok şeyin de uğursuzluğuna hükmedileceği ve değer kargaşasına düşüleceği gayet doğaldır. İçinde yaşadığımız toplumda ne uğursuzluk vehimleri yok ki?! Evden çıkınca kedi ya da köpek görmek, köpek uluması, baykuş ötmesi, 13 rakamı, elden sabun ve makas almanın ayrılık getireceği gibi nice anlayışlar, uğursuz yerler, zamanlar, kişiler ve eşyalar. .. Kuş uçurup veya ürkütüp gittikleri yöne göre hüküm çıkarmak, bacanın veya sigaranın dumanının çıkışına ve gidiş yerine göre yorumlara girmek ve daha neler neler.

Hatırladıkça, saydıkça insana bunaltı veren bu tevhide ters yanlış ve uydurmaların günümüzde de hatta tesirini artırarak yaşaması, toplumun çoğu kesimini etkisine alması karşısında, sığınılacak yer Kur'an ve Sünnet olacaktır. Peygamberimiz bu konuda şöyle buyurmaktadır: "Uğursuzluk diye bir şey yoktur!" (Buharı, Tıb 19,25,43-45; Müslim, Selam 102). Kadın, ev ve binekte uğursuzluk bulunabileceğine dair bir rivayeti Hz. Aişe validemiz; "Cahiliyye Arapları bu üç şeyde uğursuzluk olduğuna inanırlardı" demektir, diye katılmadığını kesin bir şekilde ortaya koymuştur. "Uğursuzluk vehmiyle hiçbir niyet edilen işten geri dönülmemesi gerektiği" Taberanı'nin rivayet ettiği bir hadiste yer almaktadır. Halk arasında günlük konuşmalarda duyduğumuz "uğurlu geldi", "uğursuz geldi”, "aramızda uğursuz biri var" gibi sözler ve

hükümler birer zan ve vehimdir. O şeyin veya olayın aslında uğurlu veya uğursuz olduğunu göstermez. Hiçbir şey doğuştan uğursuz değildir. Uğursuzluk varsa, bu, kişilerin yorumunda ve anlayışında aranmalıdır.

Uğursuzluk anlayışı, birçokları gibi İslam'a başka inanç sistemlerinden girmiştir. Dolayısıyla müslümanların İslami hiçbir esasa dayanmayan ve Peygamberimiz tarafından "yoktur!" diye beyan buyrulan uğursuzluk hurafesine iltifat etmemeleri, aydınlık ufuklarını karartmamaları, hüsn-i zan ve iyimser özelliklerini yitirmemeleri, zihni ve imanı safiyetlerini bozmamaları gerekir. Hurafeler ve batıl inanışlarla sıkıntı ve evhamdan başka bir yere varılamaz.

d- Bazı Yanlış Kabuller

Dünya Kafirin, Ahiret Mü'minin mi? Dünya Mü'mine Zindan mıdır?

Bazı saf ya da cahil müslümanlarca, tembelliğe mazeret olarak ileri sürülen "dünya kafirin, ahiret mü'minin" veya "dünya Mü'minin zindanıdır" yargısı; islam ve müslümanlar aleylinde konuşulmasına vesile olan bir yanlış yorumdur. Neden yanlıştır? Açıklayalım:

Evet, "Dünya mü'minin zindanı, kafirin cennetidir." (Müslim, Zühd 1; Tirmizı, Zühd 16) şeklinde bir hadis-i şerif vardır. Bu hadis-i şerif birkaç çeşit yoruma tabi tutulabilir. Kur'an ışığında ve hadislerin bütünlüğü içerisinde ve en akli açıklaması şöyledir: Bu hadis, iman ve küfrün öteki dünyada sebep olacağı neticeye göre dünya hayatının değerlendirmesini yapmaktadır. Yani, "ahiretteki durumlarına göre dünya, mü'minin zindanı, kafirin cenneti yerindedir" anlamını ifade etmektedir. Nitekim mü'minin ve kafirin ahiretteki durumunu belirten ayetlerden de aynı mana anlaşılmaktadır: "Kitap ehlinden ve müşriklerden inkar edenler, şüphesiz, içinde temelli kalacakları cehennem ateşindedirler. İşte bunlar yaratıkların en kötüsüdürler. Fakat iman edip salih amel işleyenler, işte onlar da yaratıkların en hayırlısıdırlar. Onların Rableri katında mükafatı, içinde temelli ve sonsuz kalacakları, altlarından ırmaklar akan Adn cennetleridir. Allah onlardan razı; onlar da Allah'tan razıdır. Bu, Rabbindan korkan kimseyedir... " (98/Beyyine,6-8)

Mü'mine vaad olunan cennetin ve kafirin varacağı yer olan cehennemin vasıflarını anlatan öteki Kur'an ayetleri; gerçekten ahiretteki duruma göre

dünyanın, mü 'min için nasıl bir zindan hayatı niteliği taşıdığını; yine kafir açısından da ne ölçüde bir cennet hayatı görünümünde olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Konuyu şu tarihi hikaye, güzel bir şekilde açıklamaktadır: Kadı'lardan biri Bağdat'ta, yanında hizmetçi si olduğu halde gösterişli bir biçimde atıyla külhan sokağından geçer. Külhancı yahudi, üstü başı simsiyah, cehennemi bir görünümle kadı'nın önüne çıkar, atının gemine yapışır ve: "Allah, kadı'ya kuvvet versin. Peygamberinizin, 'dünya mü'mine zindan, kafire cennettir' sözünün manası nedir? Görüyorsun ya, dünya -mü'min ve Muhammedi olduğun halde- sana cennet; -kafir yahudi olduğum halde- bana zindandır. Hadisin manası, tam tersiyle ortada?!" der. Kadı şöyle cevap verir: "Şu üzerimde gördüğün dünyanın süsü ve heybetine rağmen dünya; Allah'ın cennette hazırladıklarına nispetle benim için zindandır. Cehennemde seni bekleyen azaba nispetle dünya (bu haliyle de olsa) senin için cennettir." (İsmail Hakkı Bursevı, Ruhu'I Beyan Tefsiri, III/23)

İşte din bütünlüğünden farklı ve yanlış yorumlanarak bu hadis gerekçe gösterilerek "dünya kafirin, ahiret mü'minin" yargısıyla müslümanları dünyayı terke ve tembelliğe zorlamak, önce hadisin gerçek manasına, sonra da İslam'ın özüne aykırı bir tutum olur. Unutulmamalıdır ki, temiz ve hoş rızıklar, dünya hayatında da öncelikle müslümanlar içindir: "De ki: 'Allah'ın kulları için çıkardığı (yarattığı) ziyneti/ süsü ve güzel rızıkları kim haram kılabilir?" De ki: 'Onlar, dünya hayatında (inanmayanlarla birlikte) mü'minlerindir. Kıyamet gününde ise yalnız iman edenlerindir.' İşte, bilen bir topluluk için ayetleri böyle açıklarız." (7/ A'raf, 32) Müjde, dünya hayatında da, ahiret hayatında da onlarındır. Allah'ın sözleri için bir değişiklik yoktur. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur." (lO/Yunus, 64)

Bu konudaki sözümüzü Mehmed Akiften mısralarla bağlayalım:

"Bizim muhiti, bizim halkı seyredince naza;
Görür ki; beyni bozulmuş yığın yığın kafa var.
……..
Ne hükmü var ki, esasen yalancı dünyanın?
Ölürse, yan gelecek cennetinde Mevla'nın.
Fena kuruntu değil! Ben derim, sorulsa bana;
'Kabul ederse cehennem, ne mutlu, amca, sana!'
………

Dolaş da 'yırtıcı aslan kesil behey miskin!
Niçin yatıp, kötürüm tilki olmak istersi?
Elin kolun tutuyorken çalış, kazanmaya bak!
Ki artığınla geçinsin senin de bir yatalak.
....
Bekayı hak tanıyan sa'yi bir vazife bilir;
Çalış, çalış ki beka, sa'y olursa hak edilir."

Dünya Öküzün Boynuzunda mı?

Halk arasında dolaşmakta olan "dünya sarı öküzün boynuzları üzerinde durmaktadır ii sözü, özellikle deprem olduğu yer ve zamanlarda "sarı öküz yine kafasını salladı" gibi yarı şaka yarı ciddi söylenen sözler, kaba bir cehaletin akıl almaz delilleridir. Hatta "dünyanın öküz ile balığın üzerinde olduğuna dair hadisin mevcudiyetinden bahsedilmesi işi iyice ciddileştirmektedir. Gerçek durum şudur:

Dünyanın öküz ya da balık üzerinde bulunduğuna dair güvenilir hadis kitaplarımızda hiç bir kayda rastlanmamaktadır. İbn Hacer'in el-Metalibu'ı-Aliye'sinde (c. 3, s. 265-266) yeryüzünün yaratılışıyla ilgili babta İsraili hikayeler nakletmekle meşhur olan Ka'bu'l-Ahbar'ın -Hz. Peygamber'e izafe etmeksizin- balıkla dünya arasında ilişki kurduğu görülmektedir. Öte yandan el-Heysemi'nin Mecmuu'z-Zevaid'inde (c. 7, s. 131) İbn Ömer'den naklen Hz. Peygamber'in dünyanın yeri ile ilgili bir dizi soruya "Arz su üzerindedir", "Su, kaya üzerindedir", "Kaya, iki tarafından arz' a temas eden bir balığın üzerindedir" şeklinde cevapladığı belirtilmektedir. Ancak el-Heysemi, bu zayıf hadisi rivayet edenler arasında bulunan Abdullah bin Ahmed' in "zayıf bir ravi olduğu"nu belirterek, bu haberin doğruluğu konusundaki endişesini duyurur. Zaten adı geçen kitap, birçok zayıf, hatta uydurma hadisin de bulunduğu, bu rivayetlerin yer yer kritiklerinin yapıldığı bir eserdir; sahih hadis kitabı da sayılmaz. EI-Albani ise, İbn Adl'nin el-Kamil'inde ve İbn Mende'nin et-Tevhid'inde de gördüğü bu rivayetin kesinlikle "uydurma" olduğunu ve böylesi İsrail kıssalarının Rasulullah'ın sözü imiş gibi nakledilmesinin vebaline işaret etmektedir (Silsiletu'l-Ahadisi'z-Zaife, 294 nolu hadis).

Abdüllatif Harputi, meşhur eseri Tenkihu'l-Kelam fi Akaid-i Ehl-i'l-İslam'da bu öküz¬ balık uydurma ve hurafesinin ehl-i kitaba ait olduğunu hatta bunun yahudilik ve hıristiyanlık için bile bir leke olduğunu belirtmektedir. Bazı dikkatsiz veya hurafelere düşkün müslümanların yazdığı eserlerde görülen

öküz ve balığa dair acayip ve akıl almaz hikayeler ya İsrailiyattandır veya ("bugün dünya kadınların üstünde duruyor"; "dünya, futbol topunun veya paranın üstünde durmaktadır" sözleri gibi) temsil/benzetme çeşidindendir ya da bazı rivayetçilerin şahsi yorumlarıdır. Ancak bazı dikkatsizler bunları hadis zannederek Peygamber' e isnad etmişlerdir (Lem'alar, s. 86).

Müslüman olmayan milletlerin eski hikayelerinin uzantısı şeklinde halk arasında dolaşan bu dünyanın öküz veya balık üzerinde olduğu şeklindeki asılsız söz ve görüşler İslam ile uzaktan yakından ilgili değildir. Müslümanların böyle boş laflara itibar etmemeleri gerekmektedir. Ve tabii hiç kimse de bu sözleri ileri sürerek İslam düşmanlığı yapmaya yeltenmemelidir. Aksi halde körü körüne bir düşmanlıktan, zulmetmekten başka bir şey yapmış olmaz. Böyle kişilere Akif gibi "Suç başkasınındır da, niçin başkası mahkum?" diye sorma hakkı doğar. .. Şu ayet hakkında düşünelim: "Sen dağlara baksan, hareketsiz olduklarını sanırsın. Halbuki onlar bulut gibi kayar giderler. İşte sana her şeyi hesaplı ve sapasağlam yapan Allah'ın sanatı! Şüphesiz O, yaptıklarınızdan tamamen haberdardır." (27/Neml, 88)

Sorumluluktan Kurtulmak Mümkün mü?

Bazı cahillerin "bizim abdestimiz alınmış, namazımız kılınmıştır. Önemli olan kalp temizliği değil mi? O da bizde var. İbadete ihtiyacımız yok" gibi sözleri, ya da "biz şeriatı aştık, hakikata ulaştık; artık mükellefiyet/sorumluluk kalmadı" yollu hezeyanları, saçmalıkları orada burada söyledikleri ve bu görüşleri savundukları -az da olsa- görülmektedir. Dar-ı teklif (mükellefiyet sahnesi) olan dünyada, Allah'ın verdiği ömrü yaşarken İlahı emir ve yasakların dışında kalmak yada mükellefiyet sınırını aşmak mümkün değildir. Her akl-ı selim sahibi bunu böyle kabul eder. O halde mükellefiyet nedir? diyenlere, açıklayalım: Mükellefiyet: İlahı emir ve yasaklardan sorumlu olmak demektir. Bu da müslüman olmak, akıllı olmak ve ergenlik çağına ulaşmış olmak şartlarına bağlıdır. Bunlar genel şartlardır. Ayrıca her emrin yerine getirilmesi için kendine has bazı özel şartlar da vardır. Mesela; orucun farz olması için; Ramazan1a erişmiş ve muklm olmak, oruç tutamayacak kadar hasta olmama gibi.

Bu kısa açıklama göstermektedir ki, mükellefiyetten kurtulabilmek için, ya müslüman olmamak, ya büluğa ermemiş çocuk olmak veya deli olmak, yahut da ölmek lazımdır. Bunun dışında, hiçbir sebeple, hiçbir görevle, hiçbir makamda bulunmakla, tasavvufta zirveye çıkıp zırvalamakla tekliften, yani

Allah1a kulluk görevinden, sorumluluktan kurtulmak hiçbir insan için asla mümkün değildir. Bir kere, düşünmek gerek; eğer manevi mertebeler, mükellefiyetten kişiyi kurtaracak olsaydı, herkesten önce peygamberler bu teklif yükünden kurtulurlardı. Halbuki onlar, ümmetlerine neyi teklif etmişlerse, aynen kendileri de sorumlu olmuşlardır. "Gönderdiğimiz peygamberlere de, kendilerine peygamber gönderdiklerimize de soracağız." (71 A'raf, 6). Hatta onların sorumlulukları ümmetlerinden daha da ağır olmuştur. Çünkü bazı hususlar sadece onlardan istenmiştir. Teheccüd namazının Hz. Peygamber'e emredilip ona vacip olması gibi (17 İsra, 79; 73/Müzzemmil, 2). "Onların işledikleri onlara, sizin yaptıklarınızın hesabı da size!" (2/Bakara, 134, 141) "O, hanginizin daha güzel amel işleyeceğini denemek, imtihan etmek için ölümü ve hayatı yarattı. .. " (67/Mülk, 2). Sonra, yalancı peygamberlerden ve sahtekarlardan başka hiçbir sahabi, ve İslam alimi mükellefiyetinin bittiğini, emir ve yasaklara uyma zorunluluğunun kalmadığını söylememiştir. Tarih böyle bir şeye şahit değildir. Hz. Peygamber'e hitaben "Ve sana ölüm gelinceye kadar Rabbına ibadet et." (l5/Hicr, 99) ayeti İslam'da hiçbir kimse için dokunulmazlık, şeriat üstülük hakkı tanınmadığını bütün açıklığıyla ilan etmektedir.

Herhangi bir kimseye -peygamber de olsa- yakın olmak, şu ya da bu ırka veya cemaate mensup olmak da mükellefiyetten kurtulmaya gerekçe yapılamaz. Hz. Peygamber, akrabalarına ayrı ayrı hitap ettiği bir konuşmasında en son kızı Fatıma'ya hitap ettikten sonra, "Benden bana ait şeyleri isteyin, vereyim. Ama Allah'ın azabına karşı bana güvenmeyin. Allah'ın azabından kendinizi kendiniz koruyun." buyurmuştur. Yine dinin hükümlerinin uygulanması konusunda hiçbir kimseye ayrıcalık olamayacağını, aksi anlayışın kesin bir dal alet/sapıklık olduğunu şu hadisiyle net bir şekilde açıklamıştır: "Ey insanlar, sizden öncekilerin sapıtmasının nedeni şu idi: İçlerinde üstün mevkiden biri hırsızlık yapınca, hadd (ceza) uygulamadan onu serbest bırakıyorlar, ama güçsüz (arkası olmayan, fakir) birisi çalınca da hemen hadd tatbik ediyorlardı. Allah'a yemin ederim ki, Muhammed'in kızı Fatıma hırsızlık yapsa, Muhammed onun elini de keser." (Buhari, Hudud 12; Tirmizı, Hudud 7) ,

Sorumluluğun kalktığını, sorumlu olmadığını iddia etmek büyük bir sorumsuzluk ve büyük bir sorunluluktur; çünkü sorumluluk imtihan dünyasında herkes için zorunluluktur. Sorumsuzluk iddia etmek, "namazımız kılınmış", "biz şeriatı aştık, o kabuktur, avam içindir, biz hakikat(!) ehliyiz" demek, dünya şartlarında insan ve müslüman olarak mümkün değildir. Bu iddia, "la yüs'el

amma yefal -yaptığından sorumlu tutulmayan-" Allah'a ortaklık iddia etmek gibi bir hezeyandır, saçmalıktır. Asıl amacı da haram-helal sınırını yıkarak her şeyin mubahlığı (ibahiyye) görüşünü yaymaktır. Hem dall, hem mudıll -hem sapık, hem saptırıcı- olan bu Ve benzeri düşünce sahiplerini, düzeltmek, cezalandırmak elimizden gelmiyorsa, kendi düşünceleriyle baş başa bırakmak, ama hiç olmazsa onun etkisinde kalanlara hakikati anlatıp uyarmak ve bu sapıkları toplumdan soyutlamak onlara yapılacak en büyük iyilik olsa gerektir. Ola ki akıllarını başlarına devşirir ve kendilerine gelir de böyle saçmalıklardan vazgeçerler. "Rabbim, her köle azad edildiği gün sevinir; ben ise Sana gerçekten kul-köle olduğum gün sevineceğim.”

"Kusursuz kul olmaz", "beşer şaşar", "düşmez-şaşmaz bir Allah" gibi cümlelerin, günlük konuşmalarımız arasında bolca yer almasına ve gerçeğin de bu olmasına rağmen, bazı cahillerin, saygı duydukları kişileri "kusursuz" ilan ettiklerine -seyrek de olsa- rastlanmaktadır. Kusursuz kul anlayışı, Kur'an prensiplerine, tevhid anlayışına ters düşmektedir. Peygamberlerden bile "zelle" denen küçük hataların sudGr ettiği gerçeği -ki Kur'an, bunu Hz. Muhammed (s.a.s.) dahil hemen bütün peygamberler için ısrarla vurgular- yanında, "şe'yh efendi"nin veya "üstad"ın hatasızlığını iddia etmek, her şeyi ters yüz etmek, "hatayı sevap görmek" gibi bir sapıklığı sergilemek ve insanı aşın yüceltip tanrılaştırmak demektir.

Herkesi gerçek mevkiinde ve doğal özellikleri ile değerlendirebilmek ya da buna rıza gösterebilmek bir olgunluktur. Bu olgunluk, övgü ve yergi duygularındaki itidale, adalet, denge ve ölçüye bağlıdır. Sevdiğini ölçüsüz/sınırsız seven, yerdiğini kararsız yeren tipler, haddini bilmeyen, aşırılıktan yana ve her an gaf yapmaya hazır kişilerdir. Kiminin yanlış zannettiği gibi, eğer varsa(?) kişideki keşifler ve kerametler, kusursuzluğun belgeleri değillerdir. Mucize sahipleri bile insanı/beşeri özellikleri sebebiyle yanılgıya düşerlerse, keramet asla kusursuzluk beratı olarak değerlendirilemez. Kaldı ki, keramet hikayelerinin, özellikle günümüz fesat ortamında tamamına yakını yalandan ibarettir. Halkın güzel ifadesiyle "şeyh uçmaz, onu müridleri uçurur." "Kerameti zahir" kabul edilen tüm kişilerin, kerametinden önce "hatası zahir"dir. Bunun böyle olması da, pek tabii, çok normaldir. Çünkü ne kadar salih olursa olsun, bir kişi kusursuz olamaz. "Ademoğlunun hepsi hata edici, günah işleyicidir. Ancak, günahkarların en hayırlısı, tevbe edip Allah 'tan affını isteyendir." (İbn Mace, Zühd 30; Ahmed bin Hanbel, III/198) İnsan kusurunu kabul edip affettirmesini bildiği ölçüde saygıdeğerdir, kıymetlidir. Zaten hüner, hiç kusur işlememekte de değildir. İşlenen hatayı affettirebilmektir hüner.

Nitekim Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) bir hadis-i şeriflerinde: "Nefsim elinde olan Allah' a yemin ederim ki, siz hiç günah işlememiş olsanız, Allah sizi giderir, yok eder de, günah işleyip tevbe eden bir kavim getirir/yaratır. Onlar Allah' a istiğfar ederler, Allah 'tan af dilerler. O da kendilerini affederdi." (Müslim, Tevbe 2; Tirmizi, Cennet 2, hadis no: 2526) buyurarak, hataya müsamaha etmemenin, onu affettirebilmek için gayret sarf etmenin İlahı iradeye daha uygun düştüğünü belirtmiş, kusursuzluğu değil; hatadan hemen dönmeyi, yani tevbeyi teşvik etmiştir.

Öte yandan, kusursuzluğu kabul edilen kişilerin genellikle, -varsa- eserlerinin de hatasızlığı ilan edilmekte, hataya bir hata daha eklenmektedir. Ve tabii bu hatasız(!) görüşleri ve eserleri tenkit etmek mesele olmakta, böyle bir saygısızlık, cür'et ve cürmü(!) işleyenler, dinlerinden, imanlarından bile uzaklaştırılmakta, en azından sapık ilan edilmekte, olmadık hakaret ve karalamalara muhatap kılınmaktadırlar. İlmi tenkit faaliyeti ve dolayısıyla ilmin gelişmesi de böylece körü körüne kösteklenmektedir. Unutulmamalıdır ki, kusursuz kitap, sadece Kur'an-ı Kerim'dir. Çünkü Allah kelamıdır. O, Allah'ın hıfzı ve korumasındadır. Onun dışında her kitapta az-çok kusur, eksik, hata bulunmaması mümkün değildir. Dolayısıyla bazı cahillerin sevdikleri kişileri ve eserlerini kusursuz ilan etmeleri, bizzat bu iddia sahiplerinin en büyük kusurlarından biri olmaktadır. Buna göz yuman "kusursuzluğu ilan edilen kişi"nin, eğer hayatta ise bütün bu anlayışları düzeltmemesi, kusursuzluk isnadından memnun olması, affedilemeyecek hatalardan biridir.

Kullara yaptıklarını güzel göstermek, şeytanın bir taktiğidir. Kimse hatasına sevap süsü vermeye ve hatalıları hatasız göstermeye kalkmamalıdır. Bilmelidir ki, bu tür bir eğilim, açıkça şeytanın tuzağına düşmek ve tam anlamıyla büyük bir hata işlemektir. Halk deyimiyle "dost için post olmak"tır. "Her günahın içki gibi sarhoşluğu olsaydı; sen o zaman görürdün, ayık kalan kimsenin olmadığını!"

Nazarlık Takmak Doğru mu?

"Göz değmesi" veya "nazar değmesi" diye bilinen, mikrobik olmayan ve aniden çoğunlukla baş ağrısı şeklinde beliren manevi rahatsızlıkların varlığını bilmeyen veya duymayan yoktur. "Nazar değdi, nazara geldi, nazara uğradı" gibi cümlelerle hep aynı rahatsızlık anlatılmak istenir. Tıb da bu tür rahatsızlıkları kabullenmekte ve "insan gözünden çıkan şuaların/manyetik ışınların, dikkatle ve belki biraz da kıskançlıkla bakış esnasında yoğunluk

kazanması ve bu yoğun şuaların karşı organizmanın atomlarının çalışma düzenine etki etmesi" şeklinde açıklamaktadır .

Rasulullah Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Nazarı göz değmesi gerçektir (vakidir)." (Buharı, Tıb 36, Libas 86; Müslim, Selam 41-42; Ebü Davud, Tıb 15; Tirmizı, Tıb 19; Ahmed bin Hanbel, I1294, II1222, IV/67, V/70). Hatta Peygamber Efendimiz, "dokunan her kötü gözden" Allah'a sığınmayı, Hz. İbrahim'in bir duası olarak ümmetine ta'lim etmiştir (Buhar!, Enbiya 10; Ebu Davud, Sünnet 20; İbn Mace, Tıb 36). "Nazardan Allah'a sığının; çünkü nazar haktır." (İbn Mace, hadis no: 3508) Hz. Aişe validemiz de Hz .Peygamber'in göz değmesine karşı okumayı emrettiğini haber vermiştir (Buharı, Tıb 35).

Nazar değmesine karşı okuma suretiyle uygulanan tedavinin Hz. Peygamber ve ashabı tarafından yapıldığı ve müsbet neticeler alındığı örnekleriyle sabittir. Bu tedavide daha çok Fatiha, İhlas, Felak ve Nas süreleri ve Ayetü'l-Kürsi'nin okunduğu da hadislerde yer alan bilgiler arasındadır. Yine 68/Kalem süresinin 51 ve 52. ayetlerinin okunması tavsiye edilir. Elmalılı 'nın belirttiği gibi (Hak Dini Kur'an Dili, c. 9, s. 6394-6399) bu tedavi çeşidinde aslolan hastanın bizzat kendisinin okumasıdır. İnsan, hoşuna giden bir şeye bakarken nazarı değmemesi için "Maşaallah, la kuvvete illa billah" demelidir. Bu, Peygamber Efendimiz'in okuduğu bir duadır.

Bu açıklamalardan sonra, göz değmesine karşı güya tedbirmiş gibi, halk arasında dolaşan birtakım hurafelerin manasızlığı kendiliğinden ortaya çıkmış olmalıdır. Çocukların elbiselerine mavi boncuklar, nazarlıklar, iğde çekirdekleri, kaplumbağa kabuğu vs. takmak; evlerin, binaların girişine, arabalara boynuz, at nalı, at kafası, çeşitli muskalar, cevşenler asmak, kurşun dökmek, tütsü yapmak, ceplere sarımsak koymak; arabalara ve dükkanlara göz resimleri yapıştırmak, acayip heykeller monte etmek ve benzeri şeylerin hepsi, bu batıl inanışın zavallı aletleridir.

Bunların tıp açısından en küçük bir faydası düşünülemeyeceği gibi, batıl inanışları yaygınlaştırması ve sürdürmesi noktasından büyük sakıncaları vardır. Bu yüzden de bunları bu niyetle kullanmak kesinlikle haramdır; bazı İslam alimleri, Allah'tan başka şifa veren, zararı def eden manevi sığınak ve çözüm kaynağı kabul edildiğinden bunları nazar giderici olarak kullanmayı şirk kabul etmişlerdir. Bir tür koruyucu totem izlenimi veren ve hastalıklardan koruduğu yanlış kanısının zihinlere yerleşmesine vesile olan nazarlıkların, nazar boncuklarının kullanılmasını Peygamber Efendimiz kesin bir şekilde

yasaklamıştır. Hatta böyle bir nazarlığı üzerinde taşıyan kişinin bey' atını kabul etmemiş ve onu çıkarıp atmasını emretmiştir (Nesai, Ziynet 17; İbn Mace, Tıb 39). Yine Rasulullah (s.a.s.)'ın şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:
Efsun yapmak, nazar boncuğu takmak, kadınların kocalarına kendilerini sevdirmek için sihir yapmak şirktir." (Fethu'l-Kebir, c. 1, s. 304)

Müslümana yakışan, basit birer madde olan nazarlıkların koruyuculuğu zannına kapılmak değil; her şeyini borçlu olduğu ve kulluğunu kendisine sunduğu Rabbına sığınmaktır. Şifayı verecek olanın ilaç, doktor, okuma, üfürme, hoca değil; bizzat Allah olduğunu hiç unutmamaktır. Allah şifa vermeyecek olduktan sonra, dünya bir araya gelse ne çıkar? Ma'kul ve meşru yollarla hastalıklara çare aramak nasıl görev ise, şifayı yalnız ve yalnız Allah'tan bilmek ve beklemek de aynı -şekilde görevdir. Manevi hastalıkların tedbiri de manevıdir. Kur'an ayetlerinin ve sünnette geçen duaların okunması ve Allah'a sığınılması bu tedbirin en üst seviyede alınması demektir. Ötesi avunma, aldanma, gerçeği bırakıp batıla dalma, denize düşünce yılana sarılma demektir. "Allah'ım, her şeytan (tabiatlının şerrin)den, zehirli haşerattan ve dokunan her kötü gözden Senin şifa veren kelimelerine sığınırım." (İ.Lütfi Çakan, a.g. e. s. II vd)

Kurşun Dökmek: Nazar isabetinden kurtulmak için uygulanan yöntemlerden biri de, kurşun veya mum döktürülmek, nefesi keskin hocalara(!) okutulmaktır. Bazı yörelerde de "tuz çatılmak", "un yakılmak", "üzerlik otu yakılarak dumanı ile tütsülenilmek" çare olarak görülmektedir. En yaygın olan uygulama, kurşun veya mum dökme adetidir. Bu iş şöyle yapılmaktadır: Nazar isabet eden hasta (genellikle çocuklar), kurşun dökücüsünün önüne oturtulur. Başı bir örtü ile kapanır. çocuğun başı üzerinde tutulan ve içinde su bulunan kaba, ocakta eritilen kurşun dökülür. Kurşun döküldükten sonra oradakiler hep beraber: "Kem göz çatlasın, Nazar eden patlasın" diye beddua ederler. Bazı yerlerde de yaygın olarak nazarlık otu, üzerlik otu yakılır. Dumanı ile hasta tütsülenir. Bu esnada çabuk çabuk şöyle söylenir: "Üzerliksin havasın / Her dertlere devasın / Ak göz, kara göz / Mavi göz, ela göz / Hangisi nazar etmişse / Onların nazarını boz." Şu tekerleme de söylenilmektedir: "Elemtere fiş / Kem gözlere şiş / Üzerlik çatlasın / N azar eden patlasın!"

Bunların ne kadar gülünç, ama aynı zamanda trajik olduğu, insanımızın ne denli cahiliyye uygulamalarına kapılarını açtıklarını, kafalarını ve gönüllerini hurafeyle kirlettiklerini gösteren uygulamalardır.

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Muska ve Muskacılık

Muska ve Tılsımların Menşei: Muska ve tılsımların menşei, putperestliğin en ilkel şekli olan "fetiş"tir. Bu inançta olanlar, bazı nesnelerde uğur veya uğursuzluk bulunduğuna inanırlar. Kişi, uğurlu saydığı nesneyi boynuna asar veya yanında taşır. Bu nesne bir bitki, kurt dişi, ayı tırnağı, leylek kemiği, kartal tırnağı olduğu gibi, bazen kurumuş bir böcek hatta bazı taş parçaları vb. olabilir.

Bu nesneleri taşıyanlar; çeşitli hastalıklardan, bela ve kazalardan korunacaklarına inanırlar. Hala bazı nesneleri "uğur getiriyor" inancıyla boynunda ya da yanında taşıyanlar bulunmaktadır. İslam'ın fıtrata, akla ve ilme uyan güzel esaslarına inanmamakta direnen nice insan, böyle safsatalara kolaylıkla inanabiliyor, dolayısıyla Kur’an'ın "onlar akıllarını kullanmayan akılsızlardır" ifadesini her an farkında olmadan doğruluyorlar. Günümüzde üniversite gençliği ve sosyete semtlerinin kültürlü geçinen kesimlerinde gittikçe bu tür "uğur taşları" vb. yaygınlaşmakta, İslam’dan uzaklaşan insan ne kadar komik ve aşağılık olmaktadır!

Daha sonraki dönemlerde kağıt parçaları üzerine yazılmış dini formüller veya tuhaf işaretlerle çizilmiş muska ve tılsımlar, fetişlerin yerini aldı. Muska ve tılsımların en eski şeklinin Mısır'da bulunduğu belirtilir. Eski Romalılar da, hastalıklardan ve zehirlenmeden korunmak için acayip işaretlerle yazılmış veya çizilmiş -muska tılsımları kullanmışlardır. İsrailoğullarına gönderilen peygamberler de, putperest kavimlerden geçen, kendi dönemlerinde yaygın olarak kullanılan fetiş ve tılsımları yasaklamışlardı. Buna dair eski Ahid'de (Tevrat'ta) rivayetler vardır (Mesela, bkz. Kitab-ı Mukaddes, Tekvin, Bab 35, s. 35). Hırisitiyanlıkta da muska ve tılsımlara inanmak çok yaygındı. Hıristiyan din adamları muska taşıma adetleriyle mücadele etmişler, ama pek başarılı olamamışlardır. Miladi 366 yılında toplanan "Laodice" dini kurultayı, muska ve tılsım taşımaya yasaklayan bir karar çıkartıp ilan etmiştir. Fakat hıristiyan bunları taşımaktan bir türlü vazgeçirememişlerdir. 8. Yüzyılda Papa II. Gregoare bu batıl inançlara karşı şiddetle karşı koydu. Ancak halk bildiğinden ve gördüğünden şaşmadı. Sonuçta hıristiyan din adamları bu hurafeye taviz vermeye mecbur kaldılar. Muskaların yerine "haç" hıristiyanlık sembolü olan

balık resmi, "Agnus Dei" (Tanrı Kuzusu) yazılı levhacıkları taşımayı tavsiye ettiler, giderek halkı buna alıştırdılar. (Abdülkadir İnan, Hurafeler ve Menşeleri, s. 44)

İslamlı kabulden evvel yaşamış Türk boylarında da muska-tılsım kullanma adeti vardı. Sekiz ve dokuzuncu yüzyıllarda Budist ve Maniheist Türklerin yaşamış olduğu Doğu Türkistan'da yapılan arkeolojik araştırmalarda elde edilen malzemeler arasında "tılsım¬ muskalar", çeşitli dilli formüller yazılı levhalar, tahtalar vs. eşya bulunmuştur. Budist Uygurların dilli kitaplarında da tılsım şekillerine rastlanmıştır. Bunlardan üç şekil Alman Türkologu F. W. K. Müller tarafından neşredilen eski Türkçe Uygur metinlerinden birinde açıklamalarıyla gösterilmiştir. Müslüman olduğunu iddia edenlerin de kullandıkları muskalardaki tılsımların bir benzeri olan bu şekillerin ifade ettikleri anlamlar olarak, bunlardan biri için, bir kadın bu muskayı vücudunda taşısa, kolay doğurur, rahat ve sevinç bulur; diğerinde, Pars yılı doğmuş olan (şimdiki burçların bir benzeri olsa gerek) kişi, bu tılsımı saklarsa çok mutlu olur; üçüncüsünde de, herhangi bir kişinin hayvanları çok ölüyorsa, bu tılsımı kapıya yapıştırsın denilmektedir. (A.g.e. s. 46-47)

Günümüzde muska, tılsım ve sihir yapma işleriyle uğraşan bazı inanç sömürücüsü kişilerin ellerinde bulunan kitaplar, eski Babil, Asur, Mısır müşriklerinin, eski Budist ve Şamanist Türklerin kullandıkları kitaplardan yararlanılarak yazılmıştır. Bu kitaplara inandırıcılığı kuvvetlendirmek için Kur'an-ı Kerim'den ayetler, Esmaü'l-Hüsna ve bazı dualar da ilave edilmiştir. Muska ve tılsımla ilgili kitaplarda yazılan muska ve efsunlar incelendiğinde görülüyor ki, birçoğunda bazı ayet ve dualarla beraber, hiçbir dile benzemeyen kelimeler de bulunmaktadır. Tılsımcılar, mal ve mülkün tılsım-muska ile her türlü afet ve kazalardan korunacağını da telkin. ediyorlar. Bu tılsımlarda Esmaü'l-Hüsna, ayet-i kerime ve dualar su-i istimal edilmektedir. Bunların, cahil halkı kandırmak için kullanılmakta olduğu şüphesizdir. Bu hurafeler, mü'minlerin inancına, sağlığına, malına ve canına zarar verecek zırvalardır. İmanı tam olan müslümanlar, bunlara inanamaz.

Tılsımlar, harfler ve rakamlar ile yapılmaktadır. Efsun ve tılsım kitaplarına göre harfler ve onların ifade ettikleri rakamlar tabiatüstü esrarengiz kudrete sahiptir. Harfler; "ebced, hevvez ... "deki sıraya göre adet ifade ederler. Yazı tarihi araştırmalarıyla ispat edilmiştir ki, "ebced, hevvez ... " aslında hece harflerinin sırasını göstermek ve sırf harfleri hatırda tutmak için tertip edilmiş, manasız sözlerden (mühmelat) ibarettir. Her şeyde esrar arayan uydurma

meraklıları bu "ebced"deki mühmelat hakkında birçok hurafe icad etmekte zorlanmamışlardır Aslında bu "ebced ... " Aramı alfabesindeki harflerin sırasını gösteren manasız sözlerdir. Bu alfabe sırası Aramilerden Nabatilere, onlardan da cahiliyye çağı Araplarına geçmiştir. Aynı kaynaktan gelen İbranı, Süryanı, Yunan ve latin alfabelerinde de bu sıra, gelenek olarak muhafaza edilmiştir. Araplar, birbirine şekil bakımından benzeyen harfleri yan yana koymak maksadıyla bu "a, b, c ... " sırasını bozmuşlarsa da, eski sırayı "abced hevvez" altı mühmelatından muhafaza etmişlerdir. Harfleri, rakam gibi kullanırken de bu "ebced"deki sıraya riayet etmişler ve Arapçaya mahsus altı harf için de iki mühmel söz uydurup ilave etmişlerdir. Üfürükçülük kitaplarında gördüğümüz harflerin büyük bir kısmı, Esmaü'l-Hüsna harfleri ve rakamları da, bu harflerin "ebced" hesabına göre ifade ettikleri sayıyı göstermektedir. Bazı tılsımlarda ise bu "ebced" hesabı tutmuyor.

Bu arada şu küçük açıklamayı da ifade edelim: Yazı işaretlerinin (hiyeroglif, harf, rakam) esrarengiz sihri kuvvet içerdiğine inancın en eski kaynağı, tarihin karanlık devirlerine kadar uzanmaktadır. Zira yazının mahiyetini bilmeyen kavimler, yazıyı keşfeden kavimlerin deri, tahta, tablet ve başka nesnelere çizdikleri çizgilerle konuşup gaipten haber aldıklarına ve bu acayip çizgilerde tabiatüstü esrarlı kudret bulunduğuna inanıyorlardı. Bu inanç ve korkunun cahil halk arasında bugün bile tesirini sürdürdüğünü görüyoruz. Bazı okuma-yazma bilmeyen cahil kimseler, herhangi bir muskayı alıp atmak, ya da kağıdını yırtmak istediğiniz zaman, "aman çarpılırsın!" diyerek size muskalarını vermek veya açtırmak istemezler. Muska ve tılsım kitapları incelendiğinde öyle anlamsız melek, cin, şeytan ve peygamber adlarına rastlarsınız ki anlamlarını hiçbir dil ve lügatta bulamazsınız. Bunların hiçbirisinin İslam'la ilişkisi yoktur. Tümü uydurma ve hayali adlardır, hurafedir. Bunların yahudilerin Kabbalah denilen mistik ve skolastik felsefelerinden geçmiş olduğu belirtilir. Bu felsefeye göre yahudi alfabesindeki 22 harfin ve ifade ettikleri rakamların mistik ve sihri mahiyetleri vardır. 'Bu yahudi anlayışına göre, yahudi din kitaplarında zikredilen Tanrı adları ve sıfatlarını iyi kullanmak şartıyla, her türlü harikalar yaratmak mümkündür. Bu kabbalah marifetleri nesilden nesle gizli bilgi olarak, seçkin çömezlere öğretildi. 13. y.y. dan sonra kitap halinde yazılmaya başlandı. İspanya yahudilerinden de müslümanlara geçti.

Muskacıların Dayanağı: Her şeye bir dayanak, bir gerekçe arayan insanoğlu, kendi görüşünü kuvvetlendirmek için bazen kutsal değerleri bile istismar edebilmiştir. Nitekim muskacılardan bazıları İsra suresindeki Kur'an'ın şifa olduğunu belirten ayeti, muska yazmaya delil olarak göstermişlerdir. Oysa

zikredilen ayette muska yazma için hiçbir işaret yoktur. Bu ayette Allah şöyle buyurmuştur: "Biz Kur’an’dan mü'minlere rahmet ve şifa olan şeyler indiriyoruz. O, zalimlerin ise sadece hüsranını/kaybını arttırır." (17/İsra, 82). Kur’an, ruhları terbiye ederek mü'minleri psikolojik problemlerden ve ruhi hastalıklardan korur. Mü'minler, o sayede batıl akidelerden, kötü huylardan kurtularak manevi sıhhatlerini temin edebilirler. Yine, Fatiha gibi sureleri hüsnüniyetle okumak da bazı bedeni hastalıklar için bir şifa vesilesi olabilir. Kur’an, beşeriyete yücelme sebeplerini, takip edilecek kurtuluş yolunu göstermiş, onları maden ve manevi helaka sebep olacak şeyleri yasaklamış, kendilerine dünya ve ahirette huzura götürecek şeyleri emretmiş rahmet kitabıdır. Fakat Kur'an, zalim için, Kur'an'ı inkar eden, onun hükümlerine karşı gelen kimseler için ise, zarardan başka bir şey arttırmaz. Çünkü bu kimseler Kur1anlın beyanlarına karşı düşmanlıkta, hürmetsizlikte bulunur, her türlü ahlaksızlığı yaparak, kendileri için manevi felaketleri çağırırlar. Elbette, tedaviye muhtaç olan insan, kendisine verilen en faydalı bir ilacı terk eder de midesini zehirli şeylerle doldurursa kendi hayatına kasdetmiş, kendisini helaka maruz bırakmış olur. Kur'an hükümlerinin, yanlış yolda olanlara ve kötü huy sahiplerine gerçeği görme ve doğruyu bulma yolunda şifa ve rahmet olduğunu, ama kötü niyetli zalimler için ise, bir helak sebebi olabileceğini anlıyoruz. Ancak, ayette ne suretle olursa olsun, muska yazılacağına dair hiçbir işaret yoktur.

Kur'an-ı Kerim, muska yazmak, büyü yapmak, fal bakmak için değil; "insanlara yol gösterici, doğrunun ve doğruyu eğriden ayırmanın açık delilleri olarak" (2/Bakara, 184) gönderilmiştir. Allah'ın Kitabının ayetlerini rastgele yerlere yazarak çöplüklere gitmesine sebep olmak veya beşeri çıkarlar için istismar etmek, İslam'a ve İlahi Kitaba ihanettir. Bu işi yapanlara fırsat vermek gaflettir, hıyanettir. Hatta mü'minlerin itikadını zedelemeye hizmettir. En üzücü tarafı ise bunu yapanların kendilerini "hoca" olarak lanse etmeleridir. Oysa İslam'da "hoca" dinin hükümlerini bilen, ilmiyle amel eden, Allah'tan korkan, Allah'ın ayetlerini az bir dünya metaına satmayan örnek ve önder bir şahsiyettir. İslam'ın yasak kıldığı işleri yapan ve bu tür davranışlara cevaz veren insan, hoca olamaz. Böyleleri ancak fasık ve münafık olur; bunlara dense dense cinci, üfürükçü, din tüccarı, hurafe pazarlamacısı muskacı denilir.

Muskacıların Sonu: Ömrünü muska yazarak, fal açarak, sihir yaparak geçiren pek çok insanın sonu hüsran ile noktalanmıştır. Bunlardan kimisi hapishane köşelerinde, kimisi de feci hastalıklara yakalanarak fakru zaruret içerisinde ölmüşlerdir. Vakitlerini muskacılıkla geçirenler, bu yoldan her ne

kadar dünyevi menfaat temin ediyorlarsa da bu iş, dinen kınanmış olduğu için iflah olmuyorlar. Daima hayatları sıkıntı ve sefaletle, beş kuruşa muhtaç olarak geçmekte olduğu müşahede edilmektedir. Hayatlarının sonunda perişan bir vaziyette, miskinlik içinde yaşadıkları görülmektedir. Bunların hepsi yaptıklarının avans cinsinden dünyadaki küçük cezasıdır. Esas cezaları, ceza gününde verilecektir. Çünkü bakılması haram olan nice göbeklere muskalar yazmışlardır. Nice genç kızları veya evli insanları muhabbet muskalarıyla aldatmışlar, ümitleriyle oynamışlardır. Allah'ın men ettiği şeyleri insanlara aşılamışlar, imanın temelini sarsmışlar, İslam akidesini bozmuşlardır. Böylelikle yahudi ve hıristiyan adetlerini canlandırarak ve bunları bir kısım insanlara kabul ettirip onların itikadlarını bozarak imanlarını sarsmaları ile İslam aleminde tedavisi imkansız olan yaralar açmışlardır. (Recep Aktaş, Batıl İnanışlar, s. 39-40) Her aklı başında mü'min, insanları bu tür cinci, muskacı, üfürükçü sahtekarların tahribatından korumak için elinden gelen gayreti esirgememelidir. (Kemalettin Erdil, Yaşayan Hurafeler, s. 19-32)

Unutmamak lazım ki, dindarlık, dini olanı işlemektir; dinde olmayanı değil. Nice insan, hem de din adına, dini de küçük düşürerek ve sevap yapıyorum zannıyla günaha girerek bu tür hurafe ve bid'atlar, batıl inançlar peşinde kendisine sıkıntı vermekte, hayatını daha da çekilmez hale getirmektedir. Bazı insanlar, Cumartesi ve Salı günleri çamaşır yıkamıyor, bazıları da kırılan bir ayna veya evinin yakınlarında öten bir baykuş nedeniyle kabuslar görüyor. Batıl inanç, hurafe ve bid'atlardan ancak sağlıklı ve doğru dini bilgiyle, Kur'an'ın hayata geçirilmesiyle korunulabilir. Bu tür sapıklıklara yönelmenin nedeni, insandaki inanç ihtiyacının doğru ve gerçek bilgilerle doldurulamaması, İslam'ın hakim değil mahkum olması, cahiliye düzeni, medya ve çevre şartlarının doğruyu eğri, eğriyi doğru diye göstermesidir. Dini; bazı çıkarcı, istismarcı, cinci, cahil ve bağnazların elinden kurtarmadıkça, bu tür insanlara ilgi gösterilip "hoca" diye iltifat edildikçe bu sorunlar küçülmeyecek, aksine büyüyecektir.

Yukarıda açıklananlardan başka hala yaşayan bazı batıl inanç ve hurafeleri saymaya çalışalım:

"At, avrat ve silah uğursuzdur."
"Ayna kırılması uğursuzluktur, ayna kırılan ev yedi sene iflah olmaz."
"Ateşle oynayan çocuk altını ıslatır. "
"Ayın 13'ü uğursuzdur."
"Gece tırnak kesilmez, ev süpürülmez."

"Gece ev süpürülürse fakirlik gelir."
"Geceleri aynaya bakılmaz."
"Gece vakti, bir evden başka bir eve kazan, tencere ve tava verilirse mutlaka ölüm olur."
"Gece, vaktinden önce öten horoz uğursuzluk getirir."
"Pazar günü çalışmak uğursuzluktur."
"Salı günü işe başlanırsa bitmez, sallanır."
"Salı günü yeni elbise giyilirse yanar."
"Çarşamba gecesi işe başlanırsa, 'Çarşamba karısı'nı kızdırı ve o eve kötülüğü dokunur." "Çarşamba günü yorgan kaplayan hastalanır."
"Çarşamba günü süt içmek, ev satın almak iyi değildir."
"Perşembe günü çamaşır yıkanırsa zengin olunur."
"Cuma akşamı ev süpürülürse meleklerin kanadı kırılır."
"Cuma günü ev süpüren veya çamaşır yıkamak, fakirlik getirir ve günahtır."
"Çocuğu ölen kadın, Cuma günleri hiçbir iş yapmaz."
"Cuma günleri çocuğun ayakları cami kapısına bağlanır ve namazdan sonra çözülürse, hasta olmaz. "
"Henüz konuşamayan çocuğun ağzı, Cuma salası verilirken cami anahtarıyla açılırsa,
çocuk hemen konuşmaya başlar."
"Cumartesi günü çamaşır yıkamak uğursuzluk getirir."
"Arefe günü dikiş dikmek günahtır. "
"Arefe günü dikiş diken kadının ölmüş çocuğu varsa, onun derilerini diker."
"Misafirin ardından ev süpürmek iyi değildir."
"Makasın ağzı açık kalırsa, kefen biçmeye yarar."
"Makasın açık kaldığı evde kavga çıkar."
"Elden ele makas alınmaz, makas düşman sayılır."
"Elden ele sabun alınmaz, uğursuzluk getirir."
"Hapse giren biri, ölmüş birisinin yüzüğünü takarsa hapisten çabuk çıkar."
"İnsanın önünden kara kedi geçmesi, uğursuzluk sayılır."
"Tavşan, tilki, kara köpek birinin yoluna çıkarsa uğursuzluk getirir."
"Kapı eşiğine basan, iftiraya uğrar."
"Merdiven altından geçmek uğursuzluktur."
"Başa pisleyen kuş, talih kuşudur; Kuş pisliği başına düşene para gelir."
"Şimşek çakarken kırmızı giyilmez."
"Terlik ve ayakkabının ters dönmesi iyi değildir."
"Evliliğin ilk günü, gerdek gecesinde, erkek veya kadın, hangisi önce uyursa o daha evvel ölür"
"Gerdek gecesi, karı ile kocadan hangisi daha evvel diğerine tokat vurursa,

onun sözü daha çok dinlenir.”
"Zifaf gecesi gelin ve damat sabunla yıkanırsa, sabun acı olduğundan, aralarına acı ve ayrılık girer."
"Ev süpürülürken süpürge birine dokunursa uyuz olur. Süpürgeye tükürülürse hastalık bulaşmaz."
"Gece tırnak kesilirse ömür kısalır."
"Cenaze yıkanırken teneşirin altına dökülen su, bir şişeye konup habersiz sarhoşa içirilirse içkiyi bırakır."
"Nazara uğrayan kişi, kuşkulandığı insanın saçından, ayakkabısından veya elbisesinden habersiz bir parça kesip yakarak dumanı ile tütsülenirse nazarı geçer."
"Kötü bir hastalıktan söz edilirken: 'Değirmenden geldim unluyum' denilmezse o hastalık, söyleyene bulaşır."
"Sarılık hastalığına tutulan kişinin 'izinli' denilen biri tarafından alnı jilet ya da çakı ile çizilir. Akan kan alnına ve burnuna sürülür. Yaradan kan aktıkça hastalık da akar gider."
"Dişi ağrıyan bir kişi mezarlığa gider, mezar taşını ısırır, arkasına bakmadan geri gelirse ağrısı kesilir. "
"Başı ağrıyan bir kadın camiye gider, yazması (başörtüsü) ile camiyi süpürür ve yazmayı tekrar başına örterse başının ağrısı gider. "
"Evden çıkan erkek, işine giderken önünü kadın keserse (kadın adamın önünden karşıya
geçerse) adamın işi ters gider."
"Kısa boylu kadınlar uğursuzdur.”
"Bir kız akşam ezanı okunurken merdiven altından geçerse kısır kalır."
"Cuma günü ezan okuyan müezzine kızın başörtüsü veya mendili sallattırılırsa nasibi çıkar."
"Evli birinin yüzüğünü bekar kız takarsa kısmeti kesilir."
"Bekar kız, evli birinin gelinliğini giyerse kısmeti kesilir."
"Gelin olanın duvağı evde kalmış kızın başında çözülürse kızın bahtı açılır."
"Evde kilitlenen kilit, bayram sabahı veya Cuma günü, namazdan önce imam tarafından
camide açılırsa kızın bahtı açılır." '
"Ellerini birbirine bağlayanın kısmeti kesilir. "
"Ellerini kavuşturanın kısmeti kapanır, anası ölür."
"Hamile bir kadın yumurta yerse çocuğu terbiyesiz olur."
"Hamileyken anahtar açanın doğumu kolay olur."
"Bir hamile kadın ölü yıkanırken suyundan atlarsa çocuğu baygın doğar."
"Aş yeren bir kadın, çirkin bir yere bakarsa çocuğu çirkin olur."

"Doğum yapan kadın, yedi gün çocuğunun yanından dışarı çıkmaz. Çıkarsa cinniler gelir, çocuğu götürür. Başka bir çocukla değiştirir."
"Çocuğu yaşamayan bir kadın bir yatıra 'Bunu sana sattım' der ve kurban kestirir. Çocuk dünyaya gelince eğer kız ise adını Satı, oğlan olursa Satılmış koyar. Aksi halde çocuk yaşamaz."
"Çocuğu yaşamayan kadın, yeniden doğum yaptığında 40 evden topladığı parçalarla gömlek dikip çocuğuna giydirirse çocuğu yaşar ve ömrü uzun olur."
"Çocuğu ölen bir kadın Cuma günü iş yapmaz."
"Lohusa kadının ve çocuğun yastığı altına iğne, çuvaldız, kama, bıçak konulursa albasmaz."
"Lohusa kadının bulunduğu yere süpürge, Kur'an, soğan, sarımsak asılırsa 'alkarısı'
loğusa ve çocuğa zarar vermez. "
"Hayızlı kadın, sebze bahçesinden geçerse sebzeleri kurutur."
"Hayızlı kadın akşam ezanından sonra küpten turşu çıkarırsa turşu bozulur."
"Gelin eve ilk geldiğinde kaynanasının iki bacağı arasından içeri girerse saygılı olur." "Yeni doğan çocuğun ilk dışkısı, yattığı odanın eşiğine veya beşiğinin altına konursa cadı
zarar vermez, nazar da değmez."
"Yeni doğan çocuğun beşiği altına türbe ve kabirlerden toprak getirilip konursa çocuğu cadı boğmazmış." (Buna bazı yerlerde cüher almak denilir.)
"Bebek fıtık doğarsa, külotu çalı ağacını bir dalı yarılarak arasından geçirilince fıtığı iyileşir. "
"Bebeğin kırkı çıkmadan tırnağı kesilirse, ya arsız ya da hırsız olur."
"Yeni doğan çocuk, bayram günü bir dişi eşeğe ters bindirilip köyün etrafında dolaştırılırsa ömrü mutlu geçer."
"Çocuğun doğduğu yerde elişi yapılırsa, göbeği düşmez."
"Cuma günü çocuğun ayakları bir cami kapısında bağlanır, Cuma namazından sonra çözülürse hastalığa tutulmaz."
"Bebek ayakları altından öpülürse talihsiz olur."
"Çocuk dünyaya geldikten sonra yıkanıp tuzlanır ve sofra altı denilen beze sarılırsa tokgözlü olur."
"Çocuğun göbeği, cami duvarına veya avlusuna gömülürse dindar, medresenin (okulun) bahçesine veya avlusuna gömülürse alim, ahıra gömülürse malcı olur. Ayrıca suya atılırsa huyu temiz, evin içinde bir yere gömülürse gözü dışarıda olmaz. "
"Boyu ölçülen çocuk kısa kalır."
"Çocuğun boyu metre ile ölçülürse ömrü kısa olur."
"Sünnetsiz ölen çocuğun parmaklarından birinin kırılması gerekir."

"Çocuk sünnet olurken annesi oklava sallarsa, sünnet acısız ve kolay olur."
"Küçük çocukların yüzünde yara çıkarsa, deniz kenarında yaşayan ve denize giren biri tarafından okunup yüzü meshedilirse yaraları iyileşir."
"Yürüyen çocuğun emeklemesi, misafir geleceğinin işaretidir."
"At, öküz, inek, dana gibi büyükbaş evcil hayvanlar, eğer gece ahırda huzursuzsa, bağırıyor, kişniyor veya böğürüyorsa, o evden biri ölecektir."
"Ölü yıkandıktan sonra kazan ters çevrilmezse bir başkası daha ölür."
"Bir evden ölü çıkarsa o evdeki su kapları boşaltılır. Eğer boşaltılmazsa Azrail suları ellediği için biri yine ölebilir."
"Cenaze çıkan ev ile çevresindeki evlerin suları dökülmelidir. Çünkü Azrail kılıcını o
sularda yıkar. Sular bu kılıçla pislendiği için içilmez olur."
"Gece vakti bir evden başka bir eve kazan, tava veya tencere verilirse ölümü celbeder." "Gece sandık açmak, kendi mezarını açmaktır. Yani ölümü çağırmaktır."
"Bir evdeki eşyalardan herhangi biri kendi kendine düşer veya kırılırsa ölüme işarettir." "Ayakkabı çıkarılırken ters çevrilirse o evden cenaze çıkar."
"Kefen diken iğne kırılmalıdır. Zira ölümü ve uğursuzluğu celbeder."
"Saçakta baykuş ötmesi, ölüme işarettir."
"Bir genç askere giderken evden çıkmadan önce bir dilim ekmeğin yarısını yer, yarısını da geri bırakırsa, artık ekmek onu çağıracağı için kazaya belaya uğramadan geri döner."
"Biri yolculuğa çıkıp gurbete giderken arkasından yola su dökülürse, su gibi yolculuğu olur, kazaya uğramadan sağ salim yerine ulaşır, gurbetten çabuk döner."
"Biri yolculuğa çıkarken arkasından aynaya su serpilirse kazaya uğramaz."
"Bir kişi sabunu başka birine elden verirse, sabun acı olduğu için, acı olaylar görülür veya o iki kişi arasına düşmanlık girer."
"Gök gürlerken buğday ambarına el ile vurulursa hasat çok olur."
"Nar tanelerini yere düşürmeden bir bütün narı yiyip bitirebilen cennete girer."
"Tarla veya bahçede bitkiler hastalanmış ise, tarla sahibinin güneş doğmadan önce, tarlasının etrafını koşarak dolaşması gerekir."
"Çeltik ekilen arazinin etrafı eşeğe binmiş bir kimse tarafında Kur'an okunarak dolaşılırsa, o araziye dolu yağmaz."
"At nalı asılan yere nazar isabet etmez. "
"Önünde "beş taş" oyunu oynanan eve fakirlik gelir."
"Cezveden su içilirse zengin olunur."
"Ayakkabılar ters dönerse şeytan üzerinde namaz kılar."

Daha neler neler ... Saymakla bitmeyecek bir sürü batıl inanışlar...

Dikkat edilirse, hurafe ve batıl inanış olarak kabul edilen haftanın hemen bütün günleri ya belaya, ya da günaha sebep gösterilmiştir. Sanki müslümanın temizlik yapması, çalışması suç kabul edilmiştir. Bu inanç, hem ibadetlere, hem temizliğe, hem çalışıp kalkınmaya ihanettir.

"Yıldız name"ye baktırmak, "fal" açtırmak, "sevicilik" yaptırmak, "sihir" bozdurmak, "muska" yazdırmak, "tılsım" yaptırmak, "afsunlanmak" için diyar diyar, semt semt hocacı) arayanlar, dileğinin yerine gelmesi için türbe ve evli ya mezarlarını/yatırları dolaşanlar, kızının nasibini açtırmak için il il üfürükçü arayanlar azımsanmayacak kadar çoktur. Göğüse ve göbeğe muska yama cür'et ve ahlaksızlığına tevessül edenler ve bunların tuzağına düşüp pişmanlığını sineye çekenler de az değildir. Kimi yerde gelin, kocasının evine girerken "kaynanasının iki bacağı arasından geçerse saygılı olur" diye inanılmak, dolayısıyla insan onuru ayaklar altına alınmaktadır. Kimi yerde de "yeni doğan çocuğun ilk dışkısı, cin çarpmasın, nazar değmesin diye, yattığı odanın eşiği altına konulmakta, bazı yerlerde de bebeğin beşiğine mezarlıktan toprak getirilerek konulmaktadır.

Kurşun dökmek, muska ve nazar boncuğu takmak gibi eski hurafe ve batıl inanışların yanında; modern hurafe ve çağdaş batıl inanışların da sosyete çevreleri, üniversite öğrencileri ve Batı kültürüyle yetişmiş insanlar başta olmak üzere, toplumda giderek yaygınlaştı(rıldı)ğını belirtmek gerekiyor. Burç taşları, şans ve uğur getireceğine inanılan çeşitli taş, yüzük, kolye veya boncuklar, sinema filmleri veya tv. dizilerindeki kahramanlara ait resim ve aksesuarlar, muska yerine uğur ve şifa kolyeleri, taşları, nazar değmesin diye elini kulağına tutup tahtaya vurmalar, aksırınca "çok yaşa" demeler ilk sayabileceğimiz modern gereçler ve tavırlardır.

Tabii, bunların yanında cinciliğin modern şekli olan medyumluk, falcılığın bin bir çeşidi, burçların ve gök cisimlerinin insan kaderi üzerinde etkisi olduğuna/tanrı lığına inanmanın bir yansıması olan burç falları, müneccimliğin modernize edilmiş şekli olan astroloji, felekle ve feleğin kadere etkisiyle ilgili inanış ve deyimler, ruh çağırma ve reenkarnasyon inanışları, insanın maymun soyundan geldiğine inanmak, İmani hakikatlerin çoğunun bilimsel olmadığı, bilimin tek doğru ve gerçek mürşit olduğunu kabul, tabiat/doğa veya tesadüfe yaratıcılık atfetmek gibi batıl inanışlar ve modern hurafeler...

Türbe ve yatırlardaki mantık dışı hurafelerin çağdaş ve modern şekillerini de televizyon izleyen herkes görmekte, matem törenlerini, and içmeleri... bilmekte. Simokinli resepsiyonlar, tuhaf, saçma ve İslam dışı kuralları olan törenler, seromoniler, ayinler, tapınmalar. .. Kolej ve üniversite mezunlarının keplerini havaya fırlatmaları, kıyafet dayatmaları vb. zorunluluklar da resmi hurafeler olarak sayılabilir. Bütün bunların yanında kapitalizm, komünizm, kemalizm, laiklik gibi her türlü beşeri ideolojiler, İslam'a ters dünya görüşleri ve felsefi anlayışlar, tağuti yaklaşımlar, Bel'amca yorumlar çağdaş batıl inançlar ve modern hurafelerdir.

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Yozlaştırılan Din; Halkın Dini ve Hakkın Dini

"Onlara: 'Allah'ın indirdiğine uyun!' denilse, 'Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz (yol)a uyarız!' derler. Peki ama, ataları bir şey düşünmeyen, doğru yolu bulamayan kimseler olsalar da mı (atalarının yoluna uyacaklar)?" (2/Bakara, 170). Aklı olmayan kimsenin dini de yoktur: "Allah'ın izni olmadan hiç kimse inanamaz ve (Allah) pisliği (azabı ve rezilliği), akıllarını kullanmayanlara verir." (lO/Yunus, 100)

Bizden önce yaşayan atalarımızdan bize intikal eden mirasın içinde hem doğruların, hem de yanlışların olabileceğini kabullenmek gerekir. Bize intikal eden miras, hem bazı doğruları, hem de bazı eksiklik ve yanlışları içermektedir. Bu miras, çeşitli siyasi ve itikadi tartışmaların yoğun olduğu bir ortamda doğup yine çeşitli siyasi entrikalardan geçmek suretiyle bize ulaşmıştır. Bu mirasın intikalinde çok samimi kimseler olduğu gibi; çok bağnaz kimselerin de olduğunu unutmamalıyız. Bize intikal eden mirasın sahiplerinin de birer insan olduklarını, yanılabileceklerini kabul etmeliyiz. O halde bize intikal eden mirası analiz etmeden, araştırmadan, Kur'an ve sahih sünnet terazisinde tartmadan, nakil ve akıl sağlamalarından geçirmeden kabul etmemek gerekir.

İslam dünyasında insanlara, müslümanlara yön veren kimselerin değişmeyen dinin temel esaslarıyla değişen ve değişmesi gereken özellikleri ayırt edebilmesi ve kendilerini sürekli yenilemeleri gerekir. Dengelerin kısa sürede değiştiği bir dünyada mü'minlerin pasif kalmaları, tamamıyla

nakilci/taklitçi/şerhçi ve düşünemeyen kimseler olmaları, din açısından üzücü bir olaydır. Böylesi bir tablonun sorumlusu, bu insanların kendileridir. Çünkü Allah, Kur'an'da hayra doğru değişmenin mutlak surette gerçekleştirilmesi gerektiğini beyan etmektedir: "Bir toplum, kendi durumlarını değiştirmedikçe şüphesiz Allah da onların durumunu değiştirmez. Allah bir kavme kötülük murad ettimi artık onu geri çevirecek . yoktur. Zaten onların, O'ndan başka koruyup kollayanları da yoktur." (Ra'd, 11)

Her konuda analizci, araştırıcı olmamız gerekir. Cahiliyye Araplarının yaptığı gibi hayra doğru değişmeye, yenilenmeye karşı olmak, ataların yolunu körü körüne taklit etmek demektir. Cahiliyye Araplarına tebliğ edilen gerçek dine karşı çıkanların tavrı, tamamıyla İslam'a karşı mücadele olmuştur. Ayet-i kerimelerde de sık sık atalar dinine körü körüne bağlılığın kötülüğünden söz edilir. Bu bağlılığın ne kadar tehlikeli olduğu vurgulanır. Bu tehlike, müslümanlar için de söz konusudur. Kur'an ve sünnete bağlı kalmakla birlikte, çağın dilini ve çağın gündemini kendi lehimize kullanmak zorundayız.

"Hayır, (ne bilgileri var, ne de kitapları.) Sadece: 'Biz, babalarımızı bir din üzere bulduk; biz de onların izinden gidiyoruz' dediler (Bütün delilleri bundan ibaret). İşte, böyle senden önce de hangi memlekete uyarıcı gönderdiysek, mutlaka oranın varlıklıları: 'Biz babalarımızı bir din üzerinde bulduk'.' biz de onların izlerine uyarız' derlerdi. Ben size, babalarınızı üzerinde bulduğunuz (din)den daha doğrusunu getirmişsem (yine mi bana uymazsınız)?' deyince, dediler ki: 'Doğrusu biz, sizinle gönderilen şeyi inkar ediyoruz.' Biz de. onlardan intikam aldık. Bak, yalanlayanların sonu nasıl oldu?" (43/Zuhruf, 21-25) "Onlar bir kötülük yaptıkları zaman: 'Babalarımızı bu yolda bulduk. Allah da bize bunu emretti' derler. De ki: 'Allah kötülüğü emretmez. Allah'a karşı bilmediğiniz şeyleri mi söylüyorsunuz?" (7/A'raf, 28)

Hz. Peygamber (s.a.s.), müşrik Araplara yepyeni bir din sunmamıştı. çağın ihtiyaçlarına cevap verecek bazı yenilikleriyle bu din; İbrahim (a.s.)'in ve ondan önceki peygamberlerin getirdiği Tevhidin/hak dinin aynısı idi. Ancak müşrikler İbrahim (a.s.)'in dininin kalıntıları ve kırıntıları üzerine atalarının hurafe ve batıl inanışlarının inşası ile yeni bir din çıkarmış, onların takipçileri de araştırıp soruşturmadan aynı şeyi taklit etmişlerdi. Allah'ın dinine isnad edilen bu yanlışlıkları ortadan kaldırmak için Allah Teala bir peygamber gönderdi. O'ndan sonra artık bir peygamber gelmeyecek ama, Hz. Muhammed (s.a.s.)'den bize kalan tertemiz ve dupduru iki kaynak var (Kur'an ve Sünnet). Bu iki kaynak, devamlı bulandırılmak istendi. İlkine kimse dokunamadı, çünkü

onun her her şeye kadir bir koruyucusu var. "Kur' an 'ı kesinlikle Biz indirdik; elbette onu yine Biz koruyacağız." (l5/Hicr, 9).

Ancak, ikincisi için aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Peygamberimiz (s.a.s.) bu konuda şöyle buyurur: "Kim Benim adıma yalan söylerse (hadis uydurursa) cehennemdeki yerine hazırlansın." (Buhari, İlim 38, Cenaiz 33, Enbiya, 50, Edeb 109; Müslim, Zühd 72; Ebu Davud, "ilim 4; Tirmizi, Fiten 70, İlim 8, 13, Tefsir 1, Menakıb 19; İbn Mace, Mukaddime 4; Darimı, Mukaddime 25, 46; Ahmed bin Hanbel, 2/47, 83, 133, 150, 159, 171). Buna rağmen insanlar bu kaynağı devamlı bulandırmaya çalışmış ve O'nun adına zaman zaman hadis uydurulmuştur. İslam toplumunun içinde bulunan münafıklar, İslam kisvesi altında müslümanların kafasına şüpheler sokmaya çalışmış; bunun yanında hadis uydurma cür'et ve cesaretinde bulunamayanlar da kanaatleri doğrultusunda hikaye, kıssa ve menkıbeler uydurarak kafalarına göre bir İslam şekillendirmeye çalışmışlardır.

Hikayecilerin İslam tarihinde yaygın bir yeri vardır. Hz. Ali, bu kıssacıları camiden kovmuş, onların bu yolla din kaynağını bulandırmasına izin vermemiş, ama ondan sonra yine bu olay devam ede gelmiştir. Felsefecilerin, Kelamcıların, tasavvufçuların kaynağa soktukları yanlışlar, halkın hikaye ve hurafelere düşkünlüğü, İslam'a vahiyden ayrı bir kimlik ortaya çıkardı. Her ne kadar, ana kaynakları bulandırmadan, dini eksiltme ve ona ilavelerde bulunma gibi cinayetleri işlemeden, sahih din anlayışı; her asırda az veya çok insan tarafından takip edilse de, genel halkın çoğunluğu vahyi yanlış anlamış insanlardı. (Abdurrahman Çobanoğlu, İslam'ın Anlaşılmasının Önündeki Engeller, s. 47-52) Bu konuda suçun büyüğü, halktan daha çok, onlara yanlış dini öğreten, ya da halkın yanlışlarını düzeltmeye çalışmayan etkili ve yetkililerde, şeyh, başkan, ağabey, hoca ve tebliğcilerdedir.

"Onlara, 'Allah'ın indirdiğine uyun' denildiğinde, 'hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız' derler. Ya ataları bir şey düşünmeyen, doğru yolu bulamayan kimseler olsa da mı?" (2/Bakara, 170). Bizim dinimiz, acezelerin, meczupların dini değildir. Geleceği beklerken bu gününü unutanlar da bize yabancıdır. Atalarının dinleri, yaptıkları ile öğünmekle yetinenler de. Çünkü peygamber oğlu olmak bile kurtuluş için yeterli değildir. Dinimiz, geçmişin sanıkları ve tanıkları kaybolmuş davalarının kavgasından da ibaret değildir. Din, Allah'ın, Peygamberi vasıtasıyla bize bildirdiği, eksiği ve fazlası olmayan Kitapta yazılı olandır; Peygamber'in bize tebliğ ettiğinden ibarettir. Hz. Peygamber ve O'nun dostları, bize bu dinin pratiklerini göstermişler ve O'nun

sahih sünneti tevarus edilerek bize ulaşmıştır.

Toplumların cahiliyye dönemlerinden kalma gelenekleri dinimizin bir parçası değildir. Kuşkusuz onların, tevhide/vahdaniyete karşı olmayanlarını koruyabilir ve geliştirebiliriz. Ancak, kendi atalarımızdan, ırkımızın ve halkımızın geleneklerinden gelen her özellik dinimizin bir parçasını oluşturmayacaktır. Atalarımızın yaşadıkları zaman, mekan ve şartlar farklıdır. Geçmiş zamanı tekrar etmek mümkün değildir: Biz bu gün Kur'an'ı, burada ve bu şartlarda yaşamak, onun için de eskiyi tekrar etmek değil; yeniden, Kur'an'da belirtilen sorumluluğumuzu asrın idrakine söyletmek zorundayız. Uzunca süren bir fetret döneminin, esaret, yoksulluk ve sapma döneminin ardından, bu gün dini anlama ve yaşama mücadelesinde yığınla İsrailiyat ve nefsimize kolay gelen, atalarımızın örflerinden yola çıkarak Kur'an'ı te'vil etmeye kalkışmak, bizi çok farklı maceralara sürükleyebilir. Bugünkü iletişim akışı içinde, medyanın; uzun boyluları cüce, cüceleri uzun boylu gösteren, hainleri kahraman, kahramanları hain olarak tanıtan konkav ve konveks aynaları arasında gerçeği yakalamak için yoğun çaba göstermek zorundayız.

Eskilerin 32 ya da 54 farzdan ibaret din telakkileri ile bu günü açıklamak mümkün değildir. Daha önceki dönemlerin siyasal ve sosyal şartları içinde şekillenen din anlayışının, günümüzde dini yeniden asli yapısına döndürme gayreti içindeki insanlar için kesin ve mutlak bir örnek teşkil etmesi düşünülemez. Ancak, tarihi bilgi ve belgeler, tarihi tecrübeler de hiçbir zaman görmezlikten gelinecek olaylar. değildir. Gelenekleri aynı ile tekrarlamaya çalışmak gibi, geleneklerden kesin olarak koparak, geçmişi, geçmişin birikim ve tecrübelerini görmezlikten gelmek de bize bir şey kazandırmaz; çok şey kaybettirir.

Tarih, övgü ya da sövgü kitabı değildir. Sanıkları ve tanıkları kaybolmuş bir davada kahramanlar ve hainler üretmek, bize bir şey kazandırmaz. Onlar, bizden önce gelip geçen bir topluluktu, onların yaptıkları onlara, bizim yaptıklarımız bizedir. Tarihi, bugünümüzü inşa ederken bir tecrübe alanı olarak ciddiye almamız gerekir. Kahramanlar üretmek adına ihanetleri görmezlikten gelmek, ihanetlerden söz ederken faziletleri görmezlikten gelmek, tarihte kalanlar için hiçbir şeyi değiştirmez; ama bize birçok şeyi kaybettirir. Tarihi, bu günlerini ispat için malzeme olarak kullananlar ve tarihi gerçekleri çarpıtanlar, hem kendi geleceklerini ve hem de toplumun geleceğini karartırlar. Zaman içinde doğruluğunu kanıtlamış, insanların ortak faziletini oluşturmuş, berraklaşmış değerlere elbette sahip çıkmak, dürüst herkes için ahlaki bir görevdir.

"İnsanlardan kimi de vardır ki, 'Allah'a ve ahiret gününe inandık' derler; oysa inanmamışlardır. Allah 'ı ve mü 'minleri aldatmaya çalışırlar. Halbuki yalnız kendilerini aldatırlar da farkında olmazlar. Onların kalplerinde hastalık vardır... Onlara 'yeryüzünde fesat (2/Bakara, 8-10). Nasıl, kimi zaman insanlar katil ruhlarının üstüne cihad elbisesi giyerek din adına cinayetler işleyebiliyorsa, kimi zaman da şeytan aklımızı çelip bize birtakım fantezileri din gibi göstererek onları kafamıza sokmaya çalışmaktadır.

"Onlar kalbimiz temizdir" diyerek kendilerini aldatmaktadırlar. Hayatlarına, dinlerine göre yön vermek yerine, hayatın içinde buldukları şeyleri kendileri için din haline getirmektedirler. İslam adına rasyonalizm, İslam adına demokrasi, İslam adına sağcılık, İslam adına solculuk, İslam adına Kemalizm, İslam adına laiklik... İslam'ın neyi kabul edip neyi kabul etmediğini nerede ise Allah'ın rızası değil; çağın icapları tayin etmekte ve çağın icaplarına göre te'vil edilmek suretiyle sürekli değişen bir din anlayışı ortaya çıkmaktadır.

Elbette Kur'an-ı Kerim, kıyamete kadar baki kalacağına göre, çağın getirdiği yeniliklere karşı İslam'ın mesajı olacaktır. Müslümanların bilgileri ve tecrübeleri geliştikçe Kur'ani anlayışları da gelişecektir. Ancak, burada çağın gereklerinden yola çıkarak Kur'an'ı te'vil etmek değil; Kur' an' dan yola çıkarak çağı yorumlayıp onu meşru bir yoruma tabi tutmak zorundayız. Reddettiğimiz şeyin doğrusunu, savunduğumuz şeyin delillerini ortaya koymamız gerekir.

Birinci yolda, yani çağın gereklerini din zannetmede bireyin aktif, entelektüel bir katılımı yoktur. Sadece dinini te'vil etmek suretiyle edilgen bir yola girmektedir. Şuurlu bir müslüman ise, İslami sorumluluk şuuru ile olayı yeniden yorumlamak ve onu tashih ederek ona yeni bir biçim vermek durumundadır. Sağcılığın dine eklenmesi, ya da Arap ülkelerindeki ve özellikle Libya'daki solcu müslümanlık iddiaları, dini te'vil gayreti, dini moda akımlarla sentez etme gayretini belgelemektedir.

Demek ki sentezcilik modası, sadece dini ırkla sentez etmek değil; dini şahsi kanaatlerimiz, lider ve örgütlerimizle ve de aynı zamanda, birtakım çağdaş felsefi akımlar, moda ideolojilerle, kavramlarla sentez etme gayretleri de gözükmektedir. Bütün bunlara karşı uyanık olmak zorundayız. Eğer her şeyi bu kadar birbirine karıştıracak olursak, sonra bu işin içinden çıkamayan insanlar, bal peteğindeki lafza-i celal yazısının hikmeti üzerinde gereğinden fazla kafa yorarak, imtihan olmak için geldikleri dünyanın gerçeklerinden

koparlar ve sorumluluk duygusunu yitirerek inançlarını eyleme dönüştürme iradesini kaybederler.

Hacca giden biri teraziye el sürmemeli imiş. Artık o, Allah adamı olduğundan, dünya menfaati ile işi olmazmış. Kim uydurmuşsa ... İyi bir tüccar, nebilerle birlikte haşrolmayacak mı? Bizim dinimiz, bu dünya ile ilgilidir. Bize ahiretin sırlarını açıklar; ama ve bu dünyada yaşanmak üzere, bu dünyadaki insanlar için inmiştir.

Camide dünya kelamı konuşulmazmış. "Din nasihattir (nasihatten ibarettir)." (Müslim, İman 55; Ebu Davud, Edeb 67) diyen bir dinin tebliği, anlaşılması için dünya kelamı konuşmadan nasıl nasihatleşeceğiz? Caminin asr-ı saadetteki hayatın hemen her alanıyla ilgili fonksiyonu, dünyayı ve dünya kelamını dışlayarak nasıl İcra edilecektir? Din ve dünya işlerini birbirine karıştırmayacakmışız. Gerçeğini bilmediğimiz ahiret işlerine bu dünyayı nasıl karıştırabiliriz ki!? Bizim dinimiz konuşmamızı, ticaretimizi, ekonomik ve sosyal ilişkilerimizi, her şeyi kapsar. Yaptığımız ve yapmamız gerekirken yapmadığımız, söylediğimiz ve söylememiz gerekirken söylemediğimiz her şeyi!

Kimine göre din sadece vicdan özgürlüğü gibi bir şey. Bunlar din ve vicdan özgürlüğünün ayrı ayrı şeyler olduğunu bile bilmeyecek kadar zeka sorunu olan insanlar... Din Allah'la kul arasında imiş. Bu din, kimin dini ise, kim uydurdu ise ... Her din, kendi bağlılarını birbirleri arasında hukuk sahibi kılar. Onlarınki si şeytanın uydurduğu hayal aleminde olan bir din ... Elbette kimsenin kalbini yarıp bakmadık ama, Allah'ın kitabı Kur'an, müslümanları kardeş yapmak sureti ile birbirleri üzerinde hak sahibi yapmadı mı?

Dini dünya hayatının dışına itme iddiası, şeytanı bile güldüren bir komedi olsa gerekir. Allah, peygamberlerini bizim gibi birer beşer olan insanlardan seçip gönderdi. Dinin bütün hükümleri, bu dünya içindir, bu dünyada uygulanır. Ahiret, sadece geleceğe ilişkindir; cennet ve cehennem, bu dünyadaki amellerimizin sonucu olarak varacağımız yerdir. Bu gün yaşanacak gerçek, bu dünya ile ilgilidir. Öbür kısmı, haber verilen gerçektir. Dini dünya hayatından soyutlamak, dini yok etmekle eş anlamlıdır. Bu bir inkardır, küfürdür!

Onlar bilmedikleri bir dine iman ettiklerini sanıyorlar. Onu kendi gönüllerince süslüyor ve ona şeytanlarının söylediği şekilde bir muhteva kazandırıyorlar. Eski putperest toplumlarda zenginlerin kendi adlarına özel

tanrılar, özel putlar edinmeleri gibi... Din, onlar için bir nazar muskası gibi bir şeydir. Kalplerinin temiz olduğunu sanıyorlar, ama şeytan kalplerine yuva yapmış. (Abdurrahman Dilipak, Bu Din Benim Dinim Değil, s.49-52)

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Bu Din Benim Dinim Değil!

Bugün okullarda öğretilen mecburi din ve aynı şekilde camilerden halka empoze edilmeye çalışılan, yine dinde reform gayreti sahiplerinin yaymaya çalıştıkları sahte bir din söz konusudur. Bu sahte dinle bırakın müslüman olmayı, hıristiyan olmak bile mümkün değil. Hatta dinsiz bile olunamaz, ancak din düşmanı olunabilir. Bugün hıristiyan misyonerliğinden daha korkunç olan radyodan, TV'den, kimi bürokratların, sözde aydınların ağzından kafasını uzatan şeytanın tebliğ etmeye çalıştığı bu sahte dindir.

Amaç, devletle uyumlu yeni bir müslüman(!) tip yetiştirmek. Yeni Türk müslümanının standartlarını düzen ve kemalist ilkelerle tespit edip TSE damgalı bir din oluşturmak. Bu standartların dışındaki dine "irtica" damgası/yaftası vurarak onu yasaklamak. Cumhuriyet çocuğu, demokrat, laik, Atatürk ilkelerini benimsemiş, Türk standartlarına uygun, düzenle uyum içinde, etliye sütlüye (tabii zalimlere ve sömürücü tağutlara) karışmayan Müslüman(!) vatandaşlar yetiştirmek.

Laiklik, batı kökenli bir kelime ... Batı şartlarında ortaya çıkmış ve o şartlarda mümkün olan bir şey. Kaldı ki, bugün birçok batılı ülke laiklik ilkesine bağlı değil. Hele Türkiye' deki laiklik, onlar için çok yabancı. Ama müslüman Türk halkı ille de laik olmak zorunda... Laikliği batı şartlarında bile mümkün kılmak sorunken, müslüman bir toplumda nasıl mümkün olabilir? 23'den beri bunun yolu aranıyor. Önce dini yasaklamak istediler, olmadı. Kaleyi içeriden fethetme yolunu denediler, tutmadı. Okullara zorunlu din dersi koyarken, maksatları, dini yaymak ve güçlendirmek değil; halkın elindeki kitabı almak mümkün olmadığına göre, dini öğreten kitabı kendileri yazıp öğretmek, dini yeniden yorumlamak ve standardize etmek.

Türkiye ille de laik olacaktı ya, devlet değişmeyeceğine göre, din devlete uymalıydı. Batılı anlamda bir laikliği mümkün kılmak için imamın papaza, caminin kiliseye, Kur'an'ın da İncil' e benzemesi gerekiyordu. Bütün gayret de

onun için ... Yani, hıristiyan gibi (hatta dinsiz gibi) yaşayacak, yine de müslüman gibi ölüp törenle müslümanca gömülecektiniz... Ahiret, dinin alanına girdiği için, öldükten sonra imama teslim olacaktınız; yaşarken Sezar'lara, tanrının tüzel kişilik kazanmış hali olan iktidar iradesine! Bu, aslında laiklik filan değil; doğrudan doğruya din düşmanlığı idi aslında.

Liselerde Din Dersi Eğitimi ve Ders Kitapları: Resmi anlayışa göre laiklik, kesin doğru olduğu için, laiklik müslümanlığa değil; müslümanlık laikliğe uydurulacaktı. İşte, zorunlu din dersleri bu iradenin eseri idi. Elbette bu Din dersi de bu temel felsefenin ürünü olacaktır. Türk milli eğitiminin temeli ve alamet-i tarikası "gökten indiği söylenen kitaplardan ilham almayacaktır!" Atatürk'ün müslümanlara hoş gelir gibi gözüken sözleri ise, icraatta ve pratik hayatta, o zamanın şartlarına göre söylenmesi gereken politikacı Atatürk'ün sözleri olarak mülahaza edilerek, resmi belgelere geçen ve bizzat Atatürk'ün özel hayatında ve düşüncelerinde ifadesini bulan din telakkisi esas alınacaktır.

ilköğretim ve Ortaöğretim kurumlarında okutulan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ders kitaplarında en fazla iktibas edilen görüş Atatürk'ün görüşleridir. Bunu ayet ve hadisler izlemektedir. Atatürk'ün görüşleri, hem metin aralarında, hem de ayrıca blok olarak geniş ve uzun bölümler halinde verilmektedir.

İlköğretim ve Liselerde (tabii imam-Hatip Liselerinde de) okutulan Din derslerindeki konular: Biraz inkılap Tarihi, biraz Yurttaşlık Bilgisi ve biraz da dinlerin ortak yönlerinden birkaç örnek; yalan söyleme, hırsızlık yapma, israf etme, amirlerine itaat et. Taassup yasak. Mesela kadınların cemiyete karışmalarına karşı çıkmak taassuptur. Atatürk taassubu reddeder, Kur'an da, peygamber de reddeder. Kur'an, "Amirlerinize itaat ediniz" der...

Mesela, kitaplarda faiz, cihad, başörtüsü, şarap gibi şeyler yok. Bir öğrenci, "madem namaz farz, namaz kılmak istiyorum" dese, disipline verilir: "Ne demek istiyorsun sen?! Din, kalp temizliğidir. ilim ibadetten önemlidir. Nöbet ibadetten önemlidir!.. " .

Hakikatin kaynağı ve ölçüsü, Atatürk'ün sözleri olduğu için, zorunlu din derslerinin kaynağı da bulunmuş. Atatürk diyor ki: "Her fert, dinini, dininin buyruklarına uymayı, imanını öğrenmek için bir yere muhtaçtır. Orası da okuldur." Madem öyle, haydi dinin pratikleri için okullarda açsanıza mescidleri ... işleri geldiği yerde, işlerine geldiği kadar, işlerine geldiği zaman ... İsterlerse kitaplarının bu sayfasını okurlar, isterlerse başka bir sayfasını. Herkese göre

hazır sözleri vardır.

Ne diyordu Celal Bayar: "Atatürk'ü sevmek ibadettir."Bu adamların gözünde Atatürkçülük bir dindir. Sevgileri bir tapınmanın tezahürüdür. Bu kişilerin kafasına göre Türkiye'de Kemalist teokrasi vardır. 1948'de basılan Türk Dil Kurumu'nun Türkçe Sözlüğündeki din maddesi de öyle değil mi idi: "Kemalizm: Türklerin dini." Haydi öyle ise laiklik adına Atatürkçülüğü devletten ayırsanız ya! Türbeleri ziyaret gericilikti. En büyük anıt mezarı onun için yapıp mezar ziyaretini devlet töreni haline getirdiler.

Atatürk'ün din hakkındaki görüşleri ve dine konu olan olaylarla ilgili düşünceleri Din dersi kitaplarında çok geniş yer kaplamaktadır. Atatürk iyi bir müslüman mı, yoksa TSE damgalı bir dinin, Allah ve peygamberden önce ya da sonra gelen bir diğer şartı mı? ... Burada öyle anlaşılıyor ki, asıl belirleyici olan Atatürk'tür. Çünkü Kur'an-ı Kerim ya da peygamberin sözlerinden Atatürk ilke ve inkılapları ile çelişenlerin bu kitaplarda yeri yoktur ve olamaz da. (Abdurrahman Dilipak, a.g.e. s. 52-62)

Modern Hurafe ve Batıl İnanışlar İçin Diğer Bir Örnek

Kemalizm; Resmi Din mi? Atatürk'e Tanrı veya Peygamber Diyenler:

Cumhuriyetin ilk yıllarında, devletin din e bakış tarzını öğrenebilmek için, önce, okullarda çocuklarımıza okutulan tarih kitaplarına, sosyoloji kitaplarına bakmak lazım. İstanbul'da 1931 yılında, Devlet Matbaası'nda bastırılan Orta Zamanlar Tarihi'nde İslamiyet ve Hz. Peygamber (s.a.s.) aleyhinde yazılanlar, en koyu münkirleri bile utandıracak seviyesizliktedir. Cumhuriyetin ilk yıllarında, devletin resmi ideolojisinde İslamiyet'in yeri yoktur. Çünkü "İslam birtakım zevata göre eskimiştir!", "Hz. Muhammed (s.a.s.) nihayet bir çöl bedevisidir" ,"İslamiyet'in yerine yeni bir din koymak lazımdır ki, o da Kemalizmdir." Nitekim Edirne milletvekili Şeref Aykut'a göre Kemalizm dininin altı esası, altı oktan ibaretti: Yani "Kemalizm dini, ,cumhuriyetçilik, milliyetçilik, inkılapçılık, devletçilik, laiklik ve halkçılık prensiplerine dayanmalıydı."

Kemalizmin, yeni bir din olarak yayılmasında Şeref Aykut yalnız değildi. İyi ama bu dinin peygamberi kim olmalıydı? Bu sorunun cevabını Behçet Kemal Çağlar verdi: Mustafa Kemal Atatürk! Behçet Kemal, Süleyman Çelebinin meşhur Mevlid'ini Atatürk'e uydurmakta ve çıktığı Anadolu il ve ilçelerinde, başına topladığı kalabalıklara Atatürk Mevlidi'ni okutmakta hiçbir sakınca

görmedi:

Kemalizm dininin yeni öncüleri ise, imanın altı şartı olan İslam amentüsü karşısına, Kemalizm'in yeni amentüsünü çıkardılar. Bazı devlet kuruluşlarında bastırıp dağıttıkları bu devrimci(!) amentüyü şöyle yazarak ilan ettiler:

"Kahramanlık örneği olan ve vatanın istikbalini yoktan var eden Mustafa Kemal'e, onun cengaver ordusuna, yüce kanunlarına, mücahit analarına ve Türkiye için ahiret günü olmayacağına iman ederim."

Halk, "halkçı" Kemalistlerin bu dehşetli dalkavukluklarından nefret ediyordu. Din ve dünya işlerini birbirinden ayırmaya çalışan Atatürk ise, kendisine takılan bu dini sıfatlar karşısında şaşırıp kalıyordu. (Yavuz Bülent Bakiler, İslamiyat cilt 3, sayı 3, Temmuz-Eylül 2000)

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Bid'at; Anlam ve Mahiyeti

'Bid'at', 'ibda' kökünden türemiştir. İbda, önceden yapılmış bir şeyi örnek almaksızın yapma ve icat etme demektir. Buna göre 'bid'at' sözlükte, daha önceden bir örneği olmaksızın yapılan, sonradan icat edilen şey (muhdes) demektir.

Kavram olarak 'bid'at'; Şeriata karşıt olması sebebiyle onunla ters düşen ve onda bir fazlalık ya da noksanlığa neden olan şeydir. Bid'at Sünnetin zıddı olarak kullanılmaktadır ki, Şari'nin (din koyucunun) açık ya da dolaylı, sözlü ya da fiili izni olmaksızın, dinde sahabeden sonra ortaya çıkan eksiltme ya da fazlalaştırmadır.

Peygamberimiz (s.a.s.) şöyle buyuruyor: "(Dinde) Sonradan ortaya çıkan her şey bid'at'tır; her bid'at dalalettir/sapıklıktır ve sapıklık insanı ateşe sürükler." (Müslim, Cum'a 43, hadis no: 867, 2/592; Ebli Davlid, Sünne hadis no: 4606, 3/201; İbn Mace, Mukaddime 7, hadis no: 45-46, 1/17; Nesai, lydeyn 22, 3/153) "Allah (c.c.) bid'at sahibinin, orucunu, namazını, sadakasını, haccını, umresini, cihadını, (hayır yoluna) harcamasını, şahidliğini kabul etmez. O, kılın yağdan çıktığı gibi dinden çıkar." (İbn Mace, Mukaddime 7, hadis no: 49, 1/19)

Bu kadar tehlikeli ve imandan ayırıcı olan bid'at konusunda müslümanların doğal olarak duyarlı olmaları gerekir. Allah (c.c.) kendi dini olan İslam'ı peygamberinin tebliği ile insanlara ulaştırmış ve onu tamamlamıştır (5/Maide, 3). Hz. Muhammed (s.a.s.) yaşayarak ve uygulayarak İslam'ın ne olduğunu ortaya koymuştur. Hiç bir insanın bu dine müdahale hakkı yoktur; kimse ne dinden eksiltme yapabilir ne de ona bir şey ilave edebilir. Sonradan ortaya çıkan ve yetkili ilim adamları tarafından yapılan ictihad (fetva verme) ise, dine ilave değil; dini hükümleri sistemleştirme ya da yeni sorunlara Kur' an ve hadislerle cevap bulabilme gayretidir.

Ancak, değişen zamana göre, gelişen ilimler doğrultusunda yeni yeni şeyler icat edilir, yeni buluşlar ve teknikler, hatta yeni görüşler ortaya çıkabilir. Bid'at'ın sözlük anlamına takılarak, yeni ortaya çıkan her şeye bid'at demek mümkün değildir. Bu hem Din'i anlamamak, hem de Din'in mubah (helal) alanını haksız olarak daraltmak, Din'in uygulanmasını zorlaştırmaktır.

Bid'at'ı bu şekilde anlayanlar günlük hayata biraz da zorunlu olarak giren yenilikleri bid' at kelimesiyle bağdaştırmanın yoluna gittiler ve bid'at'ı, 'hasene-güzel' ve 'seyyie-kötü' diye ikiye ayırdılar. Hatta bazı bilginler daha da detaya inerek bid'atları; vacip, haram, mendup, mekruh ve mübah olmak üzere beş kısma ayırmışlardır.

Bid'at'ı dar kapsamlı olarak, yani kavram anlamıyla alanlar, onu inanç ve amellerde dine yapılan ekleme ve eksiltme olarak tanımlamışlardır. Böyle düşünenlere göre, dini bir özelliği olmayan, insanların dünyalık işleriyle ilgili, İslam'ın mubah dediği alana giren şeyler bid'at kapsamında değildir. İnsanların örf olarak yaşattıkları Din'e aykırı olmayan adetler, sonradan gerek bir ihtiyacı karşılamak, gerekse ilmi araştırmalar sonucunda geliştirilen icatlar, üretimler, bazı kurumlar, ya da fikirler bid'at alanının dışındadır.

Kimileri, hasene (güzel) dedikleri bid'at'ı, Din'e bir ekleme olarak ele almazlar. Bunu Peygamberimizin haber verdiği 'güzel bir çığır açma' hadisine dayandırırlar. "Kim benden sonra terk edilmiş bir sünnetimi diriltirse, onunla amel eden herkesin ecri kadar o kimseye sevap verilir, hem de onların sevabından hiç bir şey eksiltmeden. Kim de Allah ve Rasulünün rızasına uygun düşmeyen bir sapıklık bid'at'ı icat ederse, onunla amel edenlerin günahları kadar o kişiye günah yüklenir, hem de onların günahlarından hiç bir şey eksilmeden." (İbn Mace, Mukaddime 15, hadis no: 209-210, 1176. Bir benzeri

için bkz. Müslim, İlim 16, hadis no: 2674, 4/2060; Tirmizı, İlim 16, hadis no: 2677,5/45)

Onlar, teravih namazını cemaatle ve yirmi rek'at kılınmasına bid'at diyenlere Hz. Ömer (r.a.)'in “ne güzel bid'at!" demesini delil olarak alırlar. Halbuki Hz. Ömer (r.a.) bid'ate güzel demedi, tam tersine; "teravihin bu şekilde kılınması bid'at değildir. Eğer siz kendi fikrinize göre ona bid'at diyorsanız, o zaman bu ne güzel bid'at'tır" demek istemişti.

Onlara göre "Her yeni uydurma bid'at'tir" hadisinden, Dinin esaslarına, Hz. Peygamber'in ve O'nun ilk dört halifesinin yollarına uymayan şeyler anlaşılmalıdır. Bu bid'atler, Hz. Peygamber'in Sünnetinin ortaya koyduğu ilkelerle uyuşmaz, onlara aykırıdır. Hatta bu bid'atler, bir şer'i (dini) hükmü kaldırırlar, yerine kendileri yerleşirler.

Bid'atı, iyi ve kötü diye ikiye ayırmayan, onu dar kapsamlı yani kavram anlamıyla alanlar bu yorumlara katılmayarak derler ki; Yukarıda geçen' Sünnetin diriltilmesi (ihya edilmesi)' yeni bir şey icat etmek değildir. Unutulmuş bir sünneti yeniden hayata kazandırmaktır. Hz. Ömer (r.a.)'in teravih namazıyla ilgili uygulaması da yeni bir ibadet çeşidi veya sonradan ortaya çıkmış bir uydurma değil; örneği Peygamber'in hayatında görülen ve O'nun tavsiye ettiği bir ibadetin sürekliliğini sağlama düşüncesidir.

Bid'at Din'de temeli olmayan inançları ve ibadet şekillerini İslami bir kılıfla İslam'a yamamaktır. İslam dışı görüş, inanış ve tapınmaları İslam'a mal etmektir. Bunları yapanlar yaptıkları işin Din'e aykırı olduğunu bile kabul etmezler. Bundan dolayı Süfyan-ı Sevri ve bazı alimler şöyle demişlerdir: "Bid'at, İblis'e, masiyetten (günah işlemekten) daha sevimlidir. çünkü bid'atin tevbesi olmaz, halbuki kişi günahından dolayı tevbe edebilir.” "Bid'atin tevbesi olmaz" sözünün manası şudur: Allah (c.c.) ve Rasulünün (s.a.s.) ortaya koymadıkları bir şeyi din edinen kimseye amelleri süslü gösterilir. O yaptıklarını doğru zannetmeye başlar. Kötü amellerini güzel görmeye devam ettiği sürece de tevbe -etmiş olmaz. Her şeyden önce tevbenin başlangıcı; kişinin işlediği fiilin tevbe etmesi gereken kötü bir amel olduğunu kabul etmesi, ya da tevbeyi gerektirecek denli vacip veya müstehab bir dini emri terk ettiğini bilmesidir. Bir kişi, kendi yaptıklarını güzel görmeye devam ettikçe tevbeye ihtiyaç duymaz.

Bid'at ehlinin tevbe etmesi, Allah'ın ona hidayeti göstermesi ile mümkündür. Bu da ancak kişinin bildiği Hakk'a uyması ile gerçekleşebilir.

"Bildiği ile amel edene Allah (c.c.) bilmediği şeyleri de öğretir." (Ebu Nuaym, Enes b. Malik'ten, nak. İbni Teymiyye, Takva Yolu, s: 14). Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: "Doğru yolu bulanların Allah hidayetlerini artırmış ve onlara takvalarını (Allah 'tan korkup sakınmalarını) vermiştir." (47 Muhammed 17; ayrıca bkz. 4/Nisa, 66-68; 57/Hadid, 28; 5/Maide, 16)

Peygamberimiz'in deyişiyle bütün bid'atler merduttur (reddedilmiştir). Hiç birinin İslam'a göre bir değeri ve hükmü yoktur. Çünkü böyle bir şey, İslam'da eksiklik veya fazlalık olduğu düşüncesine dayanır. Halbuki Din Allah (c.c.) tarafından insanlar için beğenilip gönderilmiş ve tamamlanmıştır. Onda eksik veya fazla bir şey yoktur. Bid'atçıların bir kısmı Kur'an'a ve Sünnet'e aykırı inanç ve amelleri uydurup İslam'a sokarlar, onları Din'denmiş gibi sunarlar. Bazıları da İslam'ı daha iyi yaşamak, daha dindar bir müslüman olmak amacıyla yeni ibadet ve inanış türleri uydururlar. Her iki tutum da yanlıştır. İnsanlara düşen görev, İslam'ın, olmayan eksikliklerini bulup kendi akıllarınca o eksiklikleri gidermek değil; İslam'a hakkıyla teslim olarak ellerinden geldiği kadar onu yaşamaktır. Unutmamak gerekir ki hiç kimse İslam'ı Hz. Muhammed (s.a.s)'den daha güzel yaşayamaz, O'ndan fazla dindar olamaz.

'Güzel bid'at, kötü bid'at' tanımları net değildir. Hangi inanış, hangi amel ve adet bid'attır, hangisi güzeldir, hangisi kötüdür? Bu gibi değerlendirmeler kişilere ve kültürlere göre değişebilir. Bid'atın sınırlarını kim ve nasıl çizecek? Tarihte ve günümüzde hemen hemen her grup (hizip) kendi düşündüğünün ve yaptığının doğru, diğerlerinin yaptıklarını yanlış görmektedir. Herkes görüşlerini ve eylemlerini Kur'an ve Sünnete dayandırma iddiasındadır. Hiç kimse de yaptığının bid'at olduğunu kolay kolay kabul etmez.

Onun için bu konuda da dikkatli olmak ve her şeye bilmeden 'bid'at' demek, ya da o şey gerçekte bid'at ise onu da İslam'dan sayma yanlışlığına düşmemek gerekir. Kur'an'ı ve Hz. Muhammed (s.a.s.)'in yaşayıp tebliğ ettiği Din'i iyi bilirsek; bid'atleri daha iyi tanıyabiliriz. Peygamberimiz'den sonra ortaya çıkan bütün fikirlere, icatlara, kurumlara, yani her şeye -kavram anlamında- bid'at demek yanlış olduğu gibi, din kılıfı geçirilmiş sonradan ihdas edilmiş şeyleri de kabul etmek mümkün değildir.

Mesela, mezar ziyareti ibret verici ve sevaptır; ama, türbeye veya mezarın yanındaki bir şeye çaput bağlamayı, mezardaki ölüden bir şey dilemeyi nereye koyacağız? Zikir yapmak, Allah'ı her an ve bütün ibadetlerle anmak, hatırlamak Kur'an'ın emridir; ama, kol kola girerek, yatarak-kalkarak, ayılıp-

bayılarak, kendinden geçerek, feryat ederek zikretme(!) davranışlarının delilini nerede bulacağız? Alimleri dinlemek, derslerinden, sözlerinden, ahlaklarından ve ilimlerinden faydalanmak güzeldir, gereklidir de. Ancak "bir alime, bir şeyhe bağlanılmadan, ömür boyu onun peşinden gidilmeden İslam yaşanmaz", "şeyhi olmayanın mürşidi şeytandır" gibi iddiaları nereye koyacağız? Ölünün arkasından dua etmek, onu hayırla anmak güzeldir. Ama onun arkasından yapılan kırkıncı, elli ikinci gece ve mevlid merasimlerini hangi ayete ve hadise dayandıracağız? İslam'da biat (seçim), şura, din hürriyeti, hoşgörü ilkelerinden hareketle; şirk ve zulüm düzenlerini, İslam'a aykırı yapılanmaları İslami sayabilir miyiz? Hoşgörünün sınırları; sapıklıkları, isyanları, Din'e hakarete varan tavırları kabullenmek midir?

İslami olmadığı halde İslam kılıfıyla sunulan bütün inanç, amel, tavır ve anlayışlara karşı duyarlı olmak zorundayız. Bunlar Din'den olmadığı halde ona sokulan bid'at ve hurafelerdir. Her bir bid'at, müslümanın hayatından bir sünneti alıp götürür. Hz. Muhammed (s.a.s.)'in Sünnetini iyi tanıyanlar ve onu bir hayat olarak yaşayanlar bid'atlerin tuzağına düşmezler. (Hüseyin K. Ece, a.g.e. s. 87-91)

Bid'at, bir nesneyi yeniden peydahlamak manasına gelir. Örneği ve benzeri olmayan bir şeyi ortaya çıkarmak, üretmek demektir. Yeniden vücuda getirmenin olumsuz yönlerini ifade için bid'at sözcüğü kullanılmaktadır. Türkçedeki "türedi" kelimesi, bunun tam karşılığıdır. Kur'an'da bid'at kelimesinin kavramsal ve kurumsal mahiyette ele alındığı ayete bakarsak, konu daha iyi anlaşılacaktır: "Sonra bunların izinden ard arda peygamberlerimizi gönderdik. Meryem oğlu İsa'yı da arkalarından gönderdik, ona İncil'i verdik; ona uyanların kalplerine şefkat ve merhamet vermiştik. Uydurdukları (ibtedeu, bid'at icat ettikleri) ruhbanlığa gelince, onu Biz yazmadık. Fakat kendileri Allah rızasını kazanmak için yaptılar. Ama buna da gereği gibi uymadılar. Biz de onlardan iman edenlere mükafatlarını verdik. İçlerinden çoğu da fasıktır/yoldan çıkmışlardır." (57/Hadıd, 27). Peygamberler tarihinde bid'ata/türediliğe örnek olarak hıristiyan ruhban sınıfının icat ettiği ve sonra da ilkelerine saygılı olmadıkları ruhbanlık gösterilmektedir. Bid'atın omurgasını tanımamızı sağlayan bu ayet gösteriyor ki, bid'atlar:

1- İyi niyetle, Hak rızası kazanmak gayesiyle icat edilebilirler; bu, onların bid'at olmasını engellemez.

2- Bid’at olarak ortaya çıkarılan şeye bir süre sonra bizzat onu icat edenler bile uymazlar.

Böylece, dikkatler şu iki noktaya çekilmektedir: Bu dinin Peygamber(ler)i de (46/Ahkaf, 9), kavramları ve kurumları da bid'at/türedi değildir. Bu bir dindir ki, Yaratıcı onu ilk insanla başlatmış ve asırlar boyunca insanı onun değişmez, zaman üstü ilkeleriyle eğitmiştir. Bu ilkeler tüm peygamberlerin mesajlarında aynıdır. Kur'an bu mesajları toplayan kitaptır. Kur'an'ın din dediğine, Peygamber'in din dediğine eklemeler yapan, bid'atçılık/türedilik yapar ve uydurma bir din icat eder. Tamamlanan, kemale eren ve adına İslam denilen bir dinin (5/Maide, 3) bid'ut/uydurma/türedi kişi, kurum ve kavramlara ihtiyacı yoktur. O yüzden bid'atı bazı alimler şöyle tanımlar: "Kemale erdirildikten sonra dinde ortaya çıkan nesneye denen bid'at, dinde Peygamber'den sonra ortaya çıkan tutku ve davranışlardır. Dinde ortaya çıkan eksiltme veya artırmalar için kullanılır. "

Bid'at, dinin vahye dayanan tespitlerine, buyruklarına, kabullerine yapılan ekleme veya bunlarda vücuda getirilen eksiltmedir. Buna göre bid'at, din bünyesinde söz konusu olur. Hayatın diğer alanlarındaki yeniliklerin bid'at kavramıyla irtibatlandırılması tam bir saptırmadır. Hatta, diyanet denen ve din e getirilen beşeri yorumları içeren alandaki yenilikler de bid' at kavramı içine girmez. Bid' atın söz konusu edilebilmesi için "din" bünyesinde yeni icatların olması gerekir. Bid'at, dinde olmayan şeyi dine sokmaktır. Bid'at, Allah'ın din olarak gönderdiğinde olmayan şeyi var göstermektir. Bid'at, vahyin oluşturduğu tevhid anlayışına aykırı kabuller icat etmektir.

Yine, bid'atın hasenesi/güzeli olduğunu ifade etmek, temelden yanlıştır. Güzel bid'at tabiri, birçok olumsuzluğun gözden kaçmasına yol açan bir maske tabirdir. Ortaya getirilen bir yenilik, dinde olmayan bir şeyi icat etmektedir; bunun güzeli olmaz. Dine ekleme yapmanın güzeli olacağını söylemenin kendisi bid'attır. Bir bid'atı ölçüt yaparak başka bir bid'atı tanımlayamayız. Ortaya getirilen yenilik, dinle ilgili değil de hayatın başka alanlarıyla ilgili ise onun bid'at kavramıyla hiçbir ilgisi yoktur. Bid'at, eski örf ve adetlerin yerine yeni örfler koymanın adı değildir; dinin tespitlerinin yerine eski veya yeni herhangi bir adeti koymanın adıdır. Bazıları ne hikmetse, eski adetlere bağlılığı bid'at saymazken yeni adetlere en küçük bir itibarı hemen bid'at ilan eder. Oysa ki adetin dinleştirilmesi, her hal ve şartta bid'attır. Bunun bir kısmı günah bid'atı olur, bir kısmı şirk bid'atı. Ama güzel bid'at asla ve asla olmaz. Adetler dinleştikçe din de adetleşir. Bunun sonu, dinin tahribi ve saygınlığının yok olmasıdır.

Yaşadığımız toplumda bid'atlara karşı çıkmak adına ortaya çıkıp en yıkıcı bid'atları üreten kişi ve zümreler hayli çoktur. Bunlara göre bid'at, öncelikle eski kabullere aykırılıktır. Daha net bir çerçeveden bakılınca bid'at, bu insanların mensup oldukları fırkanın kabullerine ters her şeydir. Bunlar için olay "biz ve ötekiler" olayıdır. Din, bunun sadece dokunulmazlığını sağlayan bir araçtır. Bid'at suçlamalarında bulunanların çoğu, vahyin verilerini değil; kendi mezhep, tarikat, cemaat, ırk veya bölgelerinin adetlerini esas alarak başkalarını bid'atla itham ettiler. Bid'atı Kur'an ve sahih sünnete aykırılık olarak asla tanıtmadılar. Yani bid'atla mücadele adı altında bir tür yozlaştırma yaptılar.

Allah'ın dininde eksiltme veya artırma yoluyla değiştirme olarak ortaya çıkan bid'atın en kötü yanı, genellikle iyi niyetle sergilenmesidir. Bu iyi niyet zemini, bid'atın toplumda revaç bulmasına sebep olmakta, bunun sonucunda da sapma sessizce yerleşmekte ve dine eklenen adet ve alışkanlıklar dinleşmektedir. İman Süyuti bu konuda şunları söyler: "Bid'atların bir kısmını, halkın ibadet ve Allah'a yaklaşma zannıyla yaptıkları oluşturmaktadır. Oysa ki esasında bunların terk edilmesi ibadettir. Cahiller bunların görüntüsünün ibadeti andırmasına aldanarak esasında yasak olan fiilleri ibadet yerine koymaktadır. Burada aldatıcı olan, 'daha çok ibadet etme' hırsıdır. İşte bu hırs, insanları, ibadet görüntüsü veren bu yasakları icraya itmektedir. Bu tür ibadetlerin haram olanı vardır, mekruh olanı vardır. Hz. Ömer, Cuma namazının ardından iki rekat ilave namaz kılan bir adamı engelleyip mescidden uzaklaştırmıştır ... " (Celaleddin Süyuti, el-Emru bi'l-İttiba ve'n-Nehyu ani'l-İbtida (Bid'atlar), Beyrut, 1998, s. 55-57).

Bid'at yüzünden saparak beşeri adetleri din gibi yaşamaya kalkışanların vücut verdikleri günah yükü, bid'atı icat edenlerin boynuna binecektir. Çünkü Kur'an, ilimsizlik yüzünden insanların sapmasına sebep olanların, saptırdıkları insanların günahlarına ortak olacaklarını çok açık bir biçimde bildirmiştir: "Onlar, kıyamet günü, kendi günahlarını tamamen yüklendikten başka, ilimsizlik yüzünden saptırdıkları kişilerin günahlarının bir kısmını da yükleneceklerdir. Bakın, ne kötü şey yükleniyorlar." (l6/Nahl, 25). Şatıbı'ye göre bid'at, bir şirk kurumudur ve esası da Allah'a iftira ederek din e haram-helal, iyi-kötü hükümleri eklemektir. Bu ilave kabuller onları uyduranlar tarafından süslenip süslenmekte ve taklit bedavacılığında rahat arayanlar tarafından benimsenip hayata geçirilmektedir (Şatıbi, el-İ'tisam, R. Rıza Y. Mısır, c. 1, s. 126¬-139). Şatıbi'ye göre bid'atçılık, lanetlenmeyi gerektiren istisnai cürümlerden biridir (A.g.e. s. 117) (İslam Nasıl Yozlaştırıldı, s. 48 vd.)

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Mescidlerdeki Bid'atler

Mescidlerle ilgili birçok bid'at, İslam'a ve müslümanlara rağmen maalesef hala yaşamaktadır. Camilerde görülen bid'atlerin en önemli ve yaygınlarını saymaya çalışalım:

a- Mescidlere kadın-erkek her müslüman girebilmesi gerektiği halde, Asr-ı saadette ve Peygamberimiz'in sünnetinde kadınların mescide devam etmelerinin kısmen veya tamamen engellenmesi diye bir şey olmadığı halde (Ahmed bin Hanbel, 6/66, 90, 154; Müslim, Salat 16, 137; Ebu Davud, Salat 13; Tirmizı, Cum'a 48, 64; Buhari, Cum'a 13), kadınların Cuma ve bayram namazlarında, teravih veya vakit namazlarında cemaatten, camideki vaaz ve nasihatlerden, sosyal faaliyetlerden din adına mahrum bırakıldığı söz konusudur. Dolayısıyla günümüzde kadınlara mescid yolunu göstermemek, onları mescidlerden uzaklaştırmak, en azından bid'at olacaktır. Onlar, özellikle Cuma günü ve benzeri özel günlerde camideki hitabe, öğüt ve vaazlardan hisse almalı, cehalet karanlığından kurtulmalıdır.

b- Pis kokular yayanların mescide girmelerini Rasulullah yasaklamıştır. Hatta helal ve şifalı bitkiler olan soğan sarımsak gibi hoş olmayan kokulara sebep olan gıdaları yiyenlerin mescide gelmemelerini istemiştir (bkz. Buhari, Ezan 160; Müslim, Mesacid 68, 69, 71; Ahmed bin Hanbel, 2120, 266, 429; İbn Mace, İkamet 58). Fosur fosur sigara içen ve sigarasını lütfen cami kapısında söndürüp atan ve sigara içmeyenleri, soğan yiyenlerin kokusundan rahatsız olduğundan çok daha fazla etkileyen kişi, durum değerlendirmesi yapmalıdır. Tabii, birini tercih etmesi gerekiyorsa neyi tercih edeceğine de karar vermelidir.

c- Mescidler, imkanlar zorlanarak asr-ı saadetteki fonksiyonlarına yaklaştırılmalı, faaliyet alanlarını genişletmelidir. Mescidlerin çok yönlü faaliyetlere merkezlik teşkil etmesi yüzünden insanlar oraya daha fazla gelecektir; mescid, sosyal hayatın merkezi, en vazgeçilmezi olacaktır: Çok yönlü hizmetleri yüzünden cemaatle kılınan namaz, 25 veya 27 derece daha üstündür. Mescidin bu çok yönlü fonksiyonunun kalktığı, kardeşlik ve

kaynaştırmanın yerini hizip ve politik çekişmelerin, dedikoduların aldığı için, günümüz cemaatlerinde bu derece sevap fazlalığının bulunduğunu söylemek zordur. Şimdi ne o takva mescidi, ne de bir namazı 27 derece yükselten erdem sahibi cemaat. ..

ç- Mescidlerde konuşulmayacağı, dünya kelamı edilmesinin yasak olduğuna dair hiçbir şer'ı hüküm yoktur. Yasak olan, lağvdır/boş söz, gereksiz lakırdıdır, malayanidir, ki bir hayır amacına ulaştırmayan bu gereksiz söz, sadece mescidde değil; her yerde yasaktır (bkz. Mü'minlin, 3). Bütün evren secde halinde olduğundan arzın her yeri mescid hükmündedir. İnsanlık açısından mescid olma hali ise o mekanda secde edilmesine bağlıdır.

d- Belirli mekanları mescid edinip başka yerde namaz kılmamak veya kılınamayacağını iddia etmek de bid'attir, yanlıştır. Evleri de kabir haline getirmemek, oralarda özellikle farz dışındaki namazları eda etmek Peygamber tavsiyesi ve uygulamasıdır.

e- Bugünkü camiler, dolaylı yoldan da olsa devlet kanunlarıyla yönetildiğinden, imamlar bazı dini emirleri de uygula(ya)mamaktadır. Örnek olarak, müslüman olmadığı bilinen, hatta din düşmanı olarak tanınan bir kimse öldüğünde hangi görevli, "ben bunun cenaze namazını kıldırmam!" diyebilir? Kur'an-ı Kerim, Allah'ın dininden hoşlanmayan fasıkların, kafir ve münafıkların namazlarının kılınmamasını, mezarları başında durulmamasını isterken, tağut ve zalimler için dualar edildiğini görüyoruz. "Onlardan ölen hiçbirine 'asla namaz kılma; onun kabri başında durma. Çünkü onlar, Allah ve Rasulünü inkar ettiler de fasık olarak öldüler." (9/Tevbe, 84)

f- Farz namazdan sonraki müezzinlik fasılları bid'attir. Müezzinin namaz esnasındaki görevi ezan ve kametle sınırlıdır. Farz namazlarından evvel veya Cuma namazında hutbe öncesinde İhlas sureleri veya başka ayetler okumak sünnette olmayan bir davranıştır.

g- Kur'an ve sünnetin belirlemediği uydurma ibadet veya bereket unsuru kabul edilen şeylerin mescide sokulması bid'attir. Tespih adı altında camiye sokulan bazı araçlar, onların cemaat arasında ona buna atılması huzur bozan bir davranıştır. Caminin duvarlarına, kubbesine levhalar, yazılar yazmak, dikkat çekici süsler yapmak da bid'attir. İmam Malik gibi nice alimler caminin mihrabına bir Kur'an ayetinin yazılmasına bile karşı çıkmıştır.

h- Namaz kılan cemaatin secde ettiği yerden daha yüksek ve camide çıkıntı olacak şekilde mihrap yapmak da doğru değildir. Hatta mihrabın Emeviler döneminde camiye konmaya başlandığından, Peygamber mescidinde bulunmadığından tümüyle bid'at olduğu değerlendirilir.

ı- Mescidlere para toplamak için konan "sadaka sandıkları"na İmam Malik karşı çıkmış, "Allah, mabedleri dünyalık toplama yeri yapmadı" demiştir. Camiler dilencilik yapılacak yerler olmamalı; imamlar ve vaizler de dilenci. Cuma'dan cumaya camiye gelen adamdan para isteme ve fasıkların, hatta müslüman oldukları şüpheli olan insanların, haram olduğu halde caminin imarına katkıda bulunması (9/Tevbe, 17) isteniyor; namazsızlar veren el olduklarından aziz, cami ve görevliler isteyen ve alan el oldukları için altta ve zelil oluyor. Denilebilir ki, "efendim, ne yapalım, caminin halıları değişecek, süslü avizeler alınacak, paraya ihtiyaç var... "

Halbuki Cuma ve bayram namazında camiye gelenleri, kayıp çocuklarımız ve misafirlerimiz olarak kabul etmeli, onlara biz bir şeyler verebilmeliyiz. Onlar ayakkabı çalınma riskinden veya yine para isterler anlayışından dolayı camiden kaçma yolu arayan değil; camide dağıtılacak hediyelerden ve sunulan imkanlardan yararlanmak için de olsa aramıza katılabilmeli. Camiye çok nadir gelen Cuma cemaatine kitaplar, broşürler, dergiler, kasetler, başka hediyeler verebilmeli, ondan bir şey kesinlikle istememeliyiz. Cebine değil, gönlüne hitap etmeli, gönlünü ve gözünü doyurabilmeliyiz. Hemen bütün peygamberlerin toplumlarına bir hitabı 'vardır:
"Sizden hiçbir ücret istemiyorum. Benim ücretimi (ecrimi, mükafatımı) verecek olan ancak alemlerin Rabbi Allah'tır." (26/Şuara, 109, 127, 145, 164,180 ...)

i- Yine, bir cami inşaatı için elde makbuz, çarşı pazar geziliyor, önüne çıkan dinli dinsiz herkesten cami için yardım isteniyor. Bunun, dini ve camileri küçülten bir tavır olduğu kadar, Kur'an'ın yasakladığı (Tevbe, 17) bir tavır olduğunu belirtmek gerekiyor.

j- Mescidlerde ticaret yapılması da çirkin bir bid'attir. Özellikle Diyanet, kendi kasasını şişirmek için kendi memurlarına, kendi yayınlarını camide pazarlamalarını emretmektedir. Takvim, dergi, kitap ve makbuzlarının satılması şeklinde örneklerini gördüğümüz ticaretle ilgili işler için mescidin kullanılması Hz. Peygamber'in bizzat yasakladığı hususlardandır.

k- Günümüzde, mescidlerle ilgili bir başka yanlışlık da, çoğu müslüman

halk tarafından yapılıyor: Filan vilayet veya uzak semtten Sultan Ahmet Camiini veya caminin içindeki Konya'ya Mevlana müzesini ya da başka bir camiyi ziyaret etmeye gidiyorlar. Cami ziyaret edince sevaba girdiklerini zannediyorlar. Halbuki cami ziyareti kasdıyla yapılan bu davranışlar, yanlıştır, yasaktır, vebaldir. Çünkü yeryüzünde namaz kılmak ve ziyaret etmek maksadıyla yolculuğa çıkılabilecek ancak üç mescid vardır. " Üç mescidden başka bir yere (ibadet ve ziyaret etmek için) özel olarak yolculuk yapılmaz; Mescid-i Haram, Mescid-i Aksa ve Benim mescidim. " (Buhari, Fedailu's-Salat - Salatu Mescid-i Mekke- 1,6, Savm 67; Müslim, Hacc 74; Ebu Davud, Menasik hadis no: 2033; Tirmizı, Salat 243, hadis no: 326) Bugün müslümanlar, maalesef Mescid-i Aksa'yı ziyaret edememektedirler. Hiç olmazsa hacca gidenlerin yol üzerinde uğrayıp ziyaret edebilecekleri ilk kıblelerine gitme yollarını bulmak bedel istiyor; insanımız da kolay sevap istediği için bedele yanaşmıyor

l- Peygamberimiz'in her Ramazan'da mutlaka yaptığı mescidde i'tikaf sünneti unutulmuş, camiler i'tikafsız/coşkusuz kalmıştır. İtikaf, bilindiği gibi, dünya işlerinden arınıp bir mescidde özellikle Ramazan ayının son on günü ibadete çekilme demektir. Bu kuvvetli sünnetin terk edilmesi, mescidlerimiz açısından önemli bir eksikliktir. İtikafın ihya edilmesi gerekmektedir.

m- Bid'at unsurlarının bulaştığı mescidlere girmeme hakkı olan mü'minlerin, şirk unsurlarının bulaştığı mescidlere girmeme zorunluluğu vardır (Bkz. 7/ A'raf, 29; 9/Tevbe, 107¬109; 72/Cinn, 18).

n- Mescidin dırar olması/zararlı mescid haline gelmesi, mescidin sadece o niyetle yapılmasını gerektirmez. Mescid-i Dırarla ilgili ayet-i kerimede (9/Tevbe, 107), yapmak ve kurmak anlamında bir kelime kullanılmamış, “ittihaz (edinme)” kelimesi kullanılmıştır. Bu demektir ki, bir mescidin zarar vermesinden söz etmek için, daha yapılırken o niyetle yapılmış olması şartı aranmaz. İlk zamanda, hatta yüzyıllarca iyi hizmetler verdiği halde günün birinde “zarar veren mescid” haline dönüşen binalar olabilir.

0- Mü'minleri fırkalara bölmek, tefrika çıkartmak için mescid yapmak veya yapılmış mescidleri bu maksatla kullanmak, dırar mescidinin özelliğidir. Avrupa'da Türkler tarafından mescid haline getirilen yerlerde çok net sırıttığı gibi, her fırkanın kendine has bir camisi vardır. Camiler, sadece Allah'ın olması gerektiği (72/Cinn, 18) halde, falancıların mescidi, filancıların camisi diye camiler gruplarıyla bilinir ve çoğu mescidde ırklar ve uluslar arası ayrım

özelliğine işaret anlamına gelecek tarzda Türk bayrakları, hem de mihrab veya minber civarında bulunur. Sadece kendi gruplarına ait mescidlerde toplanıp namaz kılanlar, öteki camilerde namaz kılmaz ve o mesciddekilere müslüman gözüyle bakmaz. Hemen hepsi, birbirinin gıybetini etmeyi cihad zanneder.

ö- Rus işgali dönemindeki Afganistan'da ve günümüzde nice yerlerde örnekleri görüldüğü şekilde, caminin İslam düşmanı olanlara, dini kullanmak ihtiyacı duyan ikiyüzlü kişilere barınak yapılması da bid'at olmaktan öte şirk unsurudur, dırar özelliğidir. Senelerce kahır ve zulüm altında inlettikleri müslümanların mabedlerini, onları sömürmek, kontrol etmek ve birbirine düşürmek için kullanma alçaklığının İslam tarihinde ilk temscilcileri Emevi hanedanıdır. Onlar, İslam'ın zaferi önünde eğilmek zorunda kaldıklarında, müslüman kanı damlayan kılıçlarını kınlarına soktular ve o kılıçlarla dize getiremedikleri müslümanları, musallat oldukları mabedlerinden vurdular. Bu öyle bir vuruştu ki, en büyük kahrını, dinin tebliğcisi Peygamber'in evladı üzerinde gerçekleştirdi. Onları zehir ve kılıçla yok etmekle yetinmedi, tevhidin mabedinden yaklaşık bir asır o aziz Rasul evladına ezan ve hutbelerden lanet okuyarak o Peygamber'in ümmetine amin dedirtti. Ömer bin Abdülaziz (ölümü; 102/720), Rasul evladına okunan bu laneti mescidlerden kaldırdığında, kavramları tersine çevirmeye örnek olarak onu şu şekilde itham etme çarpıklığına gidebildiler: "Sünnete muhalefet ediyor... "

p- Mescid yapımında, Allah rızası ve takva kaygısından başka herhangi bir kaygının rol oynaması da Dırar mescidinin temel özelliğidir. Kişisel menfaat, şöhret hırsı, grup ve parti çıkarı, ekonomik rant vb. bu özelliklerdendir.

r- Mescidlerde Allah'ın dışında herhangi bir kişiye sığınılması, yakarılması, herhangi bir kişinin Allah ile kul arasında vesile ve aracı yapılması da, mescidin takva mescidi özelliğinin kalkması demektir (72/Cinn, 18). Bu durum, uluhiyet şanından olan özelliklerin Allah dışında bir varlığa verilmesini ifade ettiği için şirktir. Allah'ın dışında kişi veya kişiler için çağrıda bulunulması, övgüler dizilmesi, propaganda ve reklam yapılması da mescidlerdeki çirkin davranışlardandır. İslam'ın temel kabullerine zıt unsurların sokulduğu mescidlerdeki bu durumlara karşı çıkılmalı, tavır alınmalıdır.

s- Mescidlerin vazgeçilmez fonksiyonlarından biri, oradaki cemaatin birbirlerinin dertleriyle dertlenmesi ve istişare etmesine zemin olmasıdır. Bu ibadet ve meşveret yerlerinde müslümanlar, eşitlik kuralına uyarlar. Kimsenin kimseye meslek, maddi güç, makam vb. açıdan üstünlüğü olamaz. Bu

ayrımlara göre saflar düzenlenip bazılarına ayrıcalık verilemez. Herkes aynı saf ta ve omuz omuzadır. Bu yüzdendir ki, imamın da cemaatten yüksek bir yerde namaz kıldırması doğru değildir; hatta bunu caiz görmeyenler bile vardır (Ebu Davud, Salat 67). Hatta bazı ülkelerde günümüzde de uygulandığı şekilde, mihrap da ki imamın cemaatten daha yüksek yerde namaza durarak gurura kapılmaması için, mihrap camideki cemaatin secde ettiği zeminden daha aşağıda olmasının daha faziletli olacağı değerlendirilebilir.

ş- Cemaatteki bu eşitlik, ancak bir noktada bozulur; o da ilim ve ibadet noktasıdır. Mescidde, ilk saf ta ilim ve takva bakımında önde olanlar bulunur. Bunlar, imam et ve riyaset namzedi oldukları gibi, müzakere ve müşaverede de reylerinden en fazla yararlanılan kişilerdir. İmamın, namazdan sonra arkasını mihraba, yüzünü cemaate dönüp oturması, dua için olmayıp, kendisini imam seçen veya imam olarak kabul eden cemaatle istişare ve tartışmaya başkanlık etmek içindir. "Benim hemen arkama sizden dirayet ve akıl sahipleri dursun! Sonra onları takip edenler, sonra da onları takip edenler dursun! Çarşıların karışıklığından sakının!" (Müslim, Salat 123; Ebu Davud, Salat 96; Tirmizi, Salat 168) "Üç kişinin namazları kabul olmaz; bunlardan birisi cemaat istemediği halde imamlık yapmak isteyen kişidir ... " (Ebu Davud, Salat 63; Tirmizı, Salat 266)

t- Bu ölçüler dahilinde camilerde istişarenin terk edilmesi, cemaatin birbiriyle kaynaşmaması, imam-cemaat ilişkisinin sağlıklı olmaması ciddi problemlerden biridir. Takva ve ilim durumuyla öne çıkmadığı halde ön safı ve imamın arkasını adeta parselleyen kimselerin bu tavırları da sünnete uymaz. Aslında imamın cemaat tarafından seçilip öne çıkartılması gibi, imamın arkasına geçecek insanları da cemaat belirlemeli, layık olanları namaza durmadan oraya davet etmelidir.

u- Vaaz ve hutbelerde, müezzinlik ve imamlıkta, normal olarak ses duyulduğu müddetçe, gereksiz yere hoparlör kullanmak ve kulağı tırmalayacak şekilde bağırmak da çok yanlıştır, çirkin bir bid'attir.

ü- Duanın kabulünün bir şartı, samimiyet ve sessizliktir. "Rabbınıza tazarru ile yalvara yakara, gizlice dua edin. Bilin ki 0, haddi aşanları sevmez." (7/ A 'raf, 55) Dua, tevazu ve zillet ile, fakirane, gizlice ve çok yavaş sesle yapılmalıdır. Yoksa, dua, tevazunun tersine bağırma ile, yarış edercesine, edebiyat gösterişi şeklinde, kafiyeli ama samimiyetsiz sözlerden oluşan tarzda olduğu müddetçe o dua, cami kubbesinin dışına yükselmeyecektir. Hele bir de

zalim ve tağutlar için de rahmet istenerek dua edilmesi, duada caiz olmayan vesileler, ırk asabiyetine dair övünmeler de varsa, böyle duaya el açıp amin diyenlerin de durumu, Akaid ilmini ilgilendirir.

v- Cuma namazlarında hutbeyi kısa, namazı uzun tutmak sünnet olduğu, aksi bid'at olduğu halde, hutbeler çok uzun ve namazlar çok kısa eda ediliyor.

y- Mescidlerden yola çıkılarak, oradan İslam'ın öğrenilip yaşanması, hakim olması halka halka yayılarak toplumu hükmü altına alması gerektiği halde; bugünkü mescidler, asıl görevlerinin çoğunu yerine getirmemektedir. Tağutlar ve onların rejimleri, çeşitli baskı ve dayatmalarıyla İslam dünyasındaki mescidlerin çoğunu mahkum etmiş, hapishaneye çevirmiştir.

Camiler, müslümanların her çeşit ibadet, buluşma ve görüşme, önemli meselelerini müzakere etme, dinin emir veya tavsiye ettiği birtakım hizmetleri gerçekleştirmek üzere faaliyetlerde bulunma yerleridir. Bu kutsal mekanları laik devletin kontrol altına alması ve işlevlerini de yalnızca namaz ibadetinden ibaret kılması; dine, sünnete, hukuka aykırıdır. Camilerde yapılan vaazların ve hutbelerin devlet tarafından kontrolü, hele devlet tarafından hazırlanıp papağan yerine konanların eline tutuşturulması, kesinlikle din özgürlüğüne müdahale anlamı taşır.

Camiler ilk kuruluşundaki örnek uygulamaya göre birden fazla iş ve ihtiyaç için kullanılırdı. Eğer biri çıkar da "bunlar tarihidir, o günkü ihtiyaç ve imkansızlıklara bağlıdır, bugün bu işler için ayrı mekanlar ve kurumlar vardır" diyecek olursa, kendisine şu cevap verilir:

Bunlar doğru olabilir, ancak, bu tarihi uygulama iki şeye kesin delildir: 1- Camiler yalnızca namaz kılmak için değildir. 2- Müslümanların din işleri, dünya işlerinden ayrı değildir; din ile dünya iç içedir. Kur'an ve Sünnet, hem din hayatını hem de dünya hayatını düzenlemek, yönlendirmek, yönetmek için gönderilmiştir.

z- Camilerde; farzmış, namazdan bir parça imiş gibi, Haşr suresinin son ayetlerinin sabah ve akşam namazlarında imam veya müezzin tarafından mutlaka okunması, tespihlerin komutlarla ve hiç ihmal edilmeksizin ve mescidin dışındaki hayata yayılmaksızın caminin ve namazın olmazsa olmazı gibi okunması da bid'attir. Bakara suresinin son iki ayetinin de yatsı namazından sonra, başka ayetler okunmaz veya hiç terk edilmemeli gibi kıraati için de aynı şey söylenebilir.

Aslında okunan aşır veya surelerin meal ve tefsirleri verilmeli, hatta güncel konularla, cami dışı hayatla ilgili hükümleri, tavsiyeleri içeren ayetler seçilmelidir ki, okunanlar yerini bulsun, gerçek sünnete ve istenilen sevaba ulaştırsın. Ezanın, müezzinliğin haydi neyse, hele Kur'an'ın namaz veya namaz dışı okunmasında teğanni, şarkı okur gibi gereksiz, yersiz ve hatta yanlış uzatmalar ve ses dalgalandırmaları, sesin alçaltılması gereken yerlerde yüksek sesle okunması ve tersi uygulamalar, cehalet kaynaklı bid'atlerdendir. Kur'an kıraatinin ağlayarak, hiç olmazsa ağlar gibi yapılarak hüzünlü bir şekilde okunması gerekirken, ses sanatkarı gibi ve değişik makamlarda okumanın da doğru olmadığını belirtelim.

Yine, müezzinlik gereceği zannedilen tesbih duaları için komutlarda ve mevlid vb. okuyuşlarda Kur'an makamıyla, Allah'ın ayetleri dışındaki şeylerin okunması büyük yanlışlardan ve bid'atlerden biridir.

Kamet getirilirken bazı müezzinlerin ellerini namazda imiş gibi bağladığı görülüyor; bu da bid'attir. Mevlid okunurken de, Peygamber'in doğum zamanı anlatılırken, namaza durur gibi cemaatin ayağa kalkması ve ellerini namazda bağlar gibi bağlamaları da yanlış üstüne yanlıştır.

Namazdan sonra veya camiden çıkmak üzere cemaatin birbirleriyle sanki namazın bir tamamlayıcısı gibi her zaman tokalaşmaları, bunu adet haline getirmeleri de bid'attir. Ama arada bir yapılıyor, olmasa da olur deniliyor ve özellikle birbirlerini az görenlerin arasında uygulanıyorsa, bunda sakınca yoktur.

Ramazanlarda camilerde kılınan teravih namazları, İstanbul boğazında sürat teknelerinin tehlikeli yarışlarına benziyor. Kıraat, rüku, secde hep yarım yapıldığı gibi, ta'dil-i erkana riayet edilmiyor. Böyle, dostlar alışverişte görsün hesabı 20 rekat kılınacağına, sünnette olduğu gibi 8 veya 12 rekat kılınsa, ama hakkını vere yere kılınsa bid'at ve hatalardan uzaklaşılmış olur. Ama, Hz. Ömer devrinde sahabe 20 rekat da kıldığından, usulüne uygun şekilde isteyen elbette 20, hatta daha fazla kılabilir. Ama, tavuğun yem topladığı gibi kılınacaksa, 100 rekat da kılınsa, gerçek sünnet sevabı elde edilemez. Teravihlerin devamlı cemaatle ve camide kılınması da Peygamberimiz'in sürekli yapmadığı bir davranıştır.

Sanırım camide bizim görevimiz kısa sureleri çabuk çabuk okuyarak

işimizi bitirip camiden ayrılmak olmamalı. İmamların görevi namaz kıldırmakla bitmiyor, eğer arkalarında cemaat var ise... Şöyle yapmamız gerekirdi: Özellikle camilerin anlamı da burada gizlidir. İmamlar, bilen insanlar olarak Kur'an'dan öyle ayetler seçerek okumalılar ki, müslümanlar o günün çokça konuşulup tartışılan meselesini Kur' ani gözle görüp anlayabilsinler. Hz. Peygamber zamanında bu, temelde böyle idi. Çünkü ayetler, olaylar üzerine nazil oluyor, Peygamberimiz onu okuyor ve sonra onu açıklıyordu. Biz de bugün yeniden olayların üzerine sanki Kur'an yeniden nazil oluyormuş gibi namazda onları okumalıyız.

Evet, evet... Namazda okumamız gereken ayetler, o günün üzerinde tartıştığımız, konuştuğumuz ya da sorumluluk alanımıza giren şeyler olmalı. Müslümanlar bunu evrensel bir bildirinin ardından, yaklaşık iki milyar müslümanın manevi huzuru ile Allah'ın evinde ve O'nun önünde kıyam, rüku ve sücud aralarında okumalıdırlar. Böylece namaz, müslümanın sorumluluklarını kuşandığı bir mekan olacak. Müslümanlar günde beş defa Allah'ın evinden manevi nitelikli dünyevi görevlerle ve bilgilerle donanmış olarak bir cemaat bilinci ile ayrılmış olacaklardır. Cemaat olmanın anlamı da budur. Katılan, karşı çıkan, konuşan ve sorumluluk yüklenen bir insan.

Tartışıp durduğumuz şey faiz mi, zulüm mü, başörtüsü mü, haksızlıklar mı? Küfür mü, ahlaksızlık mı? Kur'an'ın hükmünü okur imam efendi ve namazdan sonra da oturur konuşuruz. Allah'ın hükmü üzerinde. Sorun ve çözüm yolları" üzerinde düşünür, görüşlerimizi koyarız. Tartışmayız, ittifak etmişsek birlikte, ihtilaf etmişsek meşru zeminde birbirimizi mazur görerek herkes Allah'a vereceği hesabına göre sorumluluklarımızı kuşanırız. Ve namaz; donanma, namazlar arası zamanlar eylem vaktidir bizim için. Ve ibadetimiz süreklidir. Sorumluluk şuuru ile hareket eden bir insan, adeta bütün zaman namazdadır. Kıyamdadır, rükudadır ve secdededir. Her yer mesciddir onun için.

İşte öyle olmasın diye, "camilerde dünya kelamı edilmez" diyorlar. Oysa din bu dünya içindir. Ve bizim dinimiz dünyayı ve hayatı kuşatır. Cami, müslümanların cem' olup toplandığı, namazda okudukları ayetleri Peygamberi bir metotla sorumluluğa dönüştürme mekanıdır." (Abdurrahman Dilipak, A.g.e. s. 33-35; 48-49)

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Camilerde Bir Büyük Bid'at; Mevlid

Mevlid, doğum zamanı ve doğum yeri anlamındadır. Zamanla doğum tarihini kutlamak anlamı kazanmıştır. Mevlid, bugün özellikle camilerde kullanıldığı şekliyle, Peygamberimiz'in doğumunu anmak ve kutlamak şeklinde uygulanan tören ve okunan şiir anlamında kullanılmaktadır. Osmanlı şairi Süleyman Çelebi'nin (ölümü, 1422) Vesiletü'n-Necat adlı şiir kitabı bu adla yapılan törenlerde özel bir makam ve usulle okunduğu için, mevlid dendiği zaman o şiir kitabının okunduğu merasim akla gelmektedir. Peygamberimiz'in doğumunu anma esprisi de unutulmuş, Peygamber için yazılan bu şiirin okunması kendi başına bir dini törene, bir ibadet kabulüne dönüşmüştür. Bugün birçok aile, ölüleri için sevap, hatta mutlaka yapılması gerekli dini vecibe gibi düşünmektedir.

İbadetler, Allah'a nasıl yaklaşıp hangi uygulamalarla sevaba girileceği nassların hükmü ile belli olur. Yani ibadetler, fıkhı deyimiyle "taabbudi alandır, tevkifidir, vahyidir. Din tamamlanmıştır, artırma da eksiltme de yapılamaz. Rasulün ve ashabın hayatında mevlid diye bir uygulama kesinlikle mevcut değildir. Mevlidi savunanlar şöyle derler: "Mevlid bir vesiledir, biz bu vesileyle Kur'an okuyoruz, salat ve selam getiriyoruz, dua ediyoruz; esas amaç da bunlardır." Cevap olarak deriz ki: Mevlid dışında sayılanların kendi başlarına okunmaları halinde hangi zorluk ve eksiklik çıkıyor da Süleyman Çelebi'nin şiirine sığınılıyor? Süleyman Çelebi'den önce Kur'an okuyanların okudukları boşa mı gitti?

Kur'an ve sünnet, ibadet anlayışı ile böyle şiir okuyarak sevap kazanılacağı bir ibadetten bahsetmez. Ayrıca, mevlid şiir gibi değil; Kur'an okunur gibi Kur'an makamıyla okunmakta, Kur'an dinlenir gibi dinlenmektedir. Mevlid türünden kutlamalar, din kaynaklı değil; folklor ve adet kaynaklıdır. Bu kutlamalar, camide olmadığı sürece, ibadet ve sevap kabul edilmemek şartıyla, Kur'an makamıyla ve kutsal metinmiş gibi icra edilmediği özelliklerde, salt şiir okur gibi okunursa bir sakıncası olmaz. Bugünkü şekliyle ise, en azından büyük bir bid'at ve hurafedir. Bugün, bir şiir, ölülere rahmet ve cennete ulaşma vesilesi gibi kabul edildiğinden, Kur'an'dan öne çıkarıldığından, dinin temel ilkeleri açısından çeşitli sakıncalar içerir. Örf dinleşince, din de örfleşir. Örfün kutsallaşmasına seyirci kalmak, dinin tahribine seyirci kalmakla eş anlamlıdır.

Kur'an şöyle buyuruyor: "Allah yalnız başına anıldığında, ahirete inanmayanların kalpleri nefretle ürperir; O'nun berisindeki ilahlaştırılmış kişiler

anıldığında ise hemen müjdelenmiş gibi sevinirler." (39/Zümer, 45) Tevhid, ibadet kasdıyla "Allah'ı da anmak" dini değil; "sadece Allah'ı anmak" dinidir. Camiye sokulup ibadet kasdıyla okunan mevlidin, sadece bid'at olarak kalmayacağı, bu anlayış ve kabulün şirk kapsamına girebileceğini bu riski taşıdığını belirtelim.

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Bir Büyük Bid'at Daha; Mescidlerin Süse Boğulması

Mescidin meşru ve makul süsü, orada bolca secde edilmesi, çokca insanın ibadetle mescidi şenlendirmesidir. Asr-ı saadette mescide biçilen roller, ne oranda uygulanabilirse onları icra etmekle mescidlerin yüzü gülecektir. Mescide gidenlerin süslenmeleri, temiz ve güzel giyinmeleri Kur'an'ın tavsiyesidir (7/A'raf, 31). Ama mescidleri, hem de gözü meşgul edecek, ibadetteki huşuya engel olacak şekilde süslemek, abartılı tarzda ziynetlere, desen ve boyalara boğmak din açısından yanlıştır. Konuyla ilgili hadis-i şeriflerde şöyle buyrulur:

"Mescid yükseltmekle, mescid süslemekle emrolunmadım." (Ebu Davud; et-Tac, 11243). "İnsanlar, mescid yapma yarışına girip bununla övünmedikçe kıyamet kopmaz." (İbn Mace, Mesacid 2) "Sizin benden sonra, yahudilerin havralarını, hıristiyanların da kiliselerini süsleyip püsleyerek yükselttikleri gibi, mescidlerinizi süsleyip püsleyeceğinizi görür gibiyim." (İbn Mace, Mesacid 2) "Bir topluluk, mabedlerini süsleyip püsleme hastalığına tutulmadıkça, ameli çirkin ve zararlı hale asla gelmez." (İbn Mace, Mesacid 2) Sahabi fakihlerinden İbn Mes'ud (r.a.) Kufe'ye ilk geldiğinde süslü, nakışlı bir cami gördü ve şöyle dedi: "Bunu kim yaptıysa Allah'ın malını O'na isyanda harcamış. "

Olayın ısrar boyutu da önemlidir. Mescidin gereksiz süslerine, kubbelerine yatırılacak para ile cemaat bulunup, oluşturulan cemaatin seviyelerini arttırmaya, İslam ve müslümanlar için zaruri ihtiyaçlara kullanmak çok daha faziletli olacaktır. Paraları gereksiz taşlara ve süslere yatırmak yerine; davaya, insana, cemaate yatırmak dinin maslahatı açısından önemlidir. Mescidleri çok görkemli yapmışsın, süslemişsin, cemaati olmadıktan sonra neye yarar? Sağlam yetişen cemaat ise, bulunduğu her yeri mescid yapabilir, her yerde ibadetini yerine getirebilir.

İslam hakimiyetinde her yer, üzerinde namaz kılınabilecek temizlikte olacağı, yani mescide benzeyeceği gibi, küfrün egemenliğindeki günümüzde de her yer tapınaklara benziyor. Müzikholler, stadlar, borsalar, bankalar, nice kurumlar, okullar, meclisler, hatta kanallar, sokaklar, çarşılar... mabed değil de nedir? Oradaki insanlar, ibadet halinde değiller mi dersiniz?

Günümüz insanı, çok kıbleli, çok mabedli, çok imamlı (önderli) ve çok dinli. Cami, hayatımızın merkezi ve her şeyimiz camiye uygun olmadıkça bu problemler azalmayacak, aksine gittikçe artacaktır.

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Taklit ve Taklitçilik

İbn Hazm, İbn Teymiye, İbnu'l-Kayyim ve Şevkani'nin de bulunduğu bazı İslam bilginleri bid'at olarak niteledikleri taklidin haram olduğunu delillerle savunmuşlardır.

1. Allah Teala'nın mukallidleri zemmetmesi (5/Maide, 104; 31/Lokman, 21; 43/Zuhruf, 22-23), Kitap ve Sünnet'in hakim kılınmasını emretmesi ve ihtilaf çıkınca Kitap ile Sünnet'e başvurulmasını istemesi (4/Nisa, 59); hükmün yalnız Kendisine ait olduğunu bildirmesi (6/En'am, 57; 12/Yusuf, 40), dinde Allah ve Rasulünden başkasına dayanmayı yasaklaması (9/Tevbe, 16), Kendinden başkasının helal ve haram kılacak rab ve veli ittihaz edilmesini yasaklaması (9/Tevbe, 35), Kitap ve Sünnet'e davet edilen bir kimse, hangi nedenle olursa olsun, onu terk ederse, kendisine büyük bir bela/musibet isabet edeceğinin bildirilmesi (Nur, 63) taklidin haramlığına delalet eder.

2. "Bilmiyorsanız zikir ehlinden sorun." (l6/Nahl, 43) ayetindeki "zikir" Kur'an ve hadis, onun "ehli" de bunları bilen alimlerdir. Meselesiyle ilgili ayet ve hadisi bilmeyen kimse, elbette bunları bilenlerden soracak ve nakledilen ayet ya da hadise uyacaktır. Selef, hiçbir zaman bunlar yerine bir kimsenin kişisel rey ve görüşünü sormamıştır.

3. Başı yaralı kişiye, bu konudaki delili bilmeden fetva veren ve onun ölümüne neden olanlara Hz. Peygamber, "... Allah canlarını alsın! Madem bilmiyorlar, bilenlere sorsalar ya! Cehaletin şifası sormaktır" buyurmuştur. Bu, ilimsiz fetva vermenin haram olduğuna delalet eder. Taklit, İlim olmadığına

göre, onunla fetva vermek de haramdır.

4. Hz. Ömer'in kelale meselesinde Hz. Ebu Bekir'i taklit edişi, birkaç şekilde açıklanabilir: Hz. Ömer bu konuda ölene kadar kesin bir kanaate varamadığına göre, burada söz konusu olan uyma, Hz. Ebu Bekir'in söylediği "Reyimle hükmediyorum, hata edebilirim" ilkesine ait olacaktır. Yoksa Hz. Ömer, mürted esirlerin reddi; savaşla fethedilen arazinin vakfı, hilafette veliaht tayin edilmesi gibi birçok konuda Hz. Ebu Bekir' e muhalefet etmiştir.

5. Sahabe, cemaatle kılınan namazın bir bölümünü kaçırınca, önce bu bölümü kılıyor, sonra imama uyuyorlardı. Hz. Muaz ise önce imama uydu, imam selam verince, kalkıp kaçırdığı bölümü eda etti. Bunun üzerine Hz. Peygamber; "Muaz size yol gösterdi, artık öyle yapın" buyurdu. Hz. Peygamber'in Muaz'ın hareketini tasvip etmesiyle sünnet meydana gelmiş, sahabe de bu sünnete uymuştur. Kitap ve Sünnet'e uymak taklit değildir.

6. Allah Teala, Kendine, Rasulüne ve ülü'l-emre itaati emretmiştir (4INisa, 59). Ülü'l¬emre itaat, dinin uygulayıcıları olmaları bakımındandır. Yoksa onların kendilerine itaat emredilmemiştir.

7. Allah Teala, muhacir ve ensara iyi bir şekilde ittiba edenleri övmüş, onlardan razı olduğunu bildirmiştir (9/Tevbe, 100). Hz. Peygamber de "Ashabım yıldızlar gibidir, hangisine uysanız doğru yolu bulursunuz" buyurmuştur. Muhacirun ile ensara uymaktan maksat, dini hayatta onların yolundan yürümektir. Onlardan hiçbiri Kitap ve Sünnet'in nasslarını bir kişinin rey ve ictihadı için terk etmemişlerdir. "Ashabım yıldızlar gibidir ... " sözü de sağlam yollardan gelmemiştir. Sahih olduğu kabul edilirse, mukallidlerin, kendi imamlarından önce ashaba uymaları gerekir. Bundan da önce ashab gibi davranarak Kitap ve Sünnet delillerini öğrenip bunlara tabi olmaları gerekirdi.

8. Müctehid İmamların taklidi yasaklayan söz ve davranışlarını herkes bilir. Onların Kitap ve Sünnet'ten delilini bulamadıkları birkaç meselede daha alim kimselerin ictihadlarına tabi olmaları, herkes için vacip olan taklittir ve zaruret halleriyle sınırlıdır.

9. Allah'ın insanları çeşitli yeteneklerde yarattığı, öğrenci ve çırağın hocalarını taklit etmelerinin doğal olduğu gerçektir. Ama, bununla taklidin bir ilgisi yoktur. Taklit, sözü hüccet olmayan bir kimsenin sözüne delilini sormadan uymaktır. Oysa Allah, kullarının fıtratına körü körüne taklidi değil; iddia

sahibinden delil ve ispat isteme eğilimini yerleştirmiştir. (Ahmet Özalp, Şamil İslam Ansiklopedisi, c. 6, s. 98-99)

Kur'an ve hadisler, taklitçiliği, ötekinin berikinin mukallitliğini, yani delilini bilmeksizin körü körüne herkesin söz ve davranışlarına uymayı yasaklıyor. Daima her şeyin vahiy ile, akıl ve mantık ile, delillere dayanan muhakemelerle incelenmesi gerektiğini gösteriyor. Bir ayette:
"Sözlerinizde doğru iseniz delillerinizi getirin." (2/Bakara, 111) buyruluyor. Diğer bir ayette de: "İlminin ulaşmadığı şey üzerinde durma!" (17/İsra, 36) buyruluyor.

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Dini, Hurafeler Yığını Haline Getirmek, Yozlaştırmak; Tahrif Çabasıdır

Din ve Kitap üzerinde o kadar oynanıyor ki, hakkı hakim kılmak ve sadece Allah' a kulluk için gönderilen din, özellikle laik ülkelerde, artık statükoyu ayakta tutma ve zorluklar esnasında zalim yönetimlere koltuk değneği olma görevi görüyor. Her canı isteyen, istediği şekilde Allah'ın ayetlerini amacı dışına çıkarıyor, istismar edebiliyor. Yani Allah'ın vahyi, heva ve isteklere göre yorumlanıp şekillendiriliyor.

İşte din, böyle garip bırakılınca, düşmanlar tarafından bid'at, hurafe, israiliyat ve şirk unsurlarından niceleri Hak Dine katılmaya başlandı. Ve yıllar sonra da bunlar İslam'dan sayıldı ve cahil halka dinin esası gibi sunulmaya çalışıldı. Bunların Kur'an ve sahih sünnete göre yeniden sağlamasını yapıp batıl ve hurafeleri ayıklamak, ilim sahibi mü'minleri beklemektedir. Bu çok zor görünse de mutlaka yapılmalıdır. Bizim Ehl-i Kitap'tan farklı bir yönümüz vardır ki o da Allah kelamı olan Kur'an'ın dokunulmazlığı, Allah tarafından korunmasıdır. (Bkz. Hıcr, 9). İşte bu konum itibarıyla biz yeniden Kitabımız'a sahip çıkabiliriz. Yeter ki bu bilinci- kazanalım, yeter ki bu konuda yeterince formasyona sahip olalım.

Musa ümmetinin Tevrat'a yaptığının benzerini Muhammed ümmeti de Kur'an'a yaptı. Onu taşıması ve iki ayaklı Kur'an olması gerekenler Allah'tan değil de, yöneticilerden korktukları için görevlerini ihmal ettiler. Toplum içerisinde hükmedilmek için indirilen ayetler, para karşılığı ölülere okunmaya, muskalar yazılmaya, anma günlerinde "müsekkin" olarak kullanılmaya

başlandı. Ümmet-i Muhammed, ümmet-i Musa gibi yahudileşme temayülüne kapılsa da, Kur'an'ın metni, Tevrat gibi tahrif edilemedi. Çünkü bu iki kitap arasında bir fark vardı. Allah Tevrat'ın korunmasını İsrailoğulları alimlerine tevdi etmişken, Kur'an'ın korunmasını bu ümmetin alimlerine bırakmayıp bizzat kendisi üstlenmişti:

"Elbette Biz, Biz indirdik Zikr'i (Kurran'ı) ve elbette onu koruyacak olan da Biziz." (Hicr, 9).

Kur'an, Tevrat'ın tahrifini ifade ederken, tahrifin hangi şekillerde yapıldığını farklı kavram ve terimlerle ifade eder:

a- Tahrif yoluyla: (2/Bakara, 75; 4/Nisa, 46; 5/Maide, 13,41)
b- Tebdil yoluyla: (7/A'raf, 162).
c- Gizleme yoluyla: (2/Bakara, 159, 174; 3/Al-i İmran, 71)
d- Unutma yoluyla: (5/Maide, 13)
e- Uydurma yoluyla: Uydurdukları yalanları, ya da tefsirleri bir müddet sonra Kitab'ın metnine ilave ediyorlar, sonraki kuşaklar onu da Kitab'ın metninden zannediyorlardı. Her tahrif, "tahlit"i (karıştırma) beraberinde getiriyordu. Kur'an buna dikkat çeker: "Ey ehl-i kitab, niçin hakka batılı karıştırıyor ve bile bile gerçeği gizliyorsunuz?" (3/Al-i İmran, 71).

Aynı tip tahrifi müslümanlar da kendi şeriatlarında yaptılar. Hadis uydurmacılığı bunun en tipik örneğiydi. Allah'ın koyduğu haramlarla yetinmeyip uydurma hadislerle yeni haramlar ihdas ettiler. Allah tarafından korunmuş kitaplarının tahrif olduğu sonucunu doğuracak yalan rivayetleri en güvenilir kitaplarına (tefsirlerine, hadis kitaplarına) aldılar. Selman Rüşti ve Turan Dursun gibi kendi inancına düşman edilmiş zavallıların elinde İslam'a karşı kullanacakları birer koza dönüşecek "Garanik" türü rivayetlerle doldurdular kitaplarını.

Nasih-mensuh ile ilgili tuhaf ve Kur'an'dan şüphe uyandıracak rivayetlerle, tefsir ve te'vil adı altında nice tahrifat içinde Kur'an'a yaklaşımlar söz konusudur.

Müslüman İsrailoğullarının yahudileşme alametleri, ümmet-i Muhammed içerisinde de tezahür etmiştir. Bunların başında din alimlerinin Kitab'ı birtakım gerekçelerle keyfi yoruma tabi tutmaları gelmektedir. Bu eğilimin günümüzdeki temsilcileri, Allah'ın hükmüyle hükmetmemek, faiz, zina, içki, piyango, heykel

ve tesettür gibi konularda tam bir yahudileşme temayülü sergilemektedirler. Özellikle Bel'am kılıklı alim müsveddeleri ayetleri işine geldiği gibi yorumlayarak tahrif etmeye çalışmaktadırlar.

"Yoksa, siz Kitab'ın bir kısmına inanıp bir kısmını inkar mı ediyorsunuz?" (2/Bakara, 85) Ümmet-i Muhammed, özellikle nesh konusunda İsrailoğullarının düştüğü yanlışa düştü. Kur'an'ın iki kapağı arasında yazılı olup da hükmü geçersiz olan hiçbir ayet yoktur. Şeriatların maksatlarından biri olan "tedricilik" sünnetini göz önüne almayan bir kısım ulema, bazı ayetler arasında çelişki olduğunu zannedip bir kısmını bir kısmıyla mensuh addetmişlerdir. Lakin, Hz. Peygamber'den Kur'an'da metni bulunan hiçbir ayet için "bu ayet mensuhtur" biçiminde sahih bir rivayet gelmemiştir. Ayrıca, mensuh olduğu üzerinde tüm ümmet alimlerinin ittifak ettikleri bir tek ayet yoktur.

Sünnetin tahrifi ve İsrailiyat (hem yahudi ve hıristiyan kaynaklarından ve hem de modem hurafeler/çağdaş İsrailiyat) tahrif ve tahripleri insanımızın zihinlerini ve gönüllerini allak bullak etmeye yetmiştir. Çağdaş tahrif akımlarından Bahailik, Kadıyanilik, Hurufilik, Ebcedcilik, Cifircilik, Ondokuzculuk, İskender-i Ekber taraftarları, devlet alimi (kapıkulu uleması) olan Bel'amlar, modernist muharrifter (reformcular) ve daha niceleri sayılabilir. (Mustafa İslamoğlu, Yahudileşme Temayülü, s. 181 vd)

Tahrifin ve hurafeciliğin ikinci bir sebebi de, siyasal sebeplerdir. Bu da, yine batıl zihniyetlerin yönetim anlayışlarını aynen almak ve Allah'ın hükmü yerine, batıl yönetimin her çeşit kurallarına mutlak bir şekilde uymak şeklinde olmaktadır. Batıl yönetime ve zalim tağutlara itaat için hak din en önemli engel olduğu için din, uydurma te'villerle tahrif edilmeye çalışılacak veya hak gizlenecektir. Hakkın razı olduğu din, halkın ve tağutların razı olacağı şekilde çarpıtılacaktır ki, bu da dine bid'at ve hurafelerin, hatta açıkça şirk unsurlarının katılmasıyla veya bazı hakikatlerin örtbas edilip yok sayılmasıyla gerçekleşecektir. İşte dine bu müdahele, atma ve katma, tahrif kavramıyla ilgilidir ve hak dine en büyük ihanettir.

"Benden sonra bir takım emiler (idareciler) olacaktır. Kim onların yalanlarını tasdik eder, yaptıkları zulümde kendilerine yardımcı olursa benden değildir. Ben de onlardan değilim. O kimse benim 'havz'ımın etrafına yaklaşamayacaktır. Kim onların yalanlarını tasdik etmez, zulümlerinde onlara yardım etmezse bendendir. Ben de onunla beraberim. Ve o kimse havzımın kenarında bana ulaşacaktır." (Sünen-i Tirmizı, 121, hadis no: 2360; Tac Terc.

III/106, hadis no: 168)

"Benden sonra, yakında birtakım sultanlar peydah olur. Kapılarında fitneler develerin yatakları gibidir. Kimseye bir hayır göstermezler (ellerinden kimse hayır görmez). Bir şey verirlerse, ancak onların dinlerinden bir taviz kopararak verirler." (Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevi, Ramuzu'l-Ehadis, 11302; Taberani, Kebir; Hakim, Müstedrek)

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Sünnetin Tahrif Çabaları

Sünnet, Kur'an'ın hayata dönüşmüş şeklidir. Sünnetin kavramsal alanı, kitabı ve teorik olanla değil; hayatı ve pratik olanla ilgilidir. Zaten "sünnet" sözlükte alışılmış yol, takip edilen örnek, taklit edilen davranış şekli gibi anlamlara gelmektedir. Onun içindir ki Kur' an, kendisini değil; Rasulullah'ı örnek gösterir (33/Ahzab, 21).

İsrailoğullarının kendi Kitapları üzerinde yaptıkları tahrifatın aynısını bu ümmet de hadiste yapmıştır. Önceki ümmetlerin vahyin aydınlık yolundan nasıl saptığını çok iyi bilen Rasulullah, onların kötü sünnetlerini takip etmemesi için bu ümmeti tekrar tekrar uyarmıştIr. Özellikle müslüman İsrailoğullarının nasıl yahudileştiklerini bu ümmete ibretamiz bir örnek olarak gösteren Allah Rasulü, bu ümmetin de "onların yolunu karış karış, adım adım izleyeceğini" (Buhari, İ'tisam, 14; Müslim, İlim 6) bir mucize olarak daha o günden beyan etmiştir. Rasulullah'ın, bu ümmetin yahudileşmesi konusunda gösterdiği hassasiyet, Kur'an'dan kaynaklanmaktadır. Kur'an'ın bu konudaki en büyük uyarısı "Kitabın arkaya atılması" konusundadır. Çünkü müslüman İsrailoğullarını yahudileştiren en büyük sebep, Kitaplarını arkaya atarak onun hükümlerini terk etmeleridir: "Kitap verilenlerden bir grup, Allah'ın kitabım sanki bilmiyorlarmış gibi arkalarına attılar." (2/Bakara, 101) "Allah, kendilerine kitap verilenlerden 'onu mutlaka insanlara açıklayacaksınız, gizlemeyeceksiniz' diye söz almıştı. Fakat onlar verdikleri sözü arkalarına attılar ve ona karşılık bir miktar ücret aldılar." (3/AI-i İmran,187)

Vahyin arkaya atılıp "metruk" bir tarihi hatıra haline getirilmesi yalnız Allah'a karşı değil; Peygamber' e karşı da bir hakarettir. Ümmetinin bu

yahudileşme alametini RasUlul1ah'ın kıyamette Allah Teala'ya nasıl şikayet edeceği Kur'an'da şöyle ifade edilir: "Peygamber der ki: 'Ya Rabbi, halkım, bu Kur 'an 'ı terk edilmiş bir halde bıraktılar!" (25/Furkan, 30)

Rasulullah'ın kesin emirle "Benden bir şey yazmayin. Benden Kur'an dışında bir şey yazan hemen onu imha etsin!" (Müslim, 'Zühd 72; hadis no: 3004; Darimi, Mukaddime 42; Ahmed bin Hanbel, 3/12, 21, 39) buyurması, sahabenin kendi sözlerini yazmak için izin istediklerinde bu isteği defaatle reddedip buna izin vermemesi (Darimi, Mukaddime 42, Tirmizı, İlim 11) hep bu ümmetin Kitab'ı tahrif ederek yahudileşeceği korkusu yüzündendir.

Sünnetin temiz ırmağını bulandırmak için, onun bir bölümünü oluşturan hadisleri tahrif etmek, en uygun yoldu. İsrailoğulları, tahrife daha çok ekonomik çıkarlar yüzünden girişmişlerdi. Müslümanlar ise tahrif işine siyasal çıkarlar yüzünden bulaştılar. İlk uydurulan rivayetler, hizip savaşlarında kullanılmak için uyduruldu. Örneğin "Kaderiyye, bu ümmetin mecusileridir" sözü bunlardan biriydi. Rasulullah'ın vefatından onlarca yıl sonra ortaya çıkan bir mezhep hakkında, Onun ağzından yalan uydurmaktan çekinmemişlerdi Kaderiyye'nin muhalifleri. Tabii Kaderiyye de karşı taraf için uyduruyordu. Mürcie hakkında uydurulan şu mevzu hadis onlardan biri: "Nebi buyurdu ki: 'Mürcie'ye yetmiş peygamberin dili lanet okusun!" (Bağdadı, el-Fark, s. 190).

Uydurmacılık, sadece kelamı mezhepler arasında kalmıyor, fıkhı mezhepleri de kapsıyordu. Müfrit bir Hanefi mezhebi müntesibinin uydurduğu şu söz bunlardan biri: "Allah Rasulü buyurdu: 'Ümmetimden bir adam çıkar; Ona Muhammed bin İdris (İmam Şafii) denir. O adam, ümmetime İblisten daha zararlıdır. Yine ümmetimden bir adam çıkar; ona Ebu Hanife (İmam Azam) denilir. O ümmetimin kandilidir." (Zehebi, el-Mizan3/129; Cezeri, Camiu'l Usul 1/137).

Uydurmacılığın en tehlikeli yanlarından biri, Allah'ın koyduğu haram ve helal sınırlarını değiştirmekti. İsrailoğullarına mubah olan birçok şeyi hahamların haram kıldığını Kur'an'dan öğreniyoruz: "Tevrat indirilmeden önce, İsrail (Yakup Peygamber)'in kendisine haram kıldığı şeyler dışında İsrailoğullarına bütün yiyecekler helaldi. De ki: Getirip okuyun Tevrat'ı, eğer doğruysanız!" (31 Al-i İmran, 93) (Gerçekten de İsrailoğullarının kendilerine yasak kıldıkları inek etinin Tevrat'ta helal kılındığını görüyoruz: Levliler, 22/20-30).

Allah'ın koymadığı yasakları koymak, sünnetullaha aykırı olduğu gibi, fıtrata da aykırıydı. Çünkü, eğer vahiy bir konuda yasak koymamışsa elbette bunun bir hikmeti vardı. Bu hikmet dün çıkmamışsa bugün, bugün değilse yarın kendini gösterebilirdi. Çünkü din evrenseldi ve getirdiği kurallar da bütün insanlığın ihtiyacını karşılayacak çapta olmalıydı.

Arap ırkına has hayat tarzını, giyim stilini, damak zevkini, estetik anlayışını din payesi altında tüm dünyaya dayatmaya kalkmak, öncelikle dinin "değişken" ve "sabitelerini" birbirine karıştırmak demekti. Bu, dinde laubalileşme sonucunu doğururdu. Çünkü insanlar, hayatı sorunlarını çözmede hiç gereği yokken yerli-yersiz din ile karşı karşıya getirildiğinde, din, kalabalıkların dini olmaktan çıkıp bir seçkinler sınıfının dini olmaya başlıyor; kalabalıklar ise artık dinin değişmez değerlerine karşı laubalileşiyordu. Bu, tam İsrailoğullarının Hz. Musa'dan sonra dinlerine karşı laubali oluş serüveninin aynısıydı.

Dün, tiyatro konusunda konulan sının belirlenmemiş yasakların ardından, bugün "İslami tiyatronun farziyyeti" derecesine, dün "erkek çocuklarını dahi okula göndermeme" ifratının ardından bugün delikanlı kızların okuması hatırına "başlarını açıversinler canım" tefritine, dün vesikalık resmin dahi zarurete binaen ancak tecvizinden, bugün Altın Portakala aday "hidayet filmleri"ne, dün telli çalgıların haramlığından bugün telli çalgıların, yanında dut yemiş bülbüle döndüğü orglar ve orkestralar eşliğinde verilen "İslami konser"lere, dün dinlenmesi "haram" olan radyodan bugün kurulması "farz" olan televizyon istasyonuna kadar bir yığın örnek, yukarıda vardığımız yargıyı sadece doğrulamakla kalmıyor, içine düşülen çıkmazı da bir kara mizah halinde gözlerimizin önüne seriyor. (A.g.e. s. 206 vd)

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

İsrailiyyat

Tahrif ve hadis uydurmacılığı bahsinde önemli bir konu da İsrailiyyat'tır. İsrailiyyat, önceleri İsrailoğulları kaynaklı tüm rivayetlere verilen bir isimken, daha sonra İslam kültürüne (daha doğrusu bazı müslümanların kültürüne) girmiş tüm yabancı kaynaklı bilgilerin ortak ismi haline gelmiştir. İsrailiyyat kaynaklarının başında Tevrat ve onun şerhleri gelir.

Uydurma olduğu kesin olan İsrailiyyata karşı Rasulullah'ın tavrına şu rivayet delildir: Rasülullah'a elinde İsrailoğullarına ait kitaplardan -ki bu kitap, bazı hadis şarihlerinin zannettiği gibi Tevrat değildi, baştan sona uydurma rivayetler içeren yahudi sözlü geleneğinin kaynağı olan Mişna adlı bir kitaptı-biriyle gelen Hz. Ömer'i Rasülullah azarlamıştı (Ahmed bin Hanbel, 3/378).

Kur'an'ın ve sünnetin yaklaşımı esas alınarak İsrailiyyat, üç kısımda değerlendirilir: 1-Doğruluğu tasdik edilen İsrailiyyat, 2- Yalan olunduğundan emin olunan İsrailiyyat, 3- Doğru ya da yalan olduğu bilinemeyen İsrailiyyat. Kur'an, Tevrat'ın mihenk taşıdır. Kur'an'ın kabul ettikleri doğru, reddettikleri yalan, sükut ettikleri ise meçhuldür. Meçhul rivayetler karşısında tavrımızın ne olması gerektiğini Rasülullah açıklamıştır: "Kitap ehlini ne yalanlayın, ne de tasdik edin. Deyin ki: 'Allah La ve Allah 'ın bize ve size indirdiği ayetlere iman ettik." (Buharı, İ'tisam 25, Tevhid 51)

Rasülullah, müslümanlara yaptığı bu tavsiyeyi (her konuda olduğu gibi) önce kendi tutmuş, kitap ehlinin Tevrat'tan İbranice okuyup da Arapçaya çevirerek anlattıkları kimi hikayeleri sadece dinlemekle yetinmiştir. Esasen bu hikayeler, asırlardır o bölgede oturmakta olan yahudiler tarafından sürekli anlatıla anlatıla artık bölge halkının ortak kültürü haline dönüşmüştü. Bunlar içerisinde Tevrat'ta yer alan bir cümlenin atasözü haline gelmiş i olan "kadın, kürek/eğe kemiğinden yaratılmıştır" sözü örnek olarak anılabilir. Deccal, mehdi, kıyamet alametleri gibi birçok konuda yığınlarca rivayet nakledilir. Birçoğunun aslı araştırıldığında bunların İsrailiyyattan olduğu ortaya çıkmaktadır. Ancak kimi raviler marifetiyle bu rivayetler Rasulullah'ın ağzından çıkmış gibi nakledilmektedir. (Bu gibi rivayetlerin asıl kaynağı olan Ka'bu'l-Ahbar, Vehb bin Münebbih gibi kimselerden bazı sahabiler dahi rivayet etmişlerdir. Bir sahabinin kendisinden sonraki nesle mensup birinden rivayetine usulde "tedlis" denir.)

İşte buna benzer "senedi sahih, metni illetli" bir rivayetin aslını araştıran bir muhakkikin tespiti: "Zübeyr bin Avvam, hadis rivayet eden bir adam duydu. Adam hadisi bitirene dek bekleyen Zübeyr ona şöyle dedi: 'Sen bunu Rasulullah'tan mı duydun?' Adam 'evet' dedi. Zübeyr şöyle dedi: 'İşte bu ve benzerleri beni Nebi'den hadis rivayet etmekten soğutanlardır. Ömrüme yemin olsun ki, ben bunu Rasul'den duydum ve bu söylediğinde Rasulün yanındaydım. Fakat Rasul bu hadise başladığında biz ona kitap ehlinden bir adamın sözünü aktardık. Ve sen, 'evet, duydum' diyen kişi, sen hadisin başı bittikten sonra geldin ve kitap ehlinden bir adamın anlattıklarını Rasulullah'ın

hadisinden zannettin." (İbnu'l Cevzi, Def'u Şübheti't Teşbih, s. 38).

İşte bu rivayet, bazı sahabilerin dahi yahudilere ait birtakım rivayetleri sözün başına yetişemedikleri için Rasulullah'ın söylediğini zannederek rivayet ettiklerinin en ilginç delili. Bu gibi örnekler, muteber hadis kaynaklarındaki senedi sahih., lakin metninde İsraili rivayetler olan hadislere nasıl bakmamız gerektiğini göstermektedir. İşte şu hadis de onlardan biri: "Ölüm meleği Musa'ya gönderildi. Musa ona bir yumruk vurdu ve gözünü çıkardı. Melek Rabbine geri dönüp dedi ki: 'Beni ölmek istemeyen birine gönderdin' Allah, gözünü geri iade etti ve buyurdu ki: 'Dön, eğer yaşamak istiyorsa elini öküzün sırtına koymasını söyle, avucunun aldığı her kıla karşılık bir yıl yaşar. Musa sordu: 'Ya Rab, ya sonra?' Allah cevapladı: 'Ölüm!' Musa dedi: 'O zaman şimdi gelsin... " (Buhari, Cenaiz 69)

Söz konusu hadislerden biri de şudur: "Seyhan, Ceyhan, Fırat ve Nil cennet nehirlerindendir." (Müslim, Cennet 26). Bu hadis rivayeti, Tevrat'taki cümlelere çok benzemektedir (Her bakımdan yanlış bilgilerle dolu olan Tevrat'taki konuyla ilgili cümleler için bkz. Tekvin, 2/10-14). Kur'an'a aykırı olan İsrailiyyat, tefsirlerde de çokça yer alır. İsrailiyyat, Kur' an ve sünnet ölçüsüne vurularak süzgeçten geçmeden ulu orta kaynak olarak kullanılırsa, geçmişte olduğu gibi bir yığın hurafe ve yalanın müslümanların kaynaklarına karışması sonucunu doğuracağı gibi, dinin tahrifini de beraberinde getirir.

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Çağdaş İsrailiyyat

Bugün, İslami kültürü tehdit eden, eski İsrailiyyat değil; adı İsrailiyyat olmayan ve çoğu kimsenin dikkatini çekmeyen çağdaş İsrailiyyattır. İsrailiyyat, bizce "tahrif kültürü"nü sembolize eden bir isimdir. İslam kültürünü tahrife yönelen her kültür, "israiliyyat" kapsamına girer. Bu yüzden orta çağda İslam kültürünü istila eden Yunan felsefesi de döneminin israiliyyatıydı. Her yabancı kültür gibi girdiği kültüre hem katkıda bulundu, hem yozlaştırdı. Yüzyıllardır boşu boşuna tartışılan ve "imanın kelamlaşması" demeye gelen Allah'ın sıfatları meselesi, dünyanın "kadim/hadis"liği meselesi, "haşir" meselesi, "cüz'ü la yetecezza" meselesi hep bu kültürün İslam kültürüne etkisiyle ortaya çıkan incir çekirdeğini doldurmayan meselelerdi.

Bu günün en tehlikeli israiliyyatı çağdaş ideolojiler ve sistemlerdir. Marksizim, sosyalizm, şövenizm, kapitalizm ve Kemalizm birer israiliyyat olduğu gibi, pozitivizm, materyalizm, sekülarizm ve laisizm gibi felsefi ve siyasi akımlar da bu günün İslam kültürünü ve hatta varlığını ciddi bir biçimde tehdit eden israiliyyattır. Türk-İslamcılık, İslami sol, İslam sosyalizmi şimdilerde moda olan laik İslam da "hakkın batılla karıştırılarak" bir tür "düşünce şirki" elde edilen yahudileşme ve gavurlaşma temayüllerindendir. Bu gibi düşünce şirklerine fetva tedarik etmekle görevlendirilen resmi din adamları taifesiyle Kur'an'ın "hakka batılı karıştırıp bile bile hakkı gizledikleri" için kınadığı yahudileşmiş din adamları arasında garip bir ilişki var.

Laisizm, son moda israiliyyat olarak günümüz Türkiye müslümanları için çok ciddi bir tehlike olarak hissettirmektedir kendisini. Müslümanca düşünme ve yaşama felsefesini kökten tehdit eden laisizm sadece kültürümüzü değil; imanımızı da tehdit etmekte. Kadim/eski israiliyyat, kelimeleri yerlerinden ederek düşünceyi tahrif ve hayatı tahrip ediyordu. Çağdaş israiliyyat olan laisizm ise eşyayı menşeinden, gayesinden ve illetinden ederek düşünceyi tahrif ve imanı tahrip etmektedir. Bu çağdaş ilhad modası, hayatla imanın arasını ayırarak eşyanın tabiatına aykırı bir konum almakta, bu modaya kapılanlar ise dini "vicdanileştirerek" hıristiyanlaşmaktadırlar. Laisizm, Kur' an' ın diliyle "sapıtanların yolu", yani bir "hıristiyanlaşma" dır.

Ancak, şu bir gerçektir ki, israiliyyatın ister eski, ister çağdaş olsun tüm çeşitlerinde yahudilerin parmağı hep olagelmiştir. İslami kaynaklara girmiş kadim israili rivayetlerin başında deccal ve mehdi haberleri gelirdi. Çağımız yahudileri, tekellerinde tuttukları basın-yayın ve iletişim araçları vasıtasıyla süper güç adı altında insanların zihninde "heyula" haline getirilen yeni "deccal" ve "mehdi"ler imal etmektedir. İnsanlığın bilinç altına yerleştirilen bu güçler, kimi için "korku", kimi için "umut" haline getirilmektedir.

Bugün iletişim organları sayesinde çağdaş teknoloji muazzam bir hurafe haline getirmektedir. İnsanlar makinelerde, onlarda olmayan birtakım güçler vehmeder olmuşlardır. Çağdaş israiliyyat, "yazılı ayetler" dışındaki üç ayeti de tahrife yönelmiştir.

İnsanın tahrifi: Allah'ın ayetlerinden bir ayet olan insan, hem fiziğiyle hem metafiziğiyle tahrip edilmekte, kitlesel imha silahlarıyla bedeni tehdit altındayken, kitle iletişim araçlarıyla da duygu ve düşüncesi tahrip ile karşı karşıya kalmaktadır.

Olayların tahrifi: Yine, Allah'ın ayetlerinden bir ayet olan "ayat-ı hadisat" da yahudi kartellerin elinde tuttuğu uluslararası medya tarafından tahrif edilerek insanların haber alma emniyeti katledilmektedir. Olaylar, olduğu gibi değil; haberi aktaranların istediği gibi, tahrife uğrayarak insanlara sunulmaktadır.

Tabiatın tahrifi: Allah'ın ayetlerinden dördüncüsü olan "ayat-ı kainat", yani tabiat, teknoloji adlı canavarın tahrifine uğramakta, ekolojik ve biyolojik denge tahrip olmaktadır. Allah'ın kevni ayeti olan tabiatın tahribine yol açan bu "teknolojik tahrif'i de, insanlığın istikbalini tehdit eden bir tahrif çeşidi olarak görmek yerinde olacaktır.

Türkiye gibi pozitivist eğitimin tutmadığı, bunun sonucunda da genç kitlelerde büyük bir inanç boşluğu meydana gelen taklitçi ülkelerde şimdilerin en moda israiliyyatı, yıldız falcılığı, astroloji ve burç falcılığı, medyumluk gibi sapkınlıklardır. Bir asra yakın zamandır dini olan her şeyi yok etmek için insafsızca savaşan resmi ideoloji, dinin yerine koyacak bir şey bulamayınca, ortalığı bu sahte dinler, nazar boncuğu, uğur totemleri vs. gibi sosyete putları kapladı. Bu sahte dinlerin peygamberleri de medyum, astrolog, nümerolog, müneccim adı altında ortaya çıkan kimselerdi.

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Bazı Hurafeci Tahrif Akımları

Tahrif konusu işlenirken, örnek olarak gösterilen tahrifçi akımlar, hep hicri ilk üç yüz yıllık bir dilimden gösterilir. Oysa ki, İslam ümmeti içerisinde daha sonra ortaya çıkan tahrifçi mezhepler, dinde yaptıkları tahribat açısından öncekilerden hiç de aşağı değildirler. Bunların en önemlileri Bahallik, Kadıyanllik, Hurilfilik, Ebced ve Cifircilik, On dokuzculuk, İskendercilik gibi batıl mezhep ve akımlardır.

İran ve Hindistan-Pakistan gibi ülkelerde yaygın olduğunu gördüğümüz Bahallik ve Kadıyanlliğin Türkiye toprakları üzerinde pek etkisi olmadığını belirtelim.

Hurafeci Tahrif Akımlarından Hurfifilik, Ebcedcilik, Cifircilik: İnsanlık

tarihinde tevhid akidesini bulandıran bir yığın hurafe çeşidi olagelmiştir. Bunlar bazen ağaç, ırmak, inek, yıldız, güneş, ateş, yer, gök gibi müşahhas/somut varlıklar olabildiği gibi, bazen de peri, gulyabani, dev, hortlak vs. gibi mücerret/soyut tasavvurlar da olabilmektedir. İnsanın, olmayan bir şeyi vehmetmesiyle, eşyada olmayan bir gücü onda varmış gibi hissetmesi arasında temelde bir fark yoktur. Bunların tümü birer "tahrif'tir, imanın tahrifi ...

Somut birer varlık olan eşyada güç vehmetmekten daha beter bir hurafe olan soyut birer sembol olan harf ve rakamlarda birtakım sırlar ve manalar vehmetmek, insanoğlunun en eski hurafelerinden biridir. Bu hurafeler, kendisine inanan insanlarda gösterdiği etki sayesinde yaygınlaşmakta, batıl da olsa, insanın duyuları üzerindeki baskısı sonucunda gerçekleşen birtakım fiziki tezahürler, "evhamlı" insanların hurafelere inanmasına delil olmaktadır.

Din, her şeye gücü yeten bir varlığa (Allah); sihir ise, tabiattaki somut ya da soyut bir güce yönelmektir. Dinin bir cemaati, sihrin ise sadece müşterisi vardır. Dinde günah ve haram anlayışı varken, sihirde yoktur. Dinde açıklık ve anlaşılırlık, sihirde ise kapalılık ve gizem esastır. Dinde erdem, itaat ve bağlanma; sihirde ise menfaat vardır. Sihir, ilahi otorite ve ahlaki kuralların dışındadır. İddiası, tanrı(lar)ı zorlayarak bir şey yaptırmaktır. Sihirbaz, menfaati için her kutsalı kullanmakta bir beis görmez.

Hurufilik, tarihin en eski hurafe yöntemlerinden biridir. Harfler ve rakamlarla insanların duyguları üzerinde baskı kurma, onları, tabiat üstü varlıkları harekete geçiren birer parola olarak kullanma işinin bir parçası olan rakam değerli harf sistemini (ebced, cifir), yahildileşen İsrailoğulları sistematik bir biçimde kullanmışlardır.

Sihirbazlık ve yıldız falcılığı Tevrat'ta yasaklanmasına rağmen (bkz. Levililer, 19126, 31; 20/27; Çıkış, 22/18; İşaya, 47/ 8-14) yahudiler bu işi yapa gelmişlerdir. Hatta Kabala adı verilen ve ebced hesabına çok benzeyen bir rakamsal sihir sistemi yahudilere atfedilir. Kur'an-ı Kerim, Hz. Süleyman'ın "peygamber" değil de; büyücü olduğunu iddia eden yahudileri reddederek sihrin ilk defa nasıl ortaya çıktığını Bakara suresi, 102. ayette bildirir.

Yahudiler, eski alışkanlıkları gereği hep gizemli şeylerin ardına düşüyorlar, tabiatta insanla uyum içerisinde yaşayan şeffaf güçleri, hasımlarının aleyhine kullanmanın yollarını arıyorlardı. Ayrıca "Ebil Cad hesabı" diye bilinip Türkçeye "ebced hesabı" olarak geçen rakam değerli harf

sistemiyle, gelecekte vuku bulacak birtakım olayları bileceklerini iddia ediyorlardı.

İslam alimleri, ebced sistemine hurafe olarak bakarlar. İbn Hacer bu sistemle varılan sonuçların batıl olduğunu, ona itimat etmenin caiz olmadığını söyler. İbn Abbas (r.a.)'ın da ebced hesabından insanları sakındırdığı ve onu sihrin bir çeşidi sayarak "bu hesabın şeriatta yeri yoktur" dediği aktarılır (Süyuti, el-İtkan, 3/26). Cifr, ebced, cümmel vs. gibi adlar verilen rakam değerli harf sistemiyle olayların zamanını, yerini, durumunu, sırrını keşfetmek için yapılan bu hurafecilik işlemine "hurfifilik" adını verebiliriz. Tarihte bu adla ünlenmiş bir ekol de bulunmaktadır. İran'lı Fazlullah Hurfifi (ö.1394) adlı bir şeyh in kurduğu bu tarikatta, görülmeyen güçleri harekete geçirmek ve tabiat üstü kuvvetleri kullanmak için birtakım harf, rakam ve şekillere özel anlamlar yüklenir.

On Dokuzculuk; Hem Çağdaş, Hem Hurafe: Hurufiliğin çağdaş bir tezahürü de 19'culuk akımıdır. Amerika'da yaşamış Türk asıllı bir Mısır vatandaşı olan biyokimya doktoru Reşat Halife'nin bilgisayar analizlerine dayanarak icad ettiği "on dokuz mucizesi", piyasaya ilk sürüldüğünde hayli taraftar buldu kendisine. Reşat Halife iddiasını, "on dokuz" sayısının Kur'an'ın kodu olduğu tezi üzerine kurmuştu. Tarihte çıkan her fırka gibi o da delillerini Kur'an'dan getirmeye çalışıyordu. Ama, on dokuz sayısının mucizeliğinin ispatı yapılırken, Kur'an'da bu rakamla uyuşmayan bazı sayımlar elde edilince, Kur'an'ın bazı ayetleri (mesela Tevbe suresinin son iki ayeti) inkar edilmeye, bu ayetlerin -haşa- Kur'an'a sonradan ilave edildiği gibi çok adice bir iftiraya varılıyordu. Hurafenin mantığı, her yer ve her çağda aynı. Uydurulan hurafeye uymadı diye, hurafeden vazgeçilmek yerine ayetten vazgeçiliyordu. Buna "Kur'an'a iman etmek" değil; "19'a iman etmek" derler. Halbuki sadece bu iki ayetteki kelimeler değil; nice örnekte görüldüğü şekilde bazı kelimeler yanlış sayılıyor, veya uydurma te'villerle zorlanarak sayı tutmuş gösteriliyordu.

En sonunda bu iddiaları ortaya atan Reşat Halife, ağzından baklayı çıkardı. O, beklenen "peygamberliğini" ilan ediyordu. "Reşat Halife / Allah'ın Rasulü" imzasını attığı "Allah'ın Dünyaya Bildirisi" başlıklı bir metin ile peygamberliğini dünyaya duyurur ve herkesi kendisine inanmaya davet eder. Bu sapık mütenebbi ve bağlıları, bununla da yetinmeyip bazı ayetleri tahrif etmekten geri durmazlar. Kur'an'ın Allah'tan başka kimsenin bilemeyeceğini ısrarla söylediği kıyametin kopma tarihini, yahudilerin yaptığı gibi, huruf-ı mukattaa'nın cifr hesabındaki toplam rakamsal karşılığı olarak ilan ederler.

19'cular, çok ilginç bir şeyi daha yaparlar. Tıpkı, Kadıyaniler'in İngilizlerin Hindistan' daki varlığını; Bahallerin, yine İngiliz ve Rusların İran'daki sömürüsünü meşrulaştırdığı gibi, bunlar da Türkiye'de ateizmin taşeronluğunu yapan Kemalizm'in varlığını meşrulaştırmaya çalışırlar. Bu sapık dine göre, Kur'an-ı Kerim'e -haşa- Muhammed"in yaveleri diyecek kadar Kur'an'a düşman olan Mustafa Kemal, Kur'an'ın kodu olan kutsal 19 rakamıyla geleceği haber verilen "mucizevi" bir müceddiddir. "Şeytanı bir hilafete son veren Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatını kuşatmış bulunan 19 sistemi Fussilet, 53 ayetinde belirtilen işaretlerden biridir" diyerek (Edip Yüksel, Müslüman Din Adamlarına 19 Soru, Ozan Y. s. 70) yer yer sahtekarlık derecesine varan bir çarpıklıkla Atatürk"ün hayatındaki 19 rakamıyla ilişkiyi ortaya atarlar. (Bu tezler ve bu sahtekarlığın eleştirisiyle ilgili olarak bkz. M. İslamoğlu, Yahudileşme Temayülü, s. 235-239; Mahmut Toptaş, K. Kerim ve 19 Efsanesi, İnkılab Y; E. Şenlikoğlu, İnsanlar da Kayar, Mektup Y; B. Sağlam, 19 Meselesi ve Edip Yüksel'e Cevaplar, Tebliğ Y. ve 19 Meselesini doğrulayan ve Atatürk'ü savunan eser olarak bkz. Cenk Koray, Kur'an-İslamiyet, Atatürk ve 19 Mucizesi, Altın Kitaplar Y.))

Değil hadisleri, tüm sünneti "şeytanı öğreti" adı altında acımasızca süpürüp, ezanda Peygamber Efendimiz'in adının anılmasını "putperestlik" olarak niteleyebilecek kadar modernist ve "Kur'an'cı", bilgisayara dayalı bir öğreti geliştirecek kadar yenilikçi ve devrimci geçinen 19'cular da pekala tarihin en mistik hurafe ve hezeyanlarından hiç de aşağı kalmayan bir hurafenin ve tahrif akımının mimarı olabilmektedirler. Bu durum, bir kez daha göstermiştir ki, hurafecilik ve tahrif, hiçbir zümreye has değildir; bu bir yahudileşme mantığıdır. Bu mantığa saplanan insan, kimi zaman sünnet, kimi zaman gelenek, kimi zaman da çağdaşlık adına ayetleri tahrif, dini tahrip edebilmektedir.
İskender el-Ekber Taifesi: Kendisini önce mehdi, sonra peygamber ilan edip "Risalet Nurları" isimli bir de -haşa- Allah tarafından kitap indirildiğini iddia eden mistik Mihr'cilerin tahrifi de rasyonalist 19'cuların tahrifiyle özde aynıdır. İşte Kur'an'dan sonra dünyaya indirilen "Risalet Nurları"ndan ayetler(!): "Onlara aralarındaki anlaşmazlıkları halletmelerini söyle. Hepsi ile ayrı ayrı toplantı tertip et. Sonra Demirel, Erbakan, Türkeş ve Feyzioğlu kullarımızla toplan." (Anlaşmazlık süresi, s. 1) "Bugün öğleden sonra Sanayi Bakanlığına git. Soner'in sağ tarafında sana yardımcı kıldıklarımızdan birini göreceksin. Ona bu satırları göster sana biat edecek." (Mehdi suresi, s. 13) "Beni defalarca gördün. Vaktiyle dayı beyin düştüğü hataya düşme. Beni defalarca gördün.

Cibril'i, Muhammed kulumuzu, kendini de gördün." (Allah Teala, suresi, s. 15-16) "Gördün ki sen uçtuğun zaman kimse senin uçtuğunun farkına varmıyor." (s. 26) "Ey İskender el-Ekber hazretleri kulumuz. Evet, sen hakiki bir hazretsin. Boz oklu Han bir veli idi ve senin ceddindir, seyyiddir. Sen de seyyidsin, 12. imamsın, son imamsın." (Tayyı Mekan suresi, s. 44) "Evet, şeytan senin voltajına dayanamaz. Dalga uzunluğu konusunu sana tekrar yazdıracağız." (s. 62)

Bunlar gibi, baştan sona abuk-sabuk cümleler ve hezeyanlarla dolu olan bu kitapçık, bir gerçeği açık seçik ortaya koymuştur: İnsanlar eğer sadık peygamberlerine tabi olmazlarsa, onları arkalarına takacak sahte peygamberler çıkmaya devam edecektir. Eğer içinde şüphe bulunmayan Allah'ın vahyi Kur' an' a sarılmazlarsa, bu ümmetin içinden çıkan ya da çıkacak olan muharriflerin/tahrif edicilerin elleriyle yazıp 'bu Allah 'tandır' diyerek piyasaya sürdükleri şeytani vahiylerin tuzağına düşeceklerdir.

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Muharrifler ve Müceddidler

Tecdid, tahrifin zıddıdır. Tahrif edileni aslına döndürmeye, tahrip edileni onarmaya, bozulanı yapmaya, eskiyeni yenilemeye "tecdid", bunu yapana da "müceddid" denir. Tecdid, sonradan uydurmak değildir. Aksine tecdid, sonradan uydurulmuş şeyleri "asıl"dan temizlemektir. Bir bid'attan arındırma ameliyesidir. Tecdid, kesinlikle reform değildir. Reformda, öze bağlılık aranmaz. "Deforme" olmakla "tahrif' arasında benzerlik varsa da, bunların izalesi için yapılan "reform" ile "tecdid" arasında mahiyet farkı vardır.

Reform, orijinali şart koşmaz. Reformun karşılığı "tecdid" değil; "ıslah"tır. Reformasyon, düzeltme, iyileştirme, daha kullanışlı hale getirme işidir. Elde deforme olmamış bir "asıl" olmadan bir şey reforme edilebilir, ancak elde tahrif olmamış bir "asıl" olmadan tecdid gerçekleştirilemez.

Tarih, müceddidlerle muharrifler arasındaki bitmez tükenmez mücadelenin en büyük şahididir. Muharrifler, tarih boyunca hep müceddidlere düşman olagelmişlerdir. Ekmeğini tahriften çıkaran her tahrifçi, tecdid yanlılarının amansız düşmanıdır. Bu nedenle de tarihte bir inancın

müceddidlerine en çok düşman olanlar, o inancı inkar edenler değil; o inancın tahrif edilmiş biçimini kabul edenler olmuştur.

Beni İsrailin Tahrifi ile Bu Ümmetin Tahrifi Arasında Karşılaştırma ve Sonuç:

Tahrif, İslam ümmetinin yahlidileşme tehlikesine en çok maruz kaldığı bir temayüldür. İsrailoğulları dinlerini tahrif edince; ahlakı, sosyal ve siyasal yapıları da tahrip olmuştur. Bu ümmet de dinini tahrif edince aynı akıbete uğrayarak ahlaki, sosyal ve siyasal bir çöküş sürecine girmiştir. İsrailoğullarının Tevrat' a sarılarak öze dönmesi artık mümkün değildir. Çünkü Tevrat'ın muhafazası benı İsrail bilginlerine bırakıldığı için aslı kaybolacak bir biçimde tahrif edilmiştir. Ancak ümmet-i Muhammed'in Kur'an'a sarılarak dinini tecdid etmesi mümkündür. Çünkü Kur' an, bizzat Allah tarafından korunmuştur.

İsrailoğullarını tahrife yönelten sebeplerin başında iki şey gelir: Kör taassup ve dünyevileşme. Bu ümmetin tarihindeki tahrifin sebeplerinin başında da bu iki unsur gelmektedir: Siyaset, mezhep, meşrep, soy, ırk, ulus asabiyeti ve makam-mevki, mal-mülk, servet-şöhret ihtirası.

Bu ümmetin muharrifleri Kur'an'ın metninde tahrifat yapamamışlarsa da, onun manasında te'vil, tefsir, nesh, tahsis adı altında birçok tahrifat yapmışlar, bunu müteşabih ayetler sınırında da tutmayıp muhkem ayetleri dahi mezhep, meşrep ve politik kavgalarında silahlarının ucuna takmaktan çekinmemişlerdir. İsrailoğullarının en ünlü tahrif biçimi olan uydurmacılığı Kur' an' da gerçekleştiremeyenler, sünnetin büyük bir bölümünü oluşturan "hadis"te gerçekleştirmişlerdir.

Müslüman İsrailoğullarının yahudileşmesinde nasıl eski Mısır, Yunan, Filistin putperest kültürlerinin etkisi olmuşsa, bu ümmetin yahudileşme temayülüne sapmasında da başta israilliyyat olmak üzere Yunan, Roma, Bizans, kadim Türk ve çağdaş Batı kültürlerinin tahrip edici etkileri olmuştur.

İsrailoğulları içerisinden çıkıp da kendilerine has peygamberler ve kitaplar ihdas eden sapık grupların benzeri bu ümmetin içerisinden de çıkmıştır. Bahailik, Kadıyanilik, Hurufilik, 19'culuk ve İskender el-Ekber taifesi bunlardan birkaçı. Bu sapkınlıklardan birçoğunun ortak yanı da bir tür rakam gizemciliğine dayalı "cifr" ve "ebced"e aşırı düşkünlükleridir.

Hurafe, tarih boyunca tahrifin sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Tarihte ve

günümüzde din ne kadar tahrif edilirse, hurafe de o kadar itibar kazanmaktadır. Şimdilerde toplumumuzda hayli ilgi toplayan medyumlar, tarotçular, burççular, falcılar, büyücüler, cinciler ve bilumum çağdaş üfürükçüler din düşmanı rejimin açtığı boşluktan istifadeyle ortaya çıkmışlardır.

Hurafecilik, öteden beri sanıldığı gibi yalnızca mistik, geleneksel ve gizemci çevrelerin müptela olduğu özel bir sapma değil; 19'culuk sapkınlığında da görüldüğü gibi akılcı, modern ve bilimci çevrelerin de pekala sarılabileceği genel bir sapmadır.

Bel'am, "din alim(ne karşı çıkarılan "devlet alimi" tipidir. Her din ve dini toplum, kendi içerisinden çıkardığı "Bel'amların" tahrif ve tahribine maruz kalmıştır. Bu konuda ümmet-i Musa ile ümmet-i Muhammed'in kaderleri garip bir biçimde birbirine benzemektedir.

Tahrif ile tecdid arasındaki savaş, neredeyse insanlıkla yaşıttır. İlk tahrifçi şeytandır. Tarih boyunca, bir dinin muharrifleri, aynı dinin müceddidlerinin en büyük hasmı olagelmiştir. Bu ezeli kural, bu ümmette de bozulmamıştır. Günümüzdeki İslamı mücadelenin içinde olanlar, bu tarihi gerçeğin çağdaş tezahürlerinin acı hatıralarıyla doludurlar. (M. İslamoğlu, a.g.e. s. 212 vd)

Halk, her şeyden önce kasıtlı olarak cahil bırakılmış, halkı gerekli İslamı bilgilerden mahrum bırakanlar, dünya ve ahirette lazım olacak kültürden mahrum bırakanlar bununla yetinmeyip, nice dayatmalar ve yönlendirmelerle halkı saptırmışlar, doğruyu eğri ve eğriyi doğru olarak göstermişlerdir. Halk, kızılmaktan daha çok acınacak bir zavallı, düzen ve çevrenin kurbanı durumundadır. Onlara tevhid öğretilmeden, tevhidi bilinç ve ibadet anlayışı kazandırılmadan, sahih bir din öğretilmeden batıl inançların ve hurafelerin önünün alınamayacağı bilinmelidir. Bununla birlikte görülen batıllara müdahale edilmeli, halkın hurafeci yaklaşımları en güzel üslupla önlenmeye çalışılmalıdır. Ama, bataklık kurutulmadan sivrisineklerle mücadelede ciddli bir mesafe kat edilemeyeceği unutulmamalıdır. Hurafe üreten düzen ve çevre şartları değiştirilmeden eski ve yeni cahiliyye hurafelerinin, batıl inanış ve bid'atların önünün alınamayacağı bir gerçektir.

Hakk'a ve hak dine inanmayan insanların bize din biçmelerine, kendi batıl dinlerini bize dayatmalarına, hak dini tahrif etmeye çalışmalarına, Allah'a ve Allah'ın dinine iftira etmelerine göz yumacak ve boyun eğecek değiliz. Onların ilahlıklarını, rabliklerini reddedeceğiz; onların tuzaklarına düşmeyeceğiz.

Onların (b)alıkları avlamak için oltalarına taktıkları "din"i yutmayacağız.

Allahumme erina'l-hakka hakkan ve'rzukna'l-ittibaa ileyh. Ve erina'l-batıle batılen ve'rzukna-l ictinaba anh. Ey Allah'ım, bize hakkı hak olarak göster ve hakka ittiba etmeyi nasip et. Batılı batıl olarak görmeyi ve batıllardan kaçınmayı nasip et.

İslam Akaidi Bölüm -7 Atalar Yolu

Kur’an-ı Kerim’de Atalar Yolu ile İlgili Ayetler

(Toplam 25 Yerde) (2/Bakara, 170-171; 5/Maide, 104; 6/En'am, 148; 7/A'raf, 28, 70-71, 172-173; 10/Yunus, 78; ll/Hud, 62, 87, 109; l2/Yusuf, 39-40; 14/İbrahim, 9-10; 16/Nahl, 35; 18/Kehf, 5; 2l/Enbiya, 51-54; 23/Mü'minun, 23-24,81-83; 26/Şuara, 69-77; 27/Neml, 67-69; 28/Kasas, 36-37; 31/Lokman, 21; 34/Sebe',43; 37/Saffat, 68-74; 43/Zuhruf, 21-25; 53/Necm, 23). Ayrıca, bu konuyla ilgili olarak bkz.9/Tevbe, 23-24; 58/Mücadele, 22; Hud, 45-46; 29/Ankebut, 8; 31/Lokman, 15)

Konu ile ilgili Geniş Bilgi Alınabilecek Kaynaklar

1- Hak Dini Kur'an Dili, Elmalılı Hamdi Yazır, Azim Y. c. 1, s. 482-483
2- Tefhimu'l Kur'an, Mevdudi, İnsan Y. c. I, s. 119
3- Fi Zılali'l-Kur'an, Seyyid Kutub, Hikmet Y. c. I, s. 323-324
4- Kur'an-ı Kerim Şifa Tefsiri, Mahmut Toptaş, Cantaş Y. c. I, s. 335-336
5- Hadislerle Kur'an-ı Kerim Tefsiri, İbn Kesir, çağrı Y. c. 3, 677
6- Hulasatü'l-Beyan Fi Tefsıri'l-Kur'an, Mehmed Vehbi, Üçdal Neş. c. I, s. 286-287
7- Mefatihu'l-Gayb (Tefsir-i Kebir), Fahreddin Razi, Akçağ Y. c. 4, s. 204-207
8- El-Mızan Fi Tefsıri'l-Kur'an, Muhammed Hüseyin Tabatabai, Kevser Y. c. I, s. 84-592
9- EI-Camiu li-Ahkami'l-Kur'an, İmam Kurtubi, Buruc Y. c. 2, s. 448-452 10.
10- Yüce Kur'an'ın Çağdaş Tefsiri, Süleyman Ateş, KUBA Y. c. I, s.277-279
11- Et-Tefsıru'l-Hadis, İzzet Derveze, Ekin Y. c. 5, s. 160-162
12- Muht. Taberi Tefsiri, İmam Taberi, Ümit Y. c. I, s. 126
13- Min Vahyi'l Kur'an, Muhammed Hüseyin Fadlullah, Akademi Y. c. 3, s. 147-151
14- Safvetü't Temsir, Muhammed Ali es-Sabunı, Ensar Neşriyat, c. I, s. 210

15- El-Esas fi't-Tefsır, Said Havva, Şamil Y. c. 1, s. 410-423
16- Ruhu'l-Furkan Tefsiri, Mahmud Ustaosmanoğlu, Siraç Kitabevi Y. c. 2, s. 197-200
17- TDV İslam Ansiklopedisi, T.D.V. Y. Adet: c. I, s. 369-373, Atalar Kültü: c. 4, s. 42-43
18- Şamil İslam Ansiklopedisi, Şamil Y. (Gelenek) c. 2, s. 230-231, (Örf:) 51179-182, (Taklit:) 6/98-99
19- La, Mustafa Çelik, Ölçü Y. s. 66-90
20- İslam'ın Temel Kavramları, Hüseyin K. Ece, Beyan Y. s. 279(Hurafe), 87-91 (Bid'at), Taklit
21- Kelimeler Kavramlar, Yusuf Kerimoğlu, İnkılab Y. s. 50-52
22- İman ve Tavır, Beşir Eryarsoy, Şafak Y. s. 266-271
23- Kur'an'da Tevhid, Mehmet Kubat, Şafak Y. s. 123-124
24- Kur'an'da İman Psikolojisi, Abdurrahman Kasapoğlu, Yalnızkurt Y. s. 206
25- Yokluğuna Düşülmüş Notlar, Mustafa İslamoğlu, Denge Y. s. 134-136
26- Sosyal Bilimler Ansiklopedisi, (Gelenek md.), Risale Y. c. 2, s. 87-94, (Örfve Adet), s. 201-203
27- Yahudileşme Temayülü, Mustafa İslamoğlu, Denge Y. s. 176-253
28- Üç Muhammed, Mustafa İslamoğlu, Denge Y. s. 77-80
29- Kur'an'da Değişim, Gelişim ve Kalite Kavramları, Bayraktar Bayraklı, İFA V Y. s. 198-200
30- İslam Dininin Yasak Ettiği Batıl İnanışlar, Recep Aktaş, Bahar Y. 3
31- Hurafeler ve Batıl İnanışlar, İsmail Lütfi Çakan, Marifet Y. i Büşra Y.
32- Yaşayan Hurafeler, Kemalettin Erdil, T. Diyanet Vakfı Y.
33- İslam'a Sokulan Bid'at ve Hurafeler, Mustafa Uysal, Uysal Y.
34- Yaşayan Cahiliyye, Aysel Zeynep Tozduman, İnkılab Y.
35- Dilek Taşları, Sabiha Ünlü, İnkılab Y.
36- Kavram ve Mahiyet Olarak Sünnet ve Bid'at, Ali Çelik, Beyan Y.
37- Dünden Bugüne İbadetlerde Bid'at, Abdülhay Leknevı, Vahdet Y.
38- Cahiliyye ve Ehl-i Kitab Örf ve Adetleri, Ali Osman Ateş, Beyan Y.
39- İslam’dan Önce Arap Tarihi ve Cahiliye Çağı, Ank. Ün. İlahiyat Fak. Y.?
40- Hurafeler ve Menşeleri, Abdülkadir İnan, Diyanet İşleri Başkanlığı Y.
41- İslam Hukukunda Örf ve Adet, Selahattin Kıyıcı, İşaret Y.
42- Taklitlerin Çarpışması, Muhammed Kutub,
43- Kur'an ve Hadise Göre Bid'at, Harun Ünal
44- Kitabu'l-Esnam: Putlar Kitabı, İbnü'l-Kelbı, Terc. Beyza Düşüngen, s. 28,48,62
45- Sosyal Adet ve Gelenekler, Nermin Erdentuğ, Kültür Bakanlığı Y.
46- Geleneğin Direnişi, Beşir Ayvazoğlu, Ötüken Neşriyat

47- Geleneğin Dünyası- Yeniliğin Ufukları, Necmettin Türinay, Akçağ Y.
48- Gelenek, Mustafa Armağan, Ağaç Y.
49- Gelenek ve Modernlik Arasında, Mustafa Armağan, İnsan Y.
50- Osmanlı Halkının Geleneksel İslam Anlayışı ve Kaynakları, Hatice Kelpetin Arpaguş, Çamlıca Y.
51- Eski, Yeni ve Ötesi, Orhan Şaik Gökyay, İletişim Y.
52- Eski Türk Dini Tarihi, Abdülkadir İnan, s. 1-4
53- Eski Türk Dini ve Alevilik-Bektaşilik, Mehmet Eröz, Türk Dünyası Araştırma Vakfı Y.
54- Eskiçağ Türkiye Tarihi, Ekrem Memiş, Selçuk Ün. Y'ıÖz Eğitim Y.
55- Bu Din Benim Dinim Değil, Abdurrahman Dilipak, İşaret/Ferşat Y.
56- İslam'ın Anlaşılmasının Önündeki Engeller, Abdurrahman Çobanoğlu, İhtar Y. s. 54-69
57- Din İstisman (Özel sayı), İslamiyat, c. 3, sayı 3, Temmuz-Eylül 2000
58- Atalar Dini Üzerine, Mustafa Başbekleyen, Haksöz, sayı: 12, Mart 92, s. 6-7
59- Anadolu Örf ve Adetlerinde Eski Kültürlerin İzleri, A. Ü. İlahiyat Fak. Sayı 17, yıl: 1969
60- İslam Nasıl Yozlaştırıldı? s. 37-67
61- Uydurulan Din ve Kur'an'daki Din, s. 340-345

Kaynak: Tevhidyolcusu.com